Ålands landskapsregering

FÖRSLAG TILL

BUDGET

FÖR LANDSKAPET ÅLAND

2012

Till Ålands lagting

ALLMÄN MOTIVERING

EKONOMISK ÖVERSIKT

Den internationella ekonomin drabbades under sommaren 2011 av en andra konjunkturnedgång sedan finanskrisen år 2008. Den stora osäkerheten kring den höga offentliga skuldsättningen i USA och vissa länder i euroområdet har medfört att konjunkturutsikterna har försvagats väsentligt under sensommaren och hösten.

För Finlands del innebär en försvagad konjunktur i Europa och den övriga världen att den internationella efterfrågan på landets industriprodukter sjunker. I ett läge där man inte kan räkna med ersättande draghjälp i form av efterfrågan från inhemska företag och hushåll innebär det en allmänt försvagad tillväxt och ytterligare ansträngda statsfinanser. Även om det åländska näringslivet har sin tyngdpunkt i tjänsteexport och sin avsättning i första hand i närområdet, innebär detta ändå minskad efterfrågan för åländska företag och i förlängningen även minskad tilldelning av medel från den finländska statsbudgeten till landskapet.

Oljeprisets utveckling är viktigt för Åland, i synnerhet för sjöfarten, men också för hushållen. Den uppåtgående trenden i priset på råoljan som försiggått sedan början av år 2009 bröts i våras. Inflationen i euroområdet har stigit under de senaste två åren, liksom inflationen i Finland och på Åland. En stabilisering av oljepriset under det närmaste halvåret skulle innebära att inflationen hölls tillbaka. Den allmänna prisökningen ser ut att avta i Finland och på Åland och sedan juli innevarande år har referensräntan Euribor sjunkit något.

Den finländska ekonomin (BNP) beräknas växa med i storleksordningen 3,5 procent detta år, tack vare uppgången under våren till följd av den då växande exporten och den goda inhemska efterfrågan. Emellertid har osäkerheten ökat betydligt sedan sommaren. Den inhemska exportefterfrågan beräknas växa långsammare under slutet av året, främst för att tillväxtförutsättningarna i Finlands främsta avsättningsmarknader i Tyskland och Sverige har försämrats betydligt.

En avmattning i volymtillväxten av Finlands BNP förväntas nästa år (2012). Arbetslösheten förväntas sjunka med några tiondelar under de närmaste två åren. Detsamma gäller den allmänna prisökningen som förväntas avta till följd av ett allmänt minskat resursutnyttjande. Enligt ÅSUB pekar prognoserna mot en årlig inflation på 2,3 procent nästa år och ytterligare en minskning år 2013 till 2,2 procent. Detta är en god indikation på var inflationen på Åland kan komma att hamna under de närmaste två åren eftersom den åländska prisutvecklingen historiskt nära följer den finländska.

Den offentliga sektorns finansiella underskott i Finland beräknas öka under hela prognosperioden och skuldsättningen fortsätter därmed växa i förhållande till BNP. Statsskulden beräknas enligt finansministeriet öka med 7 miljarder euro till 89 miljarder euro nästa år. Detta trots att den indirekta beskattningen och punktbeskattningen skärps och stimulansinsatserna minskar.

Den svenska ekonomin klarade sig förhållandevis bra genom den ekonomiska tillbakagång som följde på den tidigare internationella finanskrisen. Under sommaren har dock återhämtningen stannat av även i Sverige. De finansiella oroligheterna med omfattande börsnedgång skapar osäkerhet, och såväl företag som hushåll skjuter upp investeringsbeslut. Svenska kronan har försvagats något gentemot euron sedan februari innevarande år.

Inom den åländska ekonomin beräknas volymnedgången efter den tidigare internationella finanskrisen år 2008 (-11,2 procent) ha varit i samma storleksordning som nedgången i början av 1990-talet. Efter den djupa svackan följde en återhämtning och en uppgång på 5,9 procent. Enligt ÅSUB:s preliminära kalkyler beräknas BNP-tillväxten ha stannat på runt 0,6 procent för år 2010 och enligt deras prognosantaganden för i år stannar utvecklingen på nolltillväxt år 2011 (Tabell 1).

Tabell 1. Nyckeltal för den åländska ekonomin 2008-2011

	2008	2009	2010*	2011**
BNP till marknadspris (volymförändring, %)	-11,2	5,9	0,6	0,0
Befolkningsökning (antal personer)	303	278	273	280-300
Arbetslöshetsgrad (öppen, årlig tillväxt, %)	2,0	2,7	3,1	2,8
Konsumentprisindex (årlig förändring, %)	4,2	0,2	1,9	3,7
Kort ränta (Euribor 3 mån, %)	4,8	1,2	0,8	1,4

*) Preliminär uppgift för BNP **) Prognoser
Källa: ÅSUB

Orsaken till den svaga tillväxten är, förutom den allmänna lågkonjunkturen, höga oljepriser och dessutom hög inflation som kringskär den reella tillväxten. Oljepriserna drar ner lönsamheten i den volymmässigt viktiga transportsektorn och driver därtill upp inflationen, vilket betyder att de höga bränslepriserna drabbar tillväxten i ekonomin via två vägar. Dessutom har sparåtgärderna inom den offentliga sektorn bromsat tillväxten såväl för år 2010 som för år 2011.

Enligt ÅSUB beräknas inflationen uppgå till 3,7 procent på årsbas i år för att sedan sjunka under nästa år.

Befolkningsökningen beräknas även i år vara relativt stor och uppgå till närmare 300 personer.

Den sysselsatta arbetsstyrkans volym väntas växa med runt 1,4 procent under en 12-månaders period fram till våren 2012. Efter två år med stigande arbetslöshetsgrad började arbetslösheten sjunka i slutet av förra året. För i år beräknas den genomsnittliga arbetslösheten sjunka till 2,8 procent jämfört med 3,1 procent för år 2010. Ungdomsarbetslösheten bedöms i år sjunka till 6,2 procent i genomsnitt efter att ifjol ha varit 7,7 procent på årsnivå.

De åländska företagen hade fortfarande i våras en positiv syn på lönsamhetens utveckling och på möjligheterna att expandera. Efter det har dock osäkerheten inom ekonomin ökat markant. Största delen av den åländska sjöfarten, såväl inom färje- som torrlast- och oljefrakter lider av fortsatt hård konkurrens och höga bunkerpriser som pressar marginalerna. Sammantaget var omsättningsutvecklingen i transportbranschen ändå god under år 2011, men man har samtidigt haft ett högt kostnadsläge.

Finanssektorn påverkas av minskade värden på branschföretagens tillgångar och ökade kostnader i samband med EU:s striktare solvenskrav.

Alltsedan finanskrisen år 2008 har branschen företagstjänster, där större delen av IT-sektorn återfinns, och branschen personliga tjänster haft en relativt svag omsättningsutveckling. Den svaga tillväxten ser ut att fortsätta under hösten och den första halvan av år 2012, även om branschen personliga tjänster där många småföretag återfinns kan komma att återhämta sig något.

SJÄLVSTYRELSEUTVECKLING

Reformering av självstyrelsesystemet

En parlamentarisk kommitté utarbetade under hösten 2010 ett betänkande innehållande förslag till reformering av självstyrelsesystemet. Förslaget innebär i korthet att lagtingets lagstiftningsbehörighet skulle omfatta alla rättsområden, med undantag för de rättsområden som sammanhänger med den nationella suveräniteten. Finlands regering uttalar i sitt regeringsprogram att moderniseringen av Ålands självstyrelsesystem och utredandet av behoven av att ändra det fortsätter.

Landskapsregeringen avser att verka för en utveckling av självstyrelsesystemet i enlighet med det parlamentariska betänkandet. Arbetet ska ske i en gemensam arbetsgrupp med rikets regering.

Avräkningsbeloppet

Landskapet Åland får enligt nu gällande självstyrelselag årligen ett avräkningsbelopp som uppgår till 0,45 % (den s.k. avräkningsgrunden) av de i statsbokslutet för respektive år redovisade inkomsterna med undantag för upptagna nya statslån. Landskapsregeringen anser att det utgående från 47 § självstyrelselagen finns grund för att höja nuvarande avräkningsgrund. På basen av de inledande politiska diskussionerna är tanken att en med finansministeriet gemensam arbetsgrupp lämnar ett förslag till hur processen ska drivas vidare.

Språket

Landskapsregeringens utgångspunkt är att kontakterna med landskapet ska vara fungerande och ske på svenska, vilket även konstateras i Finlands regeringsprogram. Enligt detta ska även en långsiktig språkstrategi utarbetas för att utveckla de två livskraftiga nationalspråken och utifrån det konkretisera åtgärder för regeringsperioden. En ledningsgrupp under statsministerns ordförandeskap kommer att tillsättas för uppgiften. Landskapsregeringen kommer att vara representerad i ledningsgruppen.

Åland och EU

Landskapsregeringens långsiktiga arbete för att landskapet Åland ska få en plats i EU-parlamentet fortsätter. Tydliga prioriteringar i det löpande EU-arbetet inom förvaltningen och förbättrad struktur i det löpande arbetet ökar landskapets möjligheter till inflytande i landets hantering av EU-ärenden. Landskapsregeringen kommer att bevaka att statsrådets principbeslut om Ålands inflytande i hanteringen av EU-ärendena efterlevs.

LANDSKAPETS BUDGETEKONOMI

Budgetutvecklingen

Landskapsregeringen bedömde redan i budgetförslaget för år 2010 att inkomsterna efter år 2010 successivt skulle börja stiga. Den faktiska utvecklingen och prognoserna har fram till sommaren 2011 förändrats i enlighet med detta antagande. Den tilltagande ekonomiska osäkerheten i omvärlden och farhågorna om att den pågående finanskrisen ska smitta av sig till realekonomin i Finland och med en viss fördröjning i landskapet har förorsakat att prognoserna nu har reviderats ner i förhållande till tidigare. Landskapets inkomst av avräkning kan nu antas uppgå till 193,7 miljoner euro för år 2011 och 203,7 miljoner euro för år 2012 utgående från de beslut om förskott som Ålandsdelegationen fattat. Prognosen för år 2013 pekar mot att avräkningen då kan antas uppgå till 211,5 miljoner euro.

Skattegottgörelsen, som visat sig kunna variera betydligt från år till år, uppgår för år 2009 till 19,7 miljoner euro. Detta belopp ingår i budgeten för år 2011. I budgetförslaget för år 2012 ingår 16,5 miljoner euro utgående från preliminära uppgifter om beskattningen för år 2010. Landskapsregeringen bedömer att inkomsten av skattegottgörelse därefter kan uppgå till ca 11 miljoner euro.

Inkomsterna av Ålands penningautomatförenings verksamhet antas kunna ligga på en nivå om ca 20 miljoner euro per år fr.o.m. år 2012.

I övrigt påverkas inkomsterna av extra anslag, ränteläget, likviditetens utveckling, överföringar från pensionsfonden och försäljningar av fastigheter och aktier.

Utgående från de nuvarande bedömningarna av inkomsterna och en schematisk framräkning av utgifterna kan följande kalkyl över budgetutvecklingen under de närmaste åren göras. I tabell 2 anges även landskapsregeringens motsvarande bedömning vid tiden för avlämnandet av budgetförslaget för år 2011 och vid beslutet om anvisningar för uppgörande av budgetförslag för år 2012. Observera att beloppen för år 2010 och 2011 anges i respektive års penningvärde medan budgetförslaget för år 2012 respektive framräkningen till år 2013 anges i 2012 års penningvärde.

Landskapsregeringen konstaterar att de åtgärder som under de senaste åren vidtagits för att minska kostnaderna varit nödvändiga och måste fortsättas samt att det reformarbete som har till syfte att begränsa den långsiktiga kostnadsutvecklingen inom den offentliga sektorn bör intensifieras.

Tabell 2: Förväntad inkomst- och utgiftsutveckling 2010 - 2013				
	År 2010	År 2011	År 2012	År 2013
Avräkningsbelopp, förskott				
- grundbudget 2011	176 146 000	188 600 000	199 000 000	
- ramantagande, juni 2011		190 034 000	207 000 000	221 000 000
- budgetförslag 2012		193 781 000	203 684 000	211 500 000
Avräkningsbelopp, reglering				
- grundbudget 2011	-1 117 000			
- ramantagande, juni 2011		-417 000		
- budgetförslag 2012		-417 000		
Skattegottgörelse				
- grundbudget 2011	3 157 000	19 500 000	11 000 000	
- ramantagande, juni 2011		19 767 000	11 000 000	11 000 000
- budgetförslag 2012		19 767 000	16 500 000	11 000 000
Övriga finansiella inkomster				
- grundbudget 2011	21 442 000	18 178 000	18 000 000	
- ramantagande, juni 2011		18 178 000	18 200 000	17 800 000
- budgetförslag 2012		17 178 000	28 527 000	38 500 000
Verksamhetsinkomster				
- grundbudget 2011	52 563 000	46 170 000	44 500 000	
- ramantagande, juni 2011		46 170 000	50 167 000	48 400 000
- budgetförslag 2012		52 525 000	58 503 000	55 000 000
Sammanlagt inkomster				
- grundbudget 2011	252 191 000	272 448 000	272 500 000	
- ramantagande, juni 2011		273 732 000	286 367 000	298 200 000
- budgetförslag 2012		282 834 000	307 214 000	316 000 000
Från utjämningsfonden (grundbudget o. ramant.)	20 000 000	15 000 000	11 733 000	
Från utjämningsfonden (budgetförslag 2012)	20 000 000	15 000 000	5 300 000	6 433 000
Inkomster totalt				
- grundbudget 2011	272 191 000	287 448 000	284 233 000	
- ramantagande, juni 2011		288 732 000	298 100 000	298 200 000
- budgetförslag 2012		297 834 000	312 514 000	322 433 000

	År 2010	År 2011	År 2012	År 2013
Konsumtionsutgifter				
- grundbudget 2011	172 305 000	179 307 000	182 000 000	
- ramantagande, juni 2011		181 452 000	187 120 000	190 120 000
- budgetförslag 2012		181 700 000	188 471 000	192 500 000
Överföringsutgifter				
- grundbudget 2011	88 175 000	87 111 000	87 000 000	
- ramantagande, juni 2011		88 706 000	94 000 000	88 000 000
- budgetförslag 2012		89 131 000	103 033 000	112 500 000
Investeringsutgifter				
- grundbudget 2011	23 517 000	17 710 000	18 000 000	
- ramantagande, juni 2011		17 710 000	20 800 000	18 000 000
- budgetförslag 2012		17 710 000	17 895 000	22 300 000
Lån och övriga finansinvesteringsutgifter				
- grundbudget 2011	4 296 000	3 566 000	4 000 000	
- ramantagande, juni 2011		3 566 000	3 600 000	3 700 000
- budgetförslag 2012		1 066 000	14 651 000	13 000 000
Övriga utgifter				
- grundbudget 2011	600 000	380 000	500 000	
- ramantagande, juni 2011		380 000	400 000	500 000
- budgetförslag 2012		380 000	385 000	500 000
Utgifter totalt				
- grundbudget 2011	288 893 000	288 074 000	291 500 000	
- ramantagande, juni 2011		291 814 000	305 920 000	300 320 000
- budgetförslag 2012		289 987 000	324 435 000	340 800 000

Inklusive utjämningsfondens inverkan	År 2010	År 2011	År 2012	År 2013
Netto året isolerat				
- grundbudget 2011	-16 702 000	-626 000	-7 267 000	
- ramantagande, juni 2011	-15 049 000	-3 082 000	-7 820 000	-2 120 000
- budgetförslag 2012		7 847 000	-11 921 000	-18 367 000
Ackumulerat över-/underskott				
- grundbudget 2011	-34 000 000	-34 626 000	-41 893 000	
- ramantagande, juni 2011	-32 347 000	-35 429 000	-43 249 000	-45 369 000
- budgetförslag 2012		-24 500 000	-36 421 000	-54 788 000

Exklusive utjämningsfondens inverkan	År 2010	År 2011	År 2012	År 2013
Netto året isolerat				
- grundbudget 2011	-36 702 000	-15 626 000	-19 000 000	
- ramantagande, juni 2011	-35 049 000	-18 082 000	-19 553 000	-2 120 000
- budgetförslag 2012		-7 153 000	-17 221 000	-24 800 000
Ackumulerat över-/underskott				
- grundbudget 2011	-54 000 000	-69 626 000	-88 626 000	
- ramantagande, juni 2011	-52 347 000	-70 429 000	-89 982 000	-92 102 000
- budgetförslag 2012		-59 500 000	-76 721 000	-101 521 000

Budgetförändringarna i korthet

I nedanstående jämförelse av utgifter och inkomster åren 2011 - 2012 ställs den gällande budgeten för år 2011, d.v.s. inklusive första tilläggsbudgeten, i förhållande till landskapsregeringens budgetförslag för år 2012.

JÄMFÖRELSE AV UTGIFTER OCH INKOMSTER ÅREN 2011 - 2012

HUVUDTITEL		UTGIFTER			INKOMSTER		NETTOUTGIFTER		
		År 2011 Grund + tb I 1.000 euro	År 2012 Förslag 1.000 euro	Förändring 2011 - 2012 %	År 2011 Grund + tb I 1.000 euro	År 2012 Förslag 1.000 euro	År 2011 Grund + tb I 1.000 euro	År 2012 Förslag 1.000 euro	Förändring 2011 - 2012 %
HT 41	**LAGTINGET**	**-2 836**	**-2 921**	**3,0%**	**4**	**1**	**-2 832**	**-2 920**	**3,1%**
	Konsumtionsutgifter	-2 836	-2 921	3,0%					
HT 42	**LANDSKAPSREGERINGEN**	**-2 808**	**-2 894**	**3,1%**	**215**	**203**	**-2 593**	**-2 691**	**3,8%**
	Konsumtionsutgifter	-2 808	-2 894	3,1%					
HT 43	**KANSLIAVDELNINGEN**	**-15 006**	**-18 466**	**23,1%**	**4 540**	**3 191**	**-10 466**	**-15 275**	**45,9%**
	Konsumtionsutgifter	-9 670	-10 042	3,8%					
	Överföringsutgifter	-3 736	-3 724	-0,3%					
	Investeringsutgifter	-1 600	-4 700	193,8%					
	Lån och övriga finansinv.	0	0	0,0%					
HT 44	**FINANSAVDELNINGEN**	**-39 169**	**-61 196**	**56,2%**	**25 230**	**37 580**	**-13 939**	**-23 616**	**69,4%**
	Konsumtionsutgifter	-27 289	-29 647	8,6%					
	Överföringsutgifter	-8 185	-20 419	149,5%					
	Investeringsutgifter	-130	-530	307,7%					
	Lån och övriga finansinv.	-3 565	-10 600	197,3%					
HT 45	**SOCIAL- OCH MILJÖ-AVDELNINGEN**	**-119 562**	**-118 937**	**-0,5%**	**10 282**	**11 323**	**-109 280**	**-107 614**	**-1,5%**
	Konsumtionsutgifter	-80 008	-82 318	2,9%					
	Överföringsutgifter	-32 554	-33 239	2,1%					
	Investeringsutgifter	-7 000	-3 350	-52,1%					
	Lån och övriga finansinv.	0	-30	0,0%					
HT 46	**UTBILDNINGS- OCH KULTUR-AVDELNINGEN**	**-56 491**	**-56 072**	**-0,7%**	**1 702**	**1 475**	**-54 789**	**-54 597**	**-0,4%**
	Konsumtionsutgifter	-28 860	-29 434	2,0%					
	Överföringsutgifter	-24 900	-24 797	-0,4%					
	Investeringsutgifter	-2 730	-1 840	-32,6%					
	Lån och övriga finansinv.	-1	-1	0,0%					
HT 47	**NÄRINGSAVDELNINGEN**	**-22 434**	**-23 564**	**5,0%**	**3 011**	**3 478**	**-19 423**	**-20 086**	**3,4%**
	Konsumtionsutgifter	-5 555	-5 390	-3,0%					
	Överföringsutgifter	-16 879	-18 154	7,6%					
	Investeringsutgifter	0	0	0,0%					
	Lån och övriga finansinv.	0	-20	0,0%					
HT 48	**TRAFIKAVDELNINGEN**	**-33 210**	**-36 000**	**8,4%**	**1 183**	**1 252**	**-32 027**	**-34 748**	**8,5%**
	Konsumtionsutgifter	-24 408	-25 825	5,8%					
	Överföringsutgifter	-2 552	-2 700	5,8%					
	Investeringsutgifter	-6 250	-7 475	19,6%					
HT 49	**FINANSIERINGSUTGIFTER**	**-32 727**	**-24 885**	**-24,0%**	**278 076**	**286 432**	**245 349**	**261 547**	**6,6%**
	Övriga utgifter	-32 727	-24 885	-24,0%					
	TOTALT	**-324 243**	**-344 935**	**6,4%**	**324 243**	**344 935**			
	Konsumtionsutgifter	-181 434	-188 471	3,9%					
	Överföringsutgifter	-88 806	-103 033	16,0%					
	Investeringsutgifter	-17 710	-17 895	1,0%					
	Lån och övriga finansinv.	-3 566	-10 651	198,7%					
	Övriga utgifter	-32 727	-24 885	-24,0%					

Vid bedömningen av förändringarna bör bl.a. följande större skillnader mellan åren noteras:
De egentliga inkomsterna exklusive överföringen från utjämningsfonden och finansieringslån ökar med 30.449.000 euro i form av sammantaget högre inkomster av avräkningsbelopp, skattegottgörelse och lotteriskatt samt extra anslag och ökad avkastning av Ålands penningautomatförenings verksamhet. I budgetförslaget för år 2012 ökar avkastningen av Ålands penningautomatförenings verksamhet med 10.000.000 euro, vilket även är huvudorsaken till ökningen av lånen på utgiftssidan. I föreliggande budgetförslag ingår en delinkomst om 10.000.000 euro av det beviljade extra anslaget om sammanlagt 50.000.000 euro och motsvarande belopp upptas som bidrag till Kraftnät Åland Ab under överförings-utgifterna.

I budgeten för år 2011 ingår en inkomst om 15.000.000 euro som överföring från utjämningsfonden mot endast 5.300.000 euro i budgetförslaget för år 2012.

Konsumtionsutgiftsökningen från år 2011 till år 2012 föranleds främst av beräknade avtalsenliga löne-justeringar (ca 2,1 miljoner euro), ökade pensionsrelaterade utgifter (ca 2,2 miljoner euro), ökade anslag i grundbudgeten för sjötrafiken (ca 1,0 miljoner euro) samt minskad användning av tidigare års anslag (ca 1,3 miljoner euro).

De övriga utgifterna minskar till följd av att anslaget för täckande av föregående års ackumulerade un-derskott minskar från 32.347.000 euro i budgeten för år 2011 till 24.500.000 euro i budgetförslaget för år 2012.

Budgetomslutningen totalt sett ökar med närmare 20.700.000 euro varav ökningen av penningautomat-medel och extra anslag är sammanlagt 20.000.000 euro.

LANDSKAPET OCH KOMMUNERNA

Beskattningen

En ny kommunalskattelag för landskapet Åland träder i kraft den 1 januari 2012 att tillämpas första gången vid den kommunalbeskattning som ska verkställas för skatteåret 2012. Den nya kommunalskat-telagen för landskapet Åland innehåller bestämmelser som till sitt innehåll motsvarar de bestämmelser i kommunalskattelagen (1993:37) för landskapet Åland och i inkomstskattelagen som tillämpas i kom-munalbeskattningen för skatteåret 2011. Den nya kommunalskattelagen innehåller sålunda bestämmel-ser om samtliga avdrag i kommunalbeskattningen. De ändringar som gjorts är således av teknisk natur. Syftet med reformen är att lagtinget uttryckligen, på basis av lagförslag från landskapsregeringen, ska ta ställning om de förändringar som rör den kommunala beskattningen i riket även ska införas i kommu-nalbeskattningen i landskapet.

Med hänvisning till den systemändring den nya kommunalskattelagen innebär bör de kompensationer som kommunerna erhållit med stöd av landskapslagen (2007:14) om kompensation för förlust av skatte-intäkter slopas till den del de härrör från förvärvsinkomstbeskattningen. Detta kommer att ske under en övergångsperiod så att för skatteåret 2012 är kompensationen 67 % av det nu gällande kompensations-beloppet, och för skatteåret 2013 är kompensationen 34 %. Från och med skatteåret 2014 betalas ingen kompensation till kommunerna för förlust av skatteintäkter från förvärvsinkomstbeskattningen enligt den nämnda lagen. Den slutliga ekonomiska effekten av detta är i dagsläget inte möjlig att fastställa,

beroende på att kompensationerna betalas utgående från verkställd beskattning för respektive år. Utgående från de kalkylerade kompensationerna för skatteåret 2012 skulle kompensationerna årligen under övergångsperioden sänkas med ca 600.000 euro.

Enligt förslaget till statsbudget för år 2012 kommer grundavdraget att höjas från maximalt 2.250 euro till maximalt 2.850 euro vilket beräknas sänka de åländska kommunernas skatteinkomster med drygt 0,8 miljoner euro år 2012. Landskapsregeringen anser att denna förändring är ändamålsenlig att genomföra även i landskapet.

Arbetsinkomstavdraget kommer att höjas från 740 euro till 900 euro, men denna höjning föranleder inte något behov av ändringar av den nya kommunalskattelagen. Höjningen av avdraget beräknas minska de åländska kommunernas skatteinkomster med 0,8 miljoner euro. Även hushållsavdraget avses minska från 3.000 euro till 2.000 euro samtidigt som ersättningsgraden sänks från 60 % till 45 % av de avdragbara arbetskostnaderna. Både arbetsinkomst- och hushållsavdraget görs i första hand från statsskatten och först i andra hand från kommunalskatten.

I riket höjs kommunernas andel av samfundsskatteintäkten med 5 procentenheter totalt sett för samtliga intäkter i Finland för skatteåren 2012 och 2013 samtidigt som skattesatsen för samfund totalt sänks från 26 % till 25 %. Detta innebär att kommunalskatteprocenten temporärt kommer att ändras från 5,7174 % till 6,9675 % för skatteåren 2012 och 2013. Landskapsregeringen föreslår att motsvarande förändring görs i landskapet.

I samband med lagändringen bör också procentsatsen för kompensationen för uteblivna intäkter från beskattningen av kapitalinkomst höjas från 20,4564 till 23,225 för skatteåren 2012 och 2013, med hänvisning till förändringar i samfunds- och kapitalinkomstskattesatserna.

Landskapsandelarna

Varken för de allmänna eller för de uppgiftsbaserade landskapsandelarna planeras någon systemförändring för år 2012. Detta betyder att de basbelopp som ska ligga till grund för landskapsandelarna indexjusteras på normalt sätt.

Enligt landskapsandelslagstiftningen ska kostnadsfördelningen mellan landskapet och kommunerna rörande landskapsandelarna utredas vart fjärde år. Eftersom år 2012 är att betrakta som det första så kallade justeringsåret sedan landskapsandelsreformen genomfördes år 2008, har landskapsregeringen för avsikt att låta påbörja denna utredning så snart statistikuppgifter för år 2011 finns tillgängliga.

Avsikten är att under året överväga vilka åtgärder den förändrade hälso- och sjukvårdslagstiftningen, enligt vilken kommunerna fr.o.m. år 2013 inte längre deltar i finansieringen av åldringssjukvården, och den demografiska utvecklingen bör föranleda beträffande landskapsandelssystemet.

Under året avser landskapsregeringen vidare att påbörja arbetet med en förändring av lagstiftningen avseende såväl samarbetsunderstödet som det särskilda understödet. Landskapsregeringen anser att samarbetsunderstödet i sin nuvarande utformning inte helt når upp till avsett syfte, d.v.s. att uppmuntra till samarbete över kommungränserna. Till viss del kan detta bero på att stödet är relativt nytt, och ännu inte helt inarbetat, men landskapsregeringen bedömer att en starkt bidragande orsak är att stödet endast utges som en kostnadsersättning på basen av redovisade kostnader. Stödet behöver därför omformas så att det ger en mer stimulerande effekt och därmed ökar intresset för kommunerna att utöka samarbetet.

Det finns även ett behov av att skapa ett regelverk för att långsiktigt kunna hantera kommuner som hamnat i ekonomiska svårigheter som inte enbart beror på tillfälliga exceptionella omständigheter, utan även på exempelvis grundläggande strukturella problem.

Ett prioriterat område är att stimulera utvecklingen av e-förvaltning inom den offentliga förvaltningen eftersom man bedömer att det finns stora möjligheter till samordningsvinster och effektivare förvaltning.

Samhällsreformen

Den övergripande frågan är hur servicestrukturen kan förändras så att den fungerar ändamålsenligt och effektivt på lång sikt. Landskapsregeringens målsättning är att trygga en hållbar offentlig service på Åland med tjänster av god kvalitet. Ledorden i samhällsreformen är samverkan, struktur och process. Genom att samordna och styra resurserna kan förutsättningarna för kvalitativ service på jämlika villkor för invånarna stärkas. Kompletterat med ett helhetsgrepp om ett strategiskt, genomtänkt och långsiktigt utvecklingsarbete kan också förutsättningarna för att bromsa utgiftsutvecklingen förbättras. Den kommande samhällsreformen bör enligt landskapsregeringen basera sig på följande utgångspunkter

- fokusera på strategiskt, långsiktigt planerings- och utvecklingsarbete. Sätt kunden i fokus och arbeta processinriktat för att få grepp om helheterna
- allokera rätt resurser i rätt tid och på rätt plats. Kostnadskrävande insatser inom framförallt hälso- och sjukvården samt socialvården kan undvikas genom att arbeta förebyggande
- det är nödvändigt att möjliggöra specialisering. En fördjupad kunskapsbas och ett större antal ärenden inom samma område ger bättre förutsättningar för effektivitet i arbetet
- utveckla och modernisera förvaltningen datatekniskt och med stöd av moderna hjälpmedel. Utnyttja möjligheten att omforma dagens resurskrävande ”ö-förvaltning” till en i högre grad samverkande åländsk offentlig e-förvaltning
- beredskap att förändra samhällsstrukturerna, såväl inom landskapsförvaltningen som i kommunerna. Strukturen får inte stå i vägen för utveckling, men förändring får heller inte bli ett självändamål. Målsättningen måste vara att skapa långsiktigt hållbara strukturer samt
- utvecklingen av den offentliga servicen måste vara ekonomiskt hållbar. Nivån på den offentliga servicen styr i hög grad kostnadsnivån. Oberoende av hur effektivt den offentliga förvaltningen bedrivs, kan inte nivån på den offentliga service som erbjuds tillåtas överstiga den nivå som samhället långsiktigt har råd att finansiera.

FRÄMJANDE AV JÄMSTÄLLDHETEN

Budgeten och jämställdheten

Landskapsregeringen konstaterar att en framgångsrik jämställdhetspolitik kräver att jämställdhetsperspektivet integreras i all politik och därmed formar det åländska samhället och ålänningarnas vardag. Detta gäller inte minst den ekonomiska politiken. Jämställdhet är en viktig ekonomisk fråga och kan mätas genom att följa de ekonomiska resursernas fördelning mellan kvinnor och män. Landskapsregeringen konstaterar att en jämställd fördelning av de ekonomiska resurserna är nyckeln till ett jämställt samhälle.

Budgeten är landskapets viktigaste styrinstrument för att fördela resurser och skapa förutsättningar för jämställdhet mellan kvinnor och män. Eftersom kunskapen om skillnaderna i kvinnors och mäns ekonomiska situation varit bristfällig har landskapsregeringen av ÅSUB beställt en utredning med statistik som belyser skillnaden i kvinnors ekonomiska situation. Utredningen bifogas detta budgetförslag i form

av en särskild jämställdhetsbilaga (bilaga 9). Avsikten är att genom förbättrat bakgrundsmaterial ge förutsättningar för beslut och initiativ som befrämjar jämställdheten. Avsikten är att kommande år fördjupa olika delområden.

Lönesättning baserat på arbetsvärdering

Arbetet med att åstadkomma en välfungerande lönebildning inom förvaltningen med bra lönestruktur och tydliga och kända kriterier för lönesättning är ett viktigt uppdrag. Tjänsternas krav och svårigheter värderas systematiskt ur olika perspektiv och ger en sakligt motiverad bedömning som grund för lönesättningen. Genom en analys av arbetets krav och svårigheter skapas i förlängningen ett relevant underlag för bedömning av individens kvalifikationer - individens förmåga att uppfylla kraven i arbetet, ta ansvar och nå resultat.

En övergång till ett system baserat på arbetsvärdering förutsätter att en överenskommelse kan nås med de fackliga tjänstemannaorganisationerna och att tillräckliga resurser kan avdelas till ett löneprogram för att täcka in de tilläggskostnader som uppstår.

Barnomsorg

Landskapsregeringens jämställdhetsprojektet inom barnomsorgen åren 2009 - 2011 har gett den åländska barnomsorgspersonalen kunskap, verktyg och modeller för implementering av genus- och jämställdhetsperspektivet i alla delar av den verksamhet man bedriver.

Barnomsorgens styrdokument innehåller ett tydligt genus- och jämställdhetsuppdrag. Detta innebär att kvinnors och mäns, flickors och pojkars lika makt och inflytande skall genomsyra verksamhetens alla delar. Barnomsorgens roll är i detta avseende att förhindra och motarbeta traditionella könsrollsmönster och stärka och utveckla arbetet med genus- och jämställdhetsfrågor. Målet med genus- och jämställdhetsarbetet i barnomsorgen är att vidga både flickors och pojkars individuella kompetenser och valmöjligheter i livet utan begränsningar av föreställningar om vad som är kvinnligt eller manligt.

Kvinnors företagande

Jämställdhet är en viktig faktor då det gäller ökad konkurrenskraft och en stark åländsk ekonomi. Idag är det färre kvinnor än män som driver företag på Åland. Kvinnors andel av det samlade företagskapitalet är alltså mindre än mäns och kvinnor utgör dessutom en minoritet på ledande poster i alla branscher. Fler kvinnor som företagare bidrar till en starkare ekonomisk utveckling men ger också synergieffekter i form av en ökning av kvinnors andel i skapande av och delaktighet i de informella nätverk varifrån styrelseledamöter, verkställande direktörer och ordföranden rekryteras. Regelverk och stödåtgärder ska ses över för att uppmuntra till och underlätta för kvinnor att starta företag.

UNGDOMAR

Ungdomsverksamhet

Det ungdomspolitiska programmet är vägledande för landskapets ungdomspolitik. Programmet betonar bland annat ungdomars reella möjligheter till påverkan och delaktighet och att ungdomars engagemang, skapande förmåga och kritiska tänkande ska tas tillvara som en samhällsresurs. Jämställdheten är i likhet med idrotts- och kulturpolitiken av central betydelse även inom ungdomspolitiken.

Programmet är tvärsektoriellt och implementeras inom hela landskapsförvaltningen. På basis av det ungdomspolitiska programmet uppgörs en årlig handlingsplan för ungdomspolitiska åtgärder. För att

förverkliga ambitionen gällande tvärsektoriellt arbete måste ändamålsenliga strukturer byggas upp för samverkan dels inom landskapsregeringen, dels med andra berörda parter.

I enlighet med det ungdomspolitiska programmet strävar landskapsregeringen till att öka de ungas möjlighet till medbestämmande och delaktighet i ärenden som känns viktiga för dem.

Ett led i strävan att öka ungas medverkan är ett årligen återkommande ungdomsparlament, som ordnas av Ålands ungdomsråd. Där kan de deltagande ungdomarna lyfta och debattera viktiga samhällsfrågor. De ärenden som godkänns i parlamentet överförs till landskapsregeringen för vidare behandling.

Som ett resultat av det senaste ungdomsparlamentet kan nämnas att avsikten är att Ålands kulturdelegation framöver ska ha en särskild ungdomsrepresentant som utses efter förslag av Ålands ungdomsråd. Ålands ungdomsråd ska utses bland deltagarna i det ungdomsparlament som avses bli årligen återkommande.

INTEGRATION

Övergripande mål för integration i landskapet Åland är att alla kvinnor, män, flickor och pojkar ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Landskapsregeringen konstaterar att tillit till människors erfarenheter, kunskaper och intitiativförmåga är en av förutsättningarna för en gynnsam integrationsprocess. Mångfald ska ses som en resurs för kreativititet och tillväxt.

Lagstiftning för främjande av integration har påbörjats och slutförs under år 2012.

För ett öppet och integrerat åländskt samhället krävs gemensamma referensramar, rättsnormer, gemensamma mötesplatser och ett gemensamt språk och därför utarbetas ett fyraårigt ramprogram för integration under året.

ORGANISATIONSUTVECKLING

Samordnad IT-utveckling och e-förvaltning

Landskapsregeringens övergripande mål för IT-utvecklingen är samordnade lättanvända system och strukturer som skapar sådana förutsättningar att den offentliga förvaltningen kan erbjuda en effektiv samhällsservice med kunden i fokus. Att utveckla och ta i bruk nya IT-system är en resurskrävande process – såväl ekonomiskt som personalmässigt. Enligt landskapsregeringen är det därför väsentligt att få ut största möjliga nytta av de resurser som satsas på denna utveckling. Därför är en samordning av utvecklingsarbetet mellan landskapets myndigheter högprioriterat, framförallt avseende ekonomi- och personalförvaltningens datasystem.

Utvecklingen av IT-systemen har även en central roll i den fleråriga aktionsplanen för förbättrade ledningsverktyg och intern kontroll som landskapsregeringen nyligen antagit.

Den satsning som landskapsregeringen nu gör för att förnya förvaltningens IT-system är också en grundförutsättning för att gå vidare med utvecklingen av e-förvaltningen i landskapet för att skapa kundorienterade elektroniska tjänster. Sedan tidigare har ett nytt lönesystem, ett elektroniskt fakturahanteringssystem och ett digitalt dokument- och ärendesystem tagits i bruk. Nästa steg är att förnya

ekonomisystemet, samt att påbörja förnyandet av landskapsregeringens hemsida.

Utöver de strategiska målsättningar som definieras i landskapsregeringens IT-strategi finns också ett behov av att utarbeta en strategi för utvecklingen av e-förvaltningen i landskapet. Målsättningen med denna strategi bör vara att på ett kostnadseffektivt sätt skapa största möjliga nytta för företag, enskilda personer, den offentliga förvaltningen och samhället som helhet.

TILLSYNSMYNDIGHET

För att förbättra tillsynen över lotterier samt verksamheten vid Ålands polismyndighet kommer landskapsregeringen att föreslå att en särskild tillsynsmyndighet inrättas för ändamålet. Till en sådan funktion kan även tillsyn över andra verksamheter kopplas, såsom exempelvis datainspektionen.

Landskapsregeringen avser utreda möjligheten att kombinera funktionen vid Diskrimineringsombudsmannen med konsumentrådgivningen i syfte att effektivisera verksamheterna.

REVISION

Landskapsregeringen kommer att föreslå att nuvarande landskapsrevisorer ersätts av en oberoende revisionsmyndighet under lagtinget med uppgift att svara för övervakningen av landskapets hushållning, budgetens iakttagande, verkställigheten av lagtingets beslut samt att landskapsförvaltningen sköts på ett lagenligt och ändamålsenligt sätt. Samtidigt förändras verksamheten vid landskapsregeringens revisionsbyrå på så sätt att fokus riktas på granskning av hanteringen av EU-medel.

ENERGIUTVECKLING

Enligt målsättningen att 20 % av energiförbrukningen inom EU ska komma från förnyelsebara energikällor har olika specifika krav fastställts för de olika medlemsländerna. För Finland har åtagandet fastställts till 38 %. Basen för åtagandena är en uppskattning av naturresurser och ekonomiska resurser för respektive nation. Landskapsregeringen har, i enlighet med det gällande EU-direktivet, för sin del fastställt en plan som påvisar att landskapsregeringen uppnår sin rimliga andel av åtagandena.

För att uppnå målsättningen har riket infört ekonomiska stöd för energiformer som bidar till att uppnå åtagandet. De produktionsformer som stöds är vindkraft, biogas, vattenkraft och biobränsle. Stödet hänför sig till näringsverksamhet varför det faller inom landskapets behörighet. Därför kan de produktionsföretag som är baserade på Åland inte utan särskilda åtgärder ingå i stödsystemet. Samtidigt är landskapet Åland en av de mest fördelaktiga regionerna i Finland för etablering av vindkraft. Landskapsregeringen anser därför att ett gemensamt stödsystem skulle vara till nytta för både riket och Åland och har därför som mål att nå en överenskommelse med riksmyndigheterna att åländska aktörer ingår i ett gemensamt stödsystem.

Energieffektivering är många gånger den billigaste och minst resurskrävande metoden att minska energiförbrukningen. Landskapsregeringens målsättning är att energieffektiveringen är en fortsatt viktig del i beslutsfattandet inom flera områden.

Ålands stamnätsbolag, Kraftnät Åland Ab, avser att bygga en likströmsförbindelse till riket för att trygga landskapets elförsörjning. För investeringen är avsikten att bevilja ett bidrag om 40 %, högst 50 miljoner euro, som finansieras med det extra anslag som landskapet nyligen beviljats i enlighet med 48 § självstyrelselagen. Förbindelsen ger, förutom en tryggad reservkraft, en långsiktig möjlighet att bygga ut s.k. intelligenta nätverk på Åland. Framöver är det då inte bara de större vindparkerna som tillför energi till nätet utan även små gårdsbaserade vindturbiner och microturbiner kan bidra med produktion. Förbindelsen till riket medför stabilitet till nätet och utjämnar flödestoppar. Dessutom förespås elfordonen framöver kunna utgöra en lagringsbuffert och då kunna leverera till nätet vid toppbelastningar. EU prioriterar utbyggnaden av intelligenta nät och med kabelanslutningen skapar Åland en god grund för fortsatt utveckling.

EU-direktiv 2009/72/EG syftar till åtskillnad mellan ägande och kontroll av nätdrift samt leverans- och produktionsintressen avseende elektricitet. Direktivet innebär att ingen av de nuvarande ägarna i Kraftnät Åland Ab som samtidigt företräder produktions- eller leveransintressen kan kvarstå som ägare. Landskapsregeringen har därför vänt sig till de övriga ägarna i bolaget med en förfrågan om de är intresserade av att landskapet löser in deras aktier. Landskapsregeringen anser att landskapet för sin del kan avstå från sitt ägande i Mariehamns Energi Ab. Landskapsregeringen avser att återkomma till lagtinget med förslag till budgetering då förhandlingsöverenskommelser nåtts i ärendet.

Landskapsregeringens avsikt är att en energikommission bl.a. ska undersöka energikostnaderna för slutkunden. I uppdraget kan faktorer som inverkar på prisbilden undersökas, även vilka marknadsmekanismer och regelverk som påverkar detta. Avsikten är att genom att skapa såväl ett kunskapsunderlag som en medvetenhet bland företag och privata konsumenter förbättra förutsättningarna för en väl fungerande marknad.

SOCIALVÅRD

Landskapsregeringens mål för socialpolitiken är att på ett hållbart sätt trygga den grundläggande välfärden och verka för social rättvisa så att alla har tillgång till likvärdig och trygg socialvård.

Social tillsyn

En viktig funktion för landskapsregeringen i dess arbete med övergripande planering och ledning av den sociala verksamheten i kommunerna är att utöva viss tillsynsverksamhet. Landskapsregeringen avser att under året utöva tillsyn i enlighet med antagen plan och prioriterade områden för tillsyn. Tillsynsverksamheten ska bidra till att verksamhetsutövaren kontinuerligt utvecklar och förbättrar sin verksamhet som rör enskilda personers rättssäkerhet, verksamheters laglighet och en god kvalitet inom socialvården.

Äldreomsorg

Arbetet med att säkerställa en kvalitativ likvärdig äldreomsorg på Åland fortsätter. Tyngdpunktsområden kommer att vara en utvärdering av kvalitetsrekommendationen "Tjänster för äldre" i syfte att bland annat utvärdera behovet av lagstiftning angående äldres rätt till tjänster. Arbetet med att kartlägga de vård- och servicekedjor som äldre berörs av, samt fastställande av mål och kvalitetsindikatorer för dessa fortsätter. Utvecklandet av kontinuerlig, planerad tillsyn inom området fortgår. Som underlag för såväl planeringen, ledningen som tillsynen av äldreomsorgen fortsätter arbetet med att säkerställa adekvat statistik samt andra grunduppgifter för området. Landskapsregeringen ser en större samordning mellan kommunerna som centralt för att säkra tillgång till specialkompetens.

Barn och unga
Landskapsregeringen kommer att fortsätta arbetet mot målet att en barnkonskevensanalys av beslut och lagar som berör barn indirekt eller direkt blir rutin i den egna förvaltningen. Barn med annat modersmål än svenska kommer att i högre grad än tidigare att stödas, som ett led i integrationsarbetet. Som en följd av att en ny barnomsorgslag träder i kraft kommer styrdokumentet för det pedagogiska arbetet i barnomsorgen (grunderna för förundervisningen) att revideras under året.

Alkohol- och narkotikafrågor
En utvärdering av det alkohol- och narkotikapolitiska programmet för åren 2007 - 2011 har påbörjats hösten 2011. Landskapsregeringen reviderar programmet och inleder under året arbetet med att förverkliga åtgärderna i det reviderade programmet. Det alkohol- och narkotikapolitiska programmet innehåller långsiktiga mål omfattande att minska alkoholkonsumtionen och skadeverkningarna, att höja alkoholdebutåldern samt att skapa ett narkotikafritt Åland. Alternativ till huvudmannaskapet för missbrukarvården på Åland har utretts inom ramen för en utredning om socialvårdens utveckling och landskapsregeringens arbete beträffande allmän planering, ledning och övervakning av missbrukarvård fortsätter utvecklas i enlighet med beslut som tas beträffande socialvårdens utveckling på Åland, samt åtgärder vidtas för en revidering av områdets lagstiftning.

Funktionshindrade
Landskapsregeringen fortsätter arbetet med att förbättra livsvillkoren för alla i samhället oavsett funktionsförmåga. Utarbetandet av ett nytt handikappolitiskt program för Åland har påbörjats år 2011 och revideringsarbetet fortsätter år 2012. Utvecklandet av en kontinuerlig, planerad tillsyn inom området fortgår, likaså vidtagandet av åtgärder för att främja de funktionshindrades levnadsvillkor utifrån rapporten "Ekonomiska levnadsvillkor för funktionshindrade personer på Åland".

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Landskapsregeringens mål med hälso- och sjukvården är att främja en hållbar utveckling genom satsningar på hälsofrämjande och förebyggande åtgärder samt att trygga en tillräckligt god specialsjukvård.

Hälso- och sjukvården är ett prioriterat område. Den medicinska utvecklingen har lett till att flera liv kan räddas och medborgare kan leva längre med kroniska sjukdomar. Detta är en positiv utveckling men innebär samtidigt en ekonomisk utmaning. Revideringen av landskapslagen om hälso- och sjukvård är slutförd. Lagen avses stödja styrningen av den offentliga hälso- och sjukvården och målsättningen är att arbeta vidare med att utfärda närmare bestämmelser på förordningsnivå inom i lagen angivna områden.

Arbetet inför implementeringen av EU:s patientrörlighetsdirektiv fortsätter och beräknas bli omfattande under det kommande året.

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDD

Utvecklingen av lagstiftningen inom miljö- och hälsoskyddsområdet har under en relativt kort tidsperiod varit mycket betydande. Området styrs av ett omfattande regelverk som gäller verksamhetsutövare, myndigheter och allmänhet. En stor del av landskapslagstiftningen är baserad på EU-bestämmelser och

dessutom finns omfattande EU-förordningar som gäller direkt i landskapet. Arbetet framöver kommer i större utsträckning än hittills att inriktas på att se till att regelsystemet och tillämpningen är så rättssäker och effektiv som möjligt så att människor och miljön skyddas utan att det innebär onödigt arbete för verksamhetsutövare och myndigheter. Underlagsarbetet för att föra över behörigheten inom det miljömedicinska området till riket fortsätter.

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet är central i arbetet med enskilda verksamhetsutövare genom att myndigheten är tillstånds- och tillsynsmyndighet inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Under år 2011 har landskapsregeringen anlitat ett konsultföretag för att utvärdera verksamheten vid myndigheten. Utgående från utvärderingen kommer landskapsregeringen att utveckla styrningen av myndigheten så att landskapets resurser inom området används så effektivt som möjligt.

För den biologiska mångfalden och friluftslivet är de åländska naturreservaten en värdefull resurs, som landskapsregeringen sköter på ett långsiktigt sätt. Förverkligandet av det omfattande vattenåtgärdsprogrammet från december 2009 fortsätter. Målsättningen är att vattnet ska ha god vattenkvalitet. Exempel på åtgärder som ingår i programmet är projekt med syfte att öka kretsloppet och minska belastningen inom jordbruk och fiskodling i samarbete med berörda branschorganisationer, såsom riktad rådgivning till jordbrukare och kretsloppsanpassad fiskodling. Avfallsarbetet kommer i ännu större grad att inriktas på avfallsförebyggande arbete och användning av avfall som en resurs i andra verksamheter. Ett bra och effektivt livsmedelsskydd är viktigt för ålänningarna men även för turistlandskapet Åland. En viktig del i det är en god djurhälsa inklusive djurskydd.

UTBILDNING OCH KULTUR

Inom det nordiska samarbetet poängteras vikten av värdeskapande inom det centrala temaområdet för grön tillväxt. Kunskapstriangeln, dvs. samverkan mellan utbildning, innovation och forskning, ska fortsättningsvis prägla det övergripande förhållningssättet inom undervisningssektorn. Smart och hållbar tillväxt är också en EU 2020-strategi.

Målsättningen är att trots samhällets begränsade resurser kunna erbjuda flickor och pojkar och kvinnor och män ett mångsidigt utbildningsutbud av hög kvalitet. Under året ska utbildningsalternativ på gymnasialstadiet för studerande med särskilda behov vara ett centralt utvecklingsområde. En samnordisk målsättning är att minska antalet avhopp.

Landskapsregeringens vision är att förvalta och förmedla Ålands kulturarv tillsammans med dagens människor för morgondagens generationer. Kultur har en viktig roll i samverkan med andra samhällssektorer och landskapsregeringen betonar kulturens betydelse för den enskildas välbefinnande och utveckling, för besöksnäringen och inom vården. Kulturen har central betydelse för att främja integration. Inom kultur och idrott utgör Ålands synlighet ett särskilt tema under budgetåret. Anslag ingår för planering och genomförande av Ålands självstyrelses 90-årsjubileum år 2012.

Utforskningarna kring den s.k. champagnegaleasen fortsätter. Fartyget är fortfarande oidentifierat varför en del forskningsarbete exempelvis i olika arkiv återstår. Målsättningen med den framtida förvaltningen är att skapa synlighet och förutsättningar för långsiktiga positiva kringeffekter för det åländska samhället.

Grundskolan

En god start i skolan ger en stabil plattform för det livslånga lärandet. Flickors och pojkars individuella behov och förutsättningar, begåvning och olikheter ska beaktas och utgöra grund för skolornas undervisning och verksamhet. Basfärdigheterna att läsa, skriva och räkna liksom IKT-färdigheter, adekvata kunskaper och en bred allmänbildning ska betonas i takt med elevernas ålder och mognad. Grundskolornas huvudmän, kommunerna, har samtidigt i uppgift att i samklang med landskapsförvaltningens styrdokument stöda flickors och pojkars psykiska och fysiska hälsa på bästa sätt. För elever med särskilda svårigheter ska stödåtgärder verkställas i ett tidigt skede. Tyngdpunkten i kartläggningen av skolornas inlärningsresultat ligger i bedömningen av elevernas kunskaper och färdigheter i främst modersmålet, matematik och naturvetenskaper. Ett utvecklingsarbete ska inriktas mot implementering av den reviderade läroplanen.

Gymnasienivån och vuxenutbildningen

Landskapslagen (2011:13) om gymnasieutbildningen trädde i kraft 1.8.2011. Därmed bildades en ny myndighet Ålands gymnasium, med en förvaltningsmyndighet och två skolor, Ålands lyceum och Ålands yrkesgymnasium. Den nya organisationen befäster under året sin roll och utvecklar former för den interna kommunikationen, operativa styrningen och ledningen. Styrelsen för myndigheten samordnar de båda skolornas ekonomi- och resursförvaltning. Ålands gymnasiums administrativa förvaltning lokaliseras till iordningställda utrymmen i tidigare skolbyggnad på Neptunigatan.

Omläggningen av undervisningen och anpassningen av yrkesutbildningens läroplaner till ett periodsystem fortgår. IKT som hjälpmedel i undervisningen lyfts genom kompetensutvecklingsinsatser. Ålands gymnasium utvecklar sin vuxenutbildning inom behörighetsgivande utbildning och skapar ett flexibelt och varierat utbildningsutbud som möter arbetslivets och vuxna individers efterfrågan och behov av kompetenshöjning.

En revidering av gymnasieutbildningens läroplansgrunder görs för att uppnå en anpassning till gymnasielagens skrivningar gällande utbildning på gymnasienivå och till de processer som pågår inom EU, bl.a. EQF (European Qualifications Framework) och ECVET (European Credit System for VET). Speciella läroplansgrunder för vuxenutbildningen utarbetas.

Sjöfartsutbildningen och användningen av dess stödresurser samordnas. En struktur för undervisningssamarbete och tillgodoräknande av tidigare studier och kunnande utvecklas inom sjöfartsutbildningens olika nivåer.

Högskolan på Åland

Högskolan på Åland spelar en viktig roll i utvecklingen av det åländska samhället. Högskolan bedriver yrkesinriktad utbildning som efterfrågas i det åländska samhället. Högskolans tillämpade forskning stöder i första hand utbildningen och utvecklingen inom arbetslivets olika sektorer. Högskolans utbildnings- och forskningsuppdrag preciseras under året i ett nytt utbildningsavtal.

Kultur, kulturarv och fritt bildningsarbete

Under år 2012 revideras det kulturpolitiska programmet "Växtkraft". Programperioden avses sammanfalla med landskapsregeringens mandatperiod. Landskapsregeringen antog våren 2011 ett nytt mediepolitiskt program vars huvudsakliga syfte är att visa utvecklingen av public service. Programmet innehåller även ställningstaganden till den ökande användningen av sociala medier. Det mediepolitiska programmet kompletterar till viss del programmet "Växtkraft".

Biblioteksverksamheten är genom sin mångsidighet en prioriterad del av det åländska kulturlivet. Under år 2011 har ett nytt biblioteksavtal ingåtts mellan Mariehamns stad och landskapsregeringen. Biblioteken ska vända sig till alla invånare och i kommuner med stark invandring bör biblioteken verka för att främja integrationen.

En utredning om möjligheterna att etablera en fördjupad undervisning i teater och drama fortsätter under år 2012 under ledning av Ålands kulturdelegation.

Under år 2012 inleds arbetet med att skapa en ny basutställning vid Ålands museum och i Ålands museums sommarutställning kommer Ålands självstyrelses 90-års jubileum att uppmärksammas.

Landskapsregeringen har som mål att ta tillvara det stora massmediala intresse som fyndet av den sjunkna galeasen med champange och öl i lasten rönt. Avsikten är därför att skapa en särskild juridisk person för att genomföra auktioner och bedriva verksamheten så att den kommer till nytta för sjöfartshistoriska och marinarkeologiska ändamål, Östersjöns miljö samt allmänt för det åländska samhället.

Idrott

Idrotten är en folkrörelse med uppskattningsvis 14.000 utövare på olika nivåer. En långsiktig strategi för idrotten är nödvändig för att idrotten kontinuerligt ska kunna utvecklas. I arbetet ingår även en undersökning av möjligheterna till en aktiv evenemangsutveckling. I likhet med kulturpolitiken ska idrottspolitiken beakta jämställdhet, hållbar utveckling, regional rättvisa och öppenhet för nya idéer. Särskilt prioriteras flickors och pojkars möjligheter att idrotta och motionera. Samtidigt är det viktigt att uppmärksamma de idrottsframgångar som Åland har på elitnivå i nationella och internationella sammanhang då de i stor utsträckning fungerar som inspiration för idrottsutövande unga kvinnor och män.

FRÄMJANDE AV NÄRINGAR

Allmänt

Landskapsregeringens uppgift är att ge det åländska näringslivet goda förutsättningar för entreprenörskap, företagande, utveckling och risktagande. De övergripande målen är att möta den globala ekonomiska inbromsningens effekter på Ålands ekonomi och att åstadkomma högre tillväxt och sysselsättning för att öka välfärden som bör komma alla till del. Företag etablerade på Åland bidrar till samhällets välstånd genom att generera affärer för andra företag, erbjuda arbetsplatser, öka utbudet av varor och tjänster, generera export som förbättrar bytesbalansen samt genom att delta i finansieringen av den gemensamma servicen. Ökad tillväxt, hög sysselsättning och spridning av företag och arbetsplatser i hela regionen är ett måste.

Sjöfart

Sjöfartens konkurrensförutsättningar är av särskild betydelse för den åländska samhällsekonomin. Utmaningarna som följer av internationella beslut inom IMO och EU om skärpta miljökrav bör hanteras genom möjligheter till kompletterande stöd för bland annat investeringar. Under året klargörs om Europeiska kommissionen avser förändra reglerna om statligt stöd till sjötransporter. Med nuvarande bestämmelser kan medlemsstaterna tillåta bemanningsstöd och tonnageskattesystem vilka har stor betydelse för en konkurrenskraftig sjöfartsnäring. Landskapsregeringen arbetar dels för att de besparingsåtgärder inom sjöfartspolitiken som avsiseras i rikets regeringsprogram inte förverkligas så att konkurrenskraften inom näringen försvagas och dels för att tonnageskattesystemet förverkligas så att det blir

ett verkligt alternativ för fraktsjöfarten.

Företagsutveckling

Det bästa resultatet av landskapsregeringens näringspolitik uppnås genom dialog och samarbete med de åländska företagen. Just nu pågår samt startas upp flera samarbetsprojekt där landskapsregeringen med finansiering eller aktiv medverkan utvecklar företagandet på Åland. Tillsammans med Ålands näringsliv r.f. och flera stora företag drivs projektet Tillväxt Åland. Projektets huvudsakliga syfte är att utveckla småföretags lönsamhet och underlätta generationsväxling. Projektet Åland Maps-Projekt AX som drivs av Ålands näringsliv r.f. med finansiering från landskapsregeringen och ERUF-programmet syftar till att stärka det åländska varumärket på internet samt åtgärda relaterade problem som uppstått för åländska företag. Det är viktigt att säkerställa att åländska IP-adresser är geografiskt knutna till Åland samt förbättra synligheten för Åland och åländska företag på data som producenter av karttjänster använder sig av samt registreringar i Googles lokala företagscenter. Under år 2012 planeras att tillsammans med Ålands Näringsliv r.f. öka intresset för entreprenörskap bland barn och ungdomar.

Ålands teknologicentrum (ÅTC) är landskapsregeringens företagsutvecklingsenhet och har en central roll i att tillhandahålla en samlad webbaserad information för nya företagare genom portalen startaeget.ax. Genom att minimera byråkratin och underlätta för småföretagare genom t.ex. Företagarskolan främjas tillskottet av nya företag på Åland. ÅTC har ett särskilt uppdrag att arbeta för att fler kvinnor driver företag. Under året förbereds en ny nordisk konferens om kvinnors företagande år 2013.

Företagens tillgång till finansiering för expansion och förnyelse är vital för en samhällsekonomisk tillväxt. Kapitalförsörjningsgruppens arbete förs vidare under året genom en samlad information riktad till företag samt genom en studie av olika företags tillgång till kapital. Underlaget ligger till grund för en översyn av landskapsregeringens stöd till näringslivet med särskilt fokus på stimulans av tjänste- och serviceföretag, satsningar på att utveckla ny teknik och nya produktionsmetoder, IT, energi och miljö.

Skärgårdsnämnden

Skärgårdsnämnden har låtit ÅSUB göra en kartläggning av företagandet i skärgården. På basen av denna undersökning arbetar skärgårdsnämnden vidare med att söka nya möjligheter att utveckla entreprenörskapet i skärgårdskommunerna och höja sysselsättningen som är en förutsättning för att öka den fasta bosättningen.

Turism

För genomförandet av turismstrategin 2012 - 2022 har de nyutbildade processledarna och deras företagsnätverk en viktig roll i produktutvecklingen. Landskapsregeringen bildar tillsammans med branschorganisationerna Visit Åland r.f. och Ålands näringsliv r.f. en samordningsgrupp för framdriften av det strategiska arbetet. Viktiga delar som återstår att utveckla är bl.a. konkurrenskraftiga produkter, ökad marknadskunskap hos besöksnäringen, systematiska kundundersökningar, professionell evenemangsplanering, kvalitetsförbättring och en miljömässigt hållbar besöksnäring.

EU-program

Under året inleds beredningsarbetet inför EU-programperioden 2014 - 2020. Utformningen av förordningarna och programmen påverkar möjligheterna att finansiera bland annat företagens kompetenshöjande insatser, sysselsättningsfrämjande projekt, regionalpolitiska åtgärder, landsbygdsutvecklingsprojekt, stöd för investeringar i produktiva lantbruksanläggningar, miljöstöd, fiskerifrämjande åtgärder och Leader-projekt. Landskapsregeringen kommer fortlöpande att formulera positioner till EU-rättsakter inom de olika områdena och när den fleråriga finansiella ramen för EU slås fast även i detalj utforma

politiken för nästa programperiod.

TRAFIK- OCH TRANSPORTPOLITIK

Trafikavdelningens mål är att upprätthålla, utveckla och förnya landskapets interna trafiksystem på ett så ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart sätt som möjligt, så att trafikanternas berättigade krav och förväntningar på en rimlig och säker trafik tillgodoses. Under år 2012 inleds verkställandet av planerna på kortrutt.

Arbetet med en omorganisation fortsätter i den riktning som angivits i tidigare budgetar.

Bolagisering

EU:s konkurrenslagstiftning begränsar en myndighets möjlighet att bedriva operativ verksamhet, som kan utföras av andra aktörer i regionen, i egen regi. Genom omorganiseringen kommer avdelningen att tydliggöra beställar- och utförarrollerna vilket medför en smidigare process när beställningar riktas till bolag istället för till enheter. Denna process påverkar även andra avdelningars verksamhet i stor utsträckning.

Konkurrensutsättning

Målsättningen med konkurrensutsättning är att reducera kostnaderna oavsett om det gäller färjlinjer eller infrastruktur. Under år 2012 fortsätter arbetet i enlighet med tidigare budgeter.

Servicenivå till trafikanter

Målet för året är en fortsatt långsiktig planering för verksamheten samt att uppnå förbättringar av servicenivån. Under början av året utvärderas nuvarande webbokningssystem. Anskaffning av fler digitala informationstavlor eller motsvarande lösningar för aktuell trafikinformation utvärderas och anskaffas om möjligt under året.

Väghållning

Trafikbyrån har i egenskap av beställare ansvaret för beställning av vägunderhåll medan produktionen av tjänsterna handhas av endera vägunderhållsenheten eller privata aktörer.

Vägar

Verksamheten under år 2012 kommer främst att bestå av färdigställande av påbörjade vägprojekt år 2011 och framtagande av vägplaner för 8,5 meters vägar och vägplaner för gång- och cykelvägnätet. Antaget en livslängd om ca 20 år borde generellt sett ca 30 km väg årligen byggas om eller grundförbättras.

Broar och hamnar

Under år 2012 kommer arbetet med att systematisera drift- och underhållsåtgärderna för broar, hamnar och bryggor att fortsätta. I övrigt planeras verksamheten inom området i samråd med övriga verksamheter på avdelningen. Drift- och underhållsarbetet beställs i huvudsak internt av vägunderhållsenheten. Anpassningen av linfärjor och färjfästen till samma låssystem som används i riket pågår. Syftet med förändringen är att möjliggöra inhyrning av ersättningstonnage.

Farleder

Under år 2011 har farledsunderhållet för de lokala farlederna upphandlats för en treårsperiod med op-

tion på två års förlängning. Under år 2012 inleds arbetet med digitalisering av farlederna.

Flygtrafiken
Målet är en ändamålsenlig flygtrafik till och från Åland. Flygtrafiken upprätthålls på marknadsmässiga villkor till Åbo och Helsingfors. Under hösten 2011 har en upphandling inletts avseende flygtrafiken mellan Mariehamn och Stockholm/Arlanda.

Sjötrafik
Rederienheten inom produktionsbyrån utför trafik med frigående färjor och linfärjor enligt av landskapsregeringen fastställda turlistor samt eventuella andra beställningar av t.ex. menförestrafik.

Målsättningarna är att fartygens befäl ges större ansvar för ekonomin ombord för att uppnå en effektivare budgethantering, att befattningsspecifika utbildningsplaner tas fram och att arbetet med bolagisering av rederienheten intensifieras.

Frigående färjor
De frigående färjorna trafikerar i stort i enlighet med turlistorna de senaste åren. Målet är att trafiken sköts med så få störningar som möjligt och på ett ekonomiskt effektivt sätt. Genom den omorganisering som pågår inom avdelningen kommer indelningen mellan beställare och utförare att kunna tydliggöras bättre än tidigare. För sjötrafikenhetens del innebär detta att verksamheten gradvis förändras i riktning mot ett självständigt, konkurrensutsatt bolag.

Bränsle/bunker
Utvecklingen av bränslepriset är en faktor som i stor omfattning påverkar de kommande utgifterna, främst inom sjötrafiken, men även inom linfärjorna och busstrafiken. I grundbudgeten för år 2011 antogs att bunkerpriset skulle ligga på i medeltal 55 cent per liter och i föreliggande budgetförslag antas det ligga på i medeltal 68 cent per liter.

Vägunderhållet
Vägunderhållsenheten anpassar verksamheten till en framtida konkurrensutsättning genom att arbeta för bolagisering av verksamheten.

Trafiksäkerhet
Trafiksäkerhet ska genomsyra allt arbete inom trafikavdelningen. Trafiksäkerhetsarbetet omfattar allt från förebyggande åtgärder, projektering och drift samt underhåll.

En viktig del av trafiksäkerhetsarbetet är att förändra trafikanternas attityd till t.ex. alkohol, hastighet och hänsyn till den lätta trafiken m.m. Detta görs genom bl.a. informationskampanjer och ”trafikjokern”. Som målsättning gäller att antalet trafikolyckor med dödlig utgång på grund av brister i vägens egenskaper inte ska förekomma och antalet olyckor med bestående skador som följd ska minimeras.

FÖRDELNINGEN AV PENNINGAUTOMATMEDEL OCH BUDGETEN

I syfte att minimera skadlig inverkan av spelverksamhet regleras i landskapslagen (1966:10) om lotterier. Enligt 1 § är verksamheten beroende av tillstånd och i 3 § att tillstånd får beviljas sådan offentligrättslig förening som bildats för ändamålet. De medel som inflyter genom föreningens verksamhet ska upptas i landskapets budget och användas för att stödja allmännyttigt och annat allmänt ändamål. Ge-

nom landskapsförordningen (1993:56) om Ålands Penningautomatförening (PAF) och dess verksamhet regleras den förening som avses i lotterilagen.

Landskapsregeringen konstaterar att eftersom avsikten med lagstiftningen inte är att finansiera sådana uppgifter som är samhällets grundansvar har penningautomatmedlen traditionellt använts för att främja föreningsverksamhet och annan motsvarande medborgaraktivitet samt för investeringar som används i sådan verksamhet. I föreliggande förslag till budget för år 2012 har den beräknade nettoavkastningen av Ålands Penningautomatförenings verksamhet under år 2011, som fördelas under år 2012, beräknats till 20.000.000 euro. Eftersom beloppet är förhållandevis högt anser landskapsregeringen det motiverat att en del av avkastningen även kan användas för investeringar i verksamheter som till sin karaktär påminner om den traditionella användningen av medlen och som är till stor nytta för den åländska befolkningen. Landskapsregeringen föreslår sålunda att den planerade geriatriska kliniken vid ÅHS ska finansieras med penningautomatmedel. Landskapsregeringens förslag till hur penningautomatmedlen i huvudsak ska användas framgår av kapitel 44.20 i detaljmotiveringen.

BUDGETEN OCH AVLÖNINGSUTGIFTERNA

Löneutgifterna har beräknats med beaktande av gällande kollektiva avtal och enligt det faktiska läget den 1.10.2011 medan avtalade lönejusteringar efter den tidpunkten beaktats schablonmässigt. Ny tjänstekollektivavtalsperiod inleddes 1.10.2010 och avtalen för de flesta yrkesgrupper löper t.o.m. 29.2.2012. Pensionspremierna enligt LL (1995:71) om landskapet Ålands pensionsfond har beräknats enligt 17 % av de förskottsinnehållning underkastade löneutgifterna då annat inte angivits. Nyanställda fr.o.m. 1.1.2008 försäkras i ett privat arbetspensionsbolag. De direkta sociala avgifterna har beaktats för de flesta med 2,69 %.

Enligt stadgandena i tjänstemannalagen (4 § 2 mom.) får tjänst inrättas endast om anslag för tjänsten anvisats i budget. I föreliggande budgetförslag anges sålunda uttryckligen under respektive moment när nya tjänster föreslås inrättade. För att ge information om tjänstesituationen totalt sett anges alla tjänsters beteckningar och löneklass i tjänstetablån som har fogats till budgetförslaget (bilaga 5). Information om tjänsteförändringar och antalet tjänster för Ålands hälso- och sjukvård har beaktats i den preliminära planen för hälso- och sjukvården (bilaga 2). I informationssyfte anges antalet anställningsförhållanden och deras art i en tabellstatistik över personal per huvudtitel 2010 - 2012 (bilaga 4).

Inkomst i form av dagpenningar som inflyter vid en anställds tjänsteledighet med lön på grund av sjukdom och moderskap har i budgetförslaget beaktats netto under respektive moment för personalutgifter. Nettoföringen av dagpenningar innebär samtidigt att kostnader för eventuella vikarier i nämnda fall ska belastas respektive moment för personalutgifter. Nettoföringen framgår inte särskilt i texterna under momenten.

ANSLAGENS BETECKNINGAR OCH MOMENTARTER SAMT JÄMFÖRELSER ÅRSVIS

Utgifterna delas normalt in i tre momentarter, Konsumtions-, Överförings- samt Realinvesteringsutgifter.

Konsumtionsutgifter (moment som har slutsiffror i intervallet 01-29) är den typ av utgifter som ger en direkt motprestation, d.v.s. olika typer av verksamhetsutgifter. Exempelvis löner och lönebikostnader,

köp av varor och tjänster, maskiner och inventarier av ringa värde. Överföringsutgifterna (30-69) ger inte någon direkt motprestation, men hjälper indirekt landskapet att fullfölja sina uppgifter. Hit räknas bidrag och överföringar till kommuner, övrig offentlig sektor, näringslivet, hushållen, allmännyttiga sammanslutningar samt bidrag från EU-fonderna. Realinvesteringar (70-79) är utgifter för anskaffning av anläggningstillgångar. På investeringsmoment ingår som huvudregel anskaffningar samt projekt som överstiger 100.000 euro, medan övriga mindre anskaffningar upptas under konsumtionsutgiftsmoment.

Därutöver finns för enstaka moment arterna lån och övriga finansinvesteringar samt övriga utgifter. Lån och övriga finansinvesteringar (80-87) används för lån som beviljas av landskapets medel. Övriga finansinvesteringar (88-89) kan användas vid inköp av aktier och värdepapper samt inköp av eller intrångsersättning för naturskyddsområden. Övriga utgifter (90-99) är räntor och amorteringar samt t.ex. budgetöverföringar mellan olika budgetår.

I såväl sifferstaten som detaljmotiveringen betecknas förslagsanslag med (F), vanliga reservationsanslag med (R) och tvååriga reservationsanslag (VR). Förslagsanslag används främst för lagbundna utgifter vars omfattning är svår att bedöma. De får inte överskridas utan att landskapsregeringen givit tillstånd. Reservationsanslag används för utgifter som sträcker sig över flera år, dock högst 4 år. Dessa får inte överskridas, men oanvänd del överförs till senare budgetår. VR, tvååriga reservationsanslag används för verksamhetsutgifter. Dessa får inte överskridas men oanvänd del överförs till följande budgetår. Obetecknade anslag är årliga och får inte överskridas eller överföras till ett senare budgetår.

För varje moment anges uppgifter om motsvarande anslag i bokslutet för år 2010 och budgeten för år 2011. För verksamhetsutgiftsanslag (VR - anslag) anges även under bokslutsuppgiften för år 2010 hur mycket som under året använts av tidigare års anslag samt på motsvarande sätt under uppgiften om budgeten för år 2011 hur mycket som beräknas använt av tidigare års anslag. Informationen ges med beteckningen (t.a.). Om ett anslag tidigare inte varit upptaget i budgeten anges detta med texten "Momentet nytt".

Budgeten uppgörs som huvudregel brutto, d.v.s. inkomster tas upp under inkomstmoment och utgifter under utgiftsmoment. Om det finns särskild anledning kan nettobudgetering undantagsvis tillämpas. Undantaget framgår då klart i motiveringen med en hänvisning till finansförvaltninglagen (1971:43, 8 §). Vid tidpunkten för uppgörandet av budgetförslaget har inte den nya finansförvaltningslagen trätt i kraft.

Budgeten uppgörs i mervärdesskattehänseende netto, d.v.s. så att mervärdesskatten inom gottgörelsesystemet inte belastar respektive budgetmoment. Endast icke avdragbar mervärdesskatt så som representation, eller kostnader för uthyrningsfastigheter ska belasta budgeten.

Uppställningen av budgetförslagets detaljmotivering följer tidigare uppställning såtillvida att detaljmotiveringen för inkomstmoment visas under respektive kapitel för motsvarande utgiftsmoment. För att tydliggöra behovet av finansiering med budgetmedel visas inkomster som positiva tal och utgifter som negativa tal. Anslagen under momenten visas endast som totalanslag.

Återbokning av bidrag som beviljats och registrerats enligt förbindelseprincipen kommer för budgetmoment som hör till EU-programmen för åren 2007 - 2013 att återbokas mot moment där bidrag beviljats. Denna återföring beskrivs inte separat under berörda moment.

Med hänvisning till ovanstående och till den preliminära planen för hälso- och sjukvården 2012 får landskapsregeringen vördsamt föreslå

att lagtinget antar följande förslag till budget för landskapet Åland under år 2012 samt bemyndigar landskapsregeringen att uppta för budgetens förverkligande erforderliga lån.

Mariehamn den 27 oktober 2011

L a n t r å d Viveka Eriksson

Minister Mats Perämaa

Bilagor:

1. Plan för socialvården 2012 - 2016
2. Preliminär plan för hälso- och sjukvården 2012
3. Resultaträkningsprognos för landskapet Åland 1.1. - 31.12.2012
4. Personal per huvudtitel 2010 - 2012
5. Tjänstetablå 2012
6. Lönetabeller för A- och C-löner
7. Översikt över landskapets och kommunernas investeringsplaner
8. Beskrivning av investeringsprojekt - budget 2012
9. Skillnader i kvinnors och mäns ekonomiska situation

I N K O M S T E R

Avdelning 31

31.	**LAGTINGET**	**1 000**
31.05.	LAGTINGETS KANSLI	1 000
31.05.01.	Lagtinget - verksamhetsinkomster	1 000

Avdelning 32

32.	**LANDSKAPSREGERINGEN**	**203 000**
32.05.	LANDSKAPSREGERINGENS ÖVRIGA INKOMSTER OCH UTGIFTER	151 000
32.05.12.	Interreg IV A Central Baltic Programme 2007 - 2013	151 000
32.20.	KONSUMENTFRÅGOR	42 000
32.20.39.	Statens ersättning för konsumentrådgivningsverksamhetens kostnader	42 000
32.40.	LAGBEREDNINGEN	10 000
32.40.01.	Lagberedningen - verksamhetsinkomster	10 000

Avdelning 33

33.	**KANSLIAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**3 191 000**
33.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	75 000
33.01.01.	Kansliavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster	75 000
33.03.	KOMMUNIKATIONSVERKSAMHET OCH EXTERNA KONTAKTER	28 000
33.03.01.	Ålandskontoret i Helsingfors - verksamhetsinkomster	28 000
33.05.	RADIO- OCH TV-VERKSAMHET	2 289 000
33.05.60.	Inkomster av radio- och TV-verksamhet	2 289 000
33.15.	UNDERSTÖDJANDE AV POLITISK VERKSAMHET	180 000
33.15.50.	Statsanslag för understödjande av politisk verksamhet	90 000
33.15.51.	Statsanslag för understödjande av politisk information	90 000
33.27.	ELSÄKERHET OCH ENERGI	15 000
33.27.05.	Inkomst av elinspektionsverksamhet	15 000
33.30.	BRAND- OCH RÄDDNINGSVÄSENDET	2 000
33.30.04.	Brand- och räddningsväsendet - verksamhetsinkomster	2 000

33.40.	FASTIGHETSENHETEN	290 000
33.40.88.	Överlåtelse av fastigheter	290 000
33.60.	ÅLANDS POLISMYNDIGHET	312 000
33.60.20.	Ålands polismyndighet - verksamhetsinkomster	312 000

Avdelning 34

34.	**FINANSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**37 580 000**
34.10.	SÄRSKILDA UNDERSTÖD, LÅN OCH INVESTERINGAR	200 000
34.10.31.	Inkomst av danaarv	200 000
34.10.88.	Försäljning av aktier	0
34.20.	PENNINGAUTOMATMEDEL	20 000 000
34.20.50.	Avkastning av Ålands Penningautomatförenings verksamhet	20 000 000
34.90.	PENSIONER OCH PENSIONSAVGIFTER	16 500 000
34.90.04.	Överföring från pensionsfonden	16 500 000
34.95.	ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE POSTER	880 000
34.95.01.	Förvaltningens ofördelade verksamhetsinkomster	880 000

Avdelning 35

35.	**SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGS-OMRÅDE**	**11 323 000**
35.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	25 000
35.01.01.	Social- och miljöavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster	25 000
35.52.	NATURVÅRD	3 000
35.52.01.	Naturvård - verksamhetsinkomster	3 000
35.60.	ÅLANDS MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSMYNDIGHET	695 000
35.60.20.	Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet - verksamhetsinkomster	330 000
35.60.21.	Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets laboratorium - verksamhetsinkomster	365 000
35.70.	ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	10 600 000
35.70.20.	Ålands hälso- och sjukvård - verksamhetsinkomster	7 300 000
35.70.39.	Kommunernas ersättning för Gullåsen	3 300 000

Avdelning 36

36.	**UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**1 475 000**
36.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	12 000
36.01.01.	Utbildnings- och kulturavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster	12 000
36.03.	STUDIESTÖD	50 000
36.03.51.	Återindrivna studiestöd	50 000
36.13.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR KULTURELL VERKSAMHET	2 000
36.13.55.	Inkomster av kulturell verksamhet	2 000
36.15.	GRUNDSKOLEVÄSENDET	2 000
36.15.24.	Inkomster från försäljning av läromedel	2 000
36.19.	VUXENUTBILDNING	200 000
36.19.08.	Inkomster för projekten Nätpedagogik och Validering på Åland	200 000
36.20.	EUROPEISKA UNIONEN - SOCIALFONDEN	377 000
36.20.46.	EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF	377 000
36.32.	ÅLANDS FOLKHÖGSKOLA	109 000
36.32.20.	Ålands folkhögskola - verksamhetsinkomster	109 000
36.34.	ÅLANDS MUSIKINSTITUT	82 000
36.34.20.	Ålands musikinstitut - verksamhetsinkomster	82 000
36.45.	ÅLANDS GYMNASIUM	369 000
36.45.20.	Ålands gymnasium - verksamhetsinkomster	369 000
36.60.	MUSEIBYRÅN	271 000
36.60.20.	Museibyrån - verksamhetsinkomster	270 000
36.60.88.	Inkomst av donation	1 000
36.80.	ÅLANDS LANDSKAPSARKIV	1 000
36.80.20.	Ålands landskapsarkiv - verksamhetsinkomster	1 000

Avdelning 37

37.	**NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**3 478 000**
37.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	49 000
37.01.01.	Näringsavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster	49 000

37.03.	NÄRINGSLIVETS FRÄMJANDE	114 000
37.03.23.	Ålands landsbygdscentrum - verksamhetsinkomster	114 000
37.05.	EUROPEISKA UNIONEN - REGIONALA UTVECKLINGSFONDEN	19 000
37.05.47.	EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ERUF	19 000
37.15.	FRÄMJANDE AV LANTBRUKET	75 000
37.15.04.	Inkomster för avbytarservice inom lantbruket	75 000
37.17.	EUROPEISKA UNIONEN - PROGRAM FÖR LANDSBYGDENS UTVECKLING	1 997 000
37.17.46.	Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013	1 997 000
37.22.	JAKT- OCH VILTVÅRD	158 000
37.22.04.	Inkomster för viltvårds- och jaktärenden	134 000
37.22.40.	Inkomster från hjortdjursavgifter och försålt fallvilt	24 000
37.26.	EUROPEISKA UNIONEN - STRUKTURPROGRAM FÖR FISKERISEKTORN	812 000
37.26.46.	EU:s finansieringsandel - strukturprogram för fiskerisektorn 2007 - 2013	812 000
37.30.	ÅLANDS ARBETSMARKNADS- OCH STUDIESERVICEMYNDIGHET	114 000
37.30.20.	Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten - verksamhetsinkomster	1 000
37.30.25.	Inkomster för projekt	113 000
37.52.	SKÖTSEL AV JORDEGENDOMAR	10 000
37.52.20.	Skötsel av jordegendomar - verksamhetsinkomster	10 000
37.55.	SKÖTSEL AV EGNA SKOGAR	130 000
37.55.20.	Skötsel av egna skogar - verksamhetsinkomster	130 000

Avdelning 38

38.	**TRAFIKAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**1 252 000**
38.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	82 000
38.01.01.	Trafikavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster	82 000
38.10.	ÖVRIG TRAFIK	80 000
38.10.04.	Inkomster av oljesanering	0
38.10.70.	Inkomster från oljeskyddsfonden	80 000

38.20.	KOSTNADER FÖR SJÖTRAFIK	0
38.20.70.	Försäljning av fartyg	0
38.30.	KOSTNADER FÖR VÄGHÅLLNING	0
38.30.88.	Försäljning av fastigheter	0
38.50.	VERKSTAD OCH LAGER	50 000
38.50.20.	Verkstad och lager - verksamhetsinkomster	50 000
38.70.	MOTORFORDONSBYRÅN	1 040 000
38.70.20.	Motorfordonsbyrån - verksamhetsinkomster	1 040 000

Avdelning 39

39.	**SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMSTER AV LÅN OCH FINANSIELLA POSTER**	**286 432 000**
39.01.	FINANSIELLA POSTER	3 117 000
39.01.91.	Räntor på lån	1 050 000
39.01.92.	Ränteinkomster	700 000
39.01.93.	Premier för landskapsgarantier	17 000
39.01.94.	Dividendinkomster	1 350 000
39.10.	SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR	228 764 000
39.10.90.	Avräkningsbelopp	203 684 000
39.10.91.	Skattegottgörelse	16 500 000
39.10.92.	Återbäring av lotteriskatt	8 000 000
39.10.93.	Apoteksavgifter	580 000
39.15.	EXTRA ANSLAG	10 000 000
39.15.92.	Extra anslag för säkerställande av landskapets elkraftsförsörjning	10 000 000
39.20.	ÅTERBETALADE LÅN	3 130 000
39.20.91.	Avkortningar på lån	3 130 000
39.30.	UPPTAGNA LÅN	34 021 000
39.30.90.	Finansieringslån	34 021 000
39.90.	ÅTERFÖRDA ANSLAG	2 100 000
39.90.90.	Återförda utgiftsrester och reservationsanslag	2 000 000
39.90.95.	Återbokade bidrag	100 000
39.95.	UTJÄMNINGSFOND	5 300 000
39.95.90.	Överföring från utjämningsfond	5 300 000
	Inkomsternas totalbelopp	**344 935 000**

U T G I F T E R

Huvudtitel 41

41.	**LAGTINGET**	**-2 921 000**
41.01.	LAGTINGET	-1 726 000
41.01.01.	Lagtinget - verksamhetsutgifter (VR)	-1 726 000
41.05.	LAGTINGETS KANSLI	-744 000
41.05.01.	Lagtingets kansli - verksamhetsutgifter (VR)	-714 000
41.05.04.	Lagtingets bibliotek - verksamhetsutgifter (VR)	-30 000
41.10.	LAGTINGETS ÖVRIGA UTGIFTER	-417 000
41.10.04.	Revisionsutgifter (VR)	-59 000
41.10.05.	Expertutlåtanden	-6 000
41.10.06.	Till lagtingsgruppernas disposition för kansliändamål	-248 000
41.10.07.	Lagtingets Östersjösamarbete BSPC - verksamhetsugifter (VR)	-34 000
41.10.18.	Dispositionsmedel (VR)	-70 000
41.20.	ÅLANDS DELEGATION I NORDISKA RÅDET	-34 000
41.20.01.	Ålands delegation i Nordiska rådet - verksamhetsutgifter (VR)	-34 000

Huvudtitel 42

42.	**LANDSKAPSREGERINGEN**	**-2 894 000**
42.01.	LANTRÅDET OCH LANDSKAPSREGERINGENS LEDAMÖTER	-870 000
42.01.01.	Landskapsregeringen - verksamhetsutgifter (VR)	-800 000
42.01.18.	Dispositionsmedel	-70 000
42.05.	LANDSKAPSREGERINGENS ÖVRIGA INKOMSTER OCH UTGIFTER	-387 000
42.05.05.	Kostnader för kommittéer och utredningar	-100 000
42.05.09.	Externt samarbete	-66 000
42.05.11.	Utgifter för språkrådet	-10 000
42.05.12.	Interreg IVA Central Baltic Programme 2007 - 2013 (VR)	-151 000
42.05.19.	Oförutsedda utgifter (F)	-60 000
42.20.	KONSUMENTFRÅGOR	-60 000
42.20.01.	Konsumentrådgivningen - verksamhetsutgifter (VR)	-42 000
42.20.21.	Konsumentskydd - verksamhetsutgifter (VR)	-18 000
42.25.	REVISIONSBYRÅN	-180 000
42.25.01.	Revisionsbyrån - verksamhetsutgifter (VR)	-180 000

42.30.	ÅLANDS STATISTIK- OCH UTREDNINGSBYRÅ	-516 000
42.30.20.	Ålands statistik- och utredningsbyrå - verksamhetsutgifter (VR)	-516 000
42.40.	LAGBEREDNINGEN	-694 000
42.40.01.	Lagberedningen - verksamhetsutgifter (VR)	-694 000
42.50.	DISKRIMINERINGSOMBUDSMAN	-69 000
42.50.20.	Diskrimineringsombudsmannen - verksamhetsutgifter (VR)	-69 000
42.59.	DATAINSPEKTIONEN	-118 000
42.59.20.	Datainspektionen - verksamhetsutgifter (VR)	-118 000

Huvudtitel 43

43.	**KANSLIAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**-18 466 000**
43.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	-1 852 000
43.01.01.	Kansliavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)	-1 852 000
43.03.	KOMMUNIKATIONSVERKSAMHET OCH EXTERNA KONTAKTER	-366 000
43.03.01.	Ålandskontoret i Helsingfors - verksamhetsutgifter (VR)	-187 000
43.03.02.	Ålandskontoret i Stockholm - verksamhetsutgifter (VR)	-84 000
43.03.04.	Informationsverksamhet (VR)	-95 000
43.04.	FRÄMJANDE AV JÄMSTÄLLDHETEN	-72 000
43.04.01.	Främjande av jämställdheten - verksamhetsutgifter (VR)	-72 000
43.05.	RADIO- OCH TV-VERKSAMHET	-2 289 000
43.05.60.	Främjande av rundradioverksamhet (F)	-1 978 000
43.05.61.	Understöd för investeringar i radio- och TV-anläggningar (R)	0
43.05.62.	Upphovsrättskostnader (F)	-311 000
43.10.	LAGTINGSVAL	0
43.10.04.	Utgifter för lagtingsval (F)	0
43.10.31.	Landskapets andel av valnämndernas utgifter	0
43.15.	UNDERSTÖDJANDE AV POLITISK VERKSAMHET	-180 000
43.15.50.	Understödjande av politisk verksamhet	-90 000
43.15.51.	Understödjande av politisk information	-90 000
43.20.	PLANLÄGGNINGS- OCH BYGGNADSVÄSENDET	-98 000
43.20.01.	Planläggnings- och byggnadsväsendet - verksamhetsutgifter (VR)	-98 000
43.25.	FRÄMJANDE AV BOSTADSPRODUKTION	-680 000
43.25.61.	Understöd för bostadsreparationer (R)	-150 000

43.25.62.	Understöd för energieffektivisering och kvalitetshöjande åtgärder i bostadshus (R)	-110 000
43.25.64.	Understöd och specialåtgärder gällande låntagare med ekonomiska svårigheter (R)	-20 000
43.25.67.	Räntestöd och landskapsborgen för bostadsproduktion (F)	-400 000
43.25.83.	Bostadslån (R)	0
43.27.	ELSÄKERHET OCH ENERGI	-571 000
43.27.04.	Befrämjande av energihushållning och tryggande av energiförsörjning (VR)	-60 000
43.27.05.	Utgifter för upprätthållande av elsäkerhet och övervakning av elmarknad	-11 000
43.27.41.	Produktionsbaserad ersättning för el som produceras med förnybara energikällor (R)	-500 000
43.30.	BRAND- OCH RÄDDNINGSVÄSENDET	-105 000
43.30.01.	Brand- och räddningsväsendet - verksamhetsutgifter (VR)	-30 000
43.30.30.	Landskapsandelar enligt landskapslagen om brand- och räddningsväsendet	-75 000
43.40.	FASTIGHETSENHETEN	-6 302 000
43.40.01.	Fastighetsenheten - verksamhetsutgifter (VR)	-1 602 000
43.40.74.	Renovering samt ombyggnad av Självstyrelsegården (R)	-3 000 000
43.40.75.	Ombyggnader och grundförbättringar (R)	-1 700 000
43.60.	ÅLANDS POLISMYNDIGHET	-5 600 000
43.60.20.	Ålands polismyndighet - verksamhetsutgifter (VR)	-5 600 000
43.91.	FRÄMJANDE AV INTEGRATION	-20 000
43.91.23.	Koordinering av integrationsarbetet (VR)	-20 000
43.95.	PERSONALARBETE OCH ARBETSMILJÖ	-331 000
43.95.06.	Utbildning, företagshälsovård, arbetarskydd och personalaktiviteter (VR)	-253 000
43.95.09.	Personalpolitiska åtgärder	-78 000

Huvudtitel 44

44.	**FINANSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**-61 196 000**
44.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	-2 377 000
44.01.01.	Finansavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)	-2 027 000
44.01.04.	Verkställande av beskattningen (VR)	-210 000
44.01.05.	Utvecklingsarbete (VR)	-140 000
44.05.	ALLMÄNNA STÖD TILL KOMMUNERNA	-6 560 000
44.05.30.	Finansieringsunderstöd till kommunerna (F)	-2 300 000
44.05.31.	Allmänna landskapsandelar till kommunerna (F)	-1 910 000
44.05.32.	Kompensation för utebliven kapitalinkomstskatt till kommunerna (F)	-750 000

44.05.36.	Kompensation för förlust av skatteintäkter som orsakas av avdrag (F)	-1 600 000
44.10.	SÄRSKILDA UNDERSTÖD, LÅN OCH INVESTERINGAR	-10 200 000
44.10.31.	Överföring av danaarv	-200 000
44.10.62.	Bidrag för byggande av likströmsförbindelse till riket (R)	-10 000 000
44.20.	PENNINGAUTOMATMEDEL	-14 259 000
44.20.50.	Bidrag ur penningautomatmedel	-800 000
44.20.51.	Projektbidrag ur penningautomatmedel	-2 759 000
44.20.52.	Evenemangsbidrag ur penningautomatmedel	-100 000
44.20.86.	Lån ur penningautomatmedel (R)	-10 600 000
44.90.	PENSIONER OCH PENSIONSAVGIFTER	-26 520 000
44.90.01.	Pensioner - verksamhetsutgifter (VR)	-385 000
44.90.04.	Pensioner och familjepensioner (F)	-25 500 000
44.90.05.	Övriga pensionsutgifter (F)	-635 000
44.95.	ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE POSTER	-1 280 000
44.95.01.	Förvaltningens ofördelade verksamhetsutgifter (VR)	-420 000
44.95.04.	Ålandsdelegationen - verksamhetsutgifter (VR)	-10 000
44.95.05.	IKT-utveckling (VR)	-300 000
44.95.08.	Förtroendemannaarvoden m.m.	-20 000
44.95.70.	Anskaffning av inventarier (R)	-130 000
44.95.71.	Anskaffning av nytt ekonomisystem (R)	-400 000

Huvudtitel 45

45.	**SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGS-OMRÅDE**	**-118 937 000**
45.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	-1 220 000
45.01.01.	Social- och miljöavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)	-1 220 000
45.10.	ÖVRIGA SOCIALA UPPGIFTER	-10 685 000
45.10.01.	Övriga sociala uppgifter - verksamhetsutgifter (VR)	-60 000
45.10.50.	Bostadsbidrag (F)	-1 500 000
45.10.52.	Moderskapsunderstöd (F)	-80 000
45.10.53.	Barnbidrag (F)	-8 640 000
45.10.54.	Utkomstskydd för personer med diagnosen fibromyalgi (F)	-20 000
45.10.56.	Underhållsstöd (F)	-335 000
45.10.57.	Stöd för tolkningstjänster för funktionshindrade (F)	-50 000
45.15.	AV KOMMUNERNA ANORDNADE SOCIALA TJÄNSTER	-19 760 000
45.15.30.	Landskapsandel till kommunerna för driftskostnader för social-vården (F)	-19 760 000

45.15.31.	Landskapsandel för anläggningskostnader för sociala tjänster (R)	0
45.20.	MOTTAGANDE AV FLYKTINGAR	0
45.20.30.	Mottagande av flyktingar (R)	0
45.25.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR SOCIAL OCH MILJÖVERKSAMHET	-2 450 000
45.25.50.	Understöd för social verksamhet	-2 200 000
45.25.53.	Understöd för miljöverksamhet	-250 000
45.30.	ÖVRIGA HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSUPPGIFTER	-33 000
45.30.01.	Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter - verksamhetsutgifter (VR)	0
45.30.52.	Understöd för Kumlinge filialapotek	-30 000
45.30.53.	Ersättning för resor i samband med vård i Sverige (F)	-3 000
45.35.	MILJÖHÄLSOVÅRD	-26 000
45.35.01.	Miljöhälsovård - verksamhetsutgifter (VR)	-26 000
45.50.	ALLMÄN MILJÖVÅRD	-24 000
45.50.01.	Allmän miljövård - verksamhetsutgifter (VR)	-24 000
45.52.	NATURVÅRD	-239 000
45.52.01.	Naturvård - verksamhetsutgifter (VR)	-25 000
45.52.20.	Naturreservat - verksamhetsutgifter (VR)	-183 000
45.52.60.	Bidrag för ersättande av skador förorsakade av sällsynta och särskilt skyddsvärda arter av djur	-1 000
45.52.88.	Anskaffning av områden för naturskyddsändamål (R)	-30 000
45.54.	VATTENFÖRSÖRJNING OCH VATTENVÅRD	-650 000
45.54.01.	Vattenförsörjning och vattenvård - verksamhetsutgifter (VR)	-350 000
45.54.31.	Räntestöd för vatten- och avloppsåtgärder	-100 000
45.54.60.	Understöd för samhällenas vatten- och avloppsåtgärder (R)	-200 000
45.56.	AVFALLSHANTERING	-86 000
45.56.04.	Avfallshantering - verksamhetsutgifter (VR)	-16 000
45.56.62.	Främjande av avfallshanteringen	-70 000
45.60.	ÅLANDS MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSMYNDIGHET	-2 437 000
45.60.20.	Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet - verksamhetsutgifter (VR)	-1 727 000
45.60.21.	Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets laboratorium - verksamhetsutgifter (VR)	-710 000
45.70.	ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	-81 327 000
45.70.20.	Ålands hälso- och sjukvård - verksamhetsutgifter (VR)	-77 977 000
45.70.70.	Anskaffningar (R)	-950 000
45.70.74.	Byggnadsinvesteringar (R)	0
45.70.75.	Om- och tillbyggnad av centralsjukhuset (R)	-2 000 000

45.70.76.	Byggande av geriatrisk klinik med penningautomatmedel (R)	-400 000

Huvudtitel 46

46.	**UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**-56 072 000**
46.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	-894 000
46.01.01.	Utbildnings- och kulturavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)	-794 000
46.01.04.	Utvecklingsarbete (VR)	-100 000
46.03.	STUDIESTÖD	-7 275 000
46.03.50.	Studiepenning (F)	-7 105 000
46.03.51.	För övriga i landskapslagen om studiestöd förutsatta utgifter (F)	-150 000
46.03.52.	Vissa studiesociala förmåner och stipendier (F)	-20 000
46.05.	BILDNINGSARBETE	-380 000
46.05.51.	Landskapsandel för medborgarinstituts driftskostnader (F)	-300 000
46.05.52.	Landskapsbidrag för bildningsförbundens verksamhet	-80 000
46.07.	BIBLIOTEKSVERKSAMHETEN	-716 000
46.07.04.	Övriga utgifter för biblioteksverksamheten	-115 000
46.07.30.	Landskapsandel för kommunala bibliotek (F)	-569 000
46.07.50.	Understöd åt författare och översättare (RF)	-32 000
46.09.	ALLMÄN UNGDOMS-, IDROTTS- OCH KULTURVERKSAMHET	-836 000
46.09.04.	Utgifter för Ålands kulturdelegation	-16 000
46.09.05.	Nordiskt kulturutbyte	-105 000
46.09.30.	Kommunal ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet (F)	-695 000
46.09.59.	Övrig kulturell verksamhet	-20 000
46.11.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR UNGDOMSARBETE OCH IDROTT	-1 526 000
46.11.04.	Ålands ungdomsråd	-37 000
46.11.52.	Understöd till föreningar och organisationer för ungdomsarbete	-244 000
46.11.53.	Understöd för idrottsorganisationers verksamhet	-1 150 000
46.11.54.	Understöd för idrotts- och sportanläggningar	-65 000
46.11.56.	Understöd för särskilda idrottsevenemang	-30 000
46.13.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR KULTURELL VERKSAMHET	-1 365 000
46.13.25.	Kulturell verksamhet vid Eckerö post- och tullhus	-40 000
46.13.50.	Verksamhetsunderstöd till föreningar och organisationer samt projektmedel och stipendier	-640 000
46.13.51.	Understöd åt Stiftelsen Ålands Sjöfartsmuseum r.s.	-345 000
46.13.52.	Understöd för särskilda projekt	-50 000

46.13.53.	Understöd för 4/mbk Pommerns underhåll (R)	-35 000
46.13.57.	Verksamhetsunderstöd för museal verksamhet	-125 000
46.13.59.	Understöd för konst- och kulturundervisning	-130 000
46.13.74.	Utbyggnad av Ålands sjöfartsmuseum (R)	0
46.15.	GRUNDSKOLEVÄSENDET	-12 620 000
46.15.30.	Landskapsandel för grundskolornas driftsutgifter (F)	-12 620 000
46.15.32.	Landskapsandel för anläggningskostnader för grundskolor och allmänna bibliotek (R)	0
46.17.	UTBILDNING EFTER GRUNDSKOLAN	-430 000
46.17.24.	Kostnader för skolfartyg (VR)	-430 000
46.19.	VUXENUTBILDNING	-620 000
46.19.06.	Sysselsättningsfrämjande utbildning (VR)	-420 000
46.19.08.	Utgifter för projekten Nätpedagogik och Validering på Åland (VR)	-200 000
46.20.	EUROPEISKA UNIONEN - SOCIALFONDEN	-392 000
46.20.41.	Landskapets finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF (RF)	-15 000
46.20.46.	EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF (RF)	-377 000
46.32.	ÅLANDS FOLKHÖGSKOLA	-1 126 000
46.32.20.	Ålands folkhögskola - verksamhetsutgifter (VR)	-1 126 000
46.34.	ÅLANDS MUSIKINSTITUT	-955 000
46.34.20.	Ålands musikinstitut - verksamhetsutgifter (VR)	-955 000
46.41.	ÅLANDS SJÖSÄKERHETSCENTRUM	-58 000
46.41.20.	Ålands sjösäkerhetscentrum - verksamhetsutgifter (VR)	-58 000
46.44.	JOMALA GÅRD	-31 000
46.44.21.	Skoljordbruket Jomala gård - verksamhetsutgifter (VR)	-31 000
46.45.	ÅLANDS GYMNASIUM	-16 747 000
46.45.20.	Ålands gymnasium - verksamhetsutgifter (VR)	-16 747 000
46.55.	HÖGSKOLAN PÅ ÅLAND	-5 295 000
46.55.20.	Högskolan på Åland - verksamhetsutgifter (VR)	-5 075 000
46.55.70.	Investeringar till maskinlaboratoriet (R)	-220 000
46.60.	MUSEIBYRÅN	-4 666 000
46.60.20.	Museibyrån - verksamhetsutgifter (VR)	-2 945 000
46.60.22.	Särskilda åtgärder i anledning av vrakfynd (VR)	-100 000
46.60.70.	Inköp av konst med donationsmedel (F)	0

46.60.71.	Inköp av konst (R)	-20 000
46.60.72.	Ålands museums basutställning (R)	-100 000
46.60.74.	Utvecklande av Bomarsund (R)	-1 500 000
46.60.88.	Inköp av värdepapper med donationsmedel (F)	-1 000
46.80.	ÅLANDS LANDSKAPSARKIV	-140 000
46.80.20.	Ålands landskapsarkiv - verksamhetsutgifter (VR)	-140 000

Huvudtitel 47

47.	**NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**-23 564 000**
47.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	-1 838 000
47.01.01.	Näringsavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)	-1 838 000
47.03.	NÄRINGSLIVETS FRÄMJANDE	-2 621 000
47.03.05.	Utgifter för investeringslån (F)	-6 000
47.03.23.	Ålands landsbygdscentrum - verksamhetsutgifter (VR)	-220 000
47.03.24.	Kostnader för skärgårdsnämnden (VR)	-20 000
47.03.40.	Bidrag för företagens internationalisering	-150 000
47.03.41.	Turismens främjande (R)	-1 220 000
47.03.42.	Landskapsunderstöd för kurs-, utbildnings- och rådgivningsverksamhet	-20 000
47.03.44.	Nationella investeringsbidrag (R)	-500 000
47.03.45.	Bidrag för produkt- och teknologiutveckling	-100 000
47.03.46.	Räntestöd för företags investeringar	-20 000
47.03.47.	Finansieringsstöd för företag i skärgården	-175 000
47.03.48.	Räntestöd för Finnvera Abp:s lån till åländska företag	-40 000
47.03.60.	Ersättande av kreditförluster (R)	-50 000
47.03.62.	Internationella utvecklingsprojekt (R)	-100 000
47.05.	EUROPEISKA UNIONEN - REGIONALA UTVECKLINGSFONDEN	-38 000
47.05.42.	Landskapets finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ERUF (RF)	-19 000
47.05.47.	EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ERUF (RF)	-19 000
47.05.69.	Återbetalning av medel för målprogram 2	0
47.15.	FRÄMJANDE AV LANTBRUKET	-2 738 000
47.15.04.	Förvaltningsarvoden och övriga gottgörelser för gårdsbrukslån (F)	-6 000
47.15.23.	Utgifter för avbytarservice inom lantbruket (F)	-638 000
47.15.41.	Finansiering av försöksodlingsverksamhet	-575 000
47.15.43.	Utgifter för lantbrukets räntestödslån (F)	-172 000
47.15.44.	Investeringsstöd till lantbruket (R)	-1 000 000
47.15.46.	Utgifter för räntestödslån vid skördeskador (F)	-10 000
47.15.47.	Växtskydd och växtinspektionsverksamhet (F)	-7 000
47.15.48.	Stöd för producentorganisationer och rådgivning	-330 000

47.17.	EUROPEISKA UNIONEN - PROGRAM FÖR LANDSBYGDENS UTVECKLING	-8 415 000
47.17.07.	Nationellt tekniskt stöd (R)	-85 000
47.17.42.	Landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 1 (RF)	-286 000
47.17.43.	Landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 2 (RF)	-5 991 000
47.17.44.	Landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 3 och 4 (RF)	0
47.17.46.	Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 1 (RF)	-190 000
47.17.47.	Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 2 (RF)	-1 751 000
47.17.48.	Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 3 och 4 (RF)	0
47.17.60.	Landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, tekniskt stöd (R)	-56 000
47.17.65.	Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, tekniskt stöd (R)	-56 000
47.21.	FRÄMJANDE AV SKOGSBRUKET	-313 000
47.21.01.	Främjande av skogsbruket - verksamhetsutgifter (VR)	-25 000
47.21.40.	Särskilda understöd för skogsbruket (F)	-18 000
47.21.41.	Stöd för skogsbruksåtgärder (R)	-250 000
47.21.83.	Förhandsfinansiering av skogsförbättringsarbeten (F)	0
47.21.84.	Skogsförbättringslån (R)	-10 000
47.21.88.	Ersättning för biotopskydd (R)	-10 000
47.22.	JAKT- OCH VILTVÅRD	-138 000
47.22.04.	Utgifter för viltvårds- och jaktärenden (RF)	-114 000
47.22.40.	Bidrag för hjortdjursskador och utgifter för tillvaratagande av fallvilt (R)	-24 000
47.24.	FRÄMJANDE AV FISKERINÄRINGEN	-179 000
47.24.01.	Främjande av fiskerinäringen - verksamhetsutgifter (VR)	-28 000
47.24.40.	Landskapets andel i skadeersättningar för försäkrade fiskeredskap och fiskebåtar (F)	-50 000
47.24.43.	Landskapsunderstöd till fond för fiskeriförsäkringar	-1 000
47.24.44.	Främjande av infrastruktur, marknadsföring och strukturpolitik	-50 000
47.24.49.	Övrigt understöd för fiskerinäringens främjande	-50 000
47.26.	EUROPEISKA UNIONEN - STRUKTURPROGRAM FÖR FISKERI-SEKTORN	-1 624 000
47.26.41.	Landskapets finansieringsandel - strukturprogram för fiskerisektorn 2007 - 2013 (RF)	-812 000

47.26.46.	EU:s finansieringsandel - strukturprogram för fiskerisektorn 2007 - 2013 (RF)	-812 000
47.30.	ÅLANDS ARBETSMARKNADS- OCH STUDIESERVICEMYNDIGHET	-4 753 000
47.30.20.	Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten - verksamhetsutgifter (VR)	-1 250 000
47.30.24.	Praktikantplatser för högskolestuderande	-140 000
47.30.25.	Utgifter för projekt (VR)	-113 000
47.30.50.	Arbetslöshetsersättningar (F)	-2 100 000
47.30.52.	Specialutgifter för arbetskraftsservicen	-50 000
47.30.54.	Sysselsättningens främjande (R)	-1 100 000
47.44.	ÅLANDS TEKNOLOGICENTRUM	-357 000
47.44.20.	Ålands teknologicentrum - verksamhetsutgifter (VR)	-357 000
47.55.	SKÖTSEL AV EGNA SKOGAR	-120 000
47.55.20.	Skötsel av egna skogar - verksamhetsutgifter (VR)	-120 000
47.58.	ÅLANDS FISKODLING, GUTTORP	-430 000
47.58.20.	Ålands fiskodling, Guttorp - verksamhetsutgifter (VR)	-430 000

Huvudtitel 48

48.	**TRAFIKAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**	**-36 000 000**
48.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	-840 000
48.01.01.	Trafikavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)	-840 000
48.05.	ÅLANDSTRAFIKEN	-362 000
48.05.20.	Ålandstrafiken - verksamhetsutgifter (VR)	-362 000
48.10.	ÖVRIG TRAFIK	-2 500 000
48.10.04.	Driftsutgifter för oljeskyddsberedskap (F)	-100 000
48.10.40.	Understöd för flygtrafik	-550 000
48.10.45.	Understöd för kollektivtrafik	-1 750 000
48.10.70.	Anskaffning och förnyande av oljeskyddsutrustning (R)	-100 000
48.20.	KOSTNADER FÖR SJÖTRAFIK	-20 689 000
48.20.22.	Upphandling av sjötrafik (VR)	-17 710 000
48.20.25.	Upphandling av linfärjetrafik (VR)	-2 679 000
48.20.40.	Understöd för varutransporter i skärgården	-300 000
48.20.70.	Anskaffning av fartyg och färjor (R)	0
48.21.	REDERIVERKSAMHET	0
48.21.20.	Rederienheten - verksamhetsutgifter (VR)	0
48.21.21.	Reparation och underhåll av färjor (VR)	0

48.21.22.	Linfärjetrafiken - verksamhetsutgifter (VR)	0
48.21.23.	Reparation och underhåll av linfärjor (VR)	0
48.30.	KOSTNADER FÖR VÄGHÅLLNING	-10 609 000
48.30.22.	Utgifter för drift och underhåll av vägar (VR)	-2 364 000
48.30.23.	Utgifter för underhåll av farleder och fiskefyrar (VR)	-170 000
48.30.24.	Utgifter för drift och underhåll av färjfästen, bryggor, broar, hamnar och byggnader (VR)	-600 000
48.30.30.	Landskapsunderstöd för byggande och förbättrande av kommunal-vägar (R)	-100 000
48.30.74.	Byggnadsinvesteringar (R)	0
48.30.77.	Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten (R)	-4 000 000
48.30.78.	Kortruttsinvesteringar (R)	-1 000 000
48.30.79.	Bro- och hamnbyggnadsinvesteringar (R)	-2 375 000
48.31.	VÄGUNDERHÅLLSVERKSAMHET	0
48.31.20.	Vägunderhållsenheten - verksamhetsutgifter (VR)	0
48.50.	VERKSTAD OCH LAGER	-50 000
48.50.21.	Utgifter för bolagisering (VR)	-50 000
48.70.	MOTORFORDONSBYRÅN	-950 000
48.70.20.	Motorfordonsbyrån - verksamhetsutgifter (VR)	-950 000

Huvudtitel 49

49.	**SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMSTER AV LÅN OCH FINANSIELLA POSTER**	**-24 885 000**
49.01.	FINANSIELLA POSTER	-235 000
49.01.90.	Ränteutgifter (F)	-35 000
49.01.91.	Avkortningar på av landskapet upptagna finansieringslån (F)	-200 000
49.90.	ÅTERFÖRDA ANSLAG	-150 000
49.90.90.	Återförda inkomstrester (F)	-150 000
49.98.	ÖVERFÖRINGAR MELLAN OLIKA BUDGETÅR	-24 500 000
49.98.98.	Föregående års underskott	-24 500 000
	Utgifternas totalbelopp	**-344 935 000**

31./41. LAGTINGET

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. Io. II tb)	Förslag 2012	Förändring 2011-2012	Förändring 2010-2012
Summa inkomster	4 043	4 000	1 000	-75,0%	-75,3%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-1 747 921	-2 836 000	-2 921 000	3,0%	67,1%
Överföringsutgifter					
Realinvesteringsutgifter					
Summa utgifter	-1 747 921	-2 836 000	-2 921 000	3,0%	67,1%
Anslag netto	-1 743 879	-2 832 000	-2 920 000	3,1%	67,4%

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012	Förändring 2011-2012	Förändring 2010-2012
Utgifter per uppgiftsområde					
Lagtinget	-1 113 015	-1 708 000	-1 726 000	1,1%	55,1%
Lagtingets kansli	-266 661	-694 000	-744 000	7,2%	179,0%
Lagtingets övriga utgifter	-360 283	-389 000	-417 000	7,2%	15,7%
Ålands delegation i Nordiska rådet	-7 962	-45 000	-34 000	-24,4%	327,0%
Summa	-1 747 921	-2 836 000	-2 921 000	3,0%	67,1%

41.01. LAGTINGET

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-1 113 015	-1 708 000	-1 726 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 113 015	-1 708 000	-1 726 000
Anslag netto	-1 113 015	-1 708 000	-1 726 000

Lagtinget utövar lagstiftnings-, budget- och kontrollmakt i enlighet med självstyrelselagen samt lagtings- och arbetsordningen. Lagtingsarbetets omfattning beror i hög grad på det antal framställningar som republikens president och landskapsregeringen överlämnar samt på i vilken utsträckning ledamöterna själva utövar sin initiativrätt. Ledamotskapet i lagtinget kräver även insatser från ledamöterna i form av grupparbete, nordiska och övriga internationella kontakter, behov att läsa in och följa med material och information samt utbildning på olika områden. Behovet av utbildningsinsatser torde vara något större under verksamhetsåret med tanke på de nyvalda ledamöterna.

I budgeten för år 2011 konstaterades att lagtingets nya regelverk (en ny lagtingsordning och en ny arbetsordning, båda med ikraftträdelse den 1 november 2011) sannolikt medför vissa följdverkningar för lagtingets budget för år 2012. Några omedelbara ekonomiska konsekvenser föreligger dock inte utan tiden får utvisa det framtida behovet.

Landskapet deltar i EU-samarbetet på det sätt självstyrelselagen och lagtingsordningen anger. På grund av unionens organisation och struktur bedrivs arbetet i huvudsak som ett regeringssamarbete medan de nationella parlamentens roll är att följa och kontrollera regeringarnas arbete för att garantera att regeringsorga-

nen agerar så att de har parlamentens förtroende. Eftersom lagtingets samtycke krävs till författningar som sätter i kraft fördrag som rör landskapets behörighet överlämnas i regel ändringar av EU:s grundfördrag till lagtinget för godkännande. De här fördragsändringarna har periodvis kommit att bli en viktig del av lagtingets arbete. Av särskilt intresse är frågor om ökat inflytande och ökade påverkningsmöjligheter för landskapet i EU-ärenden. Under budgetåret kommer ett system för subsidiaritetsövervakning i enlighet med den nya arbetsordningen att tas i bruk. Lagtinget betonar fortsättningsvis vikten av en kontinuerlig dialog via samråds- och informationsförfarande samt via diskussioner mellan utskotten och respektive ansvariga landskapsregeringsledamöter.

Utåtriktad verksamhet
Med tanke på självstyrelsens utveckling är det angeläget att lagtinget och dess ledamöter skapar och upprätthåller kontakter till politiker utanför landskapet bland annat genom att ta emot besökare. I början av mandatperioden är det särskilt viktigt att lagtinget inhämtar kunskaper och erfarenheter från omvärlden och utskotten och andra organ uppmuntras att företa resor i syfte att ge och inhämta information.

Lagtingshuset
Frågan om underhållet och förvaltningen av lagtingshusets utrymmen har länge varit föremål för diskussion eftersom arbetet i lagtinget har utvecklats och den tekniska utvecklingen har framskridit.

Den pågående totala översynen av dispositionen av lagtingshuset syftar till att garantera ett fortsatt ändamålsenligt utnyttjande samtidigt som fastighetens status och arkitektoniska grundvärden respekteras. Kanslikommissionen följer kontinuerligt planerna för lagtingshusets ombyggnad. Den nya receptionen i lagtingets entré är ett första steg och enligt planerna ska lagtingsbiblioteket flyttas till entréplanet. Vidare ska de nuvarande biblioteksutrymmena samt utrymmena under kafeterian frigöras för arbets- och grupprum.

Ett integrerat kommunikationssystem
Lagtinget eftersträvar en ökad öppenhet i förhållande till och dialog med medborgarna. Lagtingets kanslikommission anser att målet för lagtinget är ett integrerat internetbaserat kommunikationssystem. Den småskaliga datautveckling som kontinuerligt pågår inom lagtingets kansli företas med sikte på att kunna integreras i ett internetbaserat kommunikationssystem.

Omdisponering av vissa anslag
Vissa omdisponeringar av lagtingets anslag föreslås. Omdisponeringarna medför inga kostnadsökningar.

Mot bakgrund av att lagtingets deltagande i den parlamentariska Östersjökonferensen (BSPC) har blivit allt mer etablerat och omfattande föreslås ett nytt moment för ändamålet. Anslaget under 41.01.01 lagtingets verksamhetsutgifter minskas med motsvarande belopp.

Kontoansvaret för dispositionsmedlen under moment 41.10.18 har enligt ett beslut i kanslikommissionen överförts till talmannen. Lantrådet har på motsvarande sätt ansvar för dispositionsmedlen under moment 42.01.18. Ändringen föranleder vissa överföringar från moment 41.10.18. Ur anslaget under momentet försvinner talmannens särskilda representationsersättning som överförs till moment 41.01.01. Vidare kan det ur anslaget under moment 41.05.01 på beslut av kanslikommissionen användas medel för konstanskaffningar. Ur anslaget under sistnämnda moment stöds även verksamheten i lagtingets veteranförening.

Utgifter

41.01.01. Lagtinget - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-1 113 015,05	-1 708 000	-1 726 000
(t.a. -508 248,82)		

Under momentet upptas främst medel för lagtingsledamöternas arvoden enligt lagtingets gällande beslut samt för lagtingsledamöternas och lagtingsorganens resekostnader. Anslaget under momentet avser även talmannens särskilda representationsersättning.

Lagtingsledamöternas arvode erläggs från och med 1.1.2008 som ett årsarvode som utgör 67 % av grundlönen jämte dyrortstillägg och sex ålderstillägg i landskapets löneklass A 28. Till talmannen utbetalas ett arvode på helårsbasis medan vicetalmännen och utskottsordförandena, gruppordförandena och medlemmarna i Nordiska rådet erhåller en förhöjning om fem procent på sina arvoden. En skattepliktig kommunikationsersättning om 100 euro per månad utgår dessutom för att täcka ledamöternas kostnader för mobilsamtal, datorförbindelser m.m.

Anslaget beräknas i övrigt täcka ledamöternas resekostnader såväl inom som utom Åland, dagtraktamenten och logiersättningar förutom kostnaderna för medlemmarna i Nordiska rådet som påförs moment 41.20.01. Ur anslaget erläggs också kostnaderna för de hälsovårds- och utbildningstjänster som ledamöterna erhåller samt utbildning för ledamöterna.

I lagtingets talmanskonferens har behovet av en landskapslag om lagtingsledamöternas arvoden och kostnadsersättningar diskuterats vilken skulle innebära att lagtinget skulle tillsätta en arvodeskommission för fastställande av lagtingsledamöternas arvoden och kostnadsersättningar. Förslaget torde inte få några sådana omfattande konsekvenser att det för år 2012 skulle krävas ändringar av anslaget under detta moment.

41.05. LAGTINGETS KANSLI

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	4 043	4 000	1 000
Konsumtionsutgifter	-266 661	-694 000	-744 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-266 661	-694 000	-744 000
Anslag netto	-262 618	-690 000	-743 000

Inkomster

31.05.01. Lagtinget - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
4 042,72	4 000	1 000

Lagtingets inkomster består huvudsakligen av avgifter för prenumeration av lagtingshandlingar. I anslaget har det tidigare ingått ersättning från FPA för ledamö-

ternas hälsovård men eftersom medlen inflyter på landskapsregeringens motsvarande konto föreslås en sänkning av anslaget med 3.000 euro.

Utgifter

41.05.01. Lagtingets kansli - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-244 089,06	-664 000	-714 000
(t.a. -287 886,37)		

I anslaget ingår avlöningsutgifter för den ordinarie kanslipersonalen samt arvoden på timbasis för tillfälliga uppdrag vid tidvis förekommande arbetsanhopning. Den i budgeten för år 2011 föreslagna tjänsten som sekreterare/receptionist (lkl A19) förverkligades under året i form av en anställning av en informationsassistent i arbetsavtalsförhållande (lkl A19). Vidare ingår i anslaget utgifter för kopiering och tryckning av lagtingshandlingarna och övrigt tryckarbete, post- och teleavgifter, kontorsmaterial och servicearbeten, personalens resor och fortbildning samt sedvanlig förnyelse av kontors-, data- och teleutrustning för kansliet och lagtingsledamöterna. I anslaget ingår också kostnader för teknisk utrustning samt förnyelse av programvaror samt viss datautveckling. Ur anslaget under momentet stöds även verksamheten i lagtingets veteranförening. Vidare kan ur anslaget under momentet medel användas för konstanskaffningar enligt beslut av kanslikommissionen.

Ett nytt löneförhandlingssystem är under utarbetande för lagtinget vars personal enligt ett principbeslut från år 2005 jämförs med riksdagens personal. Eftersom riksdagen har övergått till ett nytt lönesystem har inga justeringar av lagtingspersonalens löneklasser förekommit efter februari 2007. Resultatet av de löneförhandlingar, alternativt införandet av ett modifierat lönesystem, som kommer att äga rum under år 2012, torde inrymmas i anslaget under momentet.

41.05.04. Lagtingets bibliotek - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-22 571,83	-30 000	-30 000
(t.a. -7 438,26)		

Föreslås ett anslag om 30.000 euro som avser kostnader för inköp av litteratur och prenumerationer till lagtingets och centrala ämbetsverkets handbibliotek, inbindning, datakatalogisering, informationssökning, anslutning till avgiftsbelagda databaser och användartjänster, fjärrlån, post- och tullavgifter, kontorsutgifter och övriga konsumtionsutgifter. Anslaget är oförändrat i förhållande till år 2011.

41.10. LAGTINGETS ÖVRIGA UTGIFTER

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-360 283	-389 000	-417 000
Summa utgifter	-360 283	-389 000	-417 000
Anslag netto	-360 283	-389 000	-417 000

Under kapitlet upptas medel bland annat för landskapsrevisorernas verksamhet, för stöd av lagtingsgruppernas verksamhet samt för lagtingets representation.

Landskapsrevisorernas verksamhet bedrivs enligt bestämmelserna i landskapslagen om landskapsrevisionen. Talmanskonferensen har diskuterat en reform av revisionsverksamheten med anledning av behovet att stärka lagtingets kontrollmakt genom en oberoende och professionell revision. Det förslag som diskuterats innebär att lagtinget ska utse en landskapsrevisor på motsvarande sätt som lagtinget utser lagtingsdirektören. Om lagstiftningen genomförs torde den få sådana ekonomiska konsekvenser som kräver tilläggsbudgetering.

En viktig förutsättning för att främja demokratin är att det ges tillräckliga och jämlika verksamhetsbetingelser för att bedriva politiskt arbete och politisk opinionsbildning. Ett fungerande samarbete inom ramen för de olika lagtingsgrupperna är tillsammans med kansliresurser här viktiga beståndsdelar. I detta syfte beviljas lagtingsgrupperna ett årligt anslag för att stöda gruppkansliernas arbete som service- och utredningsresurs för grupperna.

Utgifter

41.10.04. Revisionsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-28 306,69	-50 000	-59 000

Under anslaget föreslås medel för landskapsrevisorernas arvoden samt deras gransknings- och studieresor. Landskapsrevisorernas dagsarvoden motsvarar enligt lagtingets beslut av den 26 mars 2008 lagtingsledamöternas dagsarvoden. I anslaget beaktas även kostnader för studiebesök och nödvändiga externa specialutredningar i anslutning till revisionsarbetet.

41.10.05. Expertutlåtanden

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-1 173,31	-6 000	-6 000

Anslaget avser kostnader för sakkunnigutlåtanden till utskott och övriga organ inom lagtinget samt för översättnings- och tolkningsuppdrag och liknande.

41.10.06. Till lagtingsgruppernas disposition för kansliändamål

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-247 986,00	-248 000	-248 000

Anslaget utgår som stöd för lagtingsgruppernas verksamhet enligt riktlinjerna i 1985 års budgetbeslut kompletterat med anvisningar från kanslikommissionen. Beloppet föreslås fördelat på en andel per lagtingsgrupp enligt den gruppindelning som anmälts vid mandatperiodens början och en andel som fördelas per mandat.

Anslaget motsvarar 2011 års anslag. Den slutliga fördelningen fastställs av kanslikommissionen enligt ovan angivna grunder.

41.10.07. Lagtingets Östersjösamarbete BSPC - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
		-34 000

Momentet nytt.
Lagtingets samarbete inom den parlamentariska östersjökonferensen (BSPC) har blivit allt viktigare och det ger lagtinget en god plattform att på jämbördig nivå tillsammans med övriga parlament runt Östersjön bidra till en positiv utveckling av Östersjöregionen. Enligt den nya arbetsordningen ska självstyrelsepolitiska nämnden utse lagtingets företrädare i BSPC och nämnden fattar också beslut om hur kontakterna mellan företrädarna och lagtinget samt dess organ ska ordnas. Det blir således nämndens uppgift att besluta hur organisationen ska se ut i fråga om BSPC-arbetet.

Under momentet föreslås ett anslag om 34.000 euro. Anslaget utgörs främst av resekostnader, omkostnader samt viss representation.

41.10.18. Dispositionsmedel (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-82 816,98	-85 000	-70 000

Anslaget avser medel för gästbesök, uppvaktningar, vissa resekostnader i anslutning till inbjudningar, arrangemang och motsvarande. Anslaget föreslås sänkas med 15.000 euro till följd av att talmannens representationsersättning samt medel för konstanskaffningar utgår från momentet.

41.20. ÅLANDS DELEGATION I NORDISKA RÅDET

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-7 962	-45 000	-34 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-7 962	-45 000	-34 000
Anslag netto	-7 962	-45 000	-34 000

Verksamheten vid delegationen och delegationssekretariatet bedrivs med stöd av landskapslagen (1984:25) om Ålands representation i Nordiska rådet.

Liksom föregående år sköts sekreteraruppgifter och kansligöromål vid delegationen av en utskottssekreterare respektive byråsekreterare vid lagtingets kansli.

Utgifter

41.20.01. Ålands delegation i Nordiska rådet - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-7 962,33	-45 000	-34 000
(t.a. -21 688,60)		

Under momentet föreslås ett anslag om 34.000 euro. Anslaget utgörs främst av delegationens resekostnader, omkostnader samt representation. Anslaget sänks på initiativ av Ålands delegation i Nordiska rådet.

32./42. LANDSKAPSREGERINGEN

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012	Förändring 2011-2012	Förändring 2010-2012
Summa inkomster	213 768	215 000	203 000	-5,6%	-5,0%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-2 093 796	-2 808 000	-2 894 000	3,1%	38,2%
Överföringsutgifter					
Realinvesteringsutgifter					
Summa utgifter	-2 093 796	-2 808 000	-2 894 000	3,1%	38,2%
Anslag netto	-1 880 028	-2 593 000	-2 691 000	3,8%	43,1%

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012	Förändring 2011-2012	Förändring 2010-2012
Utgifter per uppgiftsområde					
Lantrådet och landskapsregeringens ledamöter	-721 777	-846 000	-870 000	2,8%	20,5%
Landskapsregeringens övriga inkomster och utgifter	-399 557	-466 000	-387 000	-17,0%	-3,1%
Konsumentfrågor	-42 842	-60 000	-60 000	0,0%	40,1%
Revisionsbyrån	-124 639	-180 000	-180 000	0,0%	44,4%
Ålands statistik- och utredningsbyrå	-377 266	-466 000	-516 000	10,7%	36,8%
Lagberedningen	-290 272	-610 000	-694 000	13,8%	139,1%
Diskrimineringsombudsman	-52 732	-65 000	-69 000	6,2%	30,9%
Datainspektionen	-84 712	-115 000	-118 000	2,6%	39,3%
Summa	-2 093 796	-2 808 000	-2 894 000	3,1%	38,2%

42.01. LANTRÅDET OCH LANDSKAPSREGERINGENS LEDAMÖTER

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-721 777	-846 000	-870 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-721 777	-846 000	-870 000
Anslag netto	-721 777	-846 000	-870 000

För att handha landskapets allmänna styrelse och förvaltning tillsätter lagtinget, på sätt därom är stadgat i lagtingsordningen, en landskapsregering bestående av lantrådet och högst sju ledamöter. På landskapsregeringen ankommer att bevaka landskapets rätt och bästa samt att till verkställighet befordra lagtingets beslut och övriga förfoganden.

Landskapsregeringen ska i det dagliga arbetet beakta jämställdhet i sin planering och sitt beslutsfattande, för att göra det möjligt för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.

Landskapsregeringen och dess medlemmar biträds av landskapsregeringens allmänna förvaltning i de ärenden och andra uppgifter som ankommer på landskapsregeringen.

Under avdelning 42 redovisas lantrådets och landskapsregeringens ledamöters

verksamhetsområde samt övriga verksamheter som inte redovisas under någon avdelnings förvaltningsområde.

Utgifter

42.01.01. Landskapsregeringen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-673 408,97	-776 000	-800 000
(t.a. -55 559,00)		

Under momentet föreslås ett anslag om 800.000 euro.

Landskapsregeringen antas under året bestå av lantrådet jämte sex ministrar. Arvodet till landskapsregeringsledamöterna utgår enligt landskapslagen (1985:17 ändrad 2000/64) om arvode för medlem av Ålands [landskapsstyrelse].

Föreslås att
- tjänsten som lantrådets sekreterare (lkl A18) ombildas till en tjänst som ministersekreterare (lkl A21) fr.o.m. 1.3.2012. Föreslås att nuvarande tjänsteinnehavare överförs till den nya tjänsten.

Anslaget avser främst
- löner och arvoden för lantrådet, ministrar samt avlönande av personal enligt bilaga 5
- ministrarnas resor samt
- prenumerationer, mindre inköp och övriga konsumtionsutgifter.

42.01.18. Dispositionsmedel

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-48 367,83	-70 000	-70 000

Under momentet föreslås ett anslag om 70.000 euro.

Anslaget avser främst landskapsregeringens kostnader för kontakter med myndigheter och organisationer samt kostnader i samband med representationsuppdrag.

42.05. LANDSKAPSREGERINGENS ÖVRIGA INKOMSTER OCH UTGIFTER

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	170 154	170 000	151 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-399 557	-466 000	-387 000
Summa utgifter	-399 557	-466 000	-387 000
Anslag netto	-229 403	-296 000	-236 000

Inkomster

32.05.12. Interreg IV A Central Baltic Programme 2007 - 2013

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
123 779,74	170 000	151 000

Med hänvisning till moment 42.05.12 föreslås motsvarande inkomst.

Utgifter

42.05.05. Kostnader för kommittéer och utredningar

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-38 765,34	-100 000	-100 000

Under momentet föreslås ett anslag om 100.000 euro för arvoden och reseersättningar för lagstadgade delegationer och övriga av landskapsregeringen tillsatta kommittéer, kommissioner och sakkunniga för vilka anslag inte har upptagits särskilt.

I anslaget ingår medel för arbetet med en kommande revision av självstyrelselagen.

Därtill ingår anslag för utredningskostnader, men även kostnader för utvecklingsprojekt och andra konsultinsatser. Anslaget föreslås kunna användas för tillfälliga projektanställningar avseende projekt som kan komma att bli aktuella under året. Anslaget kan även användas för deltagande i kostnader för utredningar som genomförs av annan men som är i landskapets intresse.

I momentet ingår även kostnader för kontaktgruppen mellan landskapsregeringen och utrikesministeriet, vars uppgift är att utveckla och öka användningen av Ålandsexemplet i internationella sammanhang.

42.05.09. Externt samarbete

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-51 805,89	-66 000	-66 000

Landskapsregeringen har under en längre tid deltagit i olika externa samarbeten. Syftet med dessa samarbeten är att utbyta erfarenheter med andra regioner samt

öka landskapets möjligheter till påverkan inom Europeiska Unionen. Landskapets externa samarbete bedrivs genom B7 (samarbetet mellan de 7 östersjööarna) och CPMR (Conference of Peripheral Maritime Regions). Landskapsregeringen deltar även aktivt i det så kallade Regleg-samarbetet, vilket är ett samarbete mellan lagstiftande regioner inom Europeiska Unionen. Landskapsregeringens målsättning är att enbart delta i sådana samarbeten som medför nytta för landskapet i form av större inflytande inom den Europeiska Unionen eller som på annat sätt bidrar till att öka landskapets konkurrenskraft och utvecklingsmöjligheter.

Sedan Åland anslöts till EU har behovet av externt samarbete ökat eftersom landskapet via olika former av samarbete har större möjligheter att påverka beslutsfattandet inom unionen. Vid sidan av det externa samarbetet tillgodoses landskapets inflytande inom EU genom tjänsten som specialrådgivare vid Finlands ständiga representation i Bryssel, samt genom en tillfällig tjänst som nationell expert vid kommissionen. De lönekostnader som föranleds av den tillfälliga tjänsten som nationell expert vid kommissionen påförs moment 43.01.01, liksom kostnaderna för tjänsten som specialrådgivare vid Finlands ständiga representation i Bryssel.

Övergripande målsättningar
- målsättningen med deltagandet i de externa samarbetena är att stärka Ålands utvecklingsmöjligheter och konkurrenskraft
- målsättningen med Regleg-samarbetet är att stärka lagstiftande områdens inflytande inom EU samt
- målsättningen med tjänsten som nationell expert är att öka samverkan mellan kommissionen och landskapsregeringen.

42.05.11. Utgifter för språkrådet

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-24 769,16	-30 000	-10 000

Landskapsregeringen har tillsatt ett språkråd för åren 2008 - 2012. Språkrådet är ett självständigt sakkunnigorgan med övergripande uppgift att följa den språkliga utvecklingen inom alla samhällssektorer och att stärka en kontinuerlig information om Ålands enspråkiga status. Språkrådet har hittills assisterats av en särskilt förordnad tjänsteman som fungerat som rådets föredragande tjänsteman och även haft ett informationsansvar gentemot allmänheten. Kostnader för befattningen som samordnare av integrations- och språkfrågor ingår under moment 43.01.01.

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag om 10.000 euro.

42.05.12. Interreg IV A Central Baltic Programme 2007 - 2013 (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-118 462,65 (t.a. -206,15)	-170 000	-151 000

Interreg IV A Central Baltic Programme 2007 - 2013 omfattar Åland, Sverige (från Gävleborg till Östergötland och Gotland), Finland (södra landskapen), Estland (utom östra delen) och Lettland (östersjödelarna).

Programmet består av tre delar av vilka Åland omfattas av huvudprogrammet Central Baltic och underprogrammet Archipelago and Islands. Den totala programbudgeten för hela perioden omfattar ca 130 miljoner euro, varav knappt ca 100 miljoner euro från Europeiska regionala utvecklingsfonden.

Landskapsregeringen är värdorganisation för det kontor som har särskilt ansvar för genomförandet av underprogrammet Skärgården och öarna. Landskapsregeringen erhåller förskottsbetalningar från programmets budget för tekniskt stöd halvårsvis för att täcka kostnaderna för bl.a. en programansvarig och en projektkoordinator. I anslaget ingår dessutom kostnader för ett utrustat kontor, ekonomi- och kommunikations- och andra servicetjänster samt resor.

Eventuell nationell medfinansiering för åländska aktörers deltagande i projekt kan finansieras genom anslag under moment 47.03.62.

Landskapsregeringen är ordförande i övervakningskommittén år 2011, vilket medför extra kostnader för år 2011. Anslaget för år 2012 föreslås vara 151.000 euro. Motsvarande inkomster finns under moment 32.05.12.

42.05.13. **Koordinering av integrationsarbetet (VR)**

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-10 000,00	-40 000	

Momentet utgår. Kostnader för integrationsarbetet föreslås under moment 43.91.23. Kostnader för befattningen som samordnare av integrations- och språkfrågor föreslås under moment 43.01.01.

42.05.19. **Oförutsedda utgifter (F)**

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-87 102,74	-60 000	-60 000

Föreslås ett anslag om 60.000 euro för att täcka eventuella person-, sak- och förmögenhetsskador samt juridiska kostnader och andra på förhand oförutsedda kostnader samt på lag baserade utgifter för vilka anslag inte särskilt upptagits.

Vid en storolycka utanför Åland kan anhöriga och stödpersoner för de drabbade efter prövning beviljas understöd för resor till och från olycksplatsen.

42.20. KONSUMENTFRÅGOR

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	40 000	42 000	42 000
Konsumtionsutgifter	-42 842	-60 000	-60 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-42 842	-60 000	-60 000
Anslag netto	-2 842	-18 000	-18 000

Enligt 27 § 10 punkten i självstyrelselagen för Åland hör konsumentskyddet till rikets lagstiftningsbehörighet. Enligt 30 § 11 punkten ska de uppgifter som enligt lagstiftningen om konsumentrådgivning ankommer på magistraterna i landskapet skötas av landskapsmyndigheterna i enlighet med avtal mellan landskapet och staten. Kostnaderna för verksamheten ersätts av staten.

Inkomster

32.20.39. Statens ersättning för konsumentrådgivningsverksamhetens kostnader

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
40 000,00	42 000	42 000

Med hänvisning till moment 42.20.01 föreslås en uppskattad inkomst om 42.000 euro för statens ersättning av kostnaderna för konsumentrådgivningsverksamheten.

Utgifter

42.20.01. Konsumentrådgivningen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-27 819,43 (t.a. -3 756,82)	-42 000	-42 000

För utgifter föranledda av konsumentrådgivningen föreslås ett anslag om 42.000 euro.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

Anslaget motsvaras av inkomster under moment 32.20.39. Se även kapitelmotiveringen.

42.20.21. Konsumentskydd - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-15 022,13	-18 000	-18 000

Enligt 30 § 10 punkten självstyrelselagen handhas de uppgifter som i riket ankommer på konsumentklagonämnden i landskapet av en särskild av landskapsregeringen tillsatt nämnd. Nämndens uppgift är att fungera som ett opartiskt och

kostnadsfritt tvistlösningsorgan vid vilket konsumenten kan anhängiggöra ärenden. Nämnden ger inte rättsligt bindande beslut, utan endast rekommendationer.

Antalet ärenden som har anhängiggjorts i konsumenttvistenämnden har under senare år ökat. Medan nämnden i början av 2000-talet avgjorde i medeltal fem ärenden per år har nämnden under de senaste åren avgjort i snitt 12 ärenden per år. Av nedanstående tabell framgår ärendena för åren 2009 och 2010:

	Klaganden, antal				Motpart, antal			
	Kvinnor	Män	Par	To-talt	Kvinnor	Män	Företag	Totalt
År 2009	5	5	1	11	-	1	10	11
År 2010	2	4	-	6	-	1	5	6

Föreslås ett anslag om 18.000 euro för nämndens utgifter år 2012.

42.25. REVISIONSBYRÅN

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-124 639	-180 000	-180 000
Summa utgifter	-124 639	-180 000	-180 000
Anslag netto	-124 639	-180 000	-180 000

Revisionsbyråns verksamhet och organisation regleras i LL (1996:8, ändrad 2006/93) om landskapsregeringens revisionsbyrå. Revisionen omfattar förvaltningen och dess underlydande verk, inrättningar och myndigheter samt granskning av EU-stöd som utgör en mycket betydande del av arbetet. Revisionsbyrån har utöver sin granskande funktion även en för förvaltningen stödjande och rådgivande funktion.

Revisionens inriktning:
Revisionen skall bedrivas i överensstämmelse med god revisionssed, varvid den främst inriktas på förhållanden av betydelse eller på omständighet där risk för väsentliga fel annars kan föreligga.

Granskningen av landskapets bokslut och av den interna kontrollen, som vardera sker i samverkan med landskapsrevisorerna, kommer att ha hög prioritet.

Avsikten är att under året lägga fram förslag till en ny revisionslagstiftning. Då utformningen av revisionslagstiftningen klarlagts bör revisionsbyråns dimensionering övervägas.

42.25.01. Revisionsbyrån - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-124 638,85	-180 000	-180 000

(t.a. -57 521,00)

För revisionsbyråns verksamhet föreslås ett anslag om 180.000 euro.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

I anslaget ingår därtill medel för visst anlitande av utomstående revision, tillfällig personal samt andra expert- och utredningstjänster, medel för material och förnödenheter, annonsering, personalutbildning och resor.

42.30. ÅLANDS STATISTIK- OCH UTREDNINGSBYRÅ

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-377 266	-466 000	-516 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-377 266	-466 000	-516 000
Anslag netto	-377 266	-466 000	-516 000

Ålands statistik- och utredningsbyrås (ÅSUB) uppgift är att producera kvalificerad kunskap om Åland. Fokus ligger på demografiska, sociala och ekonomiska särdrag och utvecklingsförutsättningar hos det åländska samhället, något som i sin tur kräver god kännedom om de ekonomiska och geopolitiska sammanhang som Åland är en del av. Kunskapsproduktionen är politikrelevant då den bl.a. syftar till ett förbättrat underlag för administrativa och politiska beslut. ÅSUB är en på objektiv statistik och vetenskaplig forskning baserad kompetensmiljö som regelbundet utnyttjas av landskapsregeringen och dess myndigheter i interna diskussioner såväl som mer utåtriktade sammanhang.

ÅSUB har två verksamhetsgrenar: löpande *statistikproduktion* samt *forskning och utredningar*. Båda dessa typer av kunskapsproduktion sker enligt de prioriteringar som läggs fast i ÅSUB-direktionens treåriga verksamhetsprogram. Treårsprogrammet konkretiseras varje år i ÅSUB:s löpande verksamhetsplaner. I slutet av år 2011 kommer ett nytt program för perioden 2012 - 2014 att fastställas av direktionen.

Huvuddelen av utredningsverksamheten sker på projektbasis där beställaren också står för kostnaderna. Ett undantag är ÅSUB:s årligen återkommande konjunkturanalyser som finansieras genom ÅSUB:s fasta budgetanslag och som utgör ett viktigt underlag för regeringens ekonomiska planering och budgetberedning.

Uppgiften som landskapets officiella statistikmyndighet och de åtaganden i form av produktion, sammanställning, bearbetning och spridning av viktiga uppgifter om Åland (även i nordiska, EU- och FN-sammanhang) som detta medför, är beroende av det fasta (netto-)budgetanslaget. Anslaget finansierar den officiella åländska statistiken inom 24 produktionsområden gällande bl.a. befolkning, of-

fentlig ekonomi, arbetsmarknad, turism, sjöfart, kommunal verksamhet, boende, miljö och val. I åtagandet ingår Ålands KPI och BNP, all kommunal ekonomi- och verksamhetsstatistik samt huvuddelen av ÅSUB:s prognosverksamhet gällande landskapets befolkningsmässiga och ekonomiska utveckling inklusive prognoser rörande självstyrelsens inkomster. All statistikproduktion gällande individer insamlas, redovisas och analyseras - där så är möjligt av data- och sekretessskäl - utgående från kön.

Det fasta anslaget finansierar även hemsidan (med underhåll och interaktiva databaser) samt den statistiska årsboken och den på fem språk årligen utgivna fickstatistiken ”Åland i Siffror”.

Under år 2012 beräknas ÅSUB producera 5 statistikrapporter och 58 statistikmeddelanden förutom Statistisk Årsbok för Åland, Åland i siffror och leveranserna till vissa utomåländska statistikmyndigheter (Statistikcentralen, det nordiska statistiksamarbetet samt FN:s statistiska byrå). Härtill kommer så webbpubliceringarna av olika typer av statistik, vilka under budgetåret beräknas bli 15 stycken. Inom analys- och forskningsverksamheten planeras 8 rapporter att utges. Förutom den i arbetsprogrammet angivna löpande utredningsverksamheten beräknas ÅSUB genomföra 5 - 6 externa utredningsuppdrag.

En sammanställning över publikationsverksamheten under de senaste åren samt planerna för år 2012 finns i tabellen nedan. Uppgången i antalet produkter under år 2011 beror dels på att året är ett valår, och dels på att några av ÅSUBs personal författade vetenskapliga artiklar publiceras som ÅSUB-särtryck.

Publicerade produkter	2007	2008	2009	2010	2011 prel.	2012 planerat
Utredningsrapporter	11	11	14	8	8	8
Statistikrapporter	9	5	6	4	8	5
Statistikmeddelanden	69	76	69	57	59	58
Webbpublicering	-	-	-	11	15	15
Övrigt	6	6	5	5	7	5
Totalt	95	98	94	85	97	91

Utgifter

42.30.20. Ålands statistik- och utredningsbyrå - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-377 266,33	-466 000	-516 000
(t.a. -120 184,18)		

Under momentet föreslås ett nettoanslag om 516.000 euro för ÅSUB:s verksamhet under år 2012. Ökningen föranleds av allmänna kostnadsförhöjningar i kombination med mindre planerade tjänstledigheter än under de senaste åren. En översyn av ÅSUB:s lokalisering görs under året.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5 samt därtill ingår anslag för direktionsarvoden.

För verksamheten föreslås med hänvisning till 8 § finansförvaltningslagen (1971:43) att nettobudgetering fortsättningsvis tillämpas så att de beräknade inkomsterna för försäljning av publikationer och utförda uppdrag från landskapsregeringens förvaltning och andra externa beställare inom och utanför Åland om totalt ca 180.000 euro kan gottskrivas momentet. Efterfrågan på nya utredningar och forskningsprojekt under år 2012 är dock svårbedömd varför det finns viss

osäkerhet om inkomsterna från externa projekt och annan försäljning kommer att uppgå till vid budgetberedningen beräknat belopp.

42.40. LAGBEREDNINGEN

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	3 614	3 000	10 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-290 272	-610 000	-694 000
Summa utgifter	-290 272	-610 000	-694 000
Anslag netto	-286 658	-607 000	-684 000

Arbetet vid lagberedningen består i huvudsak i att bereda författningsförslag samt i att utföra de uppgifter som hör samman med offentliggörandet av författningarna. Lagberedningsarbetet är personalintensivt och anslaget under moment 42.40.01 är följaktligen i huvudsak avsett att täcka löne- och bikostnader.

De lagförslag som tillställs lagtinget har under en tid åtföljts av bl.a. en bedömning av förslagets konsekvenser för jämställdheten mellan könen. Detta kommer att fortsätta och bedömningarna av jämställdhetskonsekvenserna kommer att ägnas fortsatt uppmärksamhet, i synnerhet då fråga är om förslag som direkt berör enskilda människor.

De inkomster som faller under lagberedningen härrör från försäljningen av Ålands författningssamling och Ålands lagsamling. Varken författningssamlingen eller lagsamlingen bär sina egna kostnader.

Avsikten är att en ny lagsamling ska ges ut under år 2012. Målet är att den ska finnas tillgänglig redan i början av året genom att produktionstiden, jämfört med förhållandena vid tidigare utgivningar, bör vara kortare till följd av att lagsamlingen numera fortlöpande hålls uppdaterad. Efter att landskapsregeringens hemsida utvecklats och förnyats, vilket förväntas ske under budgetåret, är avsikten att en uppdaterad lagsamling ska hållas tillgänglig för allmänheten.

Inkomster

32.40.01. Lagberedningen - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
3 614,25	3 000	10 000

Inkomsterna härrör från försäljningen av ÅFS och lagsamlingen. Inkomsterna från försäljningen av ÅFS fortsätter att minska, vilket antas bero på att författningarna finns tillgängliga utan kostnad i elektronisk form. Att inkomsterna ändå beräknas öka jämfört med föregående år beror på att en ny lagsamling antas utkomma under året.

42.40.01. Lagberedningen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-290 272,12	-610 000	-694 000
(t.a. -264 697,96)	(t.a. -25 000)	

Föreslås ett anslag om 694.000 euro. Anslaget avser främst kostnader för personal enligt bilaga 5. Personalens storlek är oförändrad jämfört med föregående år. Dessutom ingår kostnader för tryckningen av ÅFS och den nya lagsamlingen, annonser, litteratur och resor. Ett visst utrymme för att köpa sådana tjänster som hör samman med beredningen av författningsförslag finns inom ramarna för medel från föregående år.

42.50. DISKRIMINERINGSOMBUDSMAN

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-52 732	-65 000	-69 000
Summa utgifter	-52 732	-65 000	-69 000
Anslag netto	-52 732	-65 000	-69 000

Övergripande mål
Ålands Diskrimineringsombudsman (DO) är en oberoende myndighet med landskapet Åland som huvudman. Myndighetens uppgift är att utöva tillsyn över efterlevnaden av landskapslagen (2005:66) om förhindrande av diskriminering, dvs att arbeta för att både förebygga, motverka och förhindra diskriminering inom den offentliga sektorn (arbetslivet) i landskapet.

Verksamhet och målsättningar år 2012
- "Diskrimineringsrapport nr 2, 2010" visar att kommunerna behöver mer kunskap på området. DO fortsätter därför med sin tillsyn i kommunerna d.v.s. uppföljning, kontinuerlig information/rådgivning om bl.a. lagstiftning och aktuella frågor m.m.
- information och att medvetandegöra den breda allmänheten om DO:s verksamhetsområde fortsätter samt
- DO utvecklar samverkansarbetet och DO:s insats, inom ramarna för den Nationella Rapportörens verksamhetsområde i arbetet mot människohandeln/MO.

Översikt över DO:s verksamhet, målsättning och utveckling

	År 2009	År 2010	År 2011
Initierade och avslutade ärenden (man/kvinna)	12 (4/8)	14 (7/7)	13 (6/7)
Telefonrådgivning, antal samtal/vecka (man/kvinna)	2 (1/1)	4 (2/2)	5 (2/3)
Remissyttranden/utlåtanden (inkl. EU-ärenden)	3	4	4

Översikt över DO:s verksamhet, målsättning och utveckling

	År 2009	År 2010	År 2011
Arbetsmöten/sem.konf (inkl. nämndmöten)	22	15	15
Aktiviteter avs. massmedial information; artiklar, intervjuer och pressmeddelanden	10	7	8
Aktiviteter avs. marknadsföring (annonsering, broschyrframtagning inkl. distr.och webbsida)	2	2	1
Spec. tillsynsaktiviteter (bl.a. framtagande av rapporter, utred./kartl. inkl. offentliggörande)	-	2	1

Utgifter

42.50.20. Diskrimineringsombudsmannen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-52 731,54	-65 000	-69 000
(t.a. -16 381,00)		

Under momentet föreslås ett anslag om 69.000 euro.

Under momentet ingår anslag för personal enligt bilaga 5 samt diskrimineringsnämndens arvoden.

42.59. DATAINSPEKTIONEN

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-84 712	-115 000	-118 000
Summa utgifter	-84 712	-115 000	-118 000
Anslag netto	-84 712	-115 000	-118 000

Övergripande mål, beskrivning av verksamheten samt målsättningar för året
Till grund för Datainspektionens uppdrag och verksamhetsplan ligger landskapslag (2007:89) om Datainspektionen.

Datainspektionen arbetar genom sin tillsynsverksamhet för att behovet av personuppgifter inte medför otillbörligt intrång i enskildas personliga integritet. Myndigheten utövar tillsyn och inspektioner, följer den allmänna utvecklingen inom sitt verksamhetsområde och tar nödvändiga initiativ, informerar om gällande regler samt ger anvisningar och råd om behandlingen av personuppgifter. I Datainspektionens uppdrag ingår även att följa utvecklingen på IT-området när det gäller frågor som rör integritet och ny teknik.

För att underlätta arbetet med att följa utvecklingen inom datatillsynsområdet samverkar Datainspektionen med Dataombudsmannens byrå i Helsingfors och

Datainspektionen i Stockholm samt med övriga datatillsynsmyndigheter i Norden. Samverkan sker bland annat genom att delta i nordiska datachefsmöten och möten med de handläggande tjänstemännen inom de nordiska tillsynsmyndigheterna samt genom att delta i konferenser och annan utbildning inom sakområdet. Vidare samarbetar Datainspektionen med Dataombudsmannens byrå för att ge ålänningarna god service trots den delade förvaltningsbehörigheten mellan de båda myndigheterna.

Motiveringar
Datainspektionen bidrar till utvecklandet av en effektiv och rättssäker förvaltning där både kvinnors och mäns samt flickors och pojkars intressen tillvaratas genom att särskilt bevaka och synliggöra integritetsfrågorna. Datainspektionen arbetar med att kartlägga myndighetsregister för att bättre kunna följa upp om landskapets och kommunala myndigheter kan uppvisa att verksamheten är så organiserad att bland annat information om behandling av personuppgifter på ett snabbt, effektivt och rättsäkert sätt kan lämnas ut till medborgarna. Arbetet med kartläggningen sker i samarbete med myndigheterna och efter att de informerats om det ansvar de har enligt lagstiftningen. Datainspektionen följer upp att de registeransvariga myndigheterna vidtar de åtgärder som lagstiftningen förutsätter.

Verksamheten vid myndigheten bedrivs huvudsakligen genom att bland annat förmedla kunskap, sprida medvetenhet, varna för risker, ge råd och hjälp samt granska och säkerställa att myndigheterna hanterar personuppgifter på ett lagligt sätt. Några områden där behandling av personuppgifter förekommer som är särskilt viktiga är e-förvaltning, hälso- och sjukvård och socialförvaltning, skolförvaltningen samt internet.

Genom myndighetsutövning och förebyggande arbetssätt gällande tolkning och tillämpning av landskapslagen om behandling av personuppgifter inom landskaps- och kommunalförvaltningen arbetar Datainspektionen bl.a. genom media, utbildning och genom att ge råd i utvecklingsarbete. Arbetet med att förbättra och effektivisera arbetsrutinerna pågår kontinuerligt.

Några mätetal som i viss mån beskriver utvecklingen har beräknats respektive uppskattats enligt följande:

	År 2009	År 2010	År 2011	År 2012
Synliggörande av integritetsfrågorna genom nyhetsartiklar, intervjuer m.m.	16	14	15	15
Informationsverksamhet bl.a. information och muntlig rådgivning	32	45	50	55
Löpande verksamhet antalet kontakter	49	60	70	75
Rådgivning och yttranden skriftlig rådgivning och yttranden	5	15	25	30
Tillsyn	2	3	5	5
Totalt	104	137	165	180

42.59.20. Datainspektionen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-84 712,16 (t.a. -1 400,34)	-115 000	-118 000

För datainspektionens verksamhet föreslås ett anslag om 118.000 euro.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

Den relativt korta tid myndigheten verkat i kombination med landskapets omfattande besparingskrav gör att det är svårt att förutse den slutliga nivån för budgetanslaget. För att hitta ett effektivt arbetssätt för en så liten specialmyndighet som Datainspektionen behöver det finnas en beredskap att bland annat knyta experttjänster med särskild förtrogenhet med registerverksamhet och god datateknisk sakkunskap inom olika områden. Vid val av experter eftersträvas en balans mellan kvinnor och män samt en blandad åldersstruktur. Vidare behövs resurser för att utveckla och underhålla webbsidorna, byggande av struktur och innehåll beträffande administrativa dokument, informationsmaterial, marknadsföring och annonsering samt kompetensutveckling i bl.a. IT-stöd. I syfte att möjliggöra bästa möjliga service, även när myndighetens personal inte finns på plats, övervägs köp av växel- och receptionisttjänster.

33./43. KANSLIAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012	Förändring 2011-2012	Förändring 2010-2012
Summa inkomster	3 189 305	4 540 000	3 191 000	-29,7%	0,1%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-8 035 038	-9 670 000	-10 042 000	3,8%	25,0%
Överföringsutgifter	-2 826 664	-3 736 000	-3 724 000	-0,3%	31,7%
Realinvesteringsutgifter	-653 291	-1 600 000	-4 700 000	193,8%	619,4%
Lån och övriga finansinvesteringar	0	0	0		
Summa utgifter	-11 514 994	-15 006 000	-18 466 000	23,1%	60,4%
Anslag netto	-8 325 689	-10 466 000	-15 275 000	45,9%	83,5%

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012	Förändring 2011-2012	Förändring 2010-2012
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-1 667 540	-1 507 000	-1 852 000	22,9%	11,1%
Kommunikationsverksamhet och externa kontakter	-291 735	-361 000	-366 000	1,4%	25,5%
Främjande av jämställdheten	-49 434	-72 000	-72 000	0,0%	45,6%
Radio- och TV-verksamhet	-2 313 681	-2 289 000	-2 289 000	0,0%	-1,1%
Lagtingsval	0	-162 000	0	-100,0%	
Understödjande av politisk verksamhet	-180 000	-180 000	-180 000	0,0%	0,0%
Planläggnings- och byggnadsväsendet	-36 803	-80 000	-98 000	22,5%	166,3%
Främjande av bostadsproduktion	-332 983	-680 000	-680 000	0,0%	104,2%
Elsäkerhet och energi	-1 420	-698 000	-571 000	-18,2%	40124,9%
Brand- och räddningsväsendet	0	-105 000	-105 000	0,0%	
Landskapsalarmcentralen	-422 557	0	0		-100,0%
Fastighetsenheten	-1 452 390	-3 096 000	-6 302 000	103,6%	333,9%
Ålands polismyndighet	-4 358 431	-5 285 000	-5 600 000	6,0%	28,5%
Främjande av integration	0	0	-20 000		
Personalarbete och arbetsmiljö	-408 020	-491 000	-331 000	-32,6%	-18,9%
Summa	-11 514 994	-15 006 000	-18 466 000	23,1%	60,4%

43.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	64 543	75 000	75 000
Konsumtionsutgifter	-1 667 540	-1 507 000	-1 852 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 667 540	-1 507 000	-1 852 000
Anslag netto	-1 602 997	-1 432 000	-1 777 000

Kansliavdelningen ansvarar för författningsenliga frågor, offentlig förvaltning, externa relationer, allmän ordning och säkerhet samt samhällsplanering. Vid avdelningen finns två byråer med följande ansvarsområden

- *allmänna byrån*, vid vilken handläggs ärenden som gäller författningsenliga frågor, offentlig förvaltning, externa relationer, allmän ordning och säkerhet,

polisväsendet, allmänna val, kommunalförvaltning, information, tillståndsfrågor såsom spel, lotterier och penninginsamlingar, jämställdhet, integration, radio- och television, postväsendet samt personalpolitik och personaladministrativt arbete samt
- *byggnadsbyrån*, vid vilken handläggs ärenden som gäller byggnads- och planläggningsväsendet, landskapets byggnadsprojekt, fastighetsförvaltning, expropriation, bostadsproduktion och -förbättringar, hyresförhållanden, byggnadsstatistik samt el-, hissäkerhet och energi.

Vid kansliavdelningens allmänna byrå finns följande enheter
- *rättsserviceenheten*, vid vilken handläggs ärenden som gäller åländsk hembygdsrätt, jordförvärv, näringsrätt och reglementerade näringar, allmänna val, kommunerna, registerövervakning, tillståndsfrågor såsom spel, lotterier och penninginsamlingar, radio- och television, postväsendet, allmänjuridisk rådgivning inom förvaltningen, brand- och räddningsväsendet, explosionsfarliga ämnen, befolkningsskydd och beredskapsfrågor, registrering av inkvarterings- och trakteringsverksamhet samt strategisk planering och övriga enligt lag på landskapsregeringen ankommande uppgifter inom polisens, brand- och räddningsväsendets verksamhetsområden
- *enheten för kommunikation och externa kontakter*, svarar för en övergripande samordning av kommunikationen, verkar som en stödjande funktion och rådgivare inom kommunikationsområdet och den interna kommunikationen, upprätthåller landskapsregeringens intranät, ansvarar för den redaktionella informationen på landskapsregeringens hemsida och samordningen av landskapsregeringens information på internet och upprätthåller kontakter till landskapsregeringens olika samarbetspartners
- *enheten för Europarätt och externa frågor*, vid vilken handläggs ärenden som gäller Europeiska Unionen och rådgivning i EU relaterade ärenden, demilitariseringen och neutraliseringen, internationella fördrag, som inte påförts någon annan byrå eller enhet och annat institutionaliserat internationellt samarbete
- *personalenheten*, utvecklar, samordnar och följer upp landskapsregeringens personalpolitik, stöder chefer i rollen som arbetsgivare, verkar som en stödjande funktion och rådgivare inom det personaladministrativa området, ansvarar för personalbokslut, kompetensutveckling, arbetsmiljö, jämställdhetsplanering, företagshälsovård och friskvård samt samordnar den interna personalinformationen och samarbetet mellan personal och arbetsgivare
- *jämställdhetsenheten*, vid vilken handläggs ärenden som gäller jämställdhet och integration samt
- *serviceenheten*, till vilken registratur, reception och vaktmästeri hör.

Vid kansliavdelningens byggnadsbyrå finns följande enheter
- *fastighetsenheten*, vid vilken handläggs landskapets byggnadsprojekt och fastighetsförvaltning
- *bostadsenheten*, vid vilken handläggs ärenden som gäller bostadsproduktion och bostadsförbättringar, hyresförhållanden och byggnadsstatistik samt
- *el- och energienheten*, vid vilken handläggs ärenden som gäller el-, hissäkerhet och energi.

Följande konkreta mål uppställs för allmänna byrån för år 2012
- en modernisering av självstyrelsesystemet bereds av en för landskapet och riket gemensam arbetsgrupp
- en strategi för Ålands demilitarisering och neutralisering fastställs
- Ålands inflytande i EU-arbetet förstärks
- landskapsregeringens insatser inom det nordiska samarbetet samordnas och effektiviseras
- gemensamma förvaltningsrutiner utarbetas inom ramen för de elektroniska

dokument- och ärendehanteringssystemen
- inom ramen för förvaltningens interna styrning och kontroll utvecklas en funktion för förvaltningskontroll (juridisk kvalitetssäkring)
- språkfrågor och laggranskning prioriteras
- ledarskapet inom förvaltningen utvecklas och
- integrations- samt jämställdhetsintegreringsarbetet utvecklas och fördjupas med målsättningen att garantera en service som bygger på likabehandling av medborgarna.

Byggnadsbyråns målsättningar beskrivs under kapitlen 43.20 - 43.40.

Inkomster

33.01.01. Kansliavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
64 542,86	75 000	75 000

Momentet avser inkomster av försäljning av intyg och utdrag ur register, försäljning av böcker, broschyrer samt inkomster för avgiftsbelagda prestationer vid kansliavdelningens allmänna byrå.

Utgifter

43.01.01. Kansliavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-1 667 539,71	-1 507 000	-1 852 000
	tb 0	
(t.a. -77 302,00)	(t.a. -100 000)	(t.a. -30 000)

Föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 1.852.000 euro för kansliavdelningens allmänna förvaltning.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

Föreslås att
- tjänsten som chef för jämställdhetsfrågor (lkl A25) ombildas fr.o.m. 1.3.2012 så att ansvar för integrationsärenden inkluderas i tjänsten och tjänsten inplaceras i löneklass A 26
- tjänsten som förvaltningschefssekreterare (lkl A17) och en tjänst som byråsekreterare (lkl A16) ombildas till tjänster som kanslihandläggare (lkl A20) fr.o.m. 1.3.2012. Föreslås att nuvarande tjänsteinnehavare överförs till tjänsterna
- tjänsten som EU-handläggare (lkl A15) vid enheten för Europarätt och externa frågor ombildas till en tjänst som EU-beredare (lkl A20) fr.o.m. 1.3.2012. Föreslås att nuvarande tjänsteinnehavare överförs till tjänsten samt
- tjänsten som autonomiutvecklare/lagberedare lämnas utan anslag fortsättningsvis.

Föreslås att två nya bilar anskaffas - en transporter för representationsändamål samt en elbil för stadskörningar och posthantering. Antalet bilar föreslås således inte utökat. Anskaffningen av en elbil sker i syfte att stärka landskapsregeringens miljöprofil.

Förutom direkta personalutgifter och kostnader för EU-specialrådgivaren upptas därtill under förevarande moment anslag för tjänstemäns resor, prenumerationer, underhåll och bränsle för fordon, diverse inköp och andra konsumtionsutgifter inklusive avdelningens representation. Därtill ingår anslag för avdelningens utgifter för den yrkesspecifika personalutbildningen och personalens kompetensutveckling i övrigt.

I anslaget ingår 20.000 euro för laggranskning.

43.03. KOMMUNIKATIONSVERKSAMHET OCH EXTERNA KONTAKTER

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	26 826	27 000	28 000
Konsumtionsutgifter	-291 735	-361 000	-366 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-291 735	-361 000	-366 000
Anslag netto	-264 910	-334 000	-338 000

Landskapsregeringens kommunikationsverksamhet utgår från offentlighetsprincipen. I enlighet med fastslagen kommunikationsstrategi ska förvaltningen ha beredskap att aktivt, korrekt, snabbt och lättillgängligt både internt och externt informera om arbetet och presentera beslut och åtgärder.

Enheten för kommunikation och externa kontakter svarar för samordning, planering och uppföljning av kommunikationen och agerar aktivt stödjande till hela förvaltningen. Enheten har dessutom ett särskilt ansvar för att samordna förvaltningens kontakter i förhållande till Helsingfors och Stockholm, samt arbetsinsatser inom ramen för det nordiska samarbetet. Målet är att fördjupa kunskapen om och förståelsen för Åland och självstyrelsen samt få till stånd ett smidigt samarbete med externa kontakter.

Målsättningar för år 2012

- med anledning av lagtingsval och efterföljande regeringsbildning behövs särskilda informationsinsatser
- arbetet med att förnya landskapsregeringens externa webbsidor och intranät fortsätter under året. Målsättningen är att stärka landskapets närvaro, aktivitet, underhåll och teknikutveckling både i det externa nätet och i det interna nätet, inklusive sociala medier. I uppgiften ingår också, i enlighet med landskapsregeringens program för jämställdhetsintegrering, att all information om Åland ständigt ges med ett jämställdhetsperspektiv. Det gäller såväl intern som extern information samt
- särskilda informationsinsatser genomförs med anledning av självstyrelsens 90-årsjubileum.

Särskilda informationsinsatser

Under året kommer enheten att arbeta med att stärka arbetet med den interna informationen inom förvaltningen. Målsättningen är att få till stånd bättre planering och tydligare strategier för hur och när kommunikationsinsatser ska ske.

Övriga åtgärder

Utöver kostnader för webbsidans utveckling förväntas särskilda behov föreligga under året för personalens mediautbildning, för inköp av trycksaker och broschy-

rer relaterade till landskapets informationsverksamhet och för andra kostnader som uppkommer i samband med kommunikationsinsatser.

Inkomster

33.03.01. Ålandskontoret i Helsingfors - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
26 825,52	27 000	28 000

Föreslås en inkomst om 28.000 från Ålandskontoret i Helsingfors. Inkomsten utgörs av hyresinbetalningar.

Utgifter

43.03.01. Ålandskontoret i Helsingfors - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-174 357,96 (t.a. -2 751,00)	-185 000	-187 000

Föreslås ett anslag om 187.000 euro för verksamheten vid Ålandskontoret i Helsingfors.

Ålandskontoret i Helsingfors är landskapsregeringens informationskontor och ansvarar för kommunikation och kontakter med myndigheter, massmedia, skolor, näringslivsaktörer och enskilda i Helsingfors och riket i övrigt. Kontoret verkar i hyrda lokaler med centralt läge, med utrymmen för möten och mottagningar samt arbetsutrymmen för landskapsregeringens tjänstemän på tjänsteresa i Helsingfors.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

Kontoret sköter uppgifterna inom sitt ansvarsområde inom kommunikationsenheten i enlighet med gällande kommunikationsstrategi och landskapsregeringens handlingsprogram. Under år 2012 uppmärksammas särskilt självstyrelsens 90-årsjubileum.

43.03.02. Ålandskontoret i Stockholm - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-73 802,90 (t.a. -145,99)	-81 000	-84 000

Föreslås ett anslag om 84.000 euro för verksamheten vid Ålandskontoret i Stockholm.

Ålandskontoret i Stockholm är Ålands landskapsregerings informationskontor i Sverige. Verksamheten delas tidsmässigt mellan Stockholm och Mariehamn. Ålandskontoret verkar i hyrda lokaler i centrala Stockholm där även utrymmen för landskapsförvaltningens möten och evenemang finns att tillgå. Avsikten är att under året utvärdera behovet av lokal i Stockholm.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

Basverksamheten är Ålandsrelaterad information och kontakter med myndigheter, företag, media, organisationer och privatpersoner samt att vara kontaktlänk mellan Ålands landskapsregering och svenska regeringskansliet.

Under år 2012 uppmärksammas särskilt självstyrelsens 90-årsjubileum.

Informationssekreteraren vid Ålandskontoret fungerar också som Ålands representant i Nordiska samarbetskommittén och Nordiska ministerrådets Gränshinderforum.

43.03.04. Informationsverksamhet (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-43 574,41 (t.a. -8 692,00)	-95 000	-95 000

Under momentet föreslås ett anslag om 95.000 euro för kostnader för tryckning av årsberättelse, produktion av informationsmaterial, översättningar, köp av reklambyråtjänster och utgifter för pressklipp. I anslaget ingår kostnader för utvecklandet av en ny hemsida. Webbprojektet är flerårigt och beräknas kunna slutföras under år 2012. Se även moment 44.95.05.

43.04. FRÄMJANDE AV JÄMSTÄLLDHETEN

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-49 434	-72 000	-72 000
Summa utgifter	-49 434	-72 000	-72 000
Anslag netto	-49 434	-72 000	-72 000

Det övergripande jämställdhetspolitiska målet, att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv, definieras i ramprogrammet för det åländska jämställdhetsarbetet. Prioriterade områden är kvinnofrid, barnomsorg och skola, arbetsliv och arbetsmarknad samt utbildning och information. Målsättningen är att alla politik- och verksamhetsområden ska svara mot kvinnors/flickors och mäns/pojkars villkor och behov. Strategin för att uppnå målen är jämställdhetsintegrering.

Mål för år 2012

- utveckling av gruppverksamhet för utsatta och förövare inom ramen för kvinnofridsarbetet
- utveckling av arbetet med jämställdhetsintegrering så att nya målgrupper kan identifiera och integrera relevanta jämställdhetsperspektiv i den egna verksamheten
- uppföljning av jämställdhetsbilagan till budgeten, identifiering av fokusområden för fortsatt arbete samt
- policy för likabehandling.

Utgifter

43.04.01. Främjande av jämställdheten - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-49 433,94	-72 000	-72 000
(t.a. -6 695,00)		

Föreslås ett anslag om 72.000 euro för främjandet av jämställdheten.

Anslaget innefattar kostnaderna för såväl åtgärder och utbildningsinsatser inom prioriterade områden som för arbetet med jämställdhetsintegrering.

Anslaget inkluderar arvoden för kommittéer och arbetsgrupper med uppgift att fördjupa och utveckla insatserna inom olika prioriterade områden i enlighet med ramprogrammet för jämställdhet samt för uppföljning av projektet "Jämställd barnomsorg". Anslaget ska också täcka kostnader som uppstår i samband med det nordiska samarbetet på jämställdhetsområdet.

43.05. RADIO- OCH TV-VERKSAMHET

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	2 183 231	2 289 000	2 289 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-2 313 681	-2 289 000	-2 289 000
Summa utgifter	-2 313 681	-2 289 000	-2 289 000
Anslag netto	-130 450	0	0

Ålands Radio och TV Ab är ett samhällsägt bolag vars målsättning enligt bolagsordningen är att bedriva allmännyttig rundradioverksamhet. Den allmännyttiga public serviceverksamheten ska särskilt

- främja demokratin genom att tillhandahålla ett mångsidigt utbud av fakta, åsikter och diskussion i samhällsfrågor
- värna om åsiktsfriheten, vara kritiskt granskande och följa principen om fri och obunden journalistik
- främja insikterna i och förståelsen för de grundläggande principerna för självstyrelsen, det vill säga bevarandet av det svenska språket, utvecklandet av kulturlivet, stärkandet av samhörighetskänslan hos befolkningen och fördjupandet av den samhällspolitiska debatten och demokratin samt
- främja programutbudets allmänbildande karaktär och stöda studieverksamhet samt förmedla myndighetsmeddelanden

En viktig målsättning för verksamheten är att kvinnor och män, flickor och pojkar ska känna att de berörs i olika samhällsfrågor och därför bör berörda inom radio- och TV-verksamheten erhålla kunskap om hur verksamheten jämställdhetsintegreras.

Landskapsregeringen avser att i enlighet med det mediapolitiska programmet utarbeta ett förslag till public servicelag och tydliggöra styrningen av distributionen och produktionen av radio- och tv-program.

Landskapsregeringen avser att avge ett lagförslag om en landskapslag om rundradioverksamhet samt finansieringsformen för public service-verksamheten.

Inkomster

33.05.60. Inkomster av radio- och TV-verksamhet

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
2 183 230,98	2 289 000	2 289 000

Momentet avser inkomster från avgifter för innehav av televisionsmottagare. Avgiften utgör 220 euro.

Föreslås med hänvisning till LL (1971:43, 8 § 2 mom.) om landskapets finansförvaltning att kostnaderna för uppbörd och kontroll av avgifterna vilka består av ersättning för uppbörden och avlöning av granskare får belasta momentet. Kostnaderna för avgiftsgranskare beräknas belöpa sig till ca 30.000 euro. Ersättningen för uppbörd beräknas till ca 75.000 euro. För att avgifterna ska flyta in som beräknat krävs att kontrollen hålls minst på samma nivå som nu.

Med beaktande av ovanstående beräknas nettoinkomsterna uppgå till ca 2.289.000 euro vilket föreslås som anslag under momentet.

Utgifter

43.05.60. Främjande av rundradioverksamhet (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-1 977 999,96	-1 978 000	-1 978 000

Till Ålands Radio och TV Ab överförs i månadsrater under året ett belopp som baseras på de beräknade intäkterna från uppbörden av avgifterna för innehav av televisionsapparat. En slutreglering görs under påföljande år på basis av de faktiska intäkterna från avgifterna och avdraget för delfinansieringen av upphovsrättskostnaderna. Föreslås att avgifterna för innehav av televisionsapparat används för täckande av upphovsrättskostnaderna. Se även moment 43.05.62.

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag om 1.978.000 euro

43.05.61. Understöd för investeringar i radio- och TV-anläggningar (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-45 000,00	0	0

Inget anslag föreslås för budgetåret.

43.05.62. Upphovsrättskostnader (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-290 681,15	-311 000	-311 000

Landskapsregeringen erlägger enligt avtal med Sveriges television Ab, Sveriges utbildningsradio Ab, Sveriges Radio Ab, Kopiosto r.f. och Säveltäjäin tekijäinoikeustoimisto r.f. avgift för upphovsrättskostnader i samband med återutsändningar. Landskapsregeringen har likaledes ingått avtal med Sveriges TV 4 och de finländska upphovsrättsorganisationerna Kopiosto r.f. och Teosto r.f. om återutsändning av Sveriges TV 4 över Åland.

För de beräknade ersättningarna föreslås ett anslag om 311.000 euro.

43.10. LAGTINGSVAL

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter		-150 000	
Överföringsutgifter		-12 000	
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	0	-162 000	0
Anslag netto	0	-162 000	0

Utgifter

43.10.04. Utgifter för lagtingsval (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	-150 000	0

Inget anslag föreslås för budgetåret.

43.10.31. Landskapets andel av valnämndernas utgifter

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	-12 000	0

Inget anslag föreslås för budgetåret.

43.15. UNDERSTÖDJANDE AV POLITISK VERKSAMHET

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	180 000	180 000	180 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-180 000	-180 000	-180 000
Summa utgifter	-180 000	-180 000	-180 000
Anslag netto	0	0	0

Inkomster

33.15.50. Statsanslag för understödjande av politisk verksamhet

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
90 000,00	90 000	90 000

Föreslås en inkomst om 90.000 euro. Se moment 43.15.50.

33.15.51. Statsanslag för understödjande av politisk information

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
90 000,00	90 000	90 000

Föreslås en inkomst om 90.000 euro. Se moment 43.15.51.

Utgifter

43.15.50. Understödjande av politisk verksamhet

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-90 000,00	-90 000	-90 000

I statens budget anslås en summa för understödande av politisk verksamhet av vilken 1/200 del överförs till landskapet Åland. Summan utgör 90.000 euro.

Från och med år 1988 har fördelningen till de politiska organisationerna gjorts i enlighet med mandatfördelningen i lagtinget.

Som kriterier för politisk organisation vilket berättigar till stöd för politisk verksamhet gäller att
- organisationen ska vara företrädd i lagtinget
- organisationen ska vara registrerad eller under registrering
- organisationen ska ha partiprogram och
- organisationen ska ha en fast organisation och fungera som ett parti.

Innan fördelningen till de politiska organisationerna verkställs kan ett särskilt stöd för riksdagsledamotens verksamhet avskiljas.

Övergår en lagtingsledamot under mandatperioden till en annan politisk organi-

sation ska följande gälla
- av ett partis lagtingsledamöter ska minst tre eller, om gruppen består av fem eller färre medlemmar, mer än hälften av dessa frånträda medlemskapet i sin tidigare organisation för att understödet ska erläggas till den organisation de anslutit sig till eller bildat
- understöd vid byte av organisation utbetalas inte till ny organisation för det kalenderår bytet skett utan först följande kalenderår samt
- avgår lagtingsledamot från en organisation utan att ansluta sig till en annan kan understöd inte utbetalas till denna enmansgrupp.

43.15.51. Understödjande av politisk information

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-90 000,00	-90 000	-90 000

Av det anslag som i statens budget anslås för partiernas informationsverksamhet och kommunikation överförs 1/200 del till landskapsregeringen för att stödja den politiska informationsverksamheten.

Anslaget om 90.000 euro fördelas till de politiska organisationerna på basis av mandaten i lagtinget.

43.20. PLANLÄGGNINGS- OCH BYGGNADSVÄSENDET

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-36 803	-80 000	-98 000
Summa utgifter	-36 803	-80 000	-98 000
Anslag netto	-36 803	-80 000	-98 000

Under kapitlet upptas anslag för uppföljning och information inom plan- och byggnadsväsendet samt upprätthållande av landskapsregeringens geografiska informationssystem (LRGIS).

Den nya plan- och bygglagen (2008:102) och förordningen har varit i kraft sedan oktober 2008. Vid tillämpning av lagen har framkommit behov av vissa justeringar och kompletteringar av lagen. Landskapsregeringen avser under året göra en mindre översyn av lagen för att göra erforderliga justeringar. Likaså avser landskapsregeringen se över landskapsförordningen om Ålands byggbestämmelsesamling, vilken behöver anpassas till revideringar i svenska Boverkets bygg- och konstruktionsregler samt de europeiska s.k. eurokoderna.

Landskapsregeringens geografiska informationssystem (LRGIS) är ett system för digital hantering av geografiskt relaterad information. En uppgradering av systemet till en webbaserad plattform har påbörjats under år 2011 och det nya systemet tas i full användning under år 2012. En grundutbildning för användarna planeras genomföras under året. GIS-programvaran ArcGIS (ArcView) kommer fortsättningsvis att finnas tillgänglig för mer avancerade tillämpningar. En övergång till Lantmäteriverkets koordinatsystem EUREF-Fin görs i samband med

övergången till ny programvara.

43.20.01. Planläggnings- och byggnadsväsendet - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-36 802,82 (t.a. -51 561,68)	-80 000	-98 000

Föreslås ett anslag om 98.000 euro, dels för uppföljning och information inom plan- och byggnadsväsendet, dels för underhåll och utveckling av landskapets geografiska informationssystem.

För GIS-verksamheten föreslås bl.a. anslag för utbildning för användare i programvaran Geosecma, programlicenser, uppdatering av kartmaterial och fastighetsdata samt anpassningar och utveckling av programvara.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

43.25. FRÄMJANDE AV BOSTADSPRODUKTION

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-332 983	-680 000	-680 000
Summa utgifter	-332 983	-680 000	-680 000
Anslag netto	-332 983	-680 000	-680 000

Målsättningarna för bostadspolitiken är att verka för en god tillgång på ändamålsmässiga bostäder för olika målgrupper och i olika regioner samt skapa förutsättningar för ett bostadsbestånd som medger ett livslångt och hälsosamt boende.

För att uppnå dessa målsättningar används en palett av olika stödformer vars uppgift är att stimulera till ändamålsenliga investeringar i nybyggda bostäder och reparationer av det befintliga bostadsbeståndet. Stöden fyller också en viktig funktion i perioder med svagare konjunktur.

Ägarbostäder stöds med räntestödslån för nybyggnad av egnahemshus eller inköp av nybyggd lägenhet i flerbostadshus. I glesbygden kan dessutom landskapsborgen beviljas för en del av lånefinansieringen. I stöd av bostadssparavtal beviljas räntestöd, och i vissa fall sparpremie, för anskaffning av den första egna bostaden.

Bidrag beviljas ålderspensionärer för reparation av deras egna bostäder med avsikten att de skall kunna bo kvar i hemmet. Åt hushåll vars bostäder drabbats av sanitära olägenheter såsom fuktskador, mögel, ohyra och liknande företeelser kan också understöd beviljas. För unga bostadssparare som anskaffar sin första bostad infördes under år 2011 en bostadssparpremie om 3.000 euro. Utbetalning av premien förutsätter ett avtalssparande i bank om minst 8 kvartal. För att premien ska kunna utbetalas under år 2012 krävs en förlängning av den lag som reglerar tiden under vilken premiens utbetalningstid är i kraft. Landskapsregeringen avser lämna ett förslag till lagändring för att kunna fortsätta med utbetalning av premien.

Stödet för produktion av hyresbostäder sker i första hand genom räntestöd med förmånliga villkor. Vidare stöds flerbostadshus med bidrag för att främja kvalitetshöjande åtgärder på fastigheterna, främst energitekniska åtgärder men också avlägsnande av rörelsehinder, förbättringar av boendemiljö och allmän fastighetsteknik.

Utgifter

43.25.61. Understöd för bostadsreparationer (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-37 886,80	-200 000	-150 000

Föreslås ett anslag om 150.000 euro att användas som finansieringsunderstöd för att underlätta boendet för främst pensionärer och rörelsehindrade, för avlägsnande av hälsorisker i bostadsbyggnader och för bekämpning av husbock och därmed jämförbara skadeinsekter. Stödet uppgår till högst 40 % av godkända kostnader, i vissa speciella fall högst 70 %. Kostnader för bekämpning av farliga skadeinsekter ersätts i sin helhet av landskapsregeringen.

Understöd för reparationsåtgärder beviljas enligt tidigare tillämpade beviljningsprinciper och sker på basen av inkomstprövning.

Understöd för anpassning av handikappades bostäder föreslås utgå med hänvisning till landskapslagen (2010:50) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om stöd och service på grund av handikapp. Stödet för anpassning av handikappades bostäder är ett kommunalt åtagande enligt handikappservicelagen som dock fortfarande beviljades från landskapet under år 2011 för att ge kommunerna en skälig övergångstid.

Anslaget kan även användas för att stöda installation av hissar i äldre våningshus enligt de principer som landskapsregeringen fastställde under år 2010. Se även moment 43.25.67.

43.25.62 Understöd för energieffektivisering och kvalitetshöjande åtgärder i bostadshus (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-1 200,00	-160 000	-110 000

Rubriken ändrad.
För att öka energieffektiviteten i fastighetsbeståndet och därigenom minska miljöpåverkan föreslås ett anslag om 110.000 euro för utgivande av understöd till fastighetsägare som förnyar fastighetens regler- och styrsystem och/eller installerar solvärmesystem. Understödet för förnyande av regler- och styrsystem gäller enbart fastigheter med tre eller fler bostäder. Stöd för installation av solpaneler ges också till nybyggda bostäder. Stödet till regler- och styrsystem kan högst uppgå till 25 % och för solvärmesystem till 40 % av de godkända kostnaderna.

Vidare föreslås att anslaget kan användas till att stöda kvalitetshöjande åtgärder i äldre flerbostadshus, t.ex. avlägsnande av rörelsehinder, förbättrad boendemiljö, energiekonomi och fastighetsteknik. Stödet föreslås högst utgöra 25 % av kostnaderna och utgå enligt kriterier som landskapsregeringen fastställer. I anslags-

dimensioneringen är återstående medel från tidigare år beaktade.

43.25.64. **Understöd och specialåtgärder gällande låntagare med ekonomiska svårigheter (R)**

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	-20 000	-20 000

Rubriken ändrad.
Med beaktande av tillgängliga medel från tidigare år föreslås ett anslag om 20.000 euro.

Föreslås att anslaget får användas till betalning av räntor för landskapsbelånade hyreshus som har betydande ekonomiska svårigheter och, i särskilda fall, för utgivande av direkt driftstöd, avskriva lånefordringar eller inlösa aktier i fastighetsaktiebolag som äger landskapsbelånade hyresbostäder. Vidare föreslås anslaget enligt prövning kunna användas till att befrämja och stöda företagsarrangemang i det landskapsbelånade hyresbostadsbeståndet i avsikt att skapa solidare företag med bättre verksamhetsförutsättningar på lång sikt.

Därtill föreslås anslaget kunna användas för att täcka kreditförluster förorsakade av låntagare med landskapsbelånad ägarbostad där låntagaren blivit permanent insolvent.

Vidare föreslås anslaget användas för att täcka eventuella åtaganden för de borgensförbindelser för ägarbostäder som utges med stöd av moment 43.25.67. Eventuella åtaganden för borgensförbindelser utgivna för hyresbostäder föreslås finansierade via tilläggsbudget.

43.25.67. **Räntestöd och landskapsborgen för bostadsproduktion (F)**

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-283 896,10	-300 000	-400 000

Under momentet föreslås ett anslag om 400.000 euro för erläggande av räntestöd på banklån vilka utgör finansiering för produktion av hyres- och ägarbostäder beviljade med stöd av landskapslagen (1999:40) om bostadsproduktion. För närvarande betalas räntestöd först då låntagarens bruttoränta överstiger 3,5 % för ägarbostäder och 2,0 eller 2,5 % för hyresbostäder. Den kalkylerade kostnaden för utelöpande räntestödslån är beräknad med en genomsnittlig bruttoränta för låntagaren om 3,00 %. Rent generellt kan det konstateras att anslaget är svårbudgeterat eftersom räntestöden är konstruerade så att de ökar kraftigt efter det att nivån för låntagarens "självkostnadsränta" passerats.

Föreslås att finansieringsstöd för produktion av ägarbostäder fortsättningsvis ska utgå som räntestöd. Räntestödet beviljas endast för nybyggnad av egnahemshus och för anskaffning av ägarbostad i nybyggda flerfamiljshus. Räntestödet utgår under högst 10 år. Föreslås att räntestödslån till ägarbostäder får beviljas för totalt 5.000.000 euro, d.v.s. ca 50 bostäder. Stödet är behovsprövat med sökandes inkomster och familjestorlek som huvudsakliga prövningsvariabler. I skärgårdskommunerna och Eckerö, Geta, Hammarlands, Lumparlands, Saltviks och Sunds kommuner tillämpas förhöjda inkomstgränser.

För produktion av hyresbostäder föreslås att räntestödslån för högst 5.000.000 euro får beviljas. Räntestödet beviljas för 10 eller 30 år, det längre stödet företrädesvis till institutionella innehavare av hyresbostäder. Vidare får räntestödsfullmakten användas för att stöda installation av hiss i befintliga flervåningshus. Räntestödet beviljas i kombination med bidraget som kan beviljas med stöd av skrivningen under moment 43.25.61.

Föreslås vidare att anslaget får användas för utbetalning av räntegottgörelser, bostadssparpremier och kreditreserveringsersättningar med stöd av landskapslagen (1982:16) om bostadssparpremier, landskapslagen (1983:29) om räntestödslån för förvärv av ägarbostad och landskapslagen (1994:41) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar angående stöd vid förvärv av bostad. Räntestödet utgör 70 % av den del av räntan som överskrider 3,8 % och utgår under de tio första låneåren. Antalet nya lån med stöd av bostadssparavtal beräknas uppgå till ca 10 st.

Den framtida kostnadsbelastningen utgående från existerande räntestödsförbindelser framgår ur tabellen nedan. Beräkningen baserar sig på den ränta som använts för kalkylering av budgetanslaget. Räntestöd för ägarbostäder har beräknats utgå för en genomsnittlig period om 10 år och för hyresbostäder i 10 eller 30 år. I tabellens sista kolumn framgår kostnaden enligt det sämsta möjliga scenariot, d.v.s. ett sådant ränteläge då högsta möjliga räntestöd betalas.

	Lånessaldo 31.12. 2011 (m€)	Kostnad år 2012 (€)	Beräknad återstående nominellkostnad vid ett ränteläge om 3 %, (€)	Beräknad återstående nominell kostnad vid ett ränteläge över 6 %, (€)
Bostadssparlån	3	0	0	500.000
Ägarbostäder	33	0	0	4.000.000
Hyresbostäder	31	380.000	6.000.000	22.000.000
Summa	**67**	**380.000**	**6.000.000**	**26.500.000**

Föreslås att landskapsborgen enligt 13 § landskapslagen (1999:40) om bostadsproduktion får ställas för byggande av ägarbostäder. Borgensåtagandet får högst utgöra 15 % av godkänt lånevärde (anskaffningskostnad) i Eckerö, Geta, Hammarlands, Lumparlands, Saltviks och Sunds kommuner och högst 30 % av lånevärdet i skärgårdskommunerna, dock högst 34.000 respektive 68.000 euro per bostad. För borgen till ägarbostäder uppbärs en avgift om 1,5 % av borgensåtagandet.

I skärgårdskommunerna är avgiften 0,75 %. Om räntestöd utgår för låneobjektet uppbärs ingen avgift. Föreslås vidare att landskapsborgen enligt 21 § landskapslagen (1999:40) om bostadsproduktion får ställas för produktion av hyresbostäder som beviljats räntestöd. Borgensåtagandet får högst utgöra 20 - 50 % (beroende på region) av godkänt lånevärde. Ingen avgift debiteras. Det totala beloppet av beviljade borgensförbindelser föreslås få uppgå till högst 16,0 miljoner euro.

43.25.83. Bostadslån (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	0	0

Föreslås inget anslag för år 2012.

Bostadslån får utges med användande av de medel som kvarblivit från tidigare års anslag. Bostadslånen beviljas främst för bostadsbyggande i skärgårdskommunerna samt andra områden med låga säkerhetsvärden på fastigheter. Lånen utges enligt de grunder som anvisades i 2009-års budgetmotivering.

43.27. ELSÄKERHET OCH ENERGI

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	21 458	15 000	15 000
Konsumtionsutgifter	-1 420	-198 000	-71 000
Överföringsutgifter		-500 000	-500 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 420	-698 000	-571 000
Anslag netto	20 039	-683 000	-556 000

Målsättningen med elsäkerhetsarbetet är att upprätthålla elsäkerheten på en hög nivå så att antalet elolyckor och bränder förorsakade av el skall hållas på ett minimum.

För övervakningen utnyttjas tillbudsstående medel enligt den åländska ellagen samt informations-, rådgivnings- och kursverksamhet i elsäkerhetsfrågor. Behovsanpassat utvecklingsarbete av gällande regelverk pågår kontinuerligt.

Inom energiområdet är målet en energiproduktion och -konsumtion som sker i samklang med villkoren för hållbar utveckling, samt att energifrågorna behandlas enligt regionala, nationella och internationella målsättningar. Dessutom bör en tryggad, konkurrenskraftig och säker energiförsörjning eftersträvas.

Arbetet med att öka användningen av förnybara och lokala energikällor fortsätter och landskapsregeringen är angelägen om klimatriktig och växthusgasreducerande energiproduktion. Vidare önskar landskapsregeringen fortsättningsvis bistå projekt inom förnyelsebar energi. Detta sker bl.a. genom kontakter och samarbete mellan olika inom området aktiva, kunskapsrådgivning, delfinansiering av studier samt delfinansiering av investeringar av infrastrukturell karaktär.

Inkomster

33.27.05. Inkomst av elinspektionsverksamhet

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
21 458,21	15 000	15 000

För avgifter baserade på prestationer utförda vid el- och energienheten beräknas en inkomst om 15.000 euro.

Utgifter

43.27.04. Befrämjande av energihushållning och tryggande av energiförsörjning (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	-192 000	-60 000
(t.a. -30 470,77)		

En energiproduktion och -konsumtion som sker i samklang med villkoren för hållbar utveckling fortsätter. Anslaget avser täcka kostnader för

- informations-, rådgivnings-, skolnings- och upplysningsverksamhet på energiområdet
- landskapsregeringens utveckling av och delaktighet i energiutvecklingsprojekt i landskapet i form av förstudier inom området
- landskapets finansieringsandel i samarbetsprojekt på energiområdet med aktörer och organisationer i syfte att befrämja förnybar energi, energieffektivering och försörjningstrygghet
- delfinansiering av projektanställd energisamordnare samt
- inköp av externa tjänster inom energiområdet.

Ökad användning av lokalt producerade förnyelsebara energikällor har under senare år blivit allt viktigare. Av betydelse för omställningen är bl.a. de negativa konsekvenserna fossila bränslen orsakar miljön, det ständigt ökade behovet, samt ökat energipris. En energikommission ska bl.a. undersöka energikostnaderna för slutkunden. I uppdraget kan faktorer som inverkar i prisbilden undersökas, även vilka marknadsmekanismer och regelverk som påverkar detta. Fokus på energifrågorna är fortsatt högt och behovet av att omvärldsbevaka samt att samordna lokala insatser tyder på ett fortsatt resursbehov.

Föreslås därtill att anslaget kan användas för förstudier och utredning av vilka möjligheter det finns att på Åland framställa och använda förnyelsebar energi för uppvärmning t.ex. olika former av pellets och andra skogs- och jordbruksprodukter. Miljövänliga alternativ att producera el är t.ex. sol, vind och vågor. I utredningarna bör klarläggas bl.a. miljövinster, sysselsättningseffekter, påverkan på konsumentpriser samt möjligheten till energieffektivering.

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag om 60.000 euro.

43.27.05. Utgifter för upprätthållande av elsäkerhet och övervakning av elmarknad

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-1 419,52	-6 000	-11 000

Föreslås ett anslag om 11.000 euro för att täcka utgifter för landskapsregeringens besiktningsverksamhet, utbildning, kostnader för publikationer, examensprov, registerhållning och kontroll av elmaterial o.dyl. Anslaget täcker även omkostnaderna för övervakning av den åländska elmarknaden samt deltagande i nordiska kommittén för samordning av elektriska säkerhetsfrågor (NSS).

43.27.41. Produktionsbaserad ersättning för el som produceras med förnybara energikällor (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
		-500 000

tb -500 000

För att kompensera åländska producenter av el från förnybara energikällor då ersättningen de tidigare tillgodoräknat sig bortfallit föreslås ett anslag om 500.000 euro för 2012 års produktion. Ersättningen har tidigare utbetalats av finska staten och ansökan om ersättning har inlämnats till tullen. När systemet med inmatningstariff infördes fr.o.m. 1.1.2011 upphörde den återbäring av accis som åländska producenter av el från förnybara energikällor tidigare kunnat tillgodoräkna sig och ersättning utgår numera inom ramen för inmatningssystemet.

Landskapsregeringen anser att aktörerna i det åländska näringslivet ska kunna känna förtroende för att de stödordningar som införs även upprätthålls i enlighet med vad som rimligen kan förväntas. Landskapsregeringen föreslår därför att för de anläggningar som idag är uppförda och där man utgått från att intäkter från den produktionsbaserade ersättningen bidrar till investeringens lönsamhet ska beviljas ersättning av motsvarande storlek. För eventuella nya anläggningar ska ersättning inte beviljas.

Stödet ges till befintliga elproducerande vindkraftanläggningar och biokraftvärmeverk. Anslaget är beräknat utgående för ett planerat stöd om 0,69 cent/kWh. Enligt framställningen för lagen om produktionsstöd utbetalar landskapsregeringen ett fast produktionsstöd för el per kalenderår efter ansökan från en producent. En ansökan om utbetalning av ett fast produktionsstöd ska av en producent lämnas till landskapsregeringen senast sex månader efter det stödberättigande kalenderårets slut.

Lagtingets beslut i anledning av landskapsregeringens framställning om produktionsstöd för el (lr. framst. nr 25/2010-2011) är vid tidpunkten för uppgörandet av budgetförslaget stadfäst av republikens president. Landskapsregeringen har dock inte beslutat om lagens ikraftträdande eftersom en förutsättning för beviljande av ersättning är att stödordningen notifieras och godkänns av EU-kommissionen. Ett utlåtande väntas i slutet av år 2011.

43.30. BRAND- OCH RÄDDNINGSVÄSENDET

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	55	2 000	2 000
Konsumtionsutgifter		-30 000	-30 000
Överföringsutgifter		-75 000	-75 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	0	-105 000	-105 000
Anslag netto	55	-103 000	-103 000

Landskapsregeringen har det övergripande ansvaret för att den kommunala räddningsverksamheten i landskapet bedrivs effektivt och organiseras i enlighet med räddningslagen för landskapet Åland. Det sker genom att landskapsregeringen leder och utövar tillsyn över räddningsverksamheten. Landskapsregeringen ansvarar även för att en särskild räddningsdelegation tillsätts. Räddningsdelegationen har till uppgift att biträda landskapsregeringen i ärenden som rör räddningsverksamheten och bekämpningen av miljöskador i landskapet.

Landskapsregeringen avser att vidta de åtgärder som erfordras för att inrätta en för hela landskapet gemensam kommunal räddningsmyndighet.

Inkomster

33.30.04. Brand- och räddningsväsendet - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
55,00	2 000	2 000

Föreslås en inkomst om 2.000 euro.

Utgifter

43.30.01. Brand- och räddningsväsendet - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00 (t.a. -7 572,47)	-30 000	-30 000

Föreslås ett anslag om 30.000 euro.

Landskapsregeringens målsättningar för år 2012 är
- att skapa förutsättningar för kurser, information, planering och övning för myndigheter och personal som deltar i räddningsverksamhet
- att upprätthålla en räddningsdelegation för räddningsväsendet med uppgift att följa med utvecklingen och ta initiativ till utveckling inom området samt att samordna räddningsväsendet
- att tillsammans med Statens Ämbetsverk på Åland upprätthålla en organisation för befolkningsskyddet samt utföra och initiera förberedelser för förhållanden och händelser som avviker från de normala
- att utföra utredningar och utarbeta regelverk med syfte att förbättra säkerheten i samhället och effektiviteten hos räddningsmyndigheterna samt
- att genomföra anskaffningar av utrustning och uppgifter för räddningsverksamhet och säkerhet där särskilda motiv för detta finns.

43.30.30. Landskapsandelar enligt landskapslagen om brand- och räddningsväsendet

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	-75 000	-75 000

Landskapsandelarna erläggs efter förhandsprövning och i enlighet med 12 kap. räddningslagen (2006:106) för landskapet Åland. Härvid är den av landskapsregeringen fastställda anskaffningsplanen riktgivande för brandkårerna i landskapet.

Föreslås ett anslag om 75.000 euro för erläggande av landskapsandelar för materialanskaffningar år 2012. Föreslås därtill att landskapsregeringen ges rätt att under år 2012 ge förhandsbesked om landskapsandelar för anskaffningar år 2013 till ett belopp om 75.000 euro.

43.40. FASTIGHETSENHETEN

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	41 165	1 485 000	290 000
Konsumtionsutgifter	-799 099	-1 496 000	-1 602 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	-653 291	-1 600 000	-4 700 000
Summa utgifter	-1 452 390	-3 096 000	-6 302 000
Anslag netto	-1 411 225	-1 611 000	-6 012 000

För att få en mer renodlad och rationell förvaltning av landskapets fastigheter bildades under år 2011 en särskild fastighetsenhet inom byggnadsbyrån. Enheten ska handa den övergripande förvaltningen av landskapets fastigheter och verka relativt självständigt i förhållande till förvaltningen i övrigt. Avsikten är även att fastighetskostnader härigenom bättre ska kunna fördelas på landskapets olika nyttjande enheter så långt detta anses motiverat.

De gemensamma kostnaderna för landskapets övergripande fastighetsförvaltning, vilken sköts av fastighetsenheten, budgeteras under detta kapitel och fördelas inte vidare. Under kapitlet upptas även anslag för byggnadsinvesteringar och byggnadsåtgärder fortsättningsvis under detta kapitel. Undantaget från ovannämnda är ÅHS som självständigt förvaltar sina fastigheter. Undantaget är även landskapets kulturhistoriska byggnader och fastigheter, som förvaltas av museibyrån samt vissa av trafikavdelningens fastigheter och byggnader.

Under kapitlet upptas anslag för den löpande driften av Självstyrelsegården, Ålands museum, Eriksonska gården, f.d. lotsdistriktsfastigheten vid Storagatan 23, Eckerö post- och tullhus, landskapets bostadshus vid Grindmattesvägen, huvudbyggnaden vid Grelsby kungsgård, Stora och Lilla Båtskär, Källskär i Kökar, f.d. Vårdinstitutets skolbyggnad, laboratoriebyggnaden i Jomala, flyghangaren vid flygfältet, Grelsby sjukhus samt f.d. Naturbruksskolan.

Fastighetsenheten har även det direkta drifts- och förvaltningsansvaret för det s.k. Bergskyddet, i vilket landskapet är majoritetsägare (52,8 %). Övriga delägare är Senatfastigheter (36,4 %) samt Mariehamns stad (10,8 %) vilka debiteras för sin andel av drifts- och underhållskostnaderna.

Alandica kultur- och kongress hyrs av ett privat driftsbolag som även ansvarar för löpande drift och underhåll. Till den del landskapet i egenskap av hyresvärd och ägare ansvarar för vissa åtgärder påförs kostnaden detta kapitel.

Eckerö allhall är uthyrd till ett privat driftsbolag. Drift- och underhåll av allhallen sköts av det privata bolaget. Till den del landskapsregeringen, såsom fastighetsägare, ansvarar för förvaltningen ingår anslag för denna under detta kapitel.

Staten har meddelat att man i enlighet med självstyrelselagen för Åland önskar överlåta följande fem fastigheter som inte längre används för egentlig statsförvaltning till landskapet:

Bostadshus i Mariehamn (19 lägenheter), sjöbevakningsstationerna på Bärö i Kumlinge, Hamnsundet i Saltvik, Storklubb i Föglö samt på Enskär i Hammarland.

För att ge förutsättningar för att bättre kunna bedöma de samlade fastighetskostnaderna har landskapsregeringen beräknat en så kallad ”internhyra”. Internhyran omfattar huvudsakligen byggnaders kapital- och avskrivningskostnader, vilka inte på annat sätt upptas i budgeten. Vid beräkning av internhyra har inte beaktats kostnader för tomt eller markområden.

Utöver internhyran tillkommer kostnader för drift, tillsyn och skötsel av fastigheterna, vilka i allmänhet budgeteras som verksamhetsutgifter för de nyttjande enheterna.

För att bedöma de sammanlagda fastighets- och verksamhetskostnaderna för en förvaltningsenhet ska således den årliga internhyran adderas till de angivna verksamhetsutgifterna.

I detta skede har inte någon internhyra beräknats för ÅHS’s fastigheter. Internhyra har inte heller beräknats för landskapets kulturhistoriska byggnader, vilka har andra förvaltningsmässiga förutsättningar. Av nedanstående tabell framkommer internhyran för de fastigheter som den finns beräknad för:

Tabell över internhyror	årshyra	utrymme m^2	euro/m^2
Hotell- och restaurangskolan	576 279	4 100	11,71
Lycéet/Handelsläroverket/Vårdinstitutet	1 261 691	11 045	9,52
Yrkesskolan	1 376 462	14 720	7,79
Sjömansskolan	811 001	7 240	9,33
Sjösäkerhetscentret	212 430	1 680	10,54
Musikinstitutet	124 857	820	12,69
Högskolan norra	404 752	3 350	10,07
Högskolan södra	297 071	2 200	11,25
Skolhälsovården	123 924	830	12,44
Ålands folkhögskola	493 289	4 115	9,99
Polishuset	302 632	2 300	10,96
Kanslihuset	705 539	6 500	9,05
Lagtinget	520 592	3 800	11,42
Ålands museum	499 544	4 600	9,05
Ålands försökstation	141 686	1 960	6,02
Guttorp fiskodling	405 160	3 660	9,22
Ribacka	203 281	1 500	11,29
Museimagasinet	114 529	1 280	7,46
Jan Karlsgården Värdshuset	122 408	900	11,33
Grindstugan	24 754	200	10,31
Naturbruksskolan	534 200	4 525	9,84
Jomala gård	112 285	2 885	3,24
Travbanan	161 871		

Övergripande mål
Landskapsregeringen har som mål att ha en ändamålsenlig och ekonomisk fastighetsförvaltning. Bebyggda fastigheter som landskapet inte längre behöver och

som saknar särskilda kulturhistoriska eller miljövärden ska i allmänhet avyttras. Vissa obebyggda fastigheter kan dock behållas om de anses vara värdefulla för rörligt friluftsliv eller kan utgöra markreserv för framtida behov.

Konkreta mål för år 2012
- att fortsätta inventera energiförbrukningen i landskapets fastigheter samt utreda möjligheterna till energibesparingar samt
- att löpande uppdatera underhållsplaner för landskapets fastigheter.

Inkomster

33.40.88. Överlåtelse av fastigheter

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
41 165,48	1 485 000	290 000

Föreslås att landskapsregeringen erhåller fullmakt att överlåta följande fastigheter för att stödja och utveckla nedannämnda organisationers allmännyttiga verksamhet
- i enlighet med stiftelsens anhållan överlåtes den före detta lotsdistriktsfastigheten Storagatan 23/Hamngatan 4 i Mariehamn (478-1-8-129) avgiftsfritt till Stiftelsen Ålands Fredsinstitut r.s. samt
- i enlighet med föreningens anhållan överlåtes Sjöbevakningsstationsfastigheten i Hamnsundet i Saltvik (736-434-4-0) avgiftsfritt till Ålands Sjöräddningssällskap r.f.

Föreslås vidare att landskapsregeringen erhåller fullmakt att sälja Jan Karlsgårdens värdshus samt att en tillhörande arrendetomt, om ca 2.000 m^2, från fastigheten Kastelholmhäktes tomtplan RN:r 882:1 i Kastelholm, Sunds kommun, utarrenderas för en tid av 30 år för fortsatt café-, restaurangverksamhet och annan lämplig kommersiell service inom området.

Föreslås även att landskapsregeringen erhåller fullmakt att sälja Kastelholms småbåtshamn med servicebyggnad samt att en tillhörande arrendetomt, om ca 2.500 m^2 från fastigheten RN:r 1:35 Kastelholm II, och ett vattenområde från Slottsundet RN:r 2:126, i Kastelholm, Sunds kommun, utarrenderas för en tid av 30 år, för fortsatt användning som småbåtshamn med tillhörande kommersiell service.

Landskapsregeringen befullmäktigas även att sälja lägergården vid den s.k. Vargstensslätten i Långbergsöda, Saltvik samt att arrendera ut ett ca 2.000 m^2 stort omkringliggande område av fastigheten Långbergen RN:r 8:0.

Med hänvisning till ovanstående föreslås en inkomst om 290.000 euro vilket motsvarar det bokföringstekniska värdet medan någon värdering inte gjorts i detta skede.

Föreslås även, med hänvisning till 8 § finansförvaltningslagen (1971:43), att direkta kostnader i samband med avyttringarna kan belastas momentet.

Utgifter

43.40.01. **Fastighetsenheten - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-799 098,89	-1 445 000	-1 602 000
	tb -51 000	

(t.a. -286 080,00)

Föreslås ett nettoanslag om 1.602.000 euro för drift och underhåll av de i kapitelmotiveringen nämnda fastigheterna. (Tillkommer anslag för Grelsby sjukhus samt ev. senare mottagna fastigheter)

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

Föreslås att två vaktmästare/städare i arbetsavtalsförhållande upphör under året. Anslag för inköp av tjänster föreslås öka i motsvarande mån. Rörande verksamhet i Eckerö post- och tullhus se moment 46.13.25.

I anslaget ingår även medel för hyres- och driftkostnader, såsom städning, el m.m. för de allmänna kontors- och förrådsutrymmen vid Strandgatan 7, 14 och 23, Storagatan 9, Torggatan 13, som landskapet hyr för förvaltningens behov. I anslaget ingår även kostnader för riksdagsmannens kontor på Åland, samt kostnader för smärre åtgärder i de upphyrda utrymmena vilka inte bekostas av hyresvärden.

I enlighet med tidigare planer förbereds för att trafikavdelningen, i samband med renoveringen av Självstyrelsegården, flyttar från Självstyrelsegården till andra utrymmen, i första hand hyrda lokaler. Med anledning av detta tillkommer hyres- och driftskostnader för nämnda lokaler.

Landskapsregeringen avser använda Naturbruksskolans lokaler som kontorsutrymmen för delar av landskapsregeringens förvaltning. En optimal användning av lokalerna för kontorsändamål förutsätter vissa anpassningar och ombyggnader. Landskapsregeringen avser utreda kostnaderna för sådana ombyggnader samt utreda vilka delar av förvaltningen som kan använda lokalerna. De delar som inte används för landskapsregeringens egen verksamhet kommer att bjudas ut till privata entreprenörer.

Efter att renoveringen av Självstyrelsegården genomförts minskar behovet av hyrda lokaler.

Föreslås, med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §), att hyresinkomster från de till kapitlet hörande fastigheterna samt från vissa av de upphyrda lokalerna kan gottskrivas momentet. Detsamma gäller även uthyrning av vissa utrymmen i det s.k. Bergsskyddet samt inbetalning av driftkostnader för Bergsskyddet från övriga delägare. I hyresinkomsterna har ca 141.000 euro beaktats som hyra för byggnader för försöksodlingsverksamheten, se moment 47.15.41.

Efter att staten överlåtit de i kapitelmotiveringen nämnda fastigheterna tillkommer kostnader för drift och förvaltning av dessa samt även vissa hyresinkomster.

43.40.74. Renovering samt ombyggnad av Självstyrelsegården (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	0	-3 000 000

I enlighet med budgeten för år 2011 har landskapsregeringen planerat och igångsatt renoveringen och ombyggnaden av kanslihuset. Byggnadsarbetena beräknas pågå under åren 2012 och 2013, varefter den planerade ombyggnaden av lagtingshuset kan inledas.

I enlighet med en utredning från landskapsarkivet kommer utrymmen i nuvarande landskapsarkiv att vara fyllda inom en nära framtid. För att klarlägga förutsättningarna och kostnaderna för en eventuell utbyggnad av arkivet enligt de planer som tidigare tagits fram, avser landskapsregeringen göra en förprojektering av en sådan tillbyggnad. Landskapsregeringen återkommer med närmare uppgifter och förslag i kommande budgeter.

43.40.75. Ombyggnader och grundförbättringar (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-653 291,16	-1 600 000	-1 700 000

Föreslås ett anslag om 1.700.000 euro för planerade byggnadsåtgärder och anskaffningar under året.

Anslaget omfattar bl.a. anslag för planerat underhåll och grundrenoveringar av landskapets fastigheter. Undantaget är bl.a. ÅHS's byggnadsinvesteringar, byggnadsåtgärder i museibyråns kulturhistoriska byggnader och landskapsprojekt vilka budgeteras separat.

I anslaget ingår även kostnader för oförutsedda reparationer av landskapets fastigheter, diverse nyanskaffningar av maskiner och utrustning samt diverse mindre ombyggnader.

Under året planeras bl.a. följande byggnadsåtgärder. De större projekten anges med en uppskattad kostnad:

Ålands yrkesgymnasium
- förnyande av fönster, vatten- och avloppsledningar, vattentak samt renovering av svetsverkstad vid f.d. Ålands yrkesskola (650.000 euro)
- förnyande av elsystem, ventilation samt betonggolv vid f.d. Ålands sjömansskola (105.000 euro)

Östra och Västra skolgatan/Ålands lyceum
- renovering av tak på klocktorn, sanering av pannrum (105.000 euro)

Bergsskyddet
- förnyande av ventilationssystem (landskapsregeringens andel 80.000 euro)

Ålands museum
- förnyande av ventilationssystem (200.000 euro)

Polishuset
- fönsterbyte, förnyande av vissa delar av vattentak (90.000 euro).

Utöver ovannämnda byggnadsprojekt ingår även ett anslag om ca 310.000 euro för ett flertal mindre byggnadsåtgärder.

Därtill ingår i anslaget ca 160.000 euro för oförutsedda reparationer, diverse mindre ombyggnader och anskaffningar.

Åtgärderna genomförs med beaktande av prioritering och tillgängliga medel.

43.60. ÅLANDS POLISMYNDIGHET

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	478 498	292 000	312 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-4 358 431	-5 285 000	-5 600 000
Summa utgifter	-4 358 431	-5 285 000	-5 600 000
Anslag netto	-3 879 934	-4 993 000	-5 288 000

Polisverksamheten i landskapet bedrivs i enlighet med bestämmelserna i landskapslagen och landskapsförordningen om Ålands polismyndighet (2000:26 och 34), samt enligt ett av landskapsregeringen fastställt reglemente för polismyndigheten.

Till polismyndighetens kärnverksamhet hör att trygga den lagstadgade rätts- och samhällsordningen, att upprätthålla allmän ordning och säkerhet, förebygga brott, utreda brott, öka tryggheten i samhället samt ge en god service till allmänheten.

Utbildning av en kriminaltekniker samt fortbildning av en IT-forensiker i Sverige ska genomföras under året.

En om- och tillbyggnad av polisens lokaler planeras i samarbete med en privat fastighetsägare. En av målsättningarna är att alarmcentralen och polisen verkar i samma lokaler.

Ålands polismyndighets verksamhetsmålsättningar år 2012
Den administrativa sammanslagningen av landskapsalarmcentralen och Ålands polismyndighet som genomfördes under år 2010 - 2011 bör gå vidare. En framtida samlokalisering förbereds så att den kan genomföras när ändamålsenliga lokaler finns. Gemensam teknik bör tas i bruk.

Temaår barn och ungdom
ÅPM's målsättning inför 2012 är att ha ett temaår med inriktningsmål "barn och ungdom". Inriktningsmålet ska genomsyra verksamheten på alla plan. Inom de olika verksamhetsgrenarna ska mätbara mål gällande förebyggande verksamhet uppställas. Insatserna ska rikta sig till såväl flickor som pojkar i lika hög grad.

Under året kommer fokus att ligga på följande områden
- skolpoliser
- besök på daghem
- trafikundervisning
- förkortade utredningstider gällande brott mot barn
- narkotikaövervakning - störande verksamhet samt
- insatser mot ungdomsfylleri i samband med storhelger och evenemang.

Inriktningsmål för år 2012
För allmän ordning och säkerhet samt för trafikövervakningen är verksamhetsmålsättningarna att

- upprätthålla en hög alarmberedskap så att utryckningstiderna för brådskande uppdrag i medeltal är 15 minuter
- genom synlig övervakning på allmänna platser förebygga brott och ordningsstörningar och därigenom öka allmänhetens trygghetskänsla vilket innefattar en synlig närvaro i skärgården samt
- förebygga trafikolyckor genom att ha en hög synlighet på vägarna, inrikta trafikövervakningen på uppsåtligt hänsynslöst trafikbeteende och rattfylleri-kontroller.

För brottsbekämpningen är målsättningarna att
- inom den avslöjande verksamheten ska narkotikabekämpningen prioriteras för att minska tillgängligheten av narkotika. Speciellt fokus läggs på försäljning och förmedling av narkotika på Åland samt
- utredning vad gäller våldsbrott, särskilt när det gäller våld i nära relation, ska prioriteras. En satsning på bekämpningen av våldsbrott ger förutom effekterna för offren dessutom betydande kostnadsbesparingar för samhället.

För serviceverksamheten är målsättningarna att
- upprätthålla en god service till allmänheten genom hög tillgänglighet och en korrekt handläggning av tillståndsärenden inom rimliga tidsramar.

För landskapsalarmcentralen är målsättningen att
- hålla en hög driftsäkerhet med kompetent personal och ändamålsenlig teknisk utrustning. Verksamheten ska samverka effektivt med de kommunala räddningsmyndigheterna och frivilligorganisationerna.

Under verksamhetsåret planeras omfattande vidareutbildning av personalen bland annat gällande ibruktagande av ny teknik.

Inkomster

33.60.20. Ålands polismyndighet - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
478 497,58	292 000	312 000

För verksamheten beräknas sammanlagt 312.000 euro inflyta.

Utgifter

43.60.20. Ålands polismyndighet - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-4 358 431,22 (t.a. -359 021,00)	-5 285 000	-5 600 000

Under momentet föreslås ett anslag om 5.600.000 euro för att täcka kostnaderna för polismyndighetens inklusive alarmcentralens verksamhet under år 2012. Anslaget medger en motsvarande omfattning på verksamheten som under år 2011. I anslaget ingår därtill extra kostnader för utbildning samt ökade årskostnader för det nya mottagnings- och utalarmeringssystemet. Ökningen i förhållande till budgeten för år 2011 föranleds därtill av allmänna avtalsenliga löneökningar samt allmänna kostnadsökningar i övrigt. Vid bedömningen av anslagets dimensionering bör beaktas att det under år 2011 finns 325.000 euro av tidigare års an-

slag tillgängligt (vilket inte framgår av budgeten för år 2011).

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5 samt för extra konstaplar och vikarier.

43.91. FRÄMJANDE AV INTEGRATION

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter			-20 000
Summa utgifter	0	0	-20 000
Anslag netto	0	0	-20 000

Kapitlet nytt.

Utgifter

43.91.23. Koordinering av integrationsarbetet (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
		-20 000

Momentet nytt. Se även moment 42.05.13 och 46.01.06.

Övergripande mål för integration i landskapet Åland är att alla kvinnor, män, flickor och pojkar ska ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter på alla områden i livet. Åland ska vara ett inkluderande samhälle där alla garanteras en likvärdig behandling.

Åtgärder
- fyraårigt ramprogram för främjande av integration utarbetas
- referensgrupp för utarbetandet av programmet tillsätts
- relevant statistik med kön som övergripande indelningsgrund ska kontinuerligt tas fram för att följa situationen inom olika områden för kvinnor och män som har annan bakgrund än åländsk
- koordinering och ledning av samarbetsorgan och organisationer som arbetar med integration
- seminarier och diskussionstillfälle arrangeras i syfte att höja beredskap och kunskapsnivå hos olika målgrupper gällande inflyttning
- fortbildning och projekt inom utbildningsväsendet samt
- verka för att informationsmaterial och hemsida utarbetas vid alla myndigheter så att både kvinnor och män som har flyttat in till Åland kan känna sig berörda.

Föreslås ett anslag om 20.000 euro för främjande av integration.

43.95. PERSONALARBETE OCH ARBETSMILJÖ

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	175 770	175 000	
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-408 020	-491 000	-331 000
Summa utgifter	-408 020	-491 000	-331 000
Anslag netto	-232 250	-316 000	-331 000

Personalenheten är en stab som bistår chefer och personal inom landskapsförvaltningen i olika personalfrågor. Enligt LF (2010:94) om landskapsregeringens allmänna förvaltning ankommer följande uppgifter på personalenheten: Utveckla, samordna och följa upp landskapsregeringens personalpolitik. Stöda chefer i rollen som arbetsgivare. Verka som stödjande funktion och rådgivare inom det personaladministrativa området. Ansvara för personalbokslut, kompetensutveckling, arbetsmiljö, den personalpolitiska jämställdhetsplaneringen, företagshälsovård och friskvård. Samordna den interna personalinformationen och samarbete mellan personal och arbetsgivare.

Inriktningsmål
Att utveckla personalpolitik och ledarskap i syfte att skapa bra arbetsförhållanden och stimulerande arbetsklimat för kvinnor och män inom förvaltningen samt för att attrahera nya medarbetare.

Mål för år 2012
Följande mål uppställs för personalenheten
- utveckla och stärka chefer på den högsta nivån och mellannivån
- utreda en lämplig metod för att mäta hur personalen ser på sin arbetssituation
- uppdatera jämställdhetsplanen samt
- personalförsörjningsplanen kompletteras med strategier för att behålla och utveckla personal samt rekrytera ny kompetens.

Inkomster

33.95.06. Ersättningar från Folkpensionsanstalten för företagshälsovården

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
175 770,03	175 000	

Momentet utgår.
Föreslås att ersättningar från Folkpensionsanstalten för skäliga kostnader för företagshälsovård och sjukvård nettoförs under moment 43.95.06.

Utgifter

43.95.06. Utbildning, företagshälsovård, arbetarskydd och personalaktiviteter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-395 526,18 (t.a. -29 338,00)	-411 000	-253 000

Under momentet föreslås ett nettoanslag om 253.000 euro. Se även moment 33.95.06.

Av anslaget har 340.000 euro beräknats för lagstadgad företagshälsovård (Lag om företagshälsovård FFS 1383/2001) och sjukvård på allmänläkarnivå, kostnader för arbetsglasögon för bildskärmsarbete, förebyggande subventionerad massage, första hjälpen-material och -utbildning, mediciner, personalvård och handledning. Inkomsterna av gottskrivna ersättningar från Folkpensionsanstalten för skäliga kostnader för företagshälsovård och sjukvård har beräknats uppgå till 200.000 euro. Föreslås, med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §), att momentet gottskrives med dessa inkomster.

I momentet ingår ett nytt anslag om 2.000 euro som avser arvode till arbetarskyddsfullmäktige enligt tjänstekollektivavtal. Motsvarande minskning har gjorts under moment 43.95.09.

För gemensam personalutbildning, arbetarskyddsutbildning, inköp av tjänster och arvode till arbetarskyddsfullmäktige har beräknats 37.000 euro samt för gemensam ledarskapsutbildning 6.000 euro.

För friskvård, personalaktiviteter, kaffe för personalen vid allmänna förvaltningen samt för gemensam julfest har 70.000 euro beaktats.

Därtill föreslås ett nettoanslag för utgifter för stipendier i samband med Nordiskt tjänstemannautbyte, ca 13.000 euro, samt motsvarande inkomster från Nordiska ministerrådet. Föreslås, med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §), att momentet gottskrives med dessa inkomster.

43.95.09. <u>Personalpolitiska åtgärder</u>

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-12 494,04	-80 000	-78 000

Föreslås ett anslag om 78.000 euro. Anslaget har minskats med 2.000 euro. Motsvarande kostnad har i stället upptagits under moment 43.95.06. Anslaget omfattar personalpolitiska åtgärder vars kostnader det inte är skäligt att belastar de olika enheterna inom förvaltningen där den berörda personalen arbetar eller har arbetat.

I anslaget ingår kostnader för åtgärder som syftar till att tillgodose behovet av personal. Sådana åtgärder kan vara både kompetensutveckling för att kunna ta sig an nya arbetsuppgifter och omställningsåtgärder i samband med personalavveckling. Kostnader för åtgärder som syftar till att upprätthålla arbetsförmågan eller underlätta återgången i arbete efter lång sjukledighet samt andra liknande personaladministrativa arrangemang av i huvudsak tillfällig karaktär ingår också i anslaget. Vidare kan anslaget i undantagsfall användas för anställande av vikarier för sjuk- och moderskapsledig personal eller annan tillfällig arbetskraft vid små enheter som inte själva kan täcka oförutsedda kostnader.

34./44. FINANSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012	Förändring 2011-2012	Förändring 2010-2012
Summa inkomster	29 534 563	25 230 000	37 580 000	48,9%	27,2%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-24 171 681	-27 289 000	-29 647 000	8,6%	22,7%
Överföringsutgifter	-7 648 729	-8 185 000	-20 419 000	149,5%	167,0%
Realinvesteringsutgifter	-79 502	-130 000	-530 000	307,7%	566,6%
Lån och övriga finansinvesteringar	0	-3 565 000	-10 600 000	197,3%	
Summa utgifter	-31 899 912	-39 169 000	-61 196 000	56,2%	91,8%
Anslag netto	-2 365 349	-13 939 000	-23 616 000	69,4%	898,4%

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012	Förändring 2011-2012	Förändring 2010-2012
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-1 755 755	-2 199 000	-2 377 000	8,1%	35,4%
Allmänna stöd till kommunerna	-6 212 417	-6 340 000	-6 560 000	3,5%	5,6%
Särskilda understöd, lån och investeringar	-147 457	-2 701 000	-10 200 000	277,6%	6817,3%
Penningautomatmedel	-1 288 855	-2 709 000	-14 259 000	426,4%	1006,3%
Pensioner och pensionsavgifter	-21 853 105	-24 340 000	-26 520 000	9,0%	21,4%
Enligt förvaltningsområde icke fördelade poster	-642 323	-880 000	-1 280 000	45,5%	99,3%
Summa	-31 899 912	-39 169 000	-61 196 000	56,2%	91,8%

44.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-1 755 755	-2 199 000	-2 377 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 755 755	-2 199 000	-2 377 000
Anslag netto	-1 755 755	-2 199 000	-2 377 000

Finansavdelningens huvudsakliga verksamhetsområde är enligt LL (1998:70) om Ålands landskapsregerings allmänna förvaltning (2006/91), landskapets ekonomi och den ekonomiska utvecklingen i landskapet.

Finansavdelningens övergripande målsättningar är

- en offentlig budgetekonomi som med beaktande av de sociala och ekologiska dimensionerna av hållbar utveckling är i ekonomisk balans
- att budgetförslag och annat beslutsunderlag ska vara sådant att det främjar beslut som står i överensstämmelse med visionen och principerna för en hållbar utveckling samt
- en rättvis lönepolitik som skapar förutsättningar för att behålla och nyrekrytera personal, verkar för jämställdhet i arbetslivet samt befrämjar effektivitet och produktivitet i landskapets verksamhet.

Avdelningen har till uppgift
- att uppgöra och sammanställa beslutsunderlag om tilldelning av resurser för och finansiering av landskapets olika verksamhetsområden
- att följa de ekonomiska relationerna mellan landskapet och staten
- att följa de ekonomiska relationerna mellan landskapet och kommunerna
- att handha den centrala ägarstyrningen av landskapets bolag
- att ansvara för upphandlingsanvisningar, ge rådgivning och verka som stöd till alla landskapets myndigheter och budgetansvariga i upphandlingsfrågor
- att sköta landskapets och dess underlydande myndigheters kassahantering, bokföring och bokslut samt övervakning av de myndigheter som själva ålagts att utföra någon av dessa uppgifter
- att ansvara för att ta fram, utföra och följa upp ekonomiska processer och rutiner som syftar till att stödja en god intern styrning och kontroll av landskapets verksamhetsområden
- att handha löne- och pensionsutbetalningar
- att handlägga pensionsärenden för de personer som tillhör landskapets pensionssystem
- att handlägga ärenden angående kollektiva avtal och tolkningen av dessa, de landskapsanställdas rättsliga ställning samt tjänsteregleringar
- att administrera av landskapet utgivna lån
- att förvara och bevaka ingångna avtal och erhållna säkerheter
- att samordna förvaltningens IKT-utveckling, -drift och -kommunikation
- att samordna landskapets allmänna e-förvaltning
- att handha kassahantering och bokföring för vissa separata organisationer såsom pensionsfonden och Nordens Institut
- att bereda EU-ärenden inom avdelningens rättsområden
- att delta i implementeringen av skatteundantaget
- att handha beredningen av övriga skattefrågor samt
- att fortsätta arbetet med att utarbeta förslag till förändringar av tjänstemannalagen i syfte att modernisera och uppdatera densamma och för att skapa grund för en modern och trygg personalpolitik.

Några mätetal som i viss mån beskriver utvecklingen har beräknats respektive uppskattats enligt följande:

	2009	2010	2011	2012
Bokförda dokument	69.999	69.341	68.000	68.000
-varav inscannade fakturor			41.000	43.000
Lön-, pensions- och arvodestagare	7.072	7.427	6.800	7.600
Utestående lån	688	585	530	470
Räntestödslån	897	870	870	700
Dataarbetsplatser (Självstyrelsegården)	235	235	235	235

Påpekas kan att ett bokfört dokument kan innehålla en mängd in- respektive utbetalningar. Antalet löntagare är mätt genom antalet utgivna skatteinnehållningsbevis varvid samma person kan vara såväl lön- som arvodestagare.

Mål för år 2012
- budgetstrukturen ses över
- arbetet fortgår med ett budgetsystem, antingen i det nya ekonomisystemet eller i ett särskilt budgetsystem
- på basen av den kravspecifikation som formulerats under år 2011 avser landskapsregeringen att under år 2012 förnya ekonomisystemet
- som ett led i att skapa ett dokumenterat system för intern kontroll tas processkartor för lednings-, huvud- och stödprocesser fram på en övergripande

nivå. Dessutom ska en standard utvecklas inför arbetet med att dokumentera arbetsprocesser
- arbetet med att skapa detaljföreskrifter till den nya finansförvaltningslagen fortgår
- utveckla och dokumentera principerna för landskapets ägarstyrning av bolag
- förnyande av landskapsregeringens hemsida fortsättes
- arbetet med utvecklingen av en virtualiserad driftsmiljö fortsätter samt
- att landskapsregeringens pensionsuppgifter ska vara med på hela arbetspensionssystemets pensionsregisterutdrag som planeras från år 2012.

Utgifter

44.01.01. Finansavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-1 573 030,20	-1 899 000	-2 027 000
(t.a. -161 015,00)	(t.a. -115 000)	(t.a. -107 000)

Under momentet föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett nettoanslag om 2.027.000 euro.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5 samt anslag för avlönande av semestervikarier.

I anslaget för inköp av tjänster har bl.a. beaktats kostnaderna för avdelningens officiella delgivningar, utbildning samt tryckningen av budgetförslag och bokslut.

Föreslås att pensionsfonden fortsättningsvis debiteras för de lönekostnader som vållas av administrationen av värdepappersportföljerna. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) föreslås att momentet gottskrives med dessa inkomster. Momentet kan även gottskrivas med inkomster av kostnadsersättningar för prestationer utförda inom ramen för samarbete med andra offentliga organisationer.

44.01.04. Verkställande av beskattningen (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-182 725,00	-210 000	-210 000
(t.a. -27 275,00)		

Anslaget avser den beräknade ersättningen till skattestyrelsen för de merkostnader som avvikelser i den åländska beskattningen i förhållande till beskattningen i riket föranleder. Eventuella nya avvikelser fr.o.m. år 2012 har inte beaktats vid dimensioneringen av anslaget.

44.01.05. Utvecklingsarbete (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	-90 000	-140 000
(t.a. -15 634,58)		

Föreslås ett anslag om 140.000 euro. Anslaget avser allmänt utvecklingsarbete inom avdelningens verksamhetsområde såsom utredningar av landskapets redovisnings- och budgeteringsprinciper, utvecklande av bolagsstyrning, skatteutredningar och utredningar i anslutning till landskapsandelssystemet. Av anslaget beräknas ca 50.000 euro använt för utredningar om alternativa sätt att organisera den offentliga samhällsservicen inom det som benämns samhällsreform. Anslaget kan även användas för utredningar av effektiviteten inom den offentliga serviceproduktionen.

Därtill kan anslaget även användas för utarbetande av ett nytt lönesättningssystem byggt på arbetsvärdering och för vidareutveckling av sjökollektivavtalen.

Kostnader för den tekniska utvecklingen av förvaltningens gemensamma IKT-system och inköp av programvaror belastas dock moment 44.95.05 respektive 44.95.71.

44.05. ALLMÄNNA STÖD TILL KOMMUNERNA

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-6 212 417	-6 340 000	-6 560 000
Summa utgifter	-6 212 417	-6 340 000	-6 560 000
Anslag netto	-6 212 417	-6 340 000	-6 560 000

Syftet med de allmänna stöden till kommunerna är att minska skillnaderna i ekonomisk bärkraft mellan kommunerna och främja förutsättningarna att upprätthålla den kommunala verksamhet som förutsätts i lagstiftningen. Se även allmänna motiveringen.

Utgifter

44.05.30. Finansieringsunderstöd till kommunerna (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-1 915 278,08	-2 100 000	-2 300 000

För finansieringsunderstöd enligt LL (1993:70, ändr. 2007/68) om landskapsandelar till kommunerna föreslås ett anslag om 2.300.000 euro. Av anslaget beräknas utgående från preliminära uppgifter om beskattningen för år 2010 kompletteringen av skatteinkomster uppgå till ca 1.925.000 euro. Därtill ingår i anslaget ca 375.000 euro att på basis av kommunernas ansökningar utges enligt prövning för dels samarbetsunderstöd, dels särskilt understöd.

44.05.31. Allmänna landskapsandelar till kommunerna (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-1 810 770,05	-1 850 000	-1 910 000
	tb -8 000	

Föreslås ett anslag om 1.910.000 euro. Anslaget avser allmänna landskapsandelar till kommunerna enligt LL (1993:70, ändr. 2007/68) om landskapsandelar till kommunerna.

Anslaget har beräknats utgående från ett basbelopp om 108,25 euro per kommuninvånare.

44.05.32. Kompensation för utebliven kapitalinkomstskatt till kommunerna (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-644 172,04	-590 000	-750 000
	tb 8 000	

Under momentet föreslås ett anslag om 750.000 euro för kompensation för uteblivna intäkter från beskattningen av kapitalinkomst i enlighet med LL (2007:14, ändr. 2007/75) om kompensation för förlust av skatteintäkter.

Anslaget har dimensionerats utgående från ÅSUB:s prognos om utvecklingen av kapitalinkomstskatterna. Det exakta beloppet som ska kompenseras blir tillgängligt först efter att beskattningen för år 2010 har slutförts.

44.05.36. Kompensation för förlust av skatteintäkter som orsakas av avdrag (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-1 842 197,15	-1 800 000	-1 600 000

Under momentet föreslås ett anslag om 1.600.000 euro för kompensation för förlust av skatteintäkter som orsakas av avdrag i kommunalbeskattningen. Kompensationen beviljas i enlighet med LL (2007:14, ändr. 2007/75) om kompensation för förlust av skatteintäkter. Anslaget avser såväl förskott för skatteåret 2012 som slutreglering av skatteåret 2011. Landskapsregeringen avser att lämna ett lagförslag enligt vilket den kompensation för vilken anslag upptas under detta moment fasas ut under en treårsperiod. Den slutliga utformningen klargörs i samband med utarbetandet av lagförslaget. Se även allmänna motiveringen.

44.10. SÄRSKILDA UNDERSTÖD, LÅN OCH INVESTERINGAR

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster		200 000	200 000
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-147 457	-201 000	-10 200 000
Investeringsutgifter			
Lån o övr. finansinv.		-2 500 000	
Summa utgifter	-147 457	-2 701 000	-10 200 000
Anslag netto	-147 457	-2 501 000	-10 000 000

Under kapitlet upptas moment av blandad natur.

Inkomster

34.10.31. Inkomst av danaarv

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	200 000	200 000

Landskapet erhåller i enlighet med 63 § självstyrelselagen danaarv. Anslag för överlåtelse av danaarv till kommun föreslås under moment 44.10.31.

34.10.88. Försäljning av aktier

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
	0	0

Landskapsregeringen bemyndigas att sälja aktier till skäligt pris och vad som bedöms ändamålsenligt avseende verksamhetens syfte och ägarförhållanden. Landskapsregeringen förbereder vid tidpunkten för avlämnandet av budgetförslaget en försäljning av sitt aktieinnehav i Mariehamns Energi Ab.

Utgifter

44.10.31. Överföring av danaarv

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-147 456,54	-200 000	-200 000

Med hänvisning till moment 34.10.31 föreslås ett anslag om 200.000 euro för överföring av danaarv till kommun. Föreslås även att landskapsregeringen befullmäktigas att överlåta eventuella fastigheter som tillfaller landskapet genom danaarv till respektive berörd kommun. Se även moment 34.10.31.

44.10.50. Understöd till föreningar för anslutning till svenska moderorganisationer

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	-1 000	

Momentet utgår.

44.10.62. Bidrag för byggande av likströmsförbindelse till riket (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
		-10 000 000

Momentet nytt.
Landskapet Åland har beviljats ett extra anslag om högst 50.000.000 euro att utges som bidrag åt Kraftnät Åland Ab för att bygga en likströmsförbindelse mellan Åland och riket. De till extra anslaget anslutande villkoren framgår av Ålandsdelegationens beslut den 18.7.2011 om extra anslag för säkerställande av landskapets elkraftsförsörjning. Villkoren är bl.a.:

1. Det slutliga beloppet av det extra anslaget får vara högst 40 procent av de godtagbara investeringskostnaderna. Med godtagbara investeringskostnader avses i statsrådets förordning om allmänna villkor för beviljande av energistöd (FFS 1313/2007) avsedda godtagbara kostnader i ett investeringsobjekt.
2. Anslaget betalas i rater till Ålands landskapsregering mot rekvisition med redogörelse för användningen.
3. Den slutliga avsyningen av objektet ska ske i närvaro av representanter för landskapsregeringen och arbets- och näringsministeriet på vilka det ankommer att i samråd fastställa det slutliga anslagsbeloppet och godkänna den slutliga redovisningen av anslagets användning.
4. Landskapet ska återbetala det extra anslaget om det sedermera konstateras att stödet strider mot EU-bestämmelserna.

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett delanslag om 10.000.000 euro att utges som bidrag åt Kraftnät Åland Ab för att bygga en likströmsförbindelse mellan Åland och riket. Bidraget utges i enlighet med av Ålandsdelegationen fastställda villkor för extra anslaget. Nu föreslaget anslag utgör det beräkande behovet av bidrag under år 2012 medan resterande anslag föreslås upptaget i senare budgetframställningar. Se även moment 39.15.92 samt lagtingets beslut om landskapsgaranti till säkerhet för lån som Kraftnät Åland Ab upptar (lr.framst. nr 32/2010-2011).

44.10.87. Regionallån

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	-2 500 000	

Momentet utgår.

44.20. PENNINGAUTOMATMEDEL

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	14 000 000	10 000 000	20 000 000
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-1 288 855	-1 644 000	-3 659 000
Investeringsutgifter			
Lån o övr. finansinv.		-1 065 000	-10 600 000
Summa utgifter	-1 288 855	-2 709 000	-14 259 000
Anslag netto	12 711 145	7 291 000	5 741 000

I enlighet med LF (1993:56, 17 §) om Ålands Penningautomatförening och dess verksamhet intas årligen i landskapets budget ett anslag som uppskattas motsvara beloppet av Ålands Penningautomatförenings nettoavkastning året före budgetåret. Sedan fördelningsrådet på basis av ansökningar har lagt fram ett fördelningsförslag fattas beslut om fördelning av lån och bidrag till särskilda mottagare eller för särskilda ändamål.

Ålands Penningautomatförening har i den ordning penningautomatförordningen (1993:56, 17 §) föreskriver meddelat om den beräknade nettoavkastningen för år 2011. Med beaktande av ovanstående samt oförändrad praxis vad gäller behandlingen av den lotteriskatt som återförs till landskapet föreslås att 20.000.000 euro upptas som inkomst.

Avkastningen föreslås med beaktande av ovanstående i sammandrag fördelat enligt följande:

BIDRAG:	
Social verksamhet	2.200.000 euro
Miljöverksamhet	250.000 euro
Ungdomsarbete	281.000 euro
Idrott	1.245.000 euro
Kulturell verksamhet	1.365.000 euro
Evenemangsbidrag	100.000 euro
Övriga bidrag	800.000 euro
Projektbidrag	2.759.000 euro
	9.000.000 euro
LÅN OCH INVESTERINGAR:	
Geriatrisk klinik	400.000 euro
Övriga lån	10.600.000 euro
	20.000.000 euro

Nya principer för penningautomatmedlens användning har framtagits och avses fastställas under nästa år.

Den långsiktiga nivån på avkastningen på penningautomatmedlen är fortsättningsvis osäker, vilket innebär att återhållsamhet bör iakttas i fördelningen av bidragsmedel beträffande fördelning av medel till bestående driftskostnader.

Fördelningen sker på basis av inkomna ansökningar, varvid beaktas framförallt verksamhetens natur, samhällsintresset av verksamheten, antalet medlemmar och deras aktivitet, frivilliginsatsernas andel av verksamheten och möjligheter att i samverkan med samhällsinsatser lokalt och på landskapsregeringen möta aktuella behov. I fördelningsbesluten prioriterar landskapsregeringen förnyelse, jämställdhet, hållbar utveckling och demokrati.

Föreningarna bör eftersträva att aktivera så många medlemmar som möjligt i de

verksamheter som organisationerna bedriver. Landskapsregeringen avser att år 2012 vid fördelningen av anslaget beakta andelen medlemmar som aktivt tar del i organisationernas arbete och antalet frivilligarbetstimmar. Därtill ges både aktiviteter som direkt eller indirekt stöder barn och unga, samt sådan verksamhet som stöder inflyttades integration hög prioritet. Dessutom beaktas hur väl verksamheten överensstämmer med hållbar utveckling.

För att uppnå jämställdhetsmålet vid beviljande av penningautomatmedel så att fördelningen ska ske på jämlika villkor inbegärs uppgifter om fördelning av kvinnor och/eller män eller flickor och/eller pojkar gällande medlemmar och/eller aktiviteter. Utvärdering av målet möjliggörs genom att kartlägga och följa upp hur fördelningen av beviljade medel ser ut ur ett könsperspektiv.

Med anledning av Europaåret för aktivt åldrande som infaller år 2012 kommer aktiviteter som direkt eller indirekt stöder aktivt åldrande för kvinnor och män att prioriteras vid beviljande av bidrag under året.

Genom de anslag som budgeteras under detta kapitel främjas de ideella föreningarnas verksamheter som inte naturligt hänför sig till något annat budgetkapitel som finansieras med penningautomatmedel men som har sådan verksamhet som faller inom ramen för fördelningen av penningautomatmedel. Därtill understöds investeringar och projekt som gynnar de verksamheter för vilka penningautomatmedel beviljas och som främjar penningautomatföreningens verksamhet.

Se även kapitel 45.25, 46.11, 46.13 och moment 45.70.76 samt LF (1993:56) om Ålands Penningautomatförening och dess verksamhet.

Inkomster

34.20.50. Avkastning av Ålands Penningautomatförenings verksamhet

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
14 000 000,00	10 000 000	20 000 000

Med hänvisning till kapitelmotiveringen föreslås en inkomst om 20.000.000 euro upptagen.

Utgifter

44.20.50. Bidrag ur penningautomatmedel

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-700 500,00	-800 000	-800 000

Föreslås ett anslag om 800.000 euro, vilket avser bidrag ur penningautomatmedel för ideella föreningar och organisationer vilka inte hänför sig till sociala, miljö-, kultur-, ungdoms- eller idrottssektorn samt penningautomatmedel till landskapsregeringens disposition. Se även kapitelmotiveringen.

44.20.51. Projektbidrag ur penningautomatmedel

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-588 355,00	-744 000	-2 759 000

Föreslås ett anslag om 2.759.000 euro att utges som bidrag för aktivitetsfrämjande och sysselsättningsskapande projekt eller andra investeringar som faller inom ramen för principer för fördelning av penningautomatmedel i enlighet med LL (1966:10, 3 §) om lotterier. Se även kapitelmotiveringen.

44.20.52. Evenemangsbidrag ur penningautomatmedel

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	-100 000	-100 000

Under momentet föreslås att av penningautomatmedel upptas ett anslag om 100.000 euro att utges som stöd för evenemang.

Evenemangsbidrag kan komma ifråga till ideella föreningar eller annan juridisk person som inte utgör företag. Syftet med evenemangsbidrag är att främja satsningar på nya eller befintliga evenemang under ett uppbyggnads- eller utvecklingsskede, som har positiv effekt på besöksnäringen. Se även kapitelmotiveringen.

44.20.86. Lån ur penningautomatmedel (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	-1 065 000	-10 600 000

Föreslås ett anslag om 10.600.000 euro att utges som lån för aktivitetsfrämjande och sysselsättningsskapande projekt. Lånen kan även utges för socialvårdsanläggningar, idrottsanläggningar och liknande projekt. Se även kapitelmotiveringen.

Lånen utges åt kommuner och via kommunens förmedling och på kommunens ansvar åt föreningar och sammanslutningar.

Räntan föreslås i allmänhet uppgå till f.n. 2,5 %.

44.90. PENSIONER OCH PENSIONSAVGIFTER

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	15 500 000	15 000 000	16 500 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-21 853 105	-24 340 000	-26 520 000
Summa utgifter	-21 853 105	-24 340 000	-26 520 000
Anslag netto	-6 353 105	-9 340 000	-10 020 000

Målet är en effektiv pensionsadministration som ska beakta alla de nya krav på pensionsservicen som pensionsreformen år 2005 medförde.

Arbetsbördan har ökat markant och förväntas öka avsevärt under de närmaste åren främst på grund av det ökande antalet personer som uppnår pensionsåldern. Detta medför en kraftigt ökad mängd pensionsansökningar som ska handläggas och fler personer som behöver pensionsrådgivning och förhandsuträkning av kommande pension.

Nedan visas utvecklingen av antalet personer som de senaste åren beviljats respektive lyft landskapspension. Från år 2009 anges fördelningen även enligt kön (kvinnor/män).

År	2004	2007	2008	2009	Kvinnor/män 2009	2010	Kvinnor/Män 2010
Beviljade	172	151	234	259	170/89	282	185/97
varav ålderspensioner	84	89	141	151	92/59	168	102/66
Utbetalda	1.424	1.606	1.709	1.835	1.147/688	1.950	1.218/732

I september 2011 fördelade sig pensionsutbetalningarna enligt följande:

	Kvinnor	Män	Totalt
Antal mottagare	1 278	772	2 050
Utbetalt belopp (euro)	989 000	905 000	1 894 000
Utbetalt belopp i genomsnitt (euro)	774	1 172	924

Förväntat antal ålderspensionsansökningar

År 2012	År 2013	År 2014	År 2015	År 2016	År 2017	År 2018	År 2019	År 2020	År 2021	År 2022	År 2023
193	195	277	234	217	280	265	269	253	235	255	257

I förväntat antal år 2012 ingår även de personer som redan är över individuell pensionsålder men som ännu inte sökt ålderspension.

Det ökande antalet pensionstagare innebär även ökade pensionsutgifter. Enligt prognoserna inom arbetspensionssystemet i Finland så ökar den förväntade medellivslängden snabbare än man tidigare beräknat och enligt statistiken verkar dödligheten minska i synnerhet i de äldre åldersklasserna. Trenden är densamma inom landskapets pensionssystem.

Gamla anställningar utreds fortfarande och uträknas och registreras i Statskontorets PSR-net system. Dit sänds även pågående anställdas årliga löneuppgifter som sedan överförs till pensionssystemets gemensamma datasystem AREK.

Målsättningen är att landskapsregeringens pensionsuppgifter ska vara med på

hela arbetspensionssystemets pensionsregisterutdrag som planeras från år 2012.

Inkomster

34.90.04. Överföring från pensionsfonden

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
15 500 000,00	15 000 000	16 500 000

Enligt LL (1995:71) om landskapet Ålands pensionsfond ska för dem som hör till landskapets pensionssystem pensionspremier och pensionsavgifter betalas till fonden medan från fonden till budgeten kan överföras ett belopp som får uppgå till högst tre fjärdedelar av landskapets årliga pensionsutgifter. Med beaktande av detta föreslår landskapsregeringen att det under år 2012 överförs ett belopp från pensionsfonden till landskapets budget som uppgår till drygt 64 % av pensionsutgifterna och högst till summan av de pensionspremier och -avgifter som inbetalas. Med hänvisning till ovanstående föreslås en inkomst om 16.500.000 euro för överföringar under år 2012.

Med beaktande av detta uppskattas fonden under år 2012 tillföras medel om ca 1 miljon euro netto varvid totalbehållningen i fonden vid slutet av år 2012 kan uppskattas till ca 320 miljoner euro värderat enligt marknadsvärde. I uppskattningen av premieinflödet har beaktats att lagstiftningen som medför att för nyanställda tecknas försäkring i pensionsanstalt trätt i kraft från ingången av år 2008 (se ÅFS 2007/29-35).

Utgifter

44.90.01. Pensioner - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-244 276,00	-347 000	-385 000
(t.a. -66 174,00)	(t.a. -28 000)	

Anslaget om 385.000 euro avser utgifter för köp av pensionsservicetjänster från Keva (Kommunernas pensionsförsäkring). Det handlar om uträknings-, registrerings- och sakkunnigtjänster samt IT-system och datakommunikation med andra pensionsanstalter. Därtill de utgifter för registrering som avtalet med Pensionsskyddscentralen fortfarande kan medföra. Anslaget får även användas för de kostnader som uppkommer av de planerade pensionsregisterutdragen.

44.90.04. Pensioner och familjepensioner (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-21 050 708,34	-23 420 000	-25 500 000

Anslaget om 25.500.000 euro avser lagbundna utgifter (ÅFS 2007:54 m.fl.). Det används för ålderspensioner, invalidpensioner och rehabiliteringsstöd, arbetslöshetspensioner, deltidspensioner och familjepensioner samt rehabiliteringspenning och andra utgifter i samband med yrkesinriktad rehabilitering. Anslaget avser även landskapets del av de kostnader som fördelas mellan pensionsanstalterna för pensionsdelar som tjänats in för oavlönade perioder från år 2005. Anslaget får

även vid behov användas för att bekosta specialundersökningar om arbetsoförmåga och rehabiliteringsbehov för personer som söker invalidpension.

44.90.05. Övriga pensionsutgifter (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-558 120,72	-573 000	-635 000

Anslaget om 635.000 euro avser pensionsbaserade KomPL-betalningsandel (tidigare KTAPL) enligt lagen om kommunala pensioner. Landskapet övertog betalningsansvaret i samband med ÅHS-reformen, varför avgiften således är att betrakta som betalning av Ålands folkhälsoförbunds och Ålands vårdförbunds skuld till Keva (Kommunernas pensionsförsäkring). Anslaget får även användas för betalning av eventuell förtidspensionsutgiftsbaserad avgift (tidigare självriskavgift) enligt 131 § KomPL som hänför sig till anställningar vid de nämnda kommunalförbunden.

44.95. ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE POSTER

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	34 563	30 000	880 000
Konsumtionsutgifter	-562 821	-750 000	-750 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	-79 502	-130 000	-530 000
Summa utgifter	-642 323	-880 000	-1 280 000
Anslag netto	-607 760	-850 000	-400 000

Inkomster

34.95.01. Förvaltningens ofördelade verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
34 562,74	30 000	880 000

Anslaget avser inkomster för vilka inte upptagits särskilda anslag, bl.a. ersättning för kopior, postporton, telefonsamtal och avgifter för registrering av domännamn m.m.

Landskapsregeringen erlägger som arbetsgivare premier för lagstadgad olycksfallsförsäkring och grupplivförsäkring. Premierna erläggs i förskott på en beräknad lönesumma och enligt olika yrkeskategorier och i efterhand slutregleras premierna för respektive år. I samband med löneutbetalningarna påläggs en viss procent som ska motsvara kostnaderna för detta och som läggs på det balanskonto varifrån premierna erläggs. Det kan konstateras att den procentsats som pålagts i samband med löneutbetalningar (exkl. ÅHS) har varit något högre än vad slutregleringarna givit vid handen. Som en följd av detta har över tid ett saldo uppgående till drygt 900.000 euro ackumulerats på berört balanskonto. Landskapsregeringen föreslår att ett belopp om 850.000 euro överförs från balanskontot och inkomstförs i budgeten under föreliggande moment. Landskapsregeringen konstaterar att enskilda verksamheter inte har drabbats av högre kostnader än budge-

terat under denna period eftersom den procentsats som pålagts vid löneutbetalningar har täckts in i budgeteringsskedet. Landskapsregeringen bedömer att nivån för år 2011 i stort motsvarar de faktiska kostnaderna.

Med hänvisning till ovanstående föreslås en inkomst om 880.000 euro.

Utgifter

44.95.01. Förvaltningens ofördelade verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-542 330,30	-570 000	-420 000
(t.a. -79 532,00)		

Föreslås ett anslag om 420.000 euro för förvaltningens gemensamma kostnader för vissa centrala av finansavdelningen administrerade kontorsfunktioner och inköp av tjänster för likviditetsförvaltning. I anslaget ingår kostnader för drift och viss modifiering av för förvaltningen gemensamma datasystem. Anslaget kan även användas för utgifter för drift av toppdomänen .ax. Se även moment 44.95.05.

Utgifterna beräknas fördela sig enligt följande

- kontorsmaterial och förnödenheter	70.000 euro
- underhåll av inventarier	25.000 euro
- tryckningstjänster	20.000 euro
- banktjänster	25.000 euro
- posttjänster	60.000 euro
- teletjänster	75.000 euro
- expert- och utredningstjänster	50.000 euro
- patent- och licensavgifter	80.000 euro
- hyror och övrigt	15.000 euro
	420.000 euro

44.95.04. Ålandsdelegationen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-6 108,82	-10 000	-10 000
(t.a. 0,00)		

För landskapets kostnader för Ålandsdelegationens verksamhet föreslås ett anslag om 10.000 euro.

44.95.05. IKT-utveckling (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	-150 000	-300 000
(t.a. -147 863,87)		

Föreslås ett anslag om 300.000 euro för central IKT-utveckling för förvaltning-

ens behov för vilket inte upptagits särskilda anslag.

Anslaget kan användas för konsulttjänster, inköp av programvaror, projektledartjänst m.m.

I anslaget ingår centrala kostnader för en fortsatt utveckling av elektronisk dokument- och ärendehantering inom förvaltningen och i anslutning till detta förnyelsen av landskapsregeringens hemsida. En upphandling av ett nytt publiceringssystem som ska kunna nyttjas, förutom av allmänna förvaltningen, även av övriga till förvaltningen hörande myndigheter och enheter påbörjas efter det att ekonomisystemet förnyats (se även moment 44.95.71). Upphandlingen utgår från det förfrågningsunderlag som landskapsregeringen färdigställt under år 2011. Utvecklingen av e-tjänster ingår som en central del av förnyelsen av hemsidan.

Avsikten är att tillämpa en mer renodlad fördelning mellan kostnaderna för drifts- och underhållsåtgärder respektive nyutveckling så att samtlig nyutveckling av gemensamma IKT-system belastar detta moment, 150.000 euro har därför omdisponerats från moment 44.95.01.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

44.95.08. Förtroendemannaarvoden m.m.

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-14 381,38	-20 000	-20 000

I anslaget om 20.000 euro ingår kostnader för förtroendemannaarvoden samt övriga arvoden och ersättningar för facklig verksamhet i enlighet med gällande tjänstekollektivavtal.

44.95.70. Anskaffning av inventarier (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-79 502,00	-130 000	-130 000

Under momentet föreslås ett anslag om 130.000 euro. Anslaget avser anskaffning och utbyte av datorer och övrig datautrustning samt möbler och kontorsmaskiner.

44.95.71. Anskaffning av nytt ekonomisystem (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
		-400 000

Momentet nytt.
Införandet av elektronisk förvaltning är en grundförutsättning för en effektivare administration, där förnyelse av landskapsregeringens ekonomisystem utgör nyckeln till en e-förvaltning. Arbetet med att utveckla e-förvaltningen inom landskapet kommer därmed under år 2012 i första hand att koncentreras kring förnyandet av ekonomisystemet.

I enlighet med IT-strategin för Ålands landskapsregering ska gemensamma systemlösningar användas där så är möjligt. En uttalad målsättning finns att samordna och integrera landskapsförvaltningens datasystem för ekonomi- och personalförvaltning. Syftet är dels att effektivera administrationen men även att förbättra informationen till såväl förvaltningens interna som externa intressenter. Detta innebär att landskapsregeringen strävar till att hela landskapsförvaltningen i framtiden ska använda samma ekonomisystem.

Det ekonomisystem som nu anskaffas är således, i enlighet med denna målsättning, en av grundförutsättningarna i bildandet av ett servicecenter för landskapets ekonomi- och personalförvaltning (räkenskapsverk), och ska därför vara dimensionerat utgående från hela landskapsförvaltningens behov. Med beaktande av att ÅHS relativt nyligen tagit i bruk ett nytt ekonomisystem för sin verksamhet upphandlar dock landskapsregeringen i detta skede ett ekonomisystem för hela landskapsförvaltningen exklusive ÅHS, men med option att systemet ska kunna användas inom hela landskapsförvaltningen.

Anskaffningen är ett stort och resurskrävande projekt. Ekonomisystemet har beröring med många andra datasystem inom förvaltningen och utgör tillsammans med dokumenthanteringssystemet navet i landskapsförvaltningens systembygge. Ekonomisystemet behöver fungera tillsammans med förvaltningens övriga centrala system, vilket ställer stora och komplexa krav på såväl upphandlingen som på projektgenomförandet.

Totalkostnaden för anskaffningen av nytt ekonomisystem går i dagsläget inte att slutligt beräkna, eftersom kostnaden i hög grad är beroende av de anpassningar och integrationslösningar som krävs till förvaltningens övriga centrala datasystem. Dock uppskattar landskapsregeringen att totalkostnaden kan uppgå till cirka en halv miljon euro. Inledningsvis föreslås ett anslag om 400.000 euro.

35./45. SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012	Förändring 2011-2012	Förändring 2010-2012
Summa inkomster	11 413 125	10 282 000	11 323 000	10,1%	-0,8%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-74 088 471	-80 008 000	-82 318 000	2,9%	11,1%
Överföringsutgifter	-31 299 694	-32 554 000	-33 239 000	2,1%	6,2%
Realinvesteringsutgifter	-3 601 583	-7 000 000	-3 350 000	-52,1%	-7,0%
Lån och övriga finansinvesteringar	0	0	-30 000		
Summa utgifter	-108 989 748	-119 562 000	-118 937 000	-0,5%	9,1%
Anslag netto	-97 576 624	-109 280 000	-107 614 000	-1,5%	10,3%

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012	Förändring 2011-2012	Förändring 2010-2012
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-744 493	-1 088 000	-1 220 000	12,1%	63,9%
Övriga sociala uppgifter	-10 134 714	-10 744 000	-10 685 000	-0,5%	5,4%
Av kommunerna anordnade sociala tjänster	-18 275 757	-18 872 000	-19 760 000	4,7%	8,1%
Mottagande av flyktingar	-57 178	-110 000	0	-100,0%	-100,0%
Penningautomatmedel för social och miljöverksamhet	-2 523 062	-2 500 000	-2 450 000	-2,0%	-2,9%
Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter	-1 333 079	-33 000	-33 000	0,0%	-97,5%
Miljöhälsovård	-685	-26 000	-26 000	0,0%	3693,5%
Allmän miljövård	0	-8 000	-24 000	200,0%	
Naturvård	-96 357	-161 000	-239 000	48,4%	148,0%
Vattenförsörjning och vattenvård	-527 396	-618 000	-650 000	5,2%	23,2%
Avfallshantering	-62 718	-146 000	-86 000	-41,1%	37,1%
Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet	-1 825 197	-2 276 000	-2 437 000	7,1%	33,5%
Ålands hälso- och sjukvård	-73 409 113	-82 980 000	-81 327 000	-2,0%	10,8%
Summa	-108 989 748	-119 562 000	-118 937 000	-0,5%	9,1%

45.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	26 190	25 000	25 000
Konsumtionsutgifter	-744 493	-1 088 000	-1 220 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-744 493	-1 088 000	-1 220 000
Anslag netto	-718 303	-1 063 000	-1 195 000

Social- och miljöavdelningens huvudsakliga verksamhetsområde är enligt LL (1998:70) om Ålands landskapsregerings allmänna förvaltning (2006/91) att sörja för välbefinnandet hos människor, djur och miljö. Avdelningens övergripande uppgifter är därför att allmänt planera, leda, utveckla, samordna och följa upp verksamhetsområdena socialvård, hälso- och sjukvård, miljömedicin och miljövård samt utöva tillsyn över socialvården, hälso- och sjukvården samt naturvården.

Det långsiktiga målet för socialpolitiken är att på ett hållbart sätt trygga den grundläggande välfärden med tillräckliga resurser för vård och omsorg samt att verka för social rättvisa och för minskade ekonomiska och sociala klyftor i det åländska samhället. Vidare ska avdelningen verka för att kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha tillgång till likvärdig och trygg socialvård.

Genom ett planerat tillsynsarbete inom det socialpolitiska området avser landskapsregeringen att effektivare samordna socialvården mellan kommunerna och att därigenom bättre kunna vägleda tjänstemännen i kommunerna. Vidare möjliggör tillsynen att landskapet, i kvalitetshöjande syfte, kan ta en aktiv del i utvecklingsarbetet på det sociala området och sätta fokus på brister i verksamheten.

Den övergripande målsättningen med hälso- och sjukvården är att främja en hållbar utveckling genom satsningar på hälsofrämjande och förebyggande åtgärder samt att verka för att kvinnor och män, flickor och pojkar har tillgång till en tillräckligt god sjukvård.

Inom det miljömedicinska området är den övergripande målsättningen att säkerställa konsumentskyddet samt att förebygga och bekämpa djursjukdomars spridning.

Den övergripande målsättningen med landskapsregeringens miljöarbete är att skydda och vårda miljön i tillräcklig grad samt att bidra till att nå en hållbar utveckling. I det arbetet är naturvården, vattenvården och avfallshanteringen de enskilda sakområden som prioriteras högst.

Mål och åtgärder för år 2012

Allmänt
- att avdelningens allmänna service hålls på en fortsatt god nivå genom att inkomna ärenden upptas för avgörande senast inom tre månader
- att styrningen av och effektiviteten i verksamheten förbättras genom tydliga prioriteringar i verksamheten
- att avdelningens externa information förbättras samt
- att hållbarhetstänkandet genomsyrar all verksamhet inom avdelningen.

Socialpolitik
- att systematisk tillsynsverksamhet i enlighet med antagen plan och prioriterade tillsynsområden åren 2012 - 2014 utövas
- att utarbeta erforderliga anvisningar till den nya barnomsorgslagen
- att utarbeta nya grunder för förundervisningen i landskapet
- att i syfte att nyttja resurserna optimalt föreslå strukturella förändringar av de resurser som finns till stöd för flickors och pojkars psykiska hälsa
- att i samarbete med övriga avdelningar och handikapprådet utarbeta ett nytt handikappolitiskt program
- att fortsätta främja en hållbar utveckling av äldreomsorgen genom att i enlighet med kvalitetsrekommendationen ”Tjänster för äldre” prioritera förebyggande, aktiverande och rehabiliterande åtgärder
- att fokusera på utvärdering av kvalitetsrekommendationen ”Tjänster för äldre” som ett led i bedömningen av behovet av lagstiftning angående äldres rätt till tjänster
- att efter att under år 2011 tagit fram riktlinjer för de vård- och servicekedjor som personer med demens kommer i kontakt med, fortsätta arbetet med riktlinjer för andra grupper av äldre där behovet av riktlinjer anses särskilt stort
- att fortsätta utveckla det interna samarbetet mellan hälso- och sjukvårdsbyrån och socialvårdsbyrån inom området för äldreomsorg i syfte att säkra helhets-

synen på äldre och deras behov av samhällstjänster inom dessa områden
- att i tillsynsarbetet av äldreomsorgen prioritera, förutom den kontinuerliga inhämtningen av grunduppgifter, riskfaktorer och arbetet med att utveckla kommunernas egenkontroll
- att färdigställa ett nytt alkohol- och narkotikapolitiskt program och inleda arbetet med att föverkliga åtgärderna i programmet samt
- att utarbeta underlag för framtagande av reviderad lagstiftning om missbrukarvård och nykterhetsarbete.

Hälso- och sjukvårdspolitik
- att fortsätta arbetet med den nya landskapslagen om hälso- och sjukvård och utfärda närmare bestämmelser på förordningsnivå inom i lagen angivna områden
- att vidta åtgärder som behövs för implementeringen av EU:s direktiv om tillämpningen av patienträttigheter vid gränsöverskridande hälso- och sjukvård samt
- att utveckla tandvården rörande servicebehov och -utbud, personalsituationens utveckling och möjligheter till samverkan mellan den offentliga och privata sektorn.

Miljöpolitik
- att freda eller på annat sätt tillse att värdefull natur bevaras samt tillse att befintliga naturskyddsområden bibehåller sin gynnsamma bevarandestatus
- att tillse att särskilt skyddsvärda biotoper inte förstörs och att arter som hör hemma i landskapets flora och fauna fortlever i livskraftiga populationer
- att verka för ett hållbart nyttjande av vattenmiljön, att minska förorening och skadlig påverkan och därigenom bevara och förbättra vattenkvaliteten i havet, sjöar och grundvatten
- att kontinuerligt övervaka vattenkvaliteten i alla åländska vattenområden
- att förebygga att avfall uppkommer och tillvarata den resurs som avfall utgör så effektivt som möjligt och med så liten påverkan på miljön som möjligt
- att verka för ett gott konsumentskydd gällande livsmedel, kemikalier och produktsäkerhet
- att verka för en god djurhälsa inklusive djurskydd och smittskydd
- att arbeta med att förbättra och förtydliga miljölagstiftningen utan att försämra miljöskyddet
- att arbeta med att införa mera hållbarhetstänkande i beslutsfattandet samt
- att fortsätta arbetet med överföring av lagstiftningsbehörigheten på det miljömedicinska området till riket.

Inkomster

35.01.01. <u>Social- och miljöavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster</u>

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
26 190,00	25 000	25 000

Under momentet upptas en beräknad inkomst om 25.000 euro. Av de föreslagna inkomsterna är 23.000 euro en årlig ersättning för av landskapsregeringen utförda uppgifter med stöd av Republikens Presidents förordning (2010:2) om vissa förvaltningsuppgifter inom hälso- och sjukvården i landskapet Åland. 1.000 euro är ett kalkylerat nettobelopp för uppburna avgifter för utfärdade tillstånd, mottagna anmälningar och övrig registerhantering. 50 % av de uppburna bruttoavgifterna betalas till staten (Valvira). Föreslås, med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) att nämnda betalningar påförs momentet.

Därtill ingår inkomster från avgifter för anmälan och rapportering till producent-

registret.

Utgifter

45.01.01. Social- och miljöavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-744 492,71	-1 088 000	-1 220 000
(t.a. -295 825,00)	(t.a. -100 000)	

Under momentet föreslås ett anslag om 1.220.000 euro.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

I anslaget ingår utgifter för kompetensutveckling för avdelningens personal, tjänsteresor och handledning samt för litteratur, information, utbildning, utredningar, material, förnödenheter, teletjänster, annonsering och representation.

45.10. ÖVRIGA SOCIALA UPPGIFTER

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter		-105 000	-60 000
Överföringsutgifter	-10 134 714	-10 639 000	-10 625 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-10 134 714	-10 744 000	-10 685 000
Anslag netto	-10 134 714	-10 744 000	-10 685 000

I kapitlet ingår anslag för verksamheter som främjar utvecklingen av socialvården, understöd för familjepolitiska förmåner, tryggandet av skälig utkomst och skäliga boendekostnader samt för förverkligandet av det alkohol- och narkotikapolitiska programmet.

Förtroenderådet
Förtroenderådet arbetar kontinuerligt med aktuella frågeställningar gällande socialvården och hälso- och sjukvården. Under år 2012 prioriterar förtroenderådet att arbeta med åldringsvården.

Handikapprådet
Handikapprådet avser att under år 2012 delta i arbetet med framtagandet av ett nytt handikappolitiskt program och att fortsättningsvis arbeta för att främja de funktionshindrades ekonomiska levnadsvillkor.

Missbrukarvården
Det alkohol- och narkotikapolitiska programmet för åren 2007 - 2011 är i kraft till dess att det nya alkohol- och narkotikapolitiska programmet har färdigställts. Programmet innehåller följande långsiktiga mål

- att minska alkoholkonsumtionen och skadeverkningarna bland kvinnor och män
- att höja alkoholdebutåldern bland flickor och pojkar samt
- att skapa ett narkotikafritt Åland.

Under år 2012 kommer ett nytt alkohol- och narkotikapolitiskt program att färdigställas. När frågan om huvudmannaskapet för missbrukarvården har avgjorts kommer arbetet med att ta fram underlag för en reviderad lagstiftning om missbrukarvården och nykterhetsarbetet att påbörjas.

Barn och unga
Det utvecklingsprojekt som bedrivits inom barnomsorgen under åren 2009 - 2011 för att införliva genus- och jämställdhetsperspektivet kommer att följas upp med hjälp av tillsyn av kommunernas arbete med denna fråga. Med hjälp av kartläggningen som gjorts av de resurser som finns till stöd för flickors och pojkars psykiska hälsa kommer förslag till strukturella förändringar att utarbetas i syfte att göra detta arbete så effektivt som möjligt. Särskild uppmärksamhet kommer att fästas vid skillnaden mellan flickors och pojkars situation i detta hänseende. Nödvändiga anvisningar till den nya barnomsorgslagen kommer att ges till kommunerna och nya grunder för förundervisningen att utarbetas.

Utgifter

45.10.01. Övriga sociala uppgifter - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	-105 000	-60 000
(t.a. -94 864,20)		(t.a. -40 000)

Med beaktande av tidigare års anslag om 40.000 euro föreslås ett anslag om 60.000 euro för
- utgifter för utvecklingsarbete inom socialvården
- förverkligandet av det alkohol- och narkotikapolitiska programmet
- handikapprådets, förtroenderådets och kommittéers verksamhet
- de extra kostnader som posten debiterar för hembärning av post till personer med funktionshinder samt
- att ersätta kommuner för stöd direkt eller genom uppdragsavtal för vård av barn i hemmet som bor i EU- eller EES-länder eller i Schweiz då rätt till förmån från landskapet Åland uppkommer enligt rådets förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet.

45.10.50. Bostadsbidrag (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-1 157 850,58	-1 500 000	-1 500 000

För bostadsbidrag som enligt LL (1975:63) om tillämpning av lagen om bostadsbidrag beviljas enligt i riket gällande grunder, föreslås ett anslag om 1.500.000 euro. Även administrativa kostnader för handläggande av bostadsbidragsärenden kan påföras momentet.

År	Antal hushåll i medeltal som regelbundet får bostadsbidrag	Regelbundet bostadsbidrag i medeltal i euro per månad
2007	229	228
2008	235	244
2009	273	258
2010	325	282
januari -juli 2011	325	279

45.10.52. Moderskapsunderstöd (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-64 370,70	-90 000	-80 000

I enlighet med LL (1994:10) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om moderskapsunderstöd föreslås ett anslag om 80.000 euro. Anslaget har beräknats från ett födelsetal om ca 300, fyra internationella adoptioner och fyra tvillingfödslar år 2012 samt en kostnad om 231 euro per moderskapsförpackning. Kostnader för inköp av informationsmaterial kan påföras momentet.

45.10.53. Barnbidrag (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-8 554 200,00	-8 640 000	-8 640 000

Med hänvisning till LL (1994:48, ändring 2008/8, 4 §) om tillämpning i landskapet Åland av barnbidragslagen föreslås ett anslag om 8.640.000 euro. Även administrativa kostnader för skötsel av barnbidragsärenden kan påföras momentet.

Barnbidrag per kalendermånad är enligt följande:

Barn enligt åldersordning inom familjen	Barnbidrag euro per månad
1:a barnet	110
2:a barnet	143
3:dje barnet	185
4:de barnet	214
5:te och varje följande barn	259
Ensamförsörjartillägg	50

Antalet ensamförsörjare var under år 2010 totalt 458, varav 402 kvinnor och 56 män.

Under år 2010 beviljades barnbidrag för 5.343 barn i landskapet.

45.10.54. Utkomstskydd för personer med diagnosen fibromyalgi (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-17 492,88	-19 000	-20 000

Föreslås ett anslag om 20.000 euro. År 1998 upptogs medel för att trygga en skälig individuell utkomst för personer med diagnosen fibromyalgi som inte kunde erbjudas yrkesinriktad rehabilitering och således inte kunde komma i åtnjutande av rehabiliteringspenning och som hamnat utanför det yrkesinriktade rehabiliteringssystemet delvis på grund av att de inte har befunnit sig i fas med rehabiliteringssystemets utveckling.

Diagnostiseringen sker på ett mera träffsäkert sätt idag och rehabiliteringssyste-

met har utvecklats sedan dess, vilket resulterat i att de flesta numera får den rehabilitering deras sjukdom kräver. Utkomstskyddet kommer därför att fortsätta beviljas endast till de som idag finns med i systemet. Nya utkomstskydd beviljas inte efter år 2006.

Från och med år 2005 får de som idag är utkomstskyddstagare vid uppnådd pensionsålder mellanskillnaden mellan utkomstskyddsbeloppet och det totala ålderspensionsbeloppet från landskapsregeringen.

45.10.55. Understöd till kommunerna för förebyggande utkomststöd

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-50 000,00	-20 000	

Momentet utgår.

45.10.56. Underhållsstöd (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-290 800,00	-335 000	-335 000

Med hänvisning till LL (2009:7) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om underhållsstöd föreslås ett anslag om 335.000 euro. Även administrativa kostnader för skötseln av underhållsstödsärenden kan påföras momentet.

Antalet mottagare av underhållsstöd var under år 2010 totalt 288, varav 247 kvinnor och 41 män.

45.10.57. Stöd för tolkningstjänster för funktionshindrade (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
	-35 000	-50 000

Med hänvisning till LL (2010:99) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om tolkningstjänst för handikappade personer föreslås ett anslag om 50.000 euro för ersättning för kostnader för tolkningstjänster för funktionshindrade. Även administrativa kostnader för skötseln av tolkningsärenden kan påföras momentet.

45.15. AV KOMMUNERNA ANORDNADE SOCIALA TJÄNSTER

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-18 275 757	-18 872 000	-19 760 000
Summa utgifter	-18 275 757	-18 872 000	-19 760 000
Anslag netto	-18 275 757	-18 872 000	-19 760 000

Enligt LL (1993:71) om planering av och landskapsandelar för socialvården ska landskapsregeringen årligen i samband med avgivandet av förslaget till budget anta en plan för ordnandet av socialvården i landskapet under de fem följande kalenderåren; socialvårdsplanen. En preliminär socialvårdsplan för åren 2012 - 2016 fogas därför till landskapsregeringens budgetförslag som underlag för budgetbehandlingen (se bilaga 1).

Till kommunerna betalas årligen landskapsandel för driftskostnaderna för socialvården enligt kalkylerade grunder. Grunderna för landskapsandelarna är basbelopp enligt åldersgrupp som landskapsregeringen fastställer årligen.

Till kommunerna betalas även särskilda landskapsandelar för vardera specialomsorg, barnskydd och missbrukarvård. De särskilda landskapsandelarna fastställs var för sig med nettodriftskostnaderna på vardera område som grund.

Landskapsandel för anläggningsprojekt som är nödvändiga för ordnande av socialvård kan på ansökan beviljas kommuner i bosättningsstrukturgrupp 1. Kommunernas ansökningar sammanställs i en projektplan för anläggningsprojekt. Landskapsregeringen fastställer sedan utifrån projektplanen vilka anläggningsprojekt som får inledas under verksamhetsåret.

Utgifter

45.15.30. Landskapsandel till kommunerna för driftskostnader för socialvården (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-18 135 757,35	-18 872 000	-19 760 000

Med hänvisning till 3 kap LL (1993:71, ändrad 1998/26, 2007/69) om planering av och landskapsandel för socialvården och den preliminära socialvårdsplanen för åren 2012 - 2016 föreslås ett anslag om 19.760.000 euro. I förslaget har beaktats en indexjustering av basbeloppen om 1,8 %.

Landskapsandelen har beräknats på följande preliminära basbelopp per kommuninvånare:

0	-	6	år	9.535,68 euro
7	-	64	år	564,76 euro
65	-	74	år	1.549,15 euro
75	-	84	år	5.760,02 euro
85	-		år	19.492,13 euro

Av anslaget kan 30.000 euro användas som understöd till kommunerna för stödundervisning i svenska för flickor och pojkar inom barnomsorgen med annat modersmål än svenska. Understödet kan uppgå till högst 86 % av kostnaderna.

45.15.31. Landskapsandel för anläggningskostnader för sociala tjänster (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-140 000,00	0	0

Med hänvisning till 4 kap LL (1993:71, ändrad 1998/26, 2007/69) om planering av och landskapsandel för socialvården och den preliminära socialvårdsplanen för åren 2012 - 2016 har landskapsregeringen begärt in uppgifter om nya projekt inom socialvården. Inga nya projekt har inkommit.

45.20. MOTTAGANDE AV FLYKTINGAR

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-57 178	-110 000	
Summa utgifter	-57 178	-110 000	0
Anslag netto	-57 178	-110 000	0

Mottagningsverksamheten har som mål att främja flyktingarnas sociala, ekonomiska och kulturella jämlikhet samt deltagande i och anpassning till det åländska samhället samt att förebygga att flyktingarna isolerar sig. Mottagandet av flyktingarna organiseras av kommunerna. Till kommunerna betalas ersättning av landskapsregeringen huvudsakligen under tre år för de tjänster som omfattas av mottagandet.

Endast Mariehamns stad har ingått avtal med landskapsregeringen om flyktingmottagning. Mariehamns stad har inte aviserat vid tidpunkten för budgetens uppgörande att de avser att ta emot fler flyktingar under år 2012.

Utgifter

45.20.30. Mottagande av flyktingar (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-57 177,61	-110 000	0

Med beaktande av tidigare års anslag om 20.000 euro föreslås inget anslag. Tidigare års anslag används till att betala ersättningar enligt avtal mellan Mariehamns stad och landskapet om mottagandet av flyktingar.

45.25. PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR SOCIAL OCH MILJÖVERKSAMHET

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-2 523 062	-2 500 000	-2 450 000
Summa utgifter	-2 523 062	-2 500 000	-2 450 000
Anslag netto	-2 523 062	-2 500 000	-2 450 000

Penningautomatmedel för social verksamhet fördelas mellan ett stort antal frivilliga organisationer, år 2011 39 st., för deras verksamhet inom social- och hälsovårdssektorn.

För år 2011 fördelades penningautomatmedel till sex organisationer för deras verksamhet inom miljöområdet.

Anslagen under kapitlet är avsedda att ge grundförutsättningar för en bred och mångfacetterad medborgarverksamhet inom social-, hälsovårds- och miljösektorn. Frivilligverksamheten ska på ett ändamålsenligt sätt komplettera de samhälleliga insatserna med tillvaratagande av kvinnors och mäns samt flickors och pojkars kunskaper, engagemang, initiativ och idealitet. Särskilt betydelsefull har den ideella verksamheten varit och är fortfarande vid prövningen och utvärderingen av befintliga och nya verksamhetsformer, samt även tillgodoseende av sådana gruppers intresse som annars skulle ha svårt att göra sig hörda.

Se även kapitel 44.20.

Utgifter

45.25.50. Understöd för social verksamhet

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-2 143 062,00	-2 200 000	-2 200 000

Föreslås ett anslag om 2.200.000 euro att beviljas som verksamhetsunderstöd till ideella organisationer. Aktiviteter som direkt eller indirekt stöder ett aktivt åldrande kommer att lyftas fram under EU:s äldreår 2012.

Inom ramen för anslaget beviljas bidrag till Ålands Handikappförbund r.f. för upprätthållande av skyddad arbetsverksamhet, Fixtjänst, i enlighet med den överenskommelse som ingåtts med Ålands kommunförbund.

45.25.53. Understöd för miljöverksamhet

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-380 000,00	-300 000	-250 000

Föreslås ett anslag om 250.000 euro att beviljas som verksamhetsunderstöd till ideella organisationer för miljöverksamhet och arbete för hållbar utveckling. Ansökningar som har en bra samverkan med landskapsregeringens arbete för hållbar utveckling kommer att prioriteras.

45.30. ÖVRIGA HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSUPPGIFTER

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-1 302 951		
Överföringsutgifter	-30 127	-33 000	-33 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 333 079	-33 000	-33 000
Anslag netto	-1 333 079	-33 000	-33 000

Kumlinge filialapotek betjänar skärgårdsregionen Kumlinge - Brändö. Befolkningsunderlaget räcker inte till för att på affärsmässiga grunder bedriva apoteksverksamhet där. I strävan att bevara serviceutbudet och sålunda en förutsättning för en stationär befolkning i skärgården är det motiverat att understöda en trygg läkemedelsdistribution och -hantering där även i fortsättningen. Anslaget för ersättande av resekostnader för patienter i samband med vård i Sverige är avsett att kompensera de patienter, som av ÅHS remitteras till institutioner utom Stockholm - Uppsalaregionen och som inte erhåller ersättning av Folkpensionsanstalten. Ersättning utbetalas på samma grunder, som FPA tillämpar för resor inom landet.

Utgifter

45.30.01. Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	0	0
(t.a. -2 000,00)		

Föreslås inget anslag för år 2012.

45.30.52. Understöd för Kumlinge filialapotek

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-30 000,00	-30 000	-30 000

Föreslås ett anslag om 30.000 euro för att understöda läkemedelsdistributionen i Kumlinge-Brändöregionen.

45.30.53. Ersättning för resor i samband med vård i Sverige (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-127,17	-3 000	-3 000

Föreslås ett anslag om 3.000 euro för att kompensera de patienter som av ÅHS remitteras till vård på institutioner utom Stockholm-Uppsalaregionen och som inte erhåller ersättning av Folkpensionsanstalten. Ersättning betalas på samma grunder, som FPA tillämpar för resor inom landet.

45.35. MILJÖHÄLSOVÅRD

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-685	-26 000	-26 000
Summa utgifter	-685	-26 000	-26 000
Anslag netto	-685	-26 000	-26 000

Den övergripande målsättningen för miljöhälsovården är ett gott konsumentskydd och god djurhälsa inklusive djurskydd.

För att säkra livsmedelskvaliteten och den sanitära hälsovården i landskapet utförs under året övervakningsprogram för främmande ämnen i animaliska livsmedel, såsom rester av läkemedel och bekämpningsmedel.

Förebyggandet och bekämpandet av smittsamma djursjukdomars spridning säkerställs genom att garantera en fungerande beredskap vid ökad risk för smittspridning. Upprätthållande av beredskapscentralen i Ribacka är en viktig del i det arbetet.

För att uppfylla EU:s krav på övervakning av märkning och registrering av produktionsdjur behöver köptjänster anlitas. Under tidigare år har tjänsten köpts av statens ämbetsverk, vilket är avsikten att ska fortsätta även år 2012.

Utgifter

45.35.01. Miljöhälsovård - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-685,39	-26 000	-26 000
(t.a. -26 000,00)		

Föreslås ett anslag om 26.000 euro för beredskap, provtagningar, laboratorieanalyser, utredningar, inspektioner, information, utbildning och annat arbete inom miljöhälsovårdsområdet.

45.50. ALLMÄN MILJÖVÅRD

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter		-8 000	-24 000
Summa utgifter	0	-8 000	-24 000
Anslag netto	0	-8 000	-24 000

Den övergripande målsättningen är en hållbar utveckling och att miljön skyddas

och vårdas i tillräcklig grad.

Landskapsregeringens övergripande arbete med hållbar utveckling för hela Åland är inriktat på att förbättra beslutsprocesserna så att balansen mellan ekologiska, sociala och ekonomiska konsekvenser blir så jämn som möjligt och att därmed framtida konsekvenser i tillräcklig mån inverkar på besluten.

Miljölagstiftningen är ett viktigt styrmedel för att minska miljöpåverkan. Efter att lagstiftningsarbetet under flera år varit inriktat på att genomföra EU-direktiv kommer arbetet att inriktas på att förbättra och förtydliga den befintliga lagstiftningen utan att försämra miljöskyddet. Information är ett annat viktigt styrmedel. Informationsarbetet samordnas så långt som möjligt med Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

Den huvudsakliga myndighetsutövningen inom miljöområdet, förutom naturvården, ansvarar Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet för. Landskapsregeringen styr myndigheten genom myndighetens resultat- och verksamhetsplan.

Utgifter

45.50.01. <u>Allmän miljövård - verksamhetsutgifter (VR)</u>

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	-8 000	-24 000
(t.a. -31 885,29)	(t.a. -29 000)	

Föreslås ett anslag om 24.000 euro för gemensamma kostnader för arbetet med hållbar utveckling, bränslekvalitetskontroll, miljöinformation och annat miljöarbete.

45.52. NATURVÅRD

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	2 199	3 000	3 000
Konsumtionsutgifter	-96 297	-160 000	-208 000
Överföringsutgifter	-60	-1 000	-1 000
Investeringsutgifter			
Lån o övr. finansinv.			-30 000
Summa utgifter	-96 357	-161 000	-239 000
Anslag netto	-94 158	-158 000	-236 000

Den åländska naturen har påtagligt förändrats av rationellt jord- och skogsbruk samt av en urban livsstil med fritidsboende i stugor. Generellt sett är naturen idag artfattigare och mindre mångformig, även om det totala antalet arter på Åland inte torde ha minskat. Naturskydd som begränsar de negativa konsekvenserna av landskapsförändringarna är en väsentlig del av naturvårdsarbetet. Naturskyddet syftar också till att tillförsäkra allmänheten mark för rekreation.

Flera av landskapets artrikaste och mest mångformiga naturreservat är formade av äldre jordbruksmetoder och bete. Under senare år har delvis igenväxta kulturbiotoper inom reservaten röjts och hävden enligt äldre principer utökats. Arbetsinsatserna inriktas på den årliga hävden (kontinuerliga skötseln) av reservaten. Om hävden uteblir äventyras flera års arbete. Restaurering av nya delområden

sker nu i begränsad omfattning. Detta gör dock inte att det arbetet helt kunnat stanna av. Då nya områden förverkligas inom Natura 2000-nätverket ingår vissa vars biologiska mångfald är beroende av att restaurerings- eller skötselåtgärder vidtas. Rationalisering av skötseln är möjlig men fordrar förnyande av vissa maskinella hjälpmedel.

Tiden för förverkligande av Natura 2000-programmet håller på att gå ut. Ännu återstår att förverkliga skyddet av ett trettiotal områden.

De väsentligaste övergripande målsättningarna för landskapsregeringens naturvårdsarbete är

- att freda eller på annat sätt tillse att värdefull natur bevaras
- att tillse att förpliktelser enligt EU:s naturvårdsdirektiv uppfylls, i första hand genom att följa upp och förverkliga Natura 2000-programmet
- att verka för att särskilt skyddsvärda biotoper inte förstörs och att arter som hör hemma i landskapets flora och fauna fortlever i livskraftiga populationer
- att utföra de tillsyns- och övervakningsuppgifter som enligt naturvårdslagen ankommer på landskapsregeringen
- att underhålla och vårda landskapets naturreservat för att upprätthålla den biologiska mångfalden, samt att på lämpligt sätt informera allmänheten om områdenas naturvärden och möjligheterna till friluftsliv inom dessa samt
- att i möjligaste mån bistå allmänhet och verksamhetsutövare med information om värdefull natur.

Inkomster

35.52.01. Naturvård - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
2 199,49	3 000	3 000

Under momentet upptas beräknade inkomster om 3.000 euro från avgifter för prövning av ansökningar, arrendeinkomster och inkomster från försäljning av virke och publikationer.

Utgifter

45.52.01. Naturvård - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-17 019,23 (t.a. -18 490,44)	-25 000	-25 000

Föreslås ett anslag om 25.000 euro för kostnader för kartering av Ålands natur bl.a. för att möta förväntade krav från EU. Det finns ett behov av att inventera och kartlägga förändringar i vissa artbestånd och biotoper. Vilka inventeringar som görs eller påbörjas under året kommer att avgöras utgående från kravet på att inventeringarna ska hålla hög kvalitet. Dessutom kommer den värdefulla, årliga havsörnsinventeringen att genomföras.

45.52.20. Naturreservat - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-79 278,06	-135 000	-183 000
(t.a. -47 923,47)	(t.a. -48 000)	

Föreslås ett anslag om 183.000 euro för kontinuerlig tillsyn och underhåll av landskapets naturreservat inklusive byggnader och anläggningar på dessa. I anslaget ingår medel för arbetskraft för skötsel och för inköp av redskap och maskiner inklusive service.

45.52.60. Bidrag för ersättande av skador förorsakade av sällsynta och särskilt skyddsvärda arter av djur

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-60,00	-1 000	-1 000

Föreslås ett anslag om 1.000 euro för ersättande av skador som förorsakats av arter av djur som är sällsynta eller särskilt skyddsvärda enligt landskapsförordning (1998:113) om naturvård. Ersättning ges i de fall förebyggande åtgärder vidtagits utan framgång.

45.52.88. Anskaffning av områden för naturskyddsändamål (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	0	-30 000

Föreslås ett anslag om 30.000 euro.

45.54. VATTENFÖRSÖRJNING OCH VATTENVÅRD

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-311 318	-349 000	-350 000
Överföringsutgifter	-216 078	-269 000	-300 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-527 396	-618 000	-650 000
Anslag netto	-527 396	-618 000	-650 000

De övergripande målen för vattenvården i landskapet är att verka för ett hållbart nyttjande av vattenmiljön, att minska förorening och skadlig påverkan och därigenom bevara och förbättra vattenkvaliteten i havet, sjöar och grundvatten samt att kontinuerligt övervaka vattenkvaliteten i alla åländska vattenområden. Målet är att skapa en ekosystembaserad och långsiktigt hållbar förvaltning av landskapets vattenområden. Arbetet utförs utgående från den förvaltningsplan och det åtgärdsprogram för 2009 - 2015 som landskapsregeringen fastställt. Planen och programmet har tagits fram i enlighet med vattenlag (1996:61) för landskapet Åland i syfte att uppnå god vattenkvalitet i samtliga åländska grundvatten, sjöar och skärgårdsområden. Innehållet i åtgärdsprogrammet regleras i vattenlagen och

är omfattande. Finansieringen av åtgärdsprogrammet sker i första hand inom ramen för befintliga strukturprogram för jordbruket och fiskerisektorn. Informationsinsatser om olika vattenskyddsåtgärder och -projekt är en viktig del av arbetet.

Programmet är framförallt inriktat på åtgärder för att förbättra vattenkvaliteten på åländskt område men innehåller även åtgärder för att medverka till förbättring av Östersjön i sin helhet. Landskapsregeringen fortsätter ett målinriktat och samordnat arbete i internationella samarbetsorgan för att åstadkomma vattenförbättrande åtgärder utanför Åland. I arbetet ingår genomförande av åtgärder som ingår i HELCOM Åtgärdsplan för Östersjön samt de åtgärder som åläggs landskapet i EU:s ramdirektiv för en marin strategi.

Exempel på åtgärder som genomförs under året är projekt med syfte att öka kretsloppet och minska belastningen inom jordbruk och fiskodling i samarbete med berörda branschorganisationer. I detta ingår införande av riktad rådgivning samt anläggande av våtmarker inom jordbruket, samt utredningar om nya metoder för minskade utsläpp från fiskodlingar inom ramen för EU-projektet Aqua-Best. Landskapsregeringen kommer vidare att i samråd med rederinäringen aktivt arbeta för en hållbar sjöfart i Östersjön inom ramen för EU:s Östersjöstrategi.

Ett viktigt arbete under året är att i samråd med dricksvattenbolagen ta fram skyddsföreskrifter och skyddsplaner för dricksvattentäkterna. Genom information och samråd fortsätter arbetet med att öka skyddet för grunda havsvikar i samarbete med vattenägare och fiskeorganisationer.

Landskapsregeringen stöder åtgärder för förbättrad avloppsbehandling och vattenförsörjning. De viktigaste åtgärderna är utbyggnaden av de kommunala avloppsledningsnäten samt åtgärder för utökad kretsloppsanpassad avloppsbehandling. Landskapsregeringen önskar ett fortsatt och utökat kommunalt samarbete i avlopps- och vattenförsörjningsfrågor.

Landskapsregeringen deltar i två Interreg Central Baltic projekt. I det s.k. SeaBed projektet vidareutvecklas datormodeller med ökad fokus på läckaget av fosfor från bottnarna. I det s.k. NANNUT-projektet genomförs inventeringar av undervattensnatur.

Ett program för vattenövervakning och -undersökningar genomförs. Övervakningen är lagstadgad och genomförs med syfte att ge en heltäckande översikt av vattenmiljöns tillstånd och ge underlag för en fortgående kvalitetsbedömning av hela det åländska havsområdet inklusive de inre vikarna samt de viktigaste vattentäkterna. Det innefattar undersökningar av belastning, kemisk-fysikalisk vattenkvalitet, fisk, bottenfauna, vattenväxter och alger inklusive förekomsten av giftalger. Inom ramen för övervakningen följer även landskapsregeringen upp effekten av pågående vattenskyddsåtgärder i exempelvis Toböle träsk, Vargsundet och Kaldersfjärden samt i jordbruksområden med provtagningar. Övervakningen utförs till allra största delen av Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets laboratorium.

Undersökningarna genomförs i huvudsak av Husö biologiska station inom ramen för samarbetet med Åbo Akademi. De fokuseras på inventeringar av de åländska sjöarna och skärgårdsvattnen för att ge ökad kunskap om olika vattenlevande arters förekomst och utbredning och som underlag för den fortsatta klassificeringen av olika vattenområden.

Övervakningen och undersökningarna ska förbättra möjligheterna till en ekosystembaserad och hållbar förvaltning av våra vattenområden, däribland dricksvat-

tentäkter, kräftsjöar och områden som är viktiga lekområden för fisk. De görs också för att möta ökade krav från EU och HELCOM, gällande exempelvis uppföljning av nitratdirektivet samt ökad kunskap om skyddsområden för vattenlevande växter och djur. Undersökningarna genomförs i samarbete med fiskeribyrån.

Landskapsregeringen sammanställer information om den övervakning och forskning som genomförs och presenterar den på ett lättillgängligt och stimulerande sätt för allmänheten på Internet och som pdf-version.

Utgifter

45.54.01. Vattenförsörjning och vattenvård - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-311 318,38	-349 000	-350 000
(t.a. -89 409,56)	(t.a. -48 000)	(t.a. -9 000)

Föreslås ett anslag om 350.000 euro varvid beaktas tillgängliga medel om 9.000 euro från tidigare år.

Anslaget avser utgifter för
- genomförande av åtgärder i åtgärdsprogram för vattenvården
- vattenövervakning som genomförs av Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets laboratorium
- genomförande av inventeringar och andra undersökningar i samarbete med Husö biologiska station
- övrig vattenövervakning och -undersökningar
- driften och underhållet av reglerdammen i Klosströmmen i Sund samt grundvattenstationen i Jomala
- information samt
- annat arbete med vattenvårdsfrågor.

Anslaget kan även användas för avlönande av tillfällig personal.

Åtgärdsprogrammet för vattenvården är fastställt enligt vattenlag (1996:61) för landskapet Åland, 5 kap 22 §. Övervakningen och övriga undersökningar inklusive driften av grundvattenstationen genomförs i enlighet med 5 kap 18 och 21 §§ i samma lag. Driften av reglerdammen i Klosströmmen genomförs i enlighet med krav i tillståndsvillkoren för dammen.

Med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) får momentet gottskrivas med inkomster för seminarier och deltagande i projekt som arrangeras inom ramen för verksamheten.

45.54.31. Räntestöd för vatten- och avloppsåtgärder

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-426,02	-90 000	-100 000

Föreslås att landskapsregeringen befullmäktigas att år 2012 godkänna räntestödslån på 2.500.000 euro dock så att det sammanlagda utgående lånesaldot för nya och gamla lån uppgår till högst 6.300.000 euro. Saldot på utestående räntestödskrediter är 1.314.488 euro per 31.8.2011.

För räntegottgörelse för år 2012 och tidigare godkända räntestödslån föreslås ett anslag om 100.000 euro. Summan utgår från ett ränteläge på 4 %.

Räntegottgörelsen föreslås vara 4 % under de åtta första låneåren och 2 % under de följande åtta låneåren, dock så att låntagarens ränta är minst 2 %.

Räntestöd vatten- och avloppsåtgärder	Kostnad år 2012	Kostnad år 2013	Beräknad återstående nominell kostnad vid ett ränteläge om 4 %	Beräknad återstående kostnad vid ett ränteläge om 6 % eller högre
Lån utgivna åren				
1995 - 2003	3.300	2.700	9.000	9.000
2004 - 2011	75.000	70.000	611.000	1.080.000
2012	21.700	48.000	408.000	753.000
Summa	100.000	120.700	1.028.000	1.842.000

45.54.60. Understöd för samhällenas vatten- och avloppsåtgärder (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-215 652,00	-179 000	-200 000

Föreslås ett anslag om sammanlagt 200.000 euro som understöd för åtgärder för avloppsvattenbehandling och vattenförsörjning.

Stödet föreslås fördelat enligt följande
- 185.000 euro för kommunala avloppsprojekt enligt kommunernas avloppsplaner och för privata projekt för fem eller fler hushåll som inte kan få kommunalt avlopp före 1.1.2013 samt för vattenförsörjningsprojekt samt
- 15.000 euro för kretsloppsanpassade enskilda avloppsprojekt.

Med kretsloppsanpassad avloppsbehandling avses en behandlingsmetod genom vilken det är möjligt att återanvända näringsämnen i fekalier och urin eller enbart i urin för gödsling av t.ex gräsmattor.

För byggandet av kommunala avloppsanläggningar i nya bostadsområden eller för privata avloppsanläggningar för nya hus beviljas inget stöd, inte heller för avloppsanläggningar för fritidshus.

Stöd för vattenförsörjning kan beviljas kommuner och sammanslutningar för att trygga vattenförsörjningen i glesbygden. Ett krav för att bidrag ska beviljas för vattenförsörjning är att sökanden visar att samtliga fastigheter som drar nytta av vattenförsörjningsprojektet har godkänd avloppsanläggning. Vid brist på anslag prioriteras avloppsprojekt före vattenförsörjningsprojekt och då främst de påbörjade avloppsprojekten.

45.54.61. Understöd för vattenmiljöförbättrande åtgärder

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	0	

Momentet utgår.

45.56. AVFALLSHANTERING

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter		-16 000	-16 000
Överföringsutgifter	-62 718	-130 000	-70 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-62 718	-146 000	-86 000
Anslag netto	-62 718	-146 000	-86 000

Det främsta målet på avfallsområdet är att minimera de negativa effekterna på människors hälsa och miljön vid generering och hantering av avfall. Resursanvändningen ska minska och avfallshierarkin ska tillämpas på det sätt som ger bästa resultatet för miljön som helhet.

Avfallshierarkin är:
1) Förebyggande
2) Förberedelse för återanvändning
3) Materialåtervinning
4) Annan återvinning, t.ex. energiåtervinning samt
5) Bortskaffande.

I enlighet med ändringarna i renhållningslagen (1981:3, ändr. 2011/72) för att genomföra det nya ramdirektivet ska åtgärder vidtas för att förebygga avfall i syfte att minska avfallsmängderna och resursanvändningen. Kampanjer och andra informationsåtgärder i enlighet med det avfallsförebyggande programmet är viktiga åtgärder för att nå en hållbar konsumtion. Det finns även behov av att förbättra och effektivisera kommunala avfallsanläggningar.

Landskapsregeringen ansvarar för den högsta ledningen på avfallsområdet medan kommunerna ansvarar för verkställigheten. Landskapsregeringens målsättning är ett lättöverskådligt system där högt ställda miljömål uppnås samtidigt som medborgarna har acceptans för systemet. Kommunalt samarbete ger ökade möjligheter att styra utvecklingen samt att uppnå en effektiv och välfungerande avfallshantering.

Kökars kommun planerar att påbörja sluttäckning av sin deponi under år 2012 under förutsättning att de erhåller miljötillstånd. Landskapsregeringen avser att stöda sluttäckningen.

Utgifter

45.56.04. Avfallshantering - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	-16 000	-16 000
(t.a. -14 131,24)		

Föreslås ett anslag om 16.000 euro för kostnader för
- medlemskap i Svenska Renhållningsverksföreningen
- sammanställning av avfallsstatistik (ÅSUB)
- åtgärder i enlighet med avfallsplanen och renhållningslagen samt
- annat arbete för att förebygga avfall, förbättra avfallshanteringen och resursanvändningen.

45.56.62. Främjande av avfallshanteringen

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-62 717,52	-63 000	-70 000
	tb -67 000	

Föreslås ett anslag om 70.000 euro som understöd för kommunal verksamhet för att utveckla och effektivisera avfallshanteringen.

45.60. ÅLANDS MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSMYNDIGHET

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	665 469	654 000	695 000
Konsumtionsutgifter	-1 825 197	-2 276 000	-2 437 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 825 197	-2 276 000	-2 437 000
Anslag netto	-1 159 728	-1 622 000	-1 742 000

Organisation och arbetsuppgifter
Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets (ÅMHM) uppgifter och organisation fastställs i LL (2007:115) om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. Landskapsregeringen har tillsatt en styrelse och en myndighetschef som leder och utvecklar verksamheten. Miljötillstånd och ärenden av principiell och allmän natur avgörs av en prövningsnämnd bestående av fem sakkunniga ledamöter. ÅMHM:s verksamhet styrs av lagstiftningen, kundernas beställningar och myndighetens resultat- och verksamhetsplan. Förslag till plan beslutas av styrelsen och planen antas årligen av landskapsregeringen.

ÅMHM - Myndigheten som skyddar oss
ÅMHM är en central kunskapsorganisation med kunden i fokus inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Därför är effektivitet och kvalitet nyckelord i verksamheten. ÅMHM förebygger skador på människor och miljö och utjämnar konkurrensförhållandena genom rådgivning, information och lagstadgad prövning, tillsyn och provtagning inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt tillhandahåller ackrediterade laboratorietjänster inom livsmedel och miljö och veterinärvård i landskapet.

Miljö- och hälsoskyddsfunktionen
I ÅMHM:s uppdrag ingår bland annat byggnads-, livsmedels-, vatten-, produktsäkerhets- och miljötillsyn, ansvaret för djurskyddet, tobakstillsynen och alkoholserveringen, handläggningen av miljötillstånds- och miljögranskningsärenden samt beredskapsfrågor. Drygt 1000 ärenden inkommer årligen, varav ca 500 utgör prövningsärenden. Av prövningsärendena avgörs 70 % inom sex veckor. Tillsynen omfattar uppskattningsvis 1.400 permanenta objekt och några hundra tillfälliga verksamheter.

ÅMHM Laboratoriet
ÅMHM Laboratoriet sköter bland annat Ålands vattenövervakningsprogram, stödjer jordbruket med jord- och foderanalyser samt företag och privatpersoner med fysikalisk-kemiska och mikrobiologiska analyser inom livsmedel, dricksvat-

ten, avloppsvatten och djursjukdomar. Kundfördelningen är 56 % företag, 31 % Ålands landskapsregering, 7 % ÅMHM och 6 % allmänhet. Totalt analyseras över 6.300 prover per år, motsvarande 35.000 analyser.

Veterinärvården
ÅMHM står även för landskapets nyttodjursvård, smittskyddsprovtagning och köttbesiktning, upprätthåller veterinärvårdsberedskap och sköter en mindre smådjursklink, Zoodiaken. Totalt behandlar veterinärvården 3.800 kunder per år och utför 2.000 - 6.000 provtagningar på djur i enlighet med nationella och internationella program.

Verksamheten år 2012
En effektiv och modern myndighet för ett levande örike i en ren och trygg livsmiljö är ÅMHM:s vision. Kundperspektivet är en ledstjärna i arbetet. ÅMHM fortsätter år 2012 i sin andra fas, utvecklingsfasen.

Riskbaserad övervakning
Från och med år 2012 riskbedöms alla livsmedelsobjekten enskilt i enlighet med gemenskapens regler och kan därmed få en större eller mindre tillsynstid. Syftet är att bättre kunna rikta insatserna och därmed kostnaderna mot verksamhetsutövare som behöver ett starkare stöd.

Genom införande av en mer tidsbesparande linje planeras ett första besök inom sex år till prövningspliktiga verksamheter för information och stöd i fråga om risker och miniminivåer. På sikt kommer en lägsta nivå inom varje bransch att läggas, vilket minskar de konkurrensskillnader som i dag finns på marknaden.

Effektivisering av laboratoriet
ÅMHM Laboratoriet har de första åren fokuserat främst på kvalitet, ackreditering, samordning och arbetarskydd. Under år 2012 läggs fokus ännu mer än tidigare på tids- och kostnadseffektivitet dock utan att äventyra kvaliteten. När en laboranttjänst är vakant kommer jord- och foderprov att behöva skickas utanför landskapet för analys, vilket även minskar inkomsterna. Under året byts den 17 år gamla tjänstebilen för fältprovtagning ut.

Ökad samordning inom veterinärvården
Veterinäromställningen är nu genomförd, vilken ger ökade inkomster till landskapet samtidigt som veterinärernas arbetsvillkor moderniserats. Veterinärgruppen har samtidigt naturligt omsatts. Nu riktas resurserna på effektivering och stabilitet genom ökad samordning, bättre arbetsfördelning och långsiktigare planering av veterinärvården.

Kunden i fokus
ÅMHM utvecklar och organiserar verksamheten så att kvaliteten på handläggningen och tjänsterna hålls på en hög nivå, samtidigt som väntetiderna minimeras. I handläggningen fästs vikt vid kvalitet, rättssäkerhet, öppenhet och effektivitet. För att nå detta lyfts bland annat personalens kompetensutveckling och insatser för att gynna en utvecklande och stödjande arbetsmiljö.

I kommunikationen med allmänheten och verksamhetsutövare strävar myndigheten till tydlighet och öppenhet. Ett steg i att tillhandahålla 24 timmars service är att vidareutveckla hemsidan och utöka de digitala tjänsterna. Insatser utförs för att öka samhällets kunskap om myndighetens ämnesområden och arbetet med miljö- och kvalitetsledningssystemet fortsätter.

Inkomster

35.60.20. Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
303 157,71	320 000	330 000

Föreslås en inkomst om 330.000 euro från veterinärvården och prövning och tillsyn enligt miljö-, hälso- och djurskyddslagstiftningen samt av serveringstillstånd. Beräknade inkomster inom prövning och tillsyn baserar sig på tidigare års utfall, det oförändrade förslaget till avgiftstaxa för år 2012, befintlig lagstiftning och de uppgifter myndigheten har över verksamheter som bedöms vara skyldiga att betala tillsynsavgift.

35.60.21. Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets laboratorium - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
362 311,09	334 000	365 000

Intäkterna beräknas öka p.g.a. höjningar i avgiftstaxan.

Utgifter

45.60.20. Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-1 299 531,14	-1 686 000	-1 727 000
(t.a. -250 307,00)		(t.a. -46 000)

För utförande av den verksamhet som åligger Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet enligt LL (2007:115) om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet föreslås ett anslag om 1.727.000 euro, varvid beaktats anslag från tidigare år om 46.000 euro.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

Föreslås att tjänsten som besiktningsveterinär ombildas till en tjänst som praktiserande veterinär fr.o.m. 1.3.2012.

45.60.21. Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets laboratorium - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-525 665,57	-590 000	-710 000
(t.a. -126 017,85)	(t.a. -100 000)	(t.a. -33 000)

Föreslås ett anslag om 710.000 euro för att bedriva analysverksamhet inom områdena miljö, livsmedel, djur och jordbruk vid ÅMHM Laboratoriet, varvid beaktats anslag från tidigare år om 33.000 euro.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

Under året hålls en tjänst som laborant vakant varför jordprov skickas i större utsträckning till fastlandet för analys.

I förslaget ingår ett anslag om 28.000 euro för utbyte av bil för fältprovtagningen i vattenövervakningsprogrammet.

45.70. ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	10 719 266	9 600 000	10 600 000
Konsumtionsutgifter	-69 807 529	-75 980 000	-77 977 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	-3 601 583	-7 000 000	-3 350 000
Summa utgifter	-73 409 113	-82 980 000	-81 327 000
Anslag netto	-62 689 846	-73 380 000	-70 727 000

Ålands hälso- och sjukvårds (ÅHS) verksamhetsidé är att erbjuda varje enskild ålänning högkvalitativ hälso- och sjukvård med egna och/eller samverkande resurser samt i samarbete med övriga samhällsfunktioner. Den aktuella inriktningen framgår av hälso- och sjukvårdsplan och gällande lagstiftning. Visionen för verksamheten är att Ålands hälso- och sjukvård skall framstå som en förebild genom vårdkvalitet, patientbemötande och en för samhället god totalekonomi samt som en arbetsplats där personalen känner sig motiverad i sina uppgifter.

ÅHS använder balanserat styrkort som en övergripande metod för kvalitetsutveckling där följande fem perspektiv lyfts fram invånar- och patientperspektivet, intressentperspektivet, personalperspektivet, processperspektivet och ekonomiperspektivet. Den följande texten är grupperad enligt dessa perspektiv.

Invånar- och patientperspektivet
ÅHS serviceutbud ska grunda sig på det sjukvårdsbehov som finns i det åländska samhället. Befolkningen ska så långt de geografiska omständigheterna medger, erbjudas en hälso- och sjukvård av minst samma klass som i gränsregionerna i öst och väst, antingen i form av egen verksamhet eller genom remittering till andra sjukhus. Vården skal ges på lika villkor dock med den enskildas individuella behov i förgrunden.

Vårdtjänsternas tillgänglighet är en viktig del av kvaliteten. ÅHS skall följa de av landskapsregeringen föreskrivna tidsramarna (vårdgaranti, LR beslut 20.3.2008) inom vilka patienterna ska få vård. Vårdgarantin berör i detta skede inte tandvården. Samarbetet mellan de olika klinikerna utvecklas så att patienten alltid befinner sig på rätt vårdnivå och så att ingen patient upplever sig bortglömd i remitteringen mellan vårdinstanserna.

ÅHS:s hemsida, informationsblad, tidningsartiklar m.m. skall förmedla kunskap om vårdens möjligheter och hur ansvaret för den egna hälsan kan stärkas. Bemötande ska kännetecknas av vänlighet, empati, förståelse för olika kulturer och minoriteters situation. Patienten ska erbjudas kontinuitet i personalkontakterna och patientens medinflytande i vården ska vara hög. En saklig och tydlig kommunikation mellan vårdgivare och patient befrämjar patientsäkerheten.

Intressentperspektivet
Effektiv samverkan mellan ÅHS, den privata sektorn, patientorganisationer, remissjukhusen, utbildningsanstalter och andra välfärdsaktörer är en förutsättning för att verksamheten ska fungera optimalt.

Ett gott samarbete med kommunernas socialvård ska eftersträvas för att patienterna vid behov kan få nödvändig hjälp och service av den kommunala hemservicen tillsammans med ÅHS hemsjukvård. Projektet "sammanhållen hemvård" startade i mars 2011 och erfarenheterna har överlag varit goda. Avsikten är att fortsätta och utöka arbetssättet.

Konsultverksamhet kontra remiss till vård utom ÅHS baserar sig på vad som är mest ändamålsenligt ur medicinsk, ekonomisk och språklig synvinkel. Expertis inom den egna verksamheten ska alltid användas i första hand.

Personalperspektivet
Personaltillgången kommer att vara en avgörande faktor för möjligheterna att behålla en välfungerande hälso- och sjukvård. Samordningen av personalresurserna mellan klinikerna är viktig. Därför blir rekryteringsåtgärder i form av olika attraktiva anställningsvillkor samt omsorgen om de anställdas trivsel och motivation i arbetet kritiska framgångsfaktorer.

Sjukfrånvaron inom ÅHS är på en relativt hög nivå, vilket kräver åtgärder. En handlingsplan som bygger på tidig intervention har tagits fram och godkänts av styrelsen.

Processperspektivet
Hälso- och sjukvården står inför verkligt stora utmaningar och det gäller att styra verksamheten på ett sådant sätt att erhållna resurser används så optimalt som möjligt. Organisationsöversyn och effektivering av verksamheten är ett återkommande och kontinuerligt verksamhetstema.

För att förbättra ÅHS rekryteringsmöjligheter är det viktigt att ÅHS har ett tillräckligt rörelseutrymme i anställningssituationer. Processen bör vara sådan att osäkerhet i rekryteringen, t.ex. till följd av sena besked om ersättningar, undviks.

ÅHS styrelse har antagit det Balanserade Styrkortet som en metod för systematisk kvalitetsutveckling inom hela ÅHS. De flesta verksamhetsenheterna har påbörjat arbetet med det egna styrkortet. En intern kvalitetssamordnare med stöd av ledningsgruppen arbetar vidare med implementeringen av det Balanserade Styrkortet.

Kvalitetsarbetet inom ÅHS stöds av att en systematisk avvikelserapportering har införts.

Ekonomiperspektivet
Det ekonomiska läget är fortsättningsvis allvarligt för landskapet och osäkerheten om utvecklingen är stor i och med den instabila världsekonomin. ÅHS budgetprocess inför år 2012 har präglats av återhållsamhet och vissa mindre omprioriteringar för att förstärkningar och nysatsningar ska vara möjliga att genomföra.

Ett tydligt ekonomiskt ansvar är grunden för ekonomisk medvetenhet. ÅHS nya reglemente har stärkt klinik- och enhetschefernas ansvar för verksamhet och ekonomi i samarbete med övriga i klinikledningarna. Motsvarande ansvar har avdelningscheferna inom stabsorganisationen. Ansvaret består av att driva verksamheten i enlighet med gällande lagstiftning, budgetbeslut och verksamhetsplan inklusive förverkligandet av uppställda målsättningar. Stabsorganisationen ska bistå

de verksamhetsansvariga med underlag för analys och ekonomisk uppföljning. ÅHS ledning genomför regelbundet verksamhetsuppföljningsmöten som ett viktigt led i den interna kommunikationen och styrningen.

ÅHS driftbudgetram är 77,977 miljoner euro för år 2012 vilket innebär en höjning med 1,997 miljoner euro eller 2,6%. Investeringskostnaden uppgår till 3,35 miljoner euro varav 2,4 miljoner euro är avsatt för om- och nybyggnation av sjukhusbyggnader. Intäktsramen uppgår till 10,6 miljoner euro, vilket är 1,0 miljon euro högre än 2011. Höjningen kan hänföras till högre ersättningar för såld vård dels gällande försäkringsersättningar, dels gällande den s.k. nödvändiga vården hänförd till EU-medborgare som vistas på Åland.

Byggnadsprojekt
I och med att psykiatriklinikens nya byggnad på sjukhusområdet färdigställts upphör verksamheten vid Grelsby sjukhus. Nästan all psykiatrisk verksamhet samlas i den nya byggnaden. Endast dagkliniken förblir kvar i sina utrymmen i centrala Mariehamn.

Styrelsen har tillsatt en planeringskommitté med uppgift att se över och prioritera de kommande byggprojekten. Planeringskommittén har för avsikt att ta fram en reviderad om- och tillbyggnadsplan utgående från nu kända behov som underlag för en förnyad tidsmässig prioritering av projekten. Bland de kända behoven kan följande särskilt nämnas; Medicinavdelningens trångboddhet är planerad att avhjälpas genom en utbyggnad av avdelningens våningsplan samtidigt som BB-/gynekologiklinikens utrymmen byggs om till vissa delar. Arbetet inleds i slutet av år 2011. Även läkemedelscentralen måste få tilläggsutrymmen, något som påtalades vid Fimeas (tidigare Läkemedelsverkets) granskning av utrymmena, även detta arbete har inletts år 2011.

Av om- och tillbyggnaden av Centralsjukhuset, etapp II-III återstår dock fortfarande att lösa hur verksamhetslokalerna för intensivvård, dialys och dagkirurgi skall utformas i framtiden, samt smärre ombyggnader på vårdavdelningarna och poliklinikerna. En flygel i den s.k. Gullåsen-fastigheten är stängd p.g.a. fuktskador. Därtill bör hela den övriga Gullåsen-fastigheten ses över för att moderniseras för de behov som den framtida geriatri och rehabiliterande verksamheten föranleder. Personalbostadshuset är från 50-talet och är till vissa delar i behov av en grundrenovering. Samma renoveringsbehov gäller även läkarvillorna på sjukhusområdet. Nämnda projekteringar finns upptagna i investeringsplanen.

Inkomster

35.70.20. **Ålands hälso- och sjukvård - verksamhetsinkomster**

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
7 611 819,13	6 300 000	7 300 000

Under momentet föreslås en inkomst om 7.300.000 euro. Verksamhetsintäkterna förväntas öka jämfört med budgeten för år 2011 i och med höjda ersättningar för sålda hälso- och sjukvårdstjänster. Ersättningarna kan i första hand hänföras till såld vård till patienter bosatta utanför Åland och då särskilt patienter bosatta inom EU/EES-området. Därtill ökar även ersättningen från försäkringsbolagen gällande patienter som behöver vård och där den lagstadgade trafik- eller arbetsolycksfallsförsäkringen täcker kostnaderna.

35.70.39. Kommunernas ersättning för Gullåsen

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
3 107 447,14	3 300 000	3 300 000

Under momentet föreslås en inkomst om 3.300.000 euro. Kommunernas ersättning för vården på geriatriska kliniken, den s.k. Gullåsenavgiften bedöms vara oförändrad på totalnivån för år 2012.

Dygnsavgiften före avdrag för patientavgifter höjs från 182,41 euro/dygn till 192,20 euro/dygn, men då lagen om avgifter till Ålands hälso- och sjukvård reviderats så höjs långvårdsavgifterna. Höjningen av långvårdsavgifterna bedöms dock motsvara höjningen av bruttoavgiften med ca 10 euro/dygn.

Utgifter

45.70.20. Ålands hälso- och sjukvård - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-69 807 529,17 (t.a. -340 458,00)	-75 980 000	-77 977 000

Under momentet föreslås ett anslag om 77.977.000 euro. Utgångspunkten för de kostnadsförändringar som föranleds av den nya landskapslagen om hälso- och sjukvård (lr.framst. nr 28/2010-2011) är att de ryms inom anslaget.

Planeringen avseende en eventuell överflyttning av tillnyktringen pågår. Överflyttningen kan kräva omfördelning av personalresurser.

I det interna budgetarbetet har mindre omprioriteringar gjorts för att möjliggöra satsningar såsom ett mer rehabiliterande arbetssätt inom geriatriken, förbättrad situation både för patienter och personal inom onkologiverksamheten, förstärkning av hemsjukvården och satsning på ny verksamhet som vänder sig till patienter med ätstörningsdiagnos. Gällande personalförändringar finns även en satsning på att ordinariegöra tillfälliga tjänster som ett led i god personalpolitik. Budgetförslaget innebär även att en ny fastighet tas i drift i och med nya psykiatribyggnaden samtidigt som fastigheterna vid Grelsby sjukhus övergår till landskapsregeringen centralt.

Följande tjänsteförändringar föreslås

- ny tjänst på 52,3 % som sjukskötare med placering på onkologiska verksamheten för att utöka öppettiderna och därmed undvika att föra över patienterna till medicinavdelningen
- två nya heltidstjänster som sjukskötare till barn- och ungdomskliniken/ätstörningsverksamheten (Treat). Verksamheten startar upp hösten 2011 och i praktiken krävs tre sjukskötare utgående från erfarenheten från andra orter. Avsikten är att samarbeta med den psykiatriska kliniken kring den tredje sjukskötaren då verksamheten riktar sig till personer upp till 25 år
- en ny heltidstjänst som byråsekreterare föreslås då funktionen varit i användning under mer än tio års tid
- tre nya heltidstjänster som sjukskötare till primärvårdskliniken, hemsjukvården då belastningen ökat både gällande antal patienter och behovet av kvalificerad sjukvård
- en ny heltidstjänst som säkerhets- och arbetarskyddsansvarig föreslås inom förvaltningskansliet. Tjänsten ska fungera som arbetarskyddschef. ÅHS har

inte uppfyllt lagens krav på ett väl fungerande arbetarskydd eller kontinuerlig riskvärdering. Likaså finns en ojämn kunskap i säkerhetstänkande inom organisationen och bristande rutiner inom brandsäkerhet. En första riskvärdering är gjord under år 2011 med hjälp av extra personal och arbetarskyddskommissionen har kommit igång med arbetet på ett mycket positivt sätt. Verksamheten måste dock kontinuerligt följas upp och uppdraget som arbetarskyddschef fyller en viktig funktion

- en tillfällig deltidstjänst som bostadsförvaltare föreslås ordinariegöras på heltid. Det har funnits minst två heltidsanställda inom bostadsservice de senaste tio åren, men bara en ordinarie tjänst. Verksamheten har dessutom ändrat karaktär och består alltmer av korttidsboende med fullständig service gällande städning. Bostadsservicen är en mycket viktig resurs i rekryteringen
- en ordinarie tjänst som redovisare på 80 % föreslås ombildas till heltid. Utökningen kan finansieras med budgetmedel för extra personal eftersom redovisningen varit beroende av extra personal under flera år
- tio ombildningar av tjänster föreslås dels som en anpassning till förändrade behov, dels omprioritering av resurser och anpassning till den nya organisationen samt
- nio tillfälliga heltidstjänster ombildas till ordinarie heltidstjänster då tjänsterna behövs långsiktigt. Åtgärden innebär inte en ökning av den sk grundbemanningen, men är ett led i god personalpolitik, ökar kontinuiteten och minskar personaladministrationen. Flertalet av tjänsterna är inom verksamheter där det är svårt att rekrytera och där det inte finns någon lokal arbetskraftsreserv.

Vården utanför Åland bedöms kräva 8,8 miljoner euro.

Föreslås därtill, med hänvisning till 8 § i finansförvaltningslagen (1971:43) att donationer som Ålands hälso- och sjukvård erhåller kan gottskrivas momentet och användas som finansiering av utgifter i enlighet med donatorns önskemål.

45.70.70. <u>Anskaffningar (R)</u>

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-155 875,54	-1 000 000	-950 000

Under momentet föreslås, med hänvisning till förslaget till plan för hälso- och sjukvården för år 2012 (se bilaga 2), ett anslag om 950.000 euro. Anslaget avser

- mobil tandvårdsenhet för att kunna ge service till skärgårdens befolkning, framförallt de äldre och rörelsehindrade som har särskilt svårt att ta sig till Mariehamn (ca 100.000 euro)
- ytterligare delanslag för utbyte av EKG utrustningen (ca 270.000 euro) Kostnaden är uppskattad till ca 500.000 euro. I budgeten för år 2011 finns 230.000 euro anslaget som en etappfinansiering
- anestesiapparaturen med tillhörande övervakningssystem behöver bytas ut och förenhetligas. Likaså behöver hjärtövervakningen förnyas då befintligt system har mycket driftstörningar, vilket är allvarligt för verksamheten. Kostnaden är beräknad till totalt 300.000 euro, men kan ske i etapper under två till tre år
- ny ultraljudsapparat till röntgenkliniken, vilken ska ersätta en apparat från år 2003. Utrustningen är kostnadsberäknad till 130.000 euro.
- elektronisk dokumenthantering och andra systemstöd i verksamheten (ca 400.000 euro) vari ingår bl.a.
    - generellt dokument- och ärendehanteringssystem. Som ett led i för-

verkligandet av målsättningen att samordna utvecklingen av e-förvaltningen inom den offentliga sektorn, och i enlighet med tidigare överenskommelse mellan ÅHS och landskapsregeringen är avsikten att ÅHS i första hand går in för att ta ibruk det dokument- och ärendehanteringssystem som landskapsregeringen upphandlat för hela förvaltningen. Kostnaden beräknas i detta skede till 200.000 euro

- o påbörja arbetet med att erbjuda olika e-tjänster i form av tidsbokning, elektroniska ansökningsblanketter, möjlighet att följa med sitt ärende elektroniskt mm
- o akutkliniken har behov av en förbättrad tillgänglighet gällande kritiska patientdata vid den akuta vårdsituationen
- o införandet av vårdtyngdsmätning skulle möjliggöra en jämförelse av arbetsbelastningen mellan olika vårdavdelningar och mottagningar. Det i sin tur ger underlag för eventuella omprioriteringar av resurser
- o ekonomi- och upphandlingsrutinerna skulle kunna förbättras betydligt med ett mer utbyggt systemstöd för avtalshantering, stöd för upphandlingsprocessen och fakturabetalning mot gällande avtal eller godkända leveranser. Likaså bör fördelarna med elektroniska fakturor till kund nyttjas fullt ut samt
- o nivåhöjning av säkerheten i reservmiljön gällande IT-driften utgående från att det är kritiska data som finns digitaliserade och ett driftstopp är allvarligt, likaså kan mycket allvarliga och svårhanterliga situationer uppstå om data förloras. Kostnaden beräknas till 100.000 euro.

45.70.74. Byggnadsinvesteringar (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	0	0

Föreslås detta år inget anslag.

45.70.75. Om- och tillbyggnad av centralsjukhuset (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-3 445 707,85	-6 000 000	-2 000 000

Under momentet föreslås ett anslag om 2.000.000 euro.

Behovet av fortsatt om- och tillbyggnad av sjukhuset är stort. Till viss del behövs nybyggnation, medan andra fastigheter behöver grundrenoveras och anpassas för den moderna sjukvårdens behov. Om- och tillbyggnad för att tillgodose medicinklinikens lokalbehov har projekterats och påbörjas under hösten.

Två projekt, läkemedelscentralen och obduktionsutrymmena, har kommit långt i planeringen och påbörjas år 2012

- läkemedelscentralen har delvis utdömda lokaler och laboratorier och är i behov av både ombyggnation och tillbyggnad enligt Fimeas (tidigare Läkemedelsverkets) inspektionsrapport. Kostnaderna skattas till 2,2 miljoner samt
- åtgärd av obduktionsutrymmena inklusive bårhuset som en del av den i övrigt genomförda ombyggnationen av källaren. Styrelsen har totalt reserverat

710.000 euro för källarombyggnad, varav 410.000 euro har använts.

Andra aktuella projekt är
- fastigheten Gullåsen (se moment 45.70.76)
- grundrenovering av personalbostäder
- ombyggnation av barn- och ungdomsavdelningen
- grundrenovering av röntgenfastigheten där bl.a obduktionsutrymmet och bårhuset är placerat samt
- om- och nybyggnation av IVA/dialys/akutvårdsavdelningen.

Landskapsregeringen avser att, innan anslaget kan användas för annat än de två projekt som är aktuella att genomföra under år 2012, utgående från styrelsens förslag ta ställning till en reviderad om- och tillbyggnadsplan som underlag för en förnyad tidsmässig prioritering av projekten och den fortsatta budgeteringen.

45.70.76. **Byggande av geriatrisk klinik med penningautomatmedel (R)**

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
		-400 000

Momentet nytt. Se även moment 45.70.75 och kapitel 44.20.
Av de under moment 45.70.75 uppräknade projekten har det under året framkommit att behovet är störst avseende fastigheten Gullåsen, vilket är nästa stora byggprojekt. Fastigheten är inte ändamålsenlig för den förändrade verksamhet som planerats i olika utredningar och rapporter och som nu genomförs successivt. Det finns en grov planering avseende nybyggnation av geriatrisk klinik respektive ombyggnation men dessa är från år 2008. Det är därför nödvändigt att den av styrelsen tillsatta planeringskommittén snarast startar ny planering avseende fastigheten Gullåsen. En huvudfrågeställning blir att avgöra om det är ändamålsenligt att bygga helt nytt eller om det finns delar av nuvarande fastighet som kan renoveras.

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag om 400.000 euro för planeringsarbetet med att skapa en ny geriatrisk klinik.

36./46. UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGS-OMRÅDE

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012	Förändring 2011-2012	Förändring 2010-2012
Summa inkomster	1 215 321	1 702 000	1 475 000	-13,3%	21,4%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-24 620 906	-28 860 000	-29 434 000	2,0%	19,5%
Överföringsutgifter	-23 632 212	-24 900 000	-24 797 000	-0,4%	4,9%
Realinvesteringsutgifter	-388 218	-2 730 000	-1 840 000	-32,6%	374,0%
Lån och övriga finansinvesteringar	0	-1 000	-1 000	0,0%	
Summa utgifter	-48 641 336	-56 491 000	-56 072 000	-0,7%	15,3%
Anslag netto	-47 426 015	-54 789 000	-54 597 000	-0,4%	15,1%

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012	Förändring 2011-2012	Förändring 2010-2012
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-646 952	-893 000	-894 000	0,1%	38,2%
Studiestöd	-6 828 362	-7 024 000	-7 275 000	3,6%	6,5%
Bildningsarbete	-318 356	-370 000	-380 000	2,7%	19,4%
Biblioteksverksamheten	-658 554	-706 000	-716 000	1,4%	8,7%
Allmän ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet	-775 338	-846 000	-836 000	-1,2%	7,8%
Penningautomatmedel för ungdomsarbete och idrott	-1 469 128	-1 486 000	-1 526 000	2,7%	3,9%
Penningautomatmedel för kulturell verksamhet	-1 697 960	-3 305 000	-1 365 000	-58,7%	-19,6%
Grundskoleväsendet	-12 200 203	-12 340 000	-12 620 000	2,3%	3,4%
Utbildning efter grundskolan	-16 916	-25 000	-430 000	1620,0%	2441,9%
Vuxenutbildning	-325 916	-650 000	-620 000	-4,6%	90,2%
Europeiska Unionen - socialfonden	-325 588	-1 130 000	-392 000	-65,3%	20,4%
Ålands läromedelscentral	-67 000	0	0		-100,0%
Ålands folkhögskola	-979 158	-1 102 000	-1 126 000	2,2%	15,0%
Ålands musikinstitut	-830 403	-907 000	-955 000	5,3%	15,0%
Ålands lyceum	-3 134 145	-2 105 000	0	-100,0%	-100,0%
Ålands sjömansskola	-2 225 604	-1 781 000	0	-100,0%	-100,0%
Ålands sjösäkerhetscentrum	14 060	-62 000	-58 000	-6,5%	-512,5%
Ålands yrkesskola	-4 416 048	-2 776 000	0	-100,0%	-100,0%
Jomala gård	-824 617	-426 000	-31 000	-92,7%	-96,2%
Ålands gymnasium		-7 490 000	-16 747 000	123,6%	
Ålands hotell- och restaurang-skola	-1 524 487	-902 000	0	-100,0%	-100,0%
Ålands vårdinstitut	-869 581	-556 000	0	-100,0%	-100,0%
Ålands handelsläroverk	-916 727	-580 000	0	-100,0%	-100,0%
Högskolan på Åland	-4 791 564	-5 049 000	-5 295 000	4,9%	10,5%
Museibyrån	-2 713 977	-3 847 000	-4 666 000	21,3%	71,9%
Ålands landskapsarkiv	-98 811	-133 000	-140 000	5,3%	41,7%
Summa	-48 641 336	-56 491 000	-56 072 000	-0,7%	15,3%

46.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	5 119	12 000	12 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-646 952	-893 000	-894 000
Summa utgifter	-646 952	-893 000	-894 000
Anslag netto	-641 833	-881 000	-882 000

Utbildnings- och kulturavdelningen handhar i stöd av gällande lagstiftning landskapsregeringens allmänna ledning, tillsyn och utveckling av utbildningen på Åland. Till avdelningens verksamhetsområde hör även kultur och media, idrotts-, ungdoms-, arkiv- och museiverksamhet samt fritt bildningsarbete och vuxenutbildning.

Den långsiktiga utbildningspolitiken syftar till att utveckla utbildningssystemen så att

- de behörighetsgivande delarna står i samklang med utbildningen i riket och i övriga nordiska länder samt inom EU
- det livslånga lärandet främjas samt
- näringslivets och den offentliga sektorns behov av arbetskraft och utbildningsutbud kan tillgodoses.

Landskapsregeringens långsiktiga kulturpolitik syftar till att

- kontinuerligt utveckla stödsystem och -funktioner för att skapa goda förutsättningar för ett mångsidigt kulturliv att verka och utvecklas i samklang med den övriga samhällsutvecklingen samt
- landskapsregeringens vision är att förvalta och förmedla Ålands kulturmiljö och kulturarv tillsammans med dagens människor för morgondagens generationer. Kulturarvet ska vara en angelägenhet för alla, såväl kvinnor som män, genom sin samhällsrelevans.

Inkomster

36.01.01. Utbildnings- och kulturavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
5 119,45	12 000	12 000

Föreslås en inkomst om 12.000 euro i samband med tjänsteresor som gäller det nordiska samarbetet. Momentet gottskrives även inkomster för arbetet inom ramen för Nordplus-programmet samt vissa hyresinkomster. Se även moment 46.01.01.

46.01.01. Utbildnings- och kulturavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-639 974,31	-828 000	-794 000
(t.a. -89 660,43)		(t.a. -70 000)

Föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 794.000 euro.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5. Föreslås att tjänsten som enhetschef (lkl A23) vid utbildningsbyrån indras.

I anslaget ingår även bland annat medel för experttjänster samt personalutbildning och -utveckling. Utgifter för nordiskt samarbete täcks med motsvarande inkomster under moment 36.01.01.

I anslaget ingår ca 25.000 euro för täckande av licenskostnader för lärplattformen Fronter samt 10.000 euro för årlig uppdatering av arbetsmarknadsbarometern och databasen för kartläggning av utbildningsbehov.

Med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) föreslås att momentet kan gottskrivas med inkomster för tekniskt stöd.

46.01.04. Utvecklingsarbete (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-4 010,92	-60 000	-100 000
(t.a. -70 502,99)		

Föreslås ett anslag om 100.000 euro för avdelningens utvecklingsarbete. I anslutning till landskapsregeringens i utbildningslagstiftningen (1995:18 och 1997:52) avsedda allmänna tillsyns- och utvecklingsansvar för grundskolan samt lednings, tillsyns- och utvecklingsansvar för utbildningen på gymnasienivå föreslås anslag avseende

- främjande av säkerhet och trygghet i lärmiljön, vilket omfattar bl.a. skolornas mobbnings-, drog- och våldsförebyggande verksamhet och kontakten mellan hemmet och skolan
- skolornas läroplansenliga undervisning och inlärningsresultat då det gäller hållbar utveckling; i synnerhet på miljöområdet, konst- och färdighetsämnen och valfria språk
- utveckling av nätbaserade arbetssätt och metoder
- utvecklande av elevdemokratin och jämställdheten samt
- att utveckla instrument för tillsyn, uppföljning, utvärdering, dimensionering samt kvalitetsledning av undervisningen och verksamheten.

Dessutom ingår en utredning (ÅSUB) om utbildningsutbud och dimensionering av utbildningsplatser för en kostnad som beräknas till 30.000 euro.

I anslaget ingår lönekostnader för en utredare under 6 månader som handhar verkställighetsplaneringen av sjöfartsutbildningen sammanlagt ca 40.000 euro.

46.01.06. Integration och mångkulturellt befrämjande (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-2 653,40	-5 000	
(t.a. -7 130.00)		

Momentet utgår. Se moment 43.91.23.

46.03. STUDIESTÖD

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	51 916	50 000	50 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-6 828 362	-7 024 000	-7 275 000
Summa utgifter	-6 828 362	-7 024 000	-7 275 000
Anslag netto	-6 776 446	-6 974 000	-7 225 000

Inkomster

36.03.51. Återindrivna studiestöd

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
51 915,70	50 000	50 000

Den beräknade inkomsten av återkrav av studiestöd och av de studielån som landskapet på basen av borgensansvar erlagt till kreditinrättningar uppskattas uppgå till 50.000 euro under år 2012. Se LL (2006:71) om studiestöd.

Utgifter

46.03.50. Studiepenning (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-6 714 897,59	-6 864 000	-7 105 000

Föreslås ett anslag om 7.105.000 euro under momentet för år 2012. Enligt LL (2008:66 § 6a) om studiestöd indexjusterades studiestödsbeloppen första gången den 1 augusti 2009 och därefter varje år. Verkningar av indexjusteringarna år 2012 har uppskattats till 4 %.

Totala antalet studiestödsmottagare framkommer av tabellen nedan:

1.1 - 31.7.2010			1.8 - 31.12.2010			1.1 - 31.7.2011		
Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
2 047	1 109	938	1 989	1 078	911	2 159	1 153	1 006

Anslaget beräknas fördela sig enligt följande:

Studiepenning, högskola	2.700.000 euro
Studiepenning, ej högskola	1.847.000 euro
Vuxenstudiepenning	284.000 euro
Bostadstillägg	2.203.000 euro
Försörjartillägg	71.000 euro
	7.105.000 euro

46.03.51. För övriga i landskapslagen om studiestöd förutsatta utgifter (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-91 528,18	-140 000	-150 000

Föreslås ett anslag om 150.000 euro för räntestöd för studielån, erläggande av borgensansvarsbelopp samt ränteunderstöd i enlighet med LL (2006:71) om studiestöd.

46.03.52. Vissa studiesociala förmåner och stipendier (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-21 935,77	-20 000	-20 000

Föreslås ett anslag om 20.000 euro för kostnader för att täcka studiesociala förmåner för de ålänningar som inte fyllt 17 år och som studerar på gymnasialstadiet utanför Åland.

46.05. BILDNINGSARBETE

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-318 356	-370 000	-380 000
Summa utgifter	-318 356	-370 000	-380 000
Anslag netto	-318 356	-370 000	-380 000

Syftet med det landskapsunderstödda fria bildningsarbetet är att i enlighet med de landskapslagar som reglerar verksamheten öka medborgarnas kunskap om och engagemang för samhällsfrågor, främja kulturell aktivitet, befrämja en meningsfull användning av fritiden, öka intresset för självstudier samt ge en god grund för fortsatta studier.

Landskapsbidrag för fritt bildningsarbete beviljas dels för medborgarinstitutets verksamhet, dels för de två i landskapet verksamma bildningsförbundens ordinarie verksamhet. Ålands bildningsförbund och Arbetarnas bildningsförbund på Åland anordnar i första hand kurser i samarbete med de föreningar och organisationer som är anslutna till förbunden. Från år 2012 ska bildningsförbunden redovisa hur bidrag till medlemsföreningar för kurser och studiecirklar används i ett

jämställdhetsperspektiv.

Landskapsregeringen strävar till att trygga alla ålänningars möjlighet att ta del av medborgarinstitutets kursutbud, oberoende av hemkommun. I anslaget för medborgarinstitutet har medel för kurser i svenska för inflyttade beaktats. Mariehamns stad/Medborgarinstitutet ska redovisa mottaget landskapsstöd för dessa kurser även ur ett jämställdhetsperspektiv.

Utgifter

46.05.51. Landskapsandel för medborgarinstituts driftskostnader (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-258 356,00	-295 000	-300 000

Föreslås ett anslag om totalt 300.000 euro varav 270.000 utgör landskapsandel i enlighet med LL (1993:72, ändrad 2007/71) om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet. Landskapsandelen baserar sig på samma antal undervisningstimmar som år 2011, det vill säga 7.000 timmar, och ett belopp om 96,12 euro per timme.

För medborgarinstitutets integrationsverksamhet, det vill säga kurser i svenska för inflyttade, föreslås ytterligare 30.000 euro.

46.05.52. Landskapsbidrag för bildningsförbundens verksamhet

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-60 000,00	-75 000	-80 000

Med hänvisning till LL (2009:54) om landskapsbidrag till bildningsförbund föreslås ett anslag om 80.000 euro för ordinarie bildningsverksamhet år 2012. Verksamheten inkluderar studiecirklar, kurser, föreläsningar och seminarier. Det höjda anslaget jämfört med år 2011 motiveras av integrationsaktiviteter. Föreslås att anslaget fördelas jämnt så att bägge förbunden beviljas 40.000 euro för ordinarie verksamhet år 2012.

Landskapsregeringen kommer att genomföra en översyn av principerna för stöd.

Statistiken nedan visar en ungefärlig fördelning av den grundläggande verksamheten år 2010. Därutöver har båda förbund arrangerat öppna föreläsningar och seminarier.

	Kurser Antal/ Tim	*Delt.* Kvinnor/Män	*Studiecirklar* Antal/ Tim	*Delt.* Kvinnor/Män
ABF	17/200	393/189	8/297	30/18
ÅBF	15/372,5	91/129	9/215	68/20

46.07. BIBLIOTEKSVERKSAMHETEN

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-93 184	-120 000	-115 000
Överföringsutgifter	-565 370	-586 000	-601 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-658 554	-706 000	-716 000
Anslag netto	-658 554	-706 000	-716 000

De allmänna biblioteken ska tillgodose allmänhetens behov av kunskap, bildning och förströelse i enlighet med LL (1997:82) om allmänna bibliotek. Biblioteken ska främja intresset för litteratur, stöda utbildning och självständiga studier samt verka för att databaserad information görs tillgänglig för allmänheten.

Biblioteken lånar kostnadsfritt ut böcker och andra biblioteksmedier ur egna samlingar och ger handledning i sökning av information och i användandet av bibliotekens resurser. Den omfattande användningen av elektronisk informationsförmedling kräver kontinuerlig uppdatering av datautrustningen vid centralbiblioteket. För att utrustningen ska fungera smidigt krävs också teknisk sakkunskap.

De allmänna biblioteken är levande kulturcentra i de åländska kommunerna. Mariehamns stadsbibliotek fungerar som centralbibliotek för landskapet enligt avtal med landskapsregeringen. Centralbibliotekets uppgifter specificeras i landskapsförordning (1987:83, 2 §) för landskapet Åland. Uppgifterna specificeras ytterligare i ett avtal mellan Mariehamns stad och landskapsregeringen. Avtalet har reviderats år 2011 och gäller för perioden 2011 - 2014.

Centralbibliotekets tyngdpunktsområden är i enlighet med ovan nämnda avtal
- utveckling av tillgången till digitala medier och samarbete med övriga ABM-institutioner (ABM står för arkiv, bibliotek och museer)
- anskaffning, produktion och förmedling av talböcker
- integrationsåtgärder samt
- inköp och tillgängliggörande av aktuellt material för grundskolorna.

Under åren 2010 och 2011 har en kartläggning av de kommunala bibliotekens service gjorts. Studien syftar till att visa vilka behov av åtgärder som finns för att de åländska biblioteken ska kunna upprätthålla sin biblioteks- och informationsservice i en allt mera digitaliserad omvärld. Studien utgör underlag för kommande samarbete mellan landskapsregeringen och Mariehamns stad inom ramen för centralbibliotekets verksamhet.

Utgifter

46.07.04. Övriga utgifter för biblioteksverksamheten

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-93 183,52	-120 000	-115 000

Föreslås ett anslag om 115.000 euro enligt avtalade centralbiblioteksuppgifter. I anslaget ingår bland annat lön för en bibliotekarie, inköp av Alandicalitteratur, licenskostnader för biblioteksdatabas samt fortbildning.

46.07.30. Landskapsandel för kommunala bibliotek (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-535 420,40	-554 000	-569 000

Föreslås med hänvisning till LL (1993:72 och 2007/71) om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet ett anslag om 569.000 euro.

Anslaget har beräknats utgående från ett basbelopp om 81,82 euro per kommuninnevånare.

46.07.50. Understöd åt författare och översättare (RF)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-29 950,00	-32 000	-32 000

Föreslås i enlighet med LL (1985:29) om stöd för litterär verksamhet ett anslag om 32.000 euro. Medlen avser stipendier till författare och översättare. Ålands kulturdelegation fördelar stipendierna efter förslag av litteraturnämnden.

46.09. ALLMÄN UNGDOMS-, IDROTTS- OCH KULTURVERKSAMHET

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-112 384	-151 000	-121 000
Överföringsutgifter	-662 954	-695 000	-715 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-775 338	-846 000	-836 000
Anslag netto	-775 338	-846 000	-836 000

Enligt gällande lagstiftning skapar landskapsregeringen och kommunerna gemensamt de allmänna förutsättningarna för ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet som bedrivs av organisationer och föreningar. Verksamheterna stöds genom landskapsandelar till kommunerna.

Förutom de lagstadgade utgifterna upptas även andra anslag för utgifter som riktar sig till kulturell verksamhet. Till dessa hör Nordens institut på Åland vars administrativa utgifter enligt avtal med Nordiska ministerrådet bekostas av landskapsregeringen. Dessutom innehåller kapitlet utgifter för övriga kulturella verksamheter där landskapsregeringen är huvudman eller medansvarig.

Under övrig kulturell verksamhet föreslås ett anslag för musik- respektive litteraturnämnden. Huvuduppgiften för dessa är att föreslå åländska kandidater till Nordiska rådets årliga musik- och litteraturpris. De fungerar även som remissinstanser åt kulturdelegationen i ärenden som gäller musik och litteratur.

I enlighet med mediepolitiskt program (Meddelande nr 4/2010 - 2011) har även kostnader för ett nytt medieråd beaktats.

46.09.04. Utgifter för Ålands kulturdelegation

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-16 876,47	-16 000	-16 000

För Ålands kulturdelegations verksamhet år 2012 föreslås 16.000 euro. Anslaget avser arvoden och resekostnader i samband med delegationens sammanträden samt studieresor och liknande. Se även allmänna motiveringen.

46.09.05. Nordiskt kulturutbyte

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-95 507,33	-100 000	-105 000

I enlighet med avtal mellan landskapsregeringen och Nordiska ministerrådet föreslås 105.000 euro för Nordens instituts på Åland administrativa kostnader år 2012.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

46.09.23. Utgifter för serien Det åländska folkets historia

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	-35 000	

Momentet utgår.

46.09.30. Kommunal ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-653 206,03	-675 000	-695 000

Med hänvisning till LL (1993:37, ändrad 2007/71) om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet föreslås ett anslag om 695.000 euro för landskapsandelar för kommunal ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet.

Anslaget har beräknats utifrån följande basbelopp:

Ungdomsarbete:	15,76 euro
Idrott och motion:	73,36 euro
Kulturverksamhet:	10,71 euro

46.09.59. Övrig kulturell verksamhet

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-9 747,97	-20 000	-20 000

Föreslås ett anslag om 20.000 euro för täckande av kostnader för musik- och litteraturnämnderna och övriga kulturella och kulturpolitiska åtgärder under år 2012.

46.11. PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR UNGDOMSARBETE OCH IDROTT

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-27 927	-36 000	-37 000
Överföringsutgifter	-1 441 201	-1 450 000	-1 489 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 469 128	-1 486 000	-1 526 000
Anslag netto	-1 469 128	-1 486 000	-1 526 000

Landskapsregeringens ungdomspolitiska program ligger till grund för ungdomspolitiken för de kommande åren. Prioriterade områden under programperioden är aktivt medborgarskap, hälsa och välbefinnande samt kultur och fritid. Jämställdhet och hållbar utveckling är grundläggande teman i landskapsregeringens ungdomspolitik.

Hösten 2011 påbörjas en satsning på elev- och studeranderådsutbildningar i högstadie- och gymnasieskolorna. Utbildningarna fortsätter under år 2012 och riktas till handledande lärare och rektorer samt elever och studerande i elev- och studeranderåden. Handledare och elev- och studeranderåden ska utbildas parallellt för att stärka förankringen. Syftet med utbildningarna är att främja och utveckla demokratiarbete i skolorna samt att skapa kontinuitet och stödjande strukturer för elev- och studeranderådsarbete.

Landskapsregeringen strävar till att ge de unga många olika möjligheter för att göra sin röst hörd, bland annat genom ungdomsrådet, ungdomsparlament, internetportalen ung.ax samt elev- och studeranderåden. Hit hör även seminarier, representation inom nordiskt ungdomsarbete och övriga externa kontakter.

Ungdomsparlament avses från och med år 2011 bli ett årligt återkommande evenemang. Ungdomsrådet tillsätts år 2011. Till rådets uppgifter hör bland annat att avge utlåtanden i ungdomsärenden till landskapsregeringen.

Ung.ax är ett inflytandeforum för åländska ungdomar men även en plats där unga hittar information om bland annat studier, flytt hemifrån, företagande, hälsa, påverkansmöjligheter i samhället samt alkohol- och drogfria aktiviteter att delta i.

Enligt LL (1987:86) om ungdomsarbete och Idrottslag (1983:42) för landskapet Åland samt LF (1999:3) om överföring av vissa förvaltningsuppgifter på Ålands idrottsförbund fördelas penningautomatmedel till ungdoms- och idrottsorganisationer. I fördelningsbesluten prioriterar landskapsregeringen fortsättningsvis förnyelse, jämställdhet och demokrati. Landskapsregeringen sätter även stor vikt vid att föreningar som arbetar med barn och ungdomar av bägge kön och som mottar landskapsbidrag för verksamheten även arbetar aktivt för att motverka användning av alkohol och droger.

Centralidrottsorganisationer och specialidrottsföreningar beviljas årligt understöd för verksamheten. I anslaget för understöd till idrottsorganisationerna ingår också stöd för främjande av handikappidrott och -motion. Även för idrottsanläggningar och -redskap kan såväl kommuner som föreningar beviljas understöd.

Under förutsättning att beachvolleyturneringen Paf Open återkommer till Åland avser landskapsregeringen att stöda evenemanget även år 2012.

Se även kapitel 44.20.

Utgifter

46.11.04. Ålands ungdomsråd

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-27 927,00	-36 000	-37 000

Föreslås ett anslag om 37.000 euro för ungdomsrådets verksamhet inklusive avlöning av ungdomskonsulent.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

46.11.52. Understöd till föreningar och organisationer för ungdomsarbete

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-211 700,00	-220 000	-244 000

Föreslås ett anslag om 244.000 euro för verksamhets- och projektbidrag till organisationer med ungdomsverksamhet samt ungdomslotsen. Anslaget avser även grundrenoveringar av ungdomslokaler och hembygdsgårdar.

Ålands kulturdelegation ansvarar för bidrag till ungdomsprojekt inom musik, teater och övriga konst- och kulturprojekt för unga. Se moment 46.13.50.

46.11.53. Understöd för idrottsorganisationers verksamhet

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-1 105 000,00	-1 135 000	-1 150 000

Föreslås ett anslag om 1.150.000 euro.

Anslaget överförs till Ålands idrottsförbund r.f. efter att Ålands lagting antagit 2012 års landskapsbudget. Idrottsförbundet fördelar därpå anslaget mellan sina medlemsföreningar. Det högre anslaget jämfört med år 2011 föranleds av ökade hyreskostnader såväl för Ålands idrottsförbund r.f. som för andra takorganisationer inom idrotten.

Anslaget avser verksamhetsbidrag, utvecklingsarbete, resebidrag och stipendier samt fortbildning av tränare. Anslaget inkluderar även administrationskostnader om 200.000 euro för Ålands idrottsförbund r.f.

Landskapsregeringen avser under år 2012 att granska utvecklingen av idrottsrörelsens administrativa kostnader. Dessa ska avvägas mot motsvarande utveckling av idrottsverksamheten. Ålands idrottsförbund r.f. ska involveras i arbetet.

46.11.54. Understöd för idrotts- och sportanläggningar

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-64 501,00	-65 000	-65 000

Föreslås med hänvisning till 11 § Idrottslag (1983:42, ändr. 1993/95) för landskapet Åland ett anslag om 65.000 euro för organisationers och kommuners anskaffande av idrottsredskap och -anläggningar.

46.11.56. Understöd för särskilda idrottsevenemang

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-60 000,00	-30 000	-30 000

Föreslås ett anslag om 30.000 euro för Ålands volleybollförbund r.f.:s medverkan i Paf Open 2012. Understödet kan beviljas under förutsättning att evenemanget ordnas på Åland sommaren 2012.

46.13. PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR KULTURELL VERKSAMHET

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	2 437	1 000	2 000
Konsumtionsutgifter			-40 000
Överföringsutgifter	-1 309 742	-1 305 000	-1 325 000
Investeringsutgifter	-388 218	-2 000 000	
Summa utgifter	-1 697 960	-3 305 000	-1 365 000
Anslag netto	-1 695 523	-3 304 000	-1 363 000

Penningautomatmedel används för kulturell verksamhet och projekt inom föreningsverksamheten i enlighet med LL (1983:39) om kulturell verksamhet och det kulturpolitiska programmet Växtkraft 2007 - 2011. Nyskapande, nya målgrupper, genus- och jämställdhetsperspektiven, demokrati och hållbar utveckling ska särskilt beaktas vid tilldelning av verksamhetsstöd. Medlen kan även användas för utvecklingsprojekt inom ideell bildningsverksamhet. Även stipendier till enskilda kulturutövare beviljas med medel inom budgetkapitlet.

Under kapitlet har för år 2012 särskilt beaktats

- en nyinvigning av Ålands sjöfartsmuseum planeras ske våren 2012
- en fortsatt satsning av Ålands kulturdelegation på kulturen i skärgården
- en fortsatt satsning av Ålands kulturdelegation på kultur i vården
- en utredning om förutsättningarna för att inrätta en grundläggande teater- och dramautbildning fortgår. Medel för detta ändamål kan komma ifråga tidigast år 2013 samt
- en fortsatt utredning om användningen av Eckerö post- och tullhus. Medel för verksamhet i huset år 2012 har beaktats under kapitlet. En permanent lös-

ning för den framtida användningen av huset torde finnas från år 2013.

Se även kapitel 44.20.

Inkomster

36.13.55. Inkomster av kulturell verksamhet

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
2 437,41	1 000	2 000

Föreslås ett anslag om 2.000 euro för bokförsäljning och intäkter av vistelsestipendier vid Eckerö post- och tullhus samt på Källskär, Kökar.

Utgifter

46.13.25. Kulturell verksamhet vid Eckerö post- och tullhus

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
		-40 000

Momentet nytt.
Föreslås ett anslag om 40.000 euro för täckande av kostnader för sommarutställningar och annan kulturell verksamhet i Eckerö post- och tullhus. I anslaget har även beaktats kostnader för verksamhetsledning.

46.13.50. Verksamhetsunderstöd till föreningar och organisationer samt projektmedel och stipendier

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-656 492,00	-650 000	-640 000

Föreslås ett anslag om 640.000 euro att disponeras och fördelas av Ålands kulturdelegation utgående från ett genus- och jämställdhetsperspektiv enligt följande
- verksamhetsbidrag till föreningar och andra organisationer
- bidrag till projekt av engångskaraktär
- stipendier till enskilda kulturutövare
- specialsatsningarna "Kultur i vården" och "Kultur i skärgården" samt
- för täckande av övriga kostnader såsom föreningarnas firande av självstyrelsedagen och annonsering m.m.

46.13.51. Understöd åt Stiftelsen Ålands Sjöfartsmuseum r.s.

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-260 000,00	-260 000	-345 000

Föreslås ett anslag om 345.000 euro för verksamheten inkluderande administration, restaurering av föremål i samlingarna samt marknadsföring inför öppningen av det nya, förstorade sjöfartsmuseet. Öppningen planeras ske under våren 2012.

Vid dimensioneringen av anslaget har även beaktats kostnader för förvaltning och skötsel av landskapets del av fastigheten Ålands Sjöfartsmuseum.

46.13.52. Understöd för särskilda projekt

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-125 000,00	-90 000	-50 000

Föreslås ett anslag om 50.000 euro för särskilda projekt under år 2012. Anslaget avser självstyrelsens 90-årsjubileum som är tänkt att även omfatta en utställning vid Finlands ambassad i Washington, konferensen "Fifth International Conference on Russian America" på Åland samt en jubileumstillställning i augusti 2012.

46.13.53. Understöd för 4/mbk Pommerns underhåll (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-35 000,00	-35 000	-35 000

Föreslås ett anslag om 35.000 euro för museifartyget Pommerns underhåll under år 2012.

46.13.57. Verksamhetsunderstöd för museal verksamhet

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-135 250,00	-130 000	-125 000

Föreslås ett anslag om 125.000 euro under momentet. Anslaget är avsett för bidrag till ideell museal och kulturhistorisk/etnologisk verksamhet och disponeras av Ålands kulturdelegation. Anslaget kan även användas för projektstöd till föreningar.

Det tidigare anslaget för årlig marknadsföring av museer och samlingar på Internet utgår. Istället prioriteras föreningarna verksamhet.

46.13.59. Understöd för konst- och kulturundervisning

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
	-140 000	-130 000

Föreslås ett anslag om 130.000 euro. Det föreslagna anslaget avser bidrag för föreningarna Alandia Strings och Bild- och formskolans verksamhet för barn och ungdomar men även övrig konst- och kulturundervisning samt bildningssträvanden för unga inom tredje sektorn. Anslaget disponeras av Ålands kulturdelegation.

46.13.74. Utbyggnad av Ålands sjöfartsmuseum (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-388 218,00	-2 000 000	0

Föreslås inget anslag för år 2012.

46.15. GRUNDSKOLEVÄSENDET

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster		2 000	2 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-12 200 203	-12 340 000	-12 620 000
Summa utgifter	-12 200 203	-12 340 000	-12 620 000
Anslag netto	-12 200 203	-12 338 000	-12 618 000

I enlighet med bestämmelserna i grundskolelagen (1995:18, ändring 2007/106) för landskapet Åland ankommer ledningen av grundskolornas undervisning och övriga verksamhet på huvudmännen - kommunerna. Landskapsregeringen handhar den allmänna tillsynen och utvecklingen av grundskolan.

Landskapsregeringens långsiktiga övergripande uppgift och mål är
- att stärka och utveckla sitt tillsyns- och utvecklingsansvar, bl.a. då det gäller målsättningen att alla elever i grundskolan ska ges möjlighet till en likvärdig allmänbildande utbildning som grund för fortsatta studier på gymnasienivå
- att i samråd med kommunerna främja skolornas förutsättningar att nå de mål och kunskapskrav som anges i den centrala läroplanen för grundskolan, bl.a. genom att stärka kommunernas utveckling av specialundervisningen och stöda fortbildningsarrangemang för skolornas ledare och lärare samt
- att i samråd med kommunerna stävja barns och ungdomars ökade ohälsa och skapa beredskap för åtgärder som förebygger depression, stress och ångest liksom missbruk av alkohol och övriga droger.

I anslutning till landskapsregeringens allmänna tillsyns- och utvecklingsansvar för grundskolan avser landskapsregeringen under budgetåret lägga tonvikt vid
- främjande av säkerhet och trygghet i lärmiljön, vilket omfattar bl.a. skolornas mobbnings-, drog- och våldsförebyggande verksamhet och kontakten mellan hemmet och skolan
- skolornas läroplansenliga undervisning och inlärningsresultat då det gäller hållbar utveckling; i synnerhet på miljöområdet, konst- och färdighetsämnen och valfria språk samt
- senaste PISA-undersökningsresultat (år 2009) då det gäller skillnaderna i pojkars och flickors läsning samt betydelsen av goda läsvanor och -strategier för att nå framgång både i skolan och senare i livet.

Inkomster

36.15.24. Inkomster från försäljning av läromedel

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	2 000	2 000

Föreslås inkomster om 2.000 euro.

Utgifter

46.15.30. Landskapsandel för grundskolornas driftsutgifter (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-12 200 203,09	-12 340 000	-12 620 000

Föreslås ett anslag om 12.620.000 euro avsett för betalning av landskapsandel för grundskolornas driftsutgifter och ersättning för kostnader för stödundervisning i svenska för läropliktiga invandrare och flyktingar.

Hösten 2011 är antalet grundskolor 22 (22) och antalet elever 2.840 (2.841). Parentesen anger antalet hösten 2010.

Grundskolan hösten 2011 (2010)			
Elever	Totalt	Flickor	Pojkar
Allmän undervisning	2.727 (2.756)	1.323 (1.341)	1.404 (1.415)
Specialklass	84 (55)	29 (14)	55 (41)
Träningsundervisning	29 (30)	10 (12)	19 (18)
Totalt	**2.840 (2.841)**	**1.362 (1.367)**	**1.478 (1.474)**

Enligt uppgifter i befolkningsregistret och enligt ÅSUB:s prognoser beräknas kommuninvånarna i åldersgruppen 6-15 år fortsättningsvis minska i någon mån.

Enligt bestämmelserna i LL (1993:73, ändring 2007/71) om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet erhåller kommunerna landskapsandel för sina driftskostnader för grundskolan enligt landskapsandelsprocenterna 20 - 80. Kommunerna, förutom de i bosättningstrukturgrupp 1, kan inte längre erhålla en särskild landskapsandel för anläggningsprojekt, utan landskapsandelen ska täcka såväl drifts- som anläggningskostnader.

Landskapsandelen bestäms enligt kalkylerade grunder och utgående från basbelopp per kommuninvånare i åldersgruppen 6 - 15 år. Basbeloppen är 9.323,17 (8.949,98) euro. För en elev inom träningsundervisningen är basbeloppet 26.567,82 (25.504,35) euro.

Anslaget ska även användas som understöd till kommunerna för sådan extra stödundervisning i svenska för elever som flyttat till landskapet från andra länder och regioner som kommunerna anordnar i stöd av 17 § grundskolelagen (1995:18) för landskapet Åland. För betalning av ersättningar enligt ett avtal mellan Mariehamns stad och landskapet om mottagandet av flyktingar reserveras 40.000 euro som kostnadsersättning för stadens fortsatta ordnande av inledande undervisning för läropliktiga flyktingar. För nämnd undervisning reserveras totalt 250.000 euro (190.000 euro).

46.15.32. Landskapsandel för anläggningskostnader för grundskolor och allmänna bibliotek (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	0	0

Under år 2012 beräknas inget grundskole- eller biblioteksprojekt vara aktuellt i kommuner som tillhör bosättningsstrukturgrupp 1, varför inget anslag föreslås.

46.17. UTBILDNING EFTER GRUNDSKOLAN

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-16 916	-25 000	-430 000
Summa utgifter	-16 916	-25 000	-430 000
Anslag netto	-16 916	-25 000	-430 000

Rubriken ändrad.
Utbildning efter grundskolan avser utbildningsformerna gymnasieutbildning, högskoleutbildning samt fri bildning som förmedlas i skolform. Landskapsregeringen har ett allmänt lednings-, tillsyns- och utvecklingsuppdrag över utbildning efter grundskolan. Landskapsregeringens uppdrag framgår i den utbildningsspecifika lagstiftningen, LL (2011:13) om gymnasieutbildning, LL (1998:59) om läroavtalsutbildning, LL (1999:53) om Ålands folkhögskola, LL (1995:80) om Ålands musikinstitut samt LL (2002:81) om Högskolan på Åland. Sjösäkerhetscentrets verksamhet regleras av LL (2003:17) om Ålands sjösäkerhetscentrum.

De utbildningsspecifika målsättningarna för de olika utbildningsformerna framgår ur respektive lagstiftning.

Landskapsregeringens roll är att systematiskt och kontinuerligt stimulera och underlätta samverkan mellan forskning, innovation och utbildning i den s.k. kunskapstriangeln.

I enlighet med LL (2011:13) om gymnasieutbildning har en ny myndighet, Ålands gymnasium, bildats 1.8.2011. Ålands gymnasium erbjuder allmänbildande utbildning och yrkesinriktad utbildning för unga och vuxna i sina två skolor, Ålands lyceum och Ålands yrkesgymnasium. Det fortsatta utvecklingsarbetet gäller i första hand utarbetande av styrdokument, regelverk för verksamheten och system för uppföljning.

Utbildningen på gymnasienivå och i högskolan ska beakta variationer i efterfrågan både av utbildning och av yrkesutbildad arbetskraft inom olika områden. Utbildningsplaneringen förutsätter framförhållning. Ett utvecklingsarbete gällande underlag för utbildningsplanering fortgår och nya framtidsscenarier som bas för planeringen av utbildningsutbudet utarbetas. Utbildningsutbudet ska tillgodose både kvinnors och mäns behov av utbildning. Utbildningsalternativ för studerande med behov av särskilt stöd samt inom yrkesträningsundervisningen kommer under året att följas upp och utvecklas.

Utbildningen inom sjöfartsområdet är föremål för fortsatt utvecklingsarbete för

att dels samordna resursanvändningen inom Högskolan på Åland och Ålands gymnasium och dels tydliggöra profileringen av utbildningsområdet. Samordningen möjliggörs inom ramen för ett administrativt samarbete vars utformning utarbetas under året. Utvecklingsarbetet ska bedrivas vid sidan av de övriga samordningsintentionerna på gymnasialstadiet och ska även tidsmässigt inrymmas i den övriga planeringen.

Ett särskilt utvecklingsområde är att skapa förutsättningar för integrationsutbildning och inklusion.

För utbildningen betonas särskilt följande gemensamma mål på lång och medellång sikt
- att fortlöpande utveckla läroplansgrunder och läroplaner
- att utveckla det pedagogiska arbetet och understöda användningen av nya pedagogiska och tekniska möjligheter i undervisningen
- att utveckla en hållbar utbildning, miljömässigt, ekonomiskt och socialt samt vidareutveckla en attraktiv skolmiljö för inlärning och studier samt
- att involvera kvinnliga och manliga studerande i beslutsfattandet i ärenden som rör utbildningen och undervisningsplaneringen, öka jämställdheten samt utveckla instrument för tillsyn, uppföljning, utvärdering, dimensionering samt kvalitetsledning i undervisningen och den övriga verksamheten.

Utgifter

46.17.04. Utgifter för studerande i behov av särskilt stöd (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-16 916,40 (t.a. -29,14)	-20 000	

Momentet utgår.

46.17.05. Utgifter för åländska studerande i Norden (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00 (t.a. 0,00)	-5 000	

Föreslås att momentet utgår.

46.17.24. Kostnader för skolfartyg (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
		-430 000

Momentet nytt. Se även moment 46.40.22.
Samordning av skolfartygets användning i utbildningen inom Högskolan på Åland och Ålands gymnasium sker av en samordningsgrupp. Rederiansvaret, inkluderande det operativa ansvaret för driften samt reparationer och underhåll, ligger vid trafikavdelningen.

Driftskostnaderna respektive kostnader för reparation och underhåll som föranleds av skolfartyget belastar i första hand moment 48.21.20 Sjötrafiken - verksamhetsutgifter (VR) respektive 48.21.21 Reparation och underhåll av färjor (VR). Utgående från överenskommelser om driften samt reparationer och underhåll och därav följande redovisning över kostnaderna gottskrives sedan momenten under trafikavdelningen genom interna överföringar som belastar detta moment.

Med hänvisning till LL (1971:43, 8 §) om landskapets finansförvaltning föreslås att inkomsterna från externa användare kan gottskrivas momentet.

Föreslås ett anslag om 430.000 euro för de beräknade kostnaderna under år 2012.

46.19. VUXENUTBILDNING

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster		200 000	200 000
Konsumtionsutgifter	-325 916	-650 000	-620 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-325 916	-650 000	-620 000
Anslag netto	-325 916	-450 000	-420 000

Vuxenutbildningens tvärsektoriella karaktär, mångfald och komplexitet gör det nödvändigt med en integrerad utbildningsstrategi som omfattar alla intressenter, arbetsmarknadsparter och organisationer, på såväl lokal som regional nivå. Utbildning syftar inte enbart till en yrkeskarriär utan har även ett bildningsperspektiv samt bidrar till personlig utveckling och social kompetens. Olika utbildningsnivåer och områden utgör i praktiken viktiga instrument för upprätthållandet av samhällets utveckling. EU:s definition av vuxenutbildning är användbar för att beskriva områdets omfattning: ”Vuxenutbildning är alla former av lärande som vuxna ägnar sig åt efter avslutad utbildning”.

Den tekniska utvecklingen påverkar såväl arbetsliv som privatliv samtidigt som den ökande valfriheten ställer krav på förmågan att inhämta och kritiskt granska information. Samhället förutsätter med andra ord aktiva och kunniga medborgare, som kan tillvarata sina fri- och rättigheter.

Inkomster

36.19.08. Inkomster för projekten Nätpedagogik och Validering på Åland

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	200 000	200 000

Under momentet föreslås inkomster om 200.000 euro från Europeiska socialfonden för fortsatt delfinansiering av projekt inom det operativa programmet, Europeiska socialfonden på Åland, ESF 2007 - 2013, ”Regional konkurrenskraft och sysselsättning”. Projekten ”Nätpedagogik” och ”Validering på Åland” inleddes år 2008 och pågår till utgången av år 2012.

46.19.04. Läroavtalsutbildning - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-91 453,14	-340 000	
	tb 340 000	
(t.a. -387 115,00)	(t.a. -300 000)	

Momentet föreslås utgå. Verksamheten ingår i Ålands gymnasium, budgetmoment 46.45.20 från 1.8.2011.

46.19.06. Sysselsättningsfrämjande utbildning (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-180 894,28	-450 000	-420 000
(t.a. -180 660,95)		

Föreslås ett anslag om 420.000 euro. Gällande avtal om köp av utbildning i svenska för inflyttade kvinnor och män löper ut under året, varpå ett nytt avtal ska ingås gällande integrationsfrämjande åtgärder inom utbildningsområdet.

Anslaget avser dels köp av utbildningstjänster och dels särskilda utbildningsinsatser enligt följande

- utbildning i svenska för inflyttade (SFI), enligt avtal med Medborgarinstitutet i Mariehamn, som enligt landskapsregeringens målsättning bör ha en betydande roll i integrationsåtgärderna, ca 300.000 euro. Gällande avtal utgår under år 2012
- köp av enskilda studieplatser inom yrkesinriktad utbildning, enligt avtal med Svenska Österbottens förbund, tidigare Korsnäs kurscenter, samt
- utbildningsinsatser för att möta akuta behov föranledda av konjunkturläget, ca 120.000 euro.

46.19.08. Utgifter för projekten Nätpedagogik och Validering på Åland (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-6 568,16	-200 000	-200 000
(t.a. -187 043,08)		

Föreslås ett anslag om 200.000 euro. Anslaget avser kostnader för utvecklingsprojekten "Nätpedagogik" och "Validering på Åland", som vardera delfinansieras genom landskapets ESF-program ”Regional konkurrenskraft och sysselsättning”. Projekten ”Nätpedagogik” och ”Validering på Åland” inleddes år 2008 och pågår till utgången av år 2012.

Eftersom projekten inte förverkligats i den takt de ursprungliga projektplanerna förutsatt har projekttiderna förlängts. Till följd av detta har budgeterade anslag gått i besparing.

Förslaget syftar till att trygga genomförandet av projekten enligt nuvarande tidsplan och omfattning.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

46.20. EUROPEISKA UNIONEN – SOCIALFONDEN

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster		497 000	377 000
Konsumtionsutgifter	-19 565		
Överföringsutgifter	-306 024	-1 130 000	-392 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-325 588	-1 130 000	-392 000
Anslag netto	-325 588	-633 000	-15 000

Det övergripande målet för programmet ”Regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF” är att höja den vuxna befolkningens kompetens i arbetslivet och att förbättra integreringen av utanförgrupper i samhället. Ledorden är livslångt lärande och formerna för aktiviteterna baseras på Lissabon-strategin.

Programmets strategi är uppdelad i tre tematiska insatsområden
- investeringar i humankapital
- innovativa former av arbetsorganisationer samt
- aktiva och preventiva åtgärder för sysselsättningen samt inklusion och tillgänglighet.

Finansieringsramen ser ut som följer:

	Finansierings-ram 2007 - 2013	Budgeterat 2007 - 2011	Förslag 2012	Återstod
Landskapsregeringen:s finansieringsandel	3.125.000	2.274.000	15.000	19.000 1)
EU:s finansieringsandel	3.125.000	2.629.000	377.000	19.000 2)
Sammanlagt	6.250.000	4.903.000	392.000	38.000

I beloppen ingår anslag för tekniskt stöd.
1) Budgeteringen minskad till följd av annan offentlig finansiering.
2) Återstoden minskad till följd av överskott från avslutade projekt i och med att återbokningar för slutförda projekt återförs till momentet.

Inkomster

36.20.46. EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	497 000	377 000

Med hänvisning till momentet 46.20.46 föreslås en inkomst om 377.000 euro.

46.20.41. Landskapets finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF (RF)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	-497 000	-15 000
	tb -68 000	

Föreslås ett anslag om 15.000 euro för landskapets andel av finansieringen av programmet ”Regional konkurrenskraft och sysselsättning”, ESF. Anslaget omfattar den nationella finansieringsandelen för tekniskt stöd. Inom ramen för tekniskt stöd finansieras utgifter för administration, genomförande, information, uppföljning, övervakning och utvärdering av programmet. Se även moment 46.20.46.

46.20.46. EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF (RF)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-306 023,98	-497 000	-377 000
	tb -68 000	

Föreslås ett anslag om 377.000 euro för EU:s andel av finansieringen av programmet ”Regional konkurrenskraft och sysselsättning”, ESF. Anslaget behövs för att kunna starta nya projekt. I beloppet ingår anslag om 15.000 euro för EU:s finansieringsandel för tekniskt stöd. Inom ramen för tekniskt stöd finansieras utgifter för administration, genomförande, information, uppföljning, övervakning och utvärdering av programmet. Inkomsterna tas upp under moment 36.20.46. Se även moment 46.20.41.

46.32. ÅLANDS FOLKHÖGSKOLA

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	104 572	117 000	109 000
Konsumtionsutgifter	-979 158	-1 102 000	-1 126 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-979 158	-1 102 000	-1 126 000
Anslag netto	-874 586	-985 000	-1 017 000

Ålands folkhögskola bedriver sin verksamhet med stöd av LL (1999:53) om Ålands folkhögskola och fastställt reglemente.

Enligt sin folkbildningstradition ska skolan ge allmänbildande undervisning enligt principen om livslångt lärande. Skolan har två specialiserade och fyra allmänna linjer, inom vilka integrationsundervisning kan ges till ungdomar som har gått ut grundskolan eller motsvarande men inte har språkliga förutsättningar att klara av studier inom den grundläggande yrkesutbildningen. Rekryteringen av studerande till linjerna har under de senaste åren inte varit tillfredsställande varför ett utvecklingsarbete inriktas på att skapa ett attraktivt utbildningsutbud. Ett samarbete med andra aktörer utreds inför läsåret. Skolans vinterkurs omfattar 170

arbetsdagar. Studieresor ingår som en del av och kompletterar den ordinarie undervisningen och ger de studerande möjlighet att få en bred och balanserad världsbild. 55 studerande kan erbjudas plats på skolans två internat.

Verksamhetens syfte är att
- erbjuda en miljö för allsidigt lärande såväl intellektuellt, emotionellt som socialt
- göra det möjligt för studerande att påverka sin egen livssituation och skapa engagemang för att delta i samhällsutvecklingen
- främja de studerandes studieintresse och eget skapande samt att öka deras delaktighet i kulturlivet
- ge de studerande insikter i och förståelse för den åländska självstyrelsen, demilitariseringen, historien och kulturen samt att främja internationell förståelse och fredsvilja samt
- ge de studerande kunskaper och erfarenheter som stärker dem inför kommande fortsatta studier för examina och yrken.

De långsiktiga målen och de allmänna målen för budgetåret anges i detalj i skolans styrdokument och planer, medan nedanstående text närmare beskriver förändringarna i verksamheten.

De långsiktiga målsättningarna är
- att fortsätta utveckla den tvååriga hantverkslinjen och möjliggöra antagning av studerande varje år
- att göra en översyn av skolans utbildningsuppdrag
- att bredda skolans rekryteringsunderlag med hjälp av ett reformerat utbildningsutbud samt
- att utveckla och tydliggöra skolans verksamhet, syfte och undervisningsplan.

Målsättningarna för budgetåret är
- att utöka utbudet av kortkurser, veckoslutskurser och sommarkurser samt
- att fortsätta utveckla samarbete med skolor på Åland/Norden.

Utbildningsprogram	Antal studerande			Utbildningsplatser
	2010/2011		2011/2012	Ht 2012
	Totalt	Kvinnor/Män		
<u>Allmänna linjer</u>				
Media	7	3/4	12	12
Skapande verksamhet	9	1/8	12	12
Idrott	6	1/5	12	8
Musik	-	-	12	12
Integration	-	-	(4*)	(4*)
Totalt	**22**		**48**	**44**
<u>Speciallinjer</u>				
Naturfoto	11	7/4	8	8
Hantverk åk 1	-	12/0	**12**	-
Hantverk åk 2	12	-	-	12
Totalt	**23**		**20**	**20**
Studerande sammanlagt	**45**		**68**	**64**
Utexaminerade	45			

*) Ingår i de allmänna linjerna.

Inkomster

36.32.20. Ålands folkhögskola - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
104 571,82	117 000	109 000

Under momentet föreslås en inkomst om 109.000 euro. Inkomsterna härrör i huvudsak från kurs- och internatsavgifter samt kosthållet. Närmare 80.000 euro beräknas för vinterkurs och övrig fortlöpande verksamhet samt ca 29.000 euro för kortkursverksamheten.

Utgifter

46.32.20. Ålands folkhögskola - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-979 158,09	-1 102 000	-1 126 000

(t.a. -140 292,05)

För verksamheten vid Ålands folkhögskola föreslås ett anslag om 1.126.000 euro.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår bl.a. anslag för timlärare.

I anslaget ingår därtill expertarvoden, föredragshållares arvoden och direktionsarvoden.

I anslaget ingår höjda kostnader för uppvärmning (med olja) av lokalerna. Oljeförbrukning och pris under vintern och våren 2011 har beaktats vid dimensioneringen av anslaget.

Därtill ingår kostnader för bl.a. tjänster för byggnader, marknadsföring av skolan, utbildningstjänster för skolans kursverksamhet, transporttjänster, där de studerandes busskort och studieresor ingår samt personalens fortbildning och kompetensutveckling.

Samnyttjande av programlicenser med Ålands gymnasium utreds.

Därtill ingår anslag för anskaffning av maskiner och inventarier.

46.34. ÅLANDS MUSIKINSTITUT

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	78 820	79 000	82 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-830 403	-907 000	-955 000
Summa utgifter	-830 403	-907 000	-955 000
Anslag netto	-751 583	-828 000	-873 000

Ålands musikinstitut bedriver sin verksamhet med stöd av LL (1995:80, ändrad 1997/53) om Ålands musikinstitut samt reglemente och läroplan som fastställts av landskapsregeringen.

Intresset för att studera vid Ålands musikinstitut är stort och antalet sökande till läsåret 2011 - 2012 är 110 stycken, varav 78 till musik (45 flickor, 33 pojkar) och 32 till dans (30 flickor, 2 pojkar). Elevantalet för läsåret 2011 - 2012 är planerat till 290 fördelat på musikskola och -institut 175 elever och dans 115 elever. Musikeleverna fördelar sig mellan 17 instrumentlinjer och danseleverna studerar klassisk balett eller modern dans.

Utbildningsprogram	Antal helårsstuderande			
		År 2010	År 2011	År 2012
	Totalt	Kvinnor/Män		
Dans	96	95/1	119	115
Musik	164	93/71	168	175
Totala antalet helårsstuderande	**260**	**188/72**	**287**	**290**

Inkomster

36.34.20. Ålands musikinstitut - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
78 820,27	79 000	82 000

Föreslås en inkomst om 82.000 euro som har beräknats utgående från följande avgifter:

Terminsavgifter för musikskola, -institut och dansskola	150 euro
Terminsavgift för syskon	120 euro
Avgift för biämne	70 euro
Avgift för utomstående att delta i ensembleverksamhet	50 euro

Utgifter

46.34.20. Ålands musikinstitut - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-830 403,24 (t.a. -65 778,00)	-907 000	-955 000

Under momentet föreslås ett anslag om 955.000 euro.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5 samt för timlärare och direktionsarvoden.

Föreslås att en tjänst som lärare med undervisningsskyldighet i gitarr, elgitarr, elbas samt ansvar för ensemblearbete inom pop, rock och jazz (lkl C51) inrättas fr.o.m. 1.8.2012. Innan tjänsten inrättas bör ett samarbete med Ålands folkhögskola utredas.

Under momentet har även beaktats
- inköp av spetskompetens
- kompetensutveckling inom undervisningsområdet rytmsång
- ett ökat timantal för att råda bot på problemet med överstora grupper i musikteori och gehörslära
- inköp av datorer och programvara samt för personalskolning, så att det redan påbörjade IT-utvecklingsarbetet kan fortgå samt
- samordning av licenser eftersträvas.

46.35. ÅLANDS LYCEUM

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	40 127	13 000	
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-3 134 145	-2 105 000	
Summa utgifter	-3 134 145	-2 105 000	0
Anslag netto	-3 094 019	-2 092 000	0

Kapitlet utgår. Verksamheten ingår i Ålands gymnasium fr.o.m. 1.8.2011. Se kapitel 46.45.

Inkomster

36.35.20. <u>Ålands lyceum - verksamhetsinkomster</u>

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
40 126,68	21 000	
	tb -8 000	

Momentet utgår. Se kapitelmotiveringen.

Utgifter

46.35.20. <u>Ålands lyceum - verksamhetsutgifter (VR)</u>

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-3 134 145,24	-3 655 000	
	tb 1 550 000	

(t.a. -198 271,00)

Momentet utgår. Se kapitelmotiveringen.

46.40. ÅLANDS SJÖMANSSKOLA

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	66 919	26 000	
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-2 225 604	-1 781 000	
Summa utgifter	-2 225 604	-1 781 000	0
Anslag netto	-2 158 685	-1 755 000	0

Kapitlet utgår. Verksamheten ingår i Ålands gymnasium fr.o.m. 1.8.2011. Se kapitel 46.45.

Inkomster

36.40.20. Ålands sjömansskola - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
66 919,03	50 000	
	tb -24 000	

Momentet utgår. Se kapitelmotiveringen.

Utgifter

46.40.20. Ålands sjömansskola - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-2 225 603,68	-2 527 000	
	tb 1 200 000	
(t.a. -313 634,00)	(t.a. -210 000)	

Momentet utgår. Se kapitelmotiveringen.

46.40.22. Kostnader för skolfartyg (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
	-454 000	
	tb 0	

Momentet utgår. Se moment 46.17.24.

46.41. ÅLANDS SJÖSÄKERHETSCENTRUM

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-14 060	-62 000	-58 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-14 060	-62 000	-58 000
Anslag netto	-14 060	-62 000	-58 000

Ålands sjösäkerhetscentrum verkar i enlighet med LL (2003:17) om Ålands sjösäkerhetscentrum. Ålands sjösäkerhetscentrum (ÅSC) bildar en självständig samordningsenhet med uppgift att planera, koordinera, organisera och marknadsföra olika typer av kurser som sjöfartsnäringen, sjöskolorna och övriga aktörer behöver. Internationella konventioner såsom STCW-95, tillsammans med Trafiksäkerhetsverkets i Finland samt Transportstyrelsens i Sverige bestämmelser, anger riktlinjer som ska följas. ÅSC ska arbeta lyhört mot sjöfartsnäringen och kunna leverera aktuella säkerhetsutbildningar.

De långsiktiga målsättningarna för Ålands sjösäkerhetscentrum är
- att erbjuda kursverksamhet inom sjösäkerhetsområdet i enlighet med internationella krav
- att varsebli nya bestämmelser och utbildningskrav som kan komma
- att finna nya kundgrupper, främst från Sverige
- att fortsätta en effektiv marknadsföring av centret samt
- att garantera en hög säkerhetsnivå vid samtliga kurser.

Målsättningar för år 2012 är
- att utveckla kurserna i hamn-, bassäng- och brandanläggningarna samt att marknadsföra dessa
- att leverera aktuella säkerhetsutbildningar
- att integrera flera kurser godkända av svenska Transportstyrelsen i kursutbudet
- att hålla ca 130 kurser under året av varierande längd samt
- att bibehålla positionen som marknadsledare i Finland och Sverige.

Utgifter

46.41.20. Ålands sjösäkerhetscentrum - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
14 059,95	-62 000	-58 000

(t.a. -105 000.00)

För verksamheten vid Ålands sjösäkerhetscentrum föreslås ett nettoanslag om 58.000 euro. Vid dimensioneringen av anslaget har inkomster om ca 520.000 euro beaktats. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) föreslås att momentet gottskrives med dessa inkomster.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5. Därtill ingår styrelsearvoden, avlönande av externa instruktörer samt andel i lön för driftstekniker.

I anslaget ingår inköp av brandkurser från Mariehamns räddningsverk för totalt 155.000 euro.

46.42. ÅLANDS YRKESSKOLA

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	80 304	38 000	
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-4 416 048	-2 776 000	
Summa utgifter	-4 416 048	-2 776 000	0
Anslag netto	-4 335 744	-2 738 000	0

Kapitlet utgår. Verksamheten ingår i Ålands gymnasium fr.o.m. 1.8.2011. Se kapitel 46.45.

Inkomster

36.42.20. Ålands yrkesskola - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
80 304,15	65 000	
	tb -27 000	

Momentet utgår. Se kapitelmotiveringen.

Utgifter

46.42.20. Ålands yrkesskola - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-4 416 048,07	-4 856 000	
	tb 2 080 000	
(t.a. -51 289,00)		

Momentet utgår. Se kapitelmotiveringen.

46.44. JOMALA GÅRD

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	114 681	67 000	
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-824 617	-426 000	-31 000
Summa utgifter	-824 617	-426 000	-31 000
Anslag netto	-709 936	-359 000	-31 000

Rubriken ändrad.
Verksamheten har upphört fr.o.m. 1.8.2011. Kvarvarande undervisning ingår i Ålands gymnasium. Se kapitel 46.45.

Ålands naturbruksskolas fastighet har i första tilläggsbudgeten för år 2011 överförts till fastighetsenheten. Ansvaret för driften av Jomala gård kvarstår tills användningen av det totala området löses som helhet.

Inkomster

36.44.20. Ålands naturbruksskola - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
114 681,02	97 000	
	tb -30 000	

Momentet utgår. Se kapitelmotiveringen.

Utgifter

46.44.20. Ålands naturbruksskola - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-821 531,10	-765 000	
	tb 339 000	
(t.a. -20 788,14)		

Momentet utgår. Se kapitelmotiveringen.

46.44.21. Skoljordbruket Jomala gård - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-3 086,04	0	-31 000
	tb 0	
(t.a. -1 689,00)		

Under momentet föreslås ett nettoanslag om 31.000 euro.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

Vid dimensioneringen av anslaget har utgifterna beräknats uppgå till ca 166.000 euro respektive inkomsterna till ca 135.000 euro. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) föreslås att de beräknade inkomsterna fortsättningsvis direkt gottskrives momentet.

Skoljordbruket avvecklas successivt under året och arrendemarkerna sägs upp.

46.45. ÅLANDS GYMNASIUM

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster		200 000	369 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter		-7 490 000	-16 747 000
Summa utgifter	0	-7 490 000	-16 747 000
Anslag netto	0	-7 290 000	-16 378 000

Ålands gymnasium inledde 1.8.2011 sin verksamhet som ny myndighet med två skolor, Ålands lyceum och Ålands yrkesgymnasium. Budgetåret 2012 utgör således en konsolideringsfas då organisationen befästs och riktlinjer för framtiden stakas ut.

Landskapsregeringen slöt ett nytt tjänstekollektivavtal med årsarbetstid på 1600 h för lärare. Avtalet har många fördelar och synliggör undervisning och allt övrigt arbete som tillkommer lärare. Det nya avtalet gäller fr.o.m. 1.8.2011 och föranleder en ökning av lönekostnaderna. Det kan dock konstateras att på längre sikt kommer ökningen att utjämnas.

Gymnasielagen fastställer att varje studerande ska ha en personlig studieplan. Detta stadgande är ett led i arbetet att ge studerande möjlighet att slutföra studierna inom fastställd studietid med goda kunskaper och färdigheter. Satsningen utgör ett led i strävan att höja utbildningens professionalitet och kvalitet. Den personliga studieplanen kräver utökade studiehandledningsresurser, vilket delvis möjliggörs genom omprioriteringar.

Ålands gymnasium ska i sin utbildning ta hänsyn till studerande med funktionsnedsättning och särskilda behov i ett tillräckligt och varierat utbud av studieplatser. Landskapsregeringen föreslår att Ålands gymnasium erbjuder ett utökat utbud av studieplatser inför hösten 2012 genom att inleda ett nytt specialinriktat utbildningsprogram som förbereder för yrkesverksamhet inom teknikområdet. För närvarande finns ett stort antal studerande med anpassad läroplan och studerande som kräver stöd- och specialundervisning.

Den samordnade elevantagningen för gymnasialstadiet har under tidigare år skötts av Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet. Ålands landskapsregering har beslutat att Ålands gymnasium inför antagningen ht 2012 ansvarar för ett antagningssystem som även tillgodoser Ålands folkhögskolas behov.

Ålands gymnasium kommer också under läsåret att inleda olika fortbildningsprogram i syfte att höja utbildningens kvalitet, dels IKT-fortbildning för lärare och personal och dels pedagogisk ledarskapsutbildning.

Vuxenutbildning utgör en integrerad del av Ålands gymnasiums verksamhet. Ålands gymnasium ska ha beredskap att under budgetåret ordna ett flexibelt och varierat utbildningsutbud som möter arbetslivets och individers efterfrågan och behov av utbildning. Utbildningen kan även ordnas på uppdrag av huvudmannen eller av näringslivets representanter. Ålands gymnasium arrangerar kompetenshöjande utbildning i form av grundläggande yrkesutbildning, fortbildningar, kompletteringsutbildningar och vidareutbildningar som leder till en yrkesbehörighet eller möjliggör bibehållandet av en yrkesbehörighet. Därtill ordnas sysselsättningsfrämjande utbildning enligt uppdrag. Läroavtalsutbildningen kommer att ske i samma omfattning som tidigare och dimensioneras efter det behov som uppenbart finns i arbetslivet och hos enskilda individer.

Verksamhetens långsiktiga mål

- att ge åländska ungdomar och vuxna, kvinnor och män, en kvalitativt hög utbildning för såväl vidareutbildning som yrkesliv
- att ha sådana studerandevårds- och studiehandledningsresurser som stöder ungdomarnas och vuxnas välbefinnande
- att ständigt utveckla pedagogiska modeller för att motsvara samhällets krav på kunskaper och färdigheter, detta gäller såväl IKT-stöd i undervisning som andra didaktiska modeller
- att befästa en grundsyn som främjar hållbar utveckling, vilket innefattar omsorg om medmänniskor, natur och naturresurser och därmed skapa en handlingsberedskap som utgår från att resurserna är ändliga
- att främja jämställdhet, vilket innefattar respektfullt uppträdande mot andra och insikt om att alla människor har lika värde
- att uppmuntra studerandes kreativitet och entreprenörskap och skapa förutsättningar för att ungdomarna ska kunna se sig själva som entreprenörer och företagare samt
- att lärare och övrig personal i sitt uppträdande är förebilder för studerande i fråga om socialt umgänge, tolerans och respektfullhet, ämneskunskap och yrkesskicklighet.

Målsättningarna för budgetåret

- att konsolidera organisationen
- att lägga grunden för hur vuxenutbildningen ska utformas i enlighet med arbetslivets behov
- att skapa ett web-baserat antagningssystem
- att utarbeta rutiner för schemaläggning så att ett schema för såväl lyceet som yrkesgymnasiet finns att tillgå senast inom juni
- att utreda dimensioneringen i förhållande till arbetslivet och ge förslag till beslut om dimensionering till landskapsregeringen samt
- att implementera yrkesgymnasiets läroplansgrunder.

Antal studerande under tre budgetår

Skola/profil/utbildningsprogram	Antal helårsstuderande				Antal nybörjarplatser
		År 2010	År 2011	År 2012	Ht 2012
	Totalt	Kvinnor/Män			
Ålands lyceum					
Totala antalet helårsstuderande	421	255/166	440	460	144
- *Därav stud., ett fjärde läsår*	10	5,5/4,5	12	15,5	
Utexaminerade totalt	130	84/46			
- studentexamen totalt	126	83/43			
- gymnasieexamen totalt	4	1/3			
Stud. från yrkesgymn.utb.					
- med minst ett ämne (Ht)	177		111		
- HUTH[1], åk 1			84		
Ålands yrkesgymnasium					
Ekonomi & Media					
Företagsekonomi, ungdom	82,5	42,5/40	88	87,5	18
Företagsekonomi, vuxen	39,5	30/9,5	40	46	-
Media och kommunikation	33,5	22,5/11	33	32,5	16
Totala antalet helårsstuderande	155,5	95/60,5	161	166	
Utexaminerade totalt	30	17/13			
- Studentexamen och examen inom ett yrkesområde	8	2/6			

Skola/profil/utbildningsprogram	Antal helårsstuderande År 2010 Totalt	Kvinnor/Män	År 2011	År 2012	Antal nybörjarplatser Ht 2012
Hotell & Restaurang					
Hotell- och restaurangprogammet	130	78,5/51,5	119,5	127	48
Kompletteringsutbildning					
- Servitör	11	10,5/0,5	8	10	10
- Hotell- och konferens	10,5	9/1,5	10,5	10	10
- Barmästare	6,5	5,5/1		7	
- Bageri/konditori			6,5		
- Sommelier					14
Totala antalet helårsstuderande	158	103,5/54,5	144,5	154	
Utexaminerade totalt	69	47/22			
- Studentexamen och examen inom ett yrkesområde	-	-			
Livsstil & Hälsa					
Frisör	12	11/1	12	12	-
Närvårdare, ungdom	52	48/4	58	58	20
Närvårdare, vuxen	37	37/-	43	55	14
Kompletteringsutbildning					
- Närvårdare			4	4	-
- Läroavtal	25	21/4	16	1	-
Sociokant	52,5	40,5/12	53,5	54	18
Yrkesträning	6	3/3	7,5	14	5
Yrkesinr. spec.undervisning, inr.café	6,5	4/2,5	5	6	2
Yrkesinr. spec.undervisning, inr.teknik					6
Totala antalet helårsstuderande	191	164,5/26,5	199	204	
Utexaminerade totalt	43	36/7			
- Studentexamen och examen inom ett yrkesområde	-	-			
Sjöfart och teknik					
Sjöfartsprogrammet	118	8/110	126	139	48
Byggteknik	38	2/36	41	41	-
El- och datateknik	61,5	3/58,5	63	64	32
Fordonsteknik	40	-/40	39,5	41	14
Verkstadsteknik	42	-/42	39	39	14
Totala antalet helårsstuderande	299,5	13/286,5	308,5	324	
Utexaminerade totalt	70	5/65			
- Studentexamen och examen inom ett yrkesområde	1	-/1			
Yrkesstart	6	1/5	9		12
Totala antalet helårsstuderande i Ålands yrkesgymnasium	804	376/428	813	848	253[2]
Utexaminerade totalt	212	105/107			
Totala antalet helårsstuderande i Ålands gymnasium	1225	631/594	1253	1308	397
Utexaminerade totalt	342	189/153			

Skola/profil/utbildningsprogram	Antal helårsstuderande År 2010 Totalt	Kvinnor/Män	År 2011	År 2012	Antal nybörjarplatser Ht 2012
Ålands gymnasium					
Vuxenutbildning					
Läroavtal	168	80/88	190	170	
Rådgivning och vägledning			50	50	
Examensgivande utbildning				40	
Uppdragsutbildning			10	30	
Kursverksamhet				45	
CFL-nätkurser			40	40	
Totala antalet studerande	168	80/88	290	375	

1) Högskoleförberedande utbildningshelhet
2) I antalet nybörjarplatser totalt ingår grundskolebaserade nybörjarplatser för unga.

36.45.20. Ålands gymnasium - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
		369 000
	tb 200 000	

Föreslås inkomster om 369.000 euro. Inkomsterna kommer huvudsakligen från rörelseverksamhet, arbetsverksamhet, kursavgifter och uthyrning.

46.45.20. Ålands gymnasium - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
	-215 000	-16 747 000
	tb -7 275 000	

För verksamheten vid Ålands gymnasium föreslås ett anslag om 16.747.000 euro.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5 för inrättade tjänster, tillfälliga tjänster, arbetsavtal och övriga löner och arvoden.

En tjänst som städare (lkl A10) föreslås överflyttas från Högskolan på Åland till Ålands gymnasium. Innehavaren tjänstgör vid Neptunigatan 6.

Föreslås att en tjänst som planerare (lkl A26) inrättas fr.o.m. 1.3.2012 med placering vid samordningsenheten samt att en tjänst som skolekonom (lkl A18) ombildas till en tjänst som personalsekreterare (lkl A19) fr.o.m. 1.3.2012. Även denna placeras vid samordningsenheten. Föreslås att en innehavare av en tjänst som skolekonom överflyttas till tjänsten som personalsekreterare.

Då det nya tjänstekollektivavtalet med årsarbetstid på 1.600 h för lärare åtminstone i inledningsskedet föranleder ökade lönekostnader har lönekostnaderna för Ålands gymnasium ökat.

Nyinvesteringar i maskiner och övrig utrustning krävs kontinuerligt för att utbildningen skall bibehållas på en hög nivå.

46.48. ÅLANDS HOTELL- OCH RESTAURANGSKOLA

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	235 138	101 000	
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-1 524 487	-902 000	
Summa utgifter	-1 524 487	-902 000	0
Anslag netto	-1 289 349	-801 000	0

Kapitlet utgår. Verksamheten ingår i Ålands gymnasium fr.o.m. 1.8.2011. Se kapitel 46.45.

Inkomster

36.48.20. Ålands hotell- och restaurangskola - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
72 619,15	55 000	
	tb -25 000	

Momentet utgår. Se kapitelmotiveringen.

36.48.21. Rörelseverksamhet

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
162 518,59	135 000	
	tb -64 000	

Momentet utgår. Se kapitelmotiveringen.

Utgifter

46.48.20. Ålands hotell- och restaurangskola - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-1 420 982,23	-1 632 000	
	tb 780 000	
(t.a. -180 667,27)	(t.a. -150 000)	

Momentet utgår. Se kapitelmotiveringen.

46.48.21. Rörelseverksamhet (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-103 504,71	-95 000	
	tb 45 000	

Momentet utgår. Se kapitelmotiveringen.

46.50. ÅLANDS VÅRDINSTITUT

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	85 281	25 000	
Konsumtionsutgifter	-869 581	-556 000	
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-869 581	-556 000	0
Anslag netto	-784 301	-531 000	0

Kapitlet utgår. Verksamheten ingår i Ålands gymnasium fr.o.m. 1.8.2011. Se kapitel 46.45.

Inkomster

36.50.20. Ålands vårdinstitut - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
85 280,62	50 000	
	tb -25 000	

Momentet utgår. Se kapitelmotiveringen.

Utgifter

46.50.20. Ålands vårdinstitut - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-869 581,29	-1 086 000	
	tb 530 000	
(t.a. -209 844,00)	(t.a. -150 000)	

Momentet utgår. Se kapitelmotiveringen.

46.52. ÅLANDS HANDELSLÄROVERK

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	6 980	2 000	
Konsumtionsutgifter	-916 727	-580 000	
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-916 727	-580 000	0
Anslag netto	-909 747	-578 000	0

Kapitlet utgår. Verksamheten ingår i Ålands gymnasium fr.o.m. 1.8.2011. Se kapitel 46.45.

Inkomster

36.52.20. Ålands handelsläroverk - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
6 979,92	2 000	

Momentet utgår. Se kapitelmotiveringen.

Utgifter

46.52.20. Ålands handelsläroverk - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-916 727,40	-1 060 000	
	tb 480 000	
(t.a. -202 070,30)	(t.a. -100 000)	

Momentet utgår. Se kapitelmotiveringen.

46.55. HÖGSKOLAN PÅ ÅLAND

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-4 791 564	-5 049 000	-5 075 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			-220 000
Summa utgifter	-4 791 564	-5 049 000	-5 295 000
Anslag netto	-4 791 564	-5 049 000	-5 295 000

Enligt LL (2002:81) om Högskolan på Åland har högskolan till uppgift att erbjuda högskoleutbildning som vilar såväl på vetenskaplig eller konstnärlig grund som på beprövad erfarenhet. Vid högskolan kan bedrivas forsknings- och utvecklingsarbete, uppdragsverksamhet och kursverksamhet som tjänar undervisningen och det åländska samhällets behov. Högskolan ska informera om sin verksamhet samt samverka med arbetslivet och det omgivande samhället och högskolan ska säkra en likvärdig verksamhet för såväl kvinnor som män. I verksamheten ska det

finnas ett nära samband mellan forskning och utbildning. Vetenskapens trovärdighet, fri forskning och god forskningssed ska värnas.

Det övergripande ansvaret för högskolans förvaltning och verksamhet handhas av högskolans styrelse.

Högskolans verksamhetsområden omfattas av verksamheten vid fakulteten för examensinriktad utbildning, externfinansierade utvecklingsprojekt (tillämpad forskning och utveckling, FoU) samt verksamheten vid Öppna högskolan. För att bistå högskolans verksamhetsområden finns högskolans förvaltning med stödfunktionerna ekonomi- och administration, IT-avdelning, högskolebibliotek samt fastigheter. Verksamheten vid högskolan leds av rektor. Vice rektor fungerar som rektors ställföreträdare med ansvar för fakulteten.

Högskoleverksamhetens målsättning, verksamhetsstruktur och kvalitativa mål kommer att uttryckas i Utbildningsavtalet mellan landskapsregeringen och Högskolan för tiden 1.1.2012 - 31.12.2014. Under avtalsperioden 1.1.2009 - 31.12.2011 uttrycktes målsättningen, verksamhetsstrukturen och de kvalitativa målen på följande sätt:

Högskolan på Åland är en modern högskola som bedriver yrkesinriktad utbildning och tillämpad forskning inom de områden som efterfrågas av arbetslivet och det åländska samhället. Högskolan är en attraktiv studie- och arbetsplats och de utexaminerade kvinnorna och männen är efterfrågade på arbetsmarknaden.

Högskolestyrelsen beslutar om organisation och riktlinjer för ansvarsfördelningen. Verksamheten består av examensinriktad utbildning som leder till yrkeshögskoleexamen, FoU som stöder grundutbildningen, kursverksamhet och stödfunktioner.

Högskolan ska ha examensprogram som leder till yrkeshögskoleexamen och kan ha utbildning som leder till masterexamen inom sjöfart och vård i samverkan med andra högskolor. Kännetecknande för verksamheten är internationalisering, globalisering och digitalisering samt samverkan med det omgivande samhället. Högskolan ska vara en attraktiv arbetsplats där den personliga utvecklingen beaktas, var och en respekteras och en vänlig och trivsam atmosfär råder.

Strävan är att anta 24 studerande, både kvinnor och män, med minst könsfördelningen 40 - 60, till respektive utbildningsprogram. Antalet baserar sig på att sökandeantalet är stort och behovet av ökad antagning är relevant i förhållande till efterfrågan av utbildningen.

Antal/år	2009	2010	2011	2012 mål
Antal studerande (20.9)	505	519	575	575
Nya sökande	250	310	209	250

Utbildningsområden	Antal heltidsstuderande (20.9)			
		År 2010	År 2011	År 2012
	Totalt	Kvinnor/Män		(mål)
Elektronik	37	3/34	33	40
Företagsekonomi	70	45/25	77	80
Hotell- och restaurangservice	57	42/15	56	80
Informationsteknik	59	11/48	63	60
Maskinteknik	93	6/87	100	100
Sjöfart	127	19/108	127	130

Utbildningsområden	Antal heltidsstuderande (20.9)			
		År 2010	År 2011	År 2012
	Totalt	Kvinnor/Män		(mål)
Vård	64	58/6	52	75
Utbytesstuderande	12	4/8	11	10
Totalt	**519**	**188/331**	**519**	**575**

Sammanlagt 511 kvinnliga och manliga studerande har avlagt yrkeshögskoleexamen på Åland till och med vårterminen år 2011. Under åren 2008 - 2010 utexaminerades följande:

Utexaminerade	År 2008	År 2009	År 2010
Kvinnor	17	20	30
Män	20	24	27
Totalt	**37**	**44**	**57**

Målsättningen med det nya utbildningsavtalet som kommer att gälla åren 2012 - 2014 är att införa ett system för mål- och resultatstyrning för Högskolan. Utgångspunkten är att Högskolans finansiering ska basera sig på målsättningar gällande kvantitet och kvalitet. Högskolans budget skulle dels bero på antalet utbildningsplatser och dels på antal utexaminerade studenter. För att kvaliteten på utbildningen ska tryggas ska de utexaminerades arbetsmarknadsframgång följas upp noggrant. Utgångspunkten beträffande detta är att utbudet av utbildningsplatser kan ändras på grund av bristande arbetsmarknadsframgång vid vissa givna tidpunkter, förslagsvis när nytt utbildningsavtal ska ingås. Vidare eftersträvas ett system med längre utbildningsavtalsperioder, förslagsvis 4 år. En förändring i utbildningsavtalets längd förutsätter lagändring.

Kursverksamhet och öppen högskoleutbildning
Inom högskolan ansvarar Öppna högskolan för kursverksamheten som omfattar akademiska kurser, kursverksamhet i anslutning till högskolans utbildningsprogram samt fortbildnings- och uppdragsverksamhet.

Resultatmålen för kursverksamheten framgår av följande tabell:

Kursverksamhet	Mål
	Antal kursdeltagare per år 2012
Akademisk kursverksamhet, öppna programkurser	800
Uppdragsutbildning	900
Seminarier och öppna seminarier	300
Totalt antal kursdeltagare	2.000
Antal avlagda studiepoäng per år	3.600

Kursverksamhet	År 2010		År 2011	År 2012
	Totalt	Kvinnor/Män		
Antal deltagare	2.342	1.452/890	2.000	2.000
Avlagda studiepoäng	2.910		2.500	2.500

46.55.20. Högskolan på Åland -verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-4 646 025,19	-4 943 000	-5 075 000
	tb -106 000	

(t.a. -228 159,00)

Budgeten är baserad på högskolans uppdrag inom utbildning, forskning och utveckling och samverkan med det omgivande samhället. Examensinriktad utbildning inom sju ämnesområden med ett ökande antal kvinnliga och manliga studerande som möter ett ökande behov av utbildning samt behovet hos studerande kvinnor och män och organisationer av kursutbildningar är grunden för medelsbehovet. Det ökade antalet studerande innebär inte en motsvarande ökning av antalet undervisningstimmar förutom för vissa kurser som har labbgrupper om sex till åtta studerande. För de kurserna behöver ytterligare labbgrupper bildas. Det ökade antalet studerande innebär dock i regel ökade kostnader för sjösäkerhetskurser och för praktik för en del av utbildningsprogrammen. En ökad samordning mellan programmen och inom programmen motverkar de ökade kostnaderna för labbgrupper och praktik. Klarhet och tydlighet gällande utgiftsposter som delas med Ålands gymnasium och Ålands sjösäkerhetscentrum eftersträvas för att möjliggöra Högskolans ekonomistyrning.

Under momentet föreslås ett nettoanslag om 5.075.000 euro. Vid dimensioneringen av anslaget har inkomster om 505.000 euro beaktats. Anslaget samt intäkterna från högskolans verksamhet avses användas för den verksamhet som beskrivs och kommer att beskrivas i det kommande utbildningsavtalet. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) föreslås att momentet gottskrives med nämnda inkomster.

Högskolan på Åland hyr under året utrymmen för årskurs 1 och 2, övningar i kök och sal, temaveckor, examensarbeten och projekt av Ålands gymnasium i f.d. Ålands hotell- och restaurangskola.

I anslaget för personalutgifter (bilaga 5) har anslag beaktats för tjänsteförändringarna nedan som inte innebär någon utökning av verksamheten.

För att trygga kontinuiteten i verksamheten och kunna erbjuda en attraktiv arbetsplats är det av stor vikt att högskolan har en ändamålsenlig tjänstestruktur. Detta påverkar högskolans trovärdighet och kvalitet gentemot studerande kvinnor och män och samarbetspartners.

Föreslås att tjänsten som ekonomi- och personalchef (lkl A24) ombildas till en tjänst som administrativ chef (lkl A27) med ansvar för högskolans förvaltning (ekonomi- och administration, fastigheter, IT och bibliotek) fr.o.m. 1.3.2012. Föreslås att nuvarande tjänsteinnehavare överflyttas till den nya tjänsten. Därtill föreslås att den tillfälliga tjänsten som vice rektor tillsätts på en femårsperiod fr.o.m. 1.1.2012.

Därtill föreslås att en tjänst som städare (lkl A10) överflyttas till Ålands gymnasium, moment 46.45.20. Innehavaren tjänstgör vid Neptunigatan 6.

För att förbereda och organisera arbetet inför högskolans två auditeringar år 2012 behövs anslag för en tillfällig tjänst som kvalitetsansvarig (82,8 %) under år 2012. Kvalitetsansvarig ansvarar för uppgörande av högskolans kvalitetsledningssystem samt för organiseringen av arbetet och förberedelserna inför högsko-

lans två auditeringar.

I målen för verksamheten ingår att Högskolan åtar sig uppdrag som är externt beställda och finansierade vilket föranleder ett behov av likvida medel, eftersom inkomsterna, framför allt då det gäller ESF-delfinansierade projekt och Interreg-delfinansierade projekt i regel kommer in långt senare än motsvarande utgifter utbetalas.

De rättigheter och behörigheter som hör till högskolans utbildnings- och examinationsansvar utvecklas i enlighet med Bolognaprocessen. Högskolan ska bidra till att Åland utvecklas till en konkurrenskraftig och dynamisk kunskapsbaserad ekonomi i enlighet med Lissabonstrategin, där utvecklandet av fungerande innovationssystem på Åland är en del.

Vid sidan av de inrättade tjänster, tillfälliga tjänster, arbetsavtalsförhållanden avlönas under året ca 200 gästföreläsare och timlärare.

46.55.70. <u>Investeringar till maskinlaboratoriet (R)</u>

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
		-220 000

Momentet nytt.
Föreslås att 220.000 euro upptas för att möjliggöra renovering och nyanskaffning av laboratorieutrustning till Högskolan på Ålands och Ålands gymnasiums gemensamma maskinlaboratorium i f.d. Ålands Sjömansskolas lokaler.

Anslaget är en delsatsning för att successivt modernisera maskinlaboratoriet så att dess utrustning motsvarar ställda miljökrav och utbildningsmässiga krav i STCW-konventionen.

Under år 2012 genomförs följande projekt i maskinlaboratoriet: Projektering och byggnation av nytt utrymme för två stycken nya dieselgeneratorer och en gasturbinmotor i pannrummet. Utrymmet behövs på grund av arbetsmiljöskäl eftersom generatorerna och motorerna bidrar till högt buller i miljön där studerande och personal vistas. I dagsläget saknas ballastvattenhantering, vilket det finns miljökrav på att fartyg ska ha idag, dessutom är nuvarande bilsvattenseparator föråldrad och ur funktion vilket också är en miljöfråga. På grund av nämnda orsaker finns det skäl att investera i ballastvattenhantering och bilsvattenseparator. Eftersom en stor del av utrustningen är från 1970-talet behöver även en del korroderade rör och plåtar bytas ut.

46.60. MUSEIBYRÅN

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	263 541	271 000	271 000
Konsumtionsutgifter	-2 713 977	-3 116 000	-3 045 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter		-730 000	-1 620 000
Lån o övr. finansinv.		-1 000	-1 000
Summa utgifter	-2 713 977	-3 847 000	-4 666 000
Anslag netto	-2 450 436	-3 576 000	-4 395 000

Museibyråns uppdrag är att, med stöd i gällande lagstiftning, vara landskapets kunskapscentrum för kulturhistoria, kulturmiljö- och byggnadsvård samt konst. Museibyråns uppgifter fokuserar på bevarande, kunskapsuppbyggnad och kunskapsförmedling om det åländska kulturarvet och dess kulturmiljöer. Verksamheterna omfattar myndighetsarbete, kulturminnesvård, utställningsverksamhet och museipedagogiskt arbete, byggnadsvård, kulturmiljövård, undersökningar och dokumentation, insamling och katalogisering, digitalisering samt konservering och vård av föremål.

Övergripande mål
- att främja kulturarvet och kulturmiljöns värden, öka kunskapen om det förflutna samt lyfta fram kulturarvet som en viktig samhällsresurs för både män och kvinnor, där alla medborgares identitet och kultur respekteras samt
- att öka samarbetet med kommuner, ideella föreningar, skolor, enskilda, näringslivet och andra museer.

Mål för år 2012
Den omstrukturering av museibyråns organisation som genomfördes under föregående år förväntas resultera i en effektivare organisation från och med år 2012. Byrån består i den nya organisationen av tre enheter; administrativa enheten, kulturarvsenheten och museienheten. Under året avses att ytterligare synliggöra verksamheten, särskilt mot allmänheten, samt att vidareutveckla kunskapsuppbyggnaden.

Kulturarvsarbetet omfattar myndighetsarbete, kulturhistoria, kulturmiljö och byggnadsvård. Byggnadsvården inom museibyrån inkluderar ansvaret för ca 130 av landskapets byggnader och anläggningar, framtagande av vårdplaner, vård och underhåll, fastighetsdrift, rådgivning i byggnadsvårdsfrågor, byggnadsdokumentation och besiktning av K-märkta byggnader. Kulturmiljöarbetet innebär antikvarisk granskning och utlåtande, arkeologiska utredningar och undersökningar, marinarkeologi, registerföring, fornminnesvård samt framtagande av faktaunderlag om värdefulla kulturmiljöer för samhällsplaneringen. Det kulturhistoriska arbetet omfattar insamling och katalogisering av föremål och traditioner, service till forskare och allmänhet samt medverka i utställningsarbeten och forskningsprojekt. Samlingar och arkiv, samt skötseln av dessa genom förebyggande konservering, omfattas likaså.

Kulturarvsenhetens mål år 2012 är
- att slutföra registreringen i anledning av den nya fornminneslagen
- att genom arkeologiska och marinarkeologiska undersökningar öka kunskapen om forntid och historisk tid
- att inom Bomarsundsområdet utföra ruinvårdsåtgärder vid bl.a. Notvikstornet
- att vidareutveckla det digitala arbetet med arkiven och samlingarna samt
- att medverka i de egenproducerade utställningarna samt planeringen av den nya basutställningen med faktaunderlag.

Museienhetens arbete inkluderar utställningsverksamheten inom museibyrån; ansvar för museiverksamheten som ombesörjs av landskapet, i första hand Ålands museum och Ålands konstmuseum samt övriga bemannade sevärdheter, publika evenemang, aktiviteter, guidade visningar, pedagogisk verksamhet, framtagande av utställningspublikationer, marknadsföring samt ansvar för reception och museibutik.

Museienhetens mål år 2012 är
- att inleda projektet med att skapa en ny basutställning vid Ålands museum
- att uppmärksamma Ålands självstyrelses 90-årsjubileum
- att stärka Kastelholms slott som besöksobjekt genom en årlig sommarutställning
- att genom mer informativ besöksstatistik erhålla bättre kunskap kring kvinnors, mäns, flickors och pojkars intressen av utställningarna samt
- att genom inköp av konst främja dagens åländska konstliv.

Upplägget med fri entré under vinterhalvåret vid Ålands museum och Ålands konstmuseum föreslås fortsätta.

Arbetet inom den administrativa enheten består av sedvanliga administrativa och ekonomiska uppgifter, men i den nya organisationen ingår även driftskötseln av museibyråns byggnader.

Administrativa enhetens mål år 2012 är
- att effektivisera driftskötseln beträffande museibyråns byggnader.

Inkomster

36.60.20. Museibyrån - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
263 386,32	270 000	270 000

Under momentet föreslås en inkomst om 270.000 euro för biljettintäkter vid de landskapsägda museerna, hyror och arrenden, uppdragsverksamhet, avgiftsbelagda tjänster samt försäljning av informations- och souvenirprodukter.

Målsättningen är att erbjuda allmänheten och övriga instanser råd vid restaurering av kulturhistoriskt värdefulla byggnader samt vård av föremål. Därtill erbjuds avgiftsbelagda tjänster och försäljning av varor och litteratur vid museibyråns olika sevärdheter.

36.60.88. Inkomst av donation

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
154,19	1 000	1 000

Föreslås en inkomst om 1.000 euro. Inkomsten avser beräknad avkastning av Irene och Halvdan Stenholms donationsfond. Se även moment 46.60.70 och 46.60.88.

46.60.20. Museibyrån - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-2 713 976,56	-2 931 000	-2 945 000
	tb -90 000	

(t.a. -244 985,93)

Föreslås ett anslag om 2.945.000 euro för museibyråns verksamhetsutgifter. Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

Föreslås att tjänsten som assistent/ritare (lkl A17) ombildas till en tjänst som planerare (lkl A19) fr.o.m. 1.3.2012. Tjänsten har utvecklats i takt med teknisk utveckling, och en stor del av ritningsarbetet görs idag i avancerad programvara. Tjänsten innehåller idag även större andel planeringsarbete. Föreslås att nuvarande tjänsteinnehavare överförs.

Anslag har fortsättningsvis beaktats för en tillfällig tjänst som projektledare/arkeolog för implementeringen av den nya fornminneslagen utgående den förordning som väntas antas under hösten 2011.

Därtill ingår anslag för avlönande av nödvändiga semestervikarier, säsongspersonal samt personal som ansvarar för de publika aktiviteterna samt för byggnadsvård vid de landskapsägda kulturhistoriskt värdefulla byggnader som museibyrån ansvarar för.

Under anslaget ingår drift och underhåll av kulturhistoriskt värdefulla byggnader, ruiner och tekniska installationer som museibyrån ansvarar för, byggnadsmaterial för detta samt utrustning och material för dokumentation och publik verksamhet, samt vidare anslag för kontorsutrustning och -material och särskilda analyser för kulturmiljöarbetets samt samlingarnas behov.

I anslaget ingår även bl.a. kostnader för drift och underhåll av byggnader och tekniska installationer. Föreslås dock att det planerade underhållet och förvaltningen av fastigheterna vid Ribacka överförs till byggnadsbyrån samt att Kastelholms gästhamn avyttras på arrendetomt.

46.60.22. Särskilda åtgärder i anledning av vrakfynd (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
		-100 000
	tb -95 000	

Landskapsregeringen föreslår att en särskild juridisk person bildas med uppgift att förvalta och kommersialisera champagne- och öltillgångarna. Tillgångar i form av ett visst antal flaskor samt resultat från analys av ölen överförs. Landskapsregeringen ges rätt att disponera ett anslag om 100.000 euro för kapital i den juridiska personen och för kostnader för en champagneauktion under år 2012. Vid behov kommer arrangemanget att notifieras hos EU-kommissionen.

46.60.50. Bidrag för renovering av kulturhistoriskt värdefulla byggnader

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	0	

Momentet föreslås utgå.

46.60.70. Inköp av konst med donationsmedel (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	0	0

Föreslås inget anslag detta år.

46.60.71. Inköp av konst (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	-10 000	-20 000

Föreslås ett anslag om 20.000 euro för inköp av konst för att uppfylla målsättningarna för Ålands konstmuseum vad gäller inköp av konst, som omfattar såväl utövande konstnärer som äldre konst. Konsten idag innefattar traditionell bildkonst, men även modern foto- och videokonst, installationer m.m.

46.60.72. Ålands museums basutställning (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
		-100 000

Momentet nytt.
Föreslås ett anslag om 100.000 euro år 2012, som ett första steg i en total förnyelse av Ålands museums basutställning. Den totala kostnaden för projektet beräknas bli ca 600.000 euro fördelat på tre år enligt följande: 100.000 euro år 2012, 200.000 euro år 2013 och 300.000 euro år 2014.

46.60.74. Utvecklande av Bomarsund (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	-500 000	-1 500 000
	tb 0	

Föreslås ett anslag om 1.500.000 euro för fortsatt förverkligande av besökscentrum i Bomarsund. Målet är att skapa ett internationellt intressant besöksmål som lyfter fram Bomarsunds historia, samt demilitariseringen och neutraliseringens uppkomst. De totala kostnaderna för projektet beräknas i nuläget uppgå till ca 3.500.000 euro.

Projektet förutsätter att avtal om driftsansvar för besökscentret ingås med Sunds kommun i enlighet med lagtingets beslut i samband med första tillägget till budgeten för år 2011.

46.60.75. Ombyggnad av Jan Karlsgårdens värdshus (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
	-220 000	

Momentet utgår. Se moment 33.40.88.

46.60.88. Inköp av värdepapper med donationsmedel (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	-1 000	-1 000

Föreslås ett anslag om 1.000 euro. Anslaget avser inköp av värdepapper med medel ur Irene och Halvdan Stenholms donationsfond. Se även moment 36.60.88.

46.60.89. Inköp av fastighet

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00		

Momentet utgår.

46.80. ÅLANDS LANDSKAPSARKIV

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	716	1 000	1 000
Konsumtionsutgifter	-98 811	-133 000	-140 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-98 811	-133 000	-140 000
Anslag netto	-98 095	-132 000	-139 000

Ålands landskapsarkiv mottar, förvarar, ordnar och förtecknar samt tillhandahåller arkivalier i enlighet med Arkivlag (2004:13) för landskapet Åland. Arkivet gör även utredningar och utställningar baserade på de handlingar som förvaras i arkivet. Landskapsarkivet utgör en specialfunktion inom landskapsregeringen beträffande dokument- och arkivhantering och arbetar i enlighet med detta för en rationell dokumenthantering.

Under år 2012 läggs tonvikten i landskapsarkivets verksamhet på

- utredning kring behovet av utvidgade arkivutrymmen och inledande planering av förverkligandet av dessa utrymmen

- medverkan i uppmärksammandet av Ålands självstyrelses 90-årsjubileum
- medverkan i International Conference on Russian America. Lokal huvudarrangör är Ålands emigrantinstitut r.f. samt
- fortbildning för personalen inom dokument- och arkivhantering.

I all verksamhet vid landskapsarkivet beaktas jämställdhetsperspektivet i möjligaste mån. Nedan visas en könsmässig fördelning av forskarservicen under juni månad 2011:

Antal personer och beställda volymer från magasinen:

	Kvinnor	Män
Antal personer	90	89
Antal volymer	142	91

Inkomster

36.80.20. Ålands landskapsarkiv - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
716,30	1 000	1 000

Föreslås verksamhetsinkomster om 1.000 euro för år 2012. Inkomsterna gäller ersättningar för kopior och utredningar.

Utgifter

46.80.20. Ålands landskapsarkiv - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-98 811,06 (t.a. -16 294,43)	-133 000	-140 000

Föreslås ett anslag om 140.000 euro för verksamheten år 2012. Anslaget inkluderar dels ordinarie verksamhet och löner samt medverkan i konferenser och utställningar och Ålands självstyrelses 90-årsjubileum.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

36./46. UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGS-OMRÅDE

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012	Förändring 2011-2012	Förändring 2010-2012
Summa inkomster	1 215 321	1 702 000	1 475 000	-13,3%	21,4%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-24 620 906	-28 860 000	-29 434 000	2,0%	19,5%
Överföringsutgifter	-23 632 212	-24 900 000	-24 797 000	-0,4%	4,9%
Realinvesteringsutgifter	-388 218	-2 730 000	-1 840 000	-32,6%	374,0%
Lån och övriga finansinvesteringar	0	-1 000	-1 000	0,0%	
Summa utgifter	-48 641 336	-56 491 000	-56 072 000	-0,7%	15,3%
Anslag netto	-47 426 015	-54 789 000	-54 597 000	-0,4%	15,1%

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012	Förändring 2011-2012	Förändring 2010-2012
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-646 952	-893 000	-894 000	0,1%	38,2%
Studiestöd	-6 828 362	-7 024 000	-7 275 000	3,6%	6,5%
Bildningsarbete	-318 356	-370 000	-380 000	2,7%	19,4%
Biblioteksverksamheten	-658 554	-706 000	-716 000	1,4%	8,7%
Allmän ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet	-775 338	-846 000	-836 000	-1,2%	7,8%
Penningautomatmedel för ungdomsarbete och idrott	-1 469 128	-1 486 000	-1 526 000	2,7%	3,9%
Penningautomatmedel för kulturell verksamhet	-1 697 960	-3 305 000	-1 365 000	-58,7%	-19,6%
Grundskoleväsendet	-12 200 203	-12 340 000	-12 620 000	2,3%	3,4%
Utbildning efter grundskolan	-16 916	-25 000	-430 000	1620,0%	2441,9%
Vuxenutbildning	-325 916	-650 000	-620 000	-4,6%	90,2%
Europeiska Unionen - socialfonden	-325 588	-1 130 000	-392 000	-65,3%	20,4%
Ålands läromedelscentral	-67 000	0	0		-100,0%
Ålands folkhögskola	-979 158	-1 102 000	-1 126 000	2,2%	15,0%
Ålands musikinstitut	-830 403	-907 000	-955 000	5,3%	15,0%
Ålands lyceum	-3 134 145	-2 105 000	0	-100,0%	-100,0%
Ålands sjömansskola	-2 225 604	-1 781 000	0	-100,0%	-100,0%
Ålands sjösäkerhetscentrum	14 060	-62 000	-58 000	-6,5%	-512,5%
Ålands yrkesskola	-4 416 048	-2 776 000	0	-100,0%	-100,0%
Jomala gård	-824 617	-426 000	-31 000	-92,7%	-96,2%
Ålands gymnasium		-7 490 000	-16 747 000	123,6%	
Ålands hotell- och restaurang-skola	-1 524 487	-902 000	0	-100,0%	-100,0%
Ålands vårdinstitut	-869 581	-556 000	0	-100,0%	-100,0%
Ålands handelsläroverk	-916 727	-580 000	0	-100,0%	-100,0%
Högskolan på Åland	-4 791 564	-5 049 000	-5 295 000	4,9%	10,5%
Museibyrån	-2 713 977	-3 847 000	-4 666 000	21,3%	71,9%
Ålands landskapsarkiv	-98 811	-133 000	-140 000	5,3%	41,7%
Summa	-48 641 336	-56 491 000	-56 072 000	-0,7%	15,3%

46.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	5 119	12 000	12 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-646 952	-893 000	-894 000
Summa utgifter	-646 952	-893 000	-894 000
Anslag netto	-641 833	-881 000	-882 000

Utbildnings- och kulturavdelningen handhar i stöd av gällande lagstiftning landskapsregeringens allmänna ledning, tillsyn och utveckling av utbildningen på Åland. Till avdelningens verksamhetsområde hör även kultur och media, idrotts-, ungdoms-, arkiv- och museiverksamhet samt fritt bildningsarbete och vuxenutbildning.

Den långsiktiga utbildningspolitiken syftar till att utveckla utbildningssystemen så att

- de behörighetsgivande delarna står i samklang med utbildningen i riket och i övriga nordiska länder samt inom EU
- det livslånga lärandet främjas samt
- näringslivets och den offentliga sektorns behov av arbetskraft och utbildningsutbud kan tillgodoses.

Landskapsregeringens långsiktiga kulturpolitik syftar till att

- kontinuerligt utveckla stödsystem och -funktioner för att skapa goda förutsättningar för ett mångsidigt kulturliv att verka och utvecklas i samklang med den övriga samhällsutvecklingen samt
- landskapsregeringens vision är att förvalta och förmedla Ålands kulturmiljö och kulturarv tillsammans med dagens människor för morgondagens generationer. Kulturarvet ska vara en angelägenhet för alla, såväl kvinnor som män, genom sin samhällsrelevans.

Inkomster

36.01.01. Utbildnings- och kulturavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
5 119,45	12 000	12 000

Föreslås en inkomst om 12.000 euro i samband med tjänsteresor som gäller det nordiska samarbetet. Momentet gottskrives även inkomster för arbetet inom ramen för Nordplus-programmet samt vissa hyresinkomster. Se även moment 46.01.01.

46.01.01. Utbildnings- och kulturavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-639 974,31	-828 000	-794 000
(t.a. -89 660,43)		(t.a. -70 000)

Föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 794.000 euro.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5. Föreslås att tjänsten som enhetschef (lkl A23) vid utbildningsbyrån indras.

I anslaget ingår även bland annat medel för experttjänster samt personalutbildning och -utveckling. Utgifter för nordiskt samarbete täcks med motsvarande inkomster under moment 36.01.01.

I anslaget ingår ca 25.000 euro för täckande av licenskostnader för lärplattformen Fronter samt 10.000 euro för årlig uppdatering av arbetsmarknadsbarometern och databasen för kartläggning av utbildningsbehov.

Med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) föreslås att momentet kan gottskrivas med inkomster för tekniskt stöd.

46.01.04. Utvecklingsarbete (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-4 010,92	-60 000	-100 000
(t.a. -70 502,99)		

Föreslås ett anslag om 100.000 euro för avdelningens utvecklingsarbete. I anslutning till landskapsregeringens i utbildningslagstiftningen (1995:18 och 1997:52) avsedda allmänna tillsyns- och utvecklingsansvar för grundskolan samt lednings, tillsyns- och utvecklingsansvar för utbildningen på gymnasienivå föreslås anslag avseende

- främjande av säkerhet och trygghet i lärmiljön, vilket omfattar bl.a. skolornas mobbnings-, drog- och våldsförebyggande verksamhet och kontakten mellan hemmet och skolan
- skolornas läroplansenliga undervisning och inlärningsresultat då det gäller hållbar utveckling; i synnerhet på miljöområdet, konst- och färdighetsämnen och valfria språk
- utveckling av nätbaserade arbetssätt och metoder
- utvecklande av elevdemokratin och jämställdheten samt
- att utveckla instrument för tillsyn, uppföljning, utvärdering, dimensionering samt kvalitetsledning av undervisningen och verksamheten.

Dessutom ingår en utredning (ÅSUB) om utbildningsutbud och dimensionering av utbildningsplatser för en kostnad som beräknas till 30.000 euro.

I anslaget ingår lönekostnader för en utredare under 6 månader som handhar verkställighetsplaneringen av sjöfartsutbildningen sammanlagt ca 40.000 euro.

46.01.06. Integration och mångkulturellt befrämjande (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-2 653,40	-5 000	
(t.a. -7 130.00)		

Momentet utgår. Se moment 43.91.23.

46.03. STUDIESTÖD

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	51 916	50 000	50 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-6 828 362	-7 024 000	-7 275 000
Summa utgifter	-6 828 362	-7 024 000	-7 275 000
Anslag netto	-6 776 446	-6 974 000	-7 225 000

Inkomster

36.03.51. Återindrivna studiestöd

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
51 915,70	50 000	50 000

Den beräknade inkomsten av återkrav av studiestöd och av de studielån som landskapet på basen av borgensansvar erlagt till kreditinrättningar uppskattas uppgå till 50.000 euro under år 2012. Se LL (2006:71) om studiestöd.

Utgifter

46.03.50. Studiepenning (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-6 714 897,59	-6 864 000	-7 105 000

Föreslås ett anslag om 7.105.000 euro under momentet för år 2012. Enligt LL (2008:66 § 6a) om studiestöd indexjusterades studiestödsbeloppen första gången den 1 augusti 2009 och därefter varje år. Verkningar av indexjusteringarna år 2012 har uppskattats till 4 %.

Totala antalet studiestödsmottagare framkommer av tabellen nedan:

1.1 - 31.7.2010			1.8 - 31.12.2010			1.1 - 31.7.2011		
Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
2 047	1 109	938	1 989	1 078	911	2 159	1 153	1 006

Anslaget beräknas fördela sig enligt följande:

Studiepenning, högskola	2.700.000 euro
Studiepenning, ej högskola	1.847.000 euro
Vuxenstudiepenning	284.000 euro
Bostadstillägg	2.203.000 euro
Försörjartillägg	71.000 euro
	7.105.000 euro

46.03.51. För övriga i landskapslagen om studiestöd förutsatta utgifter (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-91 528,18	-140 000	-150 000

Föreslås ett anslag om 150.000 euro för räntestöd för studielån, erläggande av borgensansvarsbelopp samt ränteunderstöd i enlighet med LL (2006:71) om studiestöd.

46.03.52. Vissa studiesociala förmåner och stipendier (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-21 935,77	-20 000	-20 000

Föreslås ett anslag om 20.000 euro för kostnader för att täcka studiesociala förmåner för de ålänningar som inte fyllt 17 år och som studerar på gymnasialstadiet utanför Åland.

46.05. BILDNINGSARBETE

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-318 356	-370 000	-380 000
Summa utgifter	-318 356	-370 000	-380 000
Anslag netto	-318 356	-370 000	-380 000

Syftet med det landskapsunderstödda fria bildningsarbetet är att i enlighet med de landskapslagar som reglerar verksamheten öka medborgarnas kunskap om och engagemang för samhällsfrågor, främja kulturell aktivitet, befrämja en meningsfull användning av fritiden, öka intresset för självstudier samt ge en god grund för fortsatta studier.

Landskapsbidrag för fritt bildningsarbete beviljas dels för medborgarinstitutets verksamhet, dels för de två i landskapet verksamma bildningsförbundens ordinarie verksamhet. Ålands bildningsförbund och Arbetarnas bildningsförbund på Åland anordnar i första hand kurser i samarbete med de föreningar och organisationer som är anslutna till förbunden. Från år 2012 ska bildningsförbunden redovisa hur bidrag till medlemsföreningar för kurser och studiecirklar används i ett

jämställdhetsperspektiv.

Landskapsregeringen strävar till att trygga alla ålänningars möjlighet att ta del av medborgarinstitutets kursutbud, oberoende av hemkommun. I anslaget för medborgarinstitutet har medel för kurser i svenska för inflyttade beaktats. Mariehamns stad/Medborgarinstitutet ska redovisa mottaget landskapsstöd för dessa kurser även ur ett jämställdhetsperspektiv.

Utgifter

46.05.51. Landskapsandel för medborgarinstituts driftskostnader (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-258 356,00	-295 000	-300 000

Föreslås ett anslag om totalt 300.000 euro varav 270.000 utgör landskapsandel i enlighet med LL (1993:72, ändrad 2007/71) om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet. Landskapsandelen baserar sig på samma antal undervisningstimmar som år 2011, det vill säga 7.000 timmar, och ett belopp om 96,12 euro per timme.

För medborgarinstitutets integrationsverksamhet, det vill säga kurser i svenska för inflyttade, föreslås ytterligare 30.000 euro.

46.05.52. Landskapsbidrag för bildningsförbundens verksamhet

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-60 000,00	-75 000	-80 000

Med hänvisning till LL (2009:54) om landskapsbidrag till bildningsförbund föreslås ett anslag om 80.000 euro för ordinarie bildningsverksamhet år 2012. Verksamheten inkluderar studiecirklar, kurser, föreläsningar och seminarier. Det höjda anslaget jämfört med år 2011 motiveras av integrationsaktiviteter. Föreslås att anslaget fördelas jämnt så att bägge förbunden beviljas 40.000 euro för ordinarie verksamhet år 2012.

Landskapsregeringen kommer att genomföra en översyn av principerna för stöd.

Statistiken nedan visar en ungefärlig fördelning av den grundläggande verksamheten år 2010. Därutöver har båda förbund arrangerat öppna föreläsningar och seminarier.

	Kurser Antal/ Tim	*Delt.* Kvinnor/Män	*Studiecirklar* Antal/ Tim	*Delt.* Kvinnor/Män
ABF	17/200	393/189	8/297	30/18
ÅBF	15/372,5	91/129	9/215	68/20

46.07. BIBLIOTEKSVERKSAMHETEN

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-93 184	-120 000	-115 000
Överföringsutgifter	-565 370	-586 000	-601 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-658 554	-706 000	-716 000
Anslag netto	-658 554	-706 000	-716 000

De allmänna biblioteken ska tillgodose allmänhetens behov av kunskap, bildning och förströelse i enlighet med LL (1997:82) om allmänna bibliotek. Biblioteken ska främja intresset för litteratur, stöda utbildning och självständiga studier samt verka för att databaserad information görs tillgänglig för allmänheten.

Biblioteken lånar kostnadsfritt ut böcker och andra biblioteksmedier ur egna samlingar och ger handledning i sökning av information och i användandet av bibliotekens resurser. Den omfattande användningen av elektronisk informationsförmedling kräver kontinuerlig uppdatering av datautrustningen vid centralbiblioteket. För att utrustningen ska fungera smidigt krävs också teknisk sakkunskap.

De allmänna biblioteken är levande kulturcentra i de åländska kommunerna. Mariehamns stadsbibliotek fungerar som centralbibliotek för landskapet enligt avtal med landskapsregeringen. Centralbibliotekets uppgifter specificeras i landskapsförordning (1987:83, 2 §) för landskapet Åland. Uppgifterna specificeras ytterligare i ett avtal mellan Mariehamns stad och landskapsregeringen. Avtalet har reviderats år 2011 och gäller för perioden 2011 - 2014.

Centralbibliotekets tyngdpunktsområden är i enlighet med ovan nämnda avtal
- utveckling av tillgången till digitala medier och samarbete med övriga ABM-institutioner (ABM står för arkiv, bibliotek och museer)
- anskaffning, produktion och förmedling av talböcker
- integrationsåtgärder samt
- inköp och tillgängliggörande av aktuellt material för grundskolorna.

Under åren 2010 och 2011 har en kartläggning av de kommunala bibliotekens service gjorts. Studien syftar till att visa vilka behov av åtgärder som finns för att de åländska biblioteken ska kunna upprätthålla sin biblioteks- och informationsservice i en allt mera digitaliserad omvärld. Studien utgör underlag för kommande samarbete mellan landskapsregeringen och Mariehamns stad inom ramen för centralbibliotekets verksamhet.

Utgifter

46.07.04. Övriga utgifter för biblioteksverksamheten

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-93 183,52	-120 000	-115 000

Föreslås ett anslag om 115.000 euro enligt avtalade centralbiblioteksuppgifter. I anslaget ingår bland annat lön för en bibliotekarie, inköp av Alandicalitteratur, licenskostnader för biblioteksdatabas samt fortbildning.

46.07.30. Landskapsandel för kommunala bibliotek (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-535 420,40	-554 000	-569 000

Föreslås med hänvisning till LL (1993:72 och 2007/71) om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet ett anslag om 569.000 euro.

Anslaget har beräknats utgående från ett basbelopp om 81,82 euro per kommuninnevånare.

46.07.50. Understöd åt författare och översättare (RF)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-29 950,00	-32 000	-32 000

Föreslås i enlighet med LL (1985:29) om stöd för litterär verksamhet ett anslag om 32.000 euro. Medlen avser stipendier till författare och översättare. Ålands kulturdelegation fördelar stipendierna efter förslag av litteraturnämnden.

46.09. ALLMÄN UNGDOMS-, IDROTTS- OCH KULTURVERKSAMHET

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-112 384	-151 000	-121 000
Överföringsutgifter	-662 954	-695 000	-715 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-775 338	-846 000	-836 000
Anslag netto	-775 338	-846 000	-836 000

Enligt gällande lagstiftning skapar landskapsregeringen och kommunerna gemensamt de allmänna förutsättningarna för ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet som bedrivs av organisationer och föreningar. Verksamheterna stöds genom landskapsandelar till kommunerna.

Förutom de lagstadgade utgifterna upptas även andra anslag för utgifter som riktar sig till kulturell verksamhet. Till dessa hör Nordens institut på Åland vars administrativa utgifter enligt avtal med Nordiska ministerrådet bekostas av landskapsregeringen. Dessutom innehåller kapitlet utgifter för övriga kulturella verksamheter där landskapsregeringen är huvudman eller medansvarig.

Under övrig kulturell verksamhet föreslås ett anslag för musik- respektive litteraturnämnden. Huvuduppgiften för dessa är att föreslå åländska kandidater till Nordiska rådets årliga musik- och litteraturpris. De fungerar även som remissinstanser åt kulturdelegationen i ärenden som gäller musik och litteratur.

I enlighet med mediepolitiskt program (Meddelande nr 4/2010 - 2011) har även kostnader för ett nytt medieråd beaktats.

46.09.04. Utgifter för Ålands kulturdelegation

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-16 876,47	-16 000	-16 000

För Ålands kulturdelegations verksamhet år 2012 föreslås 16.000 euro. Anslaget avser arvoden och resekostnader i samband med delegationens sammanträden samt studieresor och liknande. Se även allmänna motiveringen.

46.09.05. Nordiskt kulturutbyte

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-95 507,33	-100 000	-105 000

I enlighet med avtal mellan landskapsregeringen och Nordiska ministerrådet föreslås 105.000 euro för Nordens instituts på Åland administrativa kostnader år 2012.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

46.09.23. Utgifter för serien Det åländska folkets historia

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	-35 000	

Momentet utgår.

46.09.30. Kommunal ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-653 206,03	-675 000	-695 000

Med hänvisning till LL (1993:37, ändrad 2007/71) om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet föreslås ett anslag om 695.000 euro för landskapsandelar för kommunal ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet.

Anslaget har beräknats utifrån följande basbelopp:

Ungdomsarbete:	15,76 euro
Idrott och motion:	73,36 euro
Kulturverksamhet:	10,71 euro

46.09.59. Övrig kulturell verksamhet

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-9 747,97	-20 000	-20 000

Föreslås ett anslag om 20.000 euro för täckande av kostnader för musik- och litteraturnämnderna och övriga kulturella och kulturpolitiska åtgärder under år 2012.

46.11. PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR UNGDOMSARBETE OCH IDROTT

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-27 927	-36 000	-37 000
Överföringsutgifter	-1 441 201	-1 450 000	-1 489 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 469 128	-1 486 000	-1 526 000
Anslag netto	-1 469 128	-1 486 000	-1 526 000

Landskapsregeringens ungdomspolitiska program ligger till grund för ungdomspolitiken för de kommande åren. Prioriterade områden under programperioden är aktivt medborgarskap, hälsa och välbefinnande samt kultur och fritid. Jämställdhet och hållbar utveckling är grundläggande teman i landskapsregeringens ungdomspolitik.

Hösten 2011 påbörjas en satsning på elev- och studeranderådsutbildningar i högstadie- och gymnasieskolorna. Utbildningarna fortsätter under år 2012 och riktas till handledande lärare och rektorer samt elever och studerande i elev- och studeranderåden. Handledare och elev- och studeranderåden ska utbildas parallellt för att stärka förankringen. Syftet med utbildningarna är att främja och utveckla demokratiarbete i skolorna samt att skapa kontinuitet och stödjande strukturer för elev- och studeranderådsarbete.

Landskapsregeringen strävar till att ge de unga många olika möjligheter för att göra sin röst hörd, bland annat genom ungdomsrådet, ungdomsparlament, internetportalen ung.ax samt elev- och studeranderåden. Hit hör även seminarier, representation inom nordiskt ungdomsarbete och övriga externa kontakter.

Ungdomsparlament avses från och med år 2011 bli ett årligt återkommande evenemang. Ungdomsrådet tillsätts år 2011. Till rådets uppgifter hör bland annat att avge utlåtanden i ungdomsärenden till landskapsregeringen.

Ung.ax är ett inflytandeforum för åländska ungdomar men även en plats där unga hittar information om bland annat studier, flytt hemifrån, företagande, hälsa, påverkansmöjligheter i samhället samt alkohol- och drogfria aktiviteter att delta i.

Enligt LL (1987:86) om ungdomsarbete och Idrottslag (1983:42) för landskapet Åland samt LF (1999:3) om överföring av vissa förvaltningsuppgifter på Ålands idrottsförbund fördelas penningautomatmedel till ungdoms- och idrottsorganisationer. I fördelningsbesluten prioriterar landskapsregeringen fortsättningsvis förnyelse, jämställdhet och demokrati. Landskapsregeringen sätter även stor vikt vid att föreningar som arbetar med barn och ungdomar av bägge kön och som mottar landskapsbidrag för verksamheten även arbetar aktivt för att motverka användning av alkohol och droger.

Centralidrottsorganisationer och specialidrottsföreningar beviljas årligt understöd för verksamheten. I anslaget för understöd till idrottsorganisationerna ingår också stöd för främjande av handikappidrott och -motion. Även för idrottsanläggningar och -redskap kan såväl kommuner som föreningar beviljas understöd.

Under förutsättning att beachvolleyturneringen Paf Open återkommer till Åland avser landskapsregeringen att stöda evenemanget även år 2012.

Se även kapitel 44.20.

Utgifter

46.11.04. Ålands ungdomsråd

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-27 927,00	-36 000	-37 000

Föreslås ett anslag om 37.000 euro för ungdomsrådets verksamhet inklusive avlöning av ungdomskonsulent.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

46.11.52. Understöd till föreningar och organisationer för ungdomsarbete

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-211 700,00	-220 000	-244 000

Föreslås ett anslag om 244.000 euro för verksamhets- och projektbidrag till organisationer med ungdomsverksamhet samt ungdomslotsen. Anslaget avser även grundrenoveringar av ungdomslokaler och hembygdsgårdar.

Ålands kulturdelegation ansvarar för bidrag till ungdomsprojekt inom musik, teater och övriga konst- och kulturprojekt för unga. Se moment 46.13.50.

46.11.53. Understöd för idrottsorganisationers verksamhet

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-1 105 000,00	-1 135 000	-1 150 000

Föreslås ett anslag om 1.150.000 euro.

Anslaget överförs till Ålands idrottsförbund r.f. efter att Ålands lagting antagit 2012 års landskapsbudget. Idrottsförbundet fördelar därpå anslaget mellan sina medlemsföreningar. Det högre anslaget jämfört med år 2011 föranleds av ökade hyreskostnader såväl för Ålands idrottsförbund r.f. som för andra takorganisationer inom idrotten.

Anslaget avser verksamhetsbidrag, utvecklingsarbete, resebidrag och stipendier samt fortbildning av tränare. Anslaget inkluderar även administrationskostnader om 200.000 euro för Ålands idrottsförbund r.f.

Landskapsregeringen avser under år 2012 att granska utvecklingen av idrottsrörelsens administrativa kostnader. Dessa ska avvägas mot motsvarande utveckling av idrottsverksamheten. Ålands idrottsförbund r.f. ska involveras i arbetet.

46.11.54. Understöd för idrotts- och sportanläggningar

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-64 501,00	-65 000	-65 000

Föreslås med hänvisning till 11 § Idrottslag (1983:42, ändr. 1993/95) för landskapet Åland ett anslag om 65.000 euro för organisationers och kommuners anskaffande av idrottsredskap och -anläggningar.

46.11.56. Understöd för särskilda idrottsevenemang

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-60 000,00	-30 000	-30 000

Föreslås ett anslag om 30.000 euro för Ålands volleybollförbund r.f.:s medverkan i Paf Open 2012. Understödet kan beviljas under förutsättning att evenemanget ordnas på Åland sommaren 2012.

46.13. PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR KULTURELL VERKSAMHET

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	2 437	1 000	2 000
Konsumtionsutgifter			-40 000
Överföringsutgifter	-1 309 742	-1 305 000	-1 325 000
Investeringsutgifter	-388 218	-2 000 000	
Summa utgifter	-1 697 960	-3 305 000	-1 365 000
Anslag netto	-1 695 523	-3 304 000	-1 363 000

Penningautomatmedel används för kulturell verksamhet och projekt inom föreningsverksamheten i enlighet med LL (1983:39) om kulturell verksamhet och det kulturpolitiska programmet Växtkraft 2007 - 2011. Nyskapande, nya målgrupper, genus- och jämställdhetsperspektiven, demokrati och hållbar utveckling ska särskilt beaktas vid tilldelning av verksamhetsstöd. Medlen kan även användas för utvecklingsprojekt inom ideell bildningsverksamhet. Även stipendier till enskilda kulturutövare beviljas med medel inom budgetkapitlet.

Under kapitlet har för år 2012 särskilt beaktats

- en nyinvigning av Ålands sjöfartsmuseum planeras ske våren 2012
- en fortsatt satsning av Ålands kulturdelegation på kulturen i skärgården
- en fortsatt satsning av Ålands kulturdelegation på kultur i vården
- en utredning om förutsättningarna för att inrätta en grundläggande teater- och dramautbildning fortgår. Medel för detta ändamål kan komma ifråga tidigast år 2013 samt
- en fortsatt utredning om användningen av Eckerö post- och tullhus. Medel för verksamhet i huset år 2012 har beaktats under kapitlet. En permanent lös-

ning för den framtida användningen av huset torde finnas från år 2013.

Se även kapitel 44.20.

Inkomster

36.13.55. Inkomster av kulturell verksamhet

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
2 437,41	1 000	2 000

Föreslås ett anslag om 2.000 euro för bokförsäljning och intäkter av vistelsestipendier vid Eckerö post- och tullhus samt på Källskär, Kökar.

Utgifter

46.13.25. Kulturell verksamhet vid Eckerö post- och tullhus

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
		-40 000

Momentet nytt.
Föreslås ett anslag om 40.000 euro för täckande av kostnader för sommarutställningar och annan kulturell verksamhet i Eckerö post- och tullhus. I anslaget har även beaktats kostnader för verksamhetsledning.

46.13.50. Verksamhetsunderstöd till föreningar och organisationer samt projektmedel och stipendier

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-656 492,00	-650 000	-640 000

Föreslås ett anslag om 640.000 euro att disponeras och fördelas av Ålands kulturdelegation utgående från ett genus- och jämställdhetsperspektiv enligt följande
- verksamhetsbidrag till föreningar och andra organisationer
- bidrag till projekt av engångskaraktär
- stipendier till enskilda kulturutövare
- specialsatsningarna "Kultur i vården" och "Kultur i skärgården" samt
- för täckande av övriga kostnader såsom föreningarnas firande av självstyrelsedagen och annonsering m.m.

46.13.51. Understöd åt Stiftelsen Ålands Sjöfartsmuseum r.s.

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-260 000,00	-260 000	-345 000

Föreslås ett anslag om 345.000 euro för verksamheten inkluderande administration, restaurering av föremål i samlingarna samt marknadsföring inför öppningen av det nya, förstorade sjöfartsmuseet. Öppningen planeras ske under våren 2012.

Vid dimensioneringen av anslaget har även beaktats kostnader för förvaltning och skötsel av landskapets del av fastigheten Ålands Sjöfartsmuseum.

46.13.52. Understöd för särskilda projekt

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-125 000,00	-90 000	-50 000

Föreslås ett anslag om 50.000 euro för särskilda projekt under år 2012. Anslaget avser självstyrelsens 90-årsjubileum som är tänkt att även omfatta en utställning vid Finlands ambassad i Washington, konferensen "Fifth International Conference on Russian America" på Åland samt en jubileumstillställning i augusti 2012.

46.13.53. Understöd för 4/mbk Pommerns underhåll (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-35 000,00	-35 000	-35 000

Föreslås ett anslag om 35.000 euro för museifartyget Pommerns underhåll under år 2012.

46.13.57. Verksamhetsunderstöd för museal verksamhet

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-135 250,00	-130 000	-125 000

Föreslås ett anslag om 125.000 euro under momentet. Anslaget är avsett för bidrag till ideell museal och kulturhistorisk/etnologisk verksamhet och disponeras av Ålands kulturdelegation. Anslaget kan även användas för projektstöd till föreningar.

Det tidigare anslaget för årlig marknadsföring av museer och samlingar på Internet utgår. Istället prioriteras föreningarna verksamhet.

46.13.59. Understöd för konst- och kulturundervisning

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
	-140 000	-130 000

Föreslås ett anslag om 130.000 euro. Det föreslagna anslaget avser bidrag för föreningarna Alandia Strings och Bild- och formskolans verksamhet för barn och ungdomar men även övrig konst- och kulturundervisning samt bildningssträvanden för unga inom tredje sektorn. Anslaget disponeras av Ålands kulturdelegation.

46.13.74. Utbyggnad av Ålands sjöfartsmuseum (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-388 218,00	-2 000 000	0

Föreslås inget anslag för år 2012.

46.15. GRUNDSKOLEVÄSENDET

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster		2 000	2 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-12 200 203	-12 340 000	-12 620 000
Summa utgifter	-12 200 203	-12 340 000	-12 620 000
Anslag netto	-12 200 203	-12 338 000	-12 618 000

I enlighet med bestämmelserna i grundskolelagen (1995:18, ändring 2007/106) för landskapet Åland ankommer ledningen av grundskolornas undervisning och övriga verksamhet på huvudmännen - kommunerna. Landskapsregeringen handhar den allmänna tillsynen och utvecklingen av grundskolan.

Landskapsregeringens långsiktiga övergripande uppgift och mål är
- att stärka och utveckla sitt tillsyns- och utvecklingsansvar, bl.a. då det gäller målsättningen att alla elever i grundskolan ska ges möjlighet till en likvärdig allmänbildande utbildning som grund för fortsatta studier på gymnasienivå
- att i samråd med kommunerna främja skolornas förutsättningar att nå de mål och kunskapskrav som anges i den centrala läroplanen för grundskolan, bl.a. genom att stärka kommunernas utveckling av specialundervisningen och stöda fortbildningsarrangemang för skolornas ledare och lärare samt
- att i samråd med kommunerna stävja barns och ungdomars ökade ohälsa och skapa beredskap för åtgärder som förebygger depression, stress och ångest liksom missbruk av alkohol och övriga droger.

I anslutning till landskapsregeringens allmänna tillsyns- och utvecklingsansvar för grundskolan avser landskapsregeringen under budgetåret lägga tonvikt vid
- främjande av säkerhet och trygghet i lärmiljön, vilket omfattar bl.a. skolornas mobbnings-, drog- och våldsförebyggande verksamhet och kontakten mellan hemmet och skolan
- skolornas läroplansenliga undervisning och inlärningsresultat då det gäller hållbar utveckling; i synnerhet på miljöområdet, konst- och färdighetsämnen och valfria språk samt
- senaste PISA-undersökningsresultat (år 2009) då det gäller skillnaderna i pojkars och flickors läsning samt betydelsen av goda läsvanor och -strategier för att nå framgång både i skolan och senare i livet.

Inkomster

36.15.24. Inkomster från försäljning av läromedel

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	2 000	2 000

Föreslås inkomster om 2.000 euro.

Utgifter

46.15.30. Landskapsandel för grundskolornas driftsutgifter (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-12 200 203,09	-12 340 000	-12 620 000

Föreslås ett anslag om 12.620.000 euro avsett för betalning av landskapsandel för grundskolornas driftsutgifter och ersättning för kostnader för stödundervisning i svenska för läropliktiga invandrare och flyktingar.

Hösten 2011 är antalet grundskolor 22 (22) och antalet elever 2.840 (2.841). Parentesen anger antalet hösten 2010.

Grundskolan hösten 2011 (2010)			
Elever	Totalt	Flickor	Pojkar
Allmän undervisning	2.727 (2.756)	1.323 (1.341)	1.404 (1.415)
Specialklass	84 (55)	29 (14)	55 (41)
Träningsundervisning	29 (30)	10 (12)	19 (18)
Totalt	**2.840 (2.841)**	**1.362 (1.367)**	**1.478 (1.474)**

Enligt uppgifter i befolkningsregistret och enligt ÅSUB:s prognoser beräknas kommuninvånarna i åldersgruppen 6-15 år fortsättningsvis minska i någon mån.

Enligt bestämmelserna i LL (1993:73, ändring 2007/71) om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet erhåller kommunerna landskapsandel för sina driftskostnader för grundskolan enligt landskapsandelsprocenterna 20 - 80. Kommunerna, förutom de i bosättningstrukturgrupp 1, kan inte längre erhålla en särskild landskapsandel för anläggningsprojekt, utan landskapsandelen ska täcka såväl drifts- som anläggningskostnader.

Landskapsandelen bestäms enligt kalkylerade grunder och utgående från basbelopp per kommuninvånare i åldersgruppen 6 - 15 år. Basbeloppen är 9.323,17 (8.949,98) euro. För en elev inom träningsundervisningen är basbeloppet 26.567,82 (25.504,35) euro.

Anslaget ska även användas som understöd till kommunerna för sådan extra stödundervisning i svenska för elever som flyttat till landskapet från andra länder och regioner som kommunerna anordnar i stöd av 17 § grundskolelagen (1995:18) för landskapet Åland. För betalning av ersättningar enligt ett avtal mellan Mariehamns stad och landskapet om mottagandet av flyktingar reserveras 40.000 euro som kostnadsersättning för stadens fortsatta ordnande av inledande undervisning för läropliktiga flyktingar. För nämnd undervisning reserveras totalt 250.000 euro (190.000 euro).

46.15.32. Landskapsandel för anläggningskostnader för grundskolor och allmänna bibliotek (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	0	0

Under år 2012 beräknas inget grundskole- eller biblioteksprojekt vara aktuellt i kommuner som tillhör bosättningsstrukturgrupp 1, varför inget anslag föreslås.

46.17. UTBILDNING EFTER GRUNDSKOLAN

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-16 916	-25 000	-430 000
Summa utgifter	-16 916	-25 000	-430 000
Anslag netto	-16 916	-25 000	-430 000

Rubriken ändrad.
Utbildning efter grundskolan avser utbildningsformerna gymnasieutbildning, högskoleutbildning samt fri bildning som förmedlas i skolform. Landskapsregeringen har ett allmänt lednings-, tillsyns- och utvecklingsuppdrag över utbildning efter grundskolan. Landskapsregeringens uppdrag framgår i den utbildningsspecifika lagstiftningen, LL (2011:13) om gymnasieutbildning, LL (1998:59) om läroavtalsutbildning, LL (1999:53) om Ålands folkhögskola, LL (1995:80) om Ålands musikinstitut samt LL (2002:81) om Högskolan på Åland. Sjösäkerhetscentrets verksamhet regleras av LL (2003:17) om Ålands sjösäkerhetscentrum.

De utbildningsspecifika målsättningarna för de olika utbildningsformerna framgår ur respektive lagstiftning.

Landskapsregeringens roll är att systematiskt och kontinuerligt stimulera och underlätta samverkan mellan forskning, innovation och utbildning i den s.k. kunskapstriangeln.

I enlighet med LL (2011:13) om gymnasieutbildning har en ny myndighet, Ålands gymnasium, bildats 1.8.2011. Ålands gymnasium erbjuder allmänbildande utbildning och yrkesinriktad utbildning för unga och vuxna i sina två skolor, Ålands lyceum och Ålands yrkesgymnasium. Det fortsatta utvecklingsarbetet gäller i första hand utarbetande av styrdokument, regelverk för verksamheten och system för uppföljning.

Utbildningen på gymnasienivå och i högskolan ska beakta variationer i efterfrågan både av utbildning och av yrkesutbildad arbetskraft inom olika områden. Utbildningsplaneringen förutsätter framförhållning. Ett utvecklingsarbete gällande underlag för utbildningsplanering fortgår och nya framtidsscenarier som bas för planeringen av utbildningsutbudet utarbetas. Utbildningsutbudet ska tillgodose både kvinnors och mäns behov av utbildning. Utbildningsalternativ för studerande med behov av särskilt stöd samt inom yrkesträningsundervisningen kommer under året att följas upp och utvecklas.

Utbildningen inom sjöfartsområdet är föremål för fortsatt utvecklingsarbete för

att dels samordna resursanvändningen inom Högskolan på Åland och Ålands gymnasium och dels tydliggöra profileringen av utbildningsområdet. Samordningen möjliggörs inom ramen för ett administrativt samarbete vars utformning utarbetas under året. Utvecklingsarbetet ska bedrivas vid sidan av de övriga samordningsintentionerna på gymnasialstadiet och ska även tidsmässigt inrymmas i den övriga planeringen.

Ett särskilt utvecklingsområde är att skapa förutsättningar för integrationsutbildning och inklusion.

För utbildningen betonas särskilt följande gemensamma mål på lång och medellång sikt
- att fortlöpande utveckla läroplansgrunder och läroplaner
- att utveckla det pedagogiska arbetet och understöda användningen av nya pedagogiska och tekniska möjligheter i undervisningen
- att utveckla en hållbar utbildning, miljömässigt, ekonomiskt och socialt samt vidareutveckla en attraktiv skolmiljö för inlärning och studier samt
- att involvera kvinnliga och manliga studerande i beslutsfattandet i ärenden som rör utbildningen och undervisningsplaneringen, öka jämställdheten samt utveckla instrument för tillsyn, uppföljning, utvärdering, dimensionering samt kvalitetsledning i undervisningen och den övriga verksamheten.

Utgifter

46.17.04. Utgifter för studerande i behov av särskilt stöd (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-16 916,40 (t.a. -29,14)	-20 000	

Momentet utgår.

46.17.05. Utgifter för åländska studerande i Norden (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00 (t.a. 0,00)	-5 000	

Föreslås att momentet utgår.

46.17.24. Kostnader för skolfartyg (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
		-430 000

Momentet nytt. Se även moment 46.40.22.
Samordning av skolfartygets användning i utbildningen inom Högskolan på Åland och Ålands gymnasium sker av en samordningsgrupp. Rederiansvaret, inkluderande det operativa ansvaret för driften samt reparationer och underhåll, ligger vid trafikavdelningen.

Driftskostnaderna respektive kostnader för reparation och underhåll som föranleds av skolfartyget belastar i första hand moment 48.21.20 Sjötrafiken - verksamhetsutgifter (VR) respektive 48.21.21 Reparation och underhåll av färjor (VR). Utgående från överenskommelser om driften samt reparationer och underhåll och därav följande redovisning över kostnaderna gottskrives sedan momenten under trafikavdelningen genom interna överföringar som belastar detta moment.

Med hänvisning till LL (1971:43, 8 §) om landskapets finansförvaltning föreslås att inkomsterna från externa användare kan gottskrivas momentet.

Föreslås ett anslag om 430.000 euro för de beräknade kostnaderna under år 2012.

46.19. VUXENUTBILDNING

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster		200 000	200 000
Konsumtionsutgifter	-325 916	-650 000	-620 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-325 916	-650 000	-620 000
Anslag netto	-325 916	-450 000	-420 000

Vuxenutbildningens tvärsektoriella karaktär, mångfald och komplexitet gör det nödvändigt med en integrerad utbildningsstrategi som omfattar alla intressenter, arbetsmarknadsparter och organisationer, på såväl lokal som regional nivå. Utbildning syftar inte enbart till en yrkeskarriär utan har även ett bildningsperspektiv samt bidrar till personlig utveckling och social kompetens. Olika utbildningsnivåer och områden utgör i praktiken viktiga instrument för upprätthållandet av samhällets utveckling. EU:s definition av vuxenutbildning är användbar för att beskriva områdets omfattning: ”Vuxenutbildning är alla former av lärande som vuxna ägnar sig åt efter avslutad utbildning”.

Den tekniska utvecklingen påverkar såväl arbetsliv som privatliv samtidigt som den ökande valfriheten ställer krav på förmågan att inhämta och kritiskt granska information. Samhället förutsätter med andra ord aktiva och kunniga medborgare, som kan tillvarata sina fri- och rättigheter.

Inkomster

36.19.08. Inkomster för projekten Nätpedagogik och Validering på Åland

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	200 000	200 000

Under momentet föreslås inkomster om 200.000 euro från Europeiska socialfonden för fortsatt delfinansiering av projekt inom det operativa programmet, Europeiska socialfonden på Åland, ESF 2007 - 2013, ”Regional konkurrenskraft och sysselsättning”. Projekten ”Nätpedagogik” och ”Validering på Åland” inleddes år 2008 och pågår till utgången av år 2012.

46.19.04. Läroavtalsutbildning - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-91 453,14	-340 000	
	tb 340 000	
(t.a. -387 115,00)	(t.a. -300 000)	

Momentet föreslås utgå. Verksamheten ingår i Ålands gymnasium, budgetmoment 46.45.20 från 1.8.2011.

46.19.06. Sysselsättningsfrämjande utbildning (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-180 894,28	-450 000	-420 000
(t.a. -180 660,95)		

Föreslås ett anslag om 420.000 euro. Gällande avtal om köp av utbildning i svenska för inflyttade kvinnor och män löper ut under året, varpå ett nytt avtal ska ingås gällande integrationsfrämjande åtgärder inom utbildningsområdet.

Anslaget avser dels köp av utbildningstjänster och dels särskilda utbildningsinsatser enligt följande

- utbildning i svenska för inflyttade (SFI), enligt avtal med Medborgarinstitutet i Mariehamn, som enligt landskapsregeringens målsättning bör ha en betydande roll i integrationsåtgärderna, ca 300.000 euro. Gällande avtal utgår under år 2012
- köp av enskilda studieplatser inom yrkesinriktad utbildning, enligt avtal med Svenska Österbottens förbund, tidigare Korsnäs kurscenter, samt
- utbildningsinsatser för att möta akuta behov föranledda av konjunkturläget, ca 120.000 euro.

46.19.08. Utgifter för projekten Nätpedagogik och Validering på Åland (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-6 568,16	-200 000	-200 000
(t.a. -187 043,08)		

Föreslås ett anslag om 200.000 euro. Anslaget avser kostnader för utvecklingsprojekten "Nätpedagogik" och "Validering på Åland", som vardera delfinansieras genom landskapets ESF-program ”Regional konkurrenskraft och sysselsättning”. Projekten ”Nätpedagogik” och ”Validering på Åland” inleddes år 2008 och pågår till utgången av år 2012.

Eftersom projekten inte förverkligats i den takt de ursprungliga projektplanerna förutsatt har projekttiderna förlängts. Till följd av detta har budgeterade anslag gått i besparing.

Förslaget syftar till att trygga genomförandet av projekten enligt nuvarande tidsplan och omfattning.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

46.20. EUROPEISKA UNIONEN – SOCIALFONDEN

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster		497 000	377 000
Konsumtionsutgifter	-19 565		
Överföringsutgifter	-306 024	-1 130 000	-392 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-325 588	-1 130 000	-392 000
Anslag netto	-325 588	-633 000	-15 000

Det övergripande målet för programmet ”Regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF” är att höja den vuxna befolkningens kompetens i arbetslivet och att förbättra integreringen av utanförgrupper i samhället. Ledorden är livslångt lärande och formerna för aktiviteterna baseras på Lissabon-strategin.

Programmets strategi är uppdelad i tre tematiska insatsområden
- investeringar i humankapital
- innovativa former av arbetsorganisationer samt
- aktiva och preventiva åtgärder för sysselsättningen samt inklusion och tillgänglighet.

Finansieringsramen ser ut som följer:

	Finansierings-ram 2007 - 2013	Budgeterat 2007 - 2011	Förslag 2012	Återstod
Landskapsregeringen:s finansieringsandel	3.125.000	2.274.000	15.000	19.000 1)
EU:s finansieringsandel	3.125.000	2.629.000	377.000	19.000 2)
Sammanlagt	6.250.000	4.903.000	392.000	38.000

I beloppen ingår anslag för tekniskt stöd.
1) Budgeteringen minskad till följd av annan offentlig finansiering.
2) Återstoden minskad till följd av överskott från avslutade projekt i och med att återbokningar för slutförda projekt återförs till momentet.

Inkomster

36.20.46. EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	497 000	377 000

Med hänvisning till momentet 46.20.46 föreslås en inkomst om 377.000 euro.

46.20.41. Landskapets finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF (RF)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	-497 000	-15 000
	tb -68 000	

Föreslås ett anslag om 15.000 euro för landskapets andel av finansieringen av programmet ”Regional konkurrenskraft och sysselsättning”, ESF. Anslaget omfattar den nationella finansieringsandelen för tekniskt stöd. Inom ramen för tekniskt stöd finansieras utgifter för administration, genomförande, information, uppföljning, övervakning och utvärdering av programmet. Se även moment 46.20.46.

46.20.46. EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF (RF)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-306 023,98	-497 000	-377 000
	tb -68 000	

Föreslås ett anslag om 377.000 euro för EU:s andel av finansieringen av programmet ”Regional konkurrenskraft och sysselsättning”, ESF. Anslaget behövs för att kunna starta nya projekt. I beloppet ingår anslag om 15.000 euro för EU:s finansieringsandel för tekniskt stöd. Inom ramen för tekniskt stöd finansieras utgifter för administration, genomförande, information, uppföljning, övervakning och utvärdering av programmet. Inkomsterna tas upp under moment 36.20.46. Se även moment 46.20.41.

46.32. ÅLANDS FOLKHÖGSKOLA

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	104 572	117 000	109 000
Konsumtionsutgifter	-979 158	-1 102 000	-1 126 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-979 158	-1 102 000	-1 126 000
Anslag netto	-874 586	-985 000	-1 017 000

Ålands folkhögskola bedriver sin verksamhet med stöd av LL (1999:53) om Ålands folkhögskola och fastställt reglemente.

Enligt sin folkbildningstradition ska skolan ge allmänbildande undervisning enligt principen om livslångt lärande. Skolan har två specialiserade och fyra allmänna linjer, inom vilka integrationsundervisning kan ges till ungdomar som har gått ut grundskolan eller motsvarande men inte har språkliga förutsättningar att klara av studier inom den grundläggande yrkesutbildningen. Rekryteringen av studerande till linjerna har under de senaste åren inte varit tillfredsställande varför ett utvecklingsarbete inriktas på att skapa ett attraktivt utbildningsutbud. Ett samarbete med andra aktörer utreds inför läsåret. Skolans vinterkurs omfattar 170

arbetsdagar. Studieresor ingår som en del av och kompletterar den ordinarie undervisningen och ger de studerande möjlighet att få en bred och balanserad världsbild. 55 studerande kan erbjudas plats på skolans två internat.

Verksamhetens syfte är att
- erbjuda en miljö för allsidigt lärande såväl intellektuellt, emotionellt som socialt
- göra det möjligt för studerande att påverka sin egen livssituation och skapa engagemang för att delta i samhällsutvecklingen
- främja de studerandes studieintresse och eget skapande samt att öka deras delaktighet i kulturlivet
- ge de studerande insikter i och förståelse för den åländska självstyrelsen, demilitariseringen, historien och kulturen samt att främja internationell förståelse och fredsvilja samt
- ge de studerande kunskaper och erfarenheter som stärker dem inför kommande fortsatta studier för examina och yrken.

De långsiktiga målen och de allmänna målen för budgetåret anges i detalj i skolans styrdokument och planer, medan nedanstående text närmare beskriver förändringarna i verksamheten.

De långsiktiga målsättningarna är
- att fortsätta utveckla den tvååriga hantverkslinjen och möjliggöra antagning av studerande varje år
- att göra en översyn av skolans utbildningsuppdrag
- att bredda skolans rekryteringsunderlag med hjälp av ett reformerat utbildningsutbud samt
- att utveckla och tydliggöra skolans verksamhet, syfte och undervisningsplan.

Målsättningarna för budgetåret är
- att utöka utbudet av kortkurser, veckoslutskurser och sommarkurser samt
- att fortsätta utveckla samarbete med skolor på Åland/Norden.

Utbildningsprogram	Antal studerande			Utbildningsplatser
	2010/2011		2011/2012	Ht 2012
	Totalt	Kvinnor/Män		
<u>Allmänna linjer</u>				
Media	7	3/4	12	12
Skapande verksamhet	9	1/8	12	12
Idrott	6	1/5	12	8
Musik	-	-	12	12
Integration	-	-	(4*)	(4*)
Totalt	**22**		**48**	**44**
<u>Speciallinjer</u>				
Naturfoto	11	7/4	8	8
Hantverk åk 1	-	12/0	**12**	-
Hantverk åk 2	12	-	-	12
Totalt	**23**		**20**	**20**
Studerande sammanlagt	**45**		**68**	**64**
Utexaminerade	45			

*) Ingår i de allmänna linjerna.

Inkomster

36.32.20. Ålands folkhögskola - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
104 571,82	117 000	109 000

Under momentet föreslås en inkomst om 109.000 euro. Inkomsterna härrör i huvudsak från kurs- och internatsavgifter samt kosthållet. Närmare 80.000 euro beräknas för vinterkurs och övrig fortlöpande verksamhet samt ca 29.000 euro för kortkursverksamheten.

Utgifter

46.32.20. Ålands folkhögskola - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-979 158,09	-1 102 000	-1 126 000

(t.a. -140 292,05)

För verksamheten vid Ålands folkhögskola föreslås ett anslag om 1.126.000 euro.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår bl.a. anslag för timlärare.

I anslaget ingår därtill expertarvoden, föredragshållares arvoden och direktionsarvoden.

I anslaget ingår höjda kostnader för uppvärmning (med olja) av lokalerna. Oljeförbrukning och pris under vintern och våren 2011 har beaktats vid dimensioneringen av anslaget.

Därtill ingår kostnader för bl.a. tjänster för byggnader, marknadsföring av skolan, utbildningstjänster för skolans kursverksamhet, transporttjänster, där de studerandes busskort och studieresor ingår samt personalens fortbildning och kompetensutveckling.

Samnyttjande av programlicenser med Ålands gymnasium utreds.

Därtill ingår anslag för anskaffning av maskiner och inventarier.

46.34. ÅLANDS MUSIKINSTITUT

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	78 820	79 000	82 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-830 403	-907 000	-955 000
Summa utgifter	-830 403	-907 000	-955 000
Anslag netto	-751 583	-828 000	-873 000

Ålands musikinstitut bedriver sin verksamhet med stöd av LL (1995:80, ändrad 1997/53) om Ålands musikinstitut samt reglemente och läroplan som fastställts av landskapsregeringen.

Intresset för att studera vid Ålands musikinstitut är stort och antalet sökande till läsåret 2011 - 2012 är 110 stycken, varav 78 till musik (45 flickor, 33 pojkar) och 32 till dans (30 flickor, 2 pojkar). Elevantalet för läsåret 2011 - 2012 är planerat till 290 fördelat på musikskola och -institut 175 elever och dans 115 elever. Musikeleverna fördelar sig mellan 17 instrumentlinjer och danseleverna studerar klassisk balett eller modern dans.

Utbildningsprogram	Antal helårsstuderande			
		År 2010	År 2011	År 2012
	Totalt	Kvinnor/Män		
Dans	96	95/1	119	115
Musik	164	93/71	168	175
Totala antalet helårsstuderande	**260**	**188/72**	**287**	**290**

Inkomster

36.34.20. Ålands musikinstitut - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
78 820,27	79 000	82 000

Föreslås en inkomst om 82.000 euro som har beräknats utgående från följande avgifter:

Terminsavgifter för musikskola, -institut och dansskola	150 euro
Terminsavgift för syskon	120 euro
Avgift för biämne	70 euro
Avgift för utomstående att delta i ensembleverksamhet	50 euro

Utgifter

46.34.20. Ålands musikinstitut - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-830 403,24 (t.a. -65 778,00)	-907 000	-955 000

Under momentet föreslås ett anslag om 955.000 euro.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5 samt för timlärare och direktionsarvoden.

Föreslås att en tjänst som lärare med undervisningsskyldighet i gitarr, elgitarr, elbas samt ansvar för ensemblearbete inom pop, rock och jazz (lkl C51) inrättas fr.o.m. 1.8.2012. Innan tjänsten inrättas bör ett samarbete med Ålands folkhögskola utredas.

Under momentet har även beaktats
- inköp av spetskompetens
- kompetensutveckling inom undervisningsområdet rytmsång
- ett ökat timantal för att råda bot på problemet med överstora grupper i musikteori och gehörslära
- inköp av datorer och programvara samt för personalskolning, så att det redan påbörjade IT-utvecklingsarbetet kan fortgå samt
- samordning av licenser eftersträvas.

46.35. ÅLANDS LYCEUM

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	40 127	13 000	
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-3 134 145	-2 105 000	
Summa utgifter	-3 134 145	-2 105 000	0
Anslag netto	-3 094 019	-2 092 000	0

Kapitlet utgår. Verksamheten ingår i Ålands gymnasium fr.o.m. 1.8.2011. Se kapitel 46.45.

Inkomster

36.35.20. <u>Ålands lyceum - verksamhetsinkomster</u>

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
40 126,68	21 000	
	tb -8 000	

Momentet utgår. Se kapitelmotiveringen.

Utgifter

46.35.20. <u>Ålands lyceum - verksamhetsutgifter (VR)</u>

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-3 134 145,24	-3 655 000	
	tb 1 550 000	

(t.a. -198 271,00)

Momentet utgår. Se kapitelmotiveringen.

46.40. ÅLANDS SJÖMANSSKOLA

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	66 919	26 000	
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-2 225 604	-1 781 000	
Summa utgifter	-2 225 604	-1 781 000	0
Anslag netto	-2 158 685	-1 755 000	0

Kapitlet utgår. Verksamheten ingår i Ålands gymnasium fr.o.m. 1.8.2011. Se kapitel 46.45.

Inkomster

36.40.20. Ålands sjömansskola - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
66 919,03	50 000	
	tb -24 000	

Momentet utgår. Se kapitelmotiveringen.

Utgifter

46.40.20. Ålands sjömansskola - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-2 225 603,68	-2 527 000	
	tb 1 200 000	
(t.a. -313 634,00)	(t.a. -210 000)	

Momentet utgår. Se kapitelmotiveringen.

46.40.22. Kostnader för skolfartyg (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
	-454 000	
	tb 0	

Momentet utgår. Se moment 46.17.24.

46.41. ÅLANDS SJÖSÄKERHETSCENTRUM

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-14 060	-62 000	-58 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-14 060	-62 000	-58 000
Anslag netto	-14 060	-62 000	-58 000

Ålands sjösäkerhetscentrum verkar i enlighet med LL (2003:17) om Ålands sjösäkerhetscentrum. Ålands sjösäkerhetscentrum (ÅSC) bildar en självständig samordningsenhet med uppgift att planera, koordinera, organisera och marknadsföra olika typer av kurser som sjöfartsnäringen, sjöskolorna och övriga aktörer behöver. Internationella konventioner såsom STCW-95, tillsammans med Trafiksäkerhetsverkets i Finland samt Transportstyrelsens i Sverige bestämmelser, anger riktlinjer som ska följas. ÅSC ska arbeta lyhört mot sjöfartsnäringen och kunna leverera aktuella säkerhetsutbildningar.

De långsiktiga målsättningarna för Ålands sjösäkerhetscentrum är
- att erbjuda kursverksamhet inom sjösäkerhetsområdet i enlighet med internationella krav
- att varsebli nya bestämmelser och utbildningskrav som kan komma
- att finna nya kundgrupper, främst från Sverige
- att fortsätta en effektiv marknadsföring av centret samt
- att garantera en hög säkerhetsnivå vid samtliga kurser.

Målsättningar för år 2012 är
- att utveckla kurserna i hamn-, bassäng- och brandanläggningarna samt att marknadsföra dessa
- att leverera aktuella säkerhetsutbildningar
- att integrera flera kurser godkända av svenska Transportstyrelsen i kursutbudet
- att hålla ca 130 kurser under året av varierande längd samt
- att bibehålla positionen som marknadsledare i Finland och Sverige.

Utgifter

46.41.20. Ålands sjösäkerhetscentrum - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
14 059,95	-62 000	-58 000

(t.a. -105 000.00)

För verksamheten vid Ålands sjösäkerhetscentrum föreslås ett nettoanslag om 58.000 euro. Vid dimensioneringen av anslaget har inkomster om ca 520.000 euro beaktats. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) föreslås att momentet gottskrives med dessa inkomster.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5. Därtill ingår styrelsearvoden, avlönande av externa instruktörer samt andel i lön för driftstekniker.

I anslaget ingår inköp av brandkurser från Mariehamns räddningsverk för totalt 155.000 euro.

46.42. ÅLANDS YRKESSKOLA

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	80 304	38 000	
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-4 416 048	-2 776 000	
Summa utgifter	-4 416 048	-2 776 000	0
Anslag netto	-4 335 744	-2 738 000	0

Kapitlet utgår. Verksamheten ingår i Ålands gymnasium fr.o.m. 1.8.2011. Se kapitel 46.45.

Inkomster

36.42.20. Ålands yrkesskola - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
80 304,15	65 000	
	tb -27 000	

Momentet utgår. Se kapitelmotiveringen.

Utgifter

46.42.20. Ålands yrkesskola - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-4 416 048,07	-4 856 000	
	tb 2 080 000	
(t.a. -51 289,00)		

Momentet utgår. Se kapitelmotiveringen.

46.44. JOMALA GÅRD

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	114 681	67 000	
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-824 617	-426 000	-31 000
Summa utgifter	-824 617	-426 000	-31 000
Anslag netto	-709 936	-359 000	-31 000

Rubriken ändrad.
Verksamheten har upphört fr.o.m. 1.8.2011. Kvarvarande undervisning ingår i Ålands gymnasium. Se kapitel 46.45.

Ålands naturbruksskolas fastighet har i första tilläggsbudgeten för år 2011 överförts till fastighetsenheten. Ansvaret för driften av Jomala gård kvarstår tills användningen av det totala området löses som helhet.

Inkomster

36.44.20. Ålands naturbruksskola - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
114 681,02	97 000	
	tb -30 000	

Momentet utgår. Se kapitelmotiveringen.

Utgifter

46.44.20. Ålands naturbruksskola - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-821 531,10	-765 000	
	tb 339 000	
(t.a. -20 788,14)		

Momentet utgår. Se kapitelmotiveringen.

46.44.21. Skoljordbruket Jomala gård - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-3 086,04	0	-31 000
	tb 0	
(t.a. -1 689,00)		

Under momentet föreslås ett nettoanslag om 31.000 euro.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

Vid dimensioneringen av anslaget har utgifterna beräknats uppgå till ca 166.000 euro respektive inkomsterna till ca 135.000 euro. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) föreslås att de beräknade inkomsterna fortsättningsvis direkt gottskrives momentet.

Skoljordbruket avvecklas successivt under året och arrendemarkerna sägs upp.

46.45. ÅLANDS GYMNASIUM

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster		200 000	369 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter		-7 490 000	-16 747 000
Summa utgifter	0	-7 490 000	-16 747 000
Anslag netto	0	-7 290 000	-16 378 000

Ålands gymnasium inledde 1.8.2011 sin verksamhet som ny myndighet med två skolor, Ålands lyceum och Ålands yrkesgymnasium. Budgetåret 2012 utgör således en konsolideringsfas då organisationen befästs och riktlinjer för framtiden stakas ut.

Landskapsregeringen slöt ett nytt tjänstekollektivavtal med årsarbetstid på 1600 h för lärare. Avtalet har många fördelar och synliggör undervisning och allt övrigt arbete som tillkommer lärare. Det nya avtalet gäller fr.o.m. 1.8.2011 och föranleder en ökning av lönekostnaderna. Det kan dock konstateras att på längre sikt kommer ökningen att utjämnas.

Gymnasielagen fastställer att varje studerande ska ha en personlig studieplan. Detta stadgande är ett led i arbetet att ge studerande möjlighet att slutföra studierna inom fastställd studietid med goda kunskaper och färdigheter. Satsningen utgör ett led i strävan att höja utbildningens professionalitet och kvalitet. Den personliga studieplanen kräver utökade studiehandledningsresurser, vilket delvis möjliggörs genom omprioriteringar.

Ålands gymnasium ska i sin utbildning ta hänsyn till studerande med funktionsnedsättning och särskilda behov i ett tillräckligt och varierat utbud av studieplatser. Landskapsregeringen föreslår att Ålands gymnasium erbjuder ett utökat utbud av studieplatser inför hösten 2012 genom att inleda ett nytt specialinriktat utbildningsprogram som förbereder för yrkesverksamhet inom teknikområdet. För närvarande finns ett stort antal studerande med anpassad läroplan och studerande som kräver stöd- och specialundervisning.

Den samordnade elevantagningen för gymnasialstadiet har under tidigare år skötts av Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet. Ålands landskapsregering har beslutat att Ålands gymnasium inför antagningen ht 2012 ansvarar för ett antagningssystem som även tillgodoser Ålands folkhögskolas behov.

Ålands gymnasium kommer också under läsåret att inleda olika fortbildningsprogram i syfte att höja utbildningens kvalitet, dels IKT-fortbildning för lärare och personal och dels pedagogisk ledarskapsutbildning.

Vuxenutbildning utgör en integrerad del av Ålands gymnasiums verksamhet. Ålands gymnasium ska ha beredskap att under budgetåret ordna ett flexibelt och varierat utbildningsutbud som möter arbetslivets och individers efterfrågan och behov av utbildning. Utbildningen kan även ordnas på uppdrag av huvudmannen eller av näringslivets representanter. Ålands gymnasium arrangerar kompetenshöjande utbildning i form av grundläggande yrkesutbildning, fortbildningar, kompletteringsutbildningar och vidareutbildningar som leder till en yrkesbehörighet eller möjliggör bibehållandet av en yrkesbehörighet. Därtill ordnas sysselsättningsfrämjande utbildning enligt uppdrag. Läroavtalsutbildningen kommer att ske i samma omfattning som tidigare och dimensioneras efter det behov som uppenbart finns i arbetslivet och hos enskilda individer.

Verksamhetens långsiktiga mål

- att ge åländska ungdomar och vuxna, kvinnor och män, en kvalitativt hög utbildning för såväl vidareutbildning som yrkesliv
- att ha sådana studerandevårds- och studiehandledningsresurser som stöder ungdomarnas och vuxnas välbefinnande
- att ständigt utveckla pedagogiska modeller för att motsvara samhällets krav på kunskaper och färdigheter, detta gäller såväl IKT-stöd i undervisning som andra didaktiska modeller
- att befästa en grundsyn som främjar hållbar utveckling, vilket innefattar omsorg om medmänniskor, natur och naturresurser och därmed skapa en handlingsberedskap som utgår från att resurserna är ändliga
- att främja jämställdhet, vilket innefattar respektfullt uppträdande mot andra och insikt om att alla människor har lika värde
- att uppmuntra studerandes kreativitet och entreprenörskap och skapa förutsättningar för att ungdomarna ska kunna se sig själva som entreprenörer och företagare samt
- att lärare och övrig personal i sitt uppträdande är förebilder för studerande i fråga om socialt umgänge, tolerans och respektfullhet, ämneskunskap och yrkesskicklighet.

Målsättningarna för budgetåret

- att konsolidera organisationen
- att lägga grunden för hur vuxenutbildningen ska utformas i enlighet med arbetslivets behov
- att skapa ett web-baserat antagningssystem
- att utarbeta rutiner för schemaläggning så att ett schema för såväl lyceet som yrkesgymnasiet finns att tillgå senast inom juni
- att utreda dimensioneringen i förhållande till arbetslivet och ge förslag till beslut om dimensionering till landskapsregeringen samt
- att implementera yrkesgymnasiets läroplansgrunder.

Antal studerande under tre budgetår

Skola/profil/utbildningsprogram	Antal helårsstuderande				Antal nybörjarplatser
		År 2010	År 2011	År 2012	Ht 2012
	Totalt	Kvinnor/Män			
Ålands lyceum					
Totala antalet helårsstuderande	421	255/166	440	460	144
- *Därav stud., ett fjärde läsår*	10	5,5/4,5	12	15,5	
Utexaminerade totalt	130	84/46			
- studentexamen totalt	126	83/43			
- gymnasieexamen totalt	4	1/3			
Stud. från yrkesgymn.utb.					
- med minst ett ämne (Ht)	177		111		
- HUTH[1], åk 1			84		
Ålands yrkesgymnasium					
Ekonomi & Media					
Företagsekonomi, ungdom	82,5	42,5/40	88	87,5	18
Företagsekonomi, vuxen	39,5	30/9,5	40	46	-
Media och kommunikation	33,5	22,5/11	33	32,5	16
Totala antalet helårsstuderande	155,5	95/60,5	161	166	
Utexaminerade totalt	30	17/13			
- Studentexamen och examen inom ett yrkesområde	8	2/6			

Skola/profil/utbildningsprogram	Antal helårsstuderande År 2010 Totalt	Kvinnor/Män	År 2011	År 2012	Antal nybörjarplatser Ht 2012
Hotell & Restaurang					
Hotell- och restaurangprogammet	130	78,5/51,5	119,5	127	48
Kompletteringsutbildning					
- Servitör	11	10,5/0,5	8	10	10
- Hotell- och konferens	10,5	9/1,5	10,5	10	10
- Barmästare	6,5	5,5/1		7	
- Bageri/konditori			6,5		
- Sommelier					14
Totala antalet helårsstuderande	158	103,5/54,5	144,5	154	
Utexaminerade totalt	69	47/22			
- Studentexamen och examen inom ett yrkesområde	-	-			
Livsstil & Hälsa					
Frisör	12	11/1	12	12	-
Närvårdare, ungdom	52	48/4	58	58	20
Närvårdare, vuxen	37	37/-	43	55	14
Kompletteringsutbildning					
- Närvårdare			4	4	-
- Läroavtal	25	21/4	16	1	-
Sociokant	52,5	40,5/12	53,5	54	18
Yrkesträning	6	3/3	7,5	14	5
Yrkesinr. spec.undervisning, inr.café	6,5	4/2,5	5	6	2
Yrkesinr. spec.undervisning, inr.teknik					6
Totala antalet helårsstuderande	191	164,5/26,5	199	204	
Utexaminerade totalt	43	36/7			
- Studentexamen och examen inom ett yrkesområde	-	-			
Sjöfart och teknik					
Sjöfartsprogrammet	118	8/110	126	139	48
Byggteknik	38	2/36	41	41	-
El- och datateknik	61,5	3/58,5	63	64	32
Fordonsteknik	40	-/40	39,5	41	14
Verkstadsteknik	42	-/42	39	39	14
Totala antalet helårsstuderande	299,5	13/286,5	308,5	324	
Utexaminerade totalt	70	5/65			
- Studentexamen och examen inom ett yrkesområde	1	-/1			
Yrkesstart	6	1/5	9		12
Totala antalet helårsstuderande i Ålands yrkesgymnasium	804	376/428	813	848	253[2]
Utexaminerade totalt	212	105/107			
Totala antalet helårsstuderande i Ålands gymnasium	1225	631/594	1253	1308	397
Utexaminerade totalt	342	189/153			

Skola/profil/utbildningsprogram	Antal helårsstuderande År 2010 Totalt	Kvinnor/Män	År 2011	År 2012	Antal nybörjarplatser Ht 2012
Ålands gymnasium					
Vuxenutbildning					
Läroavtal	168	80/88	190	170	
Rådgivning och vägledning			50	50	
Examensgivande utbildning				40	
Uppdragsutbildning			10	30	
Kursverksamhet				45	
CFL-nätkurser			40	40	
Totala antalet studerande	168	80/88	290	375	

1) Högskoleförberedande utbildningshelhet
2) I antalet nybörjarplatser totalt ingår grundskolebaserade nybörjarplatser för unga.

36.45.20. Ålands gymnasium - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
		369 000
	tb 200 000	

Föreslås inkomster om 369.000 euro. Inkomsterna kommer huvudsakligen från rörelseverksamhet, arbetsverksamhet, kursavgifter och uthyrning.

46.45.20. Ålands gymnasium - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
	-215 000	-16 747 000
	tb -7 275 000	

För verksamheten vid Ålands gymnasium föreslås ett anslag om 16.747.000 euro.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5 för inrättade tjänster, tillfälliga tjänster, arbetsavtal och övriga löner och arvoden.

En tjänst som städare (lkl A10) föreslås överflyttas från Högskolan på Åland till Ålands gymnasium. Innehavaren tjänstgör vid Neptunigatan 6.

Föreslås att en tjänst som planerare (lkl A26) inrättas fr.o.m. 1.3.2012 med placering vid samordningsenheten samt att en tjänst som skolekonom (lkl A18) ombildas till en tjänst som personalsekreterare (lkl A19) fr.o.m. 1.3.2012. Även denna placeras vid samordningsenheten. Föreslås att en innehavare av en tjänst som skolekonom överflyttas till tjänsten som personalsekreterare.

Då det nya tjänstekollektivavtalet med årsarbetstid på 1.600 h för lärare åtminstone i inledningsskedet föranleder ökade lönekostnader har lönekostnaderna för Ålands gymnasium ökat.

Nyinvesteringar i maskiner och övrig utrustning krävs kontinuerligt för att utbildningen skall bibehållas på en hög nivå.

46.48. ÅLANDS HOTELL- OCH RESTAURANGSKOLA

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	235 138	101 000	
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-1 524 487	-902 000	
Summa utgifter	-1 524 487	-902 000	0
Anslag netto	-1 289 349	-801 000	0

Kapitlet utgår. Verksamheten ingår i Ålands gymnasium fr.o.m. 1.8.2011. Se kapitel 46.45.

Inkomster

36.48.20. Ålands hotell- och restaurangskola - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
72 619,15	55 000	
	tb -25 000	

Momentet utgår. Se kapitelmotiveringen.

36.48.21. Rörelseverksamhet

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
162 518,59	135 000	
	tb -64 000	

Momentet utgår. Se kapitelmotiveringen.

Utgifter

46.48.20. Ålands hotell- och restaurangskola - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-1 420 982,23	-1 632 000	
	tb 780 000	
(t.a. -180 667,27)	(t.a. -150 000)	

Momentet utgår. Se kapitelmotiveringen.

46.48.21. Rörelseverksamhet (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-103 504,71	-95 000	
	tb 45 000	

Momentet utgår. Se kapitelmotiveringen.

46.50. ÅLANDS VÅRDINSTITUT

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	85 281	25 000	
Konsumtionsutgifter	-869 581	-556 000	
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-869 581	-556 000	0
Anslag netto	-784 301	-531 000	0

Kapitlet utgår. Verksamheten ingår i Ålands gymnasium fr.o.m. 1.8.2011. Se kapitel 46.45.

Inkomster

36.50.20. Ålands vårdinstitut - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
85 280,62	50 000	
	tb -25 000	

Momentet utgår. Se kapitelmotiveringen.

Utgifter

46.50.20. Ålands vårdinstitut - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-869 581,29	-1 086 000	
	tb 530 000	
(t.a. -209 844,00)	(t.a. -150 000)	

Momentet utgår. Se kapitelmotiveringen.

46.52. ÅLANDS HANDELSLÄROVERK

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	6 980	2 000	
Konsumtionsutgifter	-916 727	-580 000	
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-916 727	-580 000	0
Anslag netto	-909 747	-578 000	0

Kapitlet utgår. Verksamheten ingår i Ålands gymnasium fr.o.m. 1.8.2011. Se kapitel 46.45.

Inkomster

36.52.20. Ålands handelsläroverk - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
6 979,92	2 000	

Momentet utgår. Se kapitelmotiveringen.

Utgifter

46.52.20. Ålands handelsläroverk - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-916 727,40	-1 060 000	
	tb 480 000	
(t.a. -202 070,30)	(t.a. -100 000)	

Momentet utgår. Se kapitelmotiveringen.

46.55. HÖGSKOLAN PÅ ÅLAND

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-4 791 564	-5 049 000	-5 075 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			-220 000
Summa utgifter	-4 791 564	-5 049 000	-5 295 000
Anslag netto	-4 791 564	-5 049 000	-5 295 000

Enligt LL (2002:81) om Högskolan på Åland har högskolan till uppgift att erbjuda högskoleutbildning som vilar såväl på vetenskaplig eller konstnärlig grund som på beprövad erfarenhet. Vid högskolan kan bedrivas forsknings- och utvecklingsarbete, uppdragsverksamhet och kursverksamhet som tjänar undervisningen och det åländska samhällets behov. Högskolan ska informera om sin verksamhet samt samverka med arbetslivet och det omgivande samhället och högskolan ska säkra en likvärdig verksamhet för såväl kvinnor som män. I verksamheten ska det

finnas ett nära samband mellan forskning och utbildning. Vetenskapens trovärdighet, fri forskning och god forskningssed ska värnas.

Det övergripande ansvaret för högskolans förvaltning och verksamhet handhas av högskolans styrelse.

Högskolans verksamhetsområden omfattas av verksamheten vid fakulteten för examensinriktad utbildning, externfinansierade utvecklingsprojekt (tillämpad forskning och utveckling, FoU) samt verksamheten vid Öppna högskolan. För att bistå högskolans verksamhetsområden finns högskolans förvaltning med stödfunktionerna ekonomi- och administration, IT-avdelning, högskolebibliotek samt fastigheter. Verksamheten vid högskolan leds av rektor. Vice rektor fungerar som rektors ställföreträdare med ansvar för fakulteten.

Högskoleverksamhetens målsättning, verksamhetsstruktur och kvalitativa mål kommer att uttryckas i Utbildningsavtalet mellan landskapsregeringen och Högskolan för tiden 1.1.2012 - 31.12.2014. Under avtalsperioden 1.1.2009 - 31.12.2011 uttrycktes målsättningen, verksamhetsstrukturen och de kvalitativa målen på följande sätt:

Högskolan på Åland är en modern högskola som bedriver yrkesinriktad utbildning och tillämpad forskning inom de områden som efterfrågas av arbetslivet och det åländska samhället. Högskolan är en attraktiv studie- och arbetsplats och de utexaminerade kvinnorna och männen är efterfrågade på arbetsmarknaden.

Högskolestyrelsen beslutar om organisation och riktlinjer för ansvarsfördelningen. Verksamheten består av examensinriktad utbildning som leder till yrkeshögskoleexamen, FoU som stöder grundutbildningen, kursverksamhet och stödfunktioner.

Högskolan ska ha examensprogram som leder till yrkeshögskoleexamen och kan ha utbildning som leder till masterexamen inom sjöfart och vård i samverkan med andra högskolor. Kännetecknande för verksamheten är internationalisering, globalisering och digitalisering samt samverkan med det omgivande samhället. Högskolan ska vara en attraktiv arbetsplats där den personliga utvecklingen beaktas, var och en respekteras och en vänlig och trivsam atmosfär råder.

Strävan är att anta 24 studerande, både kvinnor och män, med minst könsfördelningen 40 - 60, till respektive utbildningsprogram. Antalet baserar sig på att sökandeantalet är stort och behovet av ökad antagning är relevant i förhållande till efterfrågan av utbildningen.

Antal/år	2009	2010	2011	2012 mål
Antal studerande (20.9)	505	519	575	575
Nya sökande	250	310	209	250

Utbildningsområden	Antal heltidsstuderande (20.9)			
		År 2010	År 2011	År 2012
	Totalt	Kvinnor/Män		(mål)
Elektronik	37	3/34	33	40
Företagsekonomi	70	45/25	77	80
Hotell- och restaurangservice	57	42/15	56	80
Informationsteknik	59	11/48	63	60
Maskinteknik	93	6/87	100	100
Sjöfart	127	19/108	127	130

Utbildningsområden	Antal heltidsstuderande (20.9)			
		År 2010	År 2011	År 2012
	Totalt	Kvinnor/Män		(mål)
Vård	64	58/6	52	75
Utbytesstuderande	12	4/8	11	10
Totalt	**519**	**188/331**	**519**	**575**

Sammanlagt 511 kvinnliga och manliga studerande har avlagt yrkeshögskoleexamen på Åland till och med vårterminen år 2011. Under åren 2008 - 2010 utexaminerades följande:

Utexaminerade	År 2008	År 2009	År 2010
Kvinnor	17	20	30
Män	20	24	27
Totalt	**37**	**44**	**57**

Målsättningen med det nya utbildningsavtalet som kommer att gälla åren 2012 - 2014 är att införa ett system för mål- och resultatstyrning för Högskolan. Utgångspunkten är att Högskolans finansiering ska basera sig på målsättningar gällande kvantitet och kvalitet. Högskolans budget skulle dels bero på antalet utbildningsplatser och dels på antal utexaminerade studenter. För att kvaliteten på utbildningen ska tryggas ska de utexaminerades arbetsmarknadsframgång följas upp noggrant. Utgångspunkten beträffande detta är att utbudet av utbildningsplatser kan ändras på grund av bristande arbetsmarknadsframgång vid vissa givna tidpunkter, förslagsvis när nytt utbildningsavtal ska ingås. Vidare eftersträvas ett system med längre utbildningsavtalsperioder, förslagsvis 4 år. En förändring i utbildningsavtalets längd förutsätter lagändring.

Kursverksamhet och öppen högskoleutbildning
Inom högskolan ansvarar Öppna högskolan för kursverksamheten som omfattar akademiska kurser, kursverksamhet i anslutning till högskolans utbildningsprogram samt fortbildnings- och uppdragsverksamhet.

Resultatmålen för kursverksamheten framgår av följande tabell:

Kursverksamhet	Mål
	Antal kursdeltagare per år 2012
Akademisk kursverksamhet, öppna programkurser	800
Uppdragsutbildning	900
Seminarier och öppna seminarier	300
Totalt antal kursdeltagare	2.000
Antal avlagda studiepoäng per år	3.600

Kursverksamhet	År 2010		År 2011	År 2012
	Totalt	Kvinnor/Män		
Antal deltagare	2.342	1.452/890	2.000	2.000
Avlagda studiepoäng	2.910		2.500	2.500

46.55.20. Högskolan på Åland -verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-4 646 025,19	-4 943 000	-5 075 000
	tb -106 000	

(t.a. -228 159,00)

Budgeten är baserad på högskolans uppdrag inom utbildning, forskning och utveckling och samverkan med det omgivande samhället. Examensinriktad utbildning inom sju ämnesområden med ett ökande antal kvinnliga och manliga studerande som möter ett ökande behov av utbildning samt behovet hos studerande kvinnor och män och organisationer av kursutbildningar är grunden för medelsbehovet. Det ökade antalet studerande innebär inte en motsvarande ökning av antalet undervisningstimmar förutom för vissa kurser som har labbgrupper om sex till åtta studerande. För de kurserna behöver ytterligare labbgrupper bildas. Det ökade antalet studerande innebär dock i regel ökade kostnader för sjösäkerhetskurser och för praktik för en del av utbildningsprogrammen. En ökad samordning mellan programmen och inom programmen motverkar de ökade kostnaderna för labbgrupper och praktik. Klarhet och tydlighet gällande utgiftsposter som delas med Ålands gymnasium och Ålands sjösäkerhetscentrum eftersträvas för att möjliggöra Högskolans ekonomistyrning.

Under momentet föreslås ett nettoanslag om 5.075.000 euro. Vid dimensioneringen av anslaget har inkomster om 505.000 euro beaktats. Anslaget samt intäkterna från högskolans verksamhet avses användas för den verksamhet som beskrivs och kommer att beskrivas i det kommande utbildningsavtalet. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) föreslås att momentet gottskrives med nämnda inkomster.

Högskolan på Åland hyr under året utrymmen för årskurs 1 och 2, övningar i kök och sal, temaveckor, examensarbeten och projekt av Ålands gymnasium i f.d. Ålands hotell- och restaurangskola.

I anslaget för personalutgifter (bilaga 5) har anslag beaktats för tjänsteförändringarna nedan som inte innebär någon utökning av verksamheten.

För att trygga kontinuiteten i verksamheten och kunna erbjuda en attraktiv arbetsplats är det av stor vikt att högskolan har en ändamålsenlig tjänstestruktur. Detta påverkar högskolans trovärdighet och kvalitet gentemot studerande kvinnor och män och samarbetspartners.

Föreslås att tjänsten som ekonomi- och personalchef (lkl A24) ombildas till en tjänst som administrativ chef (lkl A27) med ansvar för högskolans förvaltning (ekonomi- och administration, fastigheter, IT och bibliotek) fr.o.m. 1.3.2012. Föreslås att nuvarande tjänsteinnehavare överflyttas till den nya tjänsten. Därtill föreslås att den tillfälliga tjänsten som vice rektor tillsätts på en femårsperiod fr.o.m. 1.1.2012.

Därtill föreslås att en tjänst som städare (lkl A10) överflyttas till Ålands gymnasium, moment 46.45.20. Innehavaren tjänstgör vid Neptunigatan 6.

För att förbereda och organisera arbetet inför högskolans två auditeringar år 2012 behövs anslag för en tillfällig tjänst som kvalitetsansvarig (82,8 %) under år 2012. Kvalitetsansvarig ansvarar för uppgörande av högskolans kvalitetsledningssystem samt för organiseringen av arbetet och förberedelserna inför högsko-

lans två auditeringar.

I målen för verksamheten ingår att Högskolan åtar sig uppdrag som är externt beställda och finansierade vilket föranleder ett behov av likvida medel, eftersom inkomsterna, framför allt då det gäller ESF-delfinansierade projekt och Interreg-delfinansierade projekt i regel kommer in långt senare än motsvarande utgifter utbetalas.

De rättigheter och behörigheter som hör till högskolans utbildnings- och examinationsansvar utvecklas i enlighet med Bolognaprocessen. Högskolan ska bidra till att Åland utvecklas till en konkurrenskraftig och dynamisk kunskapsbaserad ekonomi i enlighet med Lissabonstrategin, där utvecklandet av fungerande innovationssystem på Åland är en del.

Vid sidan av de inrättade tjänster, tillfälliga tjänster, arbetsavtalsförhållanden avlönas under året ca 200 gästföreläsare och timlärare.

46.55.70. <u>Investeringar till maskinlaboratoriet (R)</u>

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
		-220 000

Momentet nytt.
Föreslås att 220.000 euro upptas för att möjliggöra renovering och nyanskaffning av laboratorieutrustning till Högskolan på Ålands och Ålands gymnasiums gemensamma maskinlaboratorium i f.d. Ålands Sjömansskolas lokaler.

Anslaget är en delsatsning för att successivt modernisera maskinlaboratoriet så att dess utrustning motsvarar ställda miljökrav och utbildningsmässiga krav i STCW-konventionen.

Under år 2012 genomförs följande projekt i maskinlaboratoriet: Projektering och byggnation av nytt utrymme för två stycken nya dieselgeneratorer och en gasturbinmotor i pannrummet. Utrymmet behövs på grund av arbetsmiljöskäl eftersom generatorerna och motorerna bidrar till högt buller i miljön där studerande och personal vistas. I dagsläget saknas ballastvattenhantering, vilket det finns miljökrav på att fartyg ska ha idag, dessutom är nuvarande bilsvattenseparator föråldrad och ur funktion vilket också är en miljöfråga. På grund av nämnda orsaker finns det skäl att investera i ballastvattenhantering och bilsvattenseparator. Eftersom en stor del av utrustningen är från 1970-talet behöver även en del korroderade rör och plåtar bytas ut.

46.60. MUSEIBYRÅN

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	263 541	271 000	271 000
Konsumtionsutgifter	-2 713 977	-3 116 000	-3 045 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter		-730 000	-1 620 000
Lån o övr. finansinv.		-1 000	-1 000
Summa utgifter	-2 713 977	-3 847 000	-4 666 000
Anslag netto	-2 450 436	-3 576 000	-4 395 000

Museibyråns uppdrag är att, med stöd i gällande lagstiftning, vara landskapets kunskapscentrum för kulturhistoria, kulturmiljö- och byggnadsvård samt konst. Museibyråns uppgifter fokuserar på bevarande, kunskapsuppbyggnad och kunskapsförmedling om det åländska kulturarvet och dess kulturmiljöer. Verksamheterna omfattar myndighetsarbete, kulturminnesvård, utställningsverksamhet och museipedagogiskt arbete, byggnadsvård, kulturmiljövård, undersökningar och dokumentation, insamling och katalogisering, digitalisering samt konservering och vård av föremål.

Övergripande mål
- att främja kulturarvet och kulturmiljöns värden, öka kunskapen om det förflutna samt lyfta fram kulturarvet som en viktig samhällsresurs för både män och kvinnor, där alla medborgares identitet och kultur respekteras samt
- att öka samarbetet med kommuner, ideella föreningar, skolor, enskilda, näringslivet och andra museer.

Mål för år 2012
Den omstrukturering av museibyråns organisation som genomfördes under föregående år förväntas resultera i en effektivare organisation från och med år 2012. Byrån består i den nya organisationen av tre enheter; administrativa enheten, kulturarvsenheten och museienheten. Under året avses att ytterligare synliggöra verksamheten, särskilt mot allmänheten, samt att vidareutveckla kunskapsuppbyggnaden.

Kulturarvsarbetet omfattar myndighetsarbete, kulturhistoria, kulturmiljö och byggnadsvård. Byggnadsvården inom museibyrån inkluderar ansvaret för ca 130 av landskapets byggnader och anläggningar, framtagande av vårdplaner, vård och underhåll, fastighetsdrift, rådgivning i byggnadsvårdsfrågor, byggnadsdokumentation och besiktning av K-märkta byggnader. Kulturmiljöarbetet innebär antikvarisk granskning och utlåtande, arkeologiska utredningar och undersökningar, marinarkeologi, registerföring, fornminnesvård samt framtagande av faktaunderlag om värdefulla kulturmiljöer för samhällsplaneringen. Det kulturhistoriska arbetet omfattar insamling och katalogisering av föremål och traditioner, service till forskare och allmänhet samt medverka i utställningsarbeten och forskningsprojekt. Samlingar och arkiv, samt skötseln av dessa genom förebyggande konservering, omfattas likaså.

Kulturarvsenhetens mål år 2012 är
- att slutföra registreringen i anledning av den nya fornminneslagen
- att genom arkeologiska och marinarkeologiska undersökningar öka kunskapen om forntid och historisk tid
- att inom Bomarsundsområdet utföra ruinvårdsåtgärder vid bl.a. Notvikstornet
- att vidareutveckla det digitala arbetet med arkiven och samlingarna samt
- att medverka i de egenproducerade utställningarna samt planeringen av den nya basutställningen med faktaunderlag.

Museienhetens arbete inkluderar utställningsverksamheten inom museibyrån; ansvar för museiverksamheten som ombesörjs av landskapet, i första hand Ålands museum och Ålands konstmuseum samt övriga bemannade sevärdheter, publika evenemang, aktiviteter, guidade visningar, pedagogisk verksamhet, framtagande av utställningspublikationer, marknadsföring samt ansvar för reception och museibutik.

Museienhetens mål år 2012 är
- att inleda projektet med att skapa en ny basutställning vid Ålands museum
- att uppmärksamma Ålands självstyrelses 90-årsjubileum
- att stärka Kastelholms slott som besöksobjekt genom en årlig sommarutställning
- att genom mer informativ besöksstatistik erhålla bättre kunskap kring kvinnors, mäns, flickors och pojkars intressen av utställningarna samt
- att genom inköp av konst främja dagens åländska konstliv.

Upplägget med fri entré under vinterhalvåret vid Ålands museum och Ålands konstmuseum föreslås fortsätta.

Arbetet inom den administrativa enheten består av sedvanliga administrativa och ekonomiska uppgifter, men i den nya organisationen ingår även driftskötseln av museibyråns byggnader.

Administrativa enhetens mål år 2012 är
- att effektivisera driftskötseln beträffande museibyråns byggnader.

Inkomster

36.60.20. Museibyrån - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
263 386,32	270 000	270 000

Under momentet föreslås en inkomst om 270.000 euro för biljettintäkter vid de landskapsägda museerna, hyror och arrenden, uppdragsverksamhet, avgiftsbelagda tjänster samt försäljning av informations- och souvenirprodukter.

Målsättningen är att erbjuda allmänheten och övriga instanser råd vid restaurering av kulturhistoriskt värdefulla byggnader samt vård av föremål. Därtill erbjuds avgiftsbelagda tjänster och försäljning av varor och litteratur vid museibyråns olika sevärdheter.

36.60.88. Inkomst av donation

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
154,19	1 000	1 000

Föreslås en inkomst om 1.000 euro. Inkomsten avser beräknad avkastning av Irene och Halvdan Stenholms donationsfond. Se även moment 46.60.70 och 46.60.88.

46.60.20. Museibyrån - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-2 713 976,56	-2 931 000	-2 945 000
	tb -90 000	

(t.a. -244 985,93)

Föreslås ett anslag om 2.945.000 euro för museibyråns verksamhetsutgifter. Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

Föreslås att tjänsten som assistent/ritare (lkl A17) ombildas till en tjänst som planerare (lkl A19) fr.o.m. 1.3.2012. Tjänsten har utvecklats i takt med teknisk utveckling, och en stor del av ritningsarbetet görs idag i avancerad programvara. Tjänsten innehåller idag även större andel planeringsarbete. Föreslås att nuvarande tjänsteinnehavare överförs.

Anslag har fortsättningsvis beaktats för en tillfällig tjänst som projektledare/arkeolog för implementeringen av den nya fornminneslagen utgående den förordning som väntas antas under hösten 2011.

Därtill ingår anslag för avlönande av nödvändiga semestervikarier, säsongspersonal samt personal som ansvarar för de publika aktiviteterna samt för byggnadsvård vid de landskapsägda kulturhistoriskt värdefulla byggnader som museibyrån ansvarar för.

Under anslaget ingår drift och underhåll av kulturhistoriskt värdefulla byggnader, ruiner och tekniska installationer som museibyrån ansvarar för, byggnadsmaterial för detta samt utrustning och material för dokumentation och publik verksamhet, samt vidare anslag för kontorsutrustning och -material och särskilda analyser för kulturmiljöarbetets samt samlingarnas behov.

I anslaget ingår även bl.a. kostnader för drift och underhåll av byggnader och tekniska installationer. Föreslås dock att det planerade underhållet och förvaltningen av fastigheterna vid Ribacka överförs till byggnadsbyrån samt att Kastelholms gästhamn avyttras på arrendetomt.

46.60.22. Särskilda åtgärder i anledning av vrakfynd (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
		-100 000
	tb -95 000	

Landskapsregeringen föreslår att en särskild juridisk person bildas med uppgift att förvalta och kommersialisera champagne- och öltillgångarna. Tillgångar i form av ett visst antal flaskor samt resultat från analys av ölen överförs. Landskapsregeringen ges rätt att disponera ett anslag om 100.000 euro för kapital i den juridiska personen och för kostnader för en champagneauktion under år 2012. Vid behov kommer arrangemanget att notifieras hos EU-kommissionen.

46.60.50. Bidrag för renovering av kulturhistoriskt värdefulla byggnader

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	0	

Momentet föreslås utgå.

46.60.70. Inköp av konst med donationsmedel (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	0	0

Föreslås inget anslag detta år.

46.60.71. Inköp av konst (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	-10 000	-20 000

Föreslås ett anslag om 20.000 euro för inköp av konst för att uppfylla målsättningarna för Ålands konstmuseum vad gäller inköp av konst, som omfattar såväl utövande konstnärer som äldre konst. Konsten idag innefattar traditionell bildkonst, men även modern foto- och videokonst, installationer m.m.

46.60.72. Ålands museums basutställning (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
		-100 000

Momentet nytt.
Föreslås ett anslag om 100.000 euro år 2012, som ett första steg i en total förnyelse av Ålands museums basutställning. Den totala kostnaden för projektet beräknas bli ca 600.000 euro fördelat på tre år enligt följande: 100.000 euro år 2012, 200.000 euro år 2013 och 300.000 euro år 2014.

46.60.74. Utvecklande av Bomarsund (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	-500 000	-1 500 000
	tb 0	

Föreslås ett anslag om 1.500.000 euro för fortsatt förverkligande av besökscentrum i Bomarsund. Målet är att skapa ett internationellt intressant besöksmål som lyfter fram Bomarsunds historia, samt demilitariseringen och neutraliseringens uppkomst. De totala kostnaderna för projektet beräknas i nuläget uppgå till ca 3.500.000 euro.

Projektet förutsätter att avtal om driftsansvar för besökscentret ingås med Sunds kommun i enlighet med lagtingets beslut i samband med första tillägget till budgeten för år 2011.

46.60.75. Ombyggnad av Jan Karlsgårdens värdshus (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
	-220 000	

Momentet utgår. Se moment 33.40.88.

46.60.88. Inköp av värdepapper med donationsmedel (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	-1 000	-1 000

Föreslås ett anslag om 1.000 euro. Anslaget avser inköp av värdepapper med medel ur Irene och Halvdan Stenholms donationsfond. Se även moment 36.60.88.

46.60.89. Inköp av fastighet

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00		

Momentet utgår.

46.80. ÅLANDS LANDSKAPSARKIV

	Bokslut 2009	Budget 2010 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2011
Inkomster	716	1 000	1 000
Konsumtionsutgifter	-98 811	-133 000	-140 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-98 811	-133 000	-140 000
Anslag netto	-98 095	-132 000	-139 000

Ålands landskapsarkiv mottar, förvarar, ordnar och förtecknar samt tillhandahåller arkivalier i enlighet med Arkivlag (2004:13) för landskapet Åland. Arkivet gör även utredningar och utställningar baserade på de handlingar som förvaras i arkivet. Landskapsarkivet utgör en specialfunktion inom landskapsregeringen beträffande dokument- och arkivhantering och arbetar i enlighet med detta för en rationell dokumenthantering.

Under år 2012 läggs tonvikten i landskapsarkivets verksamhet på

- utredning kring behovet av utvidgade arkivutrymmen och inledande planering av förverkligandet av dessa utrymmen

- medverkan i uppmärksammandet av Ålands självstyrelses 90-årsjubileum
- medverkan i International Conference on Russian America. Lokal huvudarrangör är Ålands emigrantinstitut r.f. samt
- fortbildning för personalen inom dokument- och arkivhantering.

I all verksamhet vid landskapsarkivet beaktas jämställdhetsperspektivet i möjligaste mån. Nedan visas en könsmässig fördelning av forskarservicen under juni månad 2011:

Antal personer och beställda volymer från magasinen:

	Kvinnor	Män
Antal personer	90	89
Antal volymer	142	91

Inkomster

36.80.20. Ålands landskapsarkiv - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
716,30	1 000	1 000

Föreslås verksamhetsinkomster om 1.000 euro för år 2012. Inkomsterna gäller ersättningar för kopior och utredningar.

Utgifter

46.80.20. Ålands landskapsarkiv - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-98 811,06 (t.a. -16 294,43)	-133 000	-140 000

Föreslås ett anslag om 140.000 euro för verksamheten år 2012. Anslaget inkluderar dels ordinarie verksamhet och löner samt medverkan i konferenser och utställningar och Ålands självstyrelses 90-årsjubileum.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

37./47. NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012	Förändring 2011-2012	Förändring 2010-2012
Summa inkomster	1 425 370	3 011 000	3 478 000	15,5%	144,0%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-4 507 596	-5 555 000	-5 390 000	-3,0%	19,6%
Överföringsutgifter	-12 762 050	-16 879 000	-18 154 000	7,6%	42,2%
Realinvesteringsutgifter	0	0	0		
Lån och övriga finansinvesteringar	0	0	-20 000		
Summa utgifter	-17 269 646	-22 434 000	-23 564 000	5,0%	36,4%
Anslag netto	-15 844 276	-19 423 000	-20 086 000	3,4%	26,8%

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012	Förändring 2011-2012	Förändring 2010-2012
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-1 294 631	-1 683 000	-1 838 000	9,2%	42,0%
Näringslivets främjande	-1 746 450	-2 475 000	-2 621 000	5,9%	50,1%
Europeiska Unionen - regionala utvecklingsfonden	-21 991	-128 000	-38 000	-70,3%	72,8%
Främjande av lantbruket	-1 325 125	-2 695 000	-2 738 000	1,6%	106,6%
Europeiska Unionen - program för landsbygdens utveckling	-7 502 786	-8 795 000	-8 415 000	-4,3%	12,2%
Främjande av skogsbruket	-165 273	-297 000	-313 000	5,4%	89,4%
Jakt- och viltvård	-41 756	-117 000	-138 000	17,9%	230,5%
Främjande av fiskerinäringen	-96 444	-169 000	-179 000	5,9%	85,6%
Europeiska Unionen - strukturprogram för fiskerisektorn	-10 000	-32 000	-1 624 000	4975,0%	16140,0%
Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet	-4 107 448	-4 784 000	-4 753 000	-0,6%	15,7%
Ålands teknologicentrum	-198 927	-310 000	-357 000	15,2%	79,5%
Försöksverksamheten	-280 716	-426 000	0	-100,0%	-100,0%
Skötsel av jordegendomar	0	0	0		
Skötsel av egna skogar	-89 043	-123 000	-120 000	-2,4%	34,8%
Ålands fiskodling, Guttorp	-389 057	-400 000	-430 000	7,5%	10,5%
Summa	-17 269 646	-22 434 000	-23 564 000	5,0%	36,4%

47.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	34 572	29 000	49 000
Konsumtionsutgifter	-1 294 631	-1 683 000	-1 838 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 294 631	-1 683 000	-1 838 000
Anslag netto	-1 260 060	-1 654 000	-1 789 000

Näringsavdelningens verksamhetsområde är att främja näringarna, sysselsättningen och en regional balans. Till avdelningens uppgifter hör därmed att allmänt

planera, leda, utveckla, samordna, följa upp och utöva tillsyn inom områdena utveckling av näringarna och innovationssystem, regional utveckling, arbetsmarknadsfrågor, jordbruk med binäringar, fiske, fiskodling, fiskevård, skogsbruk, jakt och viltvård samt förvaltning av landskapets jordbruksegendomar, fiskevatten och skogar vilka inte ingår i naturreservat.

Med beaktande av EU:s regelverk stöds det åländska näringslivets utveckling med såväl finansieringshjälp som andra främjande åtgärder. Även deltagandet i det internationella arbetet kommer att fortsätta.

Landskapsregeringen fortsätter tillämpa ansökningstider för investeringsstöd.

Avdelningens målsättningar under år 2012 är att
- delta i utvecklingsinsatser som syftar till systemutveckling som underlättar för kunderna och rationalierar förvaltningens arbete t.ex. genom att utvidga användningen av elektroniskt ansökningsförfarande samt
- utarbeta underlag som ska användas i utformningen av näringslivspolitiken under programperioden 2014 - 2020 med delfinansiering från EU.

Inkomster

37.01.01. Näringsavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
34 571,79	29 000	49 000

Under momentet föreslås en inkomst om 49.000 euro vilket främst avser inkomst av skogbruksplaner och avgifter, inkomst av provfiske, hyra för travbanan samt inkomst av fiskekort. Därtill ingår hyra för utrustning och arrende för mark för försöksodlingsverksamhet, se moment 47.15.41.

Utgifter

47.01.01. Näringsavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-1 294 631,43	-1 683 000	-1 838 000
(t.a. -353 700,00)	(t.a. -248 000)	(t.a. -100 000)

Under momentet föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 1.838.000 euro.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

Föreslås att en tjänst som koordinator (lkl A24) inrättas fr.o.m. 1.3.2012. Motsvarande funktion har tidigare upprätthållits med anslag. Tjänsten är finansierad med tekniskt stöd ur regionala utvecklingsfonden respektive jordbruksfonden.

I anslaget ingår medel för avlönande av en tillfällig tjänst som näringslivsutvecklare med uppgift att implementera den turismstrategi som antogs år 2011 samt att verka som sekreterare i skärgårdsnämnden (se även moment 47.03.24).

Landskapsregeringen har, fr.o.m. år 2011, ändrat på hanteringen av tekniskt stöd för de EU-program som administreras av näringsavdelningen så att de direkta

stödberättigande kostnaderna belastas moment 47.01.01 medan anslag för tekniskt stöd upptas under kapitel 47.05, 47.17 respektive 47.26. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) föreslås att momentet kan gottskrivas med inkomster för tekniskt stöd, varför ändringen inte föranleder någon nettoökning under föreliggande moment.

Föreslås att ca 20.000 euro av de centrala förvaltningskostnaderna för jaktadministrationen täcks med influtna jaktvårdsavgifter. Se även moment 37.22.04.

Sjöfartens Dag år 2012 hålls på våren då landskapsregeringen arrangerar ett nordiskt/baltiskt sjöfartspolitiskt seminarium.

Anslag för utredningar och inköp av tjänster i anslutning till näringsavdelningens verksamhet finns upptagna under momentet.

47.03. NÄRINGSLIVETS FRÄMJANDE

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	230 888	112 000	114 000
Konsumtionsutgifter	-184 198	-250 000	-246 000
Överföringsutgifter	-1 562 252	-2 225 000	-2 375 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 746 450	-2 475 000	-2 621 000
Anslag netto	-1 515 561	-2 363 000	-2 507 000

Landskapsregeringens näringspolitiska roll är att skapa förutsättningar för entreprenörer och företag att starta nya och utveckla befintliga företag. Den övergripande målsättningen är att ge förutsättningar för

- hög sysselsättning, att bevara de arbetsplatser som finns samt att vara med och skapa nya arbetsplatser
- ökat antal hållbara arbetsplatser i skärgård och landsbygd
- ökad export av tjänster och produkter
- breddning av näringsstrukturen i landskapet och ge goda och långsiktiga förutsättningar för utveckling av affärsidéer samt
- ökad tillväxt i form av fler företag samt fler företag som växer.

Politikområden som bidrar till att skapa gynnsamma omständigheter för företagande är bl.a. utbildning, kommunikationer, bostadsförsörjning samt integrations- och arbetsmarknadspolitiken.

Inom näringsavdelningens förvaltningsområde består kärnan i de näringslivsutvecklande åtgärderna av

- projekt- och företagsfinansiering (näringslivets främjande och regional utveckling)
- destinationsmarknadsföring
- Ålands utvecklings Ab (riskkapital) samt
- Ålands teknologicentrum (företagsinkubator, stöda och utveckla innovationer och affärsidéer med fokus på kommersialisering samt starta eget rådgivning).

Tyngdpunkten i avdelningens arbete ligger på genomförandet av de EU-delfinansierade program som godkänts för perioden 2007 - 2013, Regional konkurrenskraft och sysselsättning (ERUF) samt landsbygdsutvecklingsprogrammet (LBU).

På basen av förstudien om kapitalförsörjningen för företag på Åland kan det konstateras att det finns tillgång till kapital på Åland för genomarbetade bärande affärsidéer där en driven entreprenör har en trovärdig genomförandeplan och vilja att satsa eget kapital. Landskapsregeringen ska under året göra en undersökning av hur företagen uppfattar tillgången på kapital vilken ska bilda underlag för en översyn av landskapsregeringens stödprinciper. En särskild frågeställning gäller hur väl kapitaltillgången tillgodoser efterfrågan för tjänsteföretags utveckling. Landskapsregeringen avser att förändra stödprinciperna för att förbättra möjligheterna för tjänsteföretag.

Informationsinsatser kring olika typer av kapital för företag ska utökas och ske i samarbete mellan landskapsregeringen, banker och andra finansiärer.

Landskapsregeringen ska under året arrangera sammankomster med olika teman för nätverket med kvinnor som driver företag. Det har visat sig vara ett bra sätt att synliggöra företag som drivs av kvinnor med inspiration, föreläsningar och gemensamma aktiviteter. Under slutet av året inleds planeringen av en ny konferens om kvinnors företagande som hålls under år 2013.

Inom många branscher kommer framtidens tillväxt och jobbskapande att vara starkt förknippad med en väsentligt förbättrad prestanda hos varor, tjänster, system och processer än de som dominerar dagens marknader och utbud. Samtidigt kommer också hållbarhetsaspekten vara ett allt naturligare inslag för konkurrenskraft och framgång. Ju effektivare kunskap och kompetens kan omsättas i innovationer, dvs. nya produkter, tjänster, processer eller organisatoriska lösningar, desto värdefullare för samhället. Åland bör ha goda förutsättningar för utveckling och tillväxt inom områden som förnybar energi, miljöteknik, energieffektivisering, kunskapsintensiva tjänster baserade på ny teknik samt inom turism. En regions förmåga att utveckla innovationer beror dock inte endast på hur väl de ingående institutionerna och aktörerna agerar, utan framför allt på hur väl de interagerar med varandra, ett samspel för att utveckla regionala innovationsmiljöer.

Åtgärderna inom ramen för LBU-programmet riktade till näringslivets främjande är mer inriktade mot investering och tillväxt där det fortfarande finns en stor efterfrågan på finansiering för investeringar inom framförallt turism- och logiverksamheten.

Portalen startaeget.ax med basinformation för nyetablering av företag upprätthålls av Ålands teknologicentrum. Mer riktad rådgivning till nystartade och etablerade företag tillhandahålls genom utvecklingsstöd. Projektet Tillväxt Åland som Ålands landsbygdscentrum driver perioden 2010 - 2012 riktar sig till företagare som vill öka lönsamheten och utveckla sina företag.

REGIONAL UTVECKLING

Den regionalpolitiska målsättningen är att näringslivet i hela skärgården ska vara livskraftigt. Landskapsregeringen eftersträvar en fortsatt spridd bosättning i landskapet och en jämn befolkningsutveckling i alla regioner.

Ålands landsbygdscentrum samordnar arbetet för att öka lönsamheten i lantbruksföretagen samt utvecklingen av nya näringar på landsbygden och i skärgården. Ålands skärgårdsnämnd behandlar övergripande skärgårdsfrågor inför behandling och beslut i landskapsregeringen. Tjänsten som näringslivsutvecklare är ett instrument i arbetet med att utveckla näringslivet i skärgården. Näringslivsutvecklaren som bland annat har till uppgift att implementera den nya turismstrategin är också sekreterare i skärgårdsnämnden.

Landskapsregeringen föreslår att det särskilda driftsstöd för den årliga verksam-

heten samt investeringsstöd för sådana investeringar som behövs för detaljhandelsverksamheten i skärgården fortsätter. Likaså föreslår landskapsregeringen att skärgårdsstödet för stimulans av nyföretagandet i skärgården fortsätter samt stödet i form av befrielse från socialskyddsavgifter för vissa arbetsgivare i skärgården.

Inkomster

37.03.23. Ålands landsbygdscentrum - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
40 888,28	112 000	114 000

Föreslås en inkomst om 114.000 euro. Största delen av inkomsterna härrör sig till projekten ”Tillväxt Åland” och ”Lokal Miljö” som pågår under tiden 1.6.2010 - 1.6.2012. Projektet ”Tillväxt Åland” delfinansieras med EU-medel och privat finansiering från näringslivet. ”Lokal Miljö” finansieras helt med medel från det privata näringslivet. Inkomsterna för projekten motsvarar utgifterna.

Övriga inkomster härrör sig från Skördefesten och Landsbygdsnytt. Se även moment 47.03.23.

Utgifter

47.03.05. Utgifter för investeringslån (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-6 654,40	-11 000	-6 000

Föreslås att ett anslag om 6.000 euro upptas i enlighet med LL (1975:45) om investeringslån som arvode till kreditinrättningarna som har förmedlat investeringslån för den befintliga kreditstocken. Per den 31.12.2010 var saldot på utestående krediter 358.186,83 euro. Nya lån beviljas inte längre varför anslaget successivt minskar.

47.03.23. Ålands landsbygdscentrum - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-130 012,00 (t.a. -28 338,00)	-212 000	-220 000

Föreslås ett anslag om 220.000 euro för landsbygdsutveckling och koordinering vid Ålands landsbygdscentrum samt Skördefesten på Åland. Anslaget används även för den åländska referensgruppen för Ny Nordisk Mat som inom ramen för Nordiska Ministerrådet jobbar för att göra nordisk mat känd utanför Norden samt att regionalt öka användningen av lokalproducerade produkter. Under året slutförs projektet ”Tillväxt Åland” som finansieras med EU-medel och privat finansiering från näringslivet samt projektet ”Lokal Miljö” som helt finansieras med medel från det privata näringslivet. Inom ramen för anslaget kan det genomföras företagsutveckling i skärgården samt inledas nya aktiviteter under året. Inkomster om 114.000 euro föreslås under moment 37.03.23.

Arbetet med riktad rådgivning till jordbrukarna är en viktig del av verksamheten och intensifieras under året.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

Landsbygdsutveckling
Verksamhetsidé
- att utveckla och bredda näringsverksamheten på landsbygden med utgångspunkt från jord- och skogsbruket samt anknutna näringar.

Affärsidé
- att koordinera resurser och stimulera till samarbete för att på mest effektivt sätt bidra till en positiv utveckling av landsbygden och dess näringar.

Ansvarsområde
- att stärka konsumentförtroendet och öka försäljningen av åländska produkter bl.a. genom Skördefesten på Åland
- att koordinera organisationerna vid Ålands landsbygdscentrum med branschföretagen och övriga verksamheter samt anlita extern spetskompetens för att uppnå den gemensamma visionen
- att inspirera, initiera och driva projekt för att utveckla landsbygdsföretagen samt
- att fungera som koordinator för Ålands landsbygdscentrum.

47.03.24. Kostnader för skärgårdsnämnden (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-47 531,14	-27 000	-20 000
(t.a. -13 526,00)		

Föreslås ett anslag om 20.000 euro i vilket ingår kostnaderna för avlönande av sekreterare för skärgårdsnämnden.

Sekreterarskapet i skärgårdsnämnden kombineras med uppgiften som näringslivsutvecklare (se moment 47.01.01). Avsikten är att lägga tonvikten på utveckling av företag och arbetsplatser i skärgården i samarbete med bl.a. landsbygdsutvecklaren.

47.03.40. Bidrag för företagens internationalisering

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-128 873,70	-150 000	-150 000

Föreslås ett anslag om 150.000 euro för bidrag till exportmarknadsföring. Målet med bidraget är att befrämja åländska företags exportmöjligheter och internationalisering. Bidrag kan beviljas till företag på Åland som har förutsättningar att bedriva en framgångsrik exportverksamhet. Företagets produkter eller tjänster bör ha en hög grad av åländskt ursprung.

Bidraget beviljas i enlighet med Kommissionens förordning (EG) nr 1998/2006 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på stöd av mindre bety-

delse, LL (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgaranti samt i enlighet med av landskapsregeringen fastställda principer för handläggning och beviljande av stöd till näringslivet avseende näringsavdelningens allmänna byrås moment i landskapets budget antagna den 17.03.2011.

47.03.41. Turismens främjande (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-1 155 260,89	-1 190 000	-1 220 000

Föreslås ett anslag för turismens främjande om 1.220.000 euro.

Marknadsföring via VisitÅland r.f.	-1.190.000 euro
Utvecklingsprojekt	-30.000 euro
Förslag	-1.220.000 euro

Landskapsregeringens meddelande om Ålands turismstrategi 2012 - 2022 (lr. med. nr 5/2010-2011) kommer att vara riktgivande för landskapsregeringens arbete med att främja besöksnäringen. Tillsammans med Visit Åland r.f. (VÅ) och Ålands näringsliv r.f. kommer landskapsregeringen att delta i samordningen av insatserna i de årliga handlingsplanerna. Under år 2012 upprättas ett tvåårigt avtal med VisitÅland r.f. som handhar den operativa externa marknadsföringen av resmålet Åland i samarbete med näringen. Landskapsregeringen föreslår att understödets storlek uppgår till 1.190.000 euro per år.

Den professionella bedömningen samt uppföljningen av marknadsföringsinsatserna står VÅ för. VÅ ska tillämpa landskapsregeringens riktlinjer för offentlig upphandling. Marknadsföringen inriktas i huvudsak på de närliggande marknaderna. Satsningar på konkreta marknadsaktiviteter prioriteras i verksamheten. VÅ samordnar även den säsongsbaserade turistinformationen lokalt på Åland. Den bygger på samarbete med olika företag och informationspunkter runt om i landskapet samt att VÅ är huvudman för informationskontoret i Osnäs. I Visit Ålands marknadsföringsaktiviteter tillämpas principen om att 50 % finansieras av branschen.

I uppdraget ingår att ta fram behövlig statistik för utvecklingen av branschen.

Under året utvärderas VÅ:s verksamhet samt utreds vilka samordningsvinster som kan uppnås genom att sammanföra destinationsmarknadsföring och försäljning.

Inom ramen för arbetet med turismstrategin utarbetas regler och fördelningsrutiner för stöd till större kommersiella evenemang som genererar besökare till Åland.

47.03.42. Landskapsunderstöd för kurs-, utbildnings- och rådgivningsverksamhet

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-86 625,74	-90 000	-20 000

Föreslås ett anslag om 20.000 euro. Anslaget kan användas för seminarier, in-

formation eller andra aktiviteter som gynnar utvecklingen av företagsamheten på Åland.

47.03.44. Nationella investeringsbidrag (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	0	-500 000
	tb -250 000	

Föreslås ett anslag om 500.000 euro för nationella investeringsbidrag. Landskapsregeringen avser att prioritera kvalitets- och standardförhöjningar av turismanläggningar samt investeringar inom miljöområdet.

De anslag som år 2008 budgeterades för en högkvalitativ golfbana står till förfogande ännu under år 2011. Landskapsregeringen har beredskap att äska om nya anslag i fall att behov uppstår.

Investeringsstödet tillämpas i enlighet med LL (2008:110) om näringsstöd, LL (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgaranti, av kommissionen godkänd stödkarta, kommissionens förordning (EG) nr 1628/2006 av den 24 oktober 2006 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG fördraget på statligt regionalt investeringsstöd, kommissionens förordning (EG) nr 1998/2006 om tillämpning av artiklarna 87 och 88 i fördraget på stöd av mindre betydelse, rådets förordning (EG) nr 1698/2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) samt i enlighet med landskapsregeringens fastställda principer.

47.03.45. Bidrag för produkt- och teknologiutveckling

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-35 769,00	-100 000	-100 000

Föreslås ett anslag om 100.000 euro för bidrag för produkt- och teknologiutveckling. Syftet med bidraget är att stöda företagens forsknings- och produktutvecklingsprojekt som leder till nya konkurrenskraftiga produkter och tjänster eller produktionsmetoder och därigenom en diversifiering av det åländska näringslivet.

Anslaget föreslås även användas för finansiering av företag som ingår i inkubatorverksamheten vid ÅTC i Kvarteret iTiden enligt av landskapsregeringen antagna principer.

Bidrag under detta moment beviljas i enlighet med Kommissionens förordning (EG) nr 1998/2006 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på stöd av mindre betydelse, LL (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgaranti samt i enlighet med av landskapsregeringen fastställda principer för handläggning och beviljande av stöd till näringslivet.

Bidrag för produkt- och teknologiutveckling kommer även att beviljas inom ramen för det Operativa programmet Regional konkurrenskraft och sysselsättning, moment 47.05.42 samt moment 47.05.47.

47.03.46. Räntestöd för företags investeringar

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-1 386,22	-30 000	-20 000

Föreslås ett anslag om 20.000 euro för räntestöd för företags investeringar. Saldo per 8.6.2011 för utestående räntestödskrediter var 617.000 euro. Nya räntestöd beviljas inte varför budgetanslaget gradvis kommer att sjunka.

47.03.47. Finansieringsstöd för företag i skärgården

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-154 336,61	-175 000	-175 000

Föreslås ett anslag om 175.000 euro för finansieringsstöd till företag i skärgården i enlighet med av landskapsregeringen särskilt fastställda principer.

I anslaget ingår
- anslag för detaljhandeln i skärgården innefattande ett driftsbidrag för verksamhetens årliga kostnader samt ett investeringsbidrag för sådana investeringar som bedöms som erforderliga för den löpande verksamheten eller för utvidgande och utvecklande av verksamheten
- anslag för verksamhetsbidrag till skärgårdsföretag samt
- anslag för ersättande av socialskyddsavgifter för vissa privata arbetsgivare i skärgårdskommunerna.

Syftet med detaljhandelsstödet är att bidra till att upprätthålla en god butiksservice i skärgården.

Stöd under detta moment beviljas i enlighet med Kommissionens förordning (EG) nr 1998/2006 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på stöd av mindre betydelse, LL (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgaranti samt i enlighet med av landskapsregeringen fastställda principer för handläggning och beviljande av stöd till näringslivet avseende näringsavdelningens allmänna byrås moment i landskapets budget antagna den 17.3.2011.

47.03.48. Räntestöd för Finnvera Abp:s lån till åländska företag

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	-40 000	-40 000

Föreslås ett anslag om 40.000 euro för räntestöd för Finnvera Abp:s lån till åländska företag.

Finnvera Abp är ett statsägt specialfinansieringsbolag som erbjuder riskfinansiering samt utvecklingstjänster för små och medelstora företag, främjar export och företagens internationalisering samt befrämjar regionalpolitiska åtgärder. Landskapsregeringen och Finnvera Abp ingick i augusti 2007 ett samarbetsavtal som

en direkt fortsättning på det tidigare ikraftvarande samarbetsavtalet.

Landskapsregeringen beviljar för närvarande 1,1 % i räntestöd till företag på hela Åland utom Mariehamn. Räntestödet, som gäller investerings- och riskkapitallån, betalas för tre år på krediter beviljade av Finnvera Abp fr.o.m. den 1.8.2007. Specialräntestöd gäller sådana krediter som ges av särskilt definierade näringspolitiska skäl. Specialräntestödet beviljas för utvecklings-, miljö- och etableringsprojekt, minilån samt företagarlån till kvinnor och uppgår till 1,75 %.

Per den 30.04.2011 var saldot på utestående räntestödskrediter 823.400 euro. Kundantalet uppgår till 32 st. Föreslås att räntestöd kan beviljas under år 2012 så att beloppet av tidigare och under året beviljade räntestödskrediter högst uppgår till 4.000.000 euro.

47.03.60. Ersättande av kreditförluster (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	-50 000	-50 000

Föreslås ett anslag om 50.000 euro för ersättande av kreditförluster för landskapsgarantier och lån beviljade på landskapets ansvar. Anslaget avser även landskapets andel av Finnvera Abp:s kreditförluster för lån beviljade enligt ingått avtal.

Landskapsgaranti beviljas i enlighet med av landskapsregeringen fastställda principer för handläggning och beviljande av stöd till näringslivet till företag i skärgården för att utveckla eller utvidga ett företags verksamhetsförutsättningar eller vid övertagande av ett befintligt företag. Sammanlagda belopp av utestående landskapsgarantier kan uppgå till högst 13.000.000 euro.

Landskapsgarantier beviljas i enlighet med Kommissionens förordning (EG) nr 1998/2006 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på stöd av mindre betydelse, LL (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgaranti samt LL (1966:14) om landskapsgaranti för industrier och vissa andra näringsgrenar.

47.03.62. Internationella utvecklingsprojekt (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	-150 000	-100 000

Under momentet föreslås ett anslag om 100.000 euro för landskapsregeringens andel i den nationella finansieringen av bl.a. Interreg projekt. Anslagen från detta moment tilldelas åländska projekt i Interreg IVA Central Baltic Programme 2007 - 2013. Tillika föreslås momentet användas för andra eventuella projekt av internationell karaktär eller för enbart nationellt finansierade utvecklingsprojekt på Åland. Landskapets andel i kostnaderna kan uppgå till högst 50 %.

Stöd beviljas i enlighet med LL (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgaranti.

47.03.89. Omstruktureringsstöd (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00		

Momentet utgår.

47.05. EUROPEISKA UNIONEN – REGIONALA UTVECKLINGSFONDEN

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster		5 000	19 000
Konsumtionsutgifter	-21 991		
Överföringsutgifter		-128 000	-38 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-21 991	-128 000	-38 000
Anslag netto	-21 991	-123 000	-19 000

Operativt program för Europeiska regionala utvecklingsfonden på Åland 2007 - 2013 (ERUF)

Strukturfondsmedlen för det operativa programmet för Europeiska regionala utvecklingsfonden på Åland 2007 - 2013 uppgår till 3.125.000 euro. Programmet omfattar hela Åland och målgruppen är företag, föreningar och offentliga aktörer. Syftet med programmet är att stärka ekonomins tillväxtpotential och produktivitet. Inom ramen för programmet finns möjligheter att söka finansiering för projekt som berör något av följande områden: entreprenörsanda, innovationer inom små- och medelstora företag (SME) och experimentering, nya finansiella lösningar och företagskuvöser, energieffektivitet, förnyelsebar energi, tillämpad forskning och teknikutveckling eller inom utveckling av informations- och kommunikationsteknik (IKT).

Programmets finansieringsram kan sammanfattas enligt nedanstående tabell:

ERUF	Finansie-ringsram 2007 - 2013	Budgeterat 2007 - 2011	Förslag 2012	Återstod
Landskapsregeringen:s finansieringsandel	3.125.552	2.079.000 1,2)	19.000	927.552 1)
EU:s finansieringsandel	3.125.552	2.179.000 2)	19.000	927.552
Sammanlagt	6.251.104	4.258.000	38.000	1.855.104

1) Beloppet minskat till följd av annan offentlig finansiering.
2) Exklusive 396.000 euro som budgeterats tidigare men inte kunnat utnyttjas.

Inkomster

37.05.47. **EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ERUF**

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	5 000	19 000

Föreslås att en inkomst om 19.000 euro upptas, vilken avser Europeiska regionala utvecklingsfondens finansieringsandel för år 2012 gällande Ålands operativa program Regional konkurrenskraft och sysselsättning 2007 - 2013 ifråga om tekniskt stöd.

Utgifter

47.05.42. **Landskapets finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ERUF (RF)**

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	-5 000	-19 000
	tb -59 000	

Med beaktande av tidigare års anslag föreslås ett anslag om 19.000 euro för år 2012 som landskapets finansieringsandel för Ålands operativa program för den Europeiska regionala utvecklingsfonden 2007 - 2013.

De övergripande målsättningarna är att stärka näringslivets konkurrenskraft, öka tillväxtpotentialen och produktiviteten genom att investera i innovationer och bättre utnyttjande av humankapitalet.

Se även moment 47.05.47.

47.05.47. **EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ERUF (RF)**

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	-5 000	-19 000
	tb -59 000	

Med beaktande av tidigare års anslag föreslås ett anslag om 19.000 euro för år 2012 för EU:s andel av finansieringen av Ålands operativa program för den Europeiska regionala utvecklingsfonden 2007 - 2013.

Se även moment 47.05.42.

47.05.69 **Återbetalning av medel för målprogram 2**

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	0	0

Föreslås i detta skede inget anslag.

47.15. FRÄMJANDE AV LANTBRUKET

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	214 554	98 000	75 000
Konsumtionsutgifter	-844 756	-658 000	-644 000
Överföringsutgifter	-480 369	-2 037 000	-2 094 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 325 125	-2 695 000	-2 738 000
Anslag netto	-1 110 571	-2 597 000	-2 663 000

Landskapsregeringens övergripande målsättning är att lantbruksproduktionen utgående från de givna förutsättningarna ska utveckla en hög konkurrenskraft baserad på hög effektivitet, produktivitet, kvalitet och ett hållbart utnyttjande av naturtillgångar. Landsbygden och skärgården ska bibehålla sin dragningskraft som bosättnings- och företagsort trots strukturändringar inom det traditionella lantbruket samtidigt som landskapsbilden ska bibehålla de traditionella drag som den mångåriga hävden skapat.

Utvecklande av konkurrenskraften genom att utveckla effektiviteten, kvalitetstänkandet samtidigt som naturtillgångarna utnyttjas hållbart kräver en hög kunskapsnivå för att lyckas. I detta sammanhang är rådgivningen och kunskapsutveckling genom rådgivning och projekt mycket viktiga varför landskapsregeringen finansierar produktionsrådgivning inom de olika produktionsinriktningarna.

Genomförande av investeringar är avgörande för utvecklande av konkurrenskraften och möjligheten till hållbar produktion inom lantbruket. Därför genomförs ett nationellt strukturstöd inriktat på investeringsstöd till lantbruket som komplement till åtgärderna inom landsbygdsutvecklingsprogrammets axel 1 (se kapitel 47.17).

Kompetensutveckling är en nyckelfaktor i skapande av konkurrenskraft inom primärnäringarna varför en fortsatt satsning på företagsrådgivning riktad till lantbruks- och landsbygdsföretagarna görs. Rådgivningen kombineras med försöksverksamhet och tillämpad metodutveckling för att ytterligare stärka utvecklingsbasen för det åländska lantbruket och råvaruproduktionen.

Landskapsbildens bibehållande av de traditionella dragen kräver att antalet betande djur bibehålls eller ökar vilket landskapsregeringen stimulerar genom stöd, rådgivning och avbytarverksamheten. En allmän utveckling av djursektorerna är nödvändig för att bibehålla underlaget för livsmedelsindustrierna på Åland.

Livsmedelssäkerhet och -kvalitet är aktuella ämnen och prioriteras inom avdelningens ansvarsområden rörande fodermedel, kvalitetskontroll av grönsaker samt hantering av bekämpningsmedel och växtinspektionsverksamhet.

Nyckeltal kopplade till delmålen är:

	År 2007	År 2008	År 2009	År 2010
Lantbrukets totalproduktion (ton)	71.978	59.959	58.539	52.750
Lantbrukets bruttointäkter (1.000 euro)	19.620	19.475	18.513	19.692
Medelareal per lantbruksföretagare (ha)	24,5	24,7	25,6	25,9
Jord- och skogsbrukets samt fiskets andel av BNP (%)	2,5%, (2006)	2,6 % (2007)	2,7 % (2008)	2,3 % (2009)
Jordbrukets fosfor- resp. kvävebelastning samt andel av totala belastningen	3,9 ton, 10 % 284 ton, 37%	5,7 ton, 12 % 402 ton, 43 %	3,2 ton, 7,5 % 245 ton, 34 %	4,2 ton, 10,4 % 300 ton, 39,8 %

Inkomster

37.15.04. Inkomster för avbytarservice inom lantbruket

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
100 804,18	98 000	75 000

Föreslås en inkomst om 75.000 euro. Inkomsterna från avbytarservicen kommer från avgiften för vikarieservice, avgifter för de beviljade ledighetsdagarna, avgifter för eventuell veckoledighet i enlighet med LL (2005:83) om avbytarservice samt intäkter för personaluthyrning till Ålands hushållningssällskap r.f:s seminverksamhet.

Utgifter

47.15.04. Förvaltningsarvoden och övriga gottgörelser för gårdsbrukslån (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-6 879,31	-8 000	-6 000

Föreslås ett anslag om 6.000 euro med hänvisning till 37 § LL (1978:54 samt ändringar 1995/22 och 1995/47) om främjande av gårdsbruk. Förvaltningsarvodet utgör ersättning för bankers skötsel av gårdsbrukslån beviljade fram till och med år 2007.

47.15.23. Utgifter för avbytarservice inom lantbruket (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-837 876,57	-650 000	-638 000

Föreslås ett anslag om 638.000 euro. Anslaget avses användas för att säkerställa de åtaganden och kostnader som föranleds av LL och LF (2005:83 och 2006:6) om avbytarservice. Anslaget avser utgifter för avbytarnas löner jämte bikostnader, resor samt övriga utgifter föranledda av verksamheten.

Huvudmålsättningen med avbytarservicen är att bibehålla ett öppet landskap samt en levande landsbygd och att stimulera djurproduktionen så att livsmedelsindustrin har god tillgång på lokalproducerade råvaror inom mjölk- och köttproduktionen.

Djurhållning medför en stor bundenhet för lantbrukarna med minimala möjligheter att kunna ta ut lediga dagar eller semester. En väl fungerande avbytarverksamhet ger lantbrukarna möjlighet till ledighet. Möjligheten till en organiserad ledighet skapar förutsättningar för den befintliga djurhållningens fortbestånd och för nysatsningar av unga lantbrukare. Tillgången till avbytare har också en viktig djurskyddsfunktion genom vikariehjälpen som ger möjlighet att erbjuda sjukvikarier till lantbrukare vid sjukdom.

Landskapsregeringen har under år 2011 genomfört en enkätundersökning med syfte att utreda konsekvensen för djurproduktionen vid ytterligare neddragningar

i avbytarförmånen. Utredningen har visat att ytterligare neddragningar förmodligen innebär att antalet djur minskar. Störst effekt torde uppstå bland betesdjuren d.v.s. diko- och fårproduktionen.

47.15.41. Finansiering av försöksodlingsverksamhet

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
		-575 000

Momentet nytt.
Landskapsregeringen ingår ett femårigt avtal med Ålands hushållningssällskap r.f. om bedrivande av tillämpad försöksodlingsverksamhet. Målsättningen är att skapa en försöksverksamhet med fokus på försök där den ekonomiska och utvecklande nyttan är störst med stark koppling till näringen. Målsättningen är också att skapa en välfungerande enhet där resurserna för rådgivning, försöksverksamhet och utvecklande av näringen samlas och används så effektivt som möjligt. Enheten skall producera information och utveckla metoder som bidrar till att stärka jordbruksföretagens konkurrenskraft och minska deras miljöpåverkan och därmed också stärka livsmedelsklustret som helhet.

Avtalet innebär att Ålands landskapsregering överlåter verksamheten vid Ålands försöksstation från den 1.1.2012 till Ålands hushållningssällskap r.f. I samband med överlåtelsen övergår personalen vid Ålands försöksstation också till Ålands hushållningssällskap r.f. och rådets direktiv 2001/23/EG samt arbetsavtalslagen (FFS 55/2001) tillämpas i fråga om personalens ställning.

Landskapsregeringen lämnar en framställning i form av en så kallad budgetlag till lagtinget om överlåtelsen av verksamheten vid Ålands försöksstation samt om upphävande av LL (1965:8) om Ålands försöksstation. Driftsavtalet kommer slutgiltigt att undertecknas av parterna så snart den föreslagna lagen är antagen av lagtinget och landskapsregeringen med stöd av lagen kunnat bestämma tidpunkten för när lagen ska träda i kraft.

För finansiering av försöksodlingsverksamhet vid Ålands hushållningssällskap r.f. föreslås ett anslag om 575.000 euro varav 400.000 euro är ämnade till att finansiera verksamheten och 162.000 euro är ämnade för att finansiera hyran för lokaler, mark och utrustning för verksamheten. Ålands hushållningssällskap r.f. hyr lokaler, mark och utrustning av Ålands landskapsregering. Inkomsterna av hyror upptas under moment 43.40.01 respektive 37.01.01. I tillägg kommer 13.000 euro i kostnader för pensionsförsäkringen för de anställda som överförs så att pensionsförmånerna bibehålls vid verksamhetsöverlåtelsen.

Se moment 47.46.20.

47.15.43. Utgifter för lantbrukets räntestödslån (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-43 915,35	-190 000	-172 000
	tb 0	

Föreslås ett anslag om 172.000 euro för att finansiera räntestödet för årets bevillningsfullmakt och tidigare års beviljade räntestödslån. Målsättningen är att ränte-

stödet medverkar till en mer rationell och effektiv jordbruksproduktion i landskapet (se även 47.17.42 och 47.17.46).

En fortsatt anpassningsprocess och strukturrationalisering efter EU-medlemskapet medför att investeringsviljan fortsättningsvis är hög. Med beaktande av detta föreslås att lån med räntestöd om totalt 1.300.000 euro kan beviljas under år 2012. Ett fullt utnyttjande av bevillningsfullmakten beräknas enligt dagens ränteläge medföra kostnader för landskapet om 200.000 euro under en femton årsperiod. Lånen förmedlas av kreditinstitut på Åland och räntestödet varierar med marknadsräntorna och är maximalt 4 %. Räntestöd beviljas i enlighet med landskapsregeringens beslut från den 10 mars år 2011 om regler för investeringsstöd och startstöd till lantbruket på Åland, LL (2007:63) om finansiering av landbygdsnäringar och EU förordning nr 1857/2006 och nr 1698/2005 samt artikel 141 och kommissionens brev nr (2008)D/200807 av den 28 februari 2008.

Räntestöd kan beviljas för lån vid produktionsinvesteringar i byggnader, lösöre och för inköp av bebyggd lantbruksfastighet. Räntestöd i samband med investeringar är ett komplement till 47.17.42 och 47.15.46. Lån för inköp av hela fastigheter är främst aktuellt i samband med generationsväxlingar i enlighet med moment 47.17.42, stödjande av unga odlare.

Per 8.6.2011 var saldot på utestående räntestödskrediter 7.319.310,01 euro. Den framtida kostnadsbelastningen för räntestödskrediterna framgår av tabellen.

Räntestöd lån till lantbruk	Kostnad år 2012	Kostnad år 2013	Beräknad återstående nominell kostnad vid ett ränteläge om 4,8 %	Beräknad återstående kostnad vid ett ränteläge om 6 % eller högre
Lån utgivna åren 1997 - 2011	160.000	180.000	1.800.000	2.500.000
Lån utgivna år 2012	12.000	40.000	300.000	420.000
Summa	172.000	220.000	2.100.000	2.920.000

47.15.44. <u>Investeringsstöd till lantbruket (R)</u>

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	-1 250 000	-1 000 000
	tb -250 000	

Landskapsregeringen föreslår ett anslag om 1.000.000 euro för att finansiera nationellt investeringsstöd till lantbruket som ett komplement till insatserna som genomförs inom ramen för landsbygdsutvecklingsprogrammet inom axel 1 (se moment 47.17.42 och 47.17.46). Anslaget för investeringar till jordbruksföretag inom landsbygdsprogrammet är förbrukat och ytterligare investeringar under programperioden är nödvändiga bl.a. för att förse den åländska livsmedelsindustrin med råvaror. Investeringsstödet till lantbruket är landskapsregeringens viktigaste åtgärd för att få en långsiktigt hållbar produktion och för att öka lantbrukets konkurrenskraft generellt och på gårdsnivå.

Åtgärderna genomförs med grund i ett stödprogram godkänt av landskapsregeringen den 10 mars 2011 i enlighet med Rådets förordning (EG) nr 1857/2006 om tillämpning av artiklarna 87 och 88 i fördraget på statligt stöd till små och medelstora företag som är verksamma inom produktion av jordbruksprodukter.

Landskapsregeringen avser att prioritera unga lantbrukare som nysatsar inom näringen.

47.15.46. Utgifter för räntestödslån vid skördeskador (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-608,79	-10 000	-10 000

Föreslås ett anslag om 10.000 euro för finansiering av räntestöd för lån beviljade med anledning av skördeskador i enlighet med LL (1980:44) om räntestödslån vid skördeskador. Räntestöd på lån utgår i syfte att lindra de likviditetsproblem odlaren riskerar till följd av minskade intäkter från den skörd som drabbats av skördeskada. Lån kan beviljas sådana gårdar där det konstaterats skördeskador som uppstått oberoende av odlaren i oskördad gröda till följd av onormalt ogynnsamma väderförhållanden.

Föreslås att det under år 2012 får beviljas nya räntestödslån om sammanlagt högst 300.000 euro. Räntestödet betalas som ett fast räntestöd om maximalt 5 % i högst 5 år. Låntagarens ränta uppgår dock alltid till minst 1 %. Skulle lånets totala ränta och låntagarens ränta sjunka under 6 % är räntestödet skillnaden mellan totala räntan och låntagarens ränta om 1 %.

Ett fullt utnyttjande av bevillningsfullmakten beräknas enligt dagens ränteläge vålla landskapet kostnader om 30.000 euro under en femårsperiod. Per 8.6.2011 var saldot på utestående räntestödskrediter 33.961,67 euro.

47.15.47. Växtskydd och växtinspektionsverksamhet (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-2 327,04	-7 000	-7 000

Föreslås ett anslag om 7.000 euro. Anslaget avser ersättningar enligt LL (2004/19, 1 §) om ändring av LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om plantmaterial och växtskydd samt kostnader i samband med inspektionsverksamhet som lagen förutsätter. Anslaget används även för kostnader i samband med den inspektions- och provtagningsverksamhet som fordras enligt LL (2007:96) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om gödselfabrikat, LL (1999:18) om tillämpning i landskapet Åland av foderlagen och LL (2001:25) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om handel med utsäde.

47.15.48. Stöd för producentorganisationer och rådgivning

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-319 768,01	-330 000	-330 000

Föreslås ett anslag om 330.000 euro. Anslaget används till att finansiera rådgivningen inom lantbruks- och landsbygdsföretagandet. Målsättningen är att uppnå en effektivare och mer kvalitativ rådgivning på landsbygden. Rådgivningen inom primärnäringarna samordnas genom Ålands hushållningssällskap r.f. som takorganisation. Under år 2011 ingicks ett treårigt ramavtal reglerande rådgivningen

till landsbygdsföretagare inom lantbruket och fiskerinäringen. Anslag för den del av rådgivningen som rör fiskerinäringen budgeteras under moment 47.24.49.

Målsättningarna i det treåriga resultatavtalet säger att rådgivningsverksamheten ska
- fokusera i större utsträckning än tidigare på produktionsrådgivning
- höja sin egen kompetens för att svara upp mot de ökade kraven inom produktionen
- ha större fokus på ekonomiska frågor
- arbeta mer direkt med företagare
- utveckla rådgivningstjänsterna som erbjuds i skärgården
- utveckla riktad miljörådgivning och energirådgivning
- arbeta projektinriktat samt
- intensifiera samarbetet med organisationer som utför allmän företagsrådgivning.

Dessutom kan momentet användas till bidrag för utvecklingsprojekt inom lantbruket eller projekt som betydligt främjar produktionsinriktningarnas förutsättningar i landskapet.

47.17. EUROPEISKA UNIONEN – PROGRAM FÖR LANDSBYGDENS UTVECKLING

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	594 760	2 369 000	1 997 000
Konsumtionsutgifter	-33 015	-100 000	-85 000
Överföringsutgifter	-7 469 771	-8 695 000	-8 330 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-7 502 786	-8 795 000	-8 415 000
Anslag netto	-6 908 026	-6 426 000	-6 418 000

Ålands landskapsregering har som övergripande målsättning att landsbygden och skärgården ska bibehålla sin dragningskraft som bosättnings- och företagsort trots strukturförändringar och omställningar inom det traditionella lantbruket samtidigt som landskapsbilden ska bibehålla de traditionella drag som den mångåriga hävden skapat. Landskapsregeringen anser att lantbruksproduktionen i kombination med livsmedelsförädlingen också i fortsättningen kommer att vara en basnäring på landsbygden varför målsättningen är att lantbruksproduktionen ska utveckla en hög konkurrenskraft i enlighet med de givna förutsättningarna baserad på hög effektivitet, hög produktivitet, hög kvalitet och hållbart utnyttjande av naturtillgångar.

Delmålen för att nå den övergripande målsättningen ska vara
- hållbar utveckling av och marknadsanpassad lantbruksproduktion
- bibehållande av det öppna landskapet
- hög konkurrenskraft generellt inom jord- och skogsbruksproduktionen
- hög konkurrenskraft och utveckling av möjligheterna inom livsmedelsförädlingen
- breddade inkomstmöjligheter på landsbygden och i skärgården
- ökat entreprenörskap på landsbygden
- utvecklande av en marknadsanpassad ekologisk produktion samt
- goda livsbetingelser på landsbygden.

För att uppnå detta genomför landskapsregeringen ett EU-delfinansierat lands-

bygdsutvecklingsprogram med åtgärder från alla de fyra axlar som beskrivs i rådets förordning (EG) nr 1698/2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU). De fyra axlarna utgörs av axel 1 med målsättningen att förbättra konkurrenskraften inom jord- och skogsbruket, axel 2 med målsättningen att förbättra miljön på landsbygden, axel 3 med målsättningen att förbättra livskvaliteten och diversifiera ekonomin på landsbygden samt axel 4 som utgörs av Leader metoden med målsättningen att öka landsbygdens och skärgårdens generella attraktionskraft. Landskapsregeringen har för avsikt att prioritera insatser inom axel 2 högst eftersom man anser att insatser inom detta område är en grundförutsättning i ett hållbarhetsperspektiv.

Åtgärderna inom axel 2, jordbrukets miljöstöd och kompensationsbidraget, genomförs genom ingående av 5-åriga avtal mellan landskapsregeringen och lantbrukare. I de 5-åriga avtalen förbinder sig lantbrukaren att genomföra överenskomna miljöåtgärder samt upprätthålla odlandet i utbyte mot årliga ersättningar från landskapsregeringen. Ingående av avtal om miljöstöd och kompensationsbidrag innebär således ett budgetåtagande gentemot lantbrukare som sträcker sig över 5 år. Under år 2011 har landskapsregeringen gjort en ändring av landsbygdsutvecklingsprogrammet så att avtal som ingåtts år 2007 och 2008 förlängs med 2 respektive 1 år för att avtalen ska vara i fas med den nya programperioden som startar från år 2014.

EU:s delfinansiering av landsbygdsutvecklingsprogrammet kommer under perioden 2007 - 2013 att vara ca 18,1 miljoner euro inklusive moduleringsöverföringar från gårdsstödet. Landskapet förskotterar EU:s finansieringsandel från Europeiska jordbruksfonden vid utbetalningen till stödtagaren.

EJFLU	Finansieringsram 2007 - 2013	Budgeterat 2007 - 2011	Förslag 2012	Återstod
Landskapsregeringens finansieringsandel	41.118.901	31.006.451	5.513.000	4.599.450
EU:s finansieringsandel	18.096.824	14.434.000	1.997.000	1.660.824
Sammanlagt	59.215.725	45.440.451	7.510.000	6.260.274

Inkomster

37.17.46. Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
594 760,41	2 369 000	1 997 000

Föreslås en inkomst om 1.997.000 euro. Under momentet upptas anslag som överförs till landskapsregeringen från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling för finansieringen av landsbygdens utvecklingsprogram 2007-2013.

I anslaget ingår 190.000 euro för finansieringen av insatserna inom axel 1, 1.751.000 euro för finansieringen av insatserna inom axel 2 och 56.000 euro för tekniskt stöd.

Se även momenten 47.17.46, 47.17.47, 47.17.48 och 47.17.65.

47.17.07. Nationellt tekniskt stöd (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
	-100 000	-85 000

Föreslås ett anslag om 85.000 euro. Anslaget används för att finansiera utvärderingen av jordbrukets miljöstöd. Se även moment 47.17.60 och 47.17.65.

I halvtidsutvärderingen av landsbygdsutvecklingsprogrammet (Nordregio och ÅSUB 2010) konstaterar utvärderarna att det i dagsläget inte finns en utvecklad metod för utvärdering och mätning av effekterna av miljöstödets åtgärder. Utvärderarna har därmed uppmanat förvaltningsmyndigheten att utveckla ett utvärderingssystem för miljöstödet.

Arbetet kommer att påbörjas under år 2012. I första hand ska miljöstödets effekter på växtnäringsläckaget utvärderas men i mån av möjlighet kan också andra undersökningar, så som användning av växtskyddsmedel, genomföras. Utvärderingen kommer i huvudsak att utföras av utomstående experter. Kostnaderna beräknas uppgå till 85.000 euro.

47.17.42. Landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 1 (RF)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-242 803,55	-498 000	-286 000

För finansieringen av landskapsregeringens andel av åtgärderna inom landsbygdsutvecklingsprogrammets axel 1 föreslås ett anslag om 286.000 euro. Totalt beräknas stödet för åtgärderna inom axel 1 uppgå till 476.000 euro varav 286.000 euro finansieras av landskapet och 190.000 euro finansieras av Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (moment 47.17.46). I och med det föreslagna anslaget har hela summan för år 2007 - 2013 budgeterats.

Åtgärderna inom axel 1 syftar till att stärka konkurrenskraften hos företagen verksamma inom jord- och skogsbruksproduktionen samt hos förädlingsföretagen som förädlar råvaror från jord- och skogsbruksproduktionen. Eftersom de traditionella landsbygdsföretagen fortfarande utgör kärnan i den åländska landsbygden är det viktigt för landsbygden som helhet att företagen ges möjlighet att utveckla sin verksamhet. Företagen bör utveckla konkurrenskraften och marknadsanpassa sina verksamheter för att kunna utvecklas och få långsiktig ekonomisk livskraftighet inom den europeiska marknaden.

Stöd beviljas främst som startstöd och stöd till livmedelsförädling. Detta eftersom den andel som riktats till åtgärden investeringar på lantbruk redan förbrukats.

Stödnivåerna är reglerade i rådets förordning (EG) nr 1698/2005. Alla stödnivåer och begränsningar kan under året regleras genom beslut av EU kommissionen och landskapsregeringen. Landskapsregeringen har i samtliga fall rätt att behovspröva investeringsprojekten. Behovsprövningen ska utgå från marknadssituationen, kapacitetsbehovet på gården och i omgivningen samt mervärdet i produktionen och investeringens lönsamhet.

47.17.43. Landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 2 (RF)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-5 486 759,91	-5 440 000	-5 991 000

Föreslås ett anslag om 5.991.000 euro. Ur anslaget finansieras landskapets andel av jordbrukets miljöstöd, kompensationsbidrag och stöd för icke produktiva investeringar som ingår i landskapsregeringens program för landbygdens utveckling 2007 - 2013.

Miljöstödet beräknas uppgå till totalt 3.966.000 euro varav 2.910.000 euro finansieras av landskapet Åland och 1.056.000 euro av Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling vilket belastar moment 47.17.47. En del av stödet som utbetalas under år 2012 finansieras med medel som budgeterats år 2010 och 2011. Ur anslaget finansieras även den del av miljöstödets stödbelopp som överstiger det maximala stödbeloppet som berättigar till gemenskapsstöd, uppskattningsvis 110.000 euro.

Miljöstödet kan beviljas till lantbrukare som åtar sig att under minst fem år bedriva ett miljövänligt jordbruk på sin gård. Landskapsregeringens målsättning för år 2012 är att 13.000 hektar åkermark och 1.300 hektar naturbeten ska omfattas av miljöstödet. Av åkerarealen ska 2.950 hektar vara underställd ekologiska produktionsmetoder.

Kompensationsbidraget beräknas uppgå till 2.808.000 euro varav 2.063.000 euro finansieras av landskapet Åland och 745.000 euro av Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling vilket belastar moment 47.17.47. En del av stödet som utbetalas under år 2012 finansieras med medel som budgeterats år 2010 och 2011.

Stödet kan beviljas till jordbrukare som odlar minst 3 hektar åkermark eller håller betande djur på minst 5 hektar naturbeten och förbinder sig att fortsätta med jordbruksproduktion i minst 5 år. Landskapsregeringens målsättning för år 2011 är att 13.000 hektar åkermark och 5.000 hektar naturbetesmark ska omfattas av kompensationsbidraget.

Därtill ingår anslag för finansiering av kompensationsbidragets nationella tilläggsdel med 800.000 euro och kostnaderna för utbildning av jordbrukare i miljövänliga odlingsmetoder vilken uppskattas till 20.000 euro.

Beräknas dessutom att 272.000 euro kommer att beviljas i stöd för icke produktiva investeringar under åren 2012 och 2013, av detta finansieras 198.000 euro av landskapet Åland och 74.000 euro av Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling vilket belastar moment 47.17.47. Stöd kan beviljas för återskapande av naturbetesmarker och lövängar samt för anläggande av mångfunktionella våtmarker. Målsättningen är bl.a att 15 hektar våtmark ska anläggas före utgången av år 2013.

47.17.44. Landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 3 och 4 (RF)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	0	0

Under momentet föreslås inga anslag för landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 3 och 4, då landskapets finansieringsandel för programperioden redan budgeterats in. Se även moment 47.17.48.

Inom axel 3 inriktas åtgärderna på att stimulera en diversifiering av landsbygdsekonomin med ökat entreprenörskap, företagande och kompletterande sysselsättning till det traditionella lantbruket samt återställande av den traditionella landskapsbilden. Leaderdimensionen i axel 4 ska därutöver öka landsbygdens och skärgårdens attraktionskraft genom att stimulera nya innovativa landsbygdsutvecklingsprojekt.

47.17.46. Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 1 (RF)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-161 868,37	-332 000	-190 000

Föreslås ett anslag om 190.000 euro att användas för förskottering av EU:s finansieringsandel från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling för kostnader för åtgärder inom axel 1. Av anslaget kommer ca 100.000 euro att användas för stöd till förädlingsindustrin och ca 90.000 euro för finansierande av övriga åtgärder inom axel 1 i landsbygdsutvecklingsprogrammet. Se även moment 37.17.46 och 47.17.42.

47.17.47. Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 2 (RF)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-1 574 742,68	-2 011 000	-1 751 000

Föreslås ett anslag om 1.751.000 euro för förskotterande av EU:s finansieringsandel från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2007 - 2013 för kostnader för åtgärder inom axel 2. EU:s andel av det utbetalda miljöstödet beräknas uppgå till 1.056.000 euro, av det utbetalda kompensationsbidraget beräknas EU:s andel uppgå till 745.000 euro och av stödet för icke produktiva investeringar beräknas EU:s andel bli 74.000 euro. 124.000 euro av stödet som utbetalas under år 2012 finansieras med medel som budgeterats år 2010 och 2011.

Se även moment 37.17.46 och 47.17.43.

47.17.48. Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 3 och 4 (RF)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-3 596,65	0	0

Under momentet föreslås inga anslag för förskotterandet av EU:s finansieringsandel från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2007 - 2013 för kostnader för åtgärder inom axel 3 och 4 då EU:s finansieringsandel för programperioden redan budgeterats in.

Se även moment 37.17.46 och 47.17.44.

47.17.60. Landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, tekniskt stöd (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
	-26 000	-56 000
	tb -181 000	

Föreslås under momentet, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 56.000 euro för den nationella finansieringsandelen under år 2012 för tekniskt stöd i Ålands program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013.

Inom ramen för tekniskt stöd finansieras utgifter för administration, genomförande, information, uppföljning, övervakning och löpande utvärdering av programmet.

Enligt avtal mellan landskapsregeringen och TIKE (Jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstecentral) uppbär denna en årlig ersättning om 10.000 euro för underhållstjänster och 6.000 euro för användarstöd. För ändringar som görs på uppdrag av landskapsregeringen debiteras utöver detta en timbaserad avgift. År 2012 uppskattas dessa kostnader till 15.000 euro.

Anslaget används även som ersättning för de kostnader som landskapsregeringen enligt avtal med jord- och skogsbruksministeriet ska erlägga för skötseln av utbetalningsställets uppgifter till den del uppgifterna hänför sig till landskapets lagstiftningsbehörighet. Enligt avtalet uppbär ministeriet högst 21.000 årligen.

Landskapets andel av kostnaderna utgör 50 %. EU:s finansiering av det tekniska stödet upptas under moment 47.17.65.

Se även moment 47.05.42, 47.05.47, 47.01.01 samt 47.17.07.

47.17.65. Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, tekniskt stöd (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
	-26 000	-56 000
	tb -181 000	

Föreslås under momentet, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 56.000 euro under år 2012 för förskottering av EU:s finansieringsandel från Eu-

ropeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling för tekniskt stöd.

EU:s andel av kostnaderna utgör 50 %. Inkomsten för år 2012 från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling upptas under moment 37.17.46.

Landskapets delfinansiering av det tekniska stödet upptas under moment 47.17.60.

Se även moment 47.05.42, 47.05.47 och 47.01.01.

47.21. FRÄMJANDE AV SKOGSBRUKET

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-7 669	-30 000	-25 000
Överföringsutgifter	-157 603	-267 000	-268 000
Investeringsutgifter			
Lån o övr. finansinv.			-20 000
Summa utgifter	-165 273	-297 000	-313 000
Anslag netto	-165 273	-297 000	-313 000

Landskapsregeringens övergripande målsättning är att upprätthålla ett hållbart skogsbruk på Åland. Med detta avses, förutom ekonomisk virkesproduktion, även beaktande av den biologiska mångfalden, landskapsvården, vattenvården, fornminnesvården och skogens mångsidiga sociala funktioner.

Behovet av skogsvårdsåtgärder som ungskogsröjning och gallring är fortsättningsvis mycket stort. Arealerna har visat en sjunkande trend de senaste åren. Teoretiskt borde de fördubblas jämfört med dagens nivå, men detta kan dock inte ses som realistiskt. De senaste årens långa och snörika vintrar har medfört problem för ungskogsvården med minskade arealer som följd. Den negativa trenden bör dock brytas och i stället uppvisa ökande arealer. En förutsättning för att detta ska kunna uppnås är landskapsregeringens understöd för skogsbruksåtgärder.

Målsättningen för röjningen är en areal om minst 700 ha per år. Under de senaste åren har plant- och ungskogsröjning utförts i Ålands skogsvårdsförening r.f:s regi på följande arealer:

2007	2008	2009	2010
668 ha	652 ha	622 ha	581 ha

Målsättningen och tillika kravet för skogsbruksplaneringen är att minst 50 % av den skogsmarksareal som utgör grunden för skogscertifieringen ska täckas av gällande skogsbruksplaner.

Under året ska tillämpningen av Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) nr 995/2010 om fastställande av skyldigheter för verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på marknaden klarläggas. Förordningen ska tillämpas fullt ut från mars 2013.

Utgifter

47.21.01. Främjande av skogsbruket - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-7 669,23	-30 000	-25 000
(t.a. -17 267,73)		

Föreslås ett anslag om 25.000 euro för drift och underhåll av fordon, maskiner och redskap, skogsbruksplanering, informations- och försöksverksamhet, skötsel av fröplantagen samt övriga kostnader för verksamheten.

47.21.40. Särskilda understöd för skogsbruket (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-16 639,00	-17 000	-18 000

Föreslås ett anslag om 18.000 euro avsett för Ålands skogsvårdsförening r.f. för ersättande av de intäktsbortfall och extra kostnader som uppstår i skärgårdskommunerna i enlighet med LL (2001:51, § 20) om Ålands skogsvårdsförening.

47.21.41. Stöd för skogsbruksåtgärder (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-140 964,45	-250 000	-250 000

Föreslås ett anslag om 250.000 euro för stöd i enlighet med LL och LF (1998:84 och 1998:87) om stöd för skogsbruksåtgärder.

Anslaget får även användas till förhandsfinansiering av röjning och med stöd av LL (1971:43, § 8) om landskapets finansförvaltning gottskrivas inkomster motsvarande förhandsfinansieringen.

Anslaget kan vidare användas för förhandsfinansiering av åtgärder som landskapsregeringen tvingas vidta enligt LL (1998:83, § 18) om skogsvård.

47.21.83. Förhandsfinansiering av skogsförbättringsarbeten (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	0	0

Föreslås ett nettoanslag för förhandsfinansiering av arbetskostnader vid markberedning i enlighet med LL (1998:84) om stöd för skogsbruksåtgärder.

Med stöd av LL (1971:43, § 8) om landskapets finansförvaltning kan inkomster motsvarande ovan nämnda förhandsfinansiering gottskrivas momentet.

47.21.84. Skogsförbättringslån (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	0	-10 000

Föreslås ett anslag om 10.000 euro för lån i enlighet med LL (1998:84, § 4) om stöd för skogsbruksåtgärder.

47.21.88. Ersättning för biotopskydd (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	0	-10 000

Föreslås ett anslag om 10.000 euro för inrättande av biotopskyddsområden.

Anslaget är avsett att i första hand användas till ersättningar för åtgärdsinskränkningar i det fall att det på en skogsfastighet finns biotoper som är viktiga för den biologiska mångfalden, vilka skogsägaren är skyldig att bevara enligt LL (1998:83, § 12) om skogsvård och detta medför en olägenhet för skogsägaren som inte är ringa. Anslaget kan även användas till andra ersättningar för biotopskydd om särskilda skäl föreligger.

47.22. JAKT- OCH VILTVÅRD

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	145 792	137 000	158 000
Konsumtionsutgifter	-41 756	-103 000	-114 000
Överföringsutgifter		-14 000	-24 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-41 756	-117 000	-138 000
Anslag netto	104 037	20 000	20 000

Landskapsregeringens övergripande målsättning är att verka för en god jaktkultur med aktiv viltvård, bra möjligheter till övningsskytte och sunda viltstammar i landskapet. Viltet är en ekologisk och närproducerad naturtillgång som bör förvaltas och nyttjas på ett hållbart sätt. Till detta hör som exempel information, rådgivning och lagstiftningsåtgärder samt stöd till jaktvårdsföreningarnas verksamhet.

Landskapsregeringens målsättning är att stimulera jaktvårdsföreningarnas arbete med att informera och utbilda jägarkåren, speciellt när det gäller skydds- och viltvårdsåtgärder för sjöfågel samt tillvaratagning och hantering av vilt.

Landskapsregeringen avser att förnya älgskytteprovet.

Arbetet med de vetenskapliga sjöfågelundersökningarna fortsätter. Syftet är att ytterligare stärka befintligt inventeringsdata till försvar av den traditionella jakten på sjöfågel. Under år 2012 fortsätter landskapsregeringen arbetet med att förnya den åländska jägarexamen. Under året ska de treåriga tillstånden för att få bedriva älg- och rådjursjakt förnyas.

Inkomster

37.22.04. Inkomster för viltvårds- och jaktärenden

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
133 830,36	123 000	134 000

Föreslås en inkomst om 134.000 euro. Inkomsterna beräknas fördela sig enligt följande:

Jaktvårdsavgift ca 4.450 st. x 30 euro	133.500 euro
Jägarexamenskompendium	500 euro
	134.000 euro

År 2010 löste 4.487 personer jaktkort, en siffra som stigit de senaste åren. Den ökande andelen har varit särskilt stor hos personer bosatta utanför Åland (963 st.) samt hos kvinnor vars andel år 2010 uppgick till 5,5 % av jaktkortslösarna.

Föreslås, med hänvisning till jaktlagen (1985:31) för landskapet Åland 56 § 2 mom. 4 p., att ca 20.000 euro för influtna jaktvårdsavgifter används för att täcka centrala förvaltningskostnader för jaktadministrationen under moment 47.01.01. Se även moment 47.22.04.

37.22.40. Inkomster från hjortdjursavgifter och försålt fallvilt

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
11 962,00	14 000	24 000

Föreslås en inkomst om 24.000 euro från hjortdjursavgifter för älg, försålt fallvilt samt prövning av ansökan för de treåriga tillstånden till rådjursjakt i enlighet med jaktlagen (1985:31, § 32) för landskapet Åland.

Utgifter

47.22.04. Utgifter för viltvårds- och jaktärenden (RF)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-41 755,73	-103 000	-114 000

Föreslås ett nettoanslag om 114.000 euro. Enligt jaktlagen (1985:31, § 56) för landskapet Åland ska anslaget uppgå åtminstone till det belopp som beräknas inflyta i avgifter för jaktkort (se moment 37.22.04). Anslaget ska användas så som nämnda § 56 i jaktlagen föreskriver som t.ex. stöd för jaktvårdsföreningarnas ordinarie verksamhet och skjutbanor, prenumeration av tidningen Jägaren och jägarförsäkring för alla jaktkortsinnehavare, viltvårdsprojekt m.m. Av nettoanslaget ska 30.000 euro användas till viltvårdsåtgärder för sjöfågel.

Medel till jaktvårdsföreningarnas ordinarie verksamhet ska fördelas rättvist i förhållande till antalet medlemmar i föreningen samt föreningens aktivitet. Målsättningen med skytteverksamheten bör vara att den är självfinansierande.

Anslaget kan även användas för inköp av utbildnings- och informationsmaterial som saluförs till självkostnadspris till jägarkåren. Med hänvisning till LL

(1971:43, § 8) om landskapets finansförvaltning föreslås inkomsterna från motsvarande försäljning få gottskrivas momentet.

Vidare kan anslaget användas för kostnader som uppkommer i samband med förnyelsen av jägarexamen.

Av anslaget kan ett stöd till Ålands jakt- och fiskemuseum beviljas på basen av redovisade kostnader för jaktvårdsföreningarnas och landskapsregeringens möten, kurser och informationstillfällen vid museet samt särskilda evenemang med anknytning till jakt, dock inte för kostnader som hänför sig till museets ordinarie verksamhet.

Inkomsterna av jaktvårdsavgifter gottskrivs moment 37.22.04. Se även moment 47.01.01.

47.22.40. **Bidrag för hjortdjursskador och utgifter för tillvaratagande av fallvilt (R)**

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	-14 000	-24 000

Föreslås ett anslag om 24.000 euro.

Anslaget avser främst bidrag för förebyggande åtgärder vid yrkesmässigt bedriven odling, men även ersättande av hjortdjursskador på yrkesmässigt bedrivna odlingar eller skogsplanteringar. Bidraget beviljas endast i de fall jakt är tillåten på området och att jakt bedrivs aktivt inom områdets närhet under ordinarie jakttid.

Bidraget avser dessutom viss försöksverksamhet för förhindrande av hjortdjursskador samt kostnader för tillvaratagande av fallvilt enligt jaktlagen (1985:31, §§ 70, 73) för landskapet Åland.

Närmare regler för beviljande av bidrag anges i landskapsregeringens fastställda riktlinjer.

Anslaget kan även användas för hjortdjursinventeringar och forskningsprojekt kring hjortdjur.

Anslaget avses över tid delvis motsvara inkomsterna från hjortdjurslicenser och försålt fallvilt (moment 37.22.40).

47.24. FRÄMJANDE AV FISKERINÄRINGEN

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter		-28 000	-28 000
Överföringsutgifter	-96 444	-141 000	-151 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-96 444	-169 000	-179 000
Anslag netto	-96 444	-169 000	-179 000

Landskapsregeringen arbetar för att bibehålla fiskerinäringens samhällsekonomiska betydelse, sysselsättningsgrad och värde inom samtliga delar av näringen; yrkesfisket, fiskodlingen, förädling och handel samt fisketurismen. Arbetet för att stödja utvecklingen av näringen följer de mål, riktlinjer och prioriteringar som uppställts i nationell strategisk plan för fiskerinäringen inom landskapet Åland för perioden 2007 - 2013 och operativt program för gemenskapsstöd från europeiska fiskerifonden på Åland. Inom EU:s gemensamma fiskeripolitik accepteras inte fisketurismen som en del av fiskerinäringen, men genom implementeringen av fiskeriprogrammets motsvarighet till Leader-metoden (Kustaktionsprogrammet) ges ett visst utrymme för stöd och utveckling av också den delen.

Landskapsregeringen har även som mål att förvalta och vårda de naturliga förnyelsebara fiskresurserna i den åländska vattenmiljön, som utgör drygt tre fjärdedelar av landskapets areal, samt befrämja ett optimalt och hållbart nyttjande av dessa resurser för såväl närings- och företagsverksamhet som för husbehovs- och rekreationsändamål. Fortsatta insatser planeras under året för att erhålla tillräcklig, jämförbar och pålitlig baskunskap om de kustnära fiskbeståndens tillstånd och levnadsförhållanden i syfte att stödja en långsiktigt hållbar förvaltning och nyttjande av fiskresurserna och vattenmiljön.

Fiskerinäringen styrs i hög grad av EU:s gemensamma fiskeripolitik. För närvarande pågår en reform av den gemensamma fiskeripolitiken inför perioden 2014-2020. För den åländska fiskerinäringen är det framför allt av intresse att regionalisering och småskaligt kustfiske beaktas särskilt i den nya gemensamma fiskeripolitiken. Förordningsförslagen väntas komma i slutet av år 2011 och under år 2012 kommer arbetet med den nya programperioden för åren 2014 - 2020 att intensifieras.

Genom förordning för kontroll och övervakning av den gemensamma fiskeripolitiken (EG nr 1224/2009) har fiskerikontrollen intensifierats och innefattar hela kedjan från fångst till tallrik. Tillämpningsförordningen för kontrollregelverket (EU nr 404/2011) trädde i kraft under våren 2011 och landskapsregeringen utreder konsekvenser och det utökade resursbehovet som regelverket kommer att föranleda. Ny lagstiftning kommer att behövas bl.a. på grund av de gemensamma sanktioner som införs genom ett pricksystem för allvarliga överträdelser. Ett utökat administrativt arbete liksom inspektioner krävs av landskapsregeringen, vilket motiverar en översyn av fiskeriförvaltningen.

Utgifter

47.24.01. Främjande av fiskerinäringen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	-28 000	-28 000
(t.a. -33 372,55)		

Föreslås ett anslag om 28.000 euro. Verksamhetens kostnader innefattar drift och

underhåll för lagstadgad satellitövervakning samt landskapets andel av service och uppdatering av det riksomfattande fiskeriregistret. Anslaget får även användas för information, möteskostnader, arvoden och lantmäteri samt mindre anskaffningar av material och förnödenheter. Anslaget innefattar därtill ca 8.000 euro för fiskeribiologiska undersökningar i samarbete med Husö biologiska station samt 15.000 euro för köpta tjänster och kostnader i anslutning till andra fiskeribiologiska utredningar och provfisken. Anslaget får även användas för åtgärder för att befrämja sportfiske och fisketurism.

47.24.40. Landskapets andel i skadeersättningar för försäkrade fiskeredskap och fiskebåtar (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	-50 000	-50 000

Föreslås ett anslag om 50.000 euro för skadeersättningar enligt bestämmelserna i rikslagstiftningen om fiskeriförsäkringar (FFS 331/58) som även tillämpas på Åland. Anslaget avser ersättning för skador uppkomna under år 2011.

47.24.43. Landskapsunderstöd till fond för fiskeriförsäkringar

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	-1 000	-1 000

Föreslås ett anslag om 1.000 euro med hänvisning till lagen (FFS 331/58 13 §) om fiskeriförsäkringar.

47.24.44. Främjande av infrastruktur, marknadsföring och strukturpolitik

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-36 444,42	-40 000	-50 000

Föreslås ett anslag om 50.000 euro för att befrämja uppsamling av fjällfisk och skötströmming i skärgård och glesbygd enligt av landskapsregeringen fastställda riktlinjer samt åtgärder för att rationalisera hanteringen av fångsten i fiskehamnar och fisklandningsplatser i avsikt att förbättra fiskens kvalitet samt verksamhetens lönsamhet.

47.24.49. Övrigt understöd för fiskerinäringens främjande

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-60 000,00	-50 000	-50 000

Föreslås ett anslag om 50.000 euro för rådgivningsverksamhet och information till fiskerinäringsföretagen som tillhandahålls av branschorganisationer i enlighet med gällande ramavtal med Ålands hushållningssällskap r.f. för primärnäringsrådgivningen på Åland. Landskapsregeringen fattar årligen beslut om finansie-

ringen i enlighet med förverkligandet av lagtingets årliga budget. Administrationen av avtalet sker i samarbete mellan jordbruks- och fiskeribyrån. Anslag för den övriga rådgivningen inom ramen för avtalet budgeteras under moment 47.15.48.

47.26. EUROPEISKA UNIONEN – STRUKTURPROGRAM FÖR FISKERISEKTORN

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster		10 000	812 000
Konsumtionsutgifter	-10 000		
Överföringsutgifter		-32 000	-1 624 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-10 000	-32 000	-1 624 000
Anslag netto	-10 000	-22 000	-812 000

Den nationella strategiska planen för fiskerinäringen inom landskapet Åland 2007 - 2013 och det operativa programmet för gemenskapsstöd från europeiska fiskerifonden på Åland för programperioden 2007 - 2013 utgör grund för beviljande av stöd från europeiska fiskerifonden till fiskerinäringen på Åland under programperioden 2007 - 2013.

Det operativa programmet innehåller fem åtgärdslinjer
- yrkes och binäringsfiske
- vattenbruk samt beredning och saluföring och handel
- gemensamma och kollektiva åtgärder
- hållbar utveckling av fiskeområden (KAG) samt
- tekniskt stöd.

Den övergripande målsättningen är att förbättra lönsamheten och trygga återväxt och generationsväxling för män och kvinnor inom branschen som grund för ett optimalt, mångsidigt och hållbart nyttjande av landskapets fiskevatten och fiskresurser. Investeringar och åtgärder avsedda att befrämja nytänkande och utveckling av branschen prioriteras.

Strukturprogrammets finansieringsram kan sammanfattas enligt nedanstående tabell:

EFF	Finansieringsram 2007 - 2013	Budgeterat 2007 - 2011	Förslag 2012	Återstod
Landskapsregeringen:s finansieringsandel	3.400.000	1.895.000	812.000	693.000
EU:s finansieringsandel	3.400.000	1.895.000	812.000	693.000
Sammanlagt	6.800.000	3.790.000	1.624.000	1.386.000

Inkomster

37.26.46. EU:s finansieringsandel – strukturprogram för fiskerisektorn 2007 - 2013

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	10 000	812 000

Föreslås ett anslag om 812.000 euro för intäkterna från Europeiska fiskerifonden som medfinansiering av strukturprogrammet för fiskerinäringen för perioden 2007 - 2013.

Utgifter

47.26.41. Landskapets finansieringsandel – strukturprogram för fiskerisektorn 2007 - 2013 (RF)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	-10 000	-812 000
	tb -6 000	

Föreslås ett anslag om 812.000 euro för landskapets andel av strukturprogrammet för perioden 2007 - 2013. Se även moment 47.26.46.

47.26.46. EU:s finansieringsandel – strukturprogram för fiskerisektorn 2007 - 2013 (RF)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	-10 000	-812 000
	tb -6 000	

Föreslås ett anslag om 812.000 euro som Europeiska fiskerifondens medfinansiering av strukturprogrammet för perioden 2007 - 2013. Se även moment 47.26.41.

Inkomsten för år 2012 från Europeiska fiskerifonden upptas under moment 37.26.46.

47.30. ÅLANDS ARBETSMARKNADS- OCH STUDIESERVICEMYNDIGHET

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	11 289	106 000	114 000
Konsumtionsutgifter	-1 111 838	-1 444 000	-1 503 000
Överföringsutgifter	-2 995 610	-3 340 000	-3 250 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-4 107 448	-4 784 000	-4 753 000
Anslag netto	-4 096 159	-4 678 000	-4 639 000

Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet (Ams) är en självständig myndighet som är underställd Ålands landskapsregering. Landskapsregeringen handhar den allmänna administrativa styrningen och övervakningen av arbets-

marknads- och studieservicemyndigheten. Landskapsregeringen tillsätter en rådgivande delegation för myndigheten. Inom myndigheten verkar Ålands arbetskraftskommission, som är det organ som beviljar och återkräver i förekommande fall de arbetslöshetsförmåner som upptas i landskapsbudgeten, och som avger så kallade bindande utlåtanden till arbetslöshetskassorna.

Myndighetens organisation och verksamhet regleras av LL (2006:9) om Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet. De service- och förvaltningsuppgifter samt övergripande mål som ankommer på myndigheten regleras huvudsakligen av LL (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet, LL (2006:76) om studiestöd, LL (2003:71) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa samt därtill hörande förordningar och eventuell annan lagstiftning. Ams fullgör vissa uppgifter som faller under rikets behörighet på basen av överenskommelseförordningar, exempelvis i samband med ansökningar om lönegaranti, i anslutning till ansökningar om uppehållstillstånd för arbete för medborgare från s.k. tredje land och vad gäller rätten till pension för tid i studier. Myndigheten kan också handha tjänster eller ge service med stöd av budgetbeslut eller genom särskilda överenskommelser. På den grunden administrerar myndigheten systemet med högskolepraktikanter.

Landskapsregeringens långsiktiga arbetsmarknadspolitiska mål är att sträva till en hög sysselsättningsgrad och låg öppen arbetslöshet, en regionalt balanserad utveckling av arbetsmarknaden, kvinnors och mäns rätt till arbete och lön på lika villkor samt att underlätta för personer med svag ställning på arbetsmarknaden att få arbete och att förhindra utslagning från arbetsmarknaden. Arbetsmarknadspolitiken ska bedrivas i samspel med näringspolitiken och utbildningspolitiken så att man främjar samhällsutvecklingen, utvecklar informationssamhället, stöder kompetensutvecklingen i arbetslivet, gynnar de befintliga företagens tillväxt och konkurrenskraft samt uppmuntrar till nyföretagande. Den åldrande befolkningen och arbetskraften utgör en betydande utmaning för arbetsmarknadspolitiken, där de stora årskullarnas pensionering medför rekryteringsbehov inom såväl den offentliga som den privata sektorn.

Under år 2011 har sysselsättningsläget förbättrats efter den lågkonjunktur som tog sin början under hösten 2008 och som påverkade sysselsättningen negativt från hösten 2009. Den öppna arbetslösheten är på nytt under 3 %: i september 2011 låg andelen på 2,4 % för kvinnor och 2,9 % för män. Särskilt kraftig har minskningen av ungdomsarbetslösheten varit: från en nivå på som mest drygt 10 % under vintern 2010 har den under våren 2011 sjunkit till under 5 %. Också bland ungdomarna finns det en klar könsskillnad när det gäller risken för arbetslöshet då två tredjedelar av de arbetslösa är pojkar.

Inför år 2012 är arbetsmarknadsutsikterna osäkra till följd av instabiliteten i världsekonomin. Det behöver finnas en beredskap även för ett sämre sysselsättningsläge. Erfarenheterna från tidigare visar att en del av dem som blev arbetslösa under den genomgångna lågkonjunkturen och likaså en del av dem som aldrig kunde komma in på arbetsmarknaden, kommer att ha betydande svårigheter att få varaktiga jobb även om efterfrågan på arbetskraft skulle öka. Dessa grupper riskerar att bli utestängda från arbetsmarknaden och hamna i ett långvarigt utanförskap. Bland riskgrupperna finns exempelvis yrkesbytare med hälsoproblem, unga med anpassade läroplaner, inflyttade med bristande kunskaper i svenska etc. Män har större svårigheter på arbetsmarknaden än kvinnor. Särskilt unga män utan yrkesutbildning och äldre personer, både kvinnor och män, har svårt att hitta arbete på den öppna arbetsmarknaden. Samhället i stort ansvarar för att motverka marginaliseringen och gällande politiska riktlinjer förutsätter att vägar in i arbetslivet skapas även för dessa grupper.

Tyngdpunkten i Ams verksamhet under år 2012 kommer således att ligga på att motverka tendenser till utestängning och utanförskap. Det krävs aktiviteter och åtgärder av olika slag för att så snabbt som möjligt hjälpa de arbetslösa att bryta arbetslösheten och komma tillbaka till arbetsmarknaden.

Parallellt med risker för ökad långtidsarbetslöshet och utslagning har det redan uppstått brist på arbetskraft inom vissa sektorer av arbetslivet. Ams kommer fortsättningsvis att delta i rekryteringsevenemang huvudsakligen genom verksamhet under devisen Arbeta & Bo på Åland, men också inom Eures-nätverket.

Landskapsregeringen anser att Ams i sin verksamhet ska prioritera de funktionshindrade högt.

Inkomster

37.30.20. Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	2 000	1 000

Föreslås ett inkomstanslag om 1.000 euro för bl.a. ersättningar från Pensionsskyddscentralen för hanteringen av uppgifter om examina utomlands som avläggs av åländska studerande samt vissa andra smärre inkomster.

37.30.25. Inkomster för projekt

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
11 288,74	104 000	113 000

Föreslås ett inkomstanslag om 113.000 euro för projektet Arbete i Fokus, för vilket Ams beviljats ESF-medel under tiden 1.4.2010 - 31.12.2013. Inkomsterna budgeteras enligt den fastställda projektplanen och balanseras av lika stora projektkostnader under moment 47.30.25.

Utgifter

47.30.20. Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-971 647,58 (t.a. -55 692,74)	-1 200 000	-1 250 000

Föreslås ett anslag om 1.250.000 euro för Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighets verksamhetsutgifter, inklusive verksamheten under devisen Arbeta & Bo på Åland.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5. Med hänvisning till kapitelmotiveringen föreslås att en tjänst som informationskoordinator (lkl A19) för myndighetens verksamhet under devisen Arbeta & Bo på Åland inrättas fr.o.m. 1.3.2012. Motsvarande funktion har tidigare upprätthållits med anslag. Dessutom finns ett begränsat utrymme för anställande av extrapersonal vid arbetstoppar och i samband med kommande pensionsavgångar. I övriga löner och arvoden ingår

mötesersättningar för arbetskraftskommissionen och den rådgivande delegationen för myndigheten.

I övrigt upptas under momentet utgifter för anskaffningar, administration, information och marknadsföring, it-tjänster, lokalhyror, städtjänster, expert- och utredningstjänster, tjänsteresor, utbildning, utveckling och rekreation för personalen m.m. I anslaget ingår kostnader för utbyte av utrustning.

Hyreskontraktet för en del av myndighetens utrymmen har sagts upp från slutet av år 2011. Detta innebär att myndigheten kommer att bli tvungen att flytta till nya utrymmen, eftersom hela verksamheten inte får plats i de återstående utrymmena. Flyttningen kommer eventuellt att medföra merkostnader.

47.30.24. Praktikantplatser för högskolestuderande

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-77 698,36	-100 000	-140 000
	tb -40 000	

För praktikantplatser för högskolestuderande föreslås ett anslag om 140.000 euro. Praktikplatserna används i syfte att motverka kompetensflykt från landskapet genom att ge åländska högskolestuderande möjlighet att erhålla praktik inom sitt utbildningsområde eller via utredningsarbete knyta kontakter med arbetslivet på Åland med tanke på framtida arbetsmöjligheter. Praktikanterna är anställda och avlönade av Ams. Anslaget är dimensionerat för att erbjuda ca 20 studerande en praktikanställning om ca 2 månader vardera. Praktiken kan genomföras såväl inom privat som offentlig sektor. En studerande kan beviljas praktikantplats endast en gång.

47.30.25. Utgifter för projekt (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-62 491,65	-104 000	-113 000

Föreslås ett anslag om 113.000 euro för projektutgifter. Ams har beviljats ESF-medel gällande ett projekt ”Arbete i Fokus” för tiden 1.4.2010 - 31.12.2013. Kostnaderna budgeteras enligt den fastställda projektplanen och balanseras av projektintäkter under moment 37.30.25.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

47.30.50. Arbetslöshetsersättningar (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-1 849 887,83	-2 200 000	-2 100 000

Föreslås ett anslag om 2.100.000 euro för arbetslöshetsersättningar. Ur landskapets medel erläggs dels grunddagpenning och dels arbetsmarknadsstöd i enlighet med LL (2003:71) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Stödbeloppen justeras årligen enligt index. Trots den allmänna

motiveringens bedömning av utvecklingen på arbetsmarknaden med en osäker ekonomisk utveckling bedöms ändå anslagsbehovet minska något.

47.30.52. Specialutgifter för arbetskraftsservicen

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	-40 000	-50 000

För specialutgifter för arbetskraftsservicen föreslås ett anslag om 50.000 euro. Anslaget kan användas för att täcka kostnader för utredande av arbets- och utbildningsförutsättningar eller lämplighet för yrke och för placering i arbete av handikappade enligt enahanda grunder som i riket (FFS 1295 och 1346/2002).

47.30.54. Sysselsättningens främjande (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-1 075 874,18	-1 100 000	-1 100 000

Föreslås ett anslag om 1.100.000 euro för genomförande av landskapsregeringens sysselsättningspolitiska målsättningar.

Under momentet upptas anslag för sysselsättningsfrämjande åtgärder som faller inom ramen för Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighets verksamhetsområde i enlighet med LL (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet. Anslaget används för stödinriktade åtgärder för arbetslösa arbetssökande och täcker främst kostnader för sysselsättningsstöd. Sysselsättningsstöd kan beviljas för anställning, arbetspraktik, läroavtalsutbildning, deltidsarbete och start av företagsverksamhet. Anslaget kan även användas för att skapa möjligheter till individuella lösningar för enskilda genom sysselsättningsfrämjande utbildningsåtgärder.

Från anslaget bekostas också projektinriktade åtgärder. Av större pågående projekt kan nämnas de två arbetsmarknadsintegreringsprojekt, ett inriktat på ungdomar och ett på långtidsarbetslösa, som Ams upphandlat av externa huvudmän, samt de vägledande kurser för långtidsarbetslösa som också upphandlas. De senaste åren har årligen fyra sådana kurser kunnat anordnas inom ramen för upphandlingen. Under år 2010 - 2011 upphandlades två extra kurser för att tillgodose det ökade behovet för dels personer med rätt till omställningsskydd, dels arbetslösa ungdomar. Även under år 2012 kan det bli aktuellt med flera och/eller utvidgade projektinsatser beroende på utvecklingen på arbetsmarknaden. Med hänvisning till kapitelmotiveringen kommer särskilt utökade insatser för arbetslösa män att övervägas. En mera detaljerad information om de projekt och åtgärder som finansieras från momentet finns i den verksamhetsplan med närmare inriktning på arbetsmarknadspolitiken i landskapet som landskapsregeringen antar årligen.

Anslaget kan ytterligare användas för anställning av tillfällig personal med uppgift att bearbeta arbetsmarknaden för att underlätta för utsatta grupper eller enskilda att komma ut på den öppna arbetsmarknaden, motverka ”flaskhalsar” på arbetsmarknaden eller i övrigt bidra till att uppfylla de sysselsättningspolitiska målsättningarna.

47.44. ÅLANDS TEKNOLOGICENTRUM

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-198 927	-310 000	-357 000
Summa utgifter	-198 927	-310 000	-357 000
Anslag netto	-198 927	-310 000	-357 000

Ålands teknologicentrum (ÅTC) är en enhet vid Ålands landskapsregerings näringsavdelning. ÅTC arbetar med att stöda och utveckla innovationer och affärsidéer med fokus på kommersialisering. Tillväxten i näringslivet är ständigt beroende av ny kunskap och därför är det viktigt att innovativa idéer omsätts till nya produkter, processer och tjänster. ÅTC verkar för att öka intresset för tillväxtdrivande faktorer som innovationer och entreprenörskap.

Arbetssättet för ÅTC:s Starta eget rådgivning bygger till stora delar på att förutsättningslöst lyssna på företagen, identifiera deras behov och därefter lotsa företagen vidare till rätt resurs, aktör eller instans.

Internetportalerna Startaeget.ax och Naringsnytt.ax ger uppdaterad relevant information för både nya och redan etablerade företagare. Portalerna är ett samarbete mellan ÅTC, näringsavdelningen vid landskapsregeringen, Högskolan på Åland, Ålands landsbygdscentrum och näringslivets branschorganisationer.

Inkubatorverksamheten (Starthuset och Växthuset) erbjuder en dynamisk plattform för utveckling av människor, affärer och företag. Verksamheten bistår entreprenörer med aktiv och anpassad managementsupport, finansiella, tekniska och kommersiella nätverk samt en kreativ tillväxtmiljö med tillhörande kontorsservice. Verksamheten syftar till att ge struktur och trovärdighet åt framväxande projekt och nystartade företag. För att nå resultat krävs samarbete mellan näringslivet, utbildningen och förvaltningen där bl.a. näringslivets intresseorganisationer, Ålands Utvecklings Ab, Högskolan på Åland, näringsavdelningen samt utbildnings- och kulturavdelningen är centrala samarbetspartners. Samarbete med nationella och internationella organisationer stärker kunskapsbasen och ger förutsättningar för en bred och modern teknik- och företagsutveckling inom landskapet.

Det övergripande målet för ÅTC:s verksamhet är att ha effektiva tjänster med god tillgänglighet som strävar efter att påskynda företagstillväxt och förse näringslivet med innovativa metoder till teknisk och ekonomisk utveckling.

Mål för ÅTC:s verksamhet under år 2012 är att

- under året ha 5 st företag placerade i företagsinkubatorn Växthuset. Under år 2012 prioriteras innovativa affärsidéer, hållbar utveckling och miljöteknik
- påbörja ett 3-årigt ERUF-utvecklingsprojekt inom cleantech. Målsättningen är att vidareutveckla inkubatorverksamheten med avseende på kommersialiseringsprocessen för tillväxtorienterade nya företagare och att vara en plattform för att främja utvecklingen på cleantech-området inom näringslivet på Åland
- tillsammans med näringsavdelningen, näringslivets intresseorganisationer, Ålands Utvecklings Ab och utbildnings- och kulturavdelningen arbeta för fortsatt utveckling av det åländska affärs- och innovationssystemet

- arrangera nätverksträffar och föreläsningar i syfte att öka antalet kvinnor som företagare och öka produktiviteten i befintliga företag. För att öka kunskapsutbyte och samarbete över regiongränserna kommer ÅTC att vara medlem i det europeiska Winnet-nätverket som vill främja jämställdhet på arbetsmarknaden, inom företagande och teknologi samt
- delta i styrgruppen för Nordiskt innovationsforum och i liknande samarbeten i enlighet med verksamhetens syfte.

Utgifter

47.44.20. Ålands teknologicentrum - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-198 926,87	-310 000	-357 000
(t.a. -71 242,01)	(t.a. -10 000)	

Föreslås ett nettoanslag om 357.000 euro för verksamhet i enlighet med den i kapitelmotiveringen angivna inriktningen. Ökningen av anslaget föranleds bl.a. av ett planerat projekt inom affärsutveckling kring clean tech samt för aktiviteter som främjar kvinnors företagande.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

Föreslås att den nuvarande tjänstebenämningen projektledare (lkl A24) ändras till företagsrådgivare (lkl A24) fr.o.m. 1.3.2012. Detta med hänvisning till att arbetsuppgifterna härrör till ÅTC:s startaeget verksamhet.

Vägvägledning och affärsutveckling för åländska entreprenörer och idéägare är en prioriterad del av ÅTC:s verksamhet. Rådgivningstjänsten ÅTC Startaeget påbörjades i sin nya form år 2011 och planeras fortsätta som en del av ÅTC:s ordinarie verksamhet. Företagsinkubatorn Växthuset är en redan etablerad verksamhet som syftar till att inspirera och utveckla nya åländska tillväxtföretag.

Som ett led i att främja och stöda innovationer och utveckling av företag inom cleantech på Åland avser ÅTC år 2012 att påbörja ett nytt affärsutvecklingsprojekt. Projektet ”ÅTC Cleantech - affärsutveckling inom cleantech” blir 3-årigt och medel för delfinansiering kommer att sökas från Ålands operativa program för den Europeiska regionala utvecklingsfonden. Projektet har som mål att öka företagens konkurrenskraft och befrämja utvecklingen av produkter och tjänster inom cleantech på Åland. Projektet ska verka för kreativt samarbete mellan näringslivet, Högskolan på Åland, AICIS och landskapsregeringen. Inom ramen för projektet finns en tillfällig tjänst som affärsutvecklare. Till affärsutvecklarens uppgifter hör insatser såsom rådgivning, utbildning och affärsutvecklingsstöd till idébärare och entreprenörer. Projektet ska dra fördel av företagsinkubatorn ÅTC Växthuset som kraftfullt utvecklingsverktyg i arbetet med att förverkliga bra affärsidéer.

Verksamheten vid ÅTC kan delfinansieras genom inkomster från konsultverksamhet, kursverksamhet samt genom att bedriva projektverksamhet med andra finansieringskällor. En större del av inkomsterna hör till genomförandet av ett EU medfinansierat projekt som pågår under åren 2012 - 2014.

Föreslås med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) att inkomsterna om totalt ca 66.000 euro kan gottskrivas momentet.

47.46. FÖRSÖKSVERKSAMHETEN

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-280 716	-426 000	
Summa utgifter	-280 716	-426 000	0
Anslag netto	-280 716	-426 000	0

Kapitlet utgår.

Utgifter

47.46.20. Försöksverksamheten - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-280 716,25	-400 000	
	tb -26 000	
(t.a. -170 154,34)		(t.a. -170 000)

Momentet utgår.

Landskapsregeringen lämnar en framställning i form av en så kallad budgetlag till lagtinget om överlåtelse av verksamheten vid Ålands försöksstation från 1.1.2012 till Ålands hushållningssällskap r.f. samt om upphävande av LL (1965:8) om Ålands försöksstation.

Personalen vid Ålands försöksstation övergår till anställning vid Ålands hushållningssällskap r.f. från och med den dag den föreslagna lagen träder i kraft. Arbetsavtal ingås med personalen innan tjänsteförhållandena upphör så att anställningsförhållandet är tryggat utan avbrott.

Den personal som berörs är sex anställda tjänstemän och en anställd med arbetsavtal. I budgetlagen och i föreliggande budgetförslag föreslås att tjänsterna som föreståndare (lkl A26), försöksledare (lkl A21), fältmästare (lkl A18), trädgårdsfältmästare (lkl A18), fältmästare i ekologisk odling (lkl A18) samt försökssekreterare (lkl A16) dras in och tjänsteförhållanden som baserar sig på dem upphör utan uppsägning dagen innan lagen träder i kraft och personalen anställs i arbetsavtalsförhållanden vid Ålands hushållningssällskap r.f. från och med den dag lagen träder i kraft. Uppgifter vid Ålands försöksstation som baserar sig på arbetsavtalsförhållande och den personal som arbetar inom sådana uppgifter övergår till arbetsavtalsförhållande vid Ålands hushållningssällskap r.f. från och med den dag lagen träder i kraft.

Dessutom finns en vakant plats som försöksbiträde i arbetsavtalsförhållande som upphör.

Genom lagförslaget upphör mandatperioden för den rådgivande kommissionen för Ålands försöksstation från och med den dag då lagen träder i kraft.

Avsikten är att med anslag som återstår från år 2011 förnya viss utrustning som kan hyras ut för att användas i försöksverksamheten. De planerade anskaffningarna har försenats och därför inte kunnat slutföras under år 2011.

Egendomen som används för försöksodlingsverksamheten kvarstår i landskapets ägo även efter överlåtelsen av försöksverksamheten och hushållningssällskapet kan hyra den egendom som ska användas i den fortsatta driften av verksamheten.

Se moment 47.15.41.

47.52. SKÖTSEL AV JORDEGENDOMAR

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	57 041	15 000	10 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter			
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	57 041	15 000	10 000

Jordbruksbyrån förvaltar ett antal egendomar på Åland. Stommen i markegendomen utgörs av kungsgårdarna. Landskapsregeringen ser ett värde i att ha jordegendomar som kan användas till nytta för framtida regionala och samhällsutvecklande satsningar samt ur ett kulturarvsperspektiv. Kungsgårdarna kommer att i första hand utarrenderas på lång sikt vilket innebär minst 10-åriga avtal.

De övriga jordegendomarna som förvaltas av jordbruksbyrån kommer under året att i huvudsak utarrenderas till jordbrukare.

Inkomster

37.52.20. Skötsel av jordegendomar - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
57 041,40	15 000	10 000

Föreslås en nettoinkomst uppgående till 10.000 euro. Anslaget avser inkomster om ca 80.000 euro i form av arrenden och hyresintäkter. Därtill föreslås att momentet med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) kan påföras kostnader om ca 70.000 euro för sedvanligt underhåll, reparationer och driftskostnader för landskapets jordbruksfastigheter och skatter m.m.

Investeringarna som planeras utföras under år 2012 avser att förbättra fastigheternas skick. Kostnaderna består främst av underhåll och reparationer på Grelsby och Haga kungsgårdar, driftskostnader och skatter. Målsättningen är att byggnaderna ska hyras ut.

47.55. SKÖTSEL AV EGNA SKOGAR

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	136 474	130 000	130 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-89 043	-123 000	-120 000
Summa utgifter	-89 043	-123 000	-120 000
Anslag netto	47 430	7 000	10 000

Landskapets eget skogsinnehav är en investering och en betydelsefull del av kulturarvet som bör skötas och vårdas för kommande generationer. Endast ca 2,5 % av den åländska skogsmarken är i landskapets ägo, vilket är anmärkningsvärt lite i förhållande till våra grannregioner.

Den övergripande målsättningen är att förvalta markerna så att den virkesproducerande förmågan bevaras samtidigt som den biologiska mångfalden och de kulturella och sociala värdena beaktas. Speciell vikt läggs vid att hålla skogarna öppna och tillgängliga för allmänhetens rekreationsbehov samt för informations-, forsknings- och försöksverksamhet.

Under året avser landskapsregeringen åter bjuda ut jakträtten på flertalet av markerna för en ny arrendeperiod.

Landskapets skogar förvaltas enligt skogsbruksplanen för åren 2004 - 2013 samt enligt de anvisningar för skötsel av landskapets skogsfastigheter som fastställts av landskapsregeringen. Under året ska fältarbetet för en ny skogsbruksplan för de kommande 10 åren slutföras. De skogar som förvaltas av skogsbruksbyrån omfattas till sin helhet av skogscertifieringssystemet PEFC.

Virkesförsäljningen ger inkomster till landskapet, råvara till industrin och arbetsplatser för skogsarbetare och entreprenörer. Målsättningen för år 2012 är en avverkningsvolym på ca 4.000 m^3.

Inkomster

37.55.20. Skötsel av egna skogar - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
136 473,53	130 000	130 000

Föreslås en inkomst om 130.000 euro från försäljning av virke samt från mark- och jaktarrenden.

Utgifter

47.55.20. Skötsel av egna skogar - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-89 043,23 (t.a. -19 203,30)	-123 000	-120 000

Föreslås ett anslag om 120.000 euro vilket avser kostnader för avverkning, skogsvård, underhåll av vägar och diken m.m.

47.58. ÅLANDS FISKODLING, GUTTORP

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-389 057	-400 000	-430 000
Summa utgifter	-389 057	-400 000	-430 000
Anslag netto	-389 057	-400 000	-430 000

Målet för verksamheten är att skapa goda förutsättningar för det småskaliga yrkesmässiga kust- och skärgårdsfisket samt sportfisket och fisketurismen. Arbetet förutsätter långsiktighet och kontinuitet med faktiska uppgifter om fiskbestånd och efterfrågan som grund.

Verksamheten vid Ålands fiskodling kommer under året att huvudsakligen inriktas på produktion av fiskyngel för utplanteringsändamål i syfte att stärka och upprätthålla lokala fiskbestånd som är föremål för yrkes- och fritidsfiske. Försöket med att kläcka och utfodra yngel av lake och gös kommer att fortsätta under året. Försöket delfinansieras med medel från Europeiska fiskerifonden som beviljades under år 2011.

Verksamheten har under de senaste åren präglats av inbesparingar vilket även kommer att vara fallet under år 2012. De inbesparingar som hittills gjorts har i första hand drabbat underhållet av byggnader och utrustning samt investeringar i ny utrustning. Produktionen har drabbats i mindre grad. På sikt blir situationen alltmera ohållbar om underhållet eftersätts. För att frigöra mera medel för underhåll föreslår landskapsregeringen att produktionen anpassas efter rådande ekonomiska situation. I praktiken betyder det en viss produktionsminskning inför år 2012 som kommer att fortsätta under år 2013. Detta beroende på att produktionscykeln för t.ex. öringen är drygt två år. Landskapsregeringen föreslår ändå en höjning av anslaget för år 2012. Det höjda anslaget motiveras med en allmän ökning av driftskostnaderna om ca 2.000 euro per månad, främst till följd av högre el-, olje- och foderpriser.

Avsikten är att under år 2012 för utplantering producera ca 130.000 smolt av havsöring samt ca 150.000 1-somriga sikyngel. Behovet av gäddyngel bedöms under året vara ca 2 miljoner varav 1 miljon inköps från privata aktörer och 1 miljon produceras vid Ålands fiskodling.

Inkomster

37.58.75. Inkomster för grundrenovering och ombyggnad av Ålands fiskodling, Guttorp

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	0	

Momentet utgår.

Utgifter

47.58.20. Ålands fiskodling, Guttorp - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-389 056,82	-400 000	-430 000
(t.a. -29 046,00)		

Föreslås ett nettoanslag om 430.000 euro för driften av Ålands fiskodling, inkluderande löner, driftskostnader, anskaffningar och inkomster. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) föreslås att momentet gottskrives med de beräknade inkomsterna om 62.000 euro.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5. Därtill ingår i anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande anslag för avlönande av städare samt extra arbetskraft under en tid av året.

47.58.75. Grundrenovering och ombyggnad av Ålands fiskodling, Guttorp (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	0	

Momentet utgår.

38./48. TRAFIKAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012	Förändring 2011-2012	Förändring 2010-2012
Summa inkomster	1 138 881	1 183 000	1 252 000	5,8%	9,9%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-21 171 027	-24 408 000	-25 825 000	5,8%	22,0%
Överföringsutgifter	-2 295 305	-2 552 000	-2 700 000	5,8%	17,6%
Realinvesteringsutgifter	-3 636 630	-6 250 000	-7 475 000	19,6%	105,5%
Lån och övriga finansinvesteringar					
Summa utgifter	-27 102 962	-33 210 000	-36 000 000	8,4%	32,8%
Anslag netto	-25 964 080	-32 027 000	-34 748 000	8,5%	33,8%

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012	Förändring 2011-2012	Förändring 2010-2012
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-427 440	-690 000	-840 000	21,7%	96,5%
Ålandstrafiken	0	-345 000	-362 000	4,9%	
Övrig trafik	-2 077 449	-2 160 000	-2 500 000	15,7%	20,3%
Kostnader för sjötrafik	-15 786 749	-17 008 000	-20 689 000	21,6%	31,1%
Rederiverksamhet	0	0	0		
Kostnader för väghållning	-7 724 123	-11 790 000	-10 609 000	-10,0%	37,3%
Vägunderhållsverksamhet	-1 133	0	0	0,0%	0,0%
Projektering, mark- och vattenplanering	-273 025	-337 000	0	-100,0%	-100,0%
Verkstad och lager	0	0	-50 000		
Motorfordonsbyrån	-813 043	-880 000	-950 000	8,0%	16,8%
Summa	-27 102 962	-33 210 000	-36 000 000	8,4%	32,8%

48.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	61 965	57 000	82 000
Konsumtionsutgifter	-427 440	-690 000	-840 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-427 440	-690 000	-840 000
Anslag netto	-365 475	-633 000	-758 000

Trafikavdelningens mål är att upprätthålla, utveckla och förnya landskapets interna trafiksystem på ett så miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbart sätt som möjligt, så att trafikanternas berättigade krav och förväntningar på en rimlig och säker trafik tillgodoses.

Allt trafikarbete sker med utgångspunkt i landskapsregeringens handlingsprogram och landskapets budget. Arbetet med en ny trafikplan slutförs. I trafikplanen kommer planerna på kortrutt samt en klassificeringsbeskrivning av vägnätet att ingå. Vid all planering och utformning av transportsystemet ska kvinnors och mäns behov uppmärksammas och vara styrande och de ska ha samma möjlighet att påverka innehållet i transportsystemet.

Trafikens struktur byggs upp kring fem olika trafikområden i anslutning till hu-

vudväg 1 (Mariehamn-Berghamn), huvudväg 2 (Mariehamn-Prästö), huvudväg 3 (Mariehamn-Långnäs), huvudväg 4 (Godby-Geta) och skärgården.

Det trafiknät landskapet administrerar består av:
640 km lands- och bygdevägar
41 km gång- och cykelvägar (tidigare inkl. belagda vägrenar, 4 km mer gc-väg)
Lemströms kanal jämte svängbro
70 broar inkl. rörbroar med diameter över 2 m
Kumlinge flygfält
10 helikopterplattor
8 linstyrda färjor, varav 2 färjor i reserv
9 frigående färjor, Alfågeln, Doppingen, Ejdern, Gudingen, Knipan, Skiftet, Viggen, Skarven samt Grisslan, varav två i reserv
2 privata färjor, på totalentreprenad
3 oljebekämpningsfarkoster
25 hamnar och färjfästen samt ett antal bryggor, fastigheter, byggnader och övriga anläggningar till stöd för verksamheten.

I det totala trafiknätet ingår dessutom 326 km kommunalvägar, de bilfärjor/kryssningsfartyg och övriga fartyg som trafikerar landskapet samt hamnar och flygfält för den externa trafiken.

Målsättningar för år 2012
- konkretisera kortruttsplanerna
- genomföra en djupare analys av de olika alternativen för skärgårdstrafiken och finansieringsformer
- påbörja arbetet med att ta fram ett betalningssystem som kan kombinera trafikslagen
- bereda en ny oljeskyddsplan
- intensifiera arbetet med att bolagisera rederienheten
- påbörja ett flerårigt arbete med att upprätta ett digitalt farledsregister samt
- förbättra servicen hos Motorfordonsbyrån genom moderna webblösningar.

Inkomster

38.01.01. **Trafikavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster**

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
61 964,56	57 000	82 000

Föreslås en inkomst om 82.000 euro. Av detta uppskattas en inkomst om 39.000 euro för trafiksäkerhetsarbete.

Därtill ingår en inkomst om 4.000 euro i avgifter för de kurser om alkohol och trafik som anordnas enligt 36 § 5 momentet körkortslagen (1991:79, ändrad 47/2000) för landskapet Åland.

Som inkomst av trafikavdelningens myndighetsbeslut samt utförda tjänster inom vattenområdet beräknas en inkomst om 39.000 euro. Se även moment 38.32.20.

48.01.01. Trafikavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-427 439,56	-690 000	-840 000
(t.a. -142 014,00)	(t.a. -100 000)	(t.a. -173 000)

Föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 840.000 euro för trafikavdelningens allmänna förvaltning. Nivåhöjningen föranleds av den pågående organisationsförändringen, varvid moment 48.32.20 utgår.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

Föreslås, i syfte att utveckla kompetensen inom myndighetsutövning, att en tjänst som projekteringsingenjör (lkl A 23) överförs från projekterings- och vattenenheten till allmänna byrån. Se även moment 48.32.20.

Föreslås även, i syfte att utveckla kompetensen inom beställarsidan med tanke på kommande investeringsprojekt, att två tjänster som projekteringsingenjör (lkl A22) och en tjänst som mätningsingenjör (lkl A22) överförs från projekterings- och vattenenheten till trafikbyrån. Omorganisationen innebär inte någon utökad verksamhet. Se även moment 48.32.20.

Därtill föreslås att en vakant tjänst som projektingenjör (lkl A22) vid trafikbyrån indras.

I anslaget har beaktats medel för trafiksäkerhetsarbetets allmänna kostnader. Se även moment 38.01.01. Anslaget kan även användas till konsultarvoden för personal- och organisationsutveckling, arbetarskydd, informationsteknologi samt miljöarbete m.m. Anslaget inkluderar även medel för personalens yrkesspecifika fortbildningsbehov.

Arbetet med införande av ett obligatoriskt körprov för mopedkörkort slutförs under året.

I anslaget ingår 10.000 euro för utredning av det framtida behovet av tonnage, beaktande planerna på kortrutt.

48.05. ÅLANDSTRAFIKEN

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter		-345 000	-362 000
Summa utgifter	0	-345 000	-362 000
Anslag netto	0	-345 000	-362 000

Ålandstrafiken är en enhet inom trafikbyrån och sköter administrativa uppgifter rörande bl.a. skärgårdsfärjornas turlistor samt bokning av bilplatser, kollektivtrafikens turlistor och tillhörande resenärskort och pakethantering för vissa försändelser.

Målsättningar för år 2012

- pakethanteringen, väntsalsfunktionen och den manuella telefonbetjäningen utreds med målsättning att vara konkurrensutsatta 1.1.2013
- överväga att införa ett gemensamt årskort för ålänningarna i skärgårdstrafiken
- webbokнings- och betalningssystemet utvecklas ytterligare för att förenkla och effektivisera bokningen och hanteringen av avgifter samt
- arbetet påbörjas med att ta fram ett modernt, enhetligt betalningssystem som kan kombinera både kollektivtrafik och färjetrafik.

48.05.20. <u>Ålandstrafiken - verksamhetsutgifter (VR)</u>

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
	-345 000	-362 000

Under momentet föreslås ett anslag om 362.000 euro för täckande av Ålandstrafikens verksamhetsutgifter under år 2012.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

I anslaget ingår ett delanslag om 20.000 euro för utredning av möjligheten att betala resor i hamnarna samt 10.000 euro för förnyande av hemsidan. Rörande kostnaden för anskaffningen av system för betalning i hamnar återkommer landskapsregeringen i en senare budget.

48.10. ÖVRIG TRAFIK

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	23 625		80 000
Konsumtionsutgifter	-86 219	-60 000	-100 000
Överföringsutgifter	-1 991 230	-2 100 000	-2 300 000
Investeringsutgifter			-100 000
Summa utgifter	-2 077 449	-2 160 000	-2 500 000
Anslag netto	-2 053 824	-2 160 000	-2 420 000

De under kapitlet föreslagna anslagen medger i stort oförändrad service- och verksamhetsnivå.

Flygtrafiken till Åbo och Helsingfors upprätthålls på kommersiell basis medan trafiken till Stockholm upphandlats. Nästa avtalsperiod sträcker sig över tiden 1.3.2012 - 29.2.2016.

Kollektivtrafiken utvärderas rörande omfattning och ändamålsenlighet och detta kommer att ligga som grund för det fortsatta utvecklingsarbetet.

Oljeskyddsberedskapen sköts i samarbete med räddningsväsendet och Ålands Sjöräddningssällskap r.f. enligt särskilda direktiv och anvisningar utfärdade av landskapets räddningsdelegation.

Landskapsregeringen har för avsikt att delta i ett projekt för utveckling av beredskapen för möjligt oljeutsläpp i skärgårdshavsregionen. Medel för genomförande kan ansökas om hos Oljeskyddsfonden.

Inkomster

38.10.04. Inkomster av oljesanering

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
23 625,13	0	0

Ingen inkomst beräknad för år 2012.

38.10.70. Inkomster från oljeskyddsfonden

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00		80 000

Momentet nytt. Se även moment 48.10.70.
Föreslås en inkomst om 80.000 euro från Oljeskyddsfonden för täckande av kostnaderna för investeringar i oljeskyddsutrustning. Stödprocenten är inte verifierad men kommer enligt uppgift att ligga mellan 80 och 100 %.

Utgifter

48.10.04. Driftsutgifter för oljeskyddsberedskap (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-86 218,92	-60 000	-100 000

Föreslås ett anslag om 100.000 euro. Anslaget avser kostnader för de inom landskapet verksamma oljeskyddsfarkosterna och underhåll av övrig oljebekämpningsutrustning samt driftskostnader för oljebekämpningsverksamheten och oljeskyddslagret. Av anslaget beräknas 35.000 euro användas för dockning av oljebekämpningsfartyget Svärtan samt 5.000 euro för utbildningsinsatser.

Momentet påförs även kostnader för de oljesaneringsinsatser som görs under budgetåret. Landskapet har ansvaret för att den första akuta saneringen sker vid en oljeolycka. Kostnaderna för oljesaneringsinsatserna balanseras av de ersättningar som erhålls under moment 38.10.04 i de fall där ersättningsansvaret kan klargöras.

48.10.40. Understöd för flygtrafik

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-500 206,78	-550 000	-550 000

Föreslås ett anslag om 550.000 euro för upprätthållande av trafik under år 2012 på flyglinjen Mariehamn-Stockholm/Arlanda. Kostnaden har beräknats enligt gällande avtal till och med 29.2.2012 samt uppskattats för en ny upphandling gällande tidsperioden 1.3.2012 - 29.2.2016.

Passagerarutvecklingen framgår ur nedanstående tabell. På 19 % av avgångarna år 2010 var passagerarantalet 20 eller fler.

År	antal pass.	snitt/tur
2006	6.419	9,3
2007	9.771	10,8
2008	10.623	11,7
2009	10.266	11,6
2010	11.496	13,6

48.10.45. Understöd för kollektivtrafik

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-1 491 023,58	-1 550 000	-1 750 000

Föreslås ett anslag om 1.750.000 euro för upprätthållande av trafik under år 2012 enligt fastställd turlista, inkluderande kostnader för Ålandstrafikens informationsverksamhet såsom tryckning och distribution av bussturlistor samt kostnader för underhåll av t.ex. bussarnas biljettmaskiner.

Enligt ingånget avtal för perioden januari 2011 - maj 2013 behåller trafikidkaren/entreprenören inkomsterna från den trafik som bedrivs, samt erhåller ett stöd per redovisad turlistad kilometer.

Landskapsregeringen inhämtar årligen kommunernas utlåtanden om utformningen av den regionala kollektivtrafiken och fastställer tidtabeller, biljettpriser och avgifter. Busstidtabellerna samordnas i mån av möjlighet med skärgårdstrafikens turlistor för de frigående färjorna. Trafikidkaren/entreprenören är skyldig att föra statistik över trafiken.

Av anslaget beräknas 100.000 euro användas till glesbygds- och matartrafik som bedöms vara ekonomiskt försvarbar att bedriva och som handhas av respektive kommun med understöd från landskapsregeringen. Trafiken ska vara kontinuerlig och koordineras med linjetrafiken. Kommunerna ska kunna erhålla stöd uppgående till 80 % av de direkta kostnaderna förknippade med trafiken. Inga avgifter ska tas för denna trafik med tanke på den fastställda maxtaxan för linjetrafiken.

Under året utreds möjligheten till avgiftsfri busstrafik för ungdomar under 18 år. Därtill utreds möjligheten till införskaffande av ett s.k. AIS-webbsystem för kollektivtrafiken i syfte att förbättra trafikinformationen till resenärer.

Passagerarstatistik för busstrafiken under en fyraårsperiod framkommer ur nedanstående tabell:

Linje/år	2007	2008	2009	2010
1 Mariehamn - Hammarland - Eckerö	113.932	98.919	89.382	96.004
2 Mariehamn - Godby – Geta	36.323	43.438	45.879	41.101
3 Mariehamn - Godby – Saltvik	31.417	28.241	26.670	28.742
4 Mariehamn - Godby - Sund - Vårdö	53.287	67.718	57.667	49.962
5 Mariehamn - Lemland - Lumparland	49.967	70.228	67.141	65.569
6 Finströmslinjen*	9.691	12.700	12.477	10.388
Passagerare totalt	294.617	321.244	299.216	293.776
Kostnad totalt	1.545.767	1.632.029	1.627.475	1.491.023

* Mariehamn - Godby - Emkarby - Pålsböle - Godby

48.10.70. Anskaffning och förnyande av oljeskyddsutrustning (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00		-100 000

Momentet nytt.
Föreslås ett anslag om 100.000 euro att användas till bl.a. inköp av containertankar för att kunna ta emot och tillfälligt förvara uppsamlad olja samt containrar med insatsutrustning och förnyande av viss utrustning till oljebekämpningsfartyget. För finansiering ansöks om stöd från Oljeskyddsfonden, se moment 38.10.70.

48.20. KOSTNADER FÖR SJÖTRAFIK

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-15 456 005	-16 756 000	-20 389 000
Överföringsutgifter	-261 560	-252 000	-300 000
Investeringsutgifter	-69 184		
Summa utgifter	-15 786 749	-17 008 000	-20 689 000
Anslag netto	-15 786 749	-17 008 000	-20 689 000

Under detta kapitel upptas de kostnader som trafikbyrån i egenskap av beställare har för upprätthållande av sjötrafik enligt fastställd turlista, stöd för varutransporter i skärgården samt anskaffning av fartyg.

Som ett led i avdelningens omorganisation samt uppdelning i beställare och utförare, har medel för beställning av trafik med linfärjor flyttats från kapitel 48.30 till detta kapitel.

Av nedanstående tabell framkommer statistikuppgifter samt uppgifter om tonnage och driftsform.

Norra linjen

Sträcka:	Vårdö-Enklinge-Kumlinge-Lappo-Torsholma			
Trafikvolym:		2000	2005	2010
-passagerare		124 916	110 235	109 792
-fordon		53 447	49 570	53 345
Tonnage 2011:	m/s Alfågeln			
Driftsform 2011:	Egen regi			

Sträcka:	Asterholma-Lappo-Torsholma			
Trafikvolym:		2000	2005	2010
-passagerare		15 333	11 773	10 452
-fordon		6 996	5 247	5 254
Tonnage 2011:	m/s Spoven			
Driftsform 2011:	Totalentreprenad			

Sträcka:	Åva-Jurmo			
Trafikvolym:		2002	2005	2010
-passagerare		20 107	20 189	23 470
-fordon		9 229	9 602	11 469
Tonnage 2011:	m/s Doppingen			
Driftsform 2011:	Egen regi			

Sträcka:	Osnäs-Åva			
Trafikvolym:		2000	2005	2010
-passagerare		121 669	95 086	77 966
-fordon		43 791	37 858	34 299
Tonnage 2011:	m/s Viggen			
Driftsform 2011:	Egen regi			

Sträcka:	Enklinge-Kumlinge			
Trafikvolym:		2001	2005	2010
-passagerare		8 681	9 850	12 369
-fordon		4 381	5 216	6 834
Tonnage 2011:	m/s Frida II			
Driftsform 2011:	Totalentreprenad			

Tvärgående linjen

Sträcka:	Långnäs-Bergö-Överö-Sottunga-Snäckö			
Trafikvolym:		2000	2005	2010
-passagerare		17 343	22 958	21 848
-fordon		8 250	12 907	13 183
Tonnage 2011:	m/s Ejdern			
Driftsform 2011:	Egen regi			

Södra linjen

Sträcka:	Långnäs-Överö-Sottunga-Husö-Kyrkogårdsö-Kökar-Galtby			
Trafikvolym:		2000	2005	2010
-passagerare		107 632	121 621	115 212
-fordon		44 091	42 221	41 099
Tonnage 2011:	m/s Gudingen, m/s Skiftet, m/s Knipan			
Driftsform 2011:	Egen regi			

Föglölinjen

Sträcka:	Svinö-Degerby			
Trafikvolym:		1999	2005	2010
-passagerare		181 718	185 025	175 839
-fordon		93 976	102 045	98 572
Tonnage 2011:	m/s Skarven			
Driftsform 2011:	Egen regi			

Inkomster

38.20.70. <u>Försäljning av fartyg</u>

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	0	0

Föreslås ingen inkomst år 2012.

48.20.22. Upphandling av sjötrafik (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
	-15 156 000	-17 710 000
	tb -1 600 000	

Föreslås ett nettoanslag om 17.710.000 euro för beställning av sjötrafik med frigående färjor under år 2012 samt underhåll av de egna färjorna. Trafiken bedrivs enligt turlistor fastställda av landskapsregeringen den 2.12.2010 (2011 års ordinarie turlistor). Under momentet har anslag beaktats för färjtrafik i egen regi samt upphandlad färjtrafik mellan Lappo-Torsholma-Asterholma och Enklinge-Kumlinge.

Kostnaderna är beräknade med ett bränslepris på i genomsnitt 0,68 euro/liter netto.

Vid beräkningen av anslaget har besparingar som ett kommande utslag i arbetsdomstolen kan möjliggöra inte beaktats. I det föreslagna anslaget ingår inte utrymme för de extra kostnader en sträng vinter kan föranleda.

Med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) föreslås att momentet gottskrives med avgifter och övriga direkt verksamhetsrelaterade inkomster om ca 920.000 euro.

Med beaktande av ovanstående är anslagets beräknade användning är enligt följande:

Beställs av eget rederi	-17 005 000	euro
Beställs av externa entreprenörer	-1 625 000	euro
Inkomster	920 000	euro
Nettoanslagsbehov	-17 710 000	euro

En översyn av sjötrafikens avgiftssystem genomförs. Landskapsregeringen avser att införa personavgifter.

48.20.25. Upphandling av linfärjetrafik (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
		-2 679 000

Momentet nytt. Se även kapitelmotiveringen och moment 48.30.25.
Föreslås ett anslag om 2.679.000 euro för beställning av trafik med linstyrda färjor under år 2012 samt underhåll av linfärjor.

Trafiken bedrivs i egen regi på följande linjer: Töftö, Seglinge, Embarsund och Björkö, medan den bedrivs av upphandlad entreprenör på Ängösundslinjen och Simskälalinjen.

Kostnaderna är beräknade med ett bränslepris på i genomsnitt 0,68 euro/liter netto.

Konkurrensutsättningar av linfärjor fortsätter.

Björkö-linjen		2000	2005	2010
-passagerare		16 196	13 743	11 477
-fordon		10 644	9 035	7 837
Driftsform 2011:	Egen regi			

Embarsunds-linjen		2000	2005	2010
-passagerare		61 922	68 384	58 430
-fordon		38 124	41 154	37 217
Driftsform 2011:	Egen regi			

Seglinge-linjen		2000	2005	2010
-passagerare		33 802	31 665	30 549
-fordon		19 019	18 552	18 428
Driftsform 2011:	Egen regi			

Simskäla-linjen		2000	2005	2010
-passagerare		34 110	36 945	42 027
-fordon		19 207	21 688	22 609
Driftsform 2011:	Egen regi/driftsentreprenad			

Töftö-linjen		2000	2005	2010
-passagerare		316 179	320 787	329 645
-fordon		107 185	198 935	209 823
Driftsform 2011:	Egen regi/driftsentreprenad			

Ängösunds-linjen		2000	2005	2010
-passagerare		10 233	8 278	9 246
-fordon		6 467	5 497	6 155
Driftsform 2011:	Driftsentreprenad			

48.20.40. <u>Understöd för varutransporter i skärgården</u>

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-261 560,14	-252 000	-300 000

Föreslås ett anslag om 300.000 euro för upprätthållande av transportlinjer under år 2012 enligt avtal för perioden 2012 - 2016. Stöd utbetalas för den reguljära transportlinjen Mariehamn - skärgården - Åbo samt för transport av färskvaror till och från skärgården.

48.20.70. <u>Anskaffning av fartyg och färjor (R)</u>

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-69 184,02	0	0

Föreslås inget anslag år 2012.

48.21. REDERIVERKSAMHET

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter		0	0
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	0	0	0

Rubriken ändrad.
Rederienheten inom produktionsbyrån utför trafik med frigående färjor och linfärjor enligt av landskapsregeringen fastställda turlistor samt eventuella andra beställningar av t.ex. menförestrafik.

Målsättningar för år 2012
- fartygens befäl ges större ansvar för ekonomin ombord för att uppnå en effektivare budgethantering
- befattningsspecifika utbildningsplaner tas fram samt
- arbetet med bolagisering av rederienheten intensifieras.

48.21.20. Rederienheten - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
	0	0

Rubriken ändrad.
Anslaget används för bedrivande av sjötrafik i egen regi enligt beställning vars kostnader belastar moment 48.20.22. Dessa kostnader beräknas uppgå till 15.825.000 euro. I kostnaden ingår även drift av skolfartyget m/s Michael Sars enligt beställning från i huvudsak utbildnings- och kulturavdelningen, se moment 46.17.24.

Föreslås med stöd av LL (1971:43, 8 §) om landskapets finansförvaltning att direkt verksamhetsrelaterade inkomster (förutom avgifterna som gottskrives moment 48.20.22) gottskrives momentet.

Med beaktande av detta uppgår nettoanslaget till 0 euro. Förslaget förutsätter fortsatt fokusering på kostnadsbesparande åtgärder. Målsättningen är att mathållning och caféverksamheter ombord konkurrensutsätts.

Implementeringen av miljöledningssystemet som inleddes under år 2011 fortsätter.

Anslaget för personal avser förutom färjpersonalen även den landbaserade personalen enligt bilaga 5.

Transport av farligt gods och andra jämförbara transporter utöver vad som ingår i turlistan utförs i mån av möjlighet och till självkostnadspris.

Bunkerpriset antas under år 2012 ligga på i medeltal 0,68 euro/liter netto.

Varje färja tas ur trafik för dockning och översyn enligt uppgjort schema. Trafiken sköts under tiden i första hand med eget ersättande tonnage.

48.21.21. Reparation och underhåll av färjor (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
	0	0

Anslaget avser kostnader om ca 1.610.000 euro för underhåll och reparation av rederienhetens egna frigående färjor enligt uppgjort docknings- och översynsschema. I anslaget ingår även kostnader för reparation och underhåll av skolfartyget m/s Michael Sars, se moment 46.17.24.

Föreslås med hänvisning till LL (1971:43, 8 §) om landskapets finansförvaltning att den ersättning som överenskommes med beställarna gottskrivs momentet. Med beaktande av detta uppgår nettoanslaget till 0 euro.

Åtgärder inom reparation och underhåll styrs av lagstiftning och säkerhetsledningssystem samt regelverk, riktlinjer och standarder från Trafikverket och Trafiksäkerhetsverket samt klassningssällskap. Under året tas ett datoriserat underhållssystem för de frigående färjorna i bruk.

48.21.22. Linfärjetrafiken - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
		0

Momentet nytt.
Anslag för motsvarande trafik upptogs i budgeten för år 2011 under moment 48.31.20. Anslaget används för bedrivande av trafik med linfärjor enligt beställning vars kostnader belastar moment 48.20.25. Dessa kostnader beräknas uppgå till 2.117.000 euro.

Föreslås med hänvisning till LL (1971:43, 8 §) om landskapets finansförvaltning att den ersättning som överenskommes med beställarna gottskrivs momentet. Med beaktande av detta uppgår nettoanslaget till 0 euro.

Implementeringen av miljöledningssystemet som inleddes under år 2011 fortsätter.

Anslaget för personal avser linfärjepersonalen enligt bilaga 5.

Bunkerpriset antas under år 2012 ligga på i medeltal 0,68 euro/liter netto.

Varje färja tas ur trafik för dockning och översyn enligt uppgjort schema. Trafiken sköts under tiden med eget ersättande tonnage.

48.21.23. Reparation och underhåll av linfärjor (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
		0

Momentet nytt.
Anslag för motsvarande utgifter upptogs i budgeten för år 2011 under moment

48.31.20. Anslaget avser kostnader om ca 395.000 euro för underhåll och reparation av rederienhetens egna linfärjor enligt uppgjort dockningss- och översynsschema.

Föreslås med hänvisning till LL (1971:43, 8 §) om landskapets finansförvaltning att den ersättning som överenskommes med beställarna gottskrivs momentet. Med beaktande av detta uppgår nettoanslaget till 0 euro.

48.30. KOSTNADER FÖR VÄGHÅLLNING

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-4 114 162	-5 340 000	-3 134 000
Överföringsutgifter	-42 515	-200 000	-100 000
Investeringsutgifter	-3 567 446	-6 250 000	-7 375 000
Summa utgifter	-7 724 123	-11 790 000	-10 609 000
Anslag netto	-7 724 123	-11 790 000	-10 609 000

Trafikbyrån har i egenskap av beställare ansvaret för beställning av vägunderhåll medan produktionen av tjänsterna handhas av endera vägunderhållsenheten eller privata aktörer.

Under kapitlet upptas anslag för väghållarens kostnader för drift och underhåll av vägar, broar, flygfält, helikopterplattor, grunda farleder samt färjfästen, hamnar, bryggor och byggnader. Dessutom upptas anslag för vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten samt understöd för kommunalvägar.

Inkomster

38.30.88. Försäljning av fastigheter

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	0	0

Föreslås ingen inkomst under år 2012.

Utgifter

48.30.22. Utgifter för drift och underhåll av vägar (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-1 791 947,87	-2 280 000	-2 364 000
	tb -143 000	
(t.a. -218 300,00)	(t.a. -218 000)	

Föreslås ett anslag om 2.364.000 euro för beställning av drift och mindre underhållsåtgärder för det allmänna vägnätet. Anslaget möjliggör sedvanlig drift av vägnätet. Se även moment 48.31.20.

Omfattningen av vägmålning ökas i syfte att förbättra trafiksäkerheten och bl.a. görs försök med räfflade markeringar.

En målsättning är att driften av Lemströms kanalbro konkurrensutsätts.

Grundförbättringar, ombeläggningar och övriga avskrivningsbara investeringar finansieras i huvudsak via moment 48.30.77.

48.30.23. Utgifter för underhåll av farleder och fiskefyrar (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-37 169,90	-72 000	-170 000

Rubriken ändrad.
Föreslås ett anslag om 170.000 euro, för underhåll av landskapets grunda farleder jämte tillhörande sjömärken, kummel, linjemarkeringar och radarmärken. Under år 2011 sluts ett nytt avtal om skötseln av de grunda farlederna som utgår år 2016. I avtalet ingår inte materialkostnader, vilka beaktas i anslaget uppgående till 12.000 euro. Anslaget avser även inspektioner och farledsundersökningar samt kostnader för kontroll av att entreprenadavtalet fullföljs.

Under momentet ingår även ett delanslag för ett omfattande arbete med att upprätta ett digitalt farledsregister för de farleder som landskapsregeringen ansvarar för. Att digital farledsinformation finns är ett villkor för att farlederna ska redovisas i officiella sjökort i framtiden. Landskapsregeringen konstaterar att det totalt är ca 400 km farleder som ska digitaliseras och planeras. Enligt en i detta skede mycket preliminär kostnadsberäkning uppgår totalkostnaden till i storleksordningen 1.200.000 euro. Arbetet med digitaliseringen av farlederna beräknas ta 4 - 5 år och bör vara slutfört innan nästa sjökortsuppdatering som är planerad till år 2016. Med beaktande av detta erfordras ytterligare anslag om ca 1.100.000 euro i kommande budgeter.

48.30.24. Utgifter för drift och underhåll av färjfästen, bryggor, broar, hamnar och byggnader (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-501 381,08	-550 000	-600 000
(t.a. -142 645,00)		

Föreslås ett anslag om 600.000 euro för drift och underhåll av färjfästen, bryggor, broar, hamnar och byggnader samt regleringsdammen i Vargsundsådran varvid drift- och underhållsarbetet i huvudsak köps in från avdelningens egen vägunderhållsenhet i samband med den årliga beställningen av vägunderhåll. Föreslås, med hänvisning till LL (1971:43, 8 §) om landskapets finansförvaltning, att de beräknade hyresinkomsterna om ca 18.000 euro direkt gottskrivs momentet.

Kostnaderna för att underhålla broar, hamnar, färjfästen, bryggor m.m. stiger varje år främst på grund av anläggningarnas stigande ålder och slitage. Drift och underhållsåtgärder som berör trafikanternas säkerhet och anläggningarnas funktion prioriteras fortsättningsvis.

Anslaget har beräknats enligt följande fördelning:

Drift av färjfästen, broar, hamnar, byggnader, fastigheter, linfärjfästen och bryggor	-90.000 euro
Underhåll av färjfästen, broar, hamnar, byggnader, fastigheter, linfärjfästen och bryggor	-370.000 euro
Reparation av färjfästen, broar, hamnar, byggnader, fastigheter, linfärjfästen och bryggor	-148.000 euro
Övriga kostnader	-10.000 euro
Hyresinkomster	18.000 euro
Totalt	-600.000 euro

Anslaget beräknas att fördelas enligt tabellen nedan, uppdelat på typ av byggnadsverk:

fastigheter och byggnader	-25.000 euro
färjfästen	-420.000 euro
linfärjfästen	-140.000 euro
broar	-6.000 euro
bryggor	-4.000 euro
övrigt	-5.000 euro
Totalt	-600.000 euro

48.30.25. Utgifter för drift och underhåll av linfärjor (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-1 783 663,15	-2 250 000	
	tb -45 000	

Momentet utgår. Se moment 48.20.25, 48.21.22 samt 48.21.23.

48.30.30. Landskapsunderstöd för byggande och förbättrande av kommunalvägar (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-42 514,96	-200 000	-100 000

Föreslås ett anslag om 100.000 euro.

48.30.74. Byggnadsinvesteringar (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	0	0

Föreslås att 50.000 euro av oanvänd del av 2009 års anslag omdisponeras till en hall vid Brändö vägstation för att kunna förvara sand för halkbekämpning och oljegrus under tak. Omdisponeringen görs från anslaget för målning av plåttak på Kattby vägstation (15.000 euro) samt anslaget för förråd vid Godby vägstation (35.000 euro). Totalkostnaden beräknas till 100.000 euro.

48.30.77. Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten (R)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-3 405 731,35	-3 200 000 tb -450 000	-4 000 000

Föreslås ett anslag om 4.000.000 euro.

Anslaget används till planerade vägbyggnadsinvesteringar enligt nedanstående planeringslista, samt för beläggningsarbeten, planering och projektering. Anslaget kan även användas för små trafiksäkerhetsarbeten vilka inte särskilt nämns. Åtgärder som bevarar de befintliga vägarnas skick prioriteras.

Anslaget används även för under tidigare år budgeterade projekt vilkas kostnader överstigit de beräknade. Budgeterade anslag från tidigare år kan omfördelas av landskapsregeringen och användas för projekt som anges i planeringslistan. Eftersom vägbyggnads- och vägförbättringsanslaget under flertal år kraftigt minskat är behovet av budgetmedel mycket stort, detta för att kunna färdigställa huvudvägarnas ombyggnad, fortsätta utbyggnaden av gång- och cykelvägnätet samt att grundförbättra och belägga glesbygdsvägarna som nu har blivit mycket eftersatta.

Anslaget planeras att användas för förverkligande och planering av projekt enligt följande:

PROJEKT	Tidigare avsatt (1.000 €)	Planerat 2012 (1.000 €)	Beräknad totalkostnad (1.000 €)
Näfsby – Gölby, etapp Näfsby Boda		800	1 800
Gång- och cykelväg Käringsund		130	200
Solberget/Kalmarnäs korsningsområde			620
Finby-Prästö, etapp Finby – Bomarsunds gård		740	1 510
Gång- och cykelväg Möckelö – Kungsö			380
Glesbygdsvägar förstärkningar		300	
Beläggningar		1 530	
Disposition, trafiksäkerhet, vägregister och oförutsedda utgifter		500	
Sammanlagt	**0**	**4 000**	

Vägprojekt påbörjade under år 2011 som färdigställs år 2012
Landsväg nr 800, Kumlinge kyrkvägskäl - Dössängs vägskäl

Vägprojekt med fastställda vägplaner som förverkligas år 2012 eller senare
Käringsundsvägen gång-/cykelväg
Sottunga brygga - butiken
Björkövägen i Kumlinge

Vägprojekt med utställda vägplaner som förverkligas år 2012 eller senare
Kalmarnäs/Solberget cirkulationsplats m.m. i Jomala

Vägprojekt som projekteras och vägplan uppgörs och fastställs
Landsväg nr 1 Möckelö - Kungsö, separat gång-/cykelväg
Landsväg nr 2 Finby - Prästö, om- och nybyggnad och separat gång-/cykelväg
Landsväg nr 3 Kalmarnäs / Solberget
Landsväg nr 40 Näfsby - Gölby inkl. gång-/cykelväg, etapp Näfsby - Boda

Exempel på glesbygdsvägar i stort behov av grundförbättringsåtgärder

	längd, km
Korsö - Fiskö i Brändö	6,4
Delar av Torsholmavägen i Brändö	1,2
Torpvägen i Eckerö	4,5
Byvik vägskäl - Hummersö vägskäl i Föglö	5,2
Hummersö vägskäl - Bråttö i Föglö	2,7
Sanda - Sommarö i Föglö	1,8
Del av Vestmyravägen i Hammarland	1,3
Djurviksvägen i Jomala	4,0
Vestansundavägen i Jomala	2,0
Önningebyvägen i Jomala	4,7
Del av Bertby- Sonröda - Björby i Saltvik och Sund	2,9
Rangsby - Borgboda - Bertby i Saltvik	2,4
Vargata bryggväg i Vårdö	0,9

Exempel på vägar i behov av ombyggnad

	längd, km
Byväg 30 Järsövägen	5,7
Landsväg 4 Brusta vägskäl - Vestanträsk	2,2
Landsväg 50 Kvarnbo - Lavsböle vägskäl	1,9

Ombeläggningarna har under många år inte kunnat genomföras i tillräcklig omfattning, varför vägbanornas standard sjunkit väsentligt och behovet av grundförbättringar och ombeläggningar ökat betydligt. Samtidigt har beläggningspriserna ökat markant främst p.g.a. oljepriset och tillika har väginvesteringsanslaget minskat i storlek. Därför föreslås att ombeläggningar och grundförstärkningar nu prioriteras, samtidigt som huvudvägnätets ombyggnad färdigställs.

Föreslås därtill, med hänvisning till LL (1971:43, 8 §) om landskapets finansförvaltning, att ersättning från externa intressenter för kostnader för kabelbrunnar och rör för kabeldragningar och liknande med projekt direkt förknippade kostnader som inte rimligen ska belasta landskapet kan gottskrivas momentet.

48.30.78. <u>Kortruttsinvesteringar (R)</u>

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-19 376,22	-1 000 000	-1 000 000

Föreslås ett anslag om 1.000.000 euro under momentet.

Innan beslut om förverkligande av delprojekt fattas ska en affärsplan framtas där återbetalningstiden för investeringarna framgår, d.v.s. den tid som krävs innan ett belopp motsvarande investeringskostnaden har inbesparats genom minskade årliga driftskostnader.

Under slutet av år 2011 genomförs geotekniska undersökningar för Åva-Jurmo projektet och avsikten är att projektets förverkligande kan inledas under slutet av år 2012. Innan alla undersökningar har slutförts beräknas totalkostnaden för projektet uppgå till ca 4.000.000 euro. Av föreliggande anslag har ca 900.000 euro beaktats för Åva-Jurmo projektet. Resterande anslag som i detta skede beräknas till ca 2.200.000 euro avses upptaget i budgeten för år 2013.

Kortruttsarbetet enligt landskapsregeringens meddelande fortsätter, vari ingår

bl.a. att upphandla förstudien av färjfäste på östra Föglö, fast förbindelse mellan Prästö och Töftö, linfärjeförbindelse mellan Kumlinge och Enklinge (Bäröprojektet), vägförbindelse mellan Torsholma och Lappo. Personalkostnader för projektgruppen som driver kortruttsarbetet belastar detta moment.

Anslaget inkluderar även vidareutredning av förbindelse mellan fasta Åland och Föglö. Parallellt med dessa utredningar genomförs även analyser av sjötrafikens förutsättningar och omfattning i det framtida trafiksystemet. Möjliga finansieringsformer utreds.

48.30.79. <u>Bro- och hamnbyggnadsinvesteringar (R)</u>

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-142 338,00	-2 050 000 tb 450 000	-2 375 000

Föreslås ett anslag om 2.375.000 euro under momentet.

Anslaget får användas för byggnads- och förbättringsprojekt gällande broar, hamnar, färjfästen, bryggor, farleder och muddringar, utöver löpande årligt underhåll, för de projekt som anges nedan. Anslaget kan även användas för under tidigare år budgeterade projekt vilkas kostnader överstigit de beräknade. Under tidigare år budgeterade anslag kan av landskapsregeringen omfördelas och användas för projekt som anges i denna motivering. Förpliktelser som medför åtagande utöver det nu föreslagna anslaget får inte ingås.

Anslaget planeras sålunda använt för förverkligande och planering av projekt enligt följande:

PROJEKT	Tidigare avsatt (1.000 €)	Planerat 2012 (1.000 €)	Beräknad totalkostnad (1.000 €)	
Muddring farled söder om Sottunga	100		100	1)
Upprättande av vägplan, projektering av linfärjfästen samt bro mellan Åva och Jurmo	70		70	
Ombyggnation av linfärjfästen till Destiahorn	170	50	220	
Reparation av Vårdöbron, projektering 2009	40	800	840	
Reparation av Åvabron, projektering 2009, entreprenad 2010	390		390	
Reparation av bryggor: Kumlinge Ångbåtsbrygga	10		10	
Förstudie av fast förbindelse Prästö-Töftö 2011. Projektering och entreprenad senare.	50		50	
MKB, vägplan och projektering för Bäröprojektet, Kumlinge	45		45	
Förstärkning av bro över Brändöström	490		490	2)
Planera ombyggnation av Snäckö färjfäste	40		40	
Utreda möjligheten till att förstora hamnplanerna i Svinö och Degerby	10		10	
Upprättande av reparationsplaner för broar, broregister	40	50	90	3)

PROJEKT	Tidigare avsatt (1.000 €)	Planerat 2012 (1.000 €)	Beräknad totalkostnad (1.000 €)
Delfinansiering av Nötöbron	2 500	1 175	3 675
Ny linfärjklaff till Björkölinjen inkl. pontoner		300	300
Sammanlagt	**3 955**	**2 375**	**6 330**

1) Beloppet avser ej totalkostnad. Planeringen är inte så långt kommen att totalkostnad kan beräknas.

2) Entreprenaden avslutad år 2010. Garantitid till år 2015.

3) Projektet är pågående och av förvaltningskarraktär. Planeringen fortsätter efter år 2012

Projekt under år 2012
Byggande av ny bro till Nötö i Föglö kommun färdigställs, ca 1.175.000 euro av budgetmedlen för år 2012 beräknas åtgå till projektet.

Ny vattentrycksisolering, rörelsefogar på Vårdöbron, ca 800.000 euro.

Ny linfärjklaff och betongponton till Björkölinjen med angöringsbalk enligt ”Destia-typ” (31 ton stål), ca 300.000 euro. Investering i ytterligare två angöringsbalkar av ”Destia-typ” till linfärjfästena föreslås, ca 50.000 euro.

Medel för utredning av kommande investeringsbehov, ca 50.000 euro. Medlen föreslås satsas på utredning av reparationsbehov för Färjsundsbron och Degerösundsbron samt en förstudie hur Karlbybron, Askörsbron, Djurholmsbron kan ersättas med nya broar.

48.31. VÄGUNDERHÅLLSVERKSAMHET

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-1 133	0	0
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 133	0	0
Anslag netto	-1 133	0	0

Vägunderhållsenheten inom produktionsbyrån sköter på basen av beställning den praktiska driften och underhållet av lands- och bygdevägar, samt underhållet av broar, hamnar, färjfästen, flygfält och helikopterplattor. Enheten utför uppdrag såväl internt inom förvaltningen som externt åt kommuner och privata mot beställning. Åt utomstående utförs arbeten förutsatt att den egna verksamheten inte blir lidande och att det sker på marknadsmässiga villkor. Enheten anlitar även privata underleverantörer för utförandet av de olika uppdragen.

Åland är uppdelat i två vägdistrikt, fasta Åland och skärgården. På fasta Åland finns vägstationer i Godby och Möckelö. I skärgården finns fyra vägstationer, på Brändö, Föglö, Kumlinge och Kökar. På mindre öar med lands- och bygdevägar har enheten privata tillsyningsmän för delar av underhållsarbetet.

Under förutsättning att en sådan delgeneralplan uppgörs som möjliggör en ändamålsenlig användning av tomten avser landskapsregeringen att återuppta förbere-

delserna för att flytta vägunderhållet till Godby.

Utgifter

48.31.20. Vägunderhållsenheten - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-1 132,91	0	0

Vägunderhållsenheten utför på beställning av väghållaren driften av och underhållsarbetena på det allmänna vägnätet, inklusive Kumlinge flygfält och helikopterplattorna samt landskapets bro- och hamnanläggningar. Av driftsanslaget beräknas det egna vägunderhållet köpa in varor och tjänster av utomstående entreprenörer och leverantörer uppgående till ca 23 % av verksamhetens driftsutgifter (maskinanskaffningar exkluderade).

Föreslås med hänvisning till LL (1971:43, 8 §) om landskapets finansförvaltning att de beräknade inkomsterna och ersättningarna för produktionsverksamhet samt de arbeten som utförs åt kommuner och privata om sammanlagt 2.464.000 euro gottskrivs momentet. Av anslaget beräknas att fördelas 2.009.000 euro för driften av vägnätet, 160.000 euro för mindre underhållsåtgärder samt 295.000 euro för förnyande av maskinpark och utrustning.

Anslag för drift och underhåll av linfärjor föreslås upptaget under moment 48.21.22 och 48.21.23, varvid även 23 tjänster som linfärjeförare i arbetsavtalsförhållande överförs till moment 48.21.22.

Med beaktande av detta föreslås ett nettoanslag om 0 euro.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

48.32. PROJEKTERING, MARK- OCH VATTENPLANERING

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I tb)	Förslag 2012
Inkomster	48 780	100 000	
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-273 025	-337 000	
Summa utgifter	-273 025	-337 000	0
Anslag netto	-224 245	-237 000	0

Kapitlet utgår. Se moment 38.01.01, 48.01.01 och 48.31.20.

Inkomster

38.32.20. Projekterings- och vattenenheten - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
48 780,33	100 000	

Momentet utgår. Se moment 38.01.01.

Utgifter

48.32.20. Projekterings- och vattenenheten - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-273 025,40	-337 000	
(t.a. -13 772,60)		

Momentet utgår. Se moment 48.01.01 och 48.31.20.

Föreslås, i syfte att utveckla kompetensen inom myndighetsutövning, att en tjänst som projekteringsingenjör (lkl A23) överförs från projekterings- och vattenenheten till allmänna byrån. Se även moment 48.01.01.

Föreslås även, i syfte att utveckla kompetensen inom beställarsidan med tanke på kommande investeringsprojekt, att två tjänster som projekteringsingenjör (lkl A22) och en tjänst som mätningsingenjör (lkl A22) överförs från projekterings- och vattenenheten till trafikbyrån. Omorganisationen innebär inte någon utökad verksamhet. Se även moment 48.01.01.

Därtill föreslås att anslag för en halv tjänst som arbetsledare och ett mätningsbiträde i arbetsavtalsförhållande överförs till vägunderhållsverksamheten, moment 48.31.20.

48.50. VERKSTAD OCH LAGER

	Bokslut 2010	**Budget 2011 (inkl. I o. II tb)**	**Förslag 2012**
Inkomster	10 868	46 000	50 000
Konsumtionsutgifter			-50 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	0	0	-50 000
Anslag netto	10 868	46 000	0

Verkstads- och lagerenheten vid produktionsbyrån utför underhåll och reparationer i första hand på avdelningens egna färjor, arbetsfordon, maskiner och hamnanläggningar. Lagret sköter upplagring av förbrukningsmaterial och reservdelar. Verksamheten finansieras av serviceavgifter och hanteringspåslag på lagerhållna varor.

Bolagiseringen av verkstad och lager samt Möckelö-området pågår.

Inkomster

38.50.20. Verkstad och lager - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
10 868,21	46 000	50 000

Föreslås en nettoinkomst om 50.000 euro.

Med hänvisning till LL (1971:43, 8 §) om landskapets finansförvaltning föreslås verkstaden och lagret nettobudgeterade även år 2012. I inkomsten beaktas de direkta kostnaderna och kapitalkostnaderna motsvarande avskrivningarna på årsbasis på det kapital som är bundet i verksamheten.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

Utgifter

48.50.21. Utgifter för bolagisering (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	0	-50 000

Föreslås ett anslag om 50.000 euro för kostnader i samband med bolagiseringsprocessen av landskapets område i Möckelö inklusive verkstad och lager.

48.70. MOTORFORDONSBYRÅN

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	993 643	980 000	1 040 000
Konsumtionsutgifter Överföringsutgifter Investeringsutgifter	-813 043	-880 000	-950 000
Summa utgifter	-813 043	-880 000	-950 000
Anslag netto	180 600	100 000	90 000

Motorfordonsbyrån tillhandahåller i LL (1975:9) om Motorfordonsbyrån angivna och av landskapsregeringen ålagda tjänster till rimlig kostnad och på god servicenivå med hög kompetens och öppenhet. För att uppnå detta strävar Motorfordonsbyrån till ett effektivare utnyttjande av informationsteknologin och att hålla väntetiderna för förarexamen och besiktning under en vecka.

Målet för året är en fortsatt långsiktig planering för verksamheten, uppnå förbättringar av servicenivån och en personalutveckling som befrämjar fortsatt god effektivitet.

Några mätetal som i viss mån beskriver utvecklingen, har beräknats respektive uppskattats* enligt följande:

	2009	2010	2011*	2012*
Årlig kontrollbesiktning	15.085	15.512	15.800	16.100
Avgastest	12.418	12.639	12.840	13.039
Förarexamen	946	924	900	920
Fordonsregistret, antal fordon	36.192	37.896	38.900	39.500
Nybilsregistrering	390	501	590	640
Importerade begagnade fordon från Finland	464	513	480	450
Importerade begagnade fordon från utlandet	932	808	446	470

	2009	2010	2011*	2012*
Ändringar i fordonsregistret	11.481	12.156	12.600	13.200
Nyregistreringar och ändringar i båtregistret	573	637	640	642
Nya körkort och ändringar	2.593	2.484	2.870	2.760
Trafikbrott som registrerats	182	285	302	500

38.70.20. Motorfordonsbyrån - verksamhetsinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
993 642,99	980 000	1 040 000

Föreslås en verksamhetsinkomst om 1.040.000 euro fördelat enligt följande:

Avgifter	160.000 euro
Registerbrickor	110.000 euro
Besiktningsavgifter	690.000 euro
Förarexamensavgifter	80.000 euro
Summa	1.040.000 euro

En höjning av körkorts-, examens- och andra avgifter genomfördes år 2011. Den årliga kontrollbesiktningsavgiften höjdes år 2009. För år 2012 föreslås inte några höjningar.

48.70.20. Motorfordonsbyrån - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-813 042,70 (t.a. -11 429,09)	-880 000	-950 000

Föreslås ett anslag om 950.000 euro.

Anslag för personal har beaktats enligt bilaga 5.

En fortsatt normal ökning av arbetsmängd och utgifter förväntas samtidigt som inkomsterna ökar i samma takt. I anslaget ingår utgifter för uppdatering av utrustning och inventarier. Ett långtidsprojekt för elektronisk arkiv- och ärendehantering genom scanning inleds.

Ett dataprojekt påbörjas med målsättning att avställning och påställning kan göras via Internet.

39./49. SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMSTER AV LÅN OCH FINANSIELLA POSTER

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012	Förändring 2011-2012	Förändring 2010-2012
Summa inkomster	218 778 058	278 076 000	286 432 000	3,0%	30,9%
Utgifter enligt momentart					
Övriga utgifter	-18 056 834	-32 727 000	-24 885 000	-24,0%	37,8%
Summa utgifter	-18 056 834	-32 727 000	-24 885 000	-24,0%	37,8%
Anslag netto	200 721 223	245 349 000	261 547 000	6,6%	30,3%

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012	Förändring 2011-2012	Förändring 2010-2012
Inkomster per uppgiftsområde					
Finansiella poster	3 948 243	3 018 000	3 117 000	3,3%	-21,1%
Skatter och inkomster av skattenatur	185 476 117	218 130 000	228 764 000	4,9%	23,3%
Extra anslag	0	0	10 000 000		
Återbetalade lån	3 652 271	3 250 000	3 130 000	-3,7%	-14,3%
Upptagna lån	0	36 578 000	34 021 000	-7,0%	
Återförda anslag	5 701 426	2 100 000	2 100 000	0,0%	-63,2%
Utjämningsfond	20 000 000	15 000 000	5 300 000	-64,7%	-73,5%
Överföringar mellan olika budgetår	0	0	0		
Summa	218 778 058	278 076 000	286 432 000	3,0%	30,9%

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012	Förändring 2011-2012	Förändring 2010-2012
Utgifter per uppgiftsområde					
Finansiella poster	-413 524	-230 000	-235 000	2,2%	-43,2%
Återförda anslag	-346 169	-150 000	-150 000	0,0%	-56,7%
Utjämningsfond	0	0	0		
Överföringar mellan olika budgetår	-17 297 141	-32 347 000	-24 500 000	-24,3%	41,6%
Summa	-18 056 834	-32 727 000	-24 885 000	-24,0%	37,8%

49.01. FINANSIELLA POSTER

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	3 948 243	3 018 000	3 117 000
Övriga utgifter	-413 524	-230 000	-235 000
Summa utgifter	-413 524	-230 000	-235 000
Anslag netto	3 534 719	2 788 000	2 882 000

Inkomster

39.01.91. Räntor på lån

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
927 831,66	850 000	1 050 000

Som beräknad ränteinkomst av utgivna lån föreslås 1.050.000 euro upptaget.

39.01.92. Ränteinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
1 622 791,66	800 000	700 000

Som inkomst av likviditetsplaceringar och ränta på bankkonton föreslås 700.000 euro upptaget.

39.01.93. Premier för landskapsgarantier

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
25 107,15	18 000	17 000

Som inkomst av utestående landskapsgarantier föreslås 17.000 euro upptaget.

39.01.94. Dividendinkomster

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
1 372 512,85	1 350 000	1 350 000

Som dividendinkomst av landskapets aktieinnehav föreslås 1.350.000 euro upptaget.

Utgifter

49.01.90. Ränteutgifter (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-25 582,84	-30 000	-35 000

För ränteutgifter m.fl. kostnader för av landskapet upptagna budgetlån och tillfälliga likviditetslån föreslås ett anslag om 35.000 euro.

Anslaget avser förutom ränteutgifter för budgetlån och likviditetslån även räntor och övriga kostnader för regionallån (se moment 44.10.87 och 39.30.87).

49.01.91. **Avkortningar på av landskapet upptagna finansieringslån (F)**

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-387 941,03	-200 000	-200 000

Föreslås ett anslag om 200.000 euro. Anslaget avser förutom avkortningar av upptagna finansieringslån även avkortning av regionallån från Nordiska Investeringsbanken, vilka motsvaras av inkomst under moment 39.20.91.

39.10. SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	185 476 117	218 130 000	228 764 000
Övriga utgifter			
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	185 476 117	218 130 000	228 764 000

Inkomster

39.10.90. **Avräkningsbelopp**

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
175 028 504,77	188 600 000 tb 2 453 000	203 684 000

Det förskott landskapet i enlighet med 45 § självstyrelselagen erhåller för år 2012 uppgår enligt Ålandsdelegationens beslut till 203.684.000 euro, vilket belopp föreslås upptaget som inkomst under momentet.

39.10.91. **Skattegottgörelse**

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
3 157 778,00	19 500 000 tb 267 000	16 500 000

Med hänvisning till 49 § självstyrelselagen föreslås upptaget ett anslag om 16.500.000 euro som uppskattad inkomst av skattegottgörelse för skatteåret 2010. Det slutliga beloppet av skattegottgörelsen blir känt först efter att beskattningen för år 2010 har avslutats.

39.10.92. **Återbäring av lotteriskatt**

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
6 709 870,59	6 700 000	8 000 000

Den lotteriskatt som riksmyndigheterna uppbär av Ålands Penningautomatförening återbärs till landskapet. Med anledning härav föreslås upptaget en inkomst om 8.000.000 euro under momentet.

39.10.93. Apoteksavgifter

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
579 963,98	610 000	580 000

Föreslås en inkomst om 580.000 euro. Inkomsterna är avgifter enligt LL (1947:6, ändr. 2002/44) om apoteksavgift i landskapet Åland.

39.15. EXTRA ANSLAG

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			10 000 000
Övriga utgifter			
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	0	0	10 000 000

Kapitlet nytt.

39.15.92. Extra anslag för säkerställande av landskapets elkraftsförsörjning

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
		10 000 000

Momentet nytt.
Under momentet föreslås en inkomst om 10.000.000 euro vilket utgör en del av det extra anslag om högst 50.000.000 euro som landskapet beviljats för att utges som bidrag åt Kraftnät Åland Ab för att bygga en likströmsförbindelse mellan Åland och riket. Återstoden av extra anslaget föreslås upptaget i senare budgetframställningar. Se även moment 44.10.62.

39.20. ÅTERBETALADE LÅN

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	3 652 271	3 250 000	3 130 000
Övriga utgifter			
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	3 652 271	3 250 000	3 130 000

Inkomster

39.20.91. Avkortningar på lån

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
3 652 271,12	3 250 000	3 130 000

Som inkomst av influtna avkortningar på lån föreslås 3.130.000 euro upptaget

under momentet. Även avkortningar på de lån som utges ur Nordiska Investeringsbankens regionallånekvot ingår i beloppet.

39.30. UPPTAGNA LÅN

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster		36 578 000	34 021 000
Övriga utgifter			
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	0	36 578 000	34 021 000

Inkomster

39.30.87. Regionallån

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	2 500 000	

Momentet utgår.

39.30.90. Finansieringslån

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
0,00	34 626 000 tb -548 000	34 021 000

För balansering av föreliggande förslag till budget för år 2012 föreslås en inkomst om 34.021.000 euro. Se även moment 39.95.90.

49.90. ÅTERFÖRDA ANSLAG

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	5 701 426	2 100 000	2 100 000
Övriga utgifter	-346 169	-150 000	-150 000
Summa utgifter	-346 169	-150 000	-150 000
Anslag netto	5 355 257	1 950 000	1 950 000

Inkomster

39.90.90. Återförda utgiftsrester och reservationsanslag

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
4 022 119,38	2 000 000	2 000 000

På grund av att varje år en del i bokslutet ingående utgiftsrester och reserverade

anslag av olika orsaker ej tas i bruk föreslås en inkomst om 2.000.000 euro upptagen under momentet.

39.90.95 Återbokade bidrag

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
1 679 306,69	100 000	100 000

För att underlätta avförandet av bidrag som beviljats stödtagare men som av olika skäl aldrig utbetalas samt för bidrag som återkrävts föreslås i detta skede en uppskattad inkomst om 100.000 euro.

Utgifter

49.90.90. Återförda inkomstrester (F)

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-346 169,34	-150 000	-150 000

För avskrivning av i bokslutet ingående inkomstrester från tidigare år samt inkomster som antecknas under året föreslås ett anslag om 150.000 euro.

49.95. UTJÄMNINGSFOND

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster	20 000 000	15 000 000	5 300 000
Övriga utgifter			
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	20 000 000	15 000 000	5 300 000

39.95.90. Överföring från utjämningsfond

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
20 000 000,00	15 000 000	5 300 000

Föreslås en inkomst om 5.300.000 euro som överföring från utjämningsfonden, varefter av denna reservering återstår 6.433.000 euro. Se även moment 49.98.98.

49.98. ÖVERFÖRINGAR MELLAN OLIKA BUDGETÅR

	Bokslut 2010	Budget 2011 (inkl. I o. II tb)	Förslag 2012
Inkomster			
Övriga utgifter	-17 297 141	-32 347 000	-24 500 000
Summa utgifter	-17 297 141	-32 347 000	-24 500 000
Anslag netto	-17 297 141	-32 347 000	-24 500 000

Utgifter

49.98.98. Föregående års underskott

Bokslut 2010	Budget 2011	Förslag
-17 297 141,19	-34 000 000	-24 500 000
	tb 1 653 000	

Utgående från beräkningar hösten 2011 förväntas budgeten ackumulerat uppvisa ett underskott om ca 24.500.000 euro i bokslutet för år 2011. Det ackumulerade underskottet för år 2011 beräknas bli avsevärt lägre än tidigare beräkningar till följd av en större engångsintäkt i form av återkrav av statligt stöd från Ålands industrihus Ab samt till följd av något ökade inkomster och vissa inbesparingar. Med beaktande av ovanstående föreslås ett anslag om 24.500.000 euro. Se även moment 39.90.95.

Bilaga 1

Ålands landskapsregering

PLAN FÖR SOCIALVÅRDEN 2012 - 2016

I INLEDNING 2

1. ALLMÄNT 2
2. PLANENS UPPSTÄLLNING 2

II LANDSKAPSREGERINGENS ROLL 3

1. ALLMÄNT 3
2. PLANERING OCH LEDNING 3
3. ÖVERVAKNING OCH TILLSYN 3

III MÅL OCH ANVISNINGAR 5

1. ÖVERGRIPANDE MÅL 5
2. SOCIAL TRYGGHET 5
3. ANSVARET FÖR ORDNANDET AV SOCIALVÅRDEN 6
4. ORGANISATIONEN AV VERKSAMHETEN 6
5. KLIENTENS STÄLLNING OCH RÄTTIGHETER 7
6. FÖREBYGGANDE ARBETE 7
7. BARN OCH UNGDOM 8
   7.1. Barnfamiljer 9
   7.2. Barnskydd 10
      7.2.1. Förebyggande åtgärder 11
      7.2.2. Stödåtgärder inom den öppna vården 11
   7.3. Barnomsorg 11
   7.4. Hemvårdsstöd 12
8. ALKOHOL OCH NARKOTIKA 13
   8.1. Missbrukarvård 13
9. ÄLDREOMSORG 14
10. SERVICE FÖR FUNKTIONSHINDRADE 16
11. SPECIALOMSORG 16
12. UTKOMSTSTÖD 16
13. BOENDE 17
14. UTVECKLING AV SERVICESTRUKTUREN OCH SERVICEN 17
15. KVINNOFRIDSARBETET 18
16. DATA-, STATISTIK- OCH UPPFÖLJNINGSSYSTEM 18
17. SOCIALJOUR 18

IV RESURSER 19

1. DRIFT 19
2. PERSONAL 19
3. ANLÄGGNINGSPROJEKT 19
   3.1. Definition 19
   3.2. Förslag över anläggningsprojekt 19
   3.3. Ansökan om landskapsandel för anläggningsprojekt 19
   3.4. Fastställande av anläggningsprojekt 19
   3.5. Inkomna förslag över anläggningsprojekt 20

Plan för ordnande av socialvården i landskapet Åland under åren 2012 - 2016

Antagen i Mariehamn den xx januari 2012.

I INLEDNING

1. Allmänt

Enligt landskapslagen (1993:71) om planering av och landskapsandel för socialvården skall landskapsregeringen årligen anta en plan - **socialvårdsplanen** - för ordnande av socialvården i landskapet under de fem följande åren.

Socialvårdsplanen skall innehålla följande:

1. målen och anvisningarna för ordnandet av socialvården
2. de föreskrifter som meddelas med stöd av bemyndigande i speciallag
3. de landskapsandelar som skall erläggas för socialvården, basbelopp enligt åldersgrupp per invånare samt en uppskattning av det sammanlagda beloppet av driftskostnaderna för den socialvård som kommunerna ordnar
4. antalet anställda inom den socialvård som ligger till grund för fastställande av landskapsandelen
5. en förteckning över anläggningsprojekt, de högsta kostnader för de projekt som berättigar till landskapsandel och projektens inledningsår
6. beloppet av minimikostnader för att ett projekt skall betraktas som ett anläggningsprojekt samt
7. en uppskattning av den landskapsandel som betalas för anläggningsprojekt.

2. Planens uppställning

I planen anges mål och anvisningar för socialvården och dess utvecklande i landskapet Åland under de kommande åren. Målen kompletteras i förekommande fall med anvisningar. Målen och anvisningarna riktar sig i första hand till kommunerna och är riktgivande till sin karaktär. Syftet är att bidra till utvecklandet av socialvården i landskapet, samt att stödja arbetet inom den sociala sektorn. Långsiktigt skall målen och anvisningarna även underlätta en uppföljning och utvärdering av verksamheten.

II LANDSKAPSREGERINGENS ROLL

1. Allmänt

Socialvårdsbyrån vid landskapsregeringens social- och miljöavdelning skall handlägga ärenden som gäller främjande av social välfärd och förebyggande av sociala problem.

Enligt socialvårdslagen (FFS 710/1982) respektive landskapslagen (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård ankommer den allmänna planeringen, ledningen och övervakningen av socialvården på landskapsregeringen.

I enlighet med landskapsregeringens ramprogram för det åländska jämställdhetsarbetet ska jämställdhetsperspektivet integrereras i de ordinarie sakpolitiska frågorna och finnas med då beslut fattas, resurser fördelas och normer skapas. Inom ramen för socialvårdens kärnuppdrag ska flickor, pojkar, kvinnor och män ha samma förutsättningar att få sina behov tillgodosedda på ett kunskapsbaserat och kostnadeseffektivt sätt.

2. Planering och ledning

Landskapsregeringen fullgör sin planerings- och ledningsfunktion inom den sociala verksamheten bland annat genom att:

- ordna erfarenhetsutbyten för tjänstemän verksamma inom socialvården
- föra en kontinuerlig dialog med kommunerna och Ålands kommunförbund
- kontinuerligt se över och vid behov revidera lagstiftningen inom området
- informera om förändringar inom lagstiftningen
- ordna viss utbildning och kompetensutveckling
- samordna tillämpningen av regler och bestämmelser
- utöva tillsyn

Landskapsregeringen erfar att kommunerna har uttalat ett behov av ökad information om sociallagstiftningen. Landskapsregeringen avser därför att i större utsträckning än hittills informera allmänt om den sociallagstiftning som faller under åländsk behörighet samt kontinuerligt informera om nya lagar och förestående ändringar i befintliga lagar på socialrättens område. Landskapsregeringen ger dock inte rådgivning i enskilda fall eftersom detta inte är förenligt med landskapsregeringens roll som tillsynsmyndighet.

3. Övervakning och tillsyn

En viktig funktion för landskapsregeringen i dess arbete med planering och ledning av den sociala verksamheten i kommunerna är att utöva viss tillsynsverksamhet. Syftet med tillsynen kan sammanfattas i följande punkter:

- Framåtsyftande
- Kvalitetshöjande
- Samordning av kommunal verksamhet i landskapet
- Skaffa underlag för utvecklingsarbete
- Lyfta fram brister i verksamheten

Landskapsregeringen har påbörjat utvecklandet av en systematisk tillsynsverksamhet gentemot kommuner och privata socialserviceproducenter inom den sociala sektorn. Landskapsregeringen har i juni 2009 antagit en plan för social tillsyn. I planen beskrivs olika

metoder för tillsyn och arbetsverktyg för dessa. Den inkluderar även en modell för tillsyn över socialvården på Åland för en treårsperiod och utgör en bas för tillsynsarbetet som revideras årligen i samband med att socialvårdsplanen antas. Tillsynsverksamheten skall bidra till att verksamhetsutövaren ständigt utvecklar och förbättrar sin verksamhet som rör enskilda människors rättssäkerhet, verksamheters laglighet samt god kvalitet inom socialvården. Verksamheten kommer att utvecklas i samråd med kommunerna.

Vision

Ett effektivt nyttjande av landskapsregeringens och kommunernas resurser inom det sociala området främjar en god socialvård för kvinnor och män.

Mål

- *Utveckla och bedriva en ändamålsenlig tillsynsverksamhet inom den sociala verksamheten.*

Anvisning

1. *Kommunerna skall verka för att landskapsregeringen förses med relevanta fakta och information om den sociala verksamheten inom ramen för tillsynsverksamheten.*

III MÅL OCH ANVISNINGAR

1. Övergripande mål

Den övergripande målsättningen för socialvården för åren 2012-2016 är att:

- förebygga och förhindra social utslagning
- främja kvinnors och mäns tillgång till likvärdig och trygg socialvård
- trygga socialvårdsverksamheten

Landskapsregeringen erfar att behovet av juridisk rådgivning i enskilda fall är stort i kommunerna. Kommunerna bör inom ramen för samarbetet inom Ålands kommunförbund överväga möjligheter att tillhandahålla juridisk rådgivning för kommunerna inom det sociala området.

Ålands kommunförbund arbetar för ett närmare samarbete mellan kommunerna inom bland annat det sociala området. Landskapsregeringen konstaterar att flera kommuner har etablerat ett samarbete inom den sociala sektorn. Landskapsregeringen ser mycket positivt på denna utveckling och rekommenderar fortsatt interkommunal samverkan inom alla de områden inom sociala sektorn där det är ändamålsenligt.

2. Social trygghet

En god social trygghet på alla plan är en förutsättning för ett modernt samhälle. I begreppet social trygghet ingår bland annat förebyggande verksamhet, socialvårdstjänster av viss omfattning och kvalitet samt ett ekonomiskt skyddsnät i form av trygghet under sjukdom, arbetslöshet och ålderdom samt annat utkomstskydd. Enligt grundlagen garanteras därför alla vissa ekonomiska, sociala och kulturella grundläggande rättigheter. Landskapet och kommunerna skall tillförsäkra var och en dessa rättigheter.

Syftet med den sociala tryggheten är att främja befolkningens hälsa och funktionsförmåga, att ge förutsättningar för en sund arbets- och livsmiljö samt att trygga en tillräcklig utkomst, social- och hälsovårdstjänster och social trygghet i livets alla skeden. Så gott som alla hushåll erhåller tidvis någon form av inkomstöverföring eller nyttjar socialvårdstjänster.

Kommunerna har en viktig roll då det gäller att utveckla den sociala tryggheten. Social-tjänsterna och utkomstskyddet styrs med hjälp av lagstiftning. Tjänsterna finansieras huvudsakligen med skatter och landskapsandelar. Kostnaderna för utkomstskyddet täcks med avgifter som tas ut av arbetsgivare och de försäkrade samt med skattemedel.

Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB) har på uppdrag av landskapsregeringen i rapporten Ekonomisk utsatthet och social trygghet (rapport 2007:5) undersökt hur den del av det sociala trygghetssystemet som faller under Ålands lagstiftningsbehörighet fungerar i praktiken, och i vad mån de olika bidragen minskar risken för relativ fattigdom. Landskapsregeringen fortsätter arbetet med att förbättra det sociala trygghetssystemet som faller under Ålands lagstiftningsbehörighet utgående från slutsatserna i rapporten. Vidare skall enskilda personers delaktighet i samhällslivet och på arbetsmarknaden tryggas i en lag om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte.

Den kulturella mångfalden i landskapet har ökat och kommer att öka ytterligare i framtiden. Dels tar vi emot flyktingar dels behöver vi viss inflyttning för att möta ett hotande underskott på arbetskraft. Landskapet och kommunerna har ett gemensamt intresse att effektivt förhindra allvarliga kulturella konflikter och främja en smidig integration i samhället av de nya etniska grupperna. En lag om främjande av integration skall utarbetas.

Mål

- *Kommunernas socialvårdstjänster skall ha god tillgänglighet för behövande och innehålla en tillräckligt hög kvalitet.*
- *Samhällets integration av inflyttade skall fungera väl.*

Anvisning

2. *Kommunerna bör i tillräcklig utsträckning tillgodose behovet av information, handledning och rådgivning beträffande förmånerna inom socialvården och det övriga socialskyddet.*

3. Ansvaret för ordnandet av socialvården

Enligt landskapslag (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård samt socialvårdslagen (FFS 710/1982) skall kommunerna ombesörja planeringen och verkställandet av socialvården. Kommunerna har således ett omfattande lagstadgat ansvar för ordnandet av socialvården. Samtidigt har kommunerna goda möjligheter att lokalt anpassa lösningar till sina verksamhetsförutsättningar vid ordnandet av socialvården. Ett av målen med organisationen är att öka kommuninvånarnas påverkningsmöjligheter. För att möjliggöra detta är det viktigt att de värderingar som ligger bakom prioriteringsbeslut är tydliga och diskuteras öppet, samt att prioriteringarna bygger på ett så relevant faktaunderlag som möjligt.

Det ansvar som åläggs kommunerna i till exempel lagstiftningen om barnskydd, missbrukarvård och handikappservice, förutsätter att kommunerna årligen i samband med sin budgetberedning utreder de nödvändiga tjänsternas och stödåtgärdernas innehåll och omfattning.

Anvisning

3. *Kommunerna bör vid sin budgetering tydligt ange sina prioriteringar inom den sociala verksamheten.*

4. Organisationen av verksamheten

En framgångsrik socialvård förutsätter ett gott samarbete mellan olika aktörer. Genom sitt ansvar för socialvården, har kommunerna en central roll i det sammanhanget. En vidareutveckling av det sociala trygghets- och servicesystemet förutsätter att kommunerna aktivt samarbetar med Ålands hälso- och sjukvård, landskapsregeringen samt andra producenter av socialvård, såsom ideella organisationer, föreningar och enskilda personer.

Kommunernas verksamhet skall alltid skötas med den enskilda medborgaren i centrum. Även sättet att organisera verksamheten skall ske ur ett medborgarperspektiv.
Landskapsregeringen har under hösten 2010 - sommaren 2011 utrett olika modeller för en framtida omorganisation av socialvården på Åland. En referensgrupp, där kommunrepresentanter ingått, har varit tillsatt inom ramen för utredningsuppdraget.

Anvisning

4. Kommunerna bör aktivt samarbeta med andra aktörer inom socialvården.

5. Klientens ställning och rättigheter

Klienten skall stå i centrum för kommunernas socialvård. Detta innebär att en klient har rätt till socialvård av god kvalitet och gott bemötande utan diskriminering. Klienten skall bemötas så att hans eller hennes människovärde inte kränks och så att hans eller hennes övertygelse och integritet respekteras. Klientens önskemål, åsikt, fördel och individuella behov samt språkkunskaper och kulturella bakgrund skall om möjligt beaktas.

Socialvårdspersonalen skall för klienten utreda hans eller hennes rättigheter och skyldigheter samt olika alternativ och deras verkningar samt andra omständigheter som är av betydelse för klientens sak. Utredningen skall presenteras så att klienten förstår dess innehåll och betydelse tillräckligt. Klienten har rätt att ta del av uppgifter inom socialvården, även sådana som har införts i ett personregister, om de har betydelse i hans eller hennes ärende, dock med de begränsningar lagstiftningen anger.

När klienten ansöker om socialvårdstjänster inklusive barnomsorg eller förmåner, skriftligen eller muntligen, skall ett förvaltningsbeslut fattas eller, när privat socialvård ordnas, skall ett skriftligt avtal mellan den som lämnar socialvård och klienten ingås. Ett beslut skall motiveras och innehålla en besvärsanvisning eller upplysning om besvärsförbud. Av beslutet skall det klart framgå vad klienten har rätt till eller är förpliktad till eller hur ärendet annars avgjorts. Att enbart hänvisa till bristen på anslag är inte en godtagbar grund för att avslå en ansökan om en tjänst eller förmån. Även när det gäller anslagsbundna förmåner skall sökandens individuella förhållanden och behov av förmånen eller tjänsten alltid utvärderas.

För bedömning av klientens behov av socialvård och för säkerställande av att han eller hon erhåller hjälp skall en service- och vårdplan uppgöras i samråd med klienten. Genom planen främjas syftet att beakta klientens önskemål och åsikter i en sak som berör klienten själv. Service- och vårdplanen skall vara tillräckligt detaljerad. Klientens individuella förhållanden och specialbehov skall beaktas i planen. Genomförandedelen i planen skall vara tillräckligt specificerad för att klienten och den som ordnar servicen vet vad de har förbundit sig till. Planen skall kontrolleras och smidigt kunna ändras vartefter klientens behov av tjänster förändras.
En plan behöver inte göras upp, om det är fråga om tillfällig rådgivning eller handledning.

Anvisning

5. Kommunerna skall tillförsäkra klienterna god tillgänglighet och kvalitet i sin socialservice.
6. Kommunerna skall främja klient- och patientombudsmannens ställning och förutsättningarna för dennes verksamhet.

6. Förebyggande arbete

Ett av de viktigaste verktygen för att bekämpa social utslagning är förebyggande verksamhet. Skapandet av gynnsamma miljöer och förebyggande åtgärder är både på kort och lång sikt det mest ekonomiska alternativet när det gäller att bevara befolkningens sociala välbefinnande och hälsa. Genom att satsa tillräckligt med resurser på planeringen och den förebyggande verksamheten kan man minska behovet av social- och hälsovårdstjänster och därmed undvika onödiga kostnader.

Kommunerna bör utforma tydliga mål för den sociala verksamheten i allmänhet och för den förebyggande verksamheten i synnerhet. Målen bör vara konkreta, realistiska och möjliga att följa upp. Därmed kan ett bättre underlag skapas för bedömningar om var i organisationen kvalitetsförbättringar och effektiviseringar är möjliga och särskilt viktiga att genomföra.

Mål

- *Kommunerna har tydliga mål för den sociala verksamheten i allmänhet och för den förebyggande verksamheten i synnerhet.*

Anvisning

7. *Socialt välbefinnande och ett förebyggande tänkande skall genomsyra all samhällsplanering.*
8. *Kommunerna bör uppställa långsiktiga och tydliga mål för den sociala verksamheten, som mäts och utvärderas årligen.*
9. *Kommunerna bör utveckla rutiner för sin egen interna kvalitetskontroll inom sina verksamhetsområden.*
10. *Kommunernas revisorer bör övervaka och utvärdera hur kommunerna uppfyller socialpolitiska mål som fullmäktige uppställer.*

7. Barn och ungdom

Grunden för god hälsa och social anpassning skapas under barn- och ungdomsåren. Det är därför viktigt att i ett tillräckligt tidigt skede uppmärksamma eventuella symptom på otrygghet och störningar i flickors och pojkars sociala utveckling. Förebyggande arbete för att hindra psykisk ohälsa och ungdomars missbruk av alkohol, tobak och narkotika är av särskilt stor betydelse.

I de undersökningar som gjorts om åländska barn och ungdomars psykiska välbefinnande konstateras att olika stressymtom och depressioner förekommer i stort sett i samma omfattning på Åland som i övriga Norden. Ett starkare fokus kommer fortsättningsvis att, precis som i övriga Norden, riktas mot flickors och pojkars psykiska välbefinnande. Landskapsregeringen fortsätter att genomföra särskilt riktade satsningar som stöder barn och unga inom en tvärsektoriell kraftsamling med fokus på psykiskt välbefinnande hos barn.

Kommunerna skall i större utsträckning beakta principen i barnkonventionen om att vid alla åtgärder som rör barn skall barnets bästa komma i främsta rummet och tydligt dokumentera att principen har beaktats. Ett effektivt sätt att förebygga sociala problem hos barn och unga är att redan i planerings- och beslutsskedet göra en noggrann analys av hur olika alternativ kan tänkas påverka flickor och pojkar i olika åldrar och sedan väga in detta i besluten. Landskapsregeringen har utvecklat en modell för en sådan barnkonsekvensanalys och implementerar nu denna tankegång i olika förvaltningars beslutsfattande och verksamheter.
Även stöd till föräldrarna i deras fostran är en angelägen uppgift för alla samhällets institutioner och myndigheter. Beprövade och utvärderade familjestödsmetoder bör ingå som en självklar integrerad del i allt arbete gällande flickor och pojkar.

Socialvården har även ett stort ansvar för att flickor och pojkar inte far illa. Tvärsektoriell och konstruktiv samverkan mellan berörda myndigheter och organisationer är en viktig förutsättning då det gäller hjälp och stöd åt våldsutsatta kvinnor och deras barn men också då det gäller hjälp till förövaren. Samförstånd och ett gemensamt synsätt på mäns våld mot

kvinnor och barn är nödvändigt för att inte kvinnor och barn som söker samhällets stöd skall uppleva sig kränkta på nytt.

Barns egen aktivitet och deras engagemang i frågor som gäller dem själva bör uppmuntras. När föräldrarna får sitt första barn behöver de särskilt stöd och uppmuntran för uppbyggnaden av förhållandet till barnet och familjelivet. Mödravården och barnrådgivningen har här en central roll. Redan under graviditeten bör pappor ges utrymme att aktivt delta i den rådgivning som ges modern och på detta sätt tillförsäkras att den framtida kontakten mellan pappan och barnet förstärks.

Risken för utslagning är uppenbar i fråga om till exempel barn som avbrutit grundskolan, är klienter inom barnskyddet eller drabbats av svårigheter med skolgången. Socialförvaltningen kan stöda dessa unga genom att ta initiativ till samarbete med skolan, ungdomsledare, fritidsledare och ideella organisationer, till exempel idrottsorganisationer.

Kommunerna bör satsa på servicen till riskfamiljer, det vill säga till familjer med ekonomiska, missbrukar- eller dylika problem. Härigenom kan kommunerna minska på behovet av barnskydd och förhindra senare problem hos barnet. Kommunerna borde även överväga att allmänt satsa på hemservice för barnfamiljer samt att skapa ett fungerande samarbete med sakkunniga inom rådgivningen, socialt arbete och annan socialservice. Hälso- och sjukvården borde garanteras en tillräcklig multiprofessionell konsultation vid behov.

Det är synnerligen viktigt att barnomsorgen, skolan samt hälso- och sjukvården i ett så tidigt skede som möjligt reagerar när de upptäcker att barn far illa. Socialvården ansvarar för barnskyddet och skall kontaktas när nämnda instanser anser att barn är i behov av att stödåtgärder sätts in.

Anvisning

11. *Kommunerna bör i förebyggande syfte rikta särskilda insatser till riskfamiljer och utsatta barn och ungdomar.*
12. *Kommunerna bör vid misstanke om våld mot barn följa den så kallade barnahusmetoden.*
13. *Den kommunala verksamhet som arbetar med barn och föräldrar skall integrera ett aktivt och medvetet familjestöd i sitt arbete.*

7.1. Barnfamiljer

Servicen för barn och barnfamiljer är splittrad och svårtillgänglig. Många olika enheter inom socialvården (till exempel barnomsorgen, missbrukarvården, barnskyddet och familjerådgivningen) samt inom hälso- och sjukvården (till exempel barn- och ungdomspsykiatrin, vuxenpsykiatrin, barn- och mödrarådgivningen samt barn- och ungdomsenheten vid ÅCS) arbetar med fokus på barnets och familjens bästa. Bland annat på grund av att resurserna är splittrade kan servicens kvalitet och tillgänglighet inte alltid garanteras. Genom att etablera ett tätare samarbete och en planerad samverkan är det möjligt att förverkliga en klientcentrerad funktionell servicehelhet vari ingår både bas- och specialservice.

Mål

- *Att skydda uppväxtförhållandena för alla flickor och pojkar på Åland och att stödja vårdnadshavarna i deras fostrande uppgift.*

Anvisning

14. Kommunerna bör tillförsäkra sig en god personalkompetens inom socialvården.

15. Kommunerna bör utveckla hemservicen och anställa s.k. familjearbetare till behövande barnfamiljer.

7.2. Barnskydd

Kommunernas ansvar för barnskyddet regleras i landskapslagen (2008:97) om tillämpning i landskapet Åland av barnskyddslagen samt i barnskyddslagen (FFS 417/2007). Barnskyddet indelas i förebyggande åtgärder, utredning av behovet av barnskydd, stödåtgärder inom öppenvården, brådskande placering av barn, omhändertagande, vård utom hemmet samt eftervård. Kommunen eller flera kommuner tillsammans skall göra upp en plan för att främja barns och unga personers välfärd samt ordna och utveckla barnskyddet. Planen skall godkännas av kommunens fullmäktige och beaktas när budget och ekonomiplan görs upp, se 12 § barnskyddslagen (FFS 417/2007).

Barnskyddet har till uppgift att trygga följande rättigheter:

- Varje barn har rätt till en trygg och stimulerande uppväxtmiljö samt till en harmonisk och mångsidig utveckling
- Barn har företrädesrätt till särskilt skydd och särskild omsorg
- Ett barn skall tillförsäkras positiva och nära mänskliga relationer, vilket särskilt gäller förhållandet mellan barnet och föräldrarna
- Ett barn skall uppfostras så, att det får förståelse, stöd, trygghet och ömhet
- Ett barn får inte underkuvas, agas kroppsligen eller på annat sätt behandlas kränkande
- Barnets utveckling till självständighet, ansvarsmedvetenhet och vuxenhet skall stödjas och befrämjas

Det stöd som ges barnen eller de unga och deras familjer syftar i första hand till att barnen skall kunna växa upp och utvecklas i det egna hemmet. Då ett barns levnadsförhållanden av en eller annan orsak äventyras, skall kommunen omgående vidta behövliga stödåtgärder inom den öppna vården. I de fall dessa inte är tillräckliga skall barnet garanteras så god vård som möjligt utanför hemmet. Samtidigt får barnets vårdnadshavare hjälp till bättre livskontroll, så att barnet så snart som möjligt skall kunna flytta tillbaka hem.

Kommunernas tjänstemän samarbetar i barnskyddsverksamheten med barnens föräldrar, barnomsorgen, hemservicen, skolväsendet, polisen och flera andra instanser.

Av 11 § i barnskyddslagen följer att en kommun skall se till att barnskyddet till sin innebörd och omfattning ordnas så som behovet i kommunen förutsätter och ordnas i tillräcklig utsträckning vid de tider på dygnet som det behövs. Den försöksverksamhet som startade den 1 september 2008 med en gemensam barnskyddsjour för alla de åländska kommunerna garanterar ett barn, som befinner sig i en situation som kräver brådskande placering och omgående behöver placeras i vård utom hemmet, denna rätt. Beslut om brådskande placering fattas av en socialarbetare. Beslut om omhändertagande bereds av den socialarbetare som ansvarar för barnets angelägenheter i samarbete med en annan socialarbetare eller någon annan anställd som är förtrogen med barnskydd. I ett barnskyddsärende som innebär omhändertagande och placering i vård utom hemmet fattas beslutet av en ledande tjänsteinnehavare om vårdnadshavaren eller ett barn som fyllt 12 år inte motsätter sig omhändertagandet och den därtill anslutna placeringen i vård utom hemmet, i annat fall fattas

beslutet av förvaltningsdomstolen. Barnskyddslagen understryker kommunens skyldighet att tillse att socialarbetaren har tillgång till nödvändig sakkunskap vid handhavandet av ett barnskyddsärende. Landskapsregeringen ser positivt på att Ålands kommunförbund har tillsatt en gemensam expertgrupp för utsatta barn. Kommunerna lever därmed upp till kraven i 14 § barnskyddslagen (FFS 417/2007). Det är positivt om kommunerna kan samordna även andra funktioner inom barnskyddet. Högkvalitativt barnskydd förutsätter att samarbetet mellan flera kommuner vidareutvecklas.

Mål

- *Barnskyddet koncentreras ytterligare till några få serviceenheter.*
- *Kommunerna bör ägna särskild uppmärksamhet åt att säkerställa effektiva insatser inom barnskyddet.*
- *Förbättrad kännedom om anmälningsskyldigheten enligt barnskyddslagen.*

Anvisning

16. *Kommunerna uppgör planer för att ordna och utveckla barnskyddet, som godkänns av respektive kommuns fullmäktige.*
17. *Kommunerna fortsätter den påbörjade samordningen av resurserna inom barnskyddet som pågår inom Ålands kommunförbund.*
18. *Landskapsregering och kommuner ansvarar tillsammans för en intensifierad information till personer med anmälningsplikt enligt barnskyddslagen.*

7.2.1. Förebyggande åtgärder

Ålands hälso- och sjukvårds barn- och mödrarådgivningsbyrå, kommunernas barnomsorgsverksamhet, skolans psykosociala elevvård och skolhälsovården samt ungdomsarbetet förebygger behovet av barnskyddsåtgärder samtidigt som de ofta är de första som uppmärksammar behovet av dessa åtgärder.

7.2.2. Stödåtgärder inom den öppna vården

Enligt barnskyddslagen skall socialmyndigheterna i kommunen stödja familjen, barnet eller den unga med åtgärder inom den öppna vården, om uppväxtförhållandena äventyrar eller inte tryggar barnets eller den ungas hälsa och utveckling eller om barnet eller den unga genom sitt beteende äventyrar sin hälsa eller utveckling. Kommunen skall ordna tillräckligt ekonomiskt stöd för familjer som har ekonomiska problem eller bostadsproblem och avhjälpa bristerna i boendeförhållandena.

Stödåtgärderna inom den öppna vården skräddarsys individuellt enligt barnets och familjens behov och enligt den rådande situationen. Vid behov kan familjen få en stödperson eller en stödfamilj.

Som stödåtgärder inom den öppna vården kan barnet kortvarigt placeras i institutionsvård eller i vård utom hemmet utan omhändertagande, om familjens situation antas bli bättre inom en kort tid. Även hela familjen kan vid behov få rehabilitering. Andra stödåtgärder är till exempel rådgivning i uppfostrings- och familjefrågor, hemservice, dagvård, terapitjänster och åtgärder inom missbrukarvården. Dessutom kan man hjälpa barnet och den unga i samband med skolgången, fritidsintressen och yrkesvalet och vid anskaffning av bostad.

7.3. Barnomsorg

Regelverket för kommunal och övrig samhällsstödd barnomsorg finns ännu i barnomsorgslagen (1997:14) för landskapet Åland jämte landskapsförordning. I författningarna

anges ramarna och förutsättningarna för verksamheten. En ny barnomsorgslag har antagits av Ålands lagting i april 2011. Lagen träder i kraft vid årsskiftet 2011/2012. Landskapsregeringen kommer att utarbeta och tillställa kommunerna anvisningar gällande den förändring som skett i rätten till barnomsorg samt om överföring av information mellan barnomsorg och skola.

Ett systematiskt och långsiktigt arbete med att införliva genus- och jämställdhetsperspektivet i barnomsorgsverksamheten har påbörjats i enlighet med landskapsregeringens handlingsprogram och Ramprogrammet för det åländska jämställdhetsarbetet 2008-2011. Arbetet påbörjades i form av ett projekt hösten 2009. Resultatet av projektet skall utvärderas under år 2012. Projektet förväntas ha gett barnomsorgspersonal kunskap, verktyg och modeller för implementering av genus- och jämställdhetsperspektivet i alla delar av den verksamhet man bedriver.

Barnomsorgens styrdokument innehåller ett tydligt genus- och jämställdhetsuppdrag. Detta innebär att kvinnors och mäns, flickors och pojkars lika makt och inflytande skall genomsyra verksamhetens alla delar. Barnomsorgens roll är i detta avseende att förhindra och motarbeta traditionella könsrollsmönster och stärka och utveckla arbetet med genus- och jämställdhetsfrågor. Det åländska samhället är inte jämställt och barnomsorgen är en stor och viktig aktör i fostran till morgondagens vuxna. Målet med genus- och jämställdhetsarbetet i barnomsorgen är att vidga både flickors och pojkars individuella kompetenser och valmöjligheter i livet utan begränsningar av föreställningar om vad som är kvinnligt eller manligt.

Den pedagogiska utmaning som det faktum att numer fler barn än tidigare med annat modersmål än svenska finns i barnomsorgen kräver ny kunskap av barnsomsorgspersonal.
Landskapsregeringen har utarbetat riktlinjer för detta och erbjuder även visst ekonomiskt stöd till de kommuner som erbjuder extra stöd i svensk språkutveckling till barn med annat modersmål än svenska.

Landskapsregeringen har beslutat att en ny barnomsorgslag skall gälla från januari 2012.

Mål

- *En väl fungerande barnomsorg av hög kvalitet.*

Anvisning

19. Kommunernas barnomsorgspersonal deltar i landskapsregeringens projekt för att erhålla kunskap, verktyg och modeller för implementering av genus- och jämställdhetsperspektivet i alla delar av barnomsorgsverksamheten.

20. Kommunerna följer riktlinjerna i rapporten ”Stöd för barn i barnomsorgen med annat modersmål än svenska”.

7.4. Hemvårdsstöd

Genom landskapslagen (1985:50) om stöd för vård av barn i hemmet erbjuds vårdnadshavare hemvårdsstöd eller partiellt hemvårdsstöd för barn under tre år under vissa i lagen angivna förutsättningar. Det partiella hemvårdsstödet omfattar även vårdnadshavare med barn i grundskolans årskurs 1 och 2.

8. Alkohol och narkotika

Målsättningarna i landskapsregeringens alkohol- och narkotikapolitiska program för åren 2007-2011 är att minska totalkonsumtionen av alkohol bland kvinnor och män, att höja alkoholdebutåldern, att skapa ett narkotikafritt samhälle samt att minska skadeverkningarna. Målen uppnås genom att åtgärder vidtas för att minska berusningsdrickandet, att göra alkoholen mindre tillgänglig för minderåriga, att stoppa utbudet och efterfrågan på narkotika, att tidigt upptäcka alkohol- och narkotikamissbruk samt genom att tillhandahålla förebyggande åtgärder samt vård och behandling för de som behöver. Utbildning arrangeras för de som arbetar i förebyggande syfte eller möter drogproblematiken i sitt arbete. Ett nytt alkohol- och narkotikapolitiskt program utarbetas för åren 2012-2016 .

Exempel på preventiva åtgärder för att begränsa alkohol- och narkotikamissbruk är att engagerat arbeta för att förändra attityder i samhället genom att satsa på information till framförallt föräldrar. Föräldrarna är en betydelsefull resurs och bör få stöd för att kunna sätta gränser för sina barn i fråga om rusmedel. Vidare bör man fortsättningsvis vidta åtgärder för att begränsa tillgängligheten av droger samt satsa resurser på kompetensutveckling av personalen. En plan för drogundervisningen i grundskolorna för årskurs 4-9 har utarbetats. Även ett alkohol- och drogförebyggande program för landskapets skolor har utvecklats. Handlingarna finns tillgängliga via hemsidan www.drogfri.ax. Kommunerna bör ordna förebyggande rusmedelsinsatser för att skapa en livsmiljö där både kvinnor och män i olika åldrar kan känna sig trygga. Insatser som leder till ett minskat berusningsdrickande påverkar livsmiljön i positiv riktning. Det är en fördel om kommunerna kan samarbeta kring det rusmedelsförebyggande arbetet.

Särskild uppmärksamhet skall ägnas samarbetet mellan missbrukarvården å ena sidan och den övriga social- och hälsovården, nykterhetsverksamheten, skolan, ungdomsverksamheten samt tullen och polisen å den andra. Kommunerna beviljas från år 2008 särskilda landskapsandelar för missbrukarvården.

Mål

- *Minskad totalkonsumtion av alkohol, höjd alkoholdebutålder, ett narkotikafritt samhälle samt minskade skadeverkningar.*
- *En livsmiljö där både män och kvinnor känner sig trygga.*

Anvisning

21. Kommunerna skall utveckla handlingsplaner för akuta behandlingssituationer.
22. Kommunerna skall arbeta aktivt med förebyggande åtgärder mot alkohol- och narkotikamissbruk för att skapa en livsmiljö där både kvinnor och män känner sig trygga.

8.1. Missbrukarvård

Missbrukarvården är en del av den allmänna social- och hälsovården, men tillhandahåller även specialtjänster inom missbrukarvården och sköter kontakten till den specialiserade sjukvården. Man kan söka sig till alla öppna tjänster inom missbrukarvården på eget initiativ.

Kommunen skall sörja för att vården av missbrukare ordnas så att den till sin innebörd och omfattning motsvarar behovet i kommunen för både kvinnor och män. Servicen inom missbrukarvården ordnas i första hand som öppenvård men i vissa fall också som institutionsvård eller köp av sådana tjänster. Servicen omfattar akutvård, gruppterapi,

familjeterapi och rehabilitering. Service skall ges med hänsyn till missbrukarens, hans eller hennes familjs och andra närstående personers behov av hjälp, stöd och vård.

Vården och rehabiliteringen grundar sig på frivillighet och är av konfidentiell karaktär. En missbrukare kan även omhändertas för vård oberoende av sin vilja, antingen på grund av hälsorisker eller sin våldsamhet. Av missbrukarvårdens specialtjänster är alkohol- och drogmottagningen en öppenvårdsenhet. Mottagningen finns i Mariehamn.

Institutionsvård, med några så kallade tillnyktrings- och avgiftningsplatser, ordnas i begränsad omfattning genom Ålands hälso- och sjukvård, medan annan institutionsvård ordnas utanför Åland av kommunerna. Syftet med akutvård av missbrukare är i dagens läge endast att avbryta rusmedelsbruket. Långvarig rehabilitering på institution är nödvändig för personer då akutvården inte är tillräcklig eller ändamålsenlig.

En av landskapsregeringen tillsatt arbetsgrupp har utrett behovet av s.k. halvvägsstöd för missbrukare som återvänder från behandlingshem och för fångar som friges. Arbetsgruppen föreslår att en vuxenlots anställs för att stödja integreringen och acklimatiseringen i samhället och för att hjälpa till med ordnande av arbete och boende.

Lagen om missbrukarvård och lagen om nykterhetsarbete gäller i landskapet i den lydelse lagarna hade den 31 december 1992. Lagstiftningen om missbrukarvård skall revideras under år 2012.

Anvisning

23. Kommunerna ordnar vården av missbrukare så att den till sin innebörd och omfattning motsvarar behovet i kommunen.

9. Äldreomsorg

Landskapsregeringen har antagit målsättningar och handlingsplan för äldrevården utgående från slutrapporten från arbetsgruppen för att utreda förutsättningarna för äldreomsorgen och utarbetat kvalitetsrekommendationer angående tjänster för äldre. Målet är att minst 90 % av befolkningen som fyllt 75 år skall kunna bo kvar och leva självständigt i sitt hem och i sin invanda boendemiljö. Äldres förmåga att bo kvar hemma skall stödas genom snabbt tillgängliga och högklassiga social- och hälsovårdstjänster. De äldres funktions- och initiativförmåga skall främjas genom stöd och aktiviteter inom ramen för kommunernas och frivilligorganisationernas verksamheter.

Genom tillräckliga satsningar på boende och boendemiljöer som är anpassade till äldres behov blir en överflyttning av äldre till institutionsvård nödvändig endast vid behov av kontinuerlig tillsyn och vård eller där de sjukvårdsmässiga insatserna är dominerande. Kommunernas serviceboenden och de effektiverade serviceboendena fungerar redan i dag ofta som bas för kommunens hemtjänstpersonal samt som centrum för dagverksamheten också för ute i kommunen kvarboende äldre. Ett effektivare samarbete mellan hemtjänst och hälso- och sjukvård möjliggörs om lokal hälsovårds- och hemsjukvårdspersonal är stationerade i samma byggnader. Dessutom bör servicehusen kunna fungera som tillfällig avlastning för närståendevårdare och andra anhöriga till hemmaboende åldringar, till exempel under semester, fridagar eller arbetsdryga perioder.

Landskapsregeringen har i samråd med kommunerna utarbetat kvalitativa och funktionella mål för vård och omsorg om äldre människor. Målet är en socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar äldreomsorg. Ett av fokusområdena i landskapsregeringens utvecklings- och

kvalitetsarbete är att kartlägga och utveckla de vård- och servicekedjor som äldre berörs av. Mål och kvalitetsindikatorer tas fram i samarbete med Ålands hälso- och sjukvård samt kommunerna.

Den demografiska utvecklingen sätter press på kommunernas äldreomsorg, såväl beträffande ekonomiska som personella resurser. I syfte att genom samarbete möjliggöra en ekonomisk, effektiv och ändamålsenlig resursanvändning finns i den nya hälso- och sjukvårdslagen en uttrycklig bestämmelse om att ÅHS ska samarbeta med socialvården. Samarbete ska ske så att uppgifterna kan skötas på ett behörigt sätt och med patientens bästa och behov av dels hälso- och sjukvårdstjänster dels socialvårdstjänster som utgångspunkt.

Landskapsregeringens betoning av vikten av förebyggande och hälsofrämjande insatser syns tydligt i den nya hälso- och sjukvårdslagen. Enligt lagen ska landskapsregeringen och kommunerna i samband med beslutsfattandet bedöma och beakta konsekvenserna för hälsan och välfärden av de beslut man fattar. ÅHS förpliktigas att tillhandahålla rådgivningstjänster för äldre. Syftet är att förbättra de äldres förutsättningar att så länge som möjligt upprätthålla och bevara funktionsförmågan, att stödja ett självständigt boende hemma, att ge de äldre större möjligheter till ett aktivt liv och delaktighet i samhället samt att minska deras behov av vård dygnet runt. I lagen intas en bestämmelse om hälsofrämjande hembesök för äldre (ersätter nuvarande förebyggande hembesök) vilka ska ske i samarbete med socialvården.

I landskapet är det fortsättningsvis kommunerna som inom ramen för socialvården ansvarar för omsorg, sjukvård, uppehälle och rehabiliterande verksamhet vid institutionerna.
Landskapsregeringen betonar att förutsättningen för vård på rätt nivå är att en enhetlig metod för vårdtyngdsmätning genomförs i samtliga kommuner.

I den nya hälso- och sjukvårdslagen ingår att Ålands hälso- och sjukvård kan ordna hemservice. Detta innebär att sammanhållen hemvård blir möjligt på permanent basis. Syftet med sammanhållen hemvård är att skapa en bättre kontinuitet och kvalitet i hembesöken hos de äldre. Vidare bör ett sådant system medföra effektivitetsvinster både ur ett ekonomiskt perspektiv men även ur ett verksamhetsperspektiv. Verksamheten kommer att bygga på ett frivilligt samarbete mellan ÅHS och kommunerna och förutsätter ett godkännande av båda parter samt ett avtal om hur samarbetet ska fungera i praktiken.

Landskapsregeringen tar ställning till behovet av en eventuell lagstiftning om de äldres rättigheter när effekterna av kvalitetsrekommendationen angående tjänster för äldre hunnit utvärderas.

Mål

- *En hållbar äldreomsorg genom tillräckliga satsningar på förebyggande, aktiverande och rehabiliterande åtgärder.*
- *Vård och omsorg ges i enlighet med behov, på rätt nivå och i rätt tid.*
- Minst *90% av de personer som fyllt 75 år skall ha möjlighet att bo i eget hem.*

Anvisning

24. Kommunerna bör säkerställa tillräckliga resurser för service som stöder äldre kvinnors och mäns hemmaboende.
25. Kommunerna bör utveckla servicen till klienter i eget boende (hemservice).
26. En enhetlig metod för vårdtyngdsmätning genomförs i samtliga kommuner.

10. Service för funktionshindrade

Målet med handikappolitiken är ett jämlikt bemötande av funktionshindrade flickor och pojkar samt kvinnor och män, stöd för de funktionshindrade att ha kontroll över sitt liv, stöd för att främja arbets- och funktionsförmågan och ett självständigt liv. Landskapsregeringen avser att åren 2012-2016 särskilt prioritera områdena tillgänglighet, funktionshindrades ekonomiska förutsättningar samt främjandet av levnadsvillkoren för funktionshindrade barn och deras familjer.

Servicen till funktionshindrade går främst ut på att avlägsna hinder för dem samt erbjuda tjänster och rehabilitering. En individuell serviceplan skall göras upp för personer med funktionshinder för att utreda och samordna de tjänster och stödåtgärder som han eller hon behöver. De kommunala myndigheterna gör tillsammans med den funktionshindrade och hans eller hennes vårdnadshavare eller anhöriga upp planen. Med hjälp av planen förbättrar man personens självbestämmanderätt och påverkningsmöjligheter. Planen skall justeras med jämna mellanrum och för den utses en ansvarsperson, som samordnar tjänsterna.

Arbetslivet, utbildningsväsendet, bostäder och bostadsområden, kulturinstitutioner samt frilufts- och rekreationsanläggningar skall utformas så att de kan nyttjas av kvinnor och män samt flickor och pojkar med funktionshinder. Personer med funktionshinder har rätt till arbetsträning och meningsfull sysselsättning. Kommunerna har en skyldighet att ordna färdtjänst för gravt funktionshindrade individer, samt tillse att platser inom serviceboende finns tillgängliga alternativt bekosta ändringsarbeten i den funktionshindrades bostad. Denna skyldighet föreligger oavsett klientens ålder.

Landskapsregeringen avser att under år 2012 utarbeta ett nytt handikappolitiskt program.

Anvisning

27. Kommunerna bör aktivt tillse att kvinnor och män, flickor och pojkar med fysiska och psykiska funktionshinder erhåller det stöd som de är berättigade till enligt gällande lagstiftning.

28. Kommunerna skall uppgöra individuella serviceplaner för personer med funktionshinder.

11. Specialomsorg

Samtliga kommuner på Åland utgör tillsammans ett specialomsorgsdistrikt, vilket förvaltas av kommunalförbundet Ålands Omsorgsförbund k.f.

Mål

- *Upprätthålla service för kvinnor och män med utvecklingsstörning som kompenserar för funktionshindret och ger möjlighet till ett självständigt liv med eget boende, sysselsättning och en meningsfull fritid.*

12. Utkomststöd

Regler om utkomststöd finns i landskapslagen (1998:66) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomststöd jämte landskapsförordning. Lagen om utkomststöd gäller i landskapet i dess ursprungliga lydelse från år 1997.

Utkomststödet är ett ekonomiskt stöd inom socialvården som beviljas av kommunerna i sista hand i syfte att trygga en persons eller familjs utkomst i situationer där personens eller

familjens inkomster och förmögenhet inte räcker till för att täcka de nödvändiga dagliga utgifterna. Utöver det egentliga utkomststödet beviljar kommunerna förebyggande utkomststöd. Kommunerna bestämmer själv om grunderna för det förebyggande utkomststödet. Syftet med det förebyggande utkomststödet är att främja en persons och familjs sociala trygghet och stödja personen och familjen att klara sig på egen hand samt att förebygga utslagning och långvarigt beroende av utkomststöd.

I enlighet med lagtingets beslut nr 48/2011 uppdateras blankettlagen om utkomststöd och en automatik tas in i lagstiftningen, så att ändringar i rikslagen kommer att gälla i landskapet när de träder ikraft. Utkomststödets grunddel höjs till finländsk nivå och en engångsförhöjning med 10 procent görs i grunddelens livsmedelskostnader för att kompensera för högre livsmedelskostnader i landskapet. Den andel av ensamförsörjartillägget som inte ska beaktas som inkomst vid fastställande av utkomststöd ändras från 50 procent till 100 procent.

Anvisning
29. Kommunerna antar grunder och anslår medel för förebyggande utkomststöd.

13. Boende

Den kommunala bostadspolitiken spelar en viktig roll när det gäller att förebygga problem och i fråga om behovet av service, och därmed också för kostnaderna för socialvården. Kommunerna bör eftersträva att kvinnor och män med utbildning i och erfarenhet av socialt arbete deltar redan i planeringsskedet av byggprojekt och boendemiljö så att de blir tillgängliga för alla oberoende av kvinnans eller mannens ålder, funktionshinder och livssituation. Socialväsendet har till uppgift att inhämta och vidarebefordra uppgifter om brister i boendeområdena och om möjligheterna att förbättra dem utifrån klienternas behov. I detta arbete bör samråd ske med handikapprådet.

Socialväsendet bör uppmärksamma byggherrar och bostadsägare på den åldrande befolkningens och de funktionshindrades behov så att rätt byggda hissar, dörröppningar, kök, toaletter och tvättutrymmen ger en möjlighet att bo kvar i eget hem även med sämre funktionsförmåga. Vid prövning av ansökan om byggnadslov är byggnadsnämnd skyldig att beakta att byggnaden med hänsyn till användningen är anpassad efter de krav som kan ställas av personer med nedsatt rörelseförmåga.

Anvisning
30. Kommunerna bör beakta människors sociala behov i olika livsskeden vid planering av bostadsbyggande.

14. Utveckling av servicestrukturen och servicen

Behovet av institutionsplatser i landskapet är väl tillgodosett. Kommunerna bör i stället utveckla servicestrukturen i funktionellt hänseende, genom att bygga ut öppenvården och olika mellanformer av vård samt på lösningar som stöder självständigt boende. Öppenvårdstjänsterna för personer med demenssjukdomar, patienter inom psykiatrin och missbrukare är fortsättningsvis otillräckliga.

Utgångspunkten för utvecklandet av servicen är att livskvaliteten skall förbättras, med respekt för människans egen vilja. Detta innebär oftast att äldre kvinnor och män samt fysiskt och psykiskt funktionshindrade kvinnor och män stöds genom olika service- och stödåtgärder så att de kan bo hemma eller i hemliknande förhållanden. En sådan utveckling av servicestrukturen

förutsätter emellertid att nödvändiga personalresurser placeras inom öppenvården samt att personalen har sådan utbildning och ges sådan handledning som motsvarar den nivå som vården och omsorgen kräver.

Anvisning

31. Kommunerna bör utveckla servicestrukturen i funktionellt hänseende.

15. Kvinnofridsarbetet

Det åländska kvinnofridsarbetet syftar bland annat till att öka medvetenheten om fenomenet mäns våld mot kvinnor och barn. Grundutbildning och kompetensutveckling krävs för att yrkesverksamma skall vara rustade att upptäcka våld och förstå de utsattas situation samtidigt som man skall erbjuda ett professionellt och empatiskt bemötande. Förövaren skall också erbjudas stöd och hjälp och hänvisas till ATV (Alternativ Till Våld) – Ålandsprojektet.

Anvisning

32. Kommunerna bör tillse att personal som kommer i kontakt med kvinnor och barn som utsätts för våld har tillräckliga kunskaper för att hantera problematiken.

16. Data-, statistik- och uppföljningssystem

Uppföljningen inom social- och hälsovården grundar sig huvudsakligen på statistiska uppgifter som Statistikcentralen och Institutet för hälsa och välfärd (THL) samlar in. Vissa statistiska uppgifter insamlas även genom Ålands statistik- och utredningsbyrås (ÅSUB) försorg.

Uppföljning av den åländska socialvården måste delvis ske enligt samma system som i riket, därför att det delvis följer av lagstiftning, är nödvändigt för att möjliggöra jämförelser med riket samt för att landskapet skall kunna medverka i det nordiska statistiksamarbetet. För att statistiken skall bli tillförlitlig krävs det att personal från hemsjukvården och hemvården samarbetar då uppgifter lämnas om gemensamma klienter. Statistik skall framställas på basis av kön.

Anvisning

33. Kommunerna bör lämna in begärda statistikuppgifter till Statistikcentralen, THL och ÅSUB.

17. Socialjour

Med socialjour menas att inom ramen för en jourverksamhet utanför ordinarie tjänstetid ordna nödvändiga och brådskande socialtjänster så att man dygnet runt kan bemöta akuta behov i olika nöd- och krissituationer.

Landskapsregeringen uppställde i socialvårdsplanen för åren 2006-2010 målsättningen att en för landskapet heltäckande socialjour skulle fungera från 1.1.2007. Kommunerna uppmanades i samband därmed att utreda och förbereda en jourverksamhet. En gemensam barnskyddsjour inledde sin verksamhet i landskapet den 1 september 2008. Landskapsregeringens uppfattning är att det även inom andra områden än barnskyddets kan finnas behov av brådskande socialtjänster, varför en socialjour fortsättningsvis är ett mål.

Mål

- *Kommunerna har en fungerande socialjoursverksamhet.*

Anvisning
34. Kommunerna planerar och inför på sikt en socialjour.

IV RESURSER

1. Drift

Landskapsandelen för socialvården beräknas enligt kommunens invånarantal, ålders- och bosättningsstruktur. Det sammanlagda beloppet av driftskostnaderna för den socialvård som kommunerna ordnar uppskattas till cirka 59,8 miljoner.

De landskapsandelar som skall erläggas för socialvården enligt 11 § landskapslagen om planering av och landskapsandel för socialvården framgår av bilaga 1.

2. Personal

Det totala antalet anställda inom den socialvård som ligger till grund för fastställandet av landskapsandelen uppskattas år 2011 till cirka 838 personer.

3. Anläggningsprojekt

3.1. Definition

Med anläggningsprojekt avses byggande, anskaffning, grundlig reparataion eller motsvarande åtgärder i fråga om lokaler som utgör en funktionell helhet samt anskaffning av lös egendeom i samband med sådana åtgärder, om åtgärdens beräknade totalkostnader uppgår till **minst 35.000 euro**. Anskaffning av markområde betraktas inte som anläggningsprojekt.

3.2. Förslag över anläggningsprojekt

Kommuner i bosättningsstrukturgrupp 1, d.v.s. Brändö, Föglö, Geta, Kumlinge, Kökar, Sottunga och Vårdö kommuner skall årligen senast den 1 augusti tillställa landskapsregeringen ett förslag över anläggningsprojekt som det är meningen att förverkliga inom kommunen under de fem följande åren. Projekten redovisas i socialvårdsplanen.

3.3. Ansökan om landskapsandel för anläggningsprojekt

Kommun skall i god tid året innan projektet beräknas inledas tillställa landskapsregeringen en projektplan över anläggningsprojektet med följande innehåll:

- Allmän beskrivning av projektet
- Redogörelse för behovet av att genomföra projektet
- Beskrivning av tomt då fråga är om ny inrättning eller utvidgning av tidigare inrättning
- Huvudritningar i skala 1:100 samt en kortfattad byggnadsbeskrivning
- Tidtabell för projektets genomförande samt
- En kostnadsberäkning för projektet

3.4. Fastställande av anläggningsprojekt

Landskapsregeringen fastställer därefter på basis av projektplanen de anläggningsprojekt som skall inledas under verksamhetsåret. Samtidigt kan landskapsregeringen även meddela förhandsbesked om de projekt som kan inledas året efter verksamhetsåret.

3.5. Inkomna förslag över anläggningsprojekt

Inga förslag över anläggningsprojekt med angiven tid för byggstart under år 2012-2016 har inkommit till landskapsregeringen.

Minister	Katrin Sjögren
Vik. socialvårdsbyråchef	Liselotte Lund

SOCIALVÅRDEN 2012

	BOSTR.GR.	INVÅNARANTAL I ÅLDERSGRUPPER 1.1.2011 ÅLDERSGRUPP 0-6	7-64	65-74	75-84	85+	KALKYLERAD KOSTNAD NETTO (INKL. INTERNA)	LS-ANDEL %	*LS-ANDEL GRUNDDEL*	LS-ANDEL SPECIAL-OMSORGEN	*LS-ANDEL BARNSKYDD* *PRELIMINÄRT*	*LS-ANDEL MISSBRUKAR-VÅRD* *PRELIMINÄRT*	LANDSKAPS-ANDEL KALKYLERING SAMMANLAGT
BASBELOPP I EURO		9 535,68	564,76	1 549,15	5 760,02	19 492,13							
BRÄNDÖ	1	22	340	67	38	21	1 133 812	45,50%	*515 884*	88 290	*5 005*	*455*	609 634,08
ECKERÖ	2	63	685	102	60	33	2 134 463	42,50%	*907 147*	235 404	*37 825*	*18 700*	1 199 075,55
FINSTRÖM	4	220	1 827	261	125	69	5 598 954	32,50%	*1 819 660*	189 674	*34 125*	*27 300*	2 070 758,77
FÖGLÖ	1	30	395	72	54	29	1 497 002	45,50%	*681 136*	11 749	*28 210*	*6 825*	727 919,77
GETA	1	34	327	62	41	11	1 055 511	45,50%	*480 258*	153 186	*31 850*	*1 365*	666 658,60
HAMMARLAND	2	122	1 113	145	102	26	3 110 875	42,50%	*1 322 122*	101 726	*23 800*	*8 925*	1 456 572,80
JOMALA	5	450	3 125	323	138	62	8 559 701	27,50%	*2 353 918*	200 506	*100 375*	*23 100*	2 677 899,14
KUMLINGE	1	17	245	46	39	17	927 741	45,50%	*422 122*	49 453	*910*	*455*	472 940,47
KÖKAR	1	11	183	34	22	9	563 064	45,50%	*256 194*	0	*14 105*	*0*	270 299,24
LEMLAND	3	149	1 397	162	85	21	3 359 685	37,50%	*1 259 882*	100 464	*46 500*	*10 875*	1 417 720,93
LUMPARLAND	2	30	278	58	23	5	762 865	42,50%	*324 218*	34 641	*3 825*	*1 275*	363 958,80
SALTVIK	3	136	1 303	187	130	46	3 967 866	37,50%	*1 487 950*	107 292	*7 875*	*8 625*	1 611 741,90
SOTTUNGA	1	2	82	14	10	11	359 083	45,50%	*163 383*	0	*0*	*0*	163 382,95
SUND	2	73	745	109	67	25	2 158 933	42,50%	*917 546*	145 079	*221 000*	*2 975*	1 286 600,42
VÅRDÖ	1	27	303	57	48	17	1 124 734	45,50%	*511 754*	44 538	*1 365*	*1 820*	559 477,15
MARIEHAMN	8	711	8 417	1 077	653	332	23 434 568	14,50%	*3 398 012*	489 289	*216 485*	*62 350*	4 166 136,00
HELA ÅLAND		**2 097**	**20 765**	**2 776**	**1 635**	**734**	**59 748 859**		***16 821 186***	**1 951 290**	***773 255***	***175 045***	**19 720 776,57**

BARNSKYDD 2010 - SOCIALVÅRDEN 2012							
KOMMUN	KOMMUNENS SJÄLVRISK ÖKANDE ENLIGT BOSÄTTNINGS-STRUKTURGRUPP	NETTOKOSTNADER 2010 212 ANSTALTS- O FAM.VÅRD INOM BARNSKYDD	NETTOKOSTNADER 2010 217 ANNAN BARN- O. FAMILJEVÅRD	NETTOKOSTNADER SAMMANLAGT	KOMMUNENS SJÄLVRISK	LANDSKAPSANDEL BARNSKYDD	BOSÄTTNINGS-STRUKTURGRUPP
BRÄNDÖ	54,50%	0	11 000	11 000	5 995,00	5 005,00	1
ECKERÖ	57,50%	0	89 000	89 000	51 175,00	37 825,00	2
FINSTRÖM	67,50%	53 000	52 000	105 000	70 875,00	34 125,00	4
FÖGLÖ	54,50%	41 000	21 000	62 000	33 790,00	28 210,00	1
GETA	54,50%	30 000	40 000	70 000	38 150,00	31 850,00	1
HAMMARLAND	57,50%	35 000	21 000	56 000	32 200,00	23 800,00	2
JOMALA	72,50%	190 000	175 000	365 000	264 625,00	100 375,00	5
KUMLINGE	54,50%	0	2 000	2 000	1 090,00	910,00	1
KÖKAR	54,50%	0	31 000	31 000	16 895,00	14 105,00	1
LEMLAND	62,50%	78 000	46 000	124 000	77 500,00	46 500,00	3
LUMPARLAND	57,50%	0	9 000	9 000	5 175,00	3 825,00	2
SALTVIK	62,50%	4 000	17 000	21 000	13 125,00	7 875,00	3
SOTTUNGA	54,50%	0	0	0	0,00	0,00	1
SUND	57,50%	429 000	91 000	520 000	299 000,00	221 000,00	2
VÅRDÖ	54,50%	0	3 000	3 000	1 635,00	1 365,00	1
MARIEHAMN	85,50%	443 000	1 050 000	1 493 000	1 276 515,00	216 485,00	8
TOTALT		**1 303 000**	**1 658 000**	**2 961 000**	**2 187 745,00**	**773 255,00**	

OBS kalkylen är baserad på preliminära uppgifter för år 2010 per 4.10.2011.

SPECIALOMSORGEN 2010 - SOCIALVÅRDEN 2012					
Kommun	**Kommunens**	**Nettokostnader**	**Kommunens**	**Landskapsandel**	**Bosättnings-**
	självrisk	**2010**	**självrisk**	**specialomsorgen**	**strukturgrupp**
	ökande enligt	**euro**			
	bstrgr	enl. bokslut			
Brändö	54,50%	194 043,21	105 753,55	88 289,66	1
Eckerö	57,50%	553 891,01	318 487,33	235 403,68	2
Finström	67,50%	583 611,72	393 937,91	189 673,81	4
Föglö	54,50%	25 821,43	14 072,68	11 748,75	1
Geta	54,50%	336 672,54	183 486,53	153 186,01	1
Hammarland	57,50%	239 355,10	137 629,18	101 725,92	2
Jomala	72,50%	729 113,77	528 607,48	200 506,29	5
Kumlinge	54,50%	108 688,96	59 235,48	49 453,48	1
Kökar	54,50%	0,00	0,00	0,00	1
Lemland	62,50%	267 904,37	167 440,23	100 464,14	3
Lumparland	57,50%	81 508,15	46 867,19	34 640,96	2
Saltvik	62,50%	286 112,01	178 820,01	107 292,00	3
Sottunga	54,50%	0,00	0,00	0,00	1
Sund	57,50%	341 362,33	196 283,34	145 078,99	2
Vårdö	54,50%	97 885,74	53 347,73	44 538,01	1
Mariehamn	85,50%	3 374 404,24	2 885 115,63	489 288,61	8
TOTALT		**7 220 374,58**	**5 269 084,27**	**1 951 290,31**	

MISSBRUKARVÅRD 2010 - SOCIALVÅRDEN 2012

KOMMUN	KOMMUNENS SJÄLVRISK ÖKANDE ENLIGT BSTRGR	NETTOKOSTNADER 2010 EURO	KOMMUNENS SJÄLVRISK	LANDSKAPSANDEL MISSBRUKARVÅRD	BOSÄTTNINGS-STRUKTURGRUPP
BRÄNDÖ	54,50%	1 000	545,00	455,00	1
ECKERÖ	57,50%	44 000	25 300,00	18 700,00	2
FINSTRÖM	67,50%	84 000	56 700,00	27 300,00	4
FÖGLÖ	54,50%	15 000	8 175,00	6 825,00	1
GETA	54,50%	3 000	1 635,00	1 365,00	1
HAMMARLAND	57,50%	21 000	12 075,00	8 925,00	2
JOMALA	72,50%	84 000	60 900,00	23 100,00	5
KUMLINGE	54,50%	1 000	545,00	455,00	1
KÖKAR	54,50%	0	0,00	0,00	1
LEMLAND	62,50%	29 000	18 125,00	10 875,00	3
LUMPARLAND	57,50%	3 000	1 725,00	1 275,00	2
SALTVIK	62,50%	23 000	14 375,00	8 625,00	3
SOTTUNGA	54,50%	0	0,00	0,00	1
SUND	57,50%	7 000	4 025,00	2 975,00	2
VÅRDÖ	54,50%	4 000	2 180,00	1 820,00	1
MARIEHAMN	85,50%	430 000	367 650,00	62 350,00	8
TOTALT		**749 000**	**573 955,00**	**175 045,00**	

OBS kalkylen är baserad på preliminära uppgifter för år 2010 per 4.10.2011.

Bilaga 2

PRELIMINÄR PLAN

FÖR

HÄLSO- OCH SJUKVÅRDEN

2012

1 INLEDNING 3
2 ÖVERGRIPANDE VÄRDERINGAR OCH MÅLSÄTTNINGAR 3
3 KOMPETENSOMRÅDE 3
4 ÅHS VERKSAMHETSFORMER OCH ÅLIGGANDEN 3
4.1 PRIMÄRVÅRDSFUNKTIONERNA 5
4.1.1 Målsättning 5
4.1.2 Åligganden 5
4.2 SPECIALSJUKVÅRDSFUNKTIONERNA 6
4.2.1 Målsättning 6
4.2.2 Åligganden 6
4.2.3 Medicinsk rehabilitering 7
5 LEDNINGEN AV KLINIKERNA 9
6 FINANSIERING OCH AVGIFTSPOLITIK 9
7 STATISTIK- OCH UPPFÖLJNINGSSYSTEM 9
8 VERKSAMHETSPLAN FÖR ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD 2012 9
8.1 ALLMÄNT 10
8.2 HÄLSO- OCH SJUKVÅRD - LINJEORGANISATION 14
8.2.1 Akutkliniken 14
8.2.2 Barn- och ungdomskliniken 15
8.2.3 BB- och gynekologikliniken 16
8.2.4 Chefläkarens kansli 17
8.2.3 Geriatriska kliniken 18
8.2.6 Kirurgikliniken 19
8.2.7 Laboratorieenheten 21
8.2.8 Läkemedelscentralen 22
8.2.9 Medicinkliniken 24
8.2.10 Operations- anestesi- och intensivvårdskliniken 24
8.2.11 Primärvårdskliniken 26
8.2.12 Psykiatriska kliniken 28
8.2.13 Rehabiliterings- och fysiatrikliniken 29
8.2.14 Röntgenkliniken 30
8.2.15 Tandvårdskliniken 31
8.2.16 Ögonkliniken 33
8.2.17 Öron-, näs- och halskliniken 33
8.3 ADMINISTRATION OCH FÖRSÖRJNING - STABSORGANISATION 34
8.3.1 Ekonomiavdelningen 34
8.3.2 Förvaltningschefens kansli 36
8.3.3 IT-avdelningen 36
8.3.4 Personalavdelningen 39
8.3.5 Tekninska avdelningen 40
8.3.6 Upphandlings-/försörjningenheten 41
8.3.7 Sekreteraravdelningen: 43
8.3.8 Städavdelningen: 43
8.3.9 Vårdchefens kansli 43
9 ÅHS´ INVESTERINGSPLAN FÖR ÅREN 2012 – 2014 46
BILAGA 1: LAGSTIFTNING 51
BILAGA 2. INRÄTTADE- OCH TILLFÄLLIGA TJÄNSTER, SAMT BUDGETERADE ÅRSARBETEN 2011-2012 52
BILAGA 3. ORGANISATIONSSCHEMA 62

PLAN

för

HÄLSO- OCH SJUKVÅRDEN år 2012

Antagen av Ålands landskapsregering den .

1 INLEDNING

Den offentliga hälso- och sjukvården i landskapet Åland handhas av en landskapsregeringen underställd organisation – Ålands hälso- och sjukvård (i fortsättningen ÅHS).
Målsättningar, direktiv om verksamhetsformer och - innehåll samt andra nödvändiga detaljbestämmelser anges med stöd av 3 § LL (60/93) om hälso- och sjukvården i denna hälso- och sjukvårdsplan.

2 ÖVERGRIPANDE VÄRDERINGAR OCH MÅLSÄTTNINGAR

Den övergripande målsättningen för Ålands hälso- och sjukvård är att i enlighet med den människouppfattning och de etiska värderingar, som kommer till uttryck i Förenta Nationernas allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och i konventionen om barnets rättigheter samt i anslutande konventioner och förklaringar, inom sitt kompetensområde, med anvisade resurser och i samråd med övriga samhällssektorer verka för optimal folkhälsa. I detta avseende skall landskapets befolkning tillförsäkras tjänster av godaste möjliga kvalitet med befintliga ekonomiska resurser. Jämställdhetsfrågor skall inte betraktas enskilt eller vid sidan om verksamheten utan ingå som en naturlig del i all verksamhet och dokumentation som ÅHS ansvarar för.

3 KOMPETENSOMRÅDE

ÅHS kompetensområde är hälso- och sjukvård, såsom det regleras i gällande landskaps- och rikslagstiftning samt program och planer, som landskapet direkt eller indirekt anslutit sig till. (Bilaga 1.)

4 ÅHS VERKSAMHETSFORMER OCH ÅLIGGANDEN

Hälso- och sjukvården i landskapet är en helhetsbetonad uppgift. Gränsen mellan den traditionella primärvården och den specialiserade sjukvården är därför flytande så att organisationens resurser nyttjas rationellt. ÅHS är organisatoriskt indelad i kliniker som kontinuerligt samarbetar på ett för

resultatet och helheten ändamålsenligt sätt. Förvaltningschefen skall tillse att verksamheten som helhet sköts och utvecklas på ett ändamålsenligt sätt och är ansvarig för verksamheten inför styrelsen. Ett nytt reglemente antogs av styrelsen den 15 mars 2011.
Planering avseende eventuell överflyttning av tillnyktringen från Polisen till ÅHS pågår.
Kliniker och enheter som har direkta hälso- och sjukvårdsuppgifter är följande i alfabetisk ordning:

Akutkliniken
Barn- och ungdomskliniken
BB- och gynekologikliniken
Geriatriska kliniken
Kirurgikliniken
Laboratorieenheten
Läkemedelscentralen
Medicinkliniken
Operations-, anestesi- och intensivvårdskliniken
Primärvårdskliniken
Psykiatriska kliniken
Rehabiliterings- och fysiatrikliniken
Röntgenkliniken
Tandvårdskliniken
Ögonkliniken
Öron-, näs och halskliniken

De avdelningar som fungerar som lednings- och stödfunktioner till de ovannämnda är följande:

Chefläkarens kansli
Ekonomiavdelningen
Upphandlings- och försörjningsavdelningen
Förvaltningschefens kansli
IT-avdelningen
Personalavdelningen
Sekreteraravdelningen
Städavdelningen
Tekniska avdelningen
Vårdchefens kansli

ÅHS hela organisationsschema, finns som bilaga 3 till denna plan.

Ålands hälso- och sjukvård fungerar som ett undervisningsställe för vårdstuderanden och för medicinestuderanden under den praktiska perioden inom invärtes medicin och kirurgi (avtal med Helsingfors universitet) och under läkarnas AT-tjänstgöring (avtal med Akademiska sjukhuset i Uppsala) och den motsvarande finländska tjänstgöringen (euroläkartjänstgöring) samt under en del av läkarnas specialisttjänstgöring.

4.1 PRIMÄRVÅRDSFUNKTIONERNA

4.1.1 Målsättning

Primärvårds-, geriatriska- och tandvårdskliniken strävar efter att upprätthålla och främja befolkningens hälsa.

4.1.2 Åligganden

Det åligger primärvårdsfunktionerna på sätt som anges i denna plan

1) att upprätthålla hälsovårdsrådgivning, till vilken hänförs hälsoupplysning omfattande mödra- och barnrådgivning, preventivmedelsrådgivning och hälsoundersökningar,
2) att ordna sjukvård på allmänläkarnivå, till vilken hänförs läkarundersökning, av läkare given och övervakad vård, hemsjukvård och medicinsk rehabilitering samt första vård (ambulans) inom landskapet,
3) att bedriva tandhälsovård till vilken hör upplysning och förebyggande verksamhet och vård,
4) att anordna skol- och studerandehälsovård,
5) att tillhandahålla arbetsgivare tjänster för anordnande av företagshälsovård för arbetstagare som stadigvarande arbetar inom landskapet, vilken arbetsgivaren ålagts anordna enligt lagen om företagshälsovård (FFS 1383/2001) och andra författningar,
6) att för företagare och andra, som stadigvarande utför arbete för egen räkning inom landskapet anordna sådan företagshälsovård som avses i 12 § lagen om företagshälsovård och med stöd av den utfärdade bestämmelser,
7) att utföra läkarundersökningar som avses i förordningen om läkarundersökning av sjömän (FFS 476/80) och ändringar i den,
8) att ge handräckning till myndigheter i enlighet med 14 § mom 2 rikets folkhälsolag (FFS 66/1972).

Beträffande bekämpandet av smittsamma sjukdomar skall den för uppgiften ansvariga läkaren inom primärvårdskliniken på sätt som stadgas om i lagen och förordningen om smittsamma sjukdomar och där företagna ändringar (583/1986, 935/2003 samt 786/1986, 1383/2003)

1) sörja för bekämpandet av smittsamma sjukdomar i landskapet,
2) utreda arten och utbredningen av misstänkt eller konstaterad smittsam sjukdom samt vidta nödvändiga åtgärder för förhindrande av att sjukdomen sprids,
3) sörja för att den som har insjuknat eller misstänks ha insjuknat i allmänfarlig smittsam sjukdom blir undersökt,
4) vid behov vidta åtgärder för anordnande av vård för den som har insjuknat i allmänfarlig smittsam sjukdom,
5) sörja för anordnandet av hälsofostran i frågor som hänför sig till förebyggande av smittsamma sjukdomar,
6) sörja för att tillräcklig mängd av sådant material för hälsofostran som behandlar förebyggande av smittsamma sjukdomar finns tillgänglig för dem som inom verksamhetsområdet behöver sådant material,
7) vidta andra åtgärder som är nödvändiga eller särskilt bestäms för förebyggande av allmänfarliga smittsamma sjukdomar,
8) vid behov informera ÅMHM om hälsorisker som gäller djur, om det misstänks eller har konstaterats att någon lider av sådan smittsam sjukdom som kan smitta från människa till djur eller som kan ha överförts till människor av djur, samt
9) utföra sådana andra uppgifter för förebyggande av smittsamma sjukdomar som genom särskilda stadganden eller bestämmelser åläggs primärvården.

4.2 SPECIALSJUKVÅRDSFUNKTIONERNA

4.2.1 Målsättning

Målsättningen för den specialiserade sjukvårdens kliniker är att för befolkningen och enligt dess behov tillhandahålla sjukvårdstjänster av god kvalitet, som det enligt rådande förhållanden och med beaktande av medicinska och ekonomiska aspekter inte är möjligt, ändamålsenligt eller rimligt att tillhandahålla inom primärvårdsfunktionerna. Målsättningen uppfylls genom dels egen serviceproduktion, dels köpta tjänster.

4.2.2 Åligganden

Den specialiserade sjukvårdens kliniker skall tillhandahålla hälso- och sjukvårdstjänster inom medicinska specialområden, som omfattar förebyggande av sjukdomar, undersökning och behandling. Vård och medicinsk rehabilitering samordnas på ett ändamålsenligt sätt mellan klinikerna inom ÅHS. Specialsjukvården ansvarar för myndighetens sjuktransporter till lands inom landskapet och för den medicinska delen och dess kvalitet vid transporter till sjöss och flygledes

inom och utom landskapet. Hälso- och sjukvårdstjänsterna kan produceras helt eller delvis av den egna organisationen eller anskaffas som köptjänster. Den specialiserade sjukvårdens kliniker ansvarar för att kvaliteten i den köpta servicen är god och för att övergången till och från vårdtjänster utanför den egna organisationen sker smidigt.

Beträffande bekämpandet av smittsamma sjukdomar skall den specialiserade sjukvårdens kliniker på sätt som stadgas om i lagen och förordningen om smittsamma sjukdomar och där företagna ändringar (FFS 583/1986, 935/2003).

1) sörja för att sådan specialsjukvård som behövs för behandlingen av smittsamma sjukdomar finns tillgängligt i landskapet,
2) bistå primärvården då smittsamma sjukdomar konstateras och epidemier utreds,
3) leda bekämpningen, uppföljningen och utredningen av sjukhusinfektioner i landskapet,
4) följa bekämpandet av smittsamma sjukdomar i landskapet, och hos landskapsregeringen föreslå åtgärder för förebyggande av smittsamma sjukdomar,
5) anordna utbildning som behövs vid bekämpande av smittsamma sjukdomar i landskapet,
6) delta i det utvecklingsarbete som gäller bekämpande av smittsamma sjukdomar i landskapet,
7) delta i anordnandet av sållundersökningar som hör till bekämpandet av smittsamma sjukdomar samt,
8) tillställa landskapsregeringen uppgifter för förande av register över smittsamma sjukdomar.

För tillsyn och samordning av ovannämnda uppgifter utser chefläkaren en ansvarig läkare.

4.2.3 Medicinsk rehabilitering

Medicinsk rehabilitering är en del av hälso- och sjukvården. Det åligger ÅHS att se till att de medicinska rehabiliteringstjänsterna i fråga om sitt innehåll och sin omfattning ordnas så att de motsvarar behovet i landskapet. Syftet med medicinsk rehabilitering är att förbättra och upprätthålla rehabiliteringspatientens fysiska, psykiska och sociala funktionsförmåga, samt att hjälpa och stöda henne/honom med att klara av sin livssituation och de dagliga göromålen. Medicinsk rehabilitering är en uppgift för var och en klinisk klinik och en del av den normala sjukvårdsverksamheten. Samordningsansvaret för åtgärder, som berör flera kliniker åligger Rehabiliterings- och fysiatrikliniken.

Medicinska rehabiliteringstjänster är:

1) rådgivning och handledning i frågor som gäller rehabilitering och rehabiliteringstjänster,
2) utredning av rehabiliteringsbehovet och rehabiliteringsmöjligheterna jämte uppskattning av arbets- och funktionsförmågan samt härtill hörande arbetsprövning,
3) fysioterapi, ergoterapi, talterapi, neuropsykologisk rehabilitering, psykoterapi och härmed jämförbara terapier och åtgärder, som förbättrar och upprätthåller funktionsförmågan,
4) hjälpmedelstjänster, till vilka bestämmandet av behovet av hjälpmedel, utprovning av hjälpmedel, överlåtelse av hjälpmedel med ägande- eller nyttjanderätt, undervisning i och av deras användning samt underhåll av hjälpmedel,
5) anpassningsträning, varmed avses handledning för rehabiliteringspatienten och hans anhöriga samt förberedelse för den livssituation som följer med sjukdom eller olycksfall,
6) rehabiliteringsperioder i form av anstaltsvård eller öppenvård, som består av ovannämnda behövliga åtgärder
7) rehabiliteringshandledning, varmed avses stöd och handledning till rehabiliteringspatienten och hans närmaste omgivning samt information om tjänster som ansluter sig till patientens verksamhetsmöjligheter samt
8) andra därmed jämförbara tjänster.

Hjälpmedel är sådana redskap, anordningar eller motsvarande, som är avsedda att hjälpa en på medicinska grunder konstaterad funktionsnedsättning och som en funktionshämmad behöver för att klara sina dagliga göromål. Bostadsanpassningar och motsvarande är inte hjälpmedel. Hjälpmedel är också de vårdtillbehör och träningsredskap som behövs i rehabiliteringen.

För rehabiliteringspatienten utarbetas en rehabiliteringsplan i samråd med patienten och vid behov även med hans anhöriga. I planen fastställs de nödvändiga rehabiliteringsåtgärderna med beaktande av de tjänster som erhålls genom socialvården, arbetskrafts- och undervisnings-myndigheterna samt Folkpensionsanstalten och andra som anordnar rehabilitering. Rehabiliteringsplanens genomförande skall följas upp och planen skall regelbundet ses över. Ovannämnda definitioner och anvisningar gäller även habilitering av barn.

Landskapsregeringen fastställde år 2009 en ny instruktion gällande den medicinska rehabiliteringen/habiliteringen som närmare beskriver och definierar enskilda patienternas och klinikernas rättigheter respektive skyldigheter mot bakgrunden av gällande författningar och hälsopolitiska beslut.

5 LEDNINGEN AV KLINIKERNA

Alla kliniker och enheter inom linjeorganisationen ska ha en klinik-/enhetsledning som är multiprofessionellt sammansatt. På klinikerna och enheterna är klinikchefen/enhetschefen ledare och ansvarig för klinikens verksamhet, ekonomi, patientbemötande, personal och trivsel. Klinik-/ enhetschefen ansvarar för att klinikledningen sammankommer regelbundet. Ärenden som gemensamt skall behandlas är beredning och uppföljning av budget och verksamhetsplaner, patientflödes- och personalresursplaneringen, strukturella förändringar samt utbildnings- och utvecklingsfrågor. Vårdarbetet är en integrerad del av hälso- och sjukvården och verkar tillsammans med den medicinska sakkunskapen.

6 FINANSIERING OCH AVGIFTSPOLITIK

Hälso- och sjukvården finansieras huvudsakligen med skattemedel. Avgiftsfinansieringens andel är varierande beroende på verksamhetsområde. Landskapslagen om grunderna för avgifter till Ålands hälso- och sjukvård (23:2007) fastställer grunderna för avgifterna medan de enskilda avgifterna fastställs av landskapsregeringen. Kommunerna debiteras för vården vid Geriatriska kliniken i enlighet med LL om hälso- och sjukvården, § 13. Kommunerna debiteras också för de patienter som utan medicinska skäl (”utskrivningsklara/klinikfärdiga”) är kvar på vårdplats inom ÅHS längre än en vecka. Genom detta strävar man till att skapa önskade styrningseffekter så att patienten/klienter erhåller den service som behövs på rätt nivå.

7 STATISTIK- OCH UPPFÖLJNINGSSYSTEM

Uppföljningen av den åländska hälso- och sjukvården enligt samma system som i riket utgör en förutsättning för nödvändiga jämförelser med riket och för landskapets medverkan i det nordiska statistiksamarbetet genom NOMESKO. Uttagning av specifikt åländsk statistik sker tillämpat efter behov och sker i samråd med Ålands statistik- och utredningsbyrå. Inom ÅHS är verksamhetsuppföljningen en del i ledningsfunktionerna och den kontinuerliga budgetuppföljningen inom de olika klinikerna.

8 VERKSAMHETSPLAN FÖR ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD 2012

Den övergripande ledningen och verksamhetsplaneringen sköts av de ledande tjänstemännen: förvaltningschefen, chefläkaren, vårdchefen, ekonomichefen och personalchefen, som tillsammans

bildar ÅHS´ ledningsgrupp. Ledningsgruppens medlemmar skall tillsammans leda, utveckla, samordna och ansvara för verksamheten samt optimera resursutnyttjandet utifrån de mål som styrelsen fastställt och de resurser lagtinget ställt till förfogande.

Den föreliggande verksamhetsplanen strävar till att i konkreta termer belysa de verksamhets-förändringar som planeras under budgetåret 2012. Det är inte avsikten att verksamhetsformer som pågått under flera år på nytt beskrivs och redovisas, utan fokus inriktas på det som är nytt eller annorlunda jämfört med tidigare år.

Temporära förändringar i verksamheten som på grund av exceptionella problem med personalbemanning, pandemier, apparathaveri eller liknande kan förekomma och finns följaktligen inte med i denna plan.

8.1 ALLMÄNT

Styrelsen har i samband med utarbetandet av det balanserade styrkortet antagit följande verksamhetsidé för Ålands hälso- och sjukvård: ÅHS erbjuder varje enskild ålänning högkvalitativ hälso- och sjukvård med egna och/eller samverkande resurser samt i samarbete med övriga samhällsfunktioner. Den aktuella inriktningen framgår av hälso- och sjukvårdsplan och gällande lagstiftning.

Visionen för verksamheten är att Ålands hälso- och sjukvård skall framstå som en förebild genom vårdkvalitet, patientbemötande och en för samhället god totalekonomi samt som en arbetsplats där personalen känner sig motiverad i sina uppgifter.

Jämställdhetsfrågor skall inte betraktas enskilt eller vid sidan om verksamheten utan ingå som en naturlig del i all verksamhet och dokumentation som ÅHS ansvarar för. Arbetet med att kontinuerligt uppdatera och analysera målsättningar/åtgärder i jämställdhetsplanen fortgår och planen skall användas som ett verktyg för jämställdhetsarbete. Målsättningen är att jämställdhetsperspektivet fortgående integreras i kvalitetsarbetet.

Kvalitetsutveckling genom det balanserade styrkortet är ett fortgående arbete som fokuserar på verksamheten genom fem olika perspektiv: invånar- och patientperspektivet, intressentperspektivet, personalperspektivet, processperspektivet och ekonomiperspektivet. Den följande texten är grupperad enligt dessa perspektiv.

Invånar- och patientperspektivet

ÅHS serviceutbud skall grunda sig på det sjukvårdsbehov som finns i det åländska samhället. Befolkningen skall, så långt de geografiska omständigheterna medger, erbjudas en hälso- och sjukvård av minst samma klass som i gränsregionerna i öst och väst, antingen i form av egen verksamhet eller genom remittering till andra sjukhus. Vården skall ges på lika villkor dock med den enskildas individuella behov i förgrunden. Vårdtjänsternas tillgänglighet är en viktig del av kvaliteten. ÅHS skall följa de av landskapsregeringen föreskrivna tidsramar (vårdgaranti, LR beslut 20.3.2008) inom vilka patienterna skall få vård. Vårdgarantin berör i detta skede inte tandvården. Samarbetet mellan de olika klinikerna utvecklas så att patienten alltid befinner sig på rätt vårdnivå och så att ingen patient upplever sig bortglömd i remitteringen mellan vårdinstanserna.

ÅHS´ hemsida, informationsblad, tidningsartiklar m.m. skall förmedla kunskap om vårdens möjligheter och hur ansvaret för den egna hälsan kan stärkas. Bemötande skall kännetecknas av vänlighet, empati, förståelse för olika kulturer och minoriteters situation. Patienten skall erbjudas kontinuitet i personalkontakterna och patientens medinflytande i vården skall vara hög. En saklig och tydlig kommunikation mellan vårdgivare och patient befrämjar patientsäkerheten.

Intressentperspektivet

Effektiv samverkan mellan ÅHS, den privata sektorn, patientorganisationer, remissjukhusen, utbildningsanstalter och andra välfärdsaktörer är en förutsättning för att verksamheten skall fungera optimalt. Ett gott samarbete med kommunernas socialvård skall eftersträvas för att patienterna vid behov kan få nödvändig hjälp och service.

Konsultverksamhet kontra remiss till vård utom ÅHS baserar sig på vad som är mest ändamåls-enligt ur medicinsk, ekonomisk och språklig synvinkel. Expertis inom den egna verksamheten skall alltid användas i första hand.

Personalperspektivet

Personaltillgången kommer att vara en avgörande faktor för möjligheterna att bibehålla en välfungerande hälso- och sjukvård. Samordningen av personalresurserna mellan klinikerna är viktig. Därför blir rekryteringsåtgärder i form av olika attraktiva anställningsvillkor samt omsorgen om de anställdas trivsel och motivation i arbetet kritiska framgångsfaktorer.

De tjänsteförändringar som föreslås för år 2012, finns redovisade under respektive klinik. Sjukfrånvaron inom ÅHS är på en relativt hög nivå, vilket kräver åtgärder. En handlingsplan som bygger på tidig intervention har tagits fram och godkänts av styrelsen. Samarbetskommittén är ett forum för samrådsförfarande, dess protokoll delges styrelsen.

Processperspektivet

Hälso- och sjukvården står inför verkligt stora utmaningar och det gäller att styra verksamheten på ett sådant sätt att erhållna resurser används så optimalt som möjligt. Organisationsöversyn och effektivering av verksamheten är en ofrånkomlig åtgärd isynnerhet under lågkonjunktur men behövs nuförtiden som ett återkommande och kontinuerligt verksamhetstema.

För att förbättra ÅHS rekryteringsmöjligheter är det viktigt att ÅHS har ett tillräckligt rörelseutrymme i anställningssituationer. Processen bör vara sådan att osäkerhet i rekryteringen, t.ex. till följd av sena besked om ersättningar, undviks.

ÅHS styrelse har antagit det Balanserade Styrkortet som en övergripande metod för systematisk kvalitets-utveckling inom hela ÅHS. De flesta verksamheter har påbörjat arbetet med det egna styrkortet. En intern kvalitetssamordnare med stöd av ledningsgruppen arbetar vidare med implementeringen av det Balanserade Styrkortet.

Kvalitetsarbetet inom ÅHS stöds av att en systematisk avvikelserapportering har införts.

Ekonomiperspektivet

Det ekonomiska läget är fortsättningsvis ansträngt för landskapet och osäkerheten om utvecklingen är stor i och med den instabila världsekonomin. ÅHS budgetprocess inför år 2012 har präglats av återhållsamhet och vissa mindre omprioriteringar för att förstärkningar och nysatsningar ska vara möjliga att genomföra. Ett tydligt ekonomiskt ansvar är grunden för ekonomisk medvetenhet. ÅHS nya reglemente har stärkt klinik- och enhetschefernas ansvar för verksamhet och ekonomi i samarbete med övriga i klinikledningarna. Motsvarande ansvar har avdelningscheferna inom stabsorganisationen. Ansvaret består av att driva verksamheten i enlighet med gällande lagstiftning, budgetbeslut och verksamhetsplan inkl förverkligandet av uppställda målsättningar. Stabsorganisationen ska bistå de verksamhetsansvariga med underlag för analys och ekonomisk uppföljning. ÅHS ledning genomför regelbundet verksamhetsuppföljningsmöten som ett viktigt led i den interna kommunikationen och styrningen.

ÅHS driftbudgetram är 77 977 milj. euro för år 2012 vilket innebär en höjning med 1,997 milj. eller 2,6 %. Investeringskostnaden uppgår till 3,35 milj. varav 2,4 milj. är avsatt för om- och nybyggnation. Intäktsramen uppgår till 10,6 milj euro, vilket är 1,0 milj högre än 2011. Höjningen kan hänföras till högre ersättningar för såld vård dels gällande försäkringsersättningar, dels gällande den s.k. nödvändiga vården hänförd till EU-medborgare som vistas på Åland, samt en anpassning för att bättre överensstämma med utfallet.

Verksamhetsstatistik

	Bokslut 2010	Budget 2011	Budget 2012	Förändr %
Kostnader				
Driftkostnader	70 147 988	75 980 000	77 977 000	2,6%
Investeringar	5 707 988	7 000 000	3 350 000	-52,1%
Kostnader totalt	**75 855 976**	**82 980 000**	**81 327 000**	**-2,0%**
Intäkter				
Versamhetsintäkter	7 611 819	6 300 000	7 300 000	15,9%
Kommunintäkter Gullåsen	3 107 447	3 300 000	3 300 000	0,0%
Intäkter totalt	**10 719 266**	**9 600 000**	**10 600 000**	**10,4%**
Nettokostnader	**65 136 710**	**73 380 000**	**70 727 000**	**-3,6%**

Byggnadsprojekt

I och med att psykiatriklinikens nya byggnad på sjukhusområdet färdigställts upphör verksamheten vid Grelsby sjukhus. Nästan all psykiatrisk verksamhet samlas i den nya byggnaden. Endast dagkliniken förblir kvar i sina utrymmen i centrala Mariehamn.

Styrelsen har tillsatt en planeringskommitté med uppgift att se över och prioritera de kommande byggprojekten. Planeringskommittén har för avsikt att ta fram en reviderad om- och tillbyggnadsplan utgående från nu kända behov som underlag för en förnyad tidsmässig prioritering av projekten. Bland de kända behoven kan följande särskilt nämnas; Medicinavdelningens trångboddhet är planerad att avhjälpas genom en utbyggnad av avdelningens våningsplan samtidigt som gynekologiska klinikens utrymmen byggs om till vissa delar. Arbetet inleds i slutet av 2011. Även läkemedelscentralen måste få tilläggsutrymmen, något som påtalades vid Läkemedelsverkets granskning av utrymmena, även detta arbete har inletts 2011.

Nästa stora byggnadsprojekt som prioriterats av styrelsen och beräknas inledas är förverkligandet av en ny geriatrisk klinik inklusive rehabiliterande verksamheter. Andra behov som diskuterats är verksamhetslokaler för intensivvård, dialys och dagkirurgi. Personalbostadshuset är från 50-talet och i behov av en grundrenovering. Samma renoveringsbehov gäller även läkarvillorna på sjukhusområdet. Nämnda projekteringar finns upptagna i investeringsplanen. Alla dessa byggprojekt finns beskrivna i investeringsplanen för 2012-2014 som finns presenterad i kapitel 9.

8.2 HÄLSO- OCH SJUKVÅRD - LINJEORGANISATION

8.2.1 Akutkliniken

Akutklinikens uppdrag är att garantera akutsjukvård av hög kvalitet under dygnets alla timmar, året om. Målsättningen är att stabilisera vitalfunktioner hos akut sjuka och skadade patienter, att minimera tiden för problemidentifiering till definitiv behandling, samt att prioritera patienterna till rätt vårdnivå.

En grundförutsättning för ett jourmässigt patientomhändertagande av jämn och hög kvalitet är en strukturerad introduktion och fortbildning av AT-läkare och andra jourläkare. Den egna personalens fortbildning och kompetensutveckling samt det akutmedicinska utvecklingsarbetet är också högt prioriterade frågor.
I enhetens verksamhet ingår akutvårdsavdelningen med 5 vårdplatser. Dessa platser är i första hand tänkta för patienter i behov av vård och observation <24 timmar. Målsättningen är att med befintliga personalresurser kunna erbjuda akutsjukvård av fortsatt hög kvalitet och med rimliga väntetider.
Akutverksamheten är nära förbunden med den prehospitala vården. Akutenhetens personal har ett nära samarbetet med Mariehamns räddningsverk bl.a. genom planering och genomförande av utbildningsdagar och akutklinikens läkare ansvarar för ambulanspersonalens delegeringar.

Enheten ansvarar även för helikopterverksamheten. Målsättningen är att genom avtal med privat helikopteroperatör samt genom en inom ÅHS upprättad jourlinje av helikoptersjukskötare ha en dygnet runt täckning för att garantera och trygga sekundära helikoptertransporter.

Verksamhetsmål:

- att trygga läkarbemanningen,
- att arbeta för en heltäckande jourlinje av helikoptersjukskötare,

- att utveckla samarbetet med räddningsverket, utvidgade delegeringar genom sjukskötarbemanning i ambulansen,
- att utreda möjligheten till att erbjuda hypotermibehandling efter hjärtstillestånd,
- att akutens läkare får organiserad utbildning i akutinriktad ultraljudsdiagnostik.

8.2.2 Barn- och ungdomskliniken

Barn- och ungdomskliniken prioriterar vården av svårt sjuka, multihandikappade och kroniskt sjuka barn och deras familjer. Kliniken skräddarsyr behandling och uppföljning av patienterna och inriktar sig på snabb diagnostik och problemorienterad verksamhet för human och kostnadseffektiv handläggning inom/utom organisationen.
Avdelningsutrymmena behöver omdisponeras för att svara mot nya verksamhetsförutsättningar med allt mer vårdkrävande patienter som kräver intensiv övervakning. Utrymmena är dock lämpade för en mindre avancerad vård och de kräver mycket personal.

Verksamheten på Treats dagavdelning utvecklas för att möta det ökande behovet av vård för ätstörningar. Vårdmanualens implementering förverkligas.

BUF fortsätter att skapa förutsättningar för en egen mottagning för diagnostik och behandling i de nya lokalerna och förbättra samarbetet med patientens närområgivning för effektivare insatser.

Verksamhetsmål:

- 3300 besök
- 1400 vårddygn
- >500 konsultationsbesök på BB
- 2012 >400 Treatbesök inklusive vårddygn
- ingen vård utanför Åland för patienter med ätstörning
- att kunna återgå till elektronisk medicinordination och kvittering på avdelningen.

Personalutveckling

Klinikchefen och avdelningssjukskötaren investerar 20-30 % av sin arbetstid för att långsiktigt förbättra personalens trivsel och utveckling. Motivering: för att kliniken skall fortleva och klara framtidens utmaningar i form av ökad specialisering och kvalitetskrav.

8.2.3 BB- och gynekologikliniken

Enhetens verksamhetsområde är kvinnornas hälsa med två tyngdpunkter. Den ena är reproduktiva hälsan innefattande infertilitetsproblematik, graviditet, barnafödande och den nyföddas vård. Den andra är diagnostik och vård av underlivssjukdomar. Enheten har sammanlagt 18 vårdplatser, nio för gynekologi och nio för obstetrik. Platserna används tidvis även av andra specialiteter framförallt ögonenhetens patienter. Målet är att erbjuda enligt sjukvårdsplanen samma nivå av specialistvård som kringliggande områden. Styrelsen för ÅHS har beslutat att även lesbiska par och ensamstående kvinnor omfattas av möjligheten till assisterad befruktning som erbjuds av ÅHS.

Invånar- och patientperspektivet

Kliniken ska erbjuda specialistvård åt den åländska befolkningen, på samma nivå som omkringliggande områden antingen via egen produktion eller köpta tjänster. En utveckling av elektronisk journalföring av förlossning och nyfödda ska göras.

Intressentperspektivet

Samarbetet kring förebyggande verksamhet med mödravården, preventivmedelsrådgivning och PAPA-screening på våning III vidareutvecklas. Samverkan med utbildningsinstanser

Personalperspektivet

Personalen ska ges möjlighet till utbildning och hospitering enligt branschförbundens rekommendationer. Medarbetarsamtal ska hållas med personalen. Hela kliniken ska arbeta för en positiv arbetsmiljö.

Ekonomiperspektivet

Man fortsätter med ekonomiskt tänkande i arbetet. Intäkterna beräknas öka genom försäljning av förlossningstjänster.

Processperspektivet

Kliniken fortsätter arbetet med att utveckla uro-gynekologisk verksamhet enligt arbetsgruppens linjer. En utvärdering av fosterscreening görs under året. Balanserat Styrkort införs även på avdelningen och värdegrunder utarbetas.

8.2.4 Chefläkarens kansli

Chefläkarens kansli omfattar förutom kanslipersonal även socialkuratorer och kvalitetssamordnaren. Därutöver åligger det chefläkaren att vara ansvarig för AT-, ST- och euroläkarutbildningen inom ÅHS. Chefläkaren har även ansvar för ledning och utveckling av den medicinska verksamheten och kvalitetsutvecklingen i samarbete med klinikcheferna. Grunden i kvalitetsutvecklingsarbetet utgörs av ett systematiskt arbetssätt inom områden som t.ex. patientsäkerhet, avvikelserapportering, händelseanalyser, riskhantering och infektionsregistrering. Kvalitetssamordnaren har en central roll i detta arbete. Inom ÅHS kommer arbetet att koncentreras kring utveckling av patientsäkerhet, avvikelserapportering samt infektionsregistrering. Sedan tidigare finns en vilja inom ÅHS att minska volymen av vård utom Åland. I de fall där ÅHS har möjlighet att med fortsatt hög kvalitet och bibehållen patientsäkerhet ge vård inom ÅHS, skall detta utvecklas och stärkas. Dock måste det även fortsättningsvis remitteras ett betydande antal patienter till annan vårdgivare. Det ekonomiska läget är fortsatt restriktivt, varför arbete för att effektivisera och utveckla den medicinska verksamheten inom ÅHS är viktig. En utveckling i syfte att minska kostnader, förutom att minska vård utom Åland, är att fortsätta utveckla möjligheten för en ökning av polikliniska och dagkirurgiska operationer inom ÅHS.

Verksamhetsmål:

- att utveckla och etablera ST-utbildning inom ÅHS,
- stärka och utveckla arbetet inom hygien/infektion i samarbete med hygienskötaren,
- se över och enhetliggöra olika avtal inom chefläkarens ansvarsområde,
- stödja kompetensutvecklingen inom alla personalkategorier,
- hålla utvecklingssamtal med personalen,
- fortsätta stödja och utveckla AT-verksamheten inom ÅHS,
- utveckla och stabilisera rekryteringen av läkare inom ÅHS för att skapa stabilitet i läkarbemanningen samt
- att utveckla och stärka avvikelsehanteringen inom ÅHS.

År 2012 skall socialkuratorenheten fortsätta att profilera sig inom ÅHS och gentemot patienterna. Kuratorerna ska fortsättningsvis stödja resurssvaga patienter och dess anhöriga i frågor som rör myndighetskontakter. Socialkuratorerna bör arbeta i nära samarbete med enheten vid vilken man är placerad, men samtidigt ha god kännedom om andra enheter. En linje under 2012 är att etablera en starkare kontakt med polikliniska patienter i hopp om att i ett tidigare skede kunna ge dem en social vägledning utifrån sin sjukdom/funktionshinder.

8.2.5 Geriatriska kliniken

Verksamheten fortsätter att utvecklas mot mera geriatrisk- och rehabiliteringsinriktning i samarbete med rehab- och fysiatrikliniken. Som en följd av detta behöver personalkompetensen höjas och en omstrukturering av arbete ske. Man ska delta i planeringen av nya verksamhetsutrymmen för kliniken.

Verksamhetsmål:

- utveckla verksamheten mot en geriatrisk och rehabiliteringsinriktning i samarbete med berörda kliniker inom ÅHS.
- minska andelen långvårdsplatser och i stället öka andelen med kortvårdsplatser.
- korta vårdtider bland rehabiliteringspatienter.
- remitterade minnespatienter och huntingtonpatienter vidareutreds och behandlas på minnesmottagningen
- Vidare utveckla kvalitetsarbetet.
- införa vårdtyngdsmätning.
- höja kvalitetsnivån genom att erbjuda patienterna individuell och gruppanpassad rehabilitering

Målet är att öka patienternas välbefinnande genom att erbjuda olika aktiviteter som främjar den psykiska, fysiska, andliga och sociala rehabiliteringen.

Patientperspektivet

Uppmuntra patienterna till ökad motivation genom att se till patienternas personliga intresse, självbestämmande och integritet samt låta patienten vara medbestämmande beträffande inriktning och utformning av olika aktiviteter.

Exempel på aktiviteter för patienterna är kultur av olika slag, andakter hobbyverksamhet, utflykter, och kurser, bland annat i användning av dator och Internet.

Sängliggande patienter bekräftas och synliggörs genom individuella besök. Uppmuntra till miljöombyte i syfte att motverka ensamhet och isolering. Målet är trygghets-, tillits- och aktiveringstänkande i arbetet med patienten.

Intressentperspektivet

Klinikens patienter är involverade i hemrehabiliteringsprojektet med Mariehamns stad

Ekonomiperspektivet

Ansvarsfullt ekonomiskt tänkande och uppföljning av avvikelserapporterna.

Processperspektivet

Verksamhetens utveckling fortgår. De förändringsmöjligheter som identifierats i projektet i samarbete med rehab- och fysiatrikliniken skall verkställas. Projektet utvidgas till fler patientgrupper. Patientsäkerhets- och kvalitetsarbetet utvecklas..

Personalperspektivet

Tjänsten som sysselsättningsterapeut vid geriatriska kliniken har varit obudgeterad som besparingsåtgärd år 2010-2011. Tjänsten flyttas från geriatriska kliniken till rehabiliterings- och fysiatrikliniken och ombildas till ergoterapeut.

8.2.6 Kirurgikliniken

Kirurgikliniken (inkluderande ortopedi och urologi) har under 2010 genomgått dramatiska förändringar, framför allt vad gäller ortopedin. Under första halvåret gick man från tre ortopedöverläkare till ingen ordinarie ortopedisk bemanning över huvud taget, för att under andra halvåret åter besätta de tre tjänsterna (sista återrekryteringen slutfördes i januari 2011). Under mellanperioden hanterades den akuta ortopedin i huvudsak av en inte heltäckande hyrläkarstafett, övrig akut ortopedisk verksamhet liksom i stort sett hela den elektiva hanterades via remittering till finska och svenska sjukhus. Under 2011 har fokus legat på att konsolidera både den allmänkirurgiska och den ortopediska verksamheten, samt att via vikarier/bemanningsföretag hålla en rimlig urologisk verksamhet igång.

Inom allmänkirurgin är dagtidsbemanningen adekvat, men kirurgibakjouren är tidvis svårbemannad. Problemet kan hanteras med ökat användande av vikarier men vikarieförsörjningen är sannolikt redan maximal och ytterligare bemanning skulle troligen kräva användande av, för våra medarbetare okända hyrläkare, till hög kostnad och osäker patientsäkerhet.

Kirurgiklinikens övergripande mål är att erbjuda Ålands befolkning kirurgisk, ortopedisk och urologisk vård på högsta nivå; när det är möjligt i egen regi. I annat fall genom kontinuerligt anlitad expertis som utför huvuddelen av sin konsulterande verksamhet på Åland eller genom remittering till kliniker på finska eller svenska sidan med väl etablerat samarbete och god återrapportering.

Verksamhetsmål

1. Fortsätta att hantera den elektiva kirurgin. Denna verksamhet fungerar i dag med i allt väsentligt optimal arbetsfördelning mellan egen verksamhet och högspecialiserade verksamheter framför allt inom tumörkirurgi. Upprätthållande av nuvarande bemanning är adekvat för detta ändamål.

2. Fortsätta att hantera den akuta kirurgin. Detta kräver på sikt betydligt utökad bemanning. Alternativet är att skicka all akut kirurgi som inte kan färdigbehandlas till fastlandssjukhus, vilket torde bli betydligt dyrare.

3. Fortsätta att minska kostnaderna för den akuta och elektiva ortopedin. Inom den akuta ortopediska sektorn har behovet av remittering minskat väsentligt genom att ortopedisk bakjour finns tillgänglig under del av alla veckans dygn. Detta medför att endast de fall som faktiskt inte kan hanteras på Åland skickas till andra producenter. Vad gäller elektiv ortopedi finns ett mer komplext problem. T ex har en lång tradition av remittering av relativt okomplicerad ledproteskirurgi medfört att det finns en relativt stor patientgrupp som inte har någon kontakt inom den åländska sjukvården men som följs upp av privata producenter på annat håll. Dessa patienter syns hos oss framför allt i samband med förfrågningar om betalningsförbindelse för ytterligare kirurgi (omoperation, proteskirurgi i annan led eller i värsta fall icke adekvat dokumenterad kirurgi såsom artroskopisk kirurgi i artrosleder). Det vore ytterst önskvärt om denna patientgrupp kunde följas upp hos oss, eftersom vi då skulle kunna få kontroll över de vidare åtgärderna och kostnaderna samt få möjlighet att se vilka ytterligare uppföljningsbehov som finns (inom den finska sjukvården har ett relativt stort antal patienter försetts med konstgjorda metall-mot-metall-leder med stor diameter, vilket visat sig kräva särskild uppföljning med i vissa fall regelbunden mätning av krom- och koboltkoncentrationer i blod förutom sedvanlig proteskirurgiuppföljning). Att få kontroll över dessa patientflöden skulle potentiellt kunna innebära en väsentligt högre kvalitet men också spara stora summor inom ÅHS verksamhet.

Patientperspektivet

Inom allmänkirurgin är tillgängligheten god och inom ortopedin önskar vi utgöra en klinik med mycket god tillgänglighet. Kvaliteten på verksamheten är hög, och trots det låga antalet läkare finns bred kompetens inom både allmän kirurgi och ortopedi. Främsta problemet ur bemanningssynpunkt utgörs av urologin, där vi hittills fått klara oss med vikarier/hyrläkare. Även inom allmänkirurgin finns ett betydande bemanningsproblem på läkarsidan då en av de två ordinarie medarbetarna väntas gå i pension snart. På ortopedsidan finns tillräcklig bemanning för den verksamhet som tidigare bedrivits, men bemanningen ansträngs av följande faktorer:

1. En av ortopedöverläkarna har tagit över som klinikchef, vilket betyder att administrativ tid går bort från det kliniska arbetet.

2. Vi har strävat efter att undvika att patienter remitteras iväg för åtgärder som med samma kvalitet kan utföras på Åland. T ex kan nämnas att under åren 2006 – 2009 60 – 70 remisser per år gått till Orton (f.d. Invalidstiftelsen) i Helsingfors. Hittills under 2011 har 4 remisser skickats dit. Antalet begäranden om betalningsförbindelse är väsentlig högre och beskriver den besparingspotential som finns genom att ta kontroll över flödet.

3. Remissflödet har ökat.

Personalperspektivet

Bemanningen är ansträngd på både vårdavdelningen och polikliniken, med risk för sjukfall. De åtgärder som är prioriterade ur personalsynpunkt är att förstärka bemanningen vid polikliniken, samt att frigöra den avdelningsbemanning som i dag går åt till att hantera dagkirurgiska patienter till andra arbetsuppgifter. Möjligheter finns också till ytterligare besparingar inom området vård utanför Åland, men detta kräver också förstärkt bemanning vid polikliniken. Vad gäller läkarpersonalen är det mest prioriterade det tidigare nämnda problemet med mycket hög arbetsbelastning på allmänkirurgerna, framför allt i form av jourarbete.

Ekonomiperspektivet

En ständig översyn över kostnaderna pågår. Under 2011 har priset för både höft- och knäproteser sänkts efter utbyte respektive omförhandling av pris. Ytterligare besparingar går att göra genom skärpt kontroll av de patientgrupper som tidigare remitterats iväg, framför allt till privata producenter i Sverige och på finska fastlandet.

8.2.7 Laboratorieenheten

Invånar- och patientperspektivet

Laboratoriet erbjuder den laboratorieservice som behövs för att ÅHS skall kunna ge högkvalitativ hälso- och sjukvård till varje enskild ålänning. Laboratoriet erbjuder fortsättningsvis service till externa kunder. Verksamheten består huvudsakligen av provtagning, provhantering, analysarbete och administration. Laboratoriet kommer under 2012 att starta en egen hemsida för att lättare nå ut med information till den åländska befolkningen. Ytterligare planerar laboratoriet att öppna möjligheten att via nätet boka tid till den polikliniska provtagningen på ÅCS.

Intressentperspektivet

Laboratoriet har för avsikt att under 2012 göra en upphandling av mikrobiologiska undersökningar och samtidigt få ett aktivt stödlaboratorium för den egna mikrobiologiska verksamheten.

Personalperspektivet

Laboratoriet utökar under 2012 sitt kvalitetsarbete så att hela personalen involveras med avsikt att få en tydligare struktur och ett klarare regelverk för all verksamhet på laboratoriet. Målsättningen med detta är att på sikt få ett mera systematiskt arbetssätt som i sin tur skapar en tryggare och trivsammare arbetsplats. En del av kvalitetsarbetet innebär att arbeta med balanserat styrkort. Laboratoriet har, som ett led i rekryteringsprocessen, för avsikt att ge information om yrket som laboratorieskötare till de åländska skolorna.

Laboratoriet gör upp en utvecklingsplan som erbjuder personalen fortbildning inom olika specialområden.

Ekonomiperspektivet

Laboratoriet har en kontinuerlig ekonomiuppföljning och strävar till att nå lösningar som ger inbesparingar utan att försämra kvaliteten.

Processperspektivet

Laboratoriets övergripande verksamhet styrs av en enhetsledning, medan ärenden kring den dagliga verksamheten beslutas av laboratoriets ledningsgrupp. För att upptäcka och förebygga brister/avvikelser i de dagliga arbetsrutinerna så använder laboratoriet ett eget rapporteringssystem.

Verksamhetsmål

Laboratoriet kommer inom de närmaste åren att få akut behov av laboratorieskötare. Därför kommer laboratoriet under 2012 att aktivt ge information och reklam för yrket som laboratorieskötare vid de åländska skolorna.

Laboratoriet skall bli en mer attraktiv arbetsplats genom att involvera hela personalen i kvalitetsarbetet och genom att aktivt arbeta med en utvecklingsplan som erbjuder personalen fortbildning inom olika specialområden.

8.2.8 Läkemedelscentralen

Läkemedelscentralen ansvarar för anskaffning upplagring, förvaring, tillverkning, färdigställandet, expediering och distribution av läkemedel. Läkemedelscentralen ansvarar även för övervakning och uppföljning av läkemedelsanvändningen.

Från och med våren 2010 har personalresurserna utökats med en farmaceuttjänst vilket gör det möjligt för läkemedelscentralen att 2012 fortsätta arbetet som påbörjades efter läkemedelsverkets inspektion hösten 2007, att åtgärda bristerna i verksamheten.
Då läkemedelscentralens nuvarande lokaler inte uppfyller de krav som finns är även fortsatt planering av en ombyggnad/tillbyggnad nödvändig. Läkemedelscentralen kommer temporärt att flytta till Övergårds i Gullåsenfastigheten, då Ålands Bygg flyttar ut.

Övergripande verksamhetsmål
Att kontinuerligt göra en genomgång av verksamheten och utveckla verksamheten så att den uppfyller de krav som finns på verksamheten i enlighet med Fimeas föreskrift 7/2007 "Sjukhusapotek och läkemededelscentralers verksamhet".

Personalperspektivet
Planera skolningseftermiddagar i genomsnitt två gånger per år och hålla årliga utvecklingssamtal.

Processperspektivet
ÅHS deltar för andra gången i gemensam upphandling av läkemedel med Egentliga Finlands- och Satakunda sjukvårdsdistrikt, offertperiod 2012/2013: I samband med den nya upphandlingsperioden förbättras säkerheten kring läkemedelshanteringen speciellt i samband med byte av preparat i lagerurvalet. Kontinuerligt följa upp avvikelserapporteringen. Samarbete genom årliga möten med de stödprocesser som berör läkemedelscentralens verksamhet.

Ekonomiperspektivet
I enlighet med lagar och föreskrifter göra inspektioner på enheterna/avdelningarna med tyngdpunkt på genomgång av "Plan för säker läkemedelshantering" speciellt gällande kapitel 5.
Fortsättningsvis följa upp och försöka minska andelen läkemedel som blir föråldrade

Verksamhetsmål
- Att inspektera alla enheter/avdelningar (enligt lagar och föreskrifter) inom ÅHS under året.
- Att kunna färdigställa de arbetsbeskrivningar för läkemedelscentralens verksamhet som började utarbetas efter läkemedelsverkets (Fimeas) inspektion 2007.
- Att genom utbildning öka läkemedelscentralens kompetens gällande GMP (god tillverkningssed) och aseptiska arbetsmetoder.

8.2.9 Medicinkliniken

Medicinkliniken erbjuder specialistvård inom de flesta till inremedicin hörande grenspecialiteter. Hud- och neurologkonsulter liksom onkologkonsulter har också sedan många år varit knutna till verksamheten. Förändringar kommer dock att ske när ÅHS får en neurolog på heltid som till 30 % kommer att vara knuten till medicinkliniken och därtill får vi en heltidsanställd onkolog. Med en åldrande befolkning och förbättrade möjligheter att behandla sjukdomar högt upp i åldrarna kan efterfrågan på medicinsk specialistvård förväntas öka. Kliniken består av sexton olika verksamhetspunkter vilket ger en komplexitet som ställer särskilda krav på ledarskapet.

Klinikens arbete med att utveckla provtagningen för patienter som äter antikoagulantia fortsätter för att förbättra servicen och öka antalet patienter som kan utföra hemtester.

Invånar- och patientperspektivet

Kliniken ska formulera värdegrunder och arbeta med vårdkvalitet , främst dokumentation. Patientsäkerheten ska förbättras och en analys av patientupplevd kvalitet i tillgänglighet, bemötande och information utförs.

Intressentperspektivet

Omvärldsbevakning och samverkan med utbildningsinstanser.

Personalperspektivet

Medicinkliniken ska vara en attraktiv arbetsplats där personalen är kompetent och har goda möjligheter till kompetensutveckling. Utvecklingssamtal hålls.

Ekonomiperspektivet

Verksamhetsuppföljning sker fortlöpande. Resurstilldelning och resursanvändning ses över.

Processperspektivet

Arbetsprocesser och arbetsorganisation (t.ex. ak-mottagningen), ansvar och befogenheter. Kvalitetsuppföljning, personalrekrytering, stödprocesser och Balanserat styrkort arbetas med under året.

8.2.10 Operations- anestesi- och intensivvårdskliniken

En åldrande befolkning och krav på vård enligt modern standard ställer krav på ökad vårdkapacitet

och fortsatt kvalitetsutveckling för att möta behoven. Verksamhetsvolymerna inom de opererande specialiteterna har ökat, framförallt inom ortopedisk kirurgi då man har kunnat överföra en stor del av ortopediska ingrepp som tidigare har upphandlats från Finland och Sverige för åtgärd inom ÅCS. På samma sätt ökar antalet dialyspatienter. För att undvika växande operationsköer och garantera medborgarna hög vårdkvalitet krävs förändringar i bemanning och organisation. För att bedriva avancerad proteskirurgi och allmänkirurgi krävs subspecialiserad personal och fortsatta investeringar i utrustning. Alternativet att istället skicka dessa patientgrupper för vård i Sverige eller Finland blir sannolikt inte billigare vare sig på kort eller lång sikt

Intressentperspektivet

Instrument, operations- och IVA-avdelningen är serviceenheter för den åländska sjukvården. Det innebär att verksamhetens storlek och volym bestäms av den önskade operationsvolymen. Denna volym ökar för närvarande och även komplexiteten ökar. Målet för enheten är att ge god vård och kontinuerligt förbättra effektiviteten och kvaliteten inom operationssjukvård, intensivvård, uppvakningsvård och instrumentvård. Det ställer stora krav på personalens kompetens, enheternas utrustningsnivå och lokalernas utformning för att undvika flaskhalsar i verksamheten.

Personalperspektivet

Personalens viktigaste kompetens på operations- IVA och dialysavdelningen utgör den enskilt viktigaste förutsättningen för att bedriva kvalificerad kirurgi, dialys och intensivvård. Kompetenskraven är höga och tid måste avsättas för fortsatt vidareutbildning av personalen. För att enheten skall vara en fortsatt attraktiv arbetsplats som kan garantera bemanning med kompetent personal krävs god framförhållning och anpassning av organisation till nuvarande och förväntade framtida behov.

Ekonomiperspektivet

Ålands demografi innebär att man kan förvänta sig en ökad tillväxt av vårdbehovet. Fortsatt kapacitetsutbyggnad för An-OP-IVA-Dialysenheterna för att motsvara förväntad tillväxt och svara upp mot vårdgaranti är nödvändig. Enheternas omfattande utrustning behöver underhåll och uppdatering för att fungera utan kostsamma eller patientfarliga driftsstörningar och ökad verksamhet kräver nyinvesteringar. Någon återanskaffningsplan har inte funnits gällande anskaffningar vilket innebär att man nu har ett stort ackumulerat behov av utbyte och uppgradering av befintlig, ålderstigen utrustning samt utbyte samt nyinvesteringsbehov. En av förutsättningarna för att vi ska uppnå våra mål är att de nuvarande resurserna utnyttjas optimalt och att det föreligger

en balans i första hand mellan tillgängliga och förväntade personalresurser men också att adekvat resurstilldelning sker.

Processperspektivet

Operationsverksamhet fungerar enligt en linjär flödesmodell där vårdavdelning, instrumentvård, uppvak och IVA ingår som viktiga delar i flödesprocessen. För att öka flödet av patienter genom operationsenheten ställs krav på att alla delar av flödesprocessen dimensioneras för den förväntade volymökningen. Arbete pågår med att se över rutiner och organisation för att optimera resursutnyttjandet och samtidigt kvalitetssäkra verksamheten. Nuvarande organisation är dimensionerad och organiserad utifrån en delvis föråldrad behovsmodell och har växt ur sin nuvarande kapacitet. Det är därför viktigt att resurssätta verksamheten utifrån önskad verksamhetsvolym.

8.2.11 Primärvårdskliniken

Primärvårdsklinikens verksamhet skall kännetecknas av gott bemötande, god vård, förebyggande verksamhet, trivsamt arbetsklimat, lättillgänglighet och kontinuitet med kompetent personal. De största utmaningarna för vården utgör rekrytering av nya medarbetare och det allt ökande behovet av psykosocialt stöd . Man bör sträva till en fast bemanning för att minska helg- och kvällsjourer. Allt fler inflyttade från andra länder och kulturer, där familjer saknar det naturliga sociala nätverket innebär mer tidskrävande och komplicerade krav på vårdgivarna. Detta innebär längre mottagningsbesök ofta med tolkservice. Inom skolhälsovården är frågor om hälsosamma levnadsvanor, samt förebyggande av ANT-bruk (alkohol, narkotika, tobak) fortsättningsvis högt prioriterade ämnen.

Antalet diabetiker ökar ständigt och även ökade krav på blodsockerkontroller av gravida har fastslagits så flere sjukskötare kommer att skolas inom diabetesvården. Utveckling av diabetesvården sker i samarbete med specialsjukvården. Även inom andra områden strävas mot en utökad medicinsk samverkan med specialsjukvården kring vissa patientgrupper

De kortare vårdtiderna inom specialsjukvården ställer allt större krav på kompetensen inom hemsjukvården. Allt sjukare patienter med komplicerade vårdbehov skrivs ut allt tidigare för att vårdas i hemmet. Med anledning av detta kommer vakanta närvårdar/primärskötartjänster inom hemsjukvården att omvandlas till sjukskötar/hälsovårdartjänster.

En förstärkning av hemsjukvården innebär avlastning för specialsjukvården eftersom patienterna då i ännu högre grad kan skötas i hemmet vilket är en billigare vårdform. Samarbetet mellan specialsjukvården, hemsjukvården och hemvården behöver utvecklas på hela Åland genom gemensamma vårdplaneringsmöten för att kunna omhänderta alla som behöver vård En förstärkning av läkarbemanningen inom primärvården innebär att hemsjukvårdspatienterna i högre grad kan omhändertas inom hemsjukvården vilket avlastar institutionerna. TBE-vaccinationskampanjen och vaccination mot livmoderhalscancer fortsätter med nya åldersgrupper.

Verksamhetsmål:

Skärgårdsberedskapen bibehålls på 2011 års nivå.

Beräknade prestationer år 2012: 150 000

Läkarbesök 50.000

Vårdpersonalbesök 100 000

Intressentperspektivet

Utvärdering av sammanhållen hemvård där utbyte av tjänster gjorts mellan hemsjukvården och hemvården i fyra landsbygdskommuner. Utökad verksamhet till flere kommuner under året. Delutvärdering av projektet Hemrehabiltiering som är ett samarbetsprojekt mellan ÅHS och Mariehamns stad.

Invånar- och patientperspektivet

Kliniken fortsätter med TBE vaccineringen från tre-års ålder och fortsatt vaccination mot livmoderhalscancer. Antikoagulansmottagning handhas av primärvårdens personal för de patienter som sköts av hemsjukvården

Personalperspektivet

Ta fram en handlingsplan för rådgivningspersonalen för att kunna omhänderta kvinnor som utsatts för våld. Fortsätta höja kunskapen hos medarbetarna genom genom Rohto-utbildningen (multiprofessionell internutbildning i Workshopsform) samt verkställa uppdragsutbildningar i samarbete med Högskolan på Åland.

Ekonomiperspektivet/patientperspektivet

Om primärvården tilldelas nya hälsovårdare till det förebyggande arbetet kommer de små skolornas hälsovård att knytas till respektive hälso- och sjukvårdsmottagning för att utnyttja resurserna

effektivare. Färre arbetspunkter för skolhälsovårdarna och minskat antal timmar och km-ersättningar som nu går åt till förflyttning mellan flere små skolor. Ökad kontinuitet barnrådgivning /skola i kommunerna och de hälsovårdare som har enbart skolhälsovård får ökade resurser till sitt förfogande för det förebyggande arbetet.

8.2.12 Psykiatriska kliniken

Hösten 2011 flyttade merparten av den psykiatriska verksamheten till nybyggda utrymmen inom sjukhusområdet i Mariehamn. Endast dagkliniken fortsätter i lokaliteter vid Norragatan. Bäddavdelningsvården för vuxna patienter bedrivs vid en avdelning som vid behov kan indelas i flera olika moduler såsom sluten avdelning, öppen avdelning, psykiatrisk intensivvårdsmodul (PIAN) psykogeriatrisk modul, modul för avgiftning med missbrukarpoliklinik samt en familjeenhet som kan ta emot hela familjen för bedömning och akut behandling av barn och ungdomar. Ätstörningsenheten sköts som ett gemensamt projekt med barn- och ungdomskliniken. Den polikliniska vården för patienter över 18 år sköts vid VUP-mottagningen som är uppdelad i ett bedömningsteam som gör den första bedömningen och vid behov sätter in de första behandlingsåtgärderna samt ett behandlingsteam som ansvarar för den fortsatta behandlingen. Väntetiden för start av psykoterapeutisk behandling förväntas öka ytterligare.
BUP mottagningen sköter vården för barn och ungdomar upp till 18 år.

Invånar- och patientperspektivet

Det mesta av psykiatrin koncentreras till sjukhusområdet. Tyngdpunkten i vården flyttas alltmer mot öppenvård. Patientens delaktighet i sin vård betonas

Intressentperspektivet

Samarbetet med socialvård och missbrukarvård utvecklas. Likaväl som samarbetet med den somatiska vården.

Personalperspektivet

Stor flexibilitet krävs av personalen för att fungera i olika moduler. Familjeenheten skall utvecklas som en gränsöverskridande verksamhet. Kompetensutveckling behövs för arbetet vid familjeenheten och ätstörningsenheten. Kännedomsutbildning för hela psykiatrin ordnas utgående från den s.k. ”Bostonmodellen” och 10 anställda erhåller KBT-terapeutlegitimering.

Ekonomiperspektivet

Centraliseringen och sammanslagningen av vårdavdelningarna möjliggör en mer effektiv användning av personalresursen.

Processperspektivet

En tidsvinst möjliggörs genom att personalen inte behöver åka bil mellan olika verksamhetspunkter. Behov av nya former för arbetet kan uppstå under året.

8.2.13 Rehabiliterings- och fysiatrikliniken

Kliniken planerar att omstrukturera och utveckla verksamheten på hjälpmedelscentralen gällande individuella hjälpmedelsutprovningar. Detta för att höja kvalitén samt bättre kunna motsvara efterfrågan gällande medicinsk rehabilitering och i enlighet med den kommande Hälso- och Sjukvårdslagen.

Invånar- och patientperspektivet

- Ta fram patientinformation som skall finns tillgänglig för patienter via ÅHS hemsida samt göra skriftlig information mer enhetlig.
- Förbättra och höja kunskapen och därmed kvaliteten på individuella hjälpmedels- utprovningar genom att tillsätta en hjälpmedelsansvarig ergoterapeut.
- Ökad kompetens pga. att kliniken jobbar brett med ”service” mot andra kliniker och behöver ha en bred evidensbaserad kunskap som kräver regelbunden fortbildning.
- Fysioterapeuternas fortbildning inriktas främst på områdena stroke samt bedömning och konservativ behandling av nacke, rygg och bäcken.
- Ergoterapin planerar utbildning inom hjälpmedelsområdet samt handrehabilitering.
- Talterapin planerar att delta i kurser som inriktas på AKK (alternativ – och kompletterande kommunikation) och kurser för uppdatering av kunskap inom språkstörning o vuxenneurologi.
- Vårdpersonalen arbetar med att stödja och handleda patienterna i deras hälsoprocesser. Det sker både rent praktiskt men också kommunikativt. Därför är det viktigt med pedagogiska och kommunikationsinriktade utbildningar, förutom de mer grundläggande fortbildningarna i stroke, smärta, livsstilssjukdomar och neurologiska sjukdomar.
- Avdelningsskötare: Fortbildning för ledare och chefer är ofta kostsam och avdelningsskötare har en tendens att avstå från kurser till förmån för personalen på kliniken eftersom utbildningsanslagen är så små. Kliniken vill lyfta fram behovet av en skild utbildningspott för

chefer och ledare.

- Läkare planerar hospitering och fortbildning enligt behov och tillgång.

Intressentperspektivet

Det finns önskemål från de åländska institutionernas sida samt från politiskt håll om att ÅHS ska serva institutioner med utprovning av individuella hjälpmedel och leasingverksamhet av hjälpmedel för patienter som permanent bor på institutioner.

Personalperspektivet

Fortsatt arbete med att förbättra den inre miljön på avdelningen och hela Gullåsen i väntan på ombyggnation. Berör även patientperspektivet. Tjänsten som sysselsättningsterapeut vid geriatriska kliniken har varit obudgeterad som besparingsåtgärd år 2010-2011. Tjänsten flyttas från geriatriska kliniken till rehabiliterings- och fysiatrikliniken och ombildas till ergoterapeut.

Processperspektivet

Fortsatt regelbunden uppdatering av balanserat styrkort. Och fortsatt samarbete med Geriatriska kliniken för att utveckla rehabiliteringen.

Ekonomiperspektivet

Fortsatt ekonomiskt spartänk i vardagen. Minskad möjlighet till omvandling av sp-dagar till ledighet. Polikliniken planerar att hålla öppet året runt. Avdelningen stänger totalt 8-10 veckor till skillnad från 2011 med 11 veckors stängning. Det har visat sig att stängningarna stoppar upp rehabiliteringsprocessen och är till men för patienterna samt att stängningarna har orsakat extra kostnader då patienter måste remitteras för vård utom Åland.

8.2.14 Röntgenkliniken

Den nya datortomografen medför en del interna förändringar, men inga mer omfattande strukturella förändringar planeras. Två röntgenskötare är anställda i tillfälliga tjänster(pool-tjänster) Så har läget varit under många år. Om dessa tjänster omvandlas till ordinarie är möjligheten till att behålla nuvarande personer eller vid behov rekrytera ny personal avsevärt bättre. Innebär ingen kostnadsökning. Om den nya datortomografen installeras före årsskiftet 2011-12 kommer underhållskostnaden att öka med c 20 000 euro jämfört med nuläget. Om installtionen görs efter årsskiftet betalas ingen servicekostnad år 2012 (garantiår) , vilket i så fall innebär minskad kostnad med c 80 000 euro. I övrigt ökar kostnaderna närmast på basen av allmänna prishöjningar.

Invånarperspektivet och intressentperspektivet:
Huvudmålsättningen är att fortsättningsvis erbjuda god service och korta väntetider med bibehållen eller förbättrad kvalitet.

Personalperspektivet
Det är av stor betydelse att försöka upprätthålla en arbetsmiljö som är utmanande och stimulerande . Viktigt är att erbjuda lämplig utbildning för olika yrkeskategorier.

Ekonomiperspektivet
Kostnadsökningen skall följa den allmänna kostnadsökningen i samhället. Strävan att förbättra kvaliteten på MR-verksamheten kommer sannolikt att öka kostnaderna något (belastar de remitterande enheterna).

Verksamhetsmål:
- Antalet undersökningar oförändrat
- Väntetider lika som 2010
- Utmanande och stimulerande arbetsmiljö med fokus på den nya datortomografen
- Förbättring av kvaliteten på MR-verksamheten
- Intern auditering av mammografiscreeningen

8.2.15 Tandvårdskliniken

Tandvårdsenheten bedriver tandvård för barn och ungdomar upp t.o.m. 25 år, grupper prioriterade av medicinska och sociala skäl, samt om möjlighet finns till ÅHS personal. Jourtandvård öppen för hela befolkningen samt till turister bedrivs under årets alla dagar.
Verksamhetspunkter kommer förmodligen under 2012 att finnas i Godby och Mariehamn. En växande verksamhet är också narkostandvård som bedrivs i ÅCS operationsutrymmen. Under året förverkligas en mobil tandvårdsenhet. Tandvårdsenheten strävar efter att hålla god kvalité på det profylaktiska arbetet för att kunna stödja familjerna och ge barn och unga möjlighet till en god tandhälsa.

Invånar- och patientperspektivet:
- att bedriva barn- och ungdomstandvård med hög kvalité och med inriktning på profylax,
- att upprätthålla den goda tandhälsa som uppnåtts under åren med målet DMFT-index 0,8 för 12-åringar,

- att ge tandvård av hög kvalité till våra prioriterade grupper,
- att ge patienter med akuta besvär tid enligt nedan,
- patient med akut värk, svullnad eller trauma får vård samma dag,
- patient med frakturerade fyllningar utan symptom inom en vecka,
- remiss för fokalutredning till jourhavande tandläkare så fort som möjligt dock senast inom 1 vecka.

Intressentperspektivet

- att bedriva tandvård på ett kostnadseffektivt sätt. Genom att utöka samarbetet med extern käkkirurg på Åland för att patienterna skall slippa åka till t.ex. Åbo för vissa ingrepp.

Personalperspektivet

Kliniken ska ha en god arbetsmiljö och följa den tekniska utvecklingen inom vårt område. Utvecklingssamtal och upprättande av utvecklingsplaner för samtliga anställda görs en gång/år. Att bibehålla och utveckla den kompetens som finns på enheten.

Ekonomiperspektivet

Att bedriva tandvård på ett kostnadseffektivt sätt och att följa budget.

Processperspektivet

Att återuppta kvalitetsarbetet inom Qulan senast januari 2012. Rutiner för arbetet i sterilrum, reception och behandlingsrum uppdateras.

Verksamhetsmål

Kvalitativa mål :

Förhindra försämring av barn och ungdomars tandhälsa. Mäts i ett DMFT index som ej skall överstiga 0,8 för våra 12-åringar under 2012 samt att säkerställa kompetensen vid enheten genom att varje anställd erbjuds kompetensutveckling enligt uppgjord kompetensutvecklingsplan.

Kvantitativa mål 2012:

- antal patientbesök 16500
- antal patienter 7750
- antal patienter 0-18 år 4300
- DMFT = 0,8 för våra 12-åringar

8.2.15 Ögonkliniken

Ögonenheten koncentrerar sin verksamhet på synhotande sjukdomar. I takt med ökande behandlingsmöjligheter och äldre befolkning ställs högre krav på verksamheten. Allt fler datorstödda hjälpmedel för synskadade utvecklas.

För att tillmötesgå de ökande kraven och säkerställa en hög kvalitet i vårdarbetet behövs en förstärkning av personalen med ökad sjuksköterskeresurs.

Verksamhetsmål

- att hålla mindre än tre månaders väntetid på mottagningen och operation.

8.2.16 Öron-, näs- och halskliniken

Kvaliteten i den medicinska vården av öron-, näs- , och halspatienter har fortsatt kunnat upprätthållas på en bra nivå pga. ännu ett år av god tillgång av konsulter. Om en stabil utveckling av verksamheten skall kunna ske, kräver detta en stabil läkarbemanning. Man bör dock i detta sammanhang minnas att en enläkarverksamhet är en sårbar organisation, främst vid ledigheter, utbildning och dylikt, men även då man kan förvänta sig en ökat behov vid hemtagning av patienter som idag vårdas utom Åland. Dessutom har Åland en demografisk utveckling med en åldrande befolkning med krav på hörselhjälpmedel. Detta ställer i sin tur krav på god tillgång till sjuksköterskebemanning, audionom och administrativ personal som sekreterare.

Intressentperspektivet

Idag sker en stor del av den operativa verksamheten samt utredningar utanför Åland. Detta behov kommer inte att försvinna, men med en fast läkarbemanning kan fler patienter tas omhand på Åland, både avseende utredning och behandling, inklusive operativ verksamhet. Detta medför krav på personalens kompetens och verksamhetens utrustning.

Personalperspektivet

Den viktigaste tillgången inom högkvalitativ medicinsk verksamhet är personalens kompetens. Detta ställer krav på möjlighet till vidareutbildning för personalen. Att planera verksamhet och resurser för även framtida behov, sammantaget med möjlighet till vidareutveckling av verksamhet och personal, är en garant för en attraktiv arbetsplats.

Ekonomiperspektivet

En stor förutsättning för verksamheten är tillgången till audionomer inom verksamheten, därför bör en satsning på att rekrytera en person för att gå den utbildning som startar i Helsingfors 2012 göras. Den demografiska profilen inom Åland kommer med tiden att ställa ökade krav på verksamheten. Om vi därmed kan komma att sköta mer av utredningar och behandlingar på Åland, har vi också större möjligheter att kontrollera kostnadsutvecklingen och ett optimalt utnyttjande av resurserna. Detta kräver dock vissa investeringar under kommande budgetperiod i både personal och utrustning.

Verksamhetsmål

-att patienter skall kunna tas emot inom 3 månader på polikliniken,
-att nya hörhjälpmedel kan provas ut och vara patienten till hjälp inom 6 månader,
-att rekrytera en person som kan gå den audionomutbildning som startar i Helsingfors i början 2012, för att sedan kunna placeras på den ena av de två idag obesatt audionomtjänsterna samt
-att skapa tillgång till audiolog 2 - 4 veckor per år.

8.3 ADMINISTRATION OCH FÖRSÖRJNING - STABSORGANISATION

8.3.1 Ekonomiavdelningen

Ekonomiavdelningen består av verksamhetsinriktningarna redovisning och ekonomistyrning och ansvarar för bokföring, bokslut, budgetering, ekonomisk uppföljning och merparten av statistikrapporteringen.

Invånar- och patientperspektivet

Avsikten är att omarbeta avgiftsstadgan inför år 2012 och beroende på förändringarnas karaktär så kommer informationsinsatser att behövas både externt och internt.

Processperspektivet

Befintliga rutiner, främst inom redovisningen behöver ses över utgående från att förändringstakten varit stor under flera år. Detta är särskilt viktigt eftersom avsikten är göra en större uppgradering av ekonomisystemet år 2013, vilket alltid innebär en kraftansamling. Avsikten är att ÅHS ska kunna ta emot e-fakturor under hösten 2011 och samtidigt förbereda för att kunna skicka e-fakturor till kund. Under 2012 är avsikten att utveckla e-faktureringen till kund så långt som datasystemen tillåter och kunder är villiga att övergå till e-faktura.

Under hösten 2011 är det tänkt att driftsätta ett beslutsstödssystem . Avsikten är att på det sättet förbättra tillgängligheten till ekonomisk information. Detta arbete kommer i praktiken att kunna påbörjas under 2012. I förlängningen kan beslutsstödet innehålla även annan information än ekonomi såsom personal- och, verksamhetsuppgifter.

Ekonomistyrningen ska se över möjligheterna till att förbättra prissättningen av de hälso- och sjukvårdstjänster som ÅHS säljer. Vilka resurser som ska satsas på detta är mycket beroende på vad ÅHS ledning ställer för krav på utvecklingen och hur både personella och ekonomiska resurser ska prioriteras.

I det nya reglementet finns krav på en utbildningssatsning på chefer ”chefskörkort” och ekonomi och statistik kommer troligen att vara naturliga delar i utbildningspaketet. Ekonomiavdelningen kommer sannolikt att ansvara för ekonomidelen i utbildningen. Utvecklingen av statistikrapportering har under flera år gått för långsamt då insatta resurser varit för små jämfört med det behov som finns.

Personalperspektivet

Redovisningen har under många år varit beroende av extra resurser, vilket gör det naturligt att den befintliga deltidstjänsten på 80% bör ombildas till heltid. Utökningen kan finansieras med resurserna för extra personal. Åtgärden är också ett led i god personalpolitik.

Ekonomistyrningen har länge haft behov av förstärkning för att minska sårbarheten och då särskilt gällande rapporteringen av verksamhetsstatistik, vilket är en kunskap som tar flera år att bygga upp. Under de förutsättningar som gäller för närvarande är fokus ställt på att i första hand upprätthålla nuvarande produktionsnivå.

Ekonomiperspektivet

Kostnadsnivån bedöms vara oförändrad jämfört med budgeten för år 2011 där hänsyn tas till ökade kostnader för betalningsrörelsen i och med övergången till att ta emot elektroniska leverantörsfakturor enligt både finsk och svensk standard.

Målsättningar

- E-faktura till kund implementerat så långt som datasystemen tillåter

- Beslutsstödet påbörjat gällande ekonomiuppgifter

8.3.2 Förvaltningskansli

Förvaltningschefens enhet tillhör ÅHS minsta beträffande antalet anställda, tre tjänster, samtidigt ligger här det övergripande ansvaret för såväl sjukvårdsproduktion som investeringar i lokaler och teknik. För att kunna fullgöra uppgifterna krävs ett effektivt arbete i ÅHS ledningsgrupp och en förutsättning för detta är ett öppet och tillåtande diskussionsklimat, så att strategiska frågor kan erhålla en mångsidig belysning och så att beslutsprocessen inte blir onödigt fördröjd.

Verksamhetsmål:

Under 2012 intensifieras arbetet att skapa en fungerande arkivplan och dokumenthanteringssystem. Säkerhets- och arbetsmiljöfrågor sätts i fokus och får ökad resurstilldelning.
Verksamhetsuppföljning genomförs klinikvis och särskild vikt läggs på implementeringen av det nya reglementet, samt eventuell ny lagstiftning. Kraft kommer också att i ökad utsträckning läggas på utvecklandet av en It-struktur som både underlättar för verksamheterna och som gör att befolkningen får information och kan komma i kontakt med sjukvården på ett smidigt sätt. T.ex. genom utvecklande av nätbaserade sjukvårdstjänster. En genomgripande omarbetning av avgiftsstadgan initieras.

8.3.3 IT-avdelningen

IT-avdelningen består av två verksamhetsinriktningar IT och informationen/växeln. IT:s uppgift är att planera, samordna, övervaka och sköta driften av hela ÅHS IT-verksamhet, välja kommunikationslösningar, ansvara för IT-säkerheten samt bistå ÅHS enheter vid IT-utbildning, uppgörande av kravspecifikationer, ge stöd vid användning av program, upphandling av datorer och programvaror. Informationen/växeln handhar telefontrafik, lokal vägledning av patienter och allmänhet, hanteringen av passerkorten och vissa andra kringtjänster.

Personalperspektivet

Informationen/växeln har en tillfällig lösning gällande arbetsledningen och på sikt bör det hittas ett sätt att lösa ledarskapet med ordinarie tjänstetillsättning för att skapa en stabilitet i personalstyrkan.

Under året kommer IT att ha en ny medarbetare som rekryterats internt med uppgift att fungera som en ”first line support”. Funktionen ska stöda och hjälpa användarna med problem och behov som uppstår samt sortera ärenden som behöver lösas av andra och ge dem vidare till rätt person. Det

innebär även att driftteknikerna och specialplanerarna ska kunna sätta ner mer tid på utvecklingsfrågor under ledning av den nytillträdde IT-chefen.

Ekonomiperspektivet

Utvecklingstakten och därmed kostnadsnivå är svårplanerad inom IT eftersom den till stor del är beroende av leverantörernas förmåga att leverera och verksamhetens möjligheter att avsätta tid för utveckling. Under året är dock tanken att sätta igång större investeringsprojekt, vilket riskerar att minska resurserna för de mindre löpande utvecklingsprojekten.

Processperspektivet

Användarvänlighet och IT-systemens förmåga att stöda verksamheten är något som börjat diskuteras allt mer inom organisationen vilket kan ses som en naturlig utveckling då alla inom organisationen dagligen är mer eller mindre beroende av IT-stöd för att kunna utföra ditt arbete. IT har en viktig roll i att stöda den utvecklingen och bidra till att kunskapsnivån och medvetenheten inom organisationen ökar. Det finns även ett krav på kvalitetsökning i systemleveranserna inte minst gällande de patientadministrativa systemen och resurser behövs även inom ÅHS för testning av programvara före produktionssättning. Under året är det också aktuellt att gå vidare med en revision av det patientadministrativa systemet, allmänt kallat Medix. Revisionen ska granska systemet både ur teknisk synvinkel och ur ett användarperspektiv. I förlängningen bidrar ett lättanvända och stabila system till en patientsäkrare vård.

Ett nytt intranät kommer att tas i bruk under 2012 och IT-representanter deltar i arbetet som ledas av informations- och personalsekreteraren. I samband med ibruktagningen kommer det att krävas informationstillfällen och utbildningsinsatser inte minst för de inom verksamheten som ska ansvara för att uppdatera uppgifterna på intranätet. Det finns även en förväntan på att ett nytt system kommer att öka möjligheterna, men därmed också kräva utvecklingsresurser. En av de verksamheter som kommer att ha förbättrade möjligheter att öka informationstillgängligheten är informationen/växeln som har behov av att omarbeta bl.a. den interna web-telefonkatalogen.

Andra aktuella projekt som IT kommer att behöva ha resurser att stöda är utvecklingen inom det medicintekniska området i första hand övergången till digitalt EKG och digital diktering av journaler. Uppgraderingen av Medix kommer även att kräva nya större bildskärmar och vissa andra hårdvaruuppgraderingar är även aktuella som ett led i att trygga driften långsiktigt.

Under året finns en större investeringssatsning på IT-utveckling inom såväl dokumenthantering som vårdtyngdsmätning. IT har även under några år tagit del av utvecklingen på rikssidan gällande införande av e-recept och e-arkiv, vilka är stora och resurskrävande projekt. IT ska fortsättningsvis följa med utvecklingen av eRecept som också kräver identifieringsmöjligheter (autentiseringssystem), samt ta del av andras erfarenheter. Avsikten är att ÅHS ska övergå till elektroniska recept under 2013-2014.

Invånar- och patientperspektivet

ÅHS har behov av att öka tillgängligheten för allmänheten genom IT-tjänster riktade till patienter och andra intressenter. Förverkligandet av detta kommer att ta lång tid och ske i små steg, men är ett tydligt uppdrag för IT och ledningen att ha i åtanke vid prioriteringar.

Informationssäkerhetsfrågorna har en stark anknytning till IT-verksamheten men behöver också hanteras på ledningsnivå.

Målsättningar:

Planerade projekt att arbeta med, vissa beroende av vilka medel för anskaffningar och investeringar, som beviljas:

- genomförande av Medixrevisionen
- fortsättning av implementeringen av IT-säkerhetsplanen med kontinuitetsplan (vid systemavbrott) och systemsäkerhetsplaner
- nivåhöjning av IT-säkerheten via reservmiljön
- fortsatt intranätutveckling
- digitalt EKG
- digital diktering
- ny Medixversion
- kompletteringar i Titania för 37-timmarsavtalet
- system för vårdtyngdsmätning
- system för dokument-/ärendehantering
- system för upphandling
- system för kostnadsberäkning (typ Prodacapo)

8.3.4 Personalavdelningen

Tjänstekollektivavtalsförhandlingarna startar i början av år 2012. För ÅHS del är det viktigt att se över lönebestämmelserna i lönebilagan för ett mera flexibelt lönesystem. Förväntningen är att ett enklare och mera flexibelt lönesystem skall underlätta rekryteringen i framtiden. Löneintervallerna skall också ses över. Resultatet från arbetsgruppen för översyn av avlöningsbestämmelserna beträffande läkare skall ligga som underlag för förhandlingarna.

I enlighet med det nya reglementet har bostadsservice överförts till personalavdelningen. Den 1 september 2011 flyttades ansvarsområdet officiellt under personalavdelningen.

Resultatet från medarbetarenkäten 2011 visade i det stora hela ett oförändrat resultat jämfört med 2009. Resultatet visar fortfarande att det inom organisationen förekommer en del mobbning. Arbetet med mobbningsproblematiken fortgår och hanteringsplanen vid mobbning inom ÅHS skall under 2012 ses över och uppdateras. Andelen anställda som haft medarbetarsamtal har ökat men procenten kan vara högre. En enhetlig blankett för medarbetarsamtal skall tas fram.

I enlighet med det nya reglementet kommer det att under 2012 påbörjas en chefsutbildning för samtliga chefsnivåer, ett s.k. Chefskörkort.

Det är viktigt att arbetarskyddsfrågor sköts för att arbetet skall löpa utan störningar. Under 2012 skall ett verksamhetsprogram/strategi för arbetarskyddet i enlighet med kraven i arbetarskyddslagen utarbetas.

Dagens manuella semesterhantering är arbetsdryg och diskussioner har förts med Abilita att överföra hanteringen till det personaladministrativa systemet. Förarbeten och utbildning sker under hösten 2011.

Verksamhetsmål:

- Översyn och uppdatering av hanteringsplanen vid mobbning inom ÅHS
- Att påbörja chefsutbildning för s.k. Chefskörkort
- Utarbeta ett verksamhetsprogram/strategi för arbetarskyddet
- Införande av semesterhantering i det personaladministrativa systemet

8.3.5 Tekniska avdelningen

Personalperspektivet

Teknikutvecklingen är snabb även inom allmäntekniken och nya anläggningar tas i bruk inte minst i samband med om- och tillbyggnader. Allmäntekniken blir dessutom alltmer datorstyrd. Det innebär att personalen behöver kontinuerlig kompetensutveckling och utbildning och studiebesök ordnas i mån av möjlighet.

En vakant teknikertjänst omvandlas till biträdande driftledare inom teknisk service som ett led i den nya organisationen från den 1 april 2011. Teknisk service har personal i tjänst sex dagar i veckan och beredskap övrig tid dygnet runt och den löpande verksamheten har behov av att en arbetsledare alltid är på plats under vardagar vilket kräver en biträdandefunktion.

Ekonomi- och processperspektivet

Kostnaderna för energi förväntas stiga under de närmaste åren varför mer resurser än hittills kommer att avsättas för energibesparande åtgärder. Det är också mycket viktigt att ta hänsyn till energiklassningen av nya fastigheter och dess teknik.

Processperspektivet

Då medicinteknisk service under slutet av 2011 utökas till två tjänsteinnehavare förbättras möjligheterna att sköta det förebyggande underhållet av medicinteknisk utrustning med egna resurser. Servicen till användarna på vårdenheterna kommer också att förbättras enligt de direktiv som MT-gruppen utarbetat.

Behovet av längre transporter kommer till viss del att minska då en stor del av verksamheten koncentreras till sjukhusområdet. Vaktmästeriet kan då prioritera de interna transporterna och skötseln av uteområden högre. Snöröjningen och trädgårdsarbetet kommer att underlättas om en minitraktor införskaffas enligt planen för året.

Avfallshanteringen behöver förbättras genom ny- eller ombyggnad av soprummet i anslutning till sjukhuset. Idag mellanlagras en del avfall i korridorutrymmen som används för allmän intern trafik vilket inte är lämpligt vare sig ur säkerhets- eller hygiensynvinkel.

Nya psykiatrihusets ibruktagande innebär att teknisk service ställs inför nya utmaningar med skötsel och drift av avancerade alarm- och låssystem. Fastighetsdriften får också ett helt nytt

övervakningssystem som kräver specialskolning. Nytt blir också sprinklersystem för brandbekämpning på låsta vårdavdelningar.

Hela sjukhusområdet, med undantag av Gullåsen-fastigheten, får sin värmeförsörjning från en enda värmecentral och är det viktigt att styrautomatiken fungerar pålitligt. Den nuvarande styrautomatiken börjar bli föråldrad behöver därmed bytas ut till en beräknad kostnad på 30 000 euro.

Byggnadstekniken sköter mindre ombyggnads- och underhållsarbeten i egen regi så långt som resurserna räcker till då det visat sig vara det mest smidiga arbetssättet och planeringen kan göras så att verksamheten störs så litet som möjligt. Utomstående entreprenörer tas in då det är frågan om litet större och mera avancerade arbeten.

Målsättningar:

- Utveckla den medicintekniska verksamheten och öka förbättra samarbetet med klinikernas apparatansvariga.
- Öka samarbetet med väktarbolaget gällande inkallandet av snöjouren.

8.3.6 Upphandlings-/försörjningsenheten

Upphandlings- och försörjningsavdelningen består av en upphandlingsfunktion som ska serva hela ÅHS med i första hand upphandling av inventarier och anskaffningar, ett centrallager, centralkök och klädförsörjning. Upphandlingen inom ÅHS ska utvecklas i samråd med landskapsförvaltningens övriga myndigheter.

Process- och intressentperspektivet

Upphandlingsfunktionen står inför en utmaning i och med att en ny upphandlingschef ska rekryteras pga. pensionering. Nyrekryteringen sker parallellt med att organisationen satt större fokus på utveckling av upphandlingsrutinerna än tidigare. Möjligheterna att finansiera en upphandlingsassistent är ett viktigt led i att dels trygga kontinuiteten i samband med personbyte, dels öka resurserna för upphandling. Centrallagret tillsammans med en inköpsgrupp bestående av verksamhetsföreträdare handhar upphandlingen av förrådsvaror. Tidtabellen för detta har omarbetats så att upphandlingar av några varugrupper görs varje år. Detta för att jämna ut arbetsbelastningen och för att kunna göra bättre upphandlingar. Nästa nödvändiga steg i utvecklingen är att förbättra programstödet vid upphandlingen. Rutinerna för uppgörande av

kravspecifikationer och bedömningskriterier behöver förbättras kontinuerligt och medvetenheten om vikten av ett gediget förarbete bör öka genom information och utbildning. Miljö- och etiska krav implementeras successivt i processen.

Under hösten 2011 i samband med att psykiatrin flyttar från Grelsby sjukhus till sjukhusområdet i Mariehamn ändras rutinerna kring patientmaten. Det är även troligt att antalet personalmåltider ökar då en stor del av personalen inom psykiatrin har sin arbetsplats på sjukhusområdet. Det ökade antalet måltider kan komma att kräva ommöbleringar eller andra rutinändringar i matsalen. Flytten av verksamheten vid Grelsby sjukhus innebär också en relativt stor förändring för klädförsörjningen. Samordningen till sjukhusområdet bör underlätta hanteringen av både personal- och patientkläder men det är för tidigt att säga omfattningen av effekten.

Centralkökets ledning i samarbete med dietisten och ÅHS ledning försökt få de finländska näringsrekommendationerna översatta från finska till svenska. Det har inte lyckats, men behovet av översättning kvarstår.

Den web-baserade beställningsportalen kommer att fortsätta att implementeras och utvecklas vid ÅHS samtliga avdelningar. Detta möjliggör att avdelningarna även kan se vilka andra avdelningar som använder specifika produkter. Vilket ger en säkerhet under kvällar och helger då lagret är stängt, om något oväntat händer.

Personalperspektivet

Supporten gällande centrallagret datasystem behöver tryggas och förbättras. Anpassade utbildningstillfällen för centralkökets personal eftersträvas.

Målsättningar:

- Utveckla samarbete med patienten-personalen-centralköket genom intervjuer och enkäter.
- Förverkliga bättre support på datasystemen.
- Kartlägga hur verksamheten uppfattar centrallagrets service med hjälp av en enkätförfrågan.
- Egenkontrollprogrammet i centralköket behöver förnyas.
- Klarlägga ansvarsfördelningen mellan ambulans- respektive helikopterverksamheten och ÅHS gällande tillhandahållandet av patientlinne.

8.3.7 Sekreteraravdelningen

I enlighet med reglementet för ÅHS bildas en ny sekreteraravdelning. Tjänsten som sekreterarchef och biträdande sekreterarchef inrättas som ansvariga för denna nystartade avdelning. Alla läkarsekreterare, avdelningssekreterare, mottagningsbiträden, arkivbiträden och kanslister som ger service direkt till linjeorganisationen är sammanförda till sekreteraravdelningen. Alla ovanstående tjänster ombildas till enhetlig tjänstebenämning och enhetligt arbetstidssystem.

Verksamhetsmål

- att inleda en bra verksamhet genom införandet av denna nya avdelning,
- att införa digital diktering i hela organisationen samt
- att inleda sin verksamhet i stabsfunktion.

8.3.8 Städavdelningen

Målet är att bibehålla nuvarande kvalitetsnivå på städningen där hygienkraven är höga trots att volymen på städytor ökat samtidigt som personalresursen är oförändrad. Detta kan verkställas genom att sänka kraven på städningen i kansliutrymmen, källarutrymmen och korridorer.

Verksamhetsmål

- Att sköta städning av ca. 2628m² större städytor än 2011.
- Satsa på utbildning av personal och miljömedveten städning.
- Börja använda fosfatfria kemikalier inom städningen.

8.3.9 Vårdchefens kansli

Vårdchefens kansli, överskötarna, städavdelningen samt en sekreteraravdelning som börjar sitt första verksamhetsår hör till vårdserviceenheten.

Patientenkäten som genomfördes 2011 gav en bild av hur ålänningarna upplever den hälso- och sjukvård som erbjuds bl.a. i fråga om tillgänglighet, bemötande, information och remisshantering. Ny information till befolkningen om ÅHS hälso- och sjukvårdstjänster skall utarbetas.

Intressentperspektivet

För att följa den ständiga utvecklingen som sker inom hälso- och sjukvården planeras en aktiv omvärldsbevakning genom konferens- och seminariedeltagande och anordnande av interna

fortbildningstillfällen. För att befrämja öppenheten mot allmänheten genom media kan pressmeddelande och reportage om den vårdande verksamheten initieras.

ÅHS verksamhetsenheter fungerar som utbildningsplatser för praktisk undervisning av vårdstuderande på olika utbildningsnivåer. Målet är att möjliggöra cirka 160 platser för handledd praktik vilket motsvarar cirka 700 praktikveckor. Kvalitetskraven på den praktiska undervisningen har ökat. Samarbetet med Högskola på Åland fortsätter kring dessa frågor.

Personalperspektivet

För kvalitativ vårdverksamhet är det grundläggande med en bra och kontinuerlig grundbemanning. Rekryteringen av vårdpersonal sköt i samarbete med Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet och genom deltagande i rekryteringsmässor och riktade kampanjer till högskolor och yrkeshögskolor. Som en tillämpning av ledarskapspolicyn hålls utvecklingssamtal med direkt underställd personal. Kompetensutvecklingen stimuleras genom möjligheter till intern fortbildning, externt kursdeltagande, studiebesök, egenstudier samt stöd för studier och hospitering. Samarbetet med Öppna högskolan på Åland fortgår.
Vårdchefens fortbildningsanslag höjs till 240 000 €. Cirka 35 000€ används för att stimulera klinikerna att handleda vårdstuderande genom att 35€/vecka/studerande utbetalas retroaktivt för de studerande klinikerna handlett under år 2011. Cirka 20 000 €används för utbildning i vårdtyngdsmätning. För vårdpersonalens hospitering reserveras 14 000 €. Hospiteringsanslaget används för att upprätthålla vårdpersonalens kliniska kompetens inom olika verksamhetsområden.

Processperspektivet

Den allt ökande graden av specialisering inom vården ställer krav på fortbildning och kompetens. Vården av den enskilda patienten blir allt mer komplex och resurskrävande. Gränsöverskridande arbetsprocesser är fortlöpande i fokus i dialogen med avdelningar och mottagningar så att man inom ramen för begränsade resurser kostnadseffektivt samverkar för ett heltäckande utbud av hälso- och sjukvårdstjänster. Detta kan ske i projektform eller som en naturlig del av det dagliga arbetet. Avvikelserapporterna analyseras för att kunna förbättra processerna. System för vårdtyngdsmätning införs. Anslaget för vårdutveckling används under året för kvalitetsutvecklingen av vårdarbetet på olika vårdavdelningar och mottagningar. Anslaget budgeteras till 45 000 € och täcker tidsbundna kostnader i form av experttjänster såväl som interna som externa, material och andra kostnader inom hela organisationen.

Verksamhetsmål

- ordna nio allmänna utbildningstillfällen
- anordna ett gemensamt fortbildningstillfälle för vårdledarna
- för all direkt underställd personal ha utvecklingssamtal
- införa system för vårdtyngdsmätning
- möjliggöra 160 studieperioder eller cirka 700 praktikveckor för vårdstuderande
- ordna och delta i rekryteringstillfällen
- utarbeta ny information till befolkningen om ÅHS hälso- och sjukvårdstjänster

9 ÅHS´ INVESTERINGSPLAN FÖR ÅREN 2012 – 2014

Investeringsplan 2012 **3.350.000 euro**

Planering, om- och nybyggnation inom sjukhusområdet **2.400.000 euro**

Behovet av fortsatt om- och tillbyggnad av sjukhuset är stort. Till viss del behövs nybyggnation, medan andra fastigheter behöver grundrenoveras och anpassas för den moderna sjukvårdens behov. Om och tillbyggnad för att tillgodose medicinklinikens lokalbehov har projekterats och påbörjas under hösten.

Två projekt (läkemedelcentralen och obduktionsutrymmena) har kommit långt i planeringen och påbörjas 2012

- Läkemedelcentralen har delvis utdömda lokaler och laboratorier och är i behov av både ombyggnation och tillbyggnad enligt dåvarande läkemedelsverkets inspektionsrapport. Kostnaderna skattas till 2,2 milj.

- Åtgärd av obduktionsutrymmena inkl bårhuset som en del av den i övrigt genomförda ombyggnationen av källaren. Styrelsen har totalt reserverat 710.000 euro för källarombyggnad, varav 410.000 euro har använts.

Andra projekt som varit aktuella är:

- Fastigheten Gullåsen är byggd i tre olika etapper sedan 1970-talet. En av flyglarna som hör till den första byggetappen är stängd pga av fuktproblem. Samtidigt finns problem med att tak, VVS och elinstallationer behöver förnyas. Utgående från den planerade framtida inriktningen på verksamheten mot en mer rehabiliterande vård behövs även omdisponering av utrymmen med fler enkelrum, utrymme för hjälpmedel och medicinhantering, hygienutrymmen samt även utökade träningsmöjligheter. Den medicinska säkerheten behöver förbättras.

- Ombyggnation av barn- och ungdomsavdelningen för att förbättra möjligheterna till övervakning av svårt sjuka barn i och med att de i allt högre grad vårdas på Åland.

- Röntgenfastigheten är byggd i början på 1970-talet och är mer eller mindre i originalskick och är i behov av en grundrenovering både invändigt och utvändigt. Obduktionsutrymmet och bårhuset är placerat i denna del av sjukhuset.

- Om- och nybyggnation av IVA/dialys/akutvårdsavdelning. Olika alternativa lösningar har diskuterats. Avsikten är dock att en ny byggnad uppförs i anslutning till akutmottagningen, men det exakta innehållet i verksamheten är inte beslutat. I samband med denna om- och tillbyggnad är avsikten att förutsättningarna för ökad dagkirurgi ska förbättras så att dagkirurgipatienter inte ska omhändertas på vårdavdelningarna utan kunna skötas mer ändamålsenligt sätt.

- Grundrenovering av personalbostäder; De tre våningarna på sammalagt 800 kvm i den södra flygeln av personalbostadshuset har endast ytrenoverats sedan byggnaden uppfördes 1953. De ursprungliga el- och rörinstallationerna är ett riskmoment som måste åtgärdas och ventilation saknas. Hissen från samma år är den äldsta på Åland. Köksinredningar och fönster, som börjat ruttna sönder, behöver bytas och våtutrymmenas ytbeläggning förnyas. Avsikten är även att kontorisera vissa utrymmen då behovet av kansliutrymmen är stort inom organisationen och dagens trångboddhet medför säkerhetsrisker. Därtill finns behov av vissa renoveringar av t ex läkarvillorna för att hålla fastigheterna i ett bra grundskick.

Av ovanstående projekt har det under året framkommit att behovet är störst avseende fastigheten Gullåsen, vilket är nästa stora byggprojekt. Fastigheten är inte ändamålsenlig för den förändrade verksamhet som planerats i olika utredningar och rapporter och som nu genomförs successivt. Det finns en grov planering avseende nybyggnation av geriatrisk klinik respektive ombyggnation men dessa är från år 2008. Det är därför nödvändigt att den av styrelsen tillsatta planeringskommittén snarast startar ny planering avseende fastigheten Gullåsen, en huvudfrågeställning blir att avgöra om det är ändamålsenligt att bygga helt nytt eller om det finns delar av nuvarande fastighet som kan renoveras. Prioritetsordningen bland övriga ovanstående projekt bör också fastställas.
I anslaget ingår penningautomatmedel om 400.000 för planeringsarbetet med att skapa en ny geriatrisk klinik.

Anskaffningar **950.000 euro**

Mobil tandläkarenhet **100.000 euro**

En mobil tandläkarenhet behövs för att ge fullgod service till skärgårdens befolkning, framförallt de äldre och rörelsehindrade som har särskilt svårt att ta sig till Mariehamn. Flera olika alternativ undersöks, från fullstor inredd buss till hopfällbar enhet som kan transporteras i större personbil. Kostnaden är i dagsläget därför mycket osäker.

Teknisk utveckling **450.000 euro**

Den tekniska och särskilt den medicintekniska utvecklingen går snabbt. Förutom den tekniska utvecklingen kan utrustning behöva förnyas pga att servicen inte längre garanteras från leverantören.

ÅHS har sedan ett antal år övergått till elektronisk journal för att underlätta och snabba upp tillgången till patientinformationen. För att få ut maximal nytta av den elektroniska patientinformationen bör samtlig informations finnas i elektronisk form varför t ex resultatet av EKG-undersökningar skannas in idag. För att modernisera den medicintekniska utrustningen och i första hand EKG utrustningen och samtidigt erhålla direktdigital information till patientjournalen bör apparaturen bytas ut. Kostnaden är skattad till ca 500.000 euro. I investeringsplanen för år 2011 finns 230.000 euro anslaget som en etappfinansiering.

Anestesiapparaturen med tillhörande övervakningssystem behöver bytas ut och förenhetligas, likaså behöver hjärtövervakningen förnyas då befintligt system har mycket driftstörningar, vilket är allvarligt för verksamheten. Kostnaden är beräknad till 300.000 euro, men kan ske i etapper under två till tre år.

Det är även aktuellt med en ny ultraljudsapparat till röntgenkliniken, vilken skulle ersätta en apparat från år 2003. Utrustningen är kostnadsberäknad till 130.000 euro.

Elektronisk dokumenthantering och andra systemstöd i verksamheten 400.000

ÅHS har behov av ett generellt dokument- och ärendehanteringssystem för att effektivisera dokumenthanteringen i organisationen och för att kunna leva upp till kravet på en modern förvaltning. Kostnaden beräknas i detta skede till 200.000 euro.

För att öka tillgängligheten för allmänheten och underlätta den interna administrationen behöver ÅHS påbörja arbetet med att erbjuda olika e-tjänster i form av tidbokning, elektroniska ansökningsblanketter, möjlighet att följa med sitt ärende elektroniskt mm. Detta är ett stort och kontinuerligt arbete och både ÅHS och allmänheten behöver ha beredskap att utvecklingen kommer att ta lång tid.

Akutkliniken har behov av en förbättrad tillgänglighet gällande kritiska patientdata vid den akuta vårdsituationen. Ett underlag har sammanställts av IT i nära samarbete med akutkliniken och arbetet med projektet bör fortsätta.

Införandet av vårdtyngdsmätning skulle möjliggöra en jämförelse av arbetsbelastningen mellan olika vårdavdelningar och mottagningar. Det i sin tur ger underlag för eventuella

omprioriteringar av resurser.

Ekonomi- och upphandlingsrutinerna skulle kunna förbättras betydligt med ett mer utbyggt systemstöd för avtalshantering, stöd för upphandlingsprocessen och fakturabetalning mot gällande avtal eller godkända leveranser. Likaså bör fördelarna med elektroniska fakturor till kund nyttjas fullt ut.

Nivåhöjning av säkerheten i reservmiljön gällande IT-driften utgående från att det är kritiska data som finns digitaliserade och ett driftstopp är allvarligt, likaså kan mycket allvarliga och svårhanterliga situationer uppstå om data förloras. Kostnaden beräknas till 100.000 euro.

2013 **Anslagsbehov: 6.700.000 euro**

Planering, om- och nybyggnation inom sjukhusområdet **6.000.000 euro**

Fortsättning av planering, om- och tillbyggnad av sjukhuset. 3.000.000 euro är avsedda för en ny geriatrisk klinik. 500.000 euro är avsedda för fortsättning av ombyggnation och tillbyggnad av läkemedelcentralen och obduktionsutrymmena. För ytterligare motivering se texten gällande byggnadsbehov under år 2012.

Elektroniskt systemstöd i verksamheten **400.000 euro**

För ytterligare information se texten under investeringsplanen för år 2012. Därtill är det aktuellt med införande av elektroniska recept;

Avsikten med de elektroniska recepten är att:

- förbättra vården av och ställningen för patienter som använder läkemedel
- rationalisera arbetet för förskrivare och de som expedierar läkemedel
- få bättre kontroll över förskrivningspraxis och läkemedelskostnader

genom att etablera elektroniska förbindelser mellan vårdgivarna/receptförskrivarna, apoteken och en central databas hos FPA. I stället för att patienten får ett recept på papper skickas uppgifterna till den centrala databasen, varifrån vilket apotek som helst i landet kan nå uppgifterna, när patienten kommer till apoteket för att hämta sina läkemedel. Man förväntar sig härmed att patientsäkerhet och läkemedelssäkerhet förbättras samt att förskrivningen och expedieringen av läkemedel underlättas och effektiviseras.

Införandet av elektroniska recept (eRecept) kräver autentisering.

Övrig utrustning **300.000 euro**

Den tekniska och särskilt den medicintekniska utvecklingen går snabbt. Förutom den tekniska utvecklingen kan utrustning behöva förnyas pga att servicen inte längre garanteras från leverantören. I anslaget ingår medel för anskaffande av anestesiapparatur och hjärtövervakning.

2014 **Anslagsbehov: 7.000.000 euro**

Planering, om- och nybyggnation inom sjukhusområdet **6.000.000 euro**

Fortsättning av planering, om- och tillbyggnad av sjukhuset. 3.000.000 euro av anslaget hänför sig till geriatriska klinikens ny- eller ombyggnation. För ytterligare motivering se texten gällande byggnadsbehov under år 2012.

Elektroniskt systemstöd i verksamheten **500.000 euro**

För ytterligare information se texten under investeringsplanen för år 2012. Därtill förväntas det vara aktuellt med åtgärder gällande det patientadministrativa systemet inkl patientjournalen i syfte att framtidssäkra informationen;

Övrig utrustning **500.000 euro**

Den tekniska och särskilt den medicintekniska utvecklingen går snabbt. Förutom den tekniska utvecklingen kan utrustning behöva förnyas pga att servicen inte längre garanteras från leverantören.

BILAGA 1. LAGSTIFTNING

Den offentliga hälso- och sjukvården i landskapet Åland regleras i huvudsak av följande lagar och förordningar och däri gjorda ändringar:

Finlands grundlag (FFS 731/1999).

Självstyrelselag (71:1991) för Åland.

LL (60:1993) om hälso- och sjukvården.

LL (68:1993) om ikraftträdande av LL om hälso- och sjukvården.

LL http://www.regeringen.ax/.composer/upload/modules/lagar/afs2007_nr23.pdf (23:2007) om grunderna för avgifter till Ålands hälso- och sjukvård.

LL (61:1993) om tillämpning av lagen om patientens ställning och rättigheter.

Republikens presidents förordning (2:2010) om vissa förvaltningsuppgifter inom hälso- och sjukvården i landskapet Åland.

Mentalvårdslagen och -förordningen i tillämpliga delar (rörande vård mot vederbörandens egen vilja) (FFS 1116/1990 och 1247/1990).

L och F om smittsamma sjukdomar (FFS 583/1986 och 935/203 samt 786/1986 och 1383/2003).

L och F om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (FFS 559/1994 och 564/1994).

Nordiska överenskommelsen om godkännande av vissa yrkesgrupper för verksamhet inom hälso- och sjukvården samt veterinärväsendet i Norden.

Läkemedelslagen och -förordningen (FFS 395/1987 och 693/1987).

Sjukförsäkringslagen (FFS 1224/2004).

L och F om obligatorisk lagring av läkemedel (FFS 979/2008, 1114/2008).

Strålskyddslagen och -förordningen (FFS 592/1991 och 1512/1991).

LL (36:1967) och LF (63:1973) om hälsovården.

LL (52:1978) om åtgärder för begränsning av tobaksrökningen.

L om skydd i arbete (FFS 299/1958).

L om företagshälsovård (FFS 1383/2001, 762/2002 och 760/2004).

Förordning om läkarundersökning av sjömän (FFS 476/80).

BILAGA 2. INRÄTTADE OCH TILLFÄLLIGA TJÄNSTER, SAMT BUDGETERADE ÅRSARBETEN 2011-2012

ÅHS

Personal	Tjänster 2011	Plan 2012	Årsarbeten 2012
Inrättade tjänster	843	861	837,58
Tillfälliga tjänster	17	7	6,52
Extra ordinär sjukvård	6	6	6,00
ÅHS totalt	**866**	**874**	**850,10**

Linjeorganisation

Personal	Tjänster 2011	Plan 2012	Årsarbeten 2012
Inrättade tjänster	651	663	642,84
Tillfälliga tjänster	12	6	5,52
Extra ordinär sjukvård	6	6	6,00
Hälso- och sjukvård totalt	**669**	**675**	**654,36**

Stabsorganisation

Personal	Tjänster 2011	Plan 2012	Årsarbeten 2012
Inrättade tjänster	192	198	194,74
Tillfälliga tjänster	5	1	1,00
Administration och försörjning totalt	**197**	**199**	**195,74**

Linjeorganisationen

Akutkliniken

Personal	Tjänster 2011	Plan 2012	Årsarbeten 2012
Inrättade tjänster			
Överläkare	2	2	2
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	2	2	2
Sjukskötare	16	16	15,52
Sjukskötare, delad tjänst*	1	1	1

Mottagningsbiträde	1	1	1
Totalt	22	22	21,52
*2 tjänster * 0,5			
Tillfälliga tjänster			
Sjukskötare	1	1	1
Totalt	1	1	1
Akutkliniken totalt	23	23	22,52

Barn- och ungdomskliniken

Personal	**Tjänster** 2011	**Plan** 2012	**Årsarbeten** 2012
Inrättade tjänster			
Överläkare	3	3	3
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	2	2	2
Sjukskötare	13	15	15
Närvårdare/barnskötare	3	3	3
Avdelningssekreterare	3	3	2,52
Habiliteringskoordinator	1	1	0,52
Totalt	25	27	26,05
Tillfälliga tjänster			
Sjukskötare	1	1	1
Totalt	1	1	1
Barn- och ungdomskliniken totalt	26	28	27,05

BB- och gynekologikliniken

Personal	**Tjänster** 2011	**Plan** 2012	**Årsarbeten** 2012
Inrättade tjänster			
Överläkare	3	3	3
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	2	2	2
Barnmorska	15	16	15,52
Sjuksköterska	1	1	1
Närvårdare/barnskötare	2	1	1
Läkarsekreterare	1	1	1
Avdelningssekreterare	1	1	1
Totalt	25	25	24,52
Tillfälliga tjänster			
Barnmorska	1	1	1
Totalt	1	1	1
BB- och gynekologikliniken totalt	26	26	25,52

Chefläkaren

Personal	Tjänster 2011	Plan 2012	Årsarbeten 2012
Inrättade tjänster			
Chefläkare	1	1	1
Sjukhusläkare	10	10	10
Sjukhusläkare ST	3	3	3
Hälsocentralläkare	1	1	1
Ledande socialkurator	1	1	1
Socialkurator	3	3	3
Förvaltningssekreterare	1	1	1
Sekreterare	1	1	0,78
Hygienskötare	0	1	1
Kvalitetssamordnare	1	1	1
Chefläkaren totalt	22	23	22,78

Geriatriska kliniken

Personal	Tjänster 2011	Plan 2012	Årsarbeten 2012
Inrättade tjänster			
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	7	7	7
Sjukskötare	21	22	21,30
Närvårdare/primärskötare	49	49	46,14
Skötare	10	10	8,09
Vårdbiträde	2	2	2
Badare	1	0	0
Sysselsättningsterapeut	1	0	0
Medikalvaktmästare	1	1	1
Läkarsekreterare	1	1	1
Avdelningssekreterare	1	1	1
Geriatriska kliniken totalt	94	93	87,53

Kirurgikliniken

Personal	Tjänster 2011	Plan 2012	Årsarbeten 2012
Inrättade tjänster			
Överläkare	6	6	6
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	3	3	3
Sjukskötare	17	17	17
Sjukskötare, delad tjänst	0,5	1,5	1,5
Närvårdare/primärskötare	6	6	5,65
Avdelningssekreterare	3	3	3
Mottagningsbiträde, delad tjänst	0,5	0,5	0,50
Totalt	36,0	37,0	36,65

Tillfälliga tjänster			
Sjukskötare	2	1	1
Totalt	2	1	1
Kirurgikliniken totalt	38,0	38	37,65

Laboratorieenheten

Personal	**Tjänster** 2011	**Plan** 2012	**Årsarbeten** 2012
Inrättade tjänster			
Kemist	1	1	1
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	2	2	2
Laboratorieskötare	20	20	18,72
Avdelningssekreterare	2	2	2
Närvårdare	1	1	1
Laboratorieenheten totalt	26	26	24,72

Läkemedelscentralen

Personal	**Tjänster** 2011	**Plan** 2012	**Årsarbeten** 2012
Inrättade tjänster			
Chef för läkemedelscentralen	1	1	1
Farmaceut	4	4	3,78
Tekniskt biträde	1	1	1
Läkemedelstekniker	1	1	0,78
Läkemedelscentralen totalt	7	7	6,56

Medicinkliniken

Personal	**Tjänster** 2011	**Plan** 2012	**Årsarbeten** 2012
Inrättade tjänster			
Överläkare	10	10	10
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	5	5	5
Sjukskötare	38	39	38,52
Sjukskötare, delad tjänst*	1	1	1
Närvårdare/primärskötare	8	8	8
Avdelningssekreterare	6	6	5,65
Arkivbiträde	2	2	2
Mottagningsbiträde, delad tjänst	0,5	0,5	0,50
Dietist	1	1	1
Medicinkliniken totalt	71,5	72,5	71,67

*2 tjänster * 0,5

Operations-, anestesi- och intensivvårdskliniken

Personal	Tjänster 2011	Plan 2012	Årsarbeten 2012
Inrättade tjänster			
Överläkare	4	4	4
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	5	5	5
Sjukskötare	38	41	39,09
Sjukskötare, delad tjänst*	1	1	1
Närvårdare/primärskötare	2	2	2
Avdelningssekreterare	2	2	1,60
Instrumentvårdare	2	2	2
Totalt	54	57	54,69
*2 tjänster * 0,5			
Tillfälliga tjänster			
Sjukskötare	3	0	0
Totalt	3	0	0
Op-, An- och IVA kliniken totalt	57	57	54,69

Primärvårdskliniken

Personal	Tjänster 2011	Plan 2012	Årsarbeten 2012
Inrättade tjänster			
Överläkare	12	12	12
Hälsocentralläkare	4	4	4
Psykolog	3	3	3
Kurator	2	2	2
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	5	5	5
Sjukskötare	26	31	29,57
Distriktshälsovårdare	3	3	3
Hälsovårdare	32	32	30,57
Hälsovårdare/sjukskötare	2	2	1,52
Närvårdare/primärskötare	5	5	4,05
Skötare	3	1	1
Avdelningssekreterare	9	9	8,00
Hälsovårdare/barnmorska	2	2	2
Ergoterapeut	1	1	0,52
Totalt	109	112	106,23
Extraordinär sjukvård			
Sjukskötare, tillf tj	2	2	2
Närvårdare/primärskötare, tillf tjänst	4	4	4
Totalt	6	6	6
Primärvårdskliniken totalt	115	118	112,23

Psykiatriska kliniken

Personal	Tjänster 2011	Plan 2012	Årsarbeten 2012
Inrättade tjänster			
Överläkare	5	5	5
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	6	5	5
Sjukskötare	26	26	26
Närvårdare/mentalvårdare	22	22	22
Psykolog	6	6	6
Psykoterapeut	1	1	1
Socialkurator	4	4	4
Musikterapeut	1	1	1
Ergoterapeut	3	3	3
Socioterapeut	1	1	1
Avdelningssekreterare	0	0	0
Kanslist	0	0	0
Psykiatriska kliniken totalt	75	74	74,00

Rehabiliterings- och fysiatrikliniken

Personal	Tjänster 2011	Plan 2012	Årsarbeten 2012
Inrättade tjänster			
Överläkare	2	2	2
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	4	4	4
Sjukskötare	2	2	2
Talterapeut	3	3	3
Ergoterapeut	4	5	4,52
Fysioterapeut	9	9	9
Närvårdare/konditionsskötare	3	3	3
Närvårdare/primärskötare	4	4	4
Medikalmassör	1	1	1
Avdelningssekreterare	3	3	2,52
Mottagningsbiträde	1	1	1
Totalt	36	37	36,04
Tillfälliga tjänster			
Fysioterapeut	1	1	1
Sjukskötare	1	1	0,52
Totalt	2	2	1,52
Rehabiliterings- och fysiatrikliniken totalt	38	39	37,56

Röntgenkliniken

Personal	Tjänster 2011	Plan 2012	Årsarbeten 2012
Inrättade tjänster			
Överläkare	2	2	2
Avdelnings-/bitr.avd.skötare	2	2	2
Röntgenskötare	7	9	8,78

Avdelningssekreterare	3	3	3
Läkarsekreterare	1	1	1
Vårdbiträde	1	1	1
Totalt	16	18	17,78
Tillfälliga tjänster			
Röntgenskötare	2	0	0
Totalt	2	0	0
Röntgenkliniken totalt	18	18	17,78

Tandvårdskliniken

Personal	**Tjänster** 2011	**Plan** 2012	**Årsarbeten** 2012
Inrättade tjänster			
Ledande tandläkare	1	1	1
Tandläkare	6	6	6
Specialtandläkare	1	1	1
Munhygienist	2	2	2
Tandskötare	9	9	9
Mottagningsbiträde	1	1	1
Receptionist	1	1	1
Tandvårdskliniken totalt	21	21	21

Ögonkliniken

Personal	**Tjänster** 2011	**Plan** 2012	**Årsarbeten** 2012
Inrättade tjänster			
Överläkare	2	2	1,60
Avdelningsskötare	1	1	1
Sjukskötare	2	2	2
Sjukskötare, delad tjänst	0,5	0,5	0,50
Läkarsekreterare, delad tjänst	0,5	0,5	0,50
Ögonkliniken totalt	6,0	6,0	5,60

Öron-, näs- och halskliniken

Personal	**Tjänster** 2011	**Plan** 2012	**Årsarbeten** 2012
Inrättade tjänster			
Överläkare	1	1	1
Avdelningsskötare	1	1	1
Sjukskötare	1	1	1
Hörselvårdsassistent	2	2	2
Läkarsekreterare, delad tjänst	0,5	0,5	0,50
Öron-, näs- och halskliniken totalt	5,5	5,5	5,50

Stabsorganisationen

Ekonomiavdelningen

Personal	Tjänster 2011	Plan 2012	Årsarbeten 2012
Inrättade tjänster			
Ekonomichef	1	1	1
Redovisningschef	1	1	1
Redovisare	9	9	9
Specialplanerare	1	1	1
Budgetplanerare	1	1	1
Ekonomiavdelningen totalt	13	13	13

Förvaltningschefen

Personal	Tjänster 2011	Plan 2012	Årsarbeten 2012
Inrättade tjänster			
Förvaltningschef	1	1	1
Förvaltningssekreterare	1	1	1
Säkerhets- och arbetarskyddsansvarig	0	1	1
Byråsekreterare	0	1	1
Kanslist	1	1	1
Förvaltningschefen totalt	3	5	5

IT-avdelningen

Personal	Tjänster 2011	Plan 2012	Årsarbeten 2012
Inrättade tjänster			
IT-chef	1	1	1
Specialplanerare	2	2	2
Driftsplanerare	3	3	3
Receptionist	5	5	5
IT-avdelningen totalt	11	11	11

Personalavdelningen

Personal	Tjänster 2011	Plan 2012	Årsarbeten 2012
Inrättade tjänster			
Personalchef	1	1	1
Personal-/informationssekreterare	1	1	1
Byråsekreterare	1	1	1
Löneföreståndare	1	1	1
Löneredovisare	6	6	6

Bostadsförvaltare	1	2	2
Totalt	11	12	12
Tillfälliga tjänster			
Bostadsförvaltare	1	0	0
Totalt	1	0	0
Personalavdelningen totalt	12	12	12

Sekreteraravdelningen (under arbete)

Personal	**Tjänster** 2011	**Plan** 2012	**Årsarbeten** 2012
Inrättade tjänster			
Sekreterarchef	0	1	1
Biträdande sekreterarchef	0	1	1
Avdelningssekreterare	4	3	3
Ansvarig läkarsekreterare	1	0	0
Läkarsekreterare	4	4	4
Kanslist	2	2	2
Totalt	11	11	11
Tillfälliga tjänster			
Läkarsekreterare	1	1	1
Totalt	1	1	1
Sekreteraravdelningen totalt	12	12	12

Städavdelningen

Personal	**Tjänster** 2011	**Plan** 2012	**Årsarbeten** 2012
Inrättade tjänster			
Städchef	1	1	1
Biträdande städchef	1	2	2
Sjukhusbiträde	52	54	54
Städare	7	7	5,65
Anstaltsbiträde	11	11	9,57
Totalt	72	75	72,22
Tillfälliga tjänster			
Sjukhusbiträde	3	0	0
Totalt	3	0	0
Städavdelningen totalt	75	75	72,22

Tekniska avdelningen

Personal	Tjänster 2011	Plan 2012	Årsarbeten 2012
Inrättade tjänster			
Teknisk chef	1	1	1
Driftledare	1	1	1
Biträdande driftledare	0	1	1
Medicintekniker	2	2	2
Byggnadsplanerare	1	1	1
Tekniker	7	6	5,52
Byggnadsarbetare	1	1	1
Övervaktmästare/bitr.övervaktmästare	2	2	2
Vaktmästare/gårdskarl	6	6	6
Tekniska avdelningen totalt	21	21	20,52

Upphandlings- och försörjningsavdelningen

Personal	Tjänster 2011	Plan 2012	Årsarbeten 2012
Inrättade tjänster			
Upphandlingschef	1	1	1
Kostchef/bitr.kostchef	3	3	3
Kostföreståndare/bitr.kostföreståndare	1	1	1
Kock	6	6	6
Köksbiträde	19	19	19
Lagerchef/bitr.lagerchef	2	2	2
Lagerbiträde	4	4	4
Klädvårdschef	1	1	1
Sömmerska	2	2	2
Linneförrådsbiträde	3	3	3
Upphandlingsavdelningen totalt	42	42	42

Vårdchefen

Personal	Tjänster 2011	Plan 2012	Årsarbeten 2012
Inrättade tjänster			
Vårdchef	1	1	1
Överskötare	5	5	5
Byråsekreterare	2	2	2
Vårdchefen totalt	8	8	8

BILAGA 3. ORGANISATIONSCHEMAN.

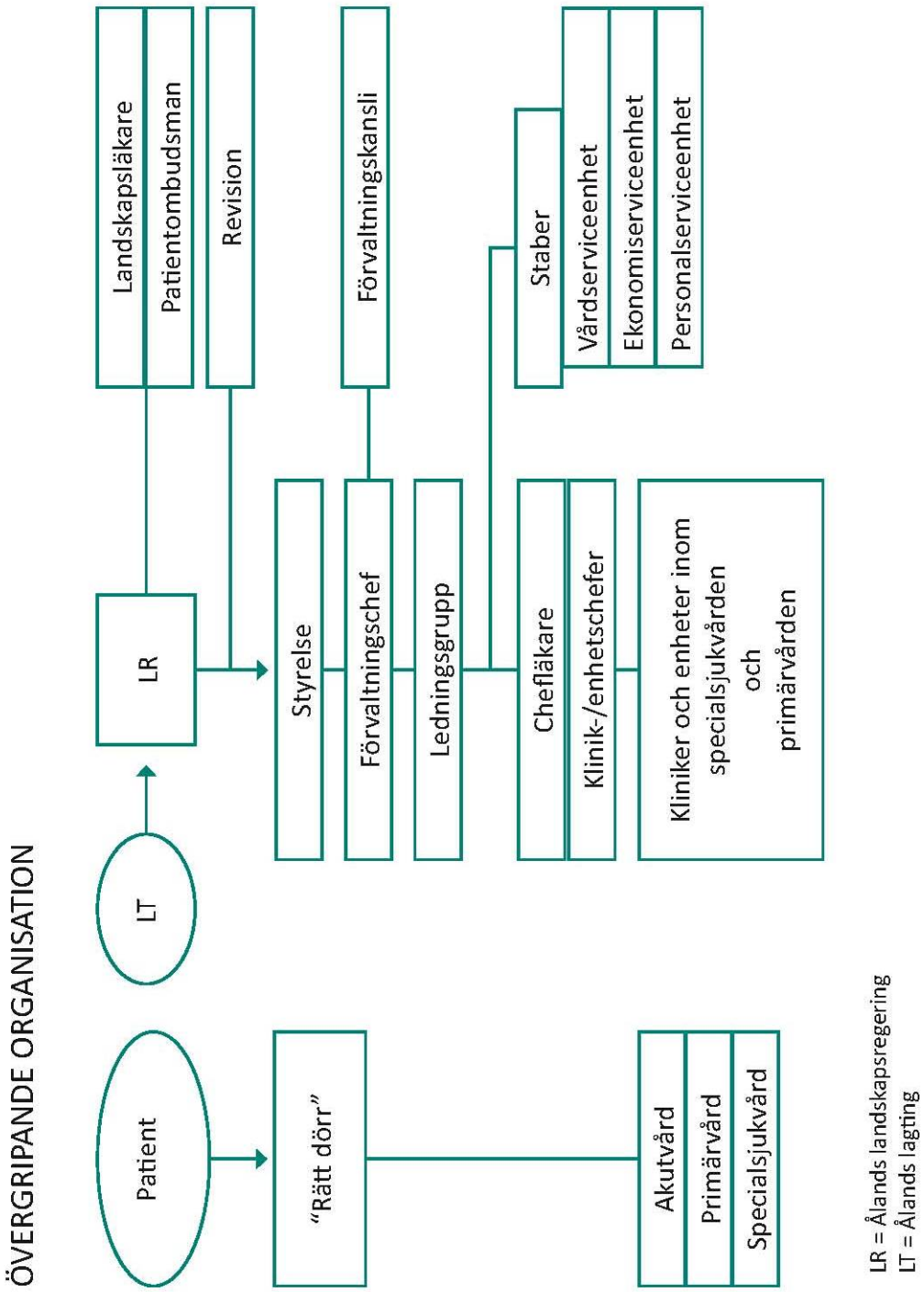

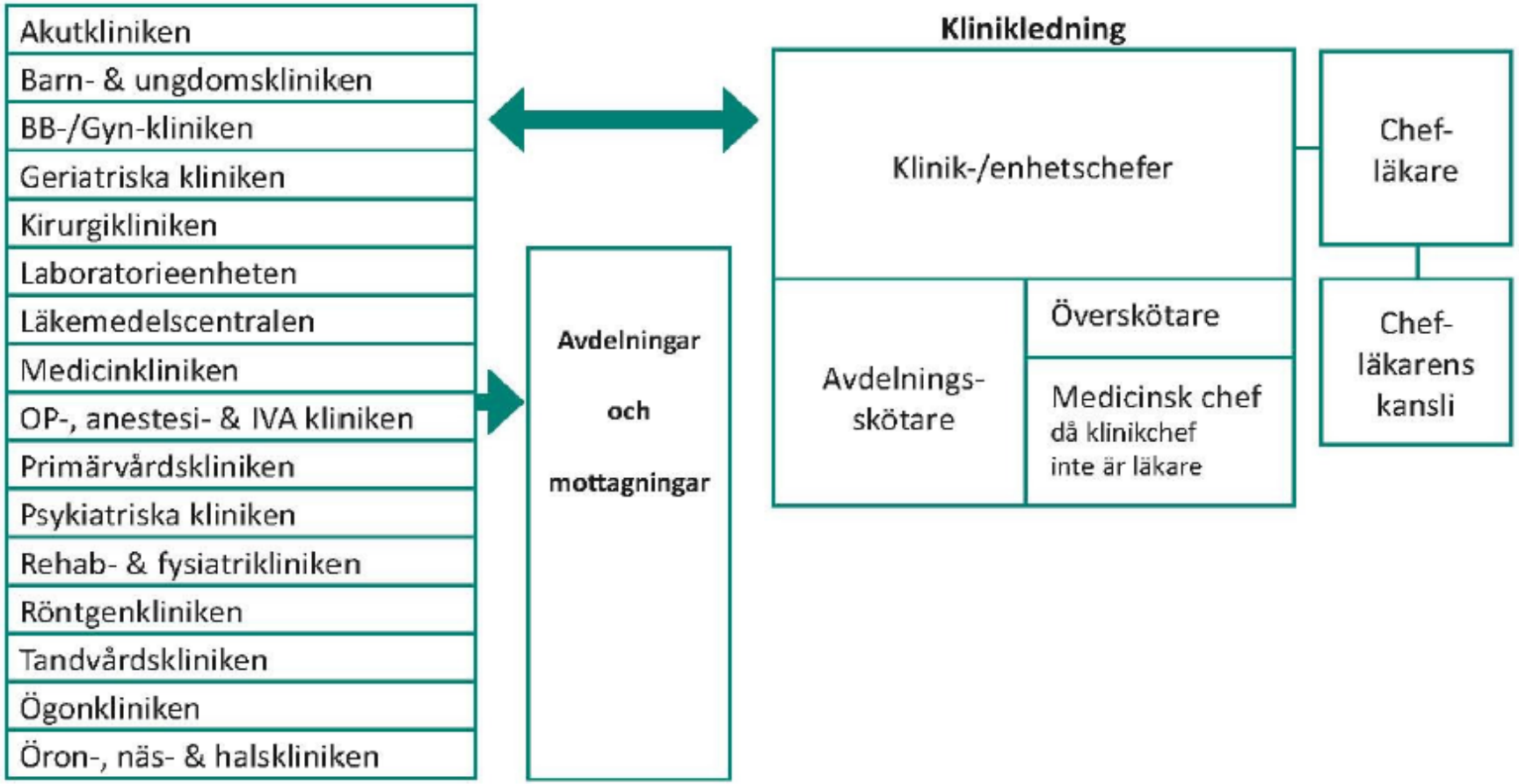
Akutkliniken
Barn- & ungdomskliniken
BB-/Gyn-kliniken
Geriatriska kliniken
Kirurgikliniken
Laboratorieenheten
Läkemedelscentralen
Medicinkliniken
OP-, anestesi- & IVA kliniken
Primärvårdskliniken
Psykiatriska kliniken
Rehab- & fysiatrikliniken
Röntgenkliniken
Tandvårdskliniken
Ögonkliniken
Öron-, näs- & halskliniken
Avdelningar och mottagningar
Klinikledning
Klinik-/enhetschefer
Chef-läkare
Avdelnings-skötare
Överskötare
Medicinsk chef då klinikchef inte är läkare
Chef-läkarens kansli

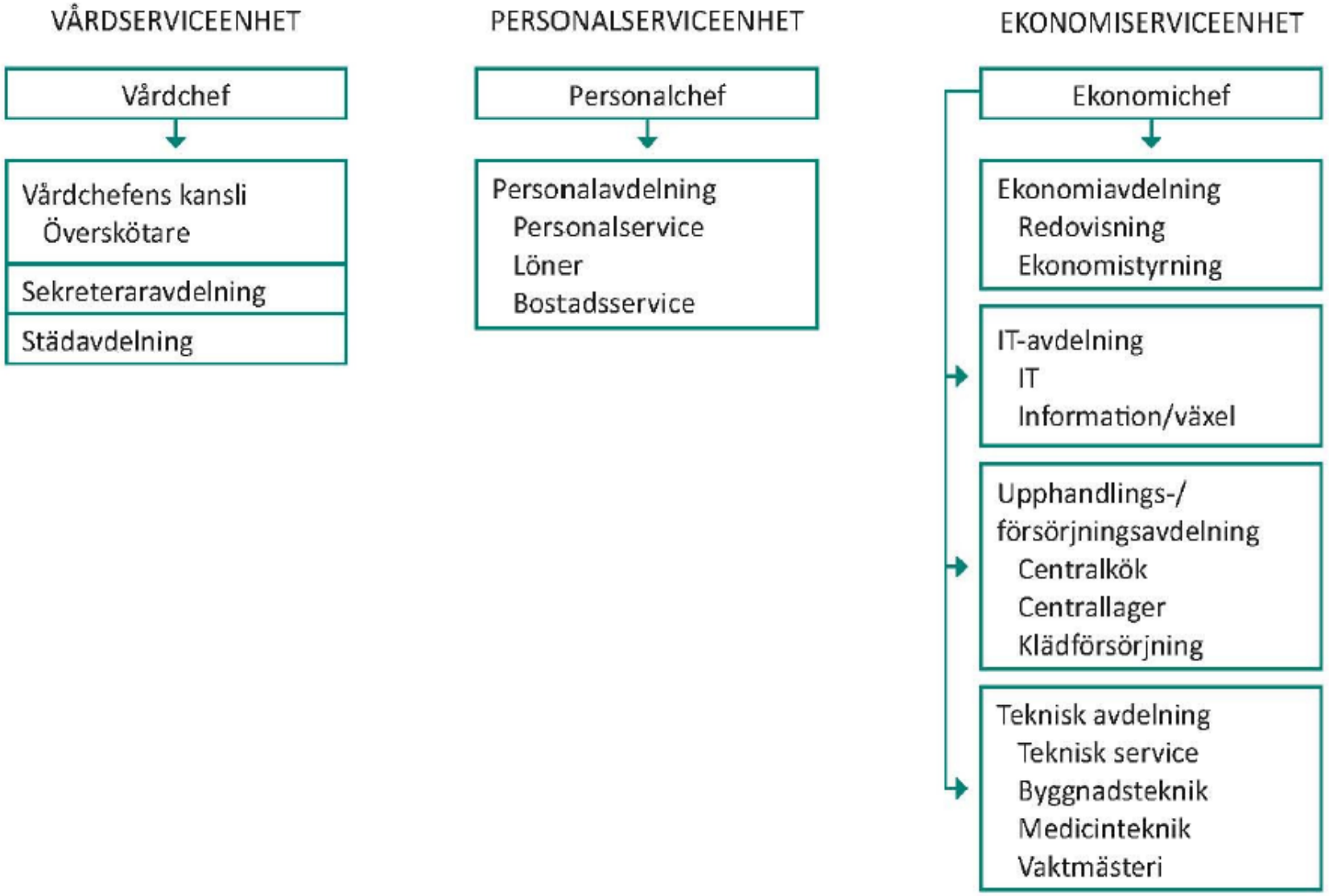
VÅRDSERVICEENHET
Vårdchef
Vårdchefens kansli
Överskötare
Sekreteraravdelning
Städavdelning
PERSONALSERVICEENHET
Personalchef
Personalavdelning
Personalservice
Löner
Bostadsservice
EKONOMISERVICEENHET
Ekonomichef
Ekonomiavdelning
Redovisning
Ekonomistyrning
IT-avdelning
IT
Information/växel
Upphandlings-/
försörjningsavdelning
Centralkök
Centrallager
Klädförsörjning
Teknisk avdelning
Teknisk service
Byggnadsteknik
Medicinteknik
Vaktmästeri

RESULTATRÄKNINGSPROGNOS FÖR LANDSKAPET ÅLAND

Bilaga 3

1.1.2012 - 31.12.2012

Verksamhetens intäkter		
Intäkter av verksamheten	40 400 000	
Hyresintäkter och ersättningar	1 400 000	
Verksamhetens övriga intäkter	1 000 000	42 800 000
Verksamhetens kostnader		
Personalkostnader	-108 000 000	
Material och förnödenheter	-19 000 000	
Hyror	-2 300 000	
Inköp av tjänster	-63 400 000	
Övriga kostnader	-3 300 000	
Överföring av kostnader för aktivering	9 600 000	-186 400 000
Resultat I		**-143 600 000**
Avskrivningar		-13 100 000
Resultat II		**-156 700 000**
Finansiella intäkter och kostnader		
Finansiella intäkter	23 100 000	
Finansiella kostnader	-200 000	22 900 000
Resultat III		**-133 800 000**
Extraordinära intäkter och kostnader		
Extraordinära intäkter	200 000	
Extraordinära kostnader	0	200 000
Resultat IV		**-133 600 000**
Pensionsintäkter och -kostnader		
Pensionsintäkter	16 500 000	
Pensionskostnader	-25 500 000	-9 000 000
Resultat V		**-142 600 000**
Överföringar		
Intäkter		
Europeiska Unionen	3 200 000	
Återbetalning av överföringar	100 000	
Övriga överföringsintäkter	10 300 000	13 600 000
Kostnader		
Undervisning, kultur och idrott	-17 500 000	
Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-41 800 000	
Arbetsmarknad	-900 000	
Primärnäringar	-12 200 000	
Övrigt näringsliv	-5 600 000	
Bostadsproduktion	-700 000	
Allmänna stöd	-6 600 000	
Överföringar till landskapets fonder utanför budgeten	0	
Övriga överföringskostnader	-17 700 000	-103 000 000
Resultat VI		**-232 000 000**
Skatter och intäkter av skattenatur		
Avräkningsbelopp	203 700 000	
Skattegottgörelse	16 500 000	
Återbäring av lotteriskatt	8 000 000	
Apoteksavgifter	600 000	
Övriga skatter och intäkter av skattenatur	0	228 800 000
Räkenskapsperiodens överskott/underskott		**-3 200 000**
Fonderingar och reserveringar		
Ökning/ minskning av utjämningsfond		5 300 000
Räkenskapsperiodens uppskattade resultat		**2 100 000**

PERSONAL PER HUVUDTITEL 2010 - 2012 Bilaga 4

Sammanställningen är uppgjord så att personal som tjänstgör deltid överstigande halvtid och personal som tjänstgör mer än halva året har räknats som en tjänst/huvudsyssla.

Informationen ges därmed på samma sätt som i landskapsregeringens personalbokslut för år 2009.

Ht. 41. LAGTINGET

År	Inrättade tjänster		Tillfälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2010	5				3		8	
2011	6				3		9	
2012	5				4		9	

Ht. 42. LANDSKAPSREGERINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillfälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2010	21 *		2		3		25	
2011	21		3		3		27	
2012	21		2		3		26	

* 1 vakant

År 2011 1 st. överförd till Ht. 43 Kansliavdelningen

År 2012 1 st. överförd till Ht. 43 Kansliavdelningen

Ht. 43. KANSLIAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillfälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2010	121 *		1		16	4	133	4
2011	122 **		3		15	4	136	4
2012	122 **		4		15	3	137	3

* 5 vakanta

** 4 vakanta

År 2011 1 st. överförd från Ht. 42 Landskapsregeringen

År 2012 1 st. överförd från Ht. 42 Landskapsregeringen

Ht. 44. FINANSAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillfälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2010	37		1		2		40	
2011	38 ½		1		2		41 ½	
2012	38 ½		2		2		42 ½	

År 2011 ½ st. överförd från Ht. 47 Näringsavdelningen

Ht. 45. SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillfälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2010	902 *		12		4		917	
2011	889 *		29		4		921	
2012	907 *		19		4		929	

* 1 vakant

År 2011 4 st. överförda från Ht. 46 Utbildnings- och kulturavdelningen

Ht. 46. UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillfälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2010	271 ½*		27 ½		74	1	371	1
2011	267 ½**		27		68	1	357 ½	1
2012	255		26 ½		79	2	360 ½	2

* 2 vakanta

** 5 vakanta

År 2011 4 st. överförda till Ht. 45 Social- och miljöavdelningen och 4 st. överförda till Ht. 48 Trafikavdelningen

År	Timlärare		Totalt
	Huvudsyssla	Bisyssla	
2010	44	34	78
2011	39	40	79
2012	57	13	70

Ht. 47. NÄRINGSAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillfälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2010	56		9		25		90	
2011	55 ½		10		24		89 ½	
2012	50 ½		8		19	1	77 ½	1

År 2011 ½ st. överförd till Ht. 44 Finansavdelningen

Ht. 48. TRAFIKAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillfälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2010	41				181	3	222	3
2011	43				182 ½	1	225 ½	1
2012	42				180 ½	1	222 ½	1

År 2011 4 st. överförda från Ht. 46 Utbildnings- och kulturavdelningen

TOTALT EXKLUSIVE TIMLÄRARE

År	Inrättade tjänster		Tillfälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2010	1 454 ½*		52 ½		308	8	1 806	8
2011	1 442 ½**		73		301 ½	6	1 807	6
2012	1 441 ***		61 ½		306 ½	7	1 804	7

* 9 vakanta

** 10 vakanta

*** 5 vakanta

TJÄNSTETABLÅ 2012

Bilaga 5

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
41. LAGTINGET			
41.05.01 Lagtingets kansli			
Inrättade tjänster			
Lagtingsdirektör		A 29	1
Biträdande lagtingsdirektör		A 28	1
Utskottssekreterare		A 27	1
Kanslisekreterare		A 21	1
Sekreterare/receptionist	Inrättas ej	A 19	-
Vaktmästare		A 18	1
			5
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Protokollsekreterare			1
Bibliotekarie, 69 %			1
Informationsassistent			1
Byråsekreterare			1
			4
42. LANDSKAPSREGERINGEN			
42.01.01 Lantrådet och landskapsregeringens ledamöter			
Inrättad tjänst			
Ministersekreterare ny fr 1.3	(tid. Lantrådets sekreterare A 18)	A 21	1
			1
42.05.12 Interreg IV A Central Baltic Programme 2007 - 2013			
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Programansvarig			1
Projektkoordinator			1
			2
42.05.13 Koordinering av integrationsarbetet			
Tillfällig tjänst			
Samordnare av integrations-/språk-frågor	Överförd till moment 43.01.01		-
			-

Tjänstebeteckning	Avlönings-klass	Antal
42.20.01 Konsumentrådgivningen		
Personal i arbetsavtalsförhållande		
Konsumentrådgivare, deltid		1
		1
42.25.01 Revisionsbyrån		
Inrättade tjänster		
Ledande revisor	A 27	1
Intern revisor	A 24	1
		2
42.30.20. Ålands statistik- och utredningsbyrå		
Inrättade tjänster		
Direktör	A 28	1
Utredningschef	A 25	1
Utredare	A 24	1
Statistikchef	A 25	1
Ekonom/statistiker	A 24	1
Statistiker	A 24	2
Biträdande statistiker	A 20	1
		8
Tillfällig tjänst		
Utredare		1
		1
42.40.01 Lagberedningen		
Inrättade tjänster		
Lagberedningschef	A 28	1
Lagberedare, Avt.	Avt.	6
Byråsekreterare	A 16	1
		8
Tillfällig tjänst		
Extra lagberedare		1
		1
42.50.20 Diskrimineringsombudsmannen		
Inrättad tjänst		
Diskrimineringsombudsman, 60 %	A 27	1
		1
42.59.20 Datainspektionen		
Inrättad tjänst		
Chef för datainspektionen	A 27	1
		1

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal

43. KANSLIAVDELNINGEN

43.01.01 Allmänna byrån

Inrättade tjänster			
Förvaltningschef		Avt.	1
Autonomiutvecklare/lagberedare	Vakant	Avt.	1
Chefsjurist		A 27	1
Jurist		A 26	1
Kommunikationschef		A 26	1
Kanslihandläggare ny fr 1.3	(tid. Förvaltningschefssekreterare A 17)	A 20	1
Jurist	Inrättad i TB1 2011	A 26	1
Ledande registrator		A 20	1
Registrator		A 17	1
Registrator		A 16	1
Registrator		A 15	1
Receptionist		A 15	2
Övervaktmästare		A 19	1
Vaktmästare-chaufför		A 15	1
Chef för Europarättsfrågor		A 27	1
EU-sakkunnig		A 25	1
EU-beredare ny fr 1.3	(tid. EU-handläggare A 15)	A 20	1
Personalchef		A 28	1
Personalsekreterare		A 24	1
Chef för jämställdhetsfrågor ny fr.1.3	(tid. Chef för jämställdhetsfrågor A 25)	A 26	1
Kanslihandläggare ny fr 1.3	(tid Byråsekreterare A 16)	A 20	1
Byråsekreterare		A 16	1
			23
Tillfällig tjänst			
Nationell expert			1
Samordnare av integrations-/språk-frågor	Överförd från moment 42.05.13		1
			2

43.01.01 Byggnadsbyrån

Inrättade tjänster			
Bostadslåneinspektör		A 24	1
Byggnadskonsulent		A 22	1
Elinspektör		A 24	1
			3

43.03.01 Ålandskontoret i Helsingfors

Inrättade tjänster			
Informationssekreterare		A 24	1
Byråsekreterare		A 16	1
			2

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
43.03.02 Ålandskontoret i Stockholm			
Tillfällig tjänst			
Informationssekreterare			1
			1
43.20.01 Planläggnings- och byggnadsväsendet			
Inrättad tjänst			
GIS-ingenjör		A 23	1
			1
43.27.04 Befrämjande av energihushållning och tryggande av energiförsörjning			
Tillfällig tjänst			
Energisamordnare, deltid			1
			1
43.40.01 Fastighetsenheten			
Inrättade tjänster			
Överinspektör		A 28	1
Administrationsansvarig		A 24	1
Avdelningssekreterare		A 17	1
Projektingenjör		A 25	1
Byggmästare		A 22	2
Maskinmästare		A 21	1
			7
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Fastighetstekniker/-skötare			1
Fastighetsskötare			1
Gårdskarl	Överförd från moment 46.44.20, TbI 2011		1
Vaktmästare/städare			1
Städare	1 överförd fr. moment 46.44.20, TbI 2011		6
Timmerman			1
			11
Gårdskarl, 30 %			1
Gårdskarl, 25 %			1
			13
43.60.20 Ålands polismyndighet			
Inrättade tjänster			
Polismästare		A 27	1
Överkommissarie		A 27	1
Kommissarie		A 24	3
Överkonstapel		A 21	14
Äldre konstapel	3 vakanta	A 19	50
Yngre konstapel		A 16	1
Kansliföreståndare		A 19	1

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
Kanslisekreterare		A 18	1
Kanslisekreterare		A 16	7
Alarmmästare		A 23	1
Alarmoperatör		A 17	6
			86
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Kanslisekreterare, 55,2 %			2
Städare			2
			4
Städare, 26 %			1
			5

44. FINANSAVDELNINGEN

44.01.01 Allmänna byrån

Inrättade tjänster			
Finanschef		A 30	1
Biträdande finanschef		A 27	1
Avdelningsjurist		A 27	1
Upphandlingsjurist		A 26	1
Finanscontroller		A 25	1
Budgetplanerare		A 25	1
Budgetberedare		A 22	1
Avdelningssekreterare/budget-beredare		A 19	1
Fondansvarig		A 25	1
IT-chef		A 26	1
IT-driftstekniker		A 23	2
IKT-ansvarig	Delad, se moment 47.44.20	A 22	0,5
			12,5
Personal i arbetsavtalsförhållande			
IT-assistent			1
			1

44.01.01 Redovisningsbyrån

Inrättade tjänster		
Landskapskamrer	A 27	1
Ekonom	A 23	1
Registeransvarig	A 19	1
Ledande bokförare	A 21	1
Kassör	A 21	1
Bokförare	A 19	2
Bokförare	A 18	1
Bokförare	A 17	2
Bokförare	A 16	3

Tjänstebeteckning	Avlönings-klass	Antal
Ledande lönebokförare	A 21	1
Bitr. ledande lönebokförare	A 19	1
Lönebokförare	A 18	5
		20
Personal i arbetsavtalsförhållande		
Rapportutvecklare		1
		1

44.01.01 Avtals- och pensionsbyrån

Inrättade tjänster		
Avtalschef	A 28	1
Biträdande avtalschef	A 25	1
Avtalssekreterare	A 20	1
Byråsekreterare	A 16	1
Pensionshandläggare	A 25	1
Registeransvarig	A 19	1
		6
Tillfällig tjänst		
Extra pensionshandläggare		1
		1

44.95.05 IKT-utveckling

Tillfällig tjänst		
Projektledare, deltid		1
		1

45. SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGEN

Inrättad tjänst		
Avdelningschef	A 28	1
		1

45.01.01 Socialvårdsbyrån

Inrättade tjänster		
Byråchef	A 26	1
Byråsekreterare	A 16	1
Socialinspektör	A 25	3
Klient- och patientombudsman	A 25	1
		6

45.01.01 Hälso- och sjukvårdsbyrån

Inrättade tjänster		
Landskapsläkare, fri avtalslön	Avt.	1
Byråsekreterare	A 16	1

Tjänstebeteckning	Avlönings-klass	Antal
Hälsovårdsinspektör	A 24	1
		3

45.01.01 Miljöbyrån

Inrättade tjänster		
Byråchef	A 26	1
Byråsekreterare	A 16	1
Landskapsveterinär	A 26	1
Miljöingenjör	A 25	2
Naturvårdsintendent	A 25	1
Biträdande naturvårdsintendent	A 24	1
Vattenbiolog	A 25	1
		8
Personal i arbetsavtalsförhållande		
Arbetsledare		1
		1

45.52.20 Naturreservat

Personal i arbetsavtalsförhållande		
Naturvårdsarbetare		3
		3

45.54.01 Vattenförsörjning och vattenvård

Tillfällig tjänst		
Utredare		1
		1

45.60.20 Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Inrättade tjänster		
Chef för Ålands miljö- och hälsoskydds-myndighet	A 27	1
Myndighetsjurist	A 26	1
Miljöskyddsinspektör	A 24	10
Hygieniker	Euro	1
Praktiserande veterinär	Euro	3
Praktiserande veterinär ny fr 1.3 (tid Besiktningsveterinär)	Euro	1
Förvaltningssekreterare, 75%	A 18	1
		18
Tillfälliga tjänster		
Miljöskyddsinspektör		2
Byråsekreterare		1
Veterinärassistent, deltid		1

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
Kanslist			1
			5

45.60.21 Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets laboratorium

Inrättade tjänster			
Laboratoriechef		A 26	1
Fältmästare		A 20	1
Kemist		A 24	1
Biolog		A 24	1
Biträdande fältmästare		A 19	1
Laborant	1 vakant	A 19	4
Laborant, deltid		A 19	1
			10

45.70.20 Ålands hälso- och sjukvård

Ålands hälso- och sjukvård upprättar egen tjänstetablå (se preliminär plan för hälso- och sjukvården 2012, bilaga 2)

46. UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGEN

46.01.01 Allmänna byrån

Inrättad tjänst			
Avdelningschef		A 28	1
			1
Inrättade tjänster			
Byråchef		A 26	1
Planerare		A 23	2
Avdelningssekreterare		A 17	1
			4

46.01.01 Utbildningsbyrån

Inrättade tjänster			
Byråchef		A 26	1
Överinspektör		A 25	2
Enhetschef	Indras	A 23	-
			3
Tillfälliga tjänster			
Programansvarig			1
Koordinator			0,5
Utredare			0,5
			2

Tjänstebeteckning	Avlönings-klass	Antal
46.01.01 Kulturbyrån		
Inrättade tjänster		
Byråchef	A 26	1
Kulturkonsulent	A 22	1
		2
46.01.01 Ålands landskapsarkiv		
Inrättad tjänst		
Landskapsarkivarie	A 24	1
		1
46.09.05 Nordiskt kulturutbyte		
Personal i arbetsavtalsförhållande		
Institutssekreterare		1
		1
46.11.04 Ålands ungdomsråd		
Personal i arbetsavtalsförhållande		
Ungdomskonsulent, deltid		1
		1
46.13.25 Kulturell verksamhet vid Eckerö post- och tullhus		
Personal i arbetsavtalsförhållande		
Verksamhetsledare, deltid (bisyssla)		1
		1
46.19.08 Utgifter för projekten Nätpedagogik och Validering på Åland		
Tillfälliga tjänster		
Projektledare		1
Projektledare		1
		2
46.32.20 Ålands folkhögskola		
Inrättade tjänster		
Rektor	C 63	1
Ämneslärare	C 51	2
Ämneslärare	C 48	4
Skolekonom	A 18	1
Fastighetsskötare	A 15	1
Städare	A 10	1
		10

Tjänstebeteckning	Avlönings-klass	Antal
Personal i arbetsavtalsförhållande		
Kosthållare-kock		1
Kock		1
Kock, 78,4 %		1
Städare		1
Skolvärdinna		1
		5

46.34.20 Ålands musikinstitut

Inrättade tjänster		
Rektor	C 63	1
Pianolärare/ackompanjatör	C 51	1
Lärare (klarinett)	C 51	1
Lärare (sång)	C 51	2
Lärare (dans)	C 51	1
Lärare (gitarr) ny fr 1.8	C 51	1
Lärare (bläckblåsinstrument)	C 48	1
Lärare (violin)	C 48	1
Lärare (piano)	C 48	1
Ekonom	A 18	1
		11
Personal i arbetsavtalsförhållande		
Vaktmästare, 68 %		1
Städare		1
		2
Städare, 31,4 %		1
		3

46.41.20 Ålands sjösäkerhetscentrum

Inrättade tjänster		
Chef	A 26	1
Instruktör	A 24	1
Maskinmästare	A 21	1
Ekonom	A 17	1
		4
Tillfällig tjänst		
Instruktör/marknadsförare		1
		1

46.44.21 Skoljordbruket Jomala gård

Inrättad tjänst		
Driftsledare	A 20	1
		1

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Lantarbetare			1
			1

46.45.20 Ålands gymnasium

Inrättade tjänster			
Förvaltningschef		Avt.	1
Rektor för Ålands yrkesgymnasium		A 28	1
Rektor för Ålands lyceum		A 28	1
Planerare ny fr 1.3		A 26	1
Utbildningsledare		A 26	5
IT-chef		A 25	1
Studiehandledare		A 25	4
IKT-handledare		A 24	2
Lektor		Euro	51
Speciallärare		Euro	4
Specialyrkeslärare		Euro	1
Lektor i yrkesämnen		Euro	45
Assistent		C 52	0,5
Systemansvarig		A 24	2
Utbildningsplanerare		A 22	2
Ekonomichef		A 25	1
Personalsekreterare ny fr 1.3	(tid. Skolekonom A 18)	A 19	1
Skolekonom		A 18	3
Kanslist		A 16	5
Restaurangföreståndare-kock		A 20	2
Restaurangföreståndare-kock		A 19	1
Driftstekniker		A 19	1
Städare	Överförd från moment 46.55.20	A 10	1
			136,5

Tillfällig tjänst			
Planerare 1.1-29.2			-
Studiehandledare			3,5
IKT-handledare			1
Specialyrkeslärare fr 1.4			1
Assistent			4
Kanslist			1
Kanslist, 60 %			2
			12,5

Personal i arbetsavtalsförhållande			
Fastighetsskötare			5
Vaktmästare/städledare			3
Vaktmästare			2
Vaktmästare, 54,9 %			1
Kock			4
Kock, 88,9 %			1

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
Köksbiträde			8
Städare			27
			51

46.55.20 Högskolan på Åland

Inrättade tjänster			
Rektor		Avt.	1
Enhetschef		A 26	1
Administrativ chef ny fr 1.3	(tid. Ekonomi- och personalchef A 24)	A 27	1
Bibliotekschef		A 24	1
IT-chef		A 25	1
Internationell koordinator		A 24	1
Kursplanerare		C 58	1
Överlärare/lektor		C 59-C 63	1
Överlärare/lektor		C 59-C 63	9
Överlärare/lektor		C 55-C 63	6
Överlärare/lektor		C 55-C 63	2
Överlärare/lektor		C 55-C 58	13
IT-handledare		C 58	1
Studiehandledare		C 58	1
Assistent		C 56	0,5
Dataansvarig		A 24	2
Studiesekreterare		A 23	1
Planerare		A 23	2
Högskolesekreterare		A 18	4
Städare	1 tjänst överförd till moment 46.45.20	A 10	1
			50,5
Tillfälliga tjänster			
Studiehandledare			1
Laboratorieingenjör, 55,2 %			1
Vicerektor			1
Informatiker			1
Webbansvarig, 60%	(tid.Informationssekreterare, 60 %)		1
Högskolesekreterare			1
Kurssekreterare, 55,2 %			1
Kvalitetsansvarig			1
			8
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Fastighetsskötare-driftstekniker			3
Städare			3
			6

46.60.20 Museibyrån

Inrättade tjänster			
Landskapsantikvarie		A 27	1

Tjänstebeteckning		**Avlönings-klass**	**Antal**
Överantikvarie		A 24	2
Enhetschef		A 21	1
Driftstekniker		A 19	1
Ekonomiassistent		A 17	1
Museisekreterare		A 15	1
Byråsekreterare		A 16	1
Enhetschef		A 24	1
Antikvarie		A 23	6
Antikvarie i marinarkeologi		A 23	1
Konservator		A 21	1
Planerare ny fr 1.3	(tid. Assistent-ritare A 17)	A 19	1
Enhetschef		A 24	1
Pedagog		A 19	1
Assistent		A 18	1
Utställningsassistent		A 17	1
Receptionist		A 14	1
Museivärd		A 12	3
Konstintendent		A 23	1
Utställningsassistent		A 17	1
			28
<u>Tillfällig tjänst</u>			
Projektledare/arkeolog			1
			1
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Städare			3
Etnolog			1
Verksamhetsledare			1
Projektledare			1
Timmerman			4
Byggnadsarbetare			1
Timmerman/murare			1
			12

46.80.20 Ålands landskapsarkiv

<u>Inrättade tjänster</u>			
Byråsekreterare		A 16	1
Arkivbiträde		A 15	2
			3

47. NÄRINGSAVDELNINGEN

<u>Inrättad tjänst</u>			
Avdelningschef		A 28	1
			1

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
47.01.01 Allmänna byrån			
Inrättade tjänster			
Byråchef		A 27	1
Finansieringshandläggare		A 24	2
Koordinator ny fr 1.3		A 24	1
Avdelningssekreterare		A 17	1
			5
Tillfälliga tjänster			
Näringslivsutvecklare	Delad, se moment 47.03.24		1
Koordinator 1.1-29.2			-
Handläggare			1
Utredare			1
			3
47.01.01 Jordbruksbyrån			
Inrättade tjänster			
Byråchef		A 27	1
Växtskyddsinspektör		A 22	1
Lantbruksinspektör		A 21	1
Byråsekreterare		A 16	1
Finansieringshandläggare		A 24	1
Programansvarig		A 24	1
Miljöstödshandläggare		A 21	1
Ledande avbytare		A 21	1
			8
Tillfälliga tjänster			
Handläggare			2
			2
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Registerhanterare, 82,8 %			1
			1
47.01.01 Fiskeribyrån			
Inrättade tjänster			
Byråchef		A 26	1
Fiskerikonsulent		A 22	1
Fiskeriinspektör		A 22	1
			3
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Fiskeribiolog, deltid			1
			1

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
47.01.01 Skogsbruksbyrån			
Inrättade tjänster			
Byråchef		A 26	1
Ledande skogsbruksplanerare		A 22	1
Skogsbruksplanerare		A 21	1
Skogsbruksingenjör		A 23	1
Skogsbruksingenjör		A 22	1
Skogsförvaltare		A 22	1
Byråsekreterare		A 16	1
Jaktförvaltare		A 24	1
Jakthandläggare		A 22	1
			9
47.03.23 Ålands landsbygdscentrum			
Inrättad tjänst			
Landsbygdsutvecklare		A 24	1
			1
47.03.24 Kostnader för skärgårdsnämnden			
Tillfällig tjänst			
Näringslivsutvecklare	Delad, se moment 47.01.01		-
			-
47.15.23 Utgifter för avbytarservice inom lantbruket			
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Lantbruksavbytare			12
			12
Lantbruksavbytare, 25 %			1
			13
47.30.20 Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet			
Inrättade tjänster			
Myndighetschef		A 27	1
Biträdande myndighetschef		A 24	1
Handläggningschef		A 23	1
Vägledare		A 19	4
Informationskoordinator ny fr.1.3		A 19	1
Förmedlare		A 18	4
Informatör		A 18	2
Handläggare		A 18	5
			19

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
Tillfällig tjänst			
Projektansvarig 1.1-29.2			-
			-

47.30.25 Utgifter för projekt

Tillfälliga tjänster			
Projektsakkunning, 80 %			1
Projektkoordinator, 80 %			1
			2

47.44.20 Ålands teknologicentrum

Inrättade tjänster			
Verksamhetschef		A 25	1
Företagsrådgivare ny fr 1.3	(tid. Projektledare A 24)	A 24	1
IKT-ansvarig	Delad, se moment 44.01.01	A 22	0,5
			2,5
Tillfällig tjänst			
Affärsutvecklare			1
			1

47.46.20 Försöksverksamheten

Inrättade tjänster			
Föreståndare	Indras	A 26	-
Försöksledare	Indras	A 21	-
Fältmästare	(1 tjänst indrogs TB1 2011) Indras	A 18	-
Trädgårdsfältmästare	Indras	A 18	-
Fältmästare i ekologisk odling	Indras	A 18	-
Försökssekreterare	Indras	A 16	-
			-
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Försöksbiträde	Avslutas		-
			-

47.55.20 Skötsel av egna skogar

Personal i arbetsavtalsförhållande			
Skogsarbetare			2
			2

47.58.20 Ålands fiskodling, Guttorp

Inrättade tjänster			
Fiskevårdsinspektör		A 24	1

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
Fiskmästare		A 18	1
			2
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Gårdskarl-maskinist			1
Fiskmästare			2
			3

48. TRAFIKAVDELNINGEN

Inrättad tjänst			
Överingenjör		A 28	1
			1

48.01.01 Allmänna byrån

Inrättade tjänster			
Byråchef		A 26	1
Avdelningssekreterare		A 17	1
Ekonomichef		A 21	1
Projekteringsingenjör	Överförd från moment 48.32.20	A 23	1
			4

48.01.01 Produktionsbyrån

Inrättad tjänst			
Byråchef		A 26	1
			1

48.01.01 Trafikbyrån

Inrättade tjänster			
Byråchef		A 26	1
Trafikingenjör		A 25	1
Vägingenjör		A 25	1
Bro- och hamningenjör		A 25	1
Projekteringsingenjör	Överförda från moment 48.32.20	A 22	2
Mätningsingenjör	Överförd från moment 48.32.20	A 22	1
Trafiksäkerhetskonsulent		A 21	1
Projektingenjör	Indras	A 22	-
Handläggare		A 22	1
Projektassistent		A 16	1
			10

48.05.20 Ålandstrafiken

Inrättade tjänster			
Enhetschef		A 22	1
Bokare		A 16	1

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
Bokare		A 14	2
			4

48.21.20 Rederiverksamhet

Inrättade tjänster			
Sjötrafikchef		A 25	1
Teknisk inspektör		A 25	1
Sjöpersonalinspektör		A 20	1
Sjölöneräknare		A 17	1
			4
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Befälhavare			19
Befälhavare/maskinchef			3
Styrman			10
AT-vaktman			41
Vaktgående maskinchef			19
Kock			9
Städare			5
Båtförare			1
Befälhavare			1
Fartygsmästare			1
Motorman			1
Matros/båtsman			1
			111
Båtförare, 42,5 %			1
			112

48.21.22 Linfärjetrafiken

Personal i arbetsavtalsförhållande			
Linfärjeförare	Överförda från moment 48.31.20		23
			23

48.31.20 Vägunderhållsverksamhet

Inrättade tjänster			
Vägmästare		A 23	2
Byggmästare		A 22	2
			4
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Brovakt			2
Byggnadsarbetare			2
Arbetsledare			5
Maskinförare			9
Maskinförare, deltid			1
Maskinförare/lastbilsförare			1
Lastbilsförare			5
Väghyvelförare			3

Tjänstebeteckning		Avlönings-klass	Antal
Underhållsmålare			1
Färjförare	Överförda till moment 48.21.22		-
Arbetsledare	Överförd från moment 48.32.20		0,5
Mätningsbiträde	Överförd från moment 48.32.20		1
			30,5

48.32.20 Projektering, mark- och vattenplanering

Inrättade tjänster			
Projekteringsingenjör	Överförd till moment 48.01.01	A 23	-
Projekteringsingenjör	Överförda till moment 48.01.01	A 22	-
Mätningsingenjör	Överförd till moment 48.01.01	A 22	-
			-
Personal i arbetsavtalsförhållande			
Arbetsledare	Överförd till moment 48.31.20		-
Mätningsbiträde	Överförd till moment 48.31.20		-
			-

38.50.20 Verkstad och lager

Inrättade tjänster		
Enhetschef	A 25	1
Verkmästare	A 19	1
		2
Personal i arbetsavtalsförhållande		
Lagerförman		1
Lagerarbetare		2
Montör		8
Verkstadsarbetare		2
Snickare		1
Elektriker		1
		15

48.70.20 Motorfordonsbyrån

Inrättade tjänster		
Trafikinspektör	A 26	1
Besiktningsman	A 23	1
Besiktningsman	A 21	1
Bilbesiktningstekniker	A 19	4
Registerföreståndare	A 21	1
Byråsekreterare	A 16	1
Byråfunktionär	A 15	3
		12
Personal i arbetsavtalsförhållande		
Städare		1
		1

LÖNETABELL FÖR A-LÖNER Bilaga 6

fr.o.m. 1.5.2011

Summan av grundlöner, dyrortstillägg samt ålderstillägg per månad i euro.

Lkl	Antal ålderstillägg						
	0	1	2	3	4	5	6
A 1	1 430,51	1 502,04	1 577,14	1 656,00	1 730,52	1 791,09	1 826,91
A 2	1 444,93	1 517,18	1 593,04	1 672,69	1 747,96	1 809,14	1 845,32
A 3	1 461,79	1 534,88	1 611,62	1 692,20	1 768,35	1 830,24	1 866,84
A 4	1 478,05	1 551,95	1 629,55	1 711,03	1 788,03	1 850,61	1 887,62
A 5	1 493,89	1 568,58	1 647,01	1 729,36	1 807,18	1 870,43	1 907,84
A 7	1 519,75	1 595,74	1 675,53	1 759,31	1 838,48	1 902,83	1 940,89
A 8	1 542,27	1 619,38	1 700,35	1 785,37	1 865,71	1 931,01	1 969,63
A 9	1 564,39	1 642,61	1 724,74	1 810,98	1 892,47	1 958,71	1 997,88
A 10	1 597,96	1 677,86	1 761,75	1 849,84	1 933,08	2 000,74	2 040,75
A 11	1 624,71	1 705,95	1 791,25	1 880,81	1 965,45	2 034,24	2 074,92
A 12	1 654,66	1 737,39	1 824,26	1 915,47	2 001,67	2 071,73	2 113,16
A 13	1 684,32	1 768,54	1 856,97	1 949,82	2 037,56	2 108,87	2 151,05
A 14	1 721,64	1 807,72	1 898,11	1 993,02	2 082,71	2 155,60	2 198,71
A 15	1 764,18	1 852,39	1 945,01	2 042,26	2 134,16	2 208,86	2 253,04
A16	1 821,41	1 912,48	2 008,10	2 108,50	2 203,38	2 280,50	2 326,11
A 17	1 889,89	1 984,38	2 083,60	2 187,78	2 286,23	2 366,25	2 413,57
A 18	1 975,70	2 074,48	2 178,20	2 287,11	2 390,03	2 473,68	2 523,15
A 19	2 070,40	2 173,92	2 282,62	2 396,75	2 504,60	2 592,26	2 644,11
A 20	2 185,11	2 294,37	2 409,09	2 529,54	2 643,37	2 735,89	2 790,61
A 21	2 337,23	2 454,09	2 576,79	2 705,63	2 827,38	2 926,34	2 984,87
A 22	2 584,42	2 713,64	2 849,32	2 991,79	3 126,42	3 235,84	3 300,56
A 23	2 722,99	2 859,14	3 002,10	3 152,21	3 294,06	3 409,35	3 477,54
A 24	2 905,34	3 050,61	3 203,14	3 363,30	3 514,65	3 637,66	3 710,41
A 25	3 109,42	3 264,89	3 428,13	3 599,54	3 761,52	3 893,17	3 971,03
A 26	3 412,65	3 583,28	3 762,44	3 950,56	4 128,34	4 272,83	4 358,29
A 27	3 773,14	3 961,80	4 159,89	4 367,88	4 564,43	4 724,19	4 818,67
A 28	4 166,99	4 375,34	4 594,11	4 823,82	5 040,89	5 217,32	5 321,67
A 29	4 595,65	4 825,43	5 066,70	5 320,04	5 559,44	5 754,02	5 869,10
A 30	5 067,76	5 321,15	5 587,21	5 866,57	6 130,57	6 345,14	6 472,04
A 31	5 612,15	5 892,76	6 187,40	6 496,77	6 789,12	7 026,74	7 167,27
A 32	6 212,06	6 522,66	6 848,79	7 191,23	7 514,84	7 777,86	7 933,42
A 33	6 876,56	7 220,39	7 581,41	7 960,48	8 318,70	8 609,85	8 782,05
A 34	7 319,03	7 684,98	8 069,23	8 472,69	8 853,96	9 163,85	9 347,13
A 35	8 101,23	8 506,29	8 931,60	9 378,18	9 800,20	10 143,21	10 346,07
A 36	8 955,89	9 403,68	9 873,86	10 367,55	10 834,09	11 213,28	11 437,55

Därutöver tillkommer ett allmänt tillägg om 120 euro per månad.

LÖNETABELL FÖR C-LÖNER

fr.o.m. 1.8.2011

Summan av grundlöner, dyrortstillägg samt ålderstillägg per månad i euro.

Lkl	Antal ålderstillägg						
	0	1	2	3	4	5	6
C 25	1 454,83	1 527,57	1 603,95	1 684,15	1 759,94	1 821,54	1 857,97
C 26	1 465,34	1 538,61	1 615,54	1 696,32	1 772,65	1 834,69	1 871,38
C 27	1 475,26	1 549,02	1 626,47	1 707,79	1 784,64	1 847,10	1 884,04
C 28	1 488,01	1 562,41	1 640,53	1 722,56	1 800,08	1 863,08	1 900,34
C 29	1 500,95	1 576,00	1 654,80	1 737,54	1 815,73	1 879,28	1 916,87
C 30	1 519,02	1 594,97	1 674,72	1 758,46	1 837,59	1 901,91	1 939,95
C 31	1 533,54	1 610,22	1 690,73	1 775,27	1 855,16	1 920,09	1 958,49
C 32	1 549,28	1 626,74	1 708,08	1 793,48	1 874,19	1 939,79	1 978,59
C 33	1 563,87	1 642,06	1 724,16	1 810,37	1 891,84	1 958,05	1 997,21
C 34	1 592,23	1 671,84	1 755,43	1 843,20	1 926,14	1 993,55	2 033,42
C 35	1 608,86	1 689,30	1 773,76	1 862,45	1 946,26	2 014,38	2 054,67
C 36	1 627,00	1 708,35	1 793,77	1 883,46	1 968,22	2 037,11	2 077,85
C 37	1 645,85	1 728,14	1 814,55	1 905,28	1 991,02	2 060,71	2 101,92
C 38	1 668,66	1 752,09	1 839,69	1 931,67	2 018,59	2 089,24	2 131,02
C 39	1 691,96	1 776,56	1 865,39	1 958,66	2 046,80	2 118,44	2 160,81
C 40	1 719,29	1 805,25	1 895,51	1 990,29	2 079,85	2 152,64	2 195,69
C 41	1 747,87	1 835,26	1 927,02	2 023,37	2 114,42	2 188,42	2 232,19
C 42	1 777,86	1 866,75	1 960,09	2 058,09	2 150,70	2 225,97	2 270,49
C 43	1 811,83	1 902,42	1 997,54	2 097,42	2 191,80	2 268,51	2 313,88
C 44	1 845,66	1 937,94	2 034,84	2 136,58	2 232,73	2 310,88	2 357,10
C 45	1 883,31	1 977,48	2 076,35	2 180,17	2 278,28	2 358,02	2 405,18
C 46	1 920,67	2 016,70	2 117,54	2 223,42	2 323,47	2 404,79	2 452,89
C 47	1 963,21	2 061,37	2 164,44	2 272,66	2 374,93	2 458,05	2 507,21
C 48	2 004,73	2 104,97	2 210,22	2 320,73	2 425,16	2 510,04	2 560,24
C 49	2 052,24	2 154,85	2 262,59	2 375,72	2 482,63	2 569,52	2 620,91
C 50	2 101,26	2 206,32	2 316,64	2 432,47	2 541,93	2 630,90	2 683,52
C 51	2 164,81	2 273,05	2 386,70	2 506,03	2 618,80	2 710,46	2 764,67
C 52	2 218,65	2 329,58	2 446,06	2 568,36	2 683,94	2 777,88	2 833,44
C 53	2 281,75	2 395,84	2 515,63	2 641,41	2 760,27	2 856,88	2 914,02
C 54	2 348,06	2 465,46	2 588,73	2 718,17	2 840,49	2 939,91	2 998,71
C 55	2 556,19	2 684,00	2 818,20	2 959,11	3 092,27	3 200,50	3 264,51
C 56	2 615,03	2 745,78	2 883,07	3 027,22	3 163,44	3 274,16	3 339,64
C 57	2 678,99	2 812,94	2 953,59	3 101,27	3 240,83	3 354,26	3 421,35
C 58	2 767,39	2 905,76	3 051,05	3 203,60	3 347,76	3 464,93	3 534,23
C 59	2 839,21	2 981,17	3 130,23	3 286,74	3 434,64	3 554,85	3 625,95
C 60	2 949,50	3 096,98	3 251,83	3 414,42	3 568,07	3 692,95	3 766,81

C 61	3 023,69	3 174,87	3 333,61	3 500,29	3 657,80	3 785,82	3 861,54
C 62	3 151,07	3 308,62	3 474,05	3 647,75	3 811,90	3 945,32	4 024,23
C 63	3 289,01	3 453,46	3 626,13	3 807,44	3 978,77	4 118,03	4 200,39
C 64	3 443,11	3 615,27	3 796,03	3 985,83	4 165,19	4 310,97	4 397,19
C 65	3 599,28	3 779,24	3 968,20	4 166,61	4 354,11	4 506,50	4 596,63
C 66	3760,16	3 948,17	4 145,58	4 352,86	4 548,74	4 707,95	4 802,11
C 67	3944,93	4 142,18	4 349,29	4 566,75	4 772,25	4 939,28	5 038,07
C 68	4 148,66	4 356,09	4 573,89	4 802,58	5 018,70	5 194,35	5 298,24
C 69	4 361,28	4 579,34	4 808,31	5 048,73	5 275,92	5 460,58	5 569,79
C 70	4 585,78	4 815,07	5 055,82	5 308,61	5 547,50	5 741,66	5 856,49
C 71	4 821,08	5 062,13	5 315,24	5 581,00	5 832,15	6 036,28	6 157,01
C 72	5 069,26	5 322,72	5 588,86	5 868,30	6 132,37	6 347,00	6 473,94
C 73	5 328,53	5 594,96	5 874,71	6 168,45	6 446,03	6 671,64	6 805,07
C 74	5 601,48	5 881,55	6 175,63	6 484,41	6 776,21	7 013,38	7 153,65
C 75	5 888,77	6 183,21	6 492,37	6 816,99	7 123,75	7 373,08	7 520,54

Därutöver tillkommer ett allmänt tillägg om 120 euro per månad.

Bilaga 7

ÖVERSIKT ÖVER LANDSKAPETS OCH KOMMUNERNAS INVESTERINGSPLANER

Avsikten med översikten är att ge en ungefärlig bild av investeringsvolymen inom den offentliga sektorn. Kostnaderna är därför endast angivna i miljoner euro (me) och inplacerade under de år de huvudsakligen antas genomförda. Stora investeringar har dock fördelats mellan åren. Kostnadsangivelsen och tidsinplaceringen innebär inte något ställningstagande till för vilken kostnad respektive när landskapsandel betalas.

Översikten är vad gäller landskapets projekt uppgjord på basen av den information som legat till grund för budgetförslaget. Vad gäller de kommunala projekten har informationen inhämtats per e-post/muntligt före kommunernas budgetbehandling. **Alla kostnadsangivelser är exklusive moms.**

Avsikten är att ge en bild av hur projekten kan förverkligas, inte när och hur de budgeteras.

Byggnadsprojekt	**År 2011**	**År 2012**	**År 2013**
Landskapets byggnadsprojekt			
Renovering och ombyggnad av självstyrelsegården	1,2 me	4,2 me	3,1 me
Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS)			
Om- och tillbyggnad av centralsjukhuset, etapp II och III	6,0 me		
Planering, om- och nybyggnation Gullåsen mm		0,4 me	4,0 me
Grundrenovering av personalbostäder			1,5 me
Läkemedelscentralen		1,7 me	0,5 me
Källaren, obduktionsutrymmen	0,4 me	0,3 me	
Olika planererade projekt under fastighetsförvaltningen			
Polishuset			
Ombyggnader			
Ålands lyceum			
Renovering tak, sanering pannrum			
Ålands sjömansskola			
Förnya elsystem, ventilation, golv			
Ålands yrkesskola			
Förnya fönster, VVS, vattentak, svetsverkstad renovering			
Ålands museum			
Förnyande av ventilation			
Bergsskyddet			
Förnyelse av ventilation (LR´s andel)			
Övriga mindre reparationer och åtgärder			
Sammanlagt för dessa projekt	2,0 me	2,4 me	1,5 me
Ålands sjöfartsmuseum, totalkostnad 10,4 me	3,5 me	2,9 me	
Utvecklande av Bomarsund		0,5 me	2,0 me
Kortruttsinvesteringar	0,2 me	1,8 me	2,0 me
Vägstation i Godby			0,7 me
Uppskattad volym	**13,3 me**	**11,8 me**	**15,3 me**

Byggnadsprojekt	År 2011	År 2012	År 2013
Kommunernas byggnadsprojekt			
Brändö kommun			
Reningsverk	0,3 me		
Eckerö kommun			
Grundförbättring av Skagvägen		0,1 me	
Grundförbättring av Skeppsviksvägen	0,1 me		
Vatten-och avloppsledning till Torp	0,2 me		
Ombyggnad av skolans hyreshus tot 0,3 2013-2014			0,2 me
Finströms kommun			
Vägar och kommunalteknik på nytt bostadsområde i Godby			0,1 me
Utbyggnad av omsorgsboende Rosengård totalt 1,6 2012-2013		0,3 me	1,3 me
Sluttäckning av deponi flyttat till 2014			
Nybyggnad av skyddsrum för daghem,simhall och Godbyhallen			0,1 me
4 nya klassrum Källbo skola 945 totalt 2012-2014			0,1 me
Föglö kommun			
Grundförbättring och ytbeläggning av Sintingvägen		0,1 me	
Nybyggnad av kommunalväg till Sintingsområdet			
Ytbeläggning av Skogboda kommunalväg			0,2 me
Lagerhall		0,2 me	
Geta kommun			
Reningsverk	0,1 me		
Hammarlands kommun			
Avlopp i Frebbenby och Mörby		0,1 me	0,1 me
Hammarcenter röstat tak			0,2 me
Tillbyggnad av daghemmet		2,0 me	
Kommunalteknik till Öra		0,2 me	0,3 me
Jomala kommun			
Tillbyggnad av gymnastiksal		0,1 me	
Dagvatten genom Mariehamn	0,1 me	0,2 me	
Kungsö byggnadsplaneområde	0,2 me		
Ombyggnad av kommunalhuset		0,1 me	0,1 me
Daghemsbyggnation			1,5 me
Avlopp i glesbygd	0,1 me	0,1 me	
Kumlinge kommun			
Reningsverk samt utbyggnad av avloppsnät	0,1 me	0,1 me	
Kommunalteknik Vårholms bostadsområde	0,1 me	0,2 me	
Arbeten vid Kastörens bostadsområde	0,1 me		
Renovering/nybyggnad serviceboende och dagis 1,5-2,5m€		2,0 me	
Kökar kommun			
Vägar och kommunalteknik Björnsnäs		0,1 me	0,2 me
Avloppsreningsverk och ledningsnät i Hellsö	0,2 me		
Lemlands kommun			
Närvärmenät Söderby		0,1 me	
Förlängning av Lembötevägen		0,1 me	
Ytbeläggning av Haddnäsvägen			
Avlopp Brinken etapp 1-2		0,2 me	

Byggnadsprojekt	År 2011	År 2012	År 2013
Om- och nybyggnad av gymnastiksal		1,2 me	
Lumparlands kommun			
Byggande av hyresbostäder		0,3 me	
Renovering av ungdomslokalen Furuborg		0,1 me	
Belysning GC-vägar		0,1 me	
Sammanbyggnad av daghemsbyggnaderna			0,1 me
Mariehamns stad			
Nätverk- och driftssäkerhet	0,3 me		
Daghemmet Nyängen	0,9 me	0,8 me	
Trobergshemmets om- o tillbyggnad etapp I	4,0 me		
Trobergshemmets om- o tillbyggnad etapp II	1,8 me	4,9 me	0,7 me
Ytternäs skola, om och tillbyggnad	1,0 me		
Övernäs låg-och mellanstadieskola, om- och tillbyggnad	0,3 me	1,5 me	6,0 me
Strandnäs högstadieskola, ombyggnad av kök			0,6 me
Hoppgrop, Bollhalla	0,1 me		
Konstgräsplan	0,4 me		
Sjöfartsparken	0,2 me		
Norragatan			0,1 me
Bolstavägen			0,1 me
Högbackagatan			0,4 me
Blomstervägen			0,2 me
Solvändan		0,2 me	
Nygatan projektering			0,2 me
Ålandsvägen ombyggnad			0,1 me
Storagatan/Strandgatan		0,1 me	
Storgärdan gatubyggnad	0,2 me		
Södra Horelli	0,3 me	1,4 me	0,2 me
Godbyvägen södra			0,4 me
Profilhöjande investeringar			0,1 me
Energimätare	0,3 me	0,4 me	0,3 me
Västra hamnen kaj 4			2,3 me
Västra hamnen breddning av hamnområde		1,9 me	
Västra hamnen ombyggnad av Vikingterminalen	1,6 me	0,1 me	0,3 me
Västra hamnen hydraulisk bilramp kaj 6	0,4 me		
Västra hamnen landgångar kaj 6		4,7 me	
Småbåtshamnar, Fahlers			0,1 me
Lotsbroverket, ny gasmotor			0,1 me
Storagatan/Strandgatan		0,1 me	
Dagvatten norra stan	0,2 me		
Stamavlopp, V Esplanadgatan		0,3 me	
Dagvattenutfall Slemmern			0,1 me
Östernäsledning från parkgatan	0,2 me		0,1 me
Odal-snedgränd		0,1 me	
Pumpstationer Korrvik-Horelliområdet			0,2 me
Saltviks kommun			
Grundförbättring vägar		0,7 me	
Utbyggnad av avloppsnät, Laby-Nääs		0,2 me	0,2 me

Byggnadsprojekt	År 2011	År 2012	År 2013
Utbyggnad av avloppsnät, Ödkarby-Laby	0,2 me		
Utbyggnad av avloppsnät längs Vandöfjärdens östra strand	0,1 me		
Sottunga kommun			
Ingen investering över 0,1 me			
Sunds kommun			
Ingen investering över 0,1 me			
Vårdö kommun			
Vattendistributionsledningar	0,2 me		
Hyresbostäder		0,5 me	
Reningsverk ca 0,1-0,2			0,2 me
De Gamlas Hem			
Ingen investering över 0,1 me			
Ålands Omsorgsförbund			
Specialboende autism, Godby			0,7 me
Boende i Kattby, Hammarland	0,9 me		
Norra Ålands högstadiedistrikt			
Grundrenovering av skollbyggnaden	0,2 me	0,2 me	0,2 me
Södra Ålands högstadiedistrikt			
Tillbyggnad Kyrkby HST		0,6 me	0,7 me
Uppskattad volym			
	15,4 me	**26,7 me**	**19,1 me**

Uppskattad volym - landskapet	13,3 me	11,8 me	15,3 me
Uppskattad volym - kommunerna	15,4 me	26,7 me	19,1 me
Uppskattad totalvolym	**28,7 me**	**38,5 me**	**34,4 me**

Beskrivning av investeringsprojekt - budget 2012

Bilaga 8

*= årliga anslag
**= årligt anslag uppskattade kostnader, enskilda projekt ej klarlagda

Moment	Projekt	Tidigare budgeterat	År 2012	Planerat 2013	Planerat 2014	Totalkostnad	
Byggnader							
43.40.74	Renovering samt ombyggnad av Självstyrelsegården omfattande både kansli- och lagtingshuset	2 500 000	3 000 000	3 000 000		8 500 000	
43.40.75	Ålands Yrkesskola						
	- förnyande av fönster, VVS, vattentak samt renovering av svetsverkstad		650 000			650 000	
	- Ålands sjömansskola						
	Förnyande av elsystem, ventilation, golv		105 000			105 000	
	Ålands lyceum						
	- renovering av klocktornstak, sanering av Bergsskyddet		105 000			105 000	
	- förnyande av ventilation (LR´s andel)		80 000			80 000	
	Ålands museum						
	- förnyande av ventilation		200 000			200 000	
	Polishuset						
	- fönsterbyte, viss förnyelse av vattentak		90 000			90 000	
	Div renoveringar, mindre ombyggnader,		470 000	1 500 000	2 000 000	**	
45.70.75	Om- och tillbyggnad av centralsjukhuset						
	- grundrenovering av personalbostäder m.m.			1 500 000	1 000 000	Totalkostnad okänd	
	- Läkemedelscentralen		1 700 000	500 000		2 200 000	
	- obduktionsutrymmen i källaren	410 000	300 000			710 000	
	- div ombynnader/renoveringar			1 000 000	2 000 000	**	
45.70.76	Geriatrisk klinik på Gullåsen		400 000	3 000 000	3 000 000	Totalkostnad okänd	
46.60.74	Utvecklande av Bomarsund - uppförande av besökscentrum	1 500 000	1 500 000	500 000		3 500 000	exklusive projektering
		4 410 000	**8 600 000**	**11 000 000**	**8 000 000**	**32 010 000**	

Moment	Projekt	Tidigare budgeterat	År 2012	Planerat 2013	Planerat 2014	Totalkostnad
Vägar och hamnar						
48.30.77	Vägbyggnads- och -förbättringsarbeten					
	- Näfsby-Gölby, etapp Näfsby-Boda		800 000	1 000 000		1 800 000
	- GC-väg Käringsund		130 000	70 000		200 000
	- Solberget/Karlmarnäs korsning			620 000		620 000
	- Finby-Prästö, etapp Finby-Bomarsund		740 000	770 000		1 510 000
	- GC-väg Möckelby- Kungsö			195 000	185 000	380 000
	- glesbygdsvägar förstärkning		300 000	2 500 000	2 500 000	*
	- beläggningar		1 530 000	2 200 000	2 500 000	*
	- övrigt		500 000	500 000	500 000	*
48.30.78	Kortruttsinventering	1 100 000	1 000 000	1 900 000		4 000 000
48.30.79	Bro- och hamnbyggnad och förbättringar					
	- Ny bro till Nötö	2 500 000	1 175 000			3 675 000
	- reparation av Vårdöbron	40 000	800 000			840 000
	- nya linfärjefästen destia	170 000	50 000	50 000		270 000
	- broregister	40 000	50 000	50 000	40 000	*
	- ny linfärjeklaff björkö inkl pontoner		300 000			300 000
		3 850 000	**7 375 000**	**9 855 000**	**5 725 000**	**26 805 000**
Övrigt						
44.95.70	Anskaffning och utbyte av datorer och data-utrustning samt möbler och kontorsmaskiner	130 000	130 000	130 000	130 000	*
44.95.71	Anskaffning av nytt ekonomisystem		400 000	100 000		500 000
45.70.70	ÅHS anskaffningar					
	- mobil tandvårdsenhet		100 000			100 000
	- EKG utrustning utbyte	230 000	270 000			500 000
	- anestesiapparatur förnyelse		150 000	100 000	50 000	300 000
	- ny ultraljudsröntgen		130 000			130 000
	- dokument- och ärendehanteringssystem		200 000	300 000	450 000	950 000
	- IT-drift reservmiljö		100 000			100 000
	- andra stödsystem			300 000	500 000	800 000

Moment	Projekt	Tidigare budgeterat	År 2012	Planerat 2013	Planerat 2014	Totalkostnad
46.55.70	Högskolan på Åland investeringar - maskinlaboratorie gemensamt med Ålands gymnasium		220 000	300 000	280 000	800 000
46.60.71	Ålands museum - inköp av konst		20 000	20 000	20 000	*
46.60.72	-förnyande av basutställning		100 000	200 000	300 000	600 000
48.10.70	Anskaffning och förnyande av oljeskyddsutrustning		100 000	0	0	100 000
		360 000	**1 920 000**	**1 450 000**	**1 730 000**	**5 460 000**

Byggnader	4 410 000	8 600 000	11 000 000	8 000 000	32 010 000
Vägar och hamnar	3 850 000	7 375 000	9 855 000	5 725 000	26 805 000
Övrigt	360 000	1 920 000	1 450 000	1 730 000	5 460 000
Totalt	**8 620 000**	**17 895 000**	**22 305 000**	**15 455 000**	**64 275 000**

Bilaga 9

ÅLANDS STATISTIK OCH UTREDNINGSBYRÅ

Skillnader i kvinnors och mäns ekonomiska situation

Publiceras som bilaga till landskapsbudgeten 2012

Innehåll

1. Uppdrag, avgränsning och förklaringar ... 3

2. Sammanfattande konklusioner ... 4

3. Utbildning ... 6

Kvinnorna har gått om männen beträffande utbildningsnivå ... 6

Könsuppdelningen inom olika områden ändras obetydligt ... 7

Liknande men något större könsskillnader på Åland jämfört med Norden ... 8

Mindre förändringar beträffande val av studieområde ... 8

Typiska mans- och kvinnoämnen också inom lärarkåren ... 10

4. Sysselsättning ... 11

Kvinnor har högre sysselsättningsgrad än män ... 11

Något större arbetslöshet hos män ... 12

Kvinnor födda utanför Norden har lägst sysselsättningsgrad ... 13

Offentligt anställda är kvinnor, företagare är män ... 14

Kvinnor vårdar och utbildar, män transporterar och bygger ... 14

Jämn könsfördelning bland högre tjänstemän ... 15

Heltidsanställning betydligt vanligare för män ... 16

5. Löner och inkomster ... 17

Stora variationer i lönenivåer ... 17

Kvinnornas lön endast 82 procent av männens ... 19

Löneskillnaderna ökar med tjänsteår och utbildningsnivå ... 20

Lönespridning ... 21

6. Transfereringar ... 22

Flera kvinnor är pensionärer men delar på en mindre pensionskaka ... 22

Flera sjukskrivna kvinnor ... 22

Mest kvinnor bland närståendevårdarna ... 23

Nästan all föräldraledighet tas ut av mammorna ... 23

Få män lyfter hemvårdsstöd ... 24

1. Uppdrag, avgränsning och förklaringar

ÅSUB har på uppdrag av landskapsregeringen sammanställt ett underlag till landskapets budget för 2012 med statistik som belyser skillnader i kvinnors och mäns ekonomiska situation. Det är första gången ett sådant underlag har tagits fram för budgetberedningen.

Statistiken omfattar i huvudsak de färskaste siffrorna för Åland, men i vissa fall visas också utvecklingen över tid och även vissa nordiska jämförelser görs. Sammanställningen har ett visst fokus på arbetsmarknad och arbetsliv. Under kommande år kan fokus flyttas så att ett visst område blir djupare belyst ett år, medan mera data om ett annat område tas fram ett följande år.

Källorna för uppgifterna är i huvudsak ÅSUBs statistik. Övriga källor anges vid respektive tabell och figur. All statistik gäller hela Åland om inte annat sägs. Av tabell- och figurrubriker framgår vilka variabler som ingår i respektive tabell eller figur, men ”kön” anges inte i rubrikerna, eftersom könsaspekten ingår varje tabell och diagram.

Ett streck (-) i en tabell används för att beteckna exakt noll enheter.
Två punkter (..) anger att uppgifter saknas, är för få till antalet eller för osäkra för att kunna visas.

ÅSUBs personal står gärna till tjänst med upplysningar om statistiken. Mera uppgifter om de aktuella statistikområdena finns på ÅSUBs hemsida (www.asub.ax) och i ÅSUBs publikationer.

2. Sammanfattande konklusioner

I årets jämställdhetsbilaga till landskapets budget har fokus legat på skillnader i kvinnors och mäns ekonomiska situation på Åland. Vi har sett att det finns skillnader mellan könen som påverkar de ekonomiska förutsättningarna genom livets olika skeden, från skolan och utbildningen genom yrkeslivet och föräldraskapet till pensionstiden. Förhållandena är i stort de samma i hela Norden.

Pojkar och flickor väljer olika utbildnings- och yrkesområden och får inte lika lön för sin arbetsinsats. I genomsnitt är kvinnornas lön 82 procent av männens. Detta trots att kvinnorna idag i genomsnitt har högre utbildning och i högre grad än männen är verksamma på arbetsmarknaden.

Löneskillnaderna i arbetslivet kan påverka beslut om fördelning av föräldraledighet och ansvar för vård av familjens barn eftersom ersättningarna är inkomstbaserade. Senare i livet kan löneskillnaderna bidra till beslut om när en individ upplever att personen har möjlighet att gå i pension. Kvinnors pensionsinkomster är i genomsnitt knappt 69 procent av männens. Även ersättningen vid sjukdomsfall är i genomsnitt lägre för kvinnor än för män eftersom ersättningen baseras på inkomst.

Eftersom männen genom åren har haft högre löner, har de även högre inkomster från kapital och äger en större del av den befintliga förmögenheten. I förlängningen kan fördelningen av kapital och förmögenhet även påverka inflytandet i samhället.

Kvinnor har under de senaste tio åren utbildat sig i det närmaste i lika hög grad eller till och med i högre grad än männen. Ändå är kvinnornas genomsnittslöner fortfarande väsentligt lägre än männens. Utbildningsnivån är inte en tillräcklig förklaring för inkomstskillnaderna. Det är här intressant att ställa frågan vad könssegregeringen mellan olika utbildningsområden, yrken och sektorer har för betydelse för inkomstbildningen på arbetsmarknaden? I det närmaste identiska mönster på arbetsmarknaden präglar hela Norden. Kan en mindre uppdelad arbetsmarknad jämna ut löneskillnaderna?

Val av utbildningsinriktning präglar hela yrkeslivet och därmed arbetsmarknaden. Forskning har visat att för att ändra på könsuppdelningen mellan olika yrkesområden bör informationen om de goda exemplen och möjligheterna lyftas fram för barn i riktigt unga år.[1] Barnen präglas tidigt av den vardag de möter.

Ett annat argument för en jämnare fördelning av kvinnor och män inom olika yrkesområden och branscher är att mångfald och jämlikhet gynnar kreativitet, innovation och tillväxt.[2] Företag med en könsblandad ledning uppvisar i genomsnitt bättre lönsamhet än företag med ett homogent ledarskap.[3] Ökad tillväxt och avkastning skapar, åtminstone i teorin, utrymme för utjämning av löneskillnader.

[1] Se t ex Kuusi H, Jakku-Sihvonen R, Koramo M. *Koulutus ja sukupuolten tasa-arvo*, 2009; www.jamstalldskola.se/larande-ex-grundskola/arbetsliv.shtml

[2] Se t ex Danilda, I & Granat Thorslund, J, *Innovation & Gender*, VINNOVA, Tillväxtverket & Innovation Norway, 2011; *Att välja jämställdhet* (Rapport 0107), Tillväxtverket, 2011

[3] Se t ex *Att välja jämställdhet* (Rapport 0107), Tillväxtverket, 2011

I den här översikten har tonvikten legat på den ekonomiska jämställdheten mellan könen. Genomgången har dock tydligt visat att olika aspekter på jämställdhet har tydliga beröringspunkter, olika dimensioner hänger ihop. I kommande översikter har uppdragsgivaren möjlighet att fokusera på andra centrala aspekter på jämställdheten mellan kvinnor och män på Åland.

3. Utbildning

Eftersom utbildningen i stor utsträckning lägger grunden för yrkeslivet är det av intresse att studera undervisningen och befolkningens utbildningsstruktur ur ett könsperspektiv.

Kvinnorna har gått om männen beträffande utbildningsnivå

Utbildningsnivån på Åland är stigande och under de senaste decennierna har kvinnornas utbildningsnivå ökat mera än männens. År 1990 hade 43 procent av kvinnorna och 50 procent av männen en utbildning över grundnivå, d.v.s. på minst gymnasialstadienivå. År 2006 var andelen lika stor för båda könen och 2009 låg kvinnorna något högre än männen med en andel på 60 procent.

Figur 1. Andel av befolkningen som avlagt examen utöver grundnivå 1989-2009

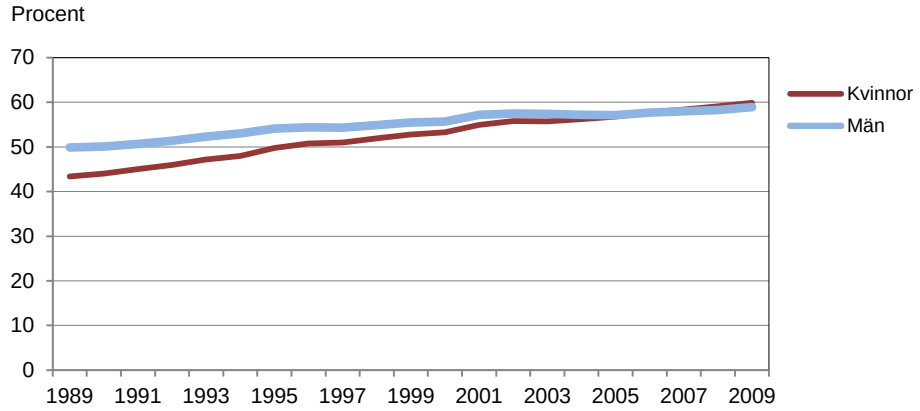

Detta avspeglar sig också i olikheter mellan könen om man ser till åldersgrupp. Bland personer som har fyllt 60 år är det en större andel av männen som har utbildning utöver grundnivå, medan kvinnorna ligger högre i alla åldersgrupper mellan 20 och 59 år. Det bör påpekas att uppgifterna om utbildningsnivå delvis är bristfälliga, eftersom uppgifter om utländska examina saknas i betydande utsträckning.

Figur 2. Andel av befolkningen som avlagt examen utöver grundnivå efter åldersgrupp 2009

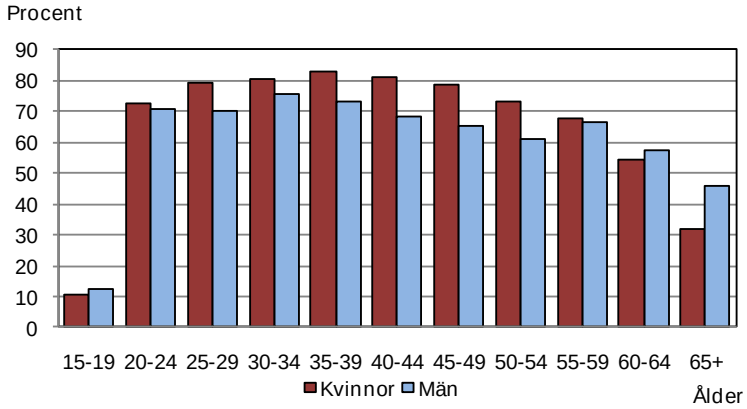

Könsuppdelningen inom olika områden ändras obetydligt

Om kvinnor och män ligger på ungefär samma nivå när det gäller utbildningsgrad totalt sett, så finns det desto större skillnader mellan könen om man ser till utbildningsområde. Bland personer med utbildning på mellannivå (gymnasialstadiet) är det en stor majoritet kvinnor inom områdena hälso- och socialvård, handel- och samhällsvetenskap samt humanistisk utbildning. Männen dominerar stort inom områdena teknik, lant- och skogsbruk samt naturvetenskap. Inga större förändringar har skett mellan de båda år som redovisas i *tabell 1*, 2003 och 2009. Inom området lant- och skogsbruk har dock könsfördelningen blivit något jämnare.

En liknande struktur framgår för de högskoleutbildade (*tabell 2*). Hälso- och socialvård samt de pedagogiska och humanistiska områdena hade lika stor kvinnlig majoritet 2009 som 2003 och inom den tekniska utbildningen var männens dominans lika total båda år.

Tabell 1. Befolkning med utbildning på mellannivå 2003 och 2009 efter utbildningsområde

Utbildningsområde	2003			2009		
	Antal	Könsfördelning, procent		Antal	Könsfördelning, procent	
		Kvinnor	Män		Kvinnor	Män
Totalt	**7 571**	**52**	**48**	**8 520**	**51**	**49**
Allmänbildande	1 226	58	42	1 414	55	45
Pedagogisk	2	100	-	3	67	33
Humanistisk	103	62	38	144	62	38
Handel- och samhällsvetenskap	874	69	31	1 011	70	30
Naturvetenskap	42	29	71	44	27	73
Teknisk	1 683	15	85	1 908	14	86
Lant- och skogsbruk	498	22	78	505	27	73
Hälso- och socialvård	993	95	5	1 153	93	7
Servicebranscher	2 150	56	44	2 336	55	45

Tabell 2. Befolkning med utbildning på högre nivå 2003 och 2009 efter utbildningsområde

Utbildningsområde	2003			2009		
	Antal	Könsfördelning, procent		Antal	Könsfördelning, procent	
		Kvinnor	Män		Kvinnor	Män
Totalt	**4 648**	**49**	**51**	**5 190**	**51**	**49**
Allmänbildande	-	-	-	-	-	-
Pedagogisk	411	80	20	420	80	20
Humanistisk	270	68	32	335	75	25
Handel- och samhällsvetenskap	1 455	59	41	1 718	60	40
Naturvetenskap	153	48	52	145	42	58
Teknisk	912	4	96	958	5	95
Lant- och skogsbruk	142	25	75	138	28	72
Hälso- och socialvård	765	89	11	907	88	12
Servicebranscher	540	11	89	569	17	83

Liknande men något större könsskillnader på Åland jämfört med Norden

Om man jämför utbildningsinriktningar med Norden som helhet ser man att mönstret är liknande. Vissa områden är något mera könsuppdelade på Åland, såsom pedagogisk, humanistisk och teknisk utbildning, medan naturvetenskap har en lite jämnare könsfördelning på Åland.

Figur 3. Jämförelse mellan Åland och övriga Norden 2008. Könsfördelningen efter utbildningsområde för befolkning 15–74 år med examen utöver grundnivå

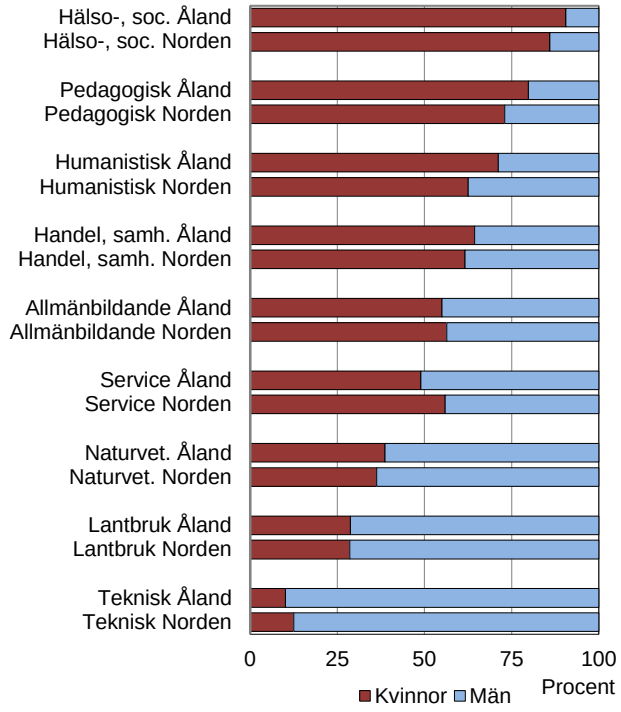

Källa: Nordisk statistisk årsbok
Not: Åland ingår i uppgifterna för Norden

Mindre förändringar beträffande val av studieområde

Om man ser på dagens studerande kan man få en uppfattning om den ojämna fördelningen på vissa områden är på väg att minska eller om mönstren består. På mellannivå (*tabell 3*) ser man att de allmänbildande och humanistiska områdena har en något större kvinnomajoritet bland de studerande än i befolkningen som helhet. Inom handel och samhällsvetenskap ser man däremot en viss utjämnande tendens såtillvida att kvinnomajoriteten är något mindre bland de studerande. För de tekniska ämnena verkar tendensen gå mot en ännu starkare manlig dominans. Inom lant- och skogsbruk har den största utjämningen skett i och med att könsfördelningen nu är relativt jämn bland de studerande. En viss utjämning kan skönjas också på hälso- och socialvårdens område, men det är fortfarande en kompakt kvinnomajoritet bland de studerande. Servicebranscherna verkar behålla sin relativt jämna könsfördelning totalt sett. Inom serviceområdet är det dock fortfarande så att sjöfartsutbildningarna domineras av manliga studerande medan hotell- och restaurangämnena har en majoritet kvinnor.

På högskolenivå (*tabell 4*) ser man delvis samma och delvis andra tendenser. Också här har lant- och skogsbruk numera en jämn könsfördelning bland de studerande och detsamma gäller serviceområdet som tidigare varit mansdominerat på denna nivå.

Teknik samt hälso- och socialvård har en något jämnare könsfördelning bland de studerande än bland de som redan har högskoleexamen, men skillnaderna är fortfarande mycket stora.

Tabell 3. Studerande på mellannivå på och utanför Åland 2010 efter utbildningsområde

Utbildningsområde	Studerande på Åland			Studerande utanför Åland		
	Antal	Könsfördelning, procent		Antal	Könsfördelning, procent	
		Kvinnor	Män		Kvinnor	Män
Totalt	**1 343**	**51**	**49**	**230**	**65**	**35**
Allmänbildande	431	59	41	67	61	39
Humanistisk	33	67	33	63	70	30
Handel- och samhällsvetenskap	172	63	37	17	65	35
Teknisk	203	3	97	5	20	80
Lant- och skogsbruk	24	46	54	6	67	33
Hälso- och socialvård	131	89	11	26	88	12
Servicebranscher	286	46	54	45	56	44
Annat	63	60	40	1	-	100

Studerande på Åland gäller hösten 2010 och omfattar också studerande med hemort utanför Åland
Studerande utanför Åland gäller hela året och omfattar dem som har fått studiestöd från Åland

Tabell 4. Studerande på högskolenivå på och utanför Åland 2010 efter utbildningsområde

Utbildningsområde	Studerande på Åland			Studerande utanför Åland		
	Antal	Könsfördelning, procent		Antal	Könsfördelning, procent	
		Kvinnor	Män		Kvinnor	Män
Total	**506**	**36**	**64**	**1 058**	**55**	**45**
Allmänbildande	-	-	-	3	67	33
Pedagogisk	-	-	-	131	76	24
Humanistisk	-	-	-	189	58	42
Handel- och samhällsvetenskap	70	64	36	293	59	41
Naturvetenskap	-	-	-	72	28	72
Teknisk	189	11	89	118	14	86
Lant- och skogsbruk	-	-	-	18	56	44
Hälso- och socialvård	64	91	9	168	75	25
Servicebranscher	183	33	67	66	42	58

Studerande på Åland gäller hösten 2010 och omfattar också studerande med hemort utanför Åland
Studerande utanför Åland gäller hela året och omfattar dem som har fått studiestöd från Åland

Typiska mans- och kvinnoämnen också inom lärarkåren

Också i lärarkåren finns väldigt tydliga skillnader mellan olika nivåer och undervisningsämnen när det gäller könsfördelningen. I grundskolan dominerar kvinnorna stort inom klass-, special- och språkundervisning, medan det är en jämnare könsfördelning inom övriga läsämnen. Bland de lärare som har slöjd som sitt huvudsakliga undervisningsämne är könsrollerna allra tydligast, kvinnorna har textilslöjd och männen teknisk slöjd. På gymnasialstadiet är de tekniska ämnena helt mansdominerade, medan de sociala ämnena undervisas nästan enbart av kvinnor. Samma struktur finns inom Högskolan på Åland, men där är könsuppdelningen total för de tekniska och sociala ämnena.

Tabell 5. Lärare i de åländska skolorna efter utbildningsnivå och undervisningsämne 2011

Utbildningsnivå	Antal	Procent		Könsfördelning, procent	
Undervisningsämne		Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Grundskolan	**328**	**100**	**100**	**78**	**22**
Klassundervisning	121	42	18	89	11
Specialundervisning	46	16	5	91	9
Språk	49	16	10	86	14
Matematik och naturvetenskap	40	10	19	65	35
Religion, historia, samhällslära	10	2	8	40	60
Musik, bildkonst	16	3	11	50	50
Gymnastik	18	4	12	50	50
Textilslöjd	9	4	-	100	-
Teknsik slöjd	9	-	12	-	100
Hemkunskap	4	2	-	100	-
Övrigt	6	1	4	50	50
Gymnasialstadiet	**160**	**100**	**100**	**48**	**52**
Allmänna	86	69	40	62	38
Teknik	32	1	37	3	97
Social	11	13	1	91	9
Turism	16	9	11	44	56
Övriga	15	8	11	40	60
Högskolan på Åland	**38**	**100**	**100**	**37**	**63**
Allmänna	11	43	21	55	45
Teknik	14	-	58	-	100
Social	5	36	-	100	-
Turism	4	14	8	50	50
Övriga	4	7	13	25	75

Tabell 5 visar också att könsfördelningen totalt är väldigt olika på de skilda utbildningsnivåerna. Av grundskollärarna är nästan 80 procent kvinnor, på lågstadiet är andelen 84 procent och på högstadiet 67 procent. På gymnasialstadiet är andelen kvinnor och män ungefär lika stor, men inom Högskolan är över 60 procent av lärarna män. Om man som en jämförelse tittar också på förskolenivån finner man att 95 procent av personalen med omsorgs- och pedagogiska uppdrag inom den kommunala barnomsorgen är kvinnor.

4. Sysselsättning

Arbetsmarknaden har en central betydelse för kvinnors och mäns ekonomiska situation. Den största delen av inkomsterna kommer från förvärvsinkomster som i sin tur ligger som grund för sjukersättningar och framtida pensioner. Var kvinnor och män befinner sig på arbetsmarknaden, d.v.s. inom vilken sektor och näringsgren de finns eller vilket yrke de har, påverkar också inkomsternas storlek. Kvinnors och mäns placering på arbetsmarknaden kan också i stor utsträckning bidra till att ge en bild av vilka uppgifter i samhället som är ”kvinnliga” och ”manliga”.

Kvinnor har högre sysselsättningsgrad än män

Av de åländska kvinnorna i åldrarna 16–64 år var 77 procent sysselsatta år 2009 jämfört med 74 procent av männen. Kvinnornas sysselsättningsgrad har de senaste åren varit något högre än männens. I *tabell 6* syns också vilka stora effekter på sysselsättningsläget för både män och kvinnor som lågkonjunkturen i början av 1990-talet hade.

Tabell 6. Sysselsättningsgrad för personer i åldrarna 16-64 år 1990–2009

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kvinnor	76,5	74,7	72,0	69,4	68,9	69,9	70,5	72,4	75,1	76,7	77,6	78,6	78,4	77,0	76,7	76,7	77,2	77,2	79,3	77,3
Män	80,2	77,8	74,7	74,2	72,8	72,9	73,6	75,8	78,0	77,3	78,7	78,6	78,6	77,2	75,9	75,7	76,0	76,3	76,6	73,8

Endast i barnafödande åldrar, 25 – 39 år, är en något större andel av männen än av kvinnorna sysselsatta, men i såväl yngre som äldre åldersgrupper är kvinnornas sysselsättningsgrad högre. Man räknas som sysselsatt om man är moderskaps- eller faderskapsledig. Föräldralediga räknas som sysselsatta fram till och med trettonde veckans frånvaro från arbetet (inklusive annan typ av ledighet).

Figur 4. Sysselsättningsgrad efter ålder 2008

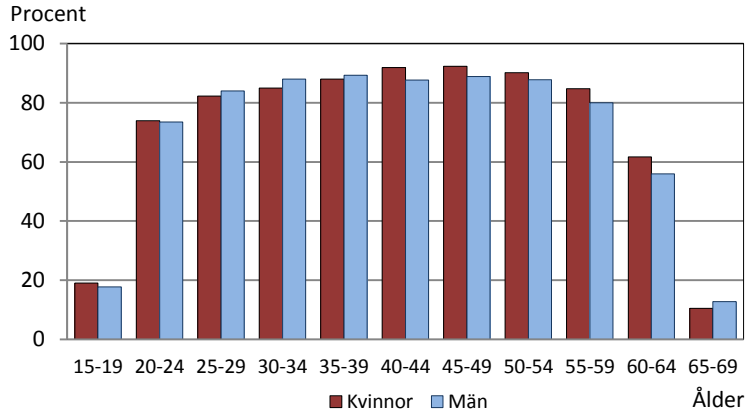

Åland har en särställning när det gäller kvinnors och mäns deltagande i arbetslivet. En jämförelse med Norden visar att männens sysselsättningsgrad är högre än kvinnornas i de övriga länderna. Det är möjligt att näringsstrukturen kan vara en förklaring till att Åland avviker på detta område, men utan utförligare undersökningar går det inte att slå fast orsakerna.

Figur 5. Sysselsättningsgrad för 16–64-åringar 2008, nordisk jämförelse

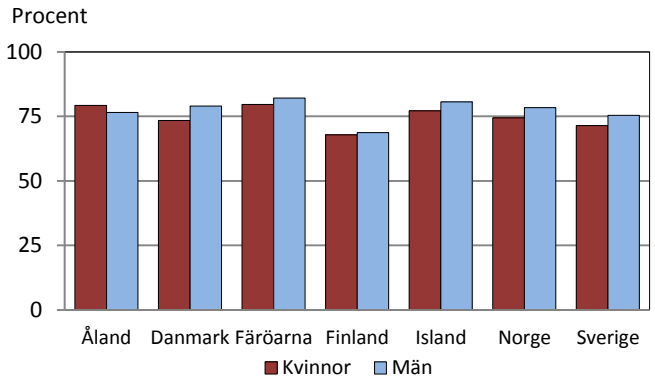

Källa: Nordisk statistisk årsbok

Något större arbetslöshet hos män

Arbetslösheten är lägre på Åland än i övriga Norden för både kvinnor och män. Mönstret att männens arbetslöshet är högre är dock detsamma. Det senaste decenniet har männens arbetslöshet varit något större än kvinnornas på Åland. Vissa år, däribland 2010, har den dock varit lika stor för båda könen. Männens större arbetslöshet återfinns i de flesta åldersgrupper.

Figur 6. Arbetslöshetsgrad 2008, nordisk jämförelse

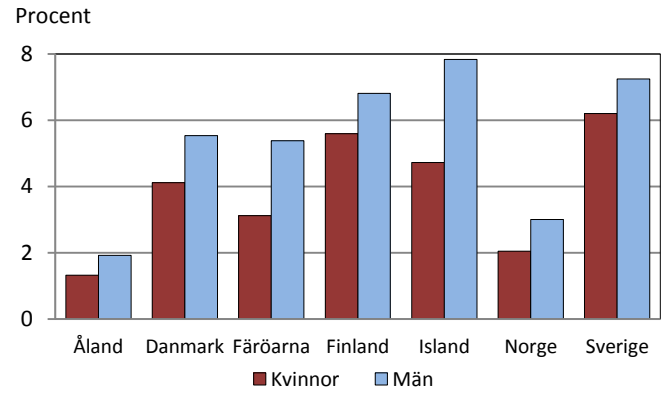

Källa: Nordisk statistisk årsbok

Figur 7. Arbetslöshetsgrad 2001 – 2010

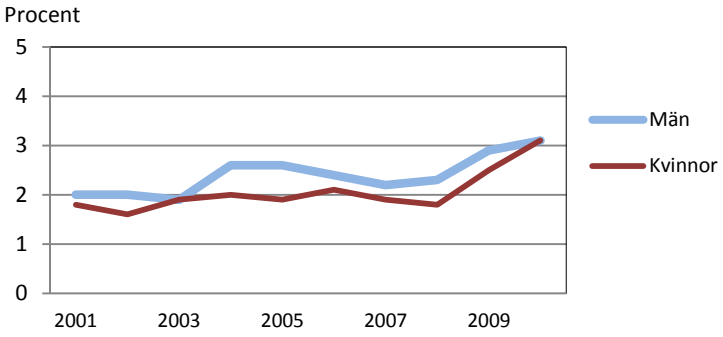

Figur 8. Arbetslöshetsgrad efter ålder 2009

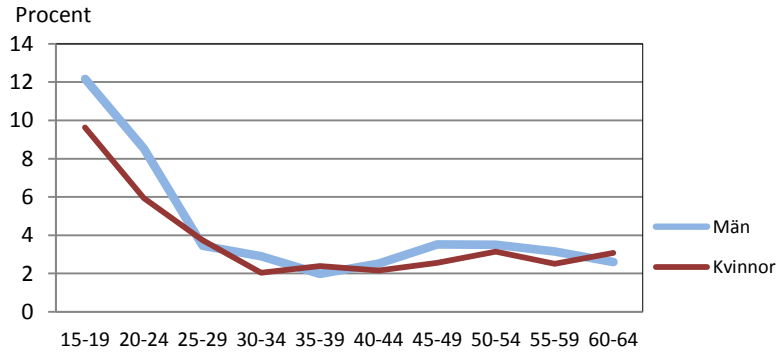

Kvinnor födda utanför Norden har lägst sysselsättningsgrad

Det är även av intresse att studera om det finns någon skillnad i sysselsättning när det gäller personernas ursprung. *Tabell 7* visar huvudsaklig verksamhet för befolkningen i åldrarna 20–64 efter födelseort oberoende av hur länge man har bott på Åland. För personer födda på Åland, i Finland samt i Sverige och övriga Norden är sysselsättningsgraden hög, 80–85 procent, och ligger några procentenheter högre för kvinnor än för män. För personer födda utanför Norden råder det omvända förhållandet mellan könen. Dessa kvinnor har en betydligt lägre sysselsättningsgrad än kvinnor födda i Norden, 70 procent, men även männen med utomnordiskt ursprung ligger lägre än övriga män, 76 procent. Tabellen visar också att den huvudsakliga orsaken till den lägre sysselsättningen inte i första hand är högre arbetslöshet utan att framför allt kvinnorna som är födda utanför Norden i större utsträckning står utanför arbetsmarknaden.

Tabell 7. Befolkning 20-64 år efter födelseort och huvudsaklig verksamhet 2008, procent

Födelseort Kön	Sysselsatta	Arbetslösa	Utanför arbets-marknaden
Åland			
Kvinnor	85	1	14
Män	83	2	16
Finland			
Kvinnor	85	2	14
Män	81	3	17
Sverige och övr. Norden			
Kvinnor	83	2	15
Män	79	2	19
Utomnordiska länder			
Kvinnor	70	3	27
Män	76	4	20

Offentligt anställda är kvinnor, företagare är män

Vid en närmare granskning av vad de sysselsatta arbetar med kan man först se på sektor och yrkesställning. Den offentliga sektorn domineras av kvinnor, medan en majoritet av de privatanställda och av företagarna är män. Detta framgår tydligt i *figur 9* som visar samtliga närmare 16 000 anställda på åländska arbetsplatser, d.v.s. inklusive drygt 1 800 utomåländska anställda på åländska fartyg.

Figur 9. Inom området arbetande efter sektor 2008

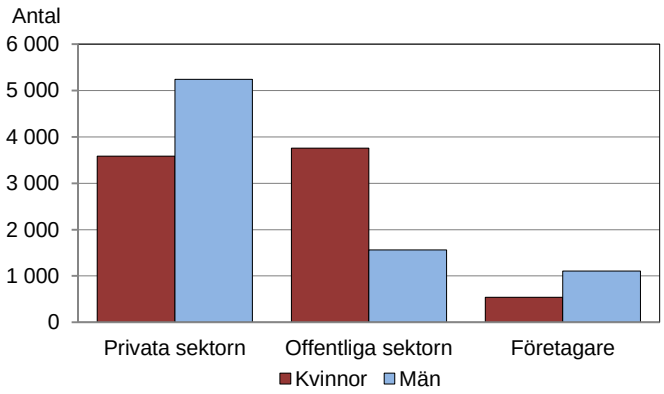

I *figur 10* som visar utvecklingen över tiden och där företagarna ingår i ”privat sektor” ser man att det under senare år är främst män inom privat sektor och offentligt anställda kvinnor som har blivit flera. Sammantaget är dock fortfarande över hälften av kvinnorna sysselsatta inom privat sektor.

Figur 10. Inom området arbetande efter sektor 1991 – 2008

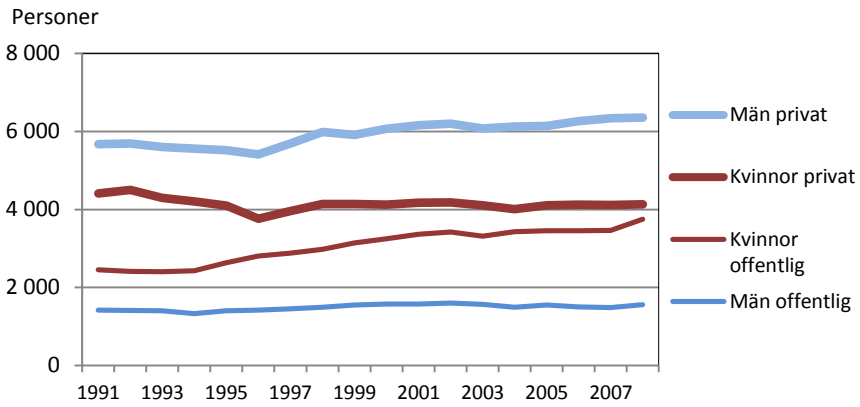

Kvinnor vårdar och utbildar, män transporterar och bygger

Könsfördelningen inom sektorerna får en förklaring om man ser på sysselsättning efter näringsgren. *Figur 11* omfattar till skillnad från de två föregående enbart de cirka 14 000 sysselsatta personer som bor på Åland och näringsgrenarna är sorterade efter antal anställda kvinnor. Tre av de fyra näringsgrenar som sysselsätter flest kvinnor består av verksamheter som till övervägande del sköts av den offentliga sektorn: vård, omsorg och sociala tjänster, där antalet kvinnor är överlägset störst, samt utbildning och offentlig förvaltning. De fyra näringsgrenar som sysselsätter flest män domineras alla av privat verksamhet: transport, handel, industri och bygg.

Figur 11. Sysselsatta efter näringsgren 2008

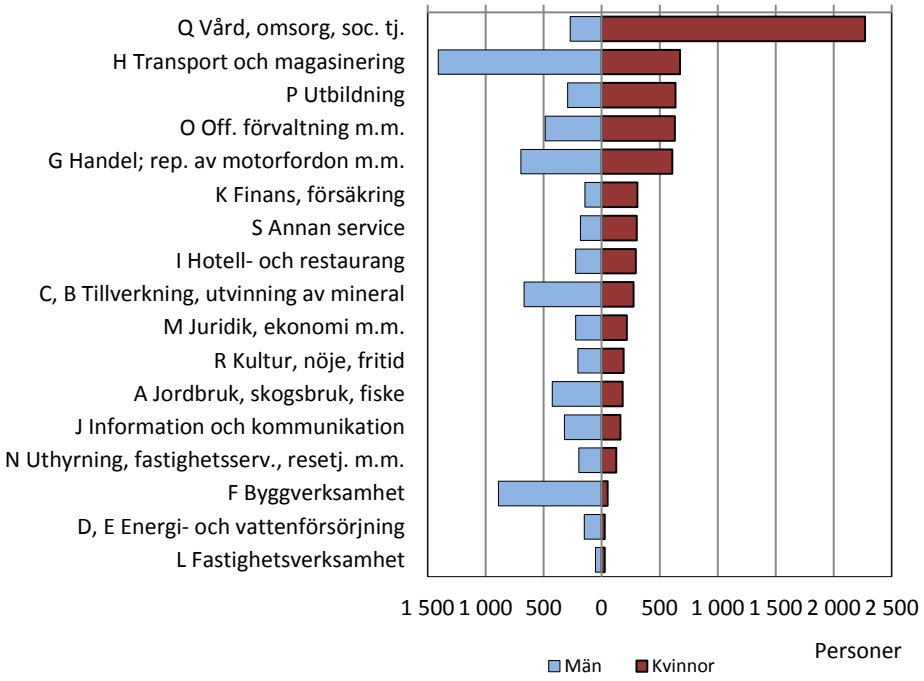

Jämn könsfördelning bland högre tjänstemän

Man kan också studera de sysselsattas fördelning på socioekonomisk ställning och yrke, se *figur 12 och 13*. Det framgår då att könsfördelningen bland de högre tjänstemännen är jämn medan kvinnorna dominerar stort bland de lägre tjänstemännen. Bland arbetarna och företagarna finns en stor majoritet män. Det kan noteras att bland företagare inom såväl lantbruk som övriga näringsgrenar utgör männen omkring två tredjedelar av de sysselsatta trots att alla familjemedlemmar som lyfter företagarinkomst inom ett familjeföretag definieras som företagare.

Figur 12. Sysselsatta efter socioekonomisk ställning 2008

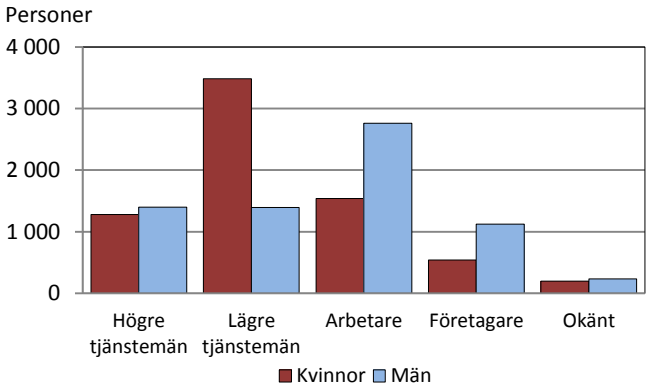

De vanligaste yrkena för kvinnor som är högre tjänstemän är lärare och barnträdgårdslärare, medan dataspecialist kommer högst för männen av de enskilda yrkena. Det som framför allt gör att kvinnor klassas som lägre tjänstemän är att till denna kategori räknas primär- och sjukskötare, barnskötare, hemvårdare, försäljare, sekreterare och bokförare. För männen är försäljare det vanligaste yrket på denna nivå, följt av maskinchef. De vanligaste arbetaryrkena för kvinnor är städ- och serveringspersonal, kockar samt sjukhusbiträden, medan det för männens del är byggnadsarbetare, fordonsförare, däcksmanskap och kockar som ligger i topp.

Medan såväl sjöfarten som transportsektorn som helhet inte har en alltför ojämn könsfördelning, en tredjedel är kvinnor och två tredjedelar män, framgår en betydligt starkare könsuppdelning om man ser till yrken. Bland befälen, däcksmanskapet och maskinpersonalen är männens dominans nästan total.

Figur 13. Könsfördelningen inom de vanligaste yrkena 2008

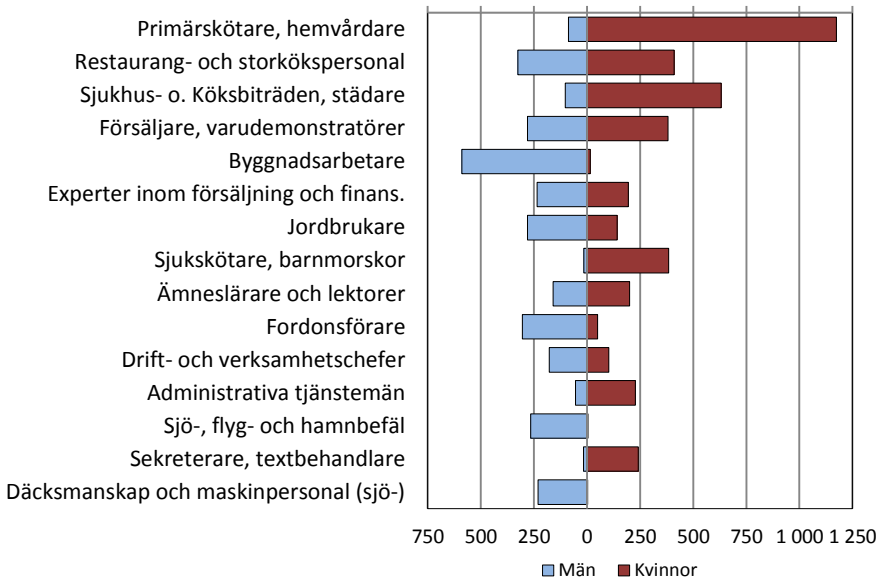

Heltidsanställning betydligt vanligare för män

I lönestatistiken definieras heltidsanställning som att man arbetar 33,5 timmar i veckan eller mera. I *tabell 8* framgår andelen heltidsarbetande för de privat- och landskapsanställda som ingår i lönestatistiken. Det är betydligt vanligare med heltidsanställning för män än för kvinnor både i privata sektorn och bland landskapsanställda. Samtidigt kan man notera att för båda könen är heltidsarbete vanligare bland de landskapsanställda än bland de privatanställda. Skillnaderna mellan kvinnor och män i detta avseende är som störst i åldern 35–44 år, då omkring 60 procent av kvinnorna och över 85 procent av männen jobbar heltid. Det bör dock påpekas att det inte framgår huruvida man har ytterligare någon syssla förutom den anställning som ingår i statistiken.

Tabell 8. Andel heltidsanställda privat- och landskapsanställda 2008 enligt lönestatistiken

Sektor	Antal	Andel heltidsanställda, %		Andel deltidsanställda, %	
Ålder	anställda	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Privatanställda	**5 766**	**58**	**77**	**42**	**23**
-24	802	37	48	63	52
25-34	1 412	64	79	36	21
35-44	1 373	62	87	38	13
45-54	1 244	63	86	37	14
55+	935	53	73	47	27
Landskapsanställda	**2 129**	**69**	**86**	**31**	**14**
-24	76	77	82	23	18
25-34	316	71	86	29	14
35-44	507	60	88	40	13
45-54	616	74	91	26	9
55+	614	69	79	31	21

5. Löner och inkomster

Ålänningarna hade 670 miljoner euro i skattepliktiga inkomster 2009. Av dessa tillföll 42 procent kvinnor och 58 procent män. *Figur 14* visar att männen fick en större del än kvinnorna av alla de huvudsakliga inkomstslagen. Jämnast var fördelningen av arbets- och pensionsinkomster, där proportionerna var 45–55. När det gäller inkomster av näringsverksamhet och förmögenhet var kvinnornas andel under 30 procent.

Figur 14. Fysiska personers skattepliktiga inkomster efter kön 2009

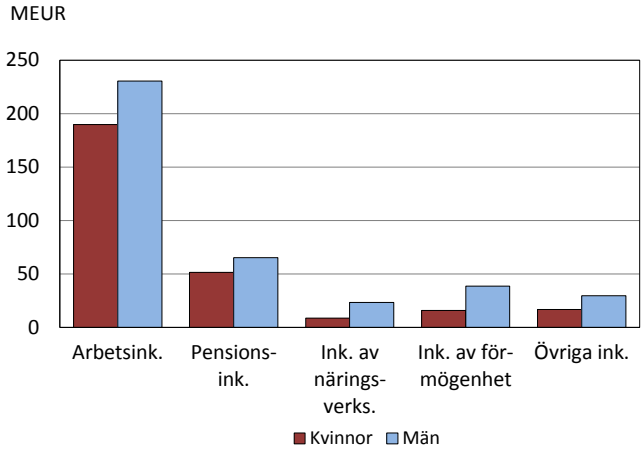

År 2001, det tidigaste år för vilket siffror finns tillgängliga, var kvinnornas andel av de totala skattepliktiga inkomsterna 41 procent och männens 59. Fördelningen har således blivit något jämnare. Kvinnornas andel av arbetsinkomster och inkomster av näringsverksamhet har ökat, medan pensionsinkomster samt inkomster från förmögenhet och från gårdsbruk däremot var något mera ojämnt fördelade 2009.

Av skatterna betalade kvinnorna 37 procent och männen 63 procent 2009. Det är främst av inkomstskatten som kvinnornas andel är låg, 31 procent, eftersom denna skatt är den mest progressiva och kvinnor har lägre inkomster. De övriga skatterna fördelar sig på kvinnor och män i proportion till deras inkomster.

I diagrammet ingår arbetslöshetsunderstöd, hemvårdsstöd och studiepenning i arbetsinkomster medan sjukförsäkringsersättningar ingår i övriga inkomster. Siffrorna baseras på beskattningsuppgifter.

Stora variationer i lönenivåer

Löner utgör huvuddelen av befolkningens inkomster och behandlas därför relativt utförligt. Uppgifterna nedan baseras på ÅSUBs lönestatistik för den landbaserade branscherna i den privata sektorn och för landskapsanställda. Därtill finns vissa uppgifter för de kommunala och statliga områdena. Lönestatistiken gäller 2008, det senaste år för vilket data gällande alla sektorer fanns publicerade när denna sammanställning gjordes. Två lönebegrepp förekommer, dels förtjänst för ordinarie arbetstid och dels totalförtjänst. Skillnaden är att i totalförtjänsten ingår ersättning för ackordarbete, övertids- och söndagsersättning samt övriga tillägg.

En av de mest karaktäristiska faktorerna när man ser på lönestatistik är att män med få undantag har högre löner än kvinnor både om man betraktar olika branscher och när man ser till olika yrkesgrupper. Hur stora skillnaderna är varierar dock betydligt och de

kan ha olika orsaker såsom olikheter i arbetstid, utbildningsnivå, arbetserfarenhet etc. Det går inte att fastställa i hur hög grad kvinnor och män har olika lön trots att de utför samma arbete, eftersom arbetsuppgifterna och de kvalifikationer de kräver kan variera också inom de olika yrkesgrupperna inom en bransch. Man kan dock belysa olika faktorers inverkan på olika sätt.

En bild av läget inom den privata sektorn 2008 får man i *figur 15 och 16* som visar lönenivåer för dels operativ personal efter näringsgren och dels för de olika yrkesgrupperna inom den privata sektorn totalt. Hotell- och restaurang var den bransch i det privata näringslivet där löneskillnaderna för operativ personal var minst 2008. Kvinnornas medellön var t.o.m. något högre än männens. Finans- och försäkringsbranschen hade den största skillnaden, kvinnornas lön var 79 procent av männens. Samtidigt var det den bransch som hade de högsta medellönerna, för både kvinnor och män. Operativ personal var ändå den yrkesgrupp som hade de minsta löneskillnaderna. För förmän och i ännu större utsträckning för ledningen var olikheterna mellan könen betydligt större.

Figur 15. Medellöner för operativ personal efter näringsgren 2008, privata sektorn, förtjänst för ordinarie arbetstid

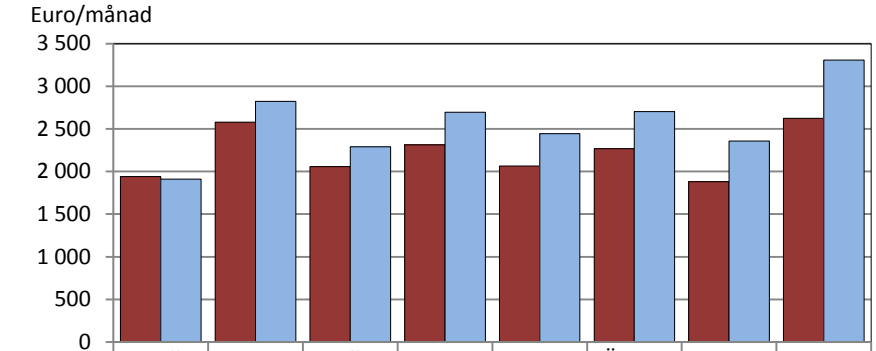

	Hotell o rest	Företags tj.	Till-verkning	Trans-port	Bygg	Övriga tjänster	Handel	Finans
Kvinnor	1 943	2 580	2 057	2 314	2 065	2 267	1 880	2 626
Män	1 912	2 824	2 292	2 697	2 446	2 702	2 360	3 307

Figur 16. Medellöner för heltidsanställd personal efter yrkesgrupp 2008, privata sektorn, förtjänst för ordinarie arbetstid

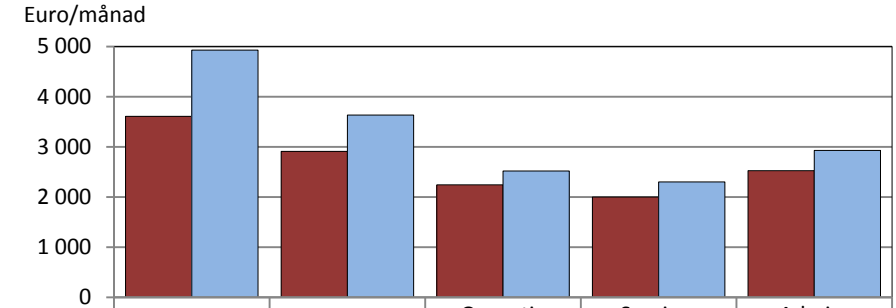

	Ledning	Förmän	Operativ personal	Service-personal	Admin. personal
Kvinnor	3 608	2 908	2 242	2 000	2 523
Män	4 931	3 637	2 516	2 298	2 931

Kvinnornas lön endast 82 procent av männens

I *tabell 9* visas medellöner för såväl privata sektorn som för de offentliganställda inom landskap, kommun och stat. Tabellen gäller total månadsförtjänst för heltidsanställda och omfattar alla olika yrkesklasser inom den internationella yrkesklassificeringen.

Tabell 9. Medelmånadslön för heltidsanställda 2008, total förtjänst euro

Yrkesklassificering	Privata sektorn		Landskapet		Kommunala sektorn		Staten	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Samtliga heltidsanställda	2 544	3 202	2 903	3 583	2 643	3 075	2 819	3 405
1 Chefer och högre tjänstemän	3 743	5 192	4 277	4 462	3 462	4 309	..	..
2 Specialister	2 999	3 673	3 587	4 222	2 934	3 409	3 299	3 952
3 Experter	2 752	3 534	2 857	3 623	2 793	2 975	2 532	3 014
4 Kontorspersonal och personal inom kundservice	2 429	2 778	2 308	3 429	..	..	..	..
5 Service-, försäljnings- och omsorgspersonal	2 147	2 489	2 669	2 740	2 448	2 641	-	-
6 Jordbrukare, skogsarbetare, fiskodlare, fiskare m.fl.	2 178	2 291	..	..	-	..	-	-
7 Byggnads- reparations- och tillverkningsarbete	2 244	2 608	..	..	-	2 381	-	-
8 Process- och transportarbetare	2 038	2 534	-	2 966	-	..	-	-
9 Övriga arbetstagare	1 915	2 354	2 091	2 434	1 963	2 341	-	..

En tydligare bild av skillnaden mellan kvinnors och mäns löner får man i *tabell 10* som visar lönerelationen som kvinnors medellön i procent av männens enligt samma indelning som i tabell 9. Relationen ligger runt 80 procent inom både privata sektorn och landskapet, medan skillnaderna är något mindre inom den kommunala sektorn, där kvinnorna i genomsnitt får 86 procent av männens lön. För de statligt anställda är relationen 83 procent. Om man väger samman alla sektorer blir lönerelationen 82 procent.

Inom privata sektorn är skillnaden störst för chefer och högre tjänstemän, medan denna yrkesgrupp hör till dem som har den jämnaste fördelning bland de landskapsanställda. För kontorspersonal och personal inom kundservice är skillnaderna mellan könen små i den privata och i den kommunala sektorn, medan de bland de landskapsanställda är som störst i denna yrkesgrupp.

Tabell 10. Kvinnors genomsnittliga månadslön i relation till mäns år 2008, heltidsanställda, procent

	Privat	Landskapet	Kommun	Staten
Totalt	**79**	**81**	**86**	**83**
Chefer och högre tjänstemän	72	96	80	..
Specialister	82	85	86	83
Experter	78	79	94	84
Kontorspersonal och personal inom kundservice	87	67	99	..
Service-, försäljnings- och omsorgspersonal	86	97	93	-
Jordbrukare, skogsarbetare, fiskodlare, fiskare m.fl.	95	..	-	-
Byggnads-, reparations- och tillverkningsarbete	86	..	..	-
Process- och transportarbetare	80	-	-	-
Övriga arbetstagare	81	86	84	-

För den privata sektorn finns lönerelationen också uträknad utgående från timlön för att eliminera arbetstidens inverkan. År 2008 var relationen 80 procent. Man kan inte se någon utjämning över tiden, i varje fall inte under det senaste decenniet. Hela 2000-talet har kvinnorna haft 80 procent eller något däröver av männens timlön.

Löneskillnaderna ökar med tjänsteår och utbildningsnivå

Man kan tänka sig att skillnader i utbildningsnivå och anställningsförhållandets längd är en orsak till nivåskillnaderna mellan kvinnors och mäns löner. *Tabell 11* visar att löneskillnader mellan könen är större bland privatanställda som har arbetat länge på sitt jobb än bland dem som har jobbat kortare tid.

Tabell 11. Genomsnittlig total timlön för heltidsanställda inom privata sektorn 2008 efter arbetsförhållandets längd

Arbetsförhållandets längd	Lön, euro		Kvinnors lön i procent av mäns
	Kvinnor	Män	
Samtliga heltidsanställda	**15,24**	**18,86**	**81**
0-2 år	13,85	16,34	85
3-6 år	16,06	18,55	87
7-10 år	15,17	19,17	79
11+ år	16,72	21,70	77

Man kan också studera lönenivåerna efter de anställdas ålder, se *tabell 12*. Som väntat stiger lönerna med åldern, men också löneskillnaderna mellan könen ökar markant. För privatanställda under 30 år är kvinnornas genomsnittslön över 90 procent av männens, men för anställda som har fyllt 60 år är andelen under 70 procent. Om man jämför över tiden ser man en tendens att skillnaderna minskar i flera åldersgrupper, speciellt bland de yngre.

Tabell 12. Genomsnittlig ordinarie månadslön för heltidsanställda inom privata sektorn efter ålder 2008

Ålder	Lön, euro		Kvinnors lön i procent av mäns
	Kvinnor	Män	
Samtliga heltidsanställda	**2 432**	**3 029**	**80**
under 20 år	1 690	1 797	94
20-29 år	2 098	2 247	93
30-39 år	2 493	3 052	82
40-49 år	2 592	3 336	78
50-59 år	2 560	3 381	76
över 60 år	2 296	3 450	67

Lönestatistiken innehåller också uppgifter om lön efter utbildningsnivå, även om det finns vissa brister i uppgifterna om befolkningens utbildning, se avsnitt 2. För både kvinnor och män stiger lönerna med utbildningsnivån. För de privatanställda är det tydligt att löneskillnaderna ökar med högre utbildning. Bland personer med grundskola eller gymnasium som högsta utbildning har kvinnorna 84 respektive 79 procent av männens totala månadslön, medan andelen för personer med lägre högskoleutbildning är 74 procent och för de som har högre högskoleexamen 67 procent. För de landskapsanställda är skillnaderna mycket mindre. Gymnasieutbildade kvinnor hade 83 procent av männens lön och kvinnor med högskoleexamen drygt 80 procent.

Lönespridning

Ett sätt att studera lönestrukturen är att redovisa lönespridningen, d.v.s. hur många eller hur stor andel av de anställda som finns inom olika löneintervall. Diagrammen nedan visar lönespridningen inom den privata sektorn. Det framgår tydligt att männen har en större förskjutning mot högre löner, d.v.s. en större andel av männen har höga löner, vilket bidrar till att dra upp medellönen. Bland kvinnorna har en större andel löner under 2 000 euro. Att kvinnornas staplar är betydligt lägre än männens beror på att färre kvinnor är privatanställda. I diagrammen ingår en linje som beskriver hur en normalfördelning med motsvarande genomsnittslöner skulle se ut, d.v.s. om ingen snedfördelning åt något håll fanns.

Figur 17. Lönespridning inom den privata sektorn 2008

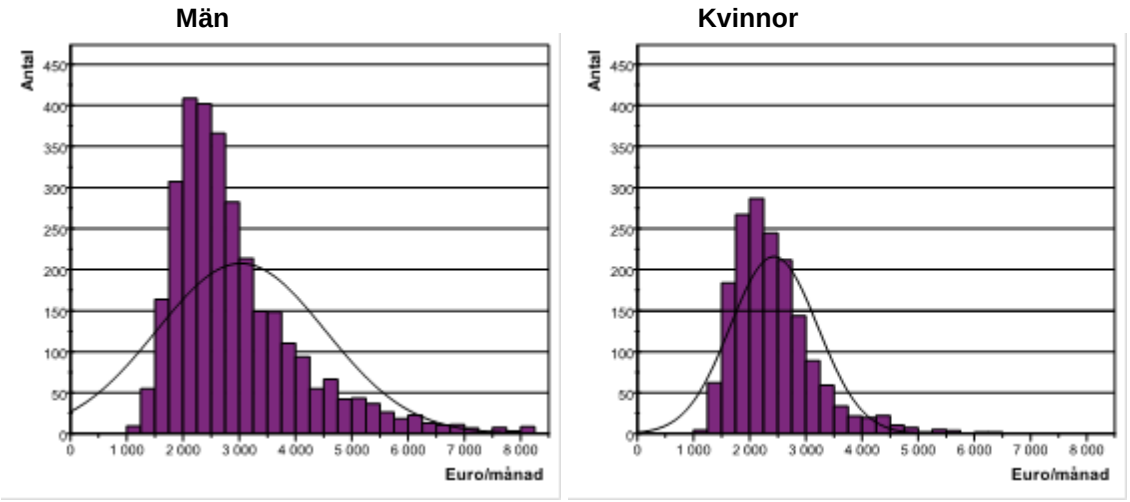

6. Transfereringar

Olika typer av transfereringar bidrar till kvinnors och mäns inkomster i olika grad och kan också genom det regelverk som är förknippade med dem påverka olika val som man gör i livets olika skeden.

Flera kvinnor är pensionärer men delar på en mindre pensionskaka

Flera kvinnor än män är pensionärer. Den demografiska strukturen med ett större antal äldre kvinnor än män i befolkningen förklarar i stor utsträckning det större antalet kvinnliga ålderspensionärer. Något flera män än kvinnor är sjukpensionärer, medan mottagarna av efterlevandepension till helt övervägande del är kvinnor. Männen får dock, som det framgick i föregående avsnitt, en större del av de totala pensionsinkomsterna än kvinnorna. Förklaringen till detta är att männen i genomsnitt har större pensioner än kvinnor. År 2010 var kvinnornas medelpension 1 170 euro per månad, vilket var mindre än 70 procent av männens som var 1 700 euro. Skillnaden var störst för ålderspensioner och något mindre för sjukpensioner. När det gäller efterlevandepensioner fick kvinnorna i genomsnitt något mera än männen, eftersom dessa till vissa delar baseras på männens inkomster.

Tabell 13. Pensionstagare och genomsnittliga pensioner per månad 2010, de vanligaste pensionsslagen

	Antal		Genomsn. totalpension, euro/månad		Kvinnors pension i procent av
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	mäns
Totalt	**3 604**	**3 136**	**1 173**	**1 704**	**68,9**
Ålderspensioner	2 903	2 551	1 243	1 849	67,2
Sjukpensioner	422	444	957	1 236	77,4
Efterlevandepension	1 096	168	1 380	1 284	107,5

Källa: FPA

Flera sjukskrivna kvinnor

Omkring 1 800 personer tar emot sjukdagpenning årligen, varav drygt 60 procent är kvinnor. Det genomsnittliga antalet ersatta dagar per mottagare var 48 för kvinnor och 49 för män år 2010. De närmast föregående åren har antalet dagar varit något lägre för kvinnorna. Männens andel av det utbetalda beloppet, som nu ligger runt fem miljoner euro per år, är större än deras andel av de ersatta dagarna beroende på att den ersättning per dag som männen får är i storleksordningen tio euro större än för kvinnorna. I uppgifterna om sjukdagpenning ingår dagpenning för arbetsfrånvaro på grund av sjukt barn, men inte partiell sjukdagpenning.

Tabell 14. Sjukdagpenningar 2006–2010

År	Utbetalt belopp			Ersatta dagar			Euro/dag	
	Euro	Könsfördelning, %		Antal	Könsfördelning, %			
		Kvinnor	Män		Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
2006	4 502 000	53	47	88 000	57	43	47	56
2007	4 395 000	54	46	82 900	58	42	50	57
2008	4 421 000	55	45	83 200	59	41	49	59
2009	5 006 000	53	47	89 200	58	42	52	62
2010	4 962 000	58	42	85 200	61	39	55	63

Källa: FPA

Mest kvinnor bland närståendevårdarna

En kommun kan ordna vård av en äldre, handikappad eller sjuk person genom att ingå avtal om vård med en anhörig eller någon annan person som står den vårdbehövande nära. Kommunen betalar då ut stöd till vårdaren. *Tabell 15* som baseras på den kommunala verksamhetsstatistiken visar att något flera män än kvinnor får närståendevård. Bland barn och bland personer i åldrarna 65–74 är männen i majoritet bland de vårdade, medan kvinnorna är i flertal bland personer i arbetsför ålder och bland pensionärer som har fyllt 85. Av närståendevårdarna är nästan fyra femtedelar kvinnor. Arvodena till närståendevårdare uppgår till över en miljon euro årligen.

Tabell 15. Stöd för närståendevård 2010

	Antal		Könsfördelning, procent	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Vårdade totalt	**142**	**172**	**45**	**55**
0-17	17	52	25	75
18-64	50	30	63	38
65-74	15	26	37	63
75-84	25	40	38	62
85+	35	24	59	41
Vårdare	**240**	**68**	**78**	**22**

Nästan all föräldraledighet tas ut av mammorna

Tabell 16 visar hur föräldrapenningarna delas mellan män och kvinnor. Uppgifterna innehåller inte moderskaps- och faderskapspenningarna utan bara ersättning för föräldraledigheten som kan fördelas fritt mellan föräldrarna. Endast fem procent av föräldrapenningdagarna tas ut av papporna. Någon nämnvärd förändring kan inte skönjas under den femårsperiod som tabellen omfattar.

Tabell 16. Föräldrapenningar 2006–2010

År	Utbetalt belopp			Ersatta dagar			Euro/dag	
	Euro	Könsfördelning, %		Antal	Könsfördelning, %			
		Kvinnor	Män		Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
2006	2 005 000	95	5	42 200	96	4	47	60
2007	2 443 000	95	5	48 000	96	4	50	60
2008	2 437 000	93	7	43 800	95	5	55	75
2009	2 333 000	93	7	40 400	95	5	57	77
2010	2 539 000	95	5	41 800	96	4	60	88

Källa: FPA

Figur 18 med nordiska jämförelser innefattar också moderskaps- och faderskapsledigheter. När man räknar med också dessa ledigheter som är vikta för respektive förälder är könsfördelningen mycket jämnare när det gäller antal mottagare, även om kvinnorna ändå utgör en stor majoritet. Åland ligger mitt i raden i ett nordiskt perspektiv. Om man ser på antalet uttagna dagar (*figur 19*) är könsskillnaderna dock betydligt större. Island och Sverige har en betydligt jämnare könsfördelning i detta avseende, medan Åland placerar sig mera i nivå med Danmark, Finland och Norge. En orsak till olikheterna är skillnader i lagstiftning och regler.

Figur 18. Mottagare av föräldradagpenningar 2009

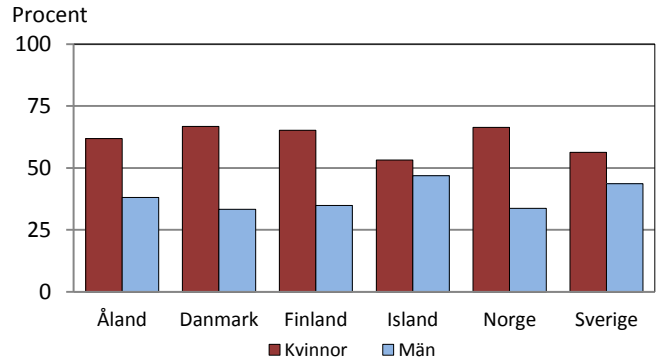

Källa: Nordisk statistisk årsbok

Figur 19. Föräldradagpenningsdagar 2009

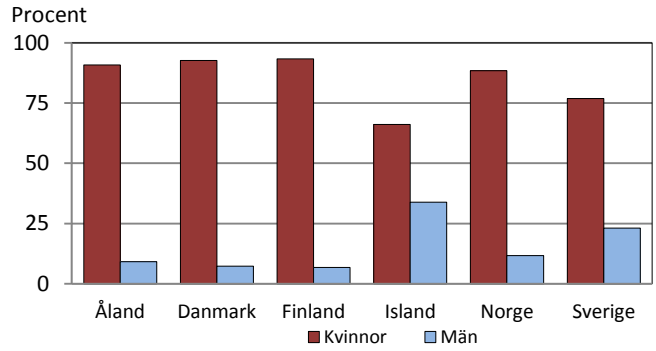

Källa: Nordisk statistisk årsbok

Få män lyfter hemvårdsstöd

Efter föräldraledigheten har man möjlighet att få hemvårdsstöd från kommunen. Detta kan betalas till föräldrar som har barn under tre år och inte utnyttjar kommunal barnomsorg. Könsfördelningen när det gäller mottagare av hemvårdsstöd är densamma som för föräldrapenningen. Endast omkring fem procent av dem som får hemvårdsstöd är män. Andelen visade en ökande tendens för några år sedan, men har sjunkit igen de senaste åren.

Tabell 17. Mottagare av hemvårdsstöd för barn 2005–2010

År	Antal		Könsfördelning, procent	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
2005	702	25	97	3
2006	742	34	96	4
2007	762	52	94	6
2008	759	56	93	7
2009	766	51	94	6
2010	753	41	95	5